

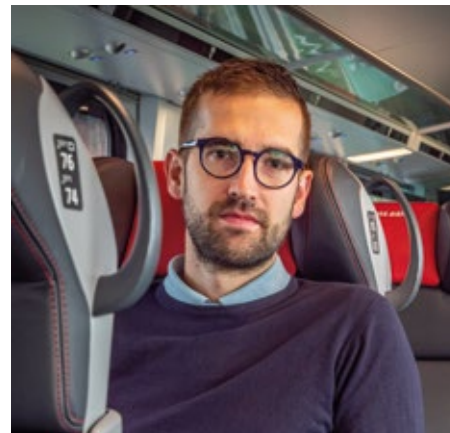

2022

Výroční zpráva

Skupiny České dráhy

Slovo úvodem

Vážené dámy, vážení pánové,

předkládáme vám Výroční zprávu Skupiny České dráhy za rok 2022. Konsolidovaný hospodářský výsledek před zdaněním dle Mezinárodních standardů účetního výkaznictví (IFRS) byl 396 milionů korun, což představuje meziroční zlepšení o dvě miliardy korun. Podílela se na tom celá řada faktorů, především ale návrat cestujících do vlaků.

Spoje Českých drah loni využilo 157 milionů zákazníků. Po dvou letech ztrát kvůli pandemii covidu-19 a následném prudkém zdražení vstupů bylo právě to nezbytným předpokladem, aby se mateřská společnost postupně přiblížila vyrovnanému hospodaření a skončila v mírném zisku před zdaněním. Zlepšuje se i provozní cash flow. S ohledem na masivní obnovu vozidlového parku a dohánění historického investičního dluhu však stále musíme významnou část finančních prostředků na nové investice získávat z cizích zdrojů. Tento trend ještě bude nějakou dobu pokračovat. Obnova vozidlového parku pro tento rok je finančně zajištěna podzimní emisí ESG dluhopisů a úvěry od společnosti EUROFIMA. Do provozu uvedeme desítky nových vlaků zejména v regionální dopravě. S objednateli tak v mnoha krajích posuneme kvalitu námi poskytovaných přepravních služeb na úroveň důstojnou pro 21. století.

Stejně jako pro osobní dopravu byl rok 2022 náročný i pro naši největší dceřinou společnost ČD Cargo. Přepravilo 64 milionů tun zboží, nejvíce uhlí, bylo však zatíženo extrémními náklady kvůli zdražení vstupů. To pochopitelně nahrává kamionové dopravě a může to do budoucna vést až k odlivu části nákladu na silnice. Nákladní doprava pod značkou ČD Cargo nicméně stojí na pevných základech a stejně jako ostatní dceřiné společnosti loni přispěla svým ziskem ke kladnému hospodářskému výsledku celé Skupiny.

Podnikatelský plán pro rok 2023 počítá s tím, že se hospodaření mateřských Českých drah bude dále zlepšovat a také u ostatních společností Skupiny ČD bude vývoj hospodaření pokračovat v pozitivním trendu.

Mgr. Michal Krapinec
předseda představenstva
České dráhy, a.s.

Obsah

■ Představenstvo	04
■ Modernizace vozidlového parku	07
■ Moderní technologie a digitalizace	10
■ Vodíkové vlaky	13
■ Komunikace	14
■ Provozní zázemí	16
■ ČD Bus	19
■ ČD Cargo	20
■ Služby na palubě vlaků	22
■ ČD Nostalgie	24
■ Nadační fond Skupiny ČD	26
■ Pomoc během válečného konfliktu	27
■ Lidské zdroje	28
■ Strategie 2030	30
■ Udržitelný rozvoj a ESG	31
■ Přehled majetkových účastí Skupiny ČD	34
■ Hlavní ukazatele pro Skupinu ČD	40
■ Způsob řízení společnosti (Corporate Governance)	46
■ Zpráva o činnosti dozorčí rady společnosti České dráhy, a.s., za rok 2022	51
■ Společenská odpovědnost (CSR)	52
■ Zpráva představenstva o podnikatelské činnosti Společnosti a o stavu jejího majetku	55
■ Zpráva nezávislého auditora	85
■ Konsolidovaná účetní závěrka za rok 2022	93
■ Příloha ke konsolidované účetní závěrce za rok končící 31. prosince 2022	100
■ Individuální účetní závěrka za rok 2022	203
■ Příloha k individuální účetní závěrce za rok končící 31. prosince 2022	208
■ Konsolidované zveřejnění podle čl. 8 Nařízení Evropského Parlamentu a Rady (EU) 2020/852 o zřízení rámce pro usnadnění udržitelných investic (Nařízení o taxonomii)	286
■ Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, za rok 2022	297
■ Údaje o osobách odpovědných za výroční zprávu Skupiny ČD	299
■ Zpráva o vztazích	300
■ Přehled použitých zkratk	309

Představenstvo

Mgr. Michal Krapinec

předseda představenstva

Absolvent Právnické fakulty Univerzity Karlovy v Praze, oboru právo a právní věda. Svou profesní dráhu zahájil v advokacii, od roku 2012 pracuje pro Skupinu ČD. Ve společnosti ČD Cargo vykonával funkci tajemníka vedení firmy a následně převzal útvary pro řízení a správu majetkových účastí, kde měl na starosti zahraniční expanzi. Později působil jako člen představenstva společnosti ČD Logistics a člen dozorčí rady společnosti ČD - Informační Systémy. Následně řídil ve společnosti České dráhy Odbor strategie a správy majetkových účastí a Odbor projektová kancelář. V červnu 2020 byl zvolen členem představenstva společnosti ČD - Telematika, v září téhož roku se stal předsedou představenstva společnosti ČD - Telematika. V dubnu 2022 byl zvolen do čela mateřské společnosti České dráhy jako předseda představenstva a generální ředitel.

Mgr. Michal Kraus, MSc.

místopředseda představenstva

Získal pedagogické, právní a ekonomické vzdělání. Na začátku 90. let pracoval v Českém rozhlasu. Po roce 1993 nastoupil do plzeňské Škodovky, kde působil mimo jiné jako vedoucí kanceláře generálního ředitele či jako personální ředitel. Od roku 2000, kdy společnost už vystupovala na trhu jako Škoda Holding, se stal členem představenstva. V roce 2002 začal pracovat v Českých aeroliniích, a to na pozici viceprezidenta pro personalistiku. Od února 2004 až do června 2019 byl generálním ředitelem Plzeňských městských dopravních podniků (PMDP). Od roku 2015 také vedl Sdružení dopravních podniků ČR, přičemž od roku 2014 zastával též pozici předsedy představenstva PMDP. V představenstvu společnosti a na pozici náměstka generálního ředitele působí od 14. října 2019. Od 1. července 2021 je zodpovědný za úsek servisu.

Ing. Jiří Jeřeta

člen představenstva

Po ukončení studia na Střední průmyslové škole dopravní ve Strakonici začal v roce 1994 pracovat u Českých drah jako výpravčí a dále pokračoval ve studiu oboru technologie a řízení dopravy na Dopravní fakultě Jana Pernera Univerzity Pardubice. V roce 2001 nastoupil na Odbor kontroly Generálního ředitelství ČD. Postupně působil na několika manažerských pozicích Generálního ředitelství ČD, byl například ředitelem Kanceláře náměstka generálního ředitele pro obchod a marketing, ředitelem Odboru obchodu osobní dopravy nebo ředitelem Odboru regionální dopravy. Náměstkem generálního ředitele ČD pro obchod a zároveň členem představenstva byl zvolen v květnu 2020. Od 1. července 2021 je zodpovědný za úsek osobní dopravy.

Mgr. Blanka Havelková

členka představenstva

Absolventka Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze, oboru pedagogika se specializací na sociální pedagogiku, osobnostně sociální rozvoj a pedagogicko-psychologické poradenství. Během studia pracovala pro Výzkumný ústav pedagogický v Praze, kde měla na starosti evropské sociální fondy a osobnostně sociální rozvoj dětí ve škole. V roce 2008 nastoupila na personální odbor Českých drah, kde se zaměřovala na vzdělávání zaměstnanců, později působil na pozici vedoucí vzdělávání zmíněného odboru. V roce 2016 se stala předsedkyní představenstva Dopravního vzdělávacího institutu (DVI), dceřiné společnosti ČD. DVI se soustředila na rozvoj a rozšíření portfolia služeb včetně projektů podporujících péči o zaměstnance Skupiny ČD a jejich děti. Například v roce 2020 tak vznikla firemní dětská skupina Sovička. V únoru 2022 byla zvolena do představenstva Českých drah na pozici náměstkyně generálního ředitele ČD pro lidské zdroje.

Mgr. Ing. Lukáš Svoboda

člen představenstva

Absolvent Fakulty managementu Vysoké školy ekonomické v Praze a Právnické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci. Působil v auditním oddělení společnosti PricewaterhouseCoopers, následně v oddělení fúzí a akvizic tamtéž. V letech 2013–2014 pracoval jako finanční manažer pro společnost Informační linky. Od roku 2014 do roku 2018 působil jako ředitel sekce controllingu, později ředitel divize finance společnosti Česká pošta. Od roku 2014 do roku 2020 byl členem představenstva společnosti Poštovní tiskárna cenin v Praze. Od roku 2019 pracoval pro ČD - Telematiku, dceřinou společnost Českých drah, kde byl z pozice finančního ředitele zodpovědný také za oblast nákupu, logistiky nebo správy majetku. V dubnu 2022 byl zvolen do představenstva Českých drah na pozici náměstka generálního ředitele ČD pro ekonomiku a nákup.

Oddíl 2. třídy, jednotka řady 650, RegioPanter

Modernizace vozidlového parku

V roce 2022 pokračovala modernizace vozidlového parku Českých drah. Byly dokončeny dodávky některých typů vozidel, uskutečnil se jejich zkušební provoz s cestujícími a ladění pro každodenní službu. Zároveň běžely práce na dalších zakázkách, u kterých jsou plánované dodávky v letech 2023 a 2024. Jedná se například o expresní netrakovní soupravy ComfortJet nebo motorové jednotky řady 847. V závěru roku 2022 vypsal národní dopravce nové kontrakty na další moderní jednotky pro dálkovou, příměstskou i regionální dopravu.

V ROCE 2022 UVEDLY ČESKÉ DRÁHY DO PROVOZU NOVÁ VOZIDLA

Byla dokončena dodávka deseti pětivozových netrakovních jednotek InterJet. Nejprve byly nasazeny na linku Ex6 Západní expres Praha – Plzeň – Cheb a následně také na spoje Krušnohor Praha – Ústí nad Labem – Karlovy Vary – Cheb. Během roku 2022 začalo jejich nasazování také na spojích na páteřním koridoru z Prahy do Ostravy. Moderní jednotky nabízejí místo pro 333 sedících cestujících. Poprvé u nás jsou vybaveny speciálními okny pro snadný průchod signálu mobilních telefonů při současném zachování dobrých termoizolačních vlastností nebo bezdrátovými nabíječkami mobilních telefonů. Cestujícím slouží také palubní síť wi-fi, informačně-zábavní portál, dětské kino nebo zásuvky 230 V 50 Hz a USB konektory pro dobíjení cestovní elektroniky. Jednotky jsou přizpůsobeny pro snadné cestování osob na vozíku nebo mladých rodin s dětskými kočárky.

Do zkušebního provozu bylo v první polovině roku nasazeno všech pět netrakovních patrových jednotek typu push-pull v Moravskoslezském kraji. Od začátku provozu jsou spojeny s dieselelektrickými lokomotivami řady 750.7 a po elektrifikaci tratě Ostrava – Frýdlant nad Ostravicí – Frenštát pod Radhoštěm budou nahrazeny elektrickými lokomotivami. Moderní soupravy tak mohou jezdit na této trati po celou plánovanou dobu jejich životnosti. Osmdesát metrů dlouhý vlak nabízí 356 míst k sezení. Velký počet míst je připraven pro cestující s kočárky a jízdními koly. Souprava je řešena jako bezbariérová s pohodlným nástupem pro osoby se sníženou schopností pohybu a orientace.

V průběhu roku bylo dodáno dalších 14 dvouvozových jednotek RegioPantier řady 650.2. V prvním pololetí bylo nasazeno deset jednotek na tratích Jihočeského kraje, kde doplnily čtveřici RegioPantierů z roku 2011. Nové jednotky začaly jezdit na linkách z Českých Budějovic do Strakonice, Písku, Tábora a Jindřichova Hradce. V závěru roku pak byly dodány další čtyři jednotky do Olomouckého kraje, ve kterém obsluhují osobní spoje na trati z Olomouce přes Uničov do Šumperka. Jednotky RegioPantier nabízejí 140 míst k sezení a dostatek místa k uložení kočárků a jízdních kol. Soupravy jsou nízko-
podlažní a bezbariérové, umožňují tak pohodlné cestování osobám se sníženou schopností pohybu a orientace.

Řady moderních lokomotiv rozšířilo dalších deset strojů Siemens Vectron pronajatých od leasingové společnosti RSL. Je tak postupně naplňován rámcový kontrakt na pronájem až 50 strojů tohoto typu. Společně s pronajatými lokomotivami od ELL a ve vlastnictví ČD disponovaly České dráhy koncem roku 2022 celkem 27 moderními elektrickými lokomotivami Siemens Vectron. Lokomotivy jsou určeny pro provoz na tratích v České republice, v Německu, Polsku, na Slovensku, v Maďarsku a v Rakousku. Vedle národních zabezpečovacích systémů jsou vybaveny také evropským systémem ETCS a komunikačním systémem GSM-R. Jejich maximální rychlost je 200 km/h a výkon 6 400 kW. Nově pronajaté lokomotivy byly nasazeny do provozu především s moderními soupravami Interjet na tratích z Prahy do Chebu přes Plzeň i Ústí nad Labem.

VÝROBA NOVÝCH VOZIDEL V ROCE 2022

V průběhu roku probíhala realizace dalších zakázek zajišťujících obnovu vozidlového parku. Jedná se především o výrobu nových motorových jednotek řady 847 u polského dodavatele PESA Bydgoszcz. Ve druhé polovině byly první jednotky přistaveny ke zkouškám a schvalování. Jejich uvedení do provozu se předpokládá v závěru roku 2023. Dalším významným projektem je výroba expresních netrakčních jednotek Comfortjet v konsorciu Siemens Mobility – Škoda Transportation. Začátek jejich testování a schvalování se plánuje na rok 2023.

Spoj Krušnohor vedený lokomotivou Vectron

Moderní technologie a digitalizace

Nejvýznamnější technologickou inovací roku 2022 bylo pro České dráhy převzetí první lokomotivy se zpětně instalovaným evropským zabezpečovačem ETCS. Retrofit elektrické lokomotivy řady 362 provedlo sdružení dodavatelů ČD - Telematika a AŽD Praha. Vylepšení se dočkal i online portál pro nákup jízdenek a v railjetech ČD se díky opakovači signálu postupně zlepšuje příjem signálu pro mobilní telefony.

VLAKOVÝ ZABEZPEČOVAČ ETCS

Zavedení moderního evropského vlakového zabezpečovacího systému ETCS (European Train Control System) představuje historicky největší investici do bezpečnosti železničního provozu. České dráhy budou investovat do instalace palubní části ETCS do více než 400 vozidel zhruba deset miliard korun. Nová vozidla jsou zabezpečovacím systémem ETCS vybavena již při výrobě. Během roku 2022 bylo dosaženo několika důležitých milníků v oblasti zavádění ETCS.

Dne 12. května 2022 se uskutečnilo slavnostní předání lokomotivní řady 362 WTB se schválením typu vozidla od Drážního úřadu a zahájení komerčního provozu pod dohledem ETCS v režimu Switch-On.

V jarních měsících bylo zahájeno také školení strojvedoucích k obsluze ETCS a provozu pod dohledem moderního zabezpečovacího systému a následně došlo k zahájení provozu pod dohledem na trati Olomouc – Přerov – Břeclav nebo Olomouc – Uničov. Během roku probíhala příprava na zahájení provozu pod dohledem ETCS také na dalších tratích v České republice s plánovaným spuštěním provozu v roce 2023.

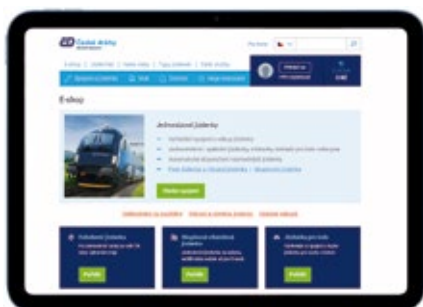
Vedle zahájení provozu lokomotiv se zpětně dosazeným systémem ETCS, tzv. retrofit, byl v roce 2022 zahájen provoz pod dohledem ETCS také u nově dodaných elektrických jednotek řady 650.2 RegioPanter.

Slavnostní předání

Senzor ETCS DRS05S1 na lokomotivě řady 362

ONLINE ODBAVENÍ

České dráhy zavedly několik novinek, které zjednodušily a zlepšily služby v oblasti online odbavení. V první fázi byla spuštěna nová verze portálu. Je přehlednější a snáze se ovládá v mobilním telefonu. Nákup jízdenek v mobilních zařízeních se výrazně zrychlil a přiblížil aplikaci Můj vlak. Z deseti kroků se proces nákupu zkrátil na šest. Cestujícím byla nově nabídnuta také možnost ohodnotit svou cestu prostřednictvím stránky pro zadání hvězdiček v aplikaci Můj vlak, která se uživatelům zobrazí po notifikaci po konci cesty. Další novinkou u vnitrostátních online jízdenek bylo zrušení cenového limitu pro uplatnění odškodnění a zavedení automatického vyplacení odškodnění u online vnitrostátních jízdenek ČD, které platí pro přímou cestu bez přestupu.

OPAKOVAČ SIGNÁLU

České dráhy zahájily v říjnu testovací provoz opakováče mobilního signálu na první soupravě railjet. Toto zařízení umožní využívat kvalitní hlasové i datové služby po celé trase. České dráhy jsou první dopravce v České republice a jeden z prvních ve střední Evropě, který přistoupil k instalaci opakováče mobilního signálu do svých vlakových souprav. Vlakový opakováč je technické zařízení schopné přenášet signál mobilních operátorů do vlaku, respektive jednotlivých vagonů, výstupní výkon signálu případně zesílit. Míra zesílení se dynamicky nastavuje podle aktuálního pokrytí. Samozřejmostí je alokace stejného výstupního výkonu jednotlivým operátorům bez rozdílu. Testovací souprava je nasazena na spoje railjet linky Ex3 Praha – Brno – Wien – Graz.

Prezentace prvního instalovaného opakováče v českém railjetu

Prezentace vodíkové jednotky iLint na pražském hlavním nádraží

Vodíkové vlaky

Cesta k moderní dopravě nevede jen skrze evoluci stávajících technologií, podstatné je též reflektovat nové trendy a snažit se je zavčas implementovat, dává-li to smysl. Proto České dráhy bedlivě sledují vývoj vlaků na bateriový či vodíkový pohon, které by se v brzkém budoucnu mohly stát ekologičtější alternativou k těm diesellovým. Během předváděcích jízd vodíkové jednotky Alstom Coradia iLint v Česku tak ČD coby spoluorganizátor nemohly chybět.

V České republice jsou téměř dvě třetiny tratí neelektrifikované. Polovina výkonů osobní dopravy je realizována v diesellové trakci. Jistým řešením mohou být bateriové vlaky, jejich nevýhodou je ale nutnost vozit mrtvou váhu v podobě baterií a prostoje při dobíjení. U vodíkových vlaků tyto problémy z velké části odpadají. Technicky jde taktéž o elektrická vozidla, energii jim ovšem dodávají vodíkové palivové články.

ROAD SHOW

Jednotka iLint v rámci předváděcích jízd projela velkou část České republiky. Kromě hlavního města se prezentovala například v České Třebové, Olomouci, Ostravě, Liberci, Hradci Králové, celé vodíkové turné zakončila v Ústí nad Labem. Ukázala se i na zkušebním okruhu VUZ ve Velimi, kde již byla testována v roce 2017.

JEDNA Z CEST K BEZEMISNÍ DOPRAVĚ

Budoucí nasazení vodíkových vlaků s logem ČD aktuálně prověřuje odborná technická studie. Záviset bude jak na zájmu objednatelů, tak na budování potřebné infrastruktury a rychlosti změny legislativy, která jejich provoz umožní. Větší zkušenosti mají v Německu, kde vodíkové vlaky jezdí v komerčním provozu již od roku 2018, přičemž širší dodávky o desítkách kusů následovaly v uplynulém roce.

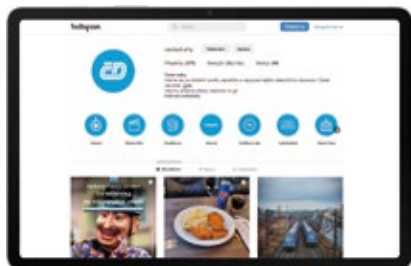

Komunikace 2022

Rok 2022 se nesl v duchu naplnění všech komunikačních cílů. Průběžnou optimalizací komunikačního plánu v návaznosti na aktuální situaci na Ukrajině a mediálního mixu jsme dosáhli efektivního využití prostředků vynaložených na propagaci značky a produktů.

V online prostředí se díky vyhledávacím a obsahovým kampaním podařilo získat rekordní tržby ve výši 345,7 milionu korun a kampaň Letní skupinová jízdenka vedla k meziročnímu nárůstu tržeb z těchto jízdenek o 51,6 milionu korun oproti roku 2021. Z hlediska kvality kreativy byla mimořádně úspěšná kampaň Mezinárodní cestování. Získala první místo v reklamní katovně odborného marketingového webu Mediář.cz. V nezávislém testování TV kampaní byla vyhodnocena jako kampaň s nejlepším dopadem z hlediska branding, emocí a potřeby a její hlavní představitel Ivan Trojan obhájil první místo jako nejlepší herec v reklamě. Optimální nastavení komunikace ověřil každoroční výzkum značky. Potvrdil jak líbivost kampaní, tak jejich schopnost motivovat veřejnost k využívání služeb a produktů nabízených naší společností.

V loňském roce jsme také dále upevnili pozici na sociálních sítích, kde pod značkou ČD provozujeme největší dopravní železniční profil u nás. Na Facebooku nás sleduje téměř 112 tisíc lidí, na Instagramu máme více než 26 tisíc fanoušků a profil ČD na nejrychleji rostoucí sociální síti Twitter pravidelně sleduje 11 tisíc uživatelů. Sociální sítě nám významně pomáhají nejen šířit obchodní sdělení, ale především budovat vztah se stávajícími i potenciálními zákazníky, informovat je o novinkách v odbavení, v obnově vozidlového parku, ale také jim online předávat informace z provozu, které jim pomáhají například v plánování cest. Stále proto vylepšujeme obsah a zaměřujeme se na práci s komunitou.

O správném nastavení komunikace a jejím pozitivním vlivu na vztah veřejnosti k naší společnosti svědčí i další úspěchy, jako je například obhajoba titulu Nejdůvěryhodnější značka mezi poskytovateli dopravních služeb v nezávislé anketě ACNielsen nebo vysoká návštěvnost Dne železnice v Plzni, na který přijelo na 6 000 návštěvníků.

V roce 2023 budeme pokračovat v kampaních zaměřených na získávání nových zákazníků, v propagaci benefitů cestování našimi vlaky a samozřejmě v komunikaci pokračující obnovy vozidlového parku jako základní podmínky zlepšování služeb a zvýšení zájmu veřejnosti o využívání železniční dopravy.

Provozní zázemí

Moderní drážní vozidla jsou nejvýznamnějším příspěvkem ke zvyšování kultury cestování na železnici. Bez kvalitního zázemí a vzdělaného technického personálu s odpovídajícím vybavením by však jejich potenciál nemohl být plně využitý. I proto České dráhy postupně investují do vylepšování provozního zázemí, tak aby měli pracovníci co nejlepší podmínky pro adekvátní servis moderních jednotek.

NOVÁ HALA V PLZNI

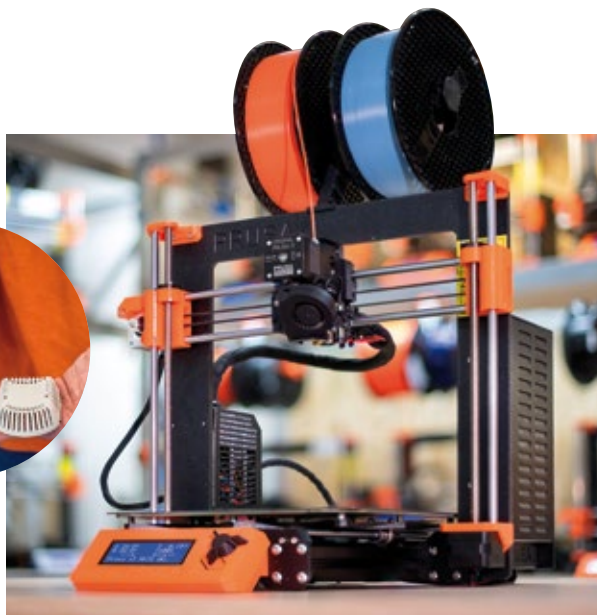
Nejvýznamnějším milníkem roku 2022 bylo v tomto ohledu zprovoznění moderní opravárenské haly v Plzni. Nové srdce OCÚ Západ, které reaguje na zvyšující se počet nových vlaků v západočeské metropoli, nabízí 400 metrů kolejí, dílny, portálový jeřáb s nosností pět tun, soustružnu. Hlavní inovací jsou pracovní kanály a montážní lávky s elektrickým pohonem, které umožňují horizontální i vertikální pohyb, díky čemuž se výrazně zvyšuje jejich variabilita.

Středisko údržby Plzeň

Datum zahájení provozu	Březen 2022
Výbava haly	Čtyři koleje, kontrolní osvětlené kanály, lávky pro servis technologií na střeše vozidel, portálový jeřáb, vytápění, osvětlení LED, dílny pro opravy celků ŽKV, soustružna, sociální zázemí zaměstnanců, kanceláře
Velikost haly	101 × 38 m
Udržovaná technika	Jednotky Panter, motorové jednotky řady 844, 814 lokomotivy řady 362, 242, ucelené soupravy vozů InterJet

NÁHRADNÍ DÍLY Z 3D TISKU

České dráhy rozšiřují technologii 3D tisku při údržbě vlaků. V současné době je v provozu už celkem dvanáct 3D tiskáren v deseti hlavních střediscích údržby, například v Praze, Plzni, Českých Budějovicích, Brně nebo v Bohumíně. Využití 3D tisku má především zlevnit náklady na údržbu a zkrátit čas potřebný k získání některých náhradních dílů.

EKOLOGICKY ŠETRNÁ MYČKA

Důraz je kladen též na ekologickou stránku provozu technického zázemí, jak dokládá například pokračující projekt výstavby myčky v Havlíčkově Brodě. Ta bude využívat až z 80% recyklovanou vodu. Moderní zázemí navíc díky novým technologiím umožňují spořit stále více elektrické energie.

ZÁZEMÍ PRO VLAKOVÉ ČETY

Stejně jako zázemí pro techniku je neméně důležité i zázemí pro naše zaměstnance. Ukázkovým příkladem jsou nové nocležny v budově Masarykova nádraží v Praze. V místě bývalé prádelny vzniklo 32 komfortních pokojů pro vlakové čety. Až 50 nocležníků je dále k dispozici recepce, kuchyňka a moderní sociální zařízení v dostatečném počtu.

SÍŤ MODERNÍCH PRACOVÍŠŤ

Podobná hala jako v Plzni již funguje v brněnských Maloměřicích a další se připravují – například v Chebu, Českých Budějovicích, Olomouci, Havlíčkově Brodě nebo v Praze. Cílem je mít vysoce kvalitní a standardizované provozní zázemí o kapacitě, která bude s rezervou odpovídat současným i budoucím nárokům na údržbu moderních vlakových jednotek.

ČD Bus ve Vyškově

V roce 2022 přivítala Skupina ČD novou dceru – ČD Bus. Ta má primárně sloužit pro zajišťování spolehlivé náhradní autobusové dopravy za vlaky Českých drah. Podstatné jsou ale též vedlejší efekty jejího založení – pozvednutí úrovně náhradní autobusové dopravy a zároveň snížení nákladů na její provoz.

SNÍŽENÍ NÁKLADŮ, GARANCE KVALITY

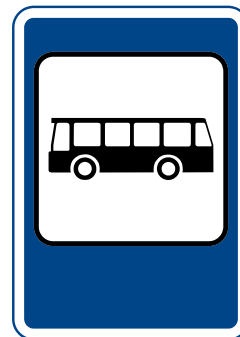
České dráhy jsou největší poskytovatel osobní železniční přepravy v České republice, proto musejí v době velkých výluk garantovat také značný rozsah náhradní dopravy. Přibližně čtyři pětiny české železniční sítě jsou jednokolejné a v případě oprav je nutné vlaky nahradit autobusy. Za této situace neměl železniční dopravce možnost ovlivnit cenu za zaručení náhradní autobusové dopravy. Proto se České dráhy rozhodly zřídit vlastní společnost, která pro ně bude v maximální a ekonomicky zdůvodnitelné výši zajišťovat náhradní autobusovou dopravu.

Jedná se o reakci na neúměrně se zvyšující cenové požadavky firem, které se hlásily v rámci veřejných zakázek na zabezpečení náhradní autobusové dopravy. Prvním krokem bylo pořízení jihomoravského autobusového dopravce VYDOS BUS, a. s., ze kterého byla fúzí se společností ČD Reality vytvořena nová společnost ČD Bus a.s.

Podnik VYDOS BUS, a. s., obstarával pravidelnou autobusovou dopravu v regionech Vyškov, Bučovice, Slavkov na linkách IDS JMK, MAD ve Vyškově a též nepravidelnou autobusovou dopravu. Od konce roku 2021 se začal postupně zaměřovat na segment osobní veřejné linkové autobusové dopravy zabezpečující náhradní autobusovou dopravu pro České dráhy. Z původní činnosti si dopravce zachoval pouze zajištění městské autobusové dopravy ve Vyškově.

PLÁN DALŠÍHO ROZVOJE

Úkolem společnosti ČD Bus je garantovat náhradní autobusovou dopravu v rámci celé České republiky, nikoli jen v Jihomoravském kraji, kde má v současné době hlavní provozovnu. V tomto regionu má ČD Bus aktuálně dislokovaných všech svých 80 autobusů. Pro rok 2023 plánuje expandovat s aktivitami rovněž do západních Čech a připravuje modernizaci a rozšíření svého vozidlového parku.

V meziročním srovnání převezlo ČD Cargo více zboží než v roce 2021. Situaci na trhu výrazně ovlivnil válečný konflikt na Ukrajině, spojený s potřebou operativního zajištění přepravy jak humanitárního zboží, tak vojenských zásilek. Konflikt také výrazně ovlivnil zbožové toky, bylo nutné hledat nové přepravní trasy, překládkové kapacity a technologie. Energetická krize přinesla nebývalé zvýšení nákladů, ale i vyšší poptávku po přepravách pevných paliv, a to nejen do elektráren a tepláren, ale i pro maloodběratele.

MODERNÍ VOZIDLOVÝ PARK

I v roce 2022 pokračovalo ČD Cargo v naplňování čtyř strategických pilířů: Interoperabilita, Expanze do zahraničí, Intermodalita a Společenská odpovědnost. Pokračovali jsme v modernizaci lokomotivního i vozidlového parku stejně jako v projektech na vybavení lokomotiv mobilní částí evropského vlakového zabezpečovače ETCS nebo na osazení nákladních vozů tichými brzdovými špalky. Za zmínku určitě stojí dokončení projektu modernizace 50 lokomotiv řady 742, dodávka 60 nových cisternových vozů Zacns či dokončení přestavby lokomotiv řady 163 na řadu 363.

ZAHRANIČNÍ AKTIVITY

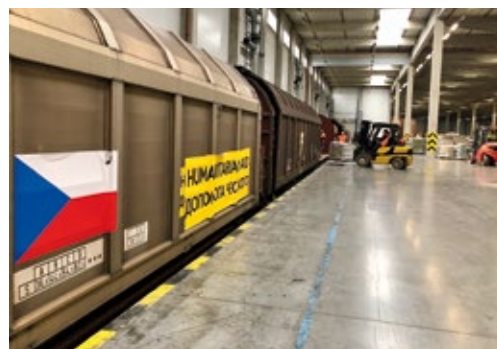
V dubnu 2022 získala společnost ČD Cargo Adria všechna oprávnění na provozování železniční nákladní dopravy v Chorvatsku. Počet zemí, ve kterých můžeme nabízet služby dopravce, tak stoupl na sedm. Výrazně se také navýšil objem přeprav realizovaných v zahraničí. Ze zajímavých obchodních případů tohoto typu můžeme zmínit přepravu souprav pro varšavské metro, dovoz uhlí z Amsterdamu na Ostravsko nebo přepravu pohonných hmot z Německa do České republiky. V srpnu přijel první vlak ČD Cargo do nově otevřeného kontejnerového terminálu v Mošnově, v jehož operátorovi získala majetkový podíl dceřiná společnost ČD Cargo Logistics.

SPOLEČENSKÁ ODPOVĚDNOST

Jsme společensky odpovědní – zajišťujeme přepravu humanitárního zboží, podporujeme mladé sportovce a železniční modeláře. Nezapomínáme ani na propagaci železniční nákladní dopravy. Další lokomotivy jsme opatřili nátěrem připomínajícím jejich stav po výrobě, což oceňují především železniční fanoušci.

Modernizovaná lokomotiva EffiShunter 1000M (742.71)

Nakládková humanitární pomoci na Ukrajinu v hale ČD Cargo v Lovosicích

ČD Cargo používá moderní techniku a technologie

Přepravíme „cokoliv – kamkoliv“

Služby na palubě vlaků

Pokud má být železniční doprava na delší vzdálenosti konkurenceschopná, je třeba, aby cestujícím nabízela co nejvyšší komfort. A to nejen v podobě moderních vozidel, ale též řady doplňkových služeb na palubě. České dráhy se neustále snaží nabídku posilovat – kromě vysokého standardu jídelních vozů a bistrovozů získávají čím dál větší popularitu ČD Minibary. Trvalou výzvou je též poskytování kvalitního a stabilního internetového připojení pomocí palubní sítě wi-fi. A rozvoj zažívá i noční doprava.

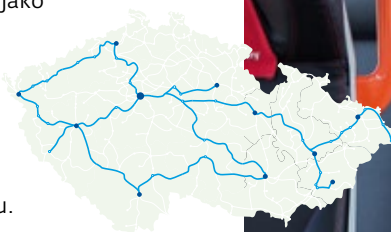

CATERINGOVÉ SLUŽBY

V dálkových vlacích Českých drah je zajištěna široká nabídka občerstvení. Především v mezistátních spojích jsou zařazeny restaurační vozy a bistrovozy s širokou nabídkou jídel a teplých i chlazených nápojů. V rámci mezinárodní spolupráce lze v přeshraničních spojích Českých drah ochutnat také gastronomické speciality provozovatelů restauračních vozů z Rakouska, Polska nebo Maďarska.

V přibližně 170 vnitrostátních spojích je zabezpečena služba ČD Minibar, která nabízí základní občerstvení, jako je rozpékané pečivo, bagety a další drobné pochutiny či teplé a studené nápoje. Stevardi ČD Minibarů obsloužili v roce 2022 více než jeden milion cestujících. Dlouhodobě nejprodávanější položkou je káva, té se prodalo skoro 400 tisíc šálků, což odpovídá zhruba jednomu železničnímu kotlovému vozu.

Cestující měli zájem i o novinky. V polovině loňského roku se nabídka ČD Minibarů rozšířila například o jedlý hmyz. Křupavých červíků nebo cvrčků se prodalo bezmála 2 500 balení. Díky vysokému obsahu bílkovin a živin jsou oblíbené hlavně u sportovců a vyznavačů zdravého životního stylu. Vyhledávají je ovšem i ti, kteří chtějí při své cestě vlakem ochutnat něco nového.

BEZBARIÉROVÉ CESTOVÁNÍ

Nově dodané vlaky umožnily nabídnout bezbariérové cestování zejména na jihu Čech. V kombinaci s modernizovanými stanicemi a zastávkami na 3. železničním koridoru se podstatně zjednoduší cestování osobám se sníženou schopností pohybu a orientace. Další tratí, na níž došlo v závěru roku k zavedení bezbariérových spojů, je Olomouc – Uničov – Šumperk. Na Olomoucku bude pokračovat plošné zavádění bezbariérových vlaků také v roce 2023. Kvalita života se tak nezvyšuje jen osobám na vozíku nebo nevidomým, ale také seniorům, cestujícím s malými dětmi nebo osobám, které mají sníženou možnost pohybu dočasně, například v důsledku úrazu. Během roku se podařilo navýšit počet bezbariérových spojů o zhruba 800 na přibližně 6 200 vlaků.

WI-FI

Bezdrátové připojení k internetu prostřednictvím palubní sítě wi-fi patří v posledních letech mezi nejčastěji poptávané doplňkové služby ve vlacích jak ze strany objednatelů dopravy, tak ze strany samotných cestujících. České dráhy proto rozšiřují nabídku wi-fi a dostupnost internetu v dalších vozidlech a spojiích. V průběhu roku 2022 se dokončila montáž wi-fi do motorových jednotek RegioNova. Palubní síť je nainstalována také ve všech nových vozidlech. Díky tomu se podařilo meziročně rozšířit počet vlaků s internetovým připojením o téměř 1 000 spojů na 3 190. Z uvedeného počtu je 512 dálkových vlaků a 2 675 regionálních spojů.

NOČNÍ DOPRAVA

České dráhy se ve spolupráci se svými zahraničními partnery podílejí na renesanci evropské noční dopravy. V průběhu roku se podařilo dojednat s železnicemi ÖBB a SBB zavedení nového nočního spoje Canopus z Prahy přes Drážďany, Lipsko a Frankfurt nad Mohanem do Basileje a Curychu. Národní dopravce provozuje přímé lůžkové nebo lehátkové vozy z Prahy do Curychu přes Linec a Innsbruck, do Budapešti, přes Krakov do Varšavy nebo přes Poprad-Tatry a Košice do Humenného. Na této relaci lze přepravovat také osobní auta v autovlaku Slovakia. České dráhy jsou také důležitým partnerem pro provoz nočních spojů sousedních železnic, například z Grazu, Vídně a Budapešti do Varšavy a Berlína nebo z Prahy přes Bratislavu do Košic. Vyšší komfort cestování v nočních vlacích podpořilo nasazení rekonstruovaných lůžkových vozů WLABmee a modernizace lehátkových vozů Bcmz v celkové hodnotě zhruba 250 milionů korun.

Po jízdě na půl páry během covidových let se v roce 2022 opět naplno rozjel svět drážní nostalgie, který vyvrcholil plzeňským Národním dnem železnice. České dráhy tradičně představily ty nejzajímavější skvosty ze své sbírky historických vozidel, které v kontrastu doplnily aktuálně nejmodernější stroje. Čtvrtstoletí pak oslavilo Muzeum Českých drah v Lužné u Rakovníka.

Zmíněnou výstavu drážních vozidel na Národním dni železnice v Plzni, kterou okořenila noční přehlídka nejzajímavějších historických strojů na místní točně a hvězdicovitě parní jízdy do okolí západočeské metropole, si nenechaly za příjemného podzimního počasí ujít davy spokojených návštěvníků. Hlavní plzeňský program doplnila řada regionálních dnů železnice – v České Třebové, Trutnově, Praze, Jindřichově Hradci, Olomouci a Bohumíně.

MUZEUM V LUŽNĚ OSLAVILO 25 LET

Úspěch zaznamenali i muzejníci v Lužné, kteří si během červnového víkendu připomněli čtvrtstoletí od vzniku Muzea Českých drah. Drážní nadšenci i rodiny s dětmi obdivovali hned pět zatopených parních lokomotiv střídavě na točně muzea a v plném záprahu na blízkých tratích. Žízeň navíc mohli spláchnout pivním speciálem Matylda, který svým názvem odkazuje na parní lokomotivu 313.432 a z jehož prodeje se přispívá na její opravu.

Ale nebyla to jediná parní lokomotiva, jejíž zprovoznění se plánuje. V mnohem pokročilejší fázi rozpracovanosti je stoletá mašina 365.024. Její obnově se ve specializovaných dílnách DB v německém Meiningenu věnovali čtyři roky. Rekonstrukci po padesátiletém odstavení dokončí odborníci z Českých drah a snad již letos bude moci vyjet.

TOČNA V OLOMOUCI

Důkazem toho, že zkrátka nepřichází ani hodnotná historická infrastruktura Českých drah, je srpnové znovuotevření točny olomouckého depozitáře historických vozidel. Její rekonstrukce ještě zvýšila potenciál bývalého lokomotivního depa, které se postupně stává významným regionálním centrem drážního muzejnictví. A další investice by sem měly směřovat i do budoucna.

DEN 2022
ŽELEZNICE

434.2186
ČTYŘKOLÁK

#DZ2022

Noční show vyvrcholil Národní den železnice v Plzni

Nadační fond Skupiny ČD – ŽELEZNICE SRDCEM

I největší siláci a bojovníci v našich řadách se mohou řízením osudu stát v okamžiku slabými a potřebnými. Železniční doprava je jedním z nejbezpečnějších způsobů cestování a přepravy zboží. Přísná pravidla dodržujeme i při dalších aktivitách, třeba při manipulaci s náklady, opravách vozidel nebo při jejich zkouškách. Přesto se stanou nehody, které poznamenají život našich zaměstnanců, kolegů na celý život. A někteří při nich bohužel přijdou dokonce i o to nejcennější.

Nadační fond Skupiny ČD – ŽELEZNICE SRDCEM má velkou podporu. Železničáři vždy stáli při sobě a cílem fondu je právě podpora lidí, kteří pracují nebo pracovali u dráhy a ocitli se z nějakého důvodu v tíživé životní situaci. Stejně tak se podpora týká jejich rodin.

Od svého založení v roce 2020 získal Nadační fond Skupiny ČD – ŽELEZNICE SRDCEM na svůj transparentní účet ke dni 31. prosince 2022 částku ve výši 34 833 084,73 korun. Velkou část prostředků vložili do fondu zakladatelé České dráhy a ČD Cargo, k nimž se přidaly další dceřiné společnosti Skupiny ČD a externí partneři. Důkazem, že se nadační fond již zapsal do povědomí lidí, je i to, že na jeho transparentní účet přispívají jak zaměstnanci napříč celou Skupinou ČD, tak široká veřejnost.

KDE NADAČNÍ FOND POMÁHÁ?

Poskytl pomoc několika železničářům, kteří byli při výkonu své profese vážně zraněni a mají doživotní následky. Peníze byly použity například na úhradu speciálních rehabilitací nebo na pořízení kompenzačních pomůcek. Další pomoc směřovala rodinám železničářů, kteří tragicky zahynuli. Nadační fond přispívá a ještě v dalších letech bude pomáhat se vzděláváním a rozvojem jejich dětí. Další podpora putovala rodinám železničářů, které se starají o vážně nemocné děti.

Nadační fond v roce 2022 pomohl ve čtyřech desítkách případů a vyplatil pomoc ve výši 2 872 500 korun, od založení vyplatil fond pomoc ve výši 8 042 500 korun.

CO JSME SPOLEČNÝMI SILAMI DOKÁZALI V ROCE 2022

- **8 496 749 korun** – celková částka, kterou se v průběhu roku podařilo na transparentním účtu vybrat
- **2 872 500 korun** – celkový objem vyplacených nadačních prostředků (bez budoucích příspěvků, například na vzdělání osiřelých dětí)
- **26 787 685,57 korun** – zůstatek na transparentním účtu ke dni 31. prosince 2022

Pomoc během válečného konfliktu

Dne 24. února 2022 začala válka na Ukrajině, která vyvolala okamžitý exodus uprchlíků, především žen a dětí. ČD navázaly na tradici humanitární pomoci, kdy v roce 1939 Československé státní dráhy odvezly stovky židovských dětí do bezpečí před nacistickým nebezpečím. Jejich cestu tehdy organizoval sir Nicholas Winton.

Bezprostředně po vypuknutí konfliktu vypravil národní dopravce speciální humanitární vlaky. První dva odjely z Bohumína už v pátek 25. února do polského města Přemyšl, které leží na hranici s Ukrajinou. Organizace a zajištění evakuačních vlaků proběhla prakticky během několika hodin. Další vlaky zamířily přímo do ukrajinského města Čop za hranicemi se Slovenskem. Na Ukrajinu vlaky přepravovaly humanitární pomoc v podobě dek, spacáků, karimatek, balených vod, trvanlivých potravin a hygienických potřeb. Zpět do Česka převážely speciální vlaky ukrajinské ženy, děti a seniory. Poskytnuty byly také vozy do Polska, kde zajišťovaly evakuaci od polsko-ukrajinské hranice do vnitrozemí. Humanitární evakuační vlaky ČD přepravily do bezpečí zhruba 3 700 lidí.

BEZPLATNÁ PŘEPRAVA UPRCHLÍKŮ

Důležitou roli v mobilitě uprchlíků hrálo také rychlé zavedení bezplatné přepravy Ukrajinců ve vlacích ČD, protože lidé často prchali pouze se základními osobními věcmi bez větších finančních prostředků. Stejný model následně zavedly i zahraniční železnice. Ukrajinci pro cestu do Česka a dalších zemí využívali také běžné spoje, které České dráhy společně se zahraničními partnerskými dopravci vypravují. Vzhledem k většímu vytížení bylo nutné tyto vlaky posílit. Od března do května bylo nasazeno na vlacích z/do Polska, Německa a na Slovensko a zpět 1 043 posilových vozů.

HUMANITÁRNÍ SBÍRKA

Další forma pomoci Českých drah spočívala v humanitární sbírce, která probíhala na 63 nádražích po celé České republice. Lidé během několikátýdenního trvání sbírky věnovali desítky tun pomoci. České dráhy zajistily také speciální vlakové čekárny. Tyto nocležny fungovaly na pražském hlavním nádraží od začátku března do poloviny května a bylo do nich postupně zapojeno bezmála 300 vozů. Národní dopravce poskytl ve vhodných prostorech také dlouhodobější ubytování uprchlíkům.

PARTNEŘI POMOCI

Pomoc Ukrajincům přímo v jejich zemi nebo těm, kteří z válkou zasažené země uprchli, České dráhy zajišťovaly ve spolupráci s celou řadou dalších organizací a institucí. Jednalo se například o dceřinou společnost ČD Cargo, Ministerstvo dopravy ČR, Ministerstvo zahraničí ČR, Charitu, Český červený kříž, Gepard Express a další.

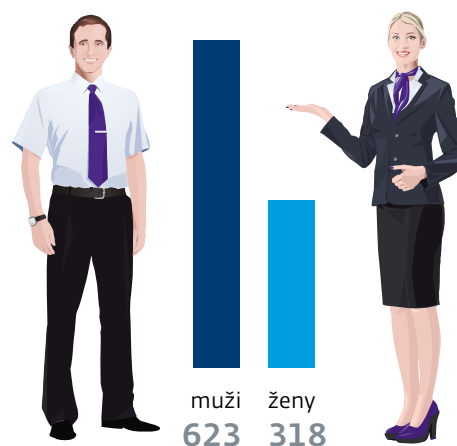

Lidské zdroje

Fungování firmy se neobejde bez erudovaných zaměstnanců, kteří vzhledem k vysoké odbornosti a zodpovědnosti svých profesí procházejí odborným vzděláváním a ověřováním znalostí a dovedností. Klíčovým faktorem práce s lidskými zdroji je proto jak kvalitní nábor zaměstnanců, tak i průběžné oslovování a motivace žáků a studentů pro profese v osobní železniční dopravě prostřednictvím aktivní spolupráce se školami.

V ROCE 2022 BYLY REALIZOVÁNY NÁSLEDUJÍCÍ NÁBOROVÉ AKTIVITY

- Bylo publikováno 481 otevřených inzerátů, na které reagovalo celkem 13 773 uchazečů. Z toho 37,7 % uchazečů reagovalo na inzerát na kariérních stránkách (36,7 % Práce.cz, 16,3 % Jobs.cz)
- Z externích zdrojů bylo přijato 941 nových zaměstnanců, z toho 883 na plný pracovní úvazek a 58 na částečný pracovní úvazek, z toho:
 - servis a údržba: 124
 - staniční personál: 101
 - strojvedoucí a posun: 228
 - vlakový personál: 298

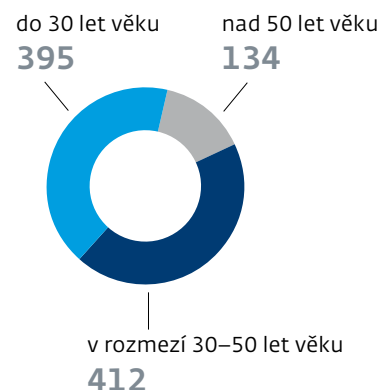

Nově přijatí zaměstnanci ČD v roce 2022
Zastoupení mužů a žen

V ROCE 2022 ČESKÉ DRÁHY REALIZOVALY NÁSLEDUJÍCÍ AKTIVITY V OBLASTI SPOLUPRÁCE SE ŠKOLAMI

- Rozsáhlou aktivitou v této oblasti jsou odborné praxe žáků ze studijních oborů zaměřených na dopravu, provoz a údržbu vozidel. V roce 2022 bylo realizováno na pracovištích po celé České republice přes 500 praxí pro 400 žáků.
- Ve střediscích údržby žáci učebních oborů elektro a strojních mohou absolvovat odborný výcvik. Ve školním roce 2021/2022 se uskutečnilo celkem 11 odborných výcviků, v roce 2022/2023 probíhá zatím 32 odborných výcviků žáků z oborů elektrikář, mechanik-elektrotechnik, nástrojař apod.
- Do Stipendijního programu ČDés přijímáme žáky vybraných maturitních a učebních oborů, kteří mají zájem uplatnit se v oblasti železniční dopravy. V roce 2022 bylo přijato 23 nových stipendistů, celkem je v programu 62 stipendistů.
- V průběhu roku probíhá účast ČD na náborových a zaměstnavatele propagujících akcích jako dny otevřených dveří, kariérní dny, dny firem, burzy zaměstnavatelů, burzy práce, dny řemesel. V roce 2022 se ČD prezentovaly na cca 20 akcích.
- Nabídka pro žáky a studenty byla představena na akcích Preventivní vlak (květen 2022), Rail Business Days (červen 2022), Den železnice v Plzni (září 2022) a na regionálních dnech železnice pořádaných ČD.
- Nově byla navázána dlouhodobá spolupráce se Střední školou Bohumín v rámci učebního oboru železničář (praxe žáků a další aktivity) a se Střední průmyslovou školou elektrotechnickou v Olomouci (den otevřených dveří, vědecká konference BožeTECH).
- Byla navázána spolupráce se Střední školou technickou – Akademií řemesel Zelený pruh v Praze v oblasti praxí pro rekvalifikanty kurzu NSK Elektrikář a ohledně autorizace kurzu NSK Mechanik kolejových vozů.
- Po celý rok jsou školám nabízeny a pedagogy aktivně využívány exkurze do provozů ČD, a to zejména do středisek údržby a na stacionární pracoviště RP ZAP. Nově žáci navštěvují v rámci exkurzí pracoviště simulátoru stanoviště strojvedoucího v Praze-Vršovicích a v České Třebové. V roce 2022 bylo uskutečněno cca 50 exkurzí.
- Absolventům oborů využitelných na železnici na středních školách po celé České republice je v průběhu roku elektronicky zasílána aktuální nabídka pozic u ČD a žákům prezentována prostřednictvím školních komunikačních kanálů.
- Na začátku školního roku 2022/2023 byly do všech partnerských škol ČD instalovány velkoformátové plakáty (nábor, stipendijní program, plakáty o nových vozidlech ČD), čímž byla zajištěna stálá prezentace ČD jako potenciálního zaměstnavatele.
- V průběhu školního roku jsou ve školách realizovány našimi odbornými pracovníky náborové prezentace pro budoucí absolventy. V roce 2022 proběhlo cca deset prezentací. Jsou představovány zejména pracovní pozice strojvedoucí, mechanik kolejových vozidel, elektromechanik, mechatronik a vlakvedoucí.
- Pro studenty vysokých škol jsou realizovány stáže a také odborné přednášky na aktuální témata v osobní železniční dopravě (v roce 2022 celkem čtyři stáže a osm přednášek).
- Proběhlo pět stáží v programu Erasmus+ žáků slovenských středních odborných škol, oboru provoz a ekonomika dopravy, na pracovištích oblastních ředitelství os. dopravy.
- Jsou podporovány DPP a DPČ motivovaných žáků při studiu, nejvíce na pozici vlakvedoucí a také ve střediscích údržby v oblasti servisu vozidel.

Nově přijatí zaměstnanci Českých drah v roce 2022 Věkové rozvržení

Nově přijatí zaměstnanci Českých drah v roce 2022 Národnostní rozvržení

česká národnost
919

slovenská národnost
19

německá národnost
2

ukrajinská národnost
1

Strategie 2030

České dráhy pokračovaly v naplňování Strategie 2030, přijaté v roce 2021. Strategie má celkem šest pilířů: Efektivní korporace, Orientace na zákazníka, Lidé, Finance, Modernizace a inovace a Akvizice. Cílem je upevnění postavení Skupiny ČD v osobní a nákladní železniční dopravě na českém i evropském trhu a posílení opravárenství drážních vozidel coby dalšího pilíře podnikatelské činnosti akciové společnosti. Níže uvádíme nejvýznamnější kroky za rok 2022.

AKVIZICE

V roce 2022 se povedlo naplňovat množství jednotlivých projektů ve všech pilířích Strategie 2030. V pilíři Akvizice se podařilo úspěšně završit strategický nákup autobusového dopravy a zřízení dceřiné společnosti ČD BUS, což umožní efektivněji zajišťovat náhradní dopravu a zároveň se tím vytváří další možnosti přepravy cestujících, například koncept první a poslední míle. Ve spolupráci se zahraničními partnery se rozšířila také nabídka nočního spojení o linku Praha – Drážďany – Basilej – Curych.

MODERNIZACE A INOVACE

Naplno začala unifikace vozidlového parku díky nasazování elektrických jednotek RegioPanter a zahájilo se vyřazování starších a menších počtem zastoupených vozidlových řad. Rozeběhla se též instalace zabezpečovače ETCS do vybraných vozidel.

FINANCE

V pilíři Finance se podařilo navzdory složité situaci spojené s pandemií covidu-19 a válkou na Ukrajině vylepšit rating společnosti a získat další zdroje pro financování investic v oblasti obnovy vozidlového parku. České dráhy úspěšně emitovaly své první tzv. zelené dluhopisy a uzavřely úvěrovou smlouvu se společností EUROFIMA.

ORIENTACE NA ZÁKAZNÍKA

V průběhu roku se dařilo naplňovat také záměry v pilíři Orientace na zákazníka. Zjednodušil a zrychlil se nákup jízdenek s cílem přivést co největší počet zákazníků k online odbavení. Zdokonalovaly se také služby. Během roku došlo k velkému rozšíření nabídky wi-fi ve vlacích a rozvíjely se i návazné služby, například ČD Taxi, ČD Parking, možnost nákupu jízdenek na návaznou veřejnou dopravu či výstavba nabíjecích stanic pro elektromobily.

Udržitelný rozvoj a ESG

Udržitelnost nevnímáme jako cíl, ale jako cestu, po které se chceme dále posouvat. Udržitelnost je již přirozenou součástí námi poskytovaných služeb železniční přepravy. V souladu se svou strategií se nyní chceme soustředit prioritně na rozvoj oblastí, které nám umožní plnit naše ambice a cíle v oblasti udržitelnosti do roku 2030.

ROZVOJ SLUŽEB ČISTÉ MOBILITY V ČESKÉ REPUBLICCE

Osobní i nákladní železniční doprava v České republice již nyní představuje nejekologičtější způsob dopravy s nejnižšími energetickými a emisními faktory. Vyjma zajištění potřebné dopravní obslužnosti a zvyšování kvality služeb chceme dalším rozvojem svého podnikání výrazně přispívat k plnění klimatických strategií svých zákazníků. Osobní železniční přepravu vnímáme jako klíčovou část budoucího konceptu intermodální dopravy v České republice a tento koncept budeme dále rozvíjet doplňkovými službami a prostředky návazné dopravy pro své zákazníky (parkování, kola, carsharing, rozvoj dobíjecí infrastruktury). Touto strategií chceme napomáhat plnění závazků České republiky v oblasti snižování emisí v sektoru dopravy do roku 2030, respektive naplňování cílů vyplývajících z Národního akčního plánu čisté mobility pro období 2025–30.

INVESTICE DO UDRŽITELNÉ BUDOUCNOSTI

Realizujeme rozsáhlý investiční program postupné modernizace flotily železničních vozidel. V elektrické trakci zavádíme jednotky s vyšší energetickou účinností a podporou rekuperace. V dieselové trakci pořízujeme moderní jednotky s motory, jež plní nejnovější emisní normy a podporují používání vyšších generací biopaliv na bázi hydrogenovaných olejů (HVO). Nečekáme na rozvoj elektrifikace železniční infrastruktury, ale již nyní pořízujeme nové hybridní bateriové jednotky pro nasazení ve vybraných regionech Česka a připravujeme se na pilotní ověřování provozu vodíkových vlaků. V rámci členství ve sdružení Zelená železnice jsme aktivními aktéry diskuse o rozvoji alternativních pohonů v železniční síti včetně přípravy rozvoje potřebné vodíkové infrastruktury.

ENERGETICKY EFEKTIVNÍ A ENVIRONMENTÁLNĚ ODPOVĚDNÁ ORGANIZACE

V roce 2022 jsme se jako první dopravce v Česku připojili k iniciativě RETHINK České podnikatelské rady pro udržitelný rozvoj (CBCSD), a veřejně tak deklarovali závazek rozvíjet své podnikání v souladu s klimatickými cíli Pařížské dohody a Klimatického paktu z Glasgow.

V souladu s přijatou Strategií udržitelnosti Skupiny ČD do roku 2030 se nyní aktivně připravujeme na plnění podmínek nových standardů v oblasti ESG výkaznictví a plnění podmínek mezinárodních ESG ratingových agentur.

Od roku 2022 jsme zahájili proces měření a vykazování uhlíkové stopy všech relevantních organizací Skupiny ČD a na základě referenčních dat připravujeme již nyní konkrétní opatření na snižování energetické náročnosti provozů a využívání nízkoemisních energetických zdrojů v rámci Skupiny ČD. Současně s tím revidujeme stávající rozvojové a investiční plány výstavby a modernizace provozních objektů, tak aby do budoucna plnily nové energetické standardy tzv. budov s téměř nulovou spotřebou a ekologické standardy v oblasti ochrany přírodních zdrojů.

Zároveň aktivně pracujeme na přípravě Dekarbonizační strategie Skupiny ČD s ambicí dosáhnout k roku 2030 na úroveň dohody evropských železničních dopravců o snižování emisí k roku 2030, tj. snížení emisí Skupiny ČD o 30 % oproti roku 2015.

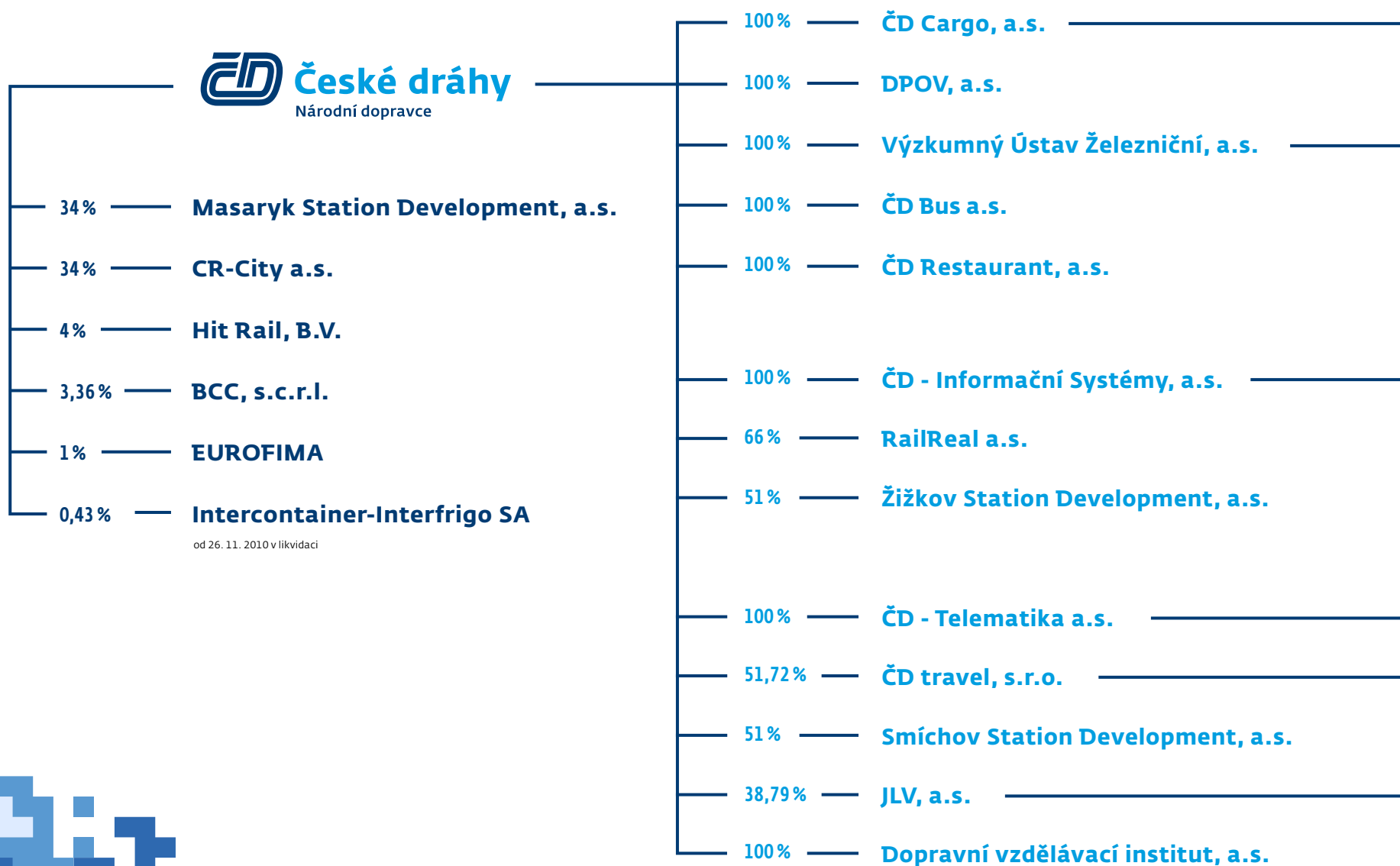
Detailní popis ESG aktivit a ukazatelů Skupiny ČD je předmětem samostatné Zprávy o udržitelném podnikání za rok 2022, která bude zpřístupněna od května 2023 na webových stránkách společnosti České dráhy, a.s., v sekci pro investory.

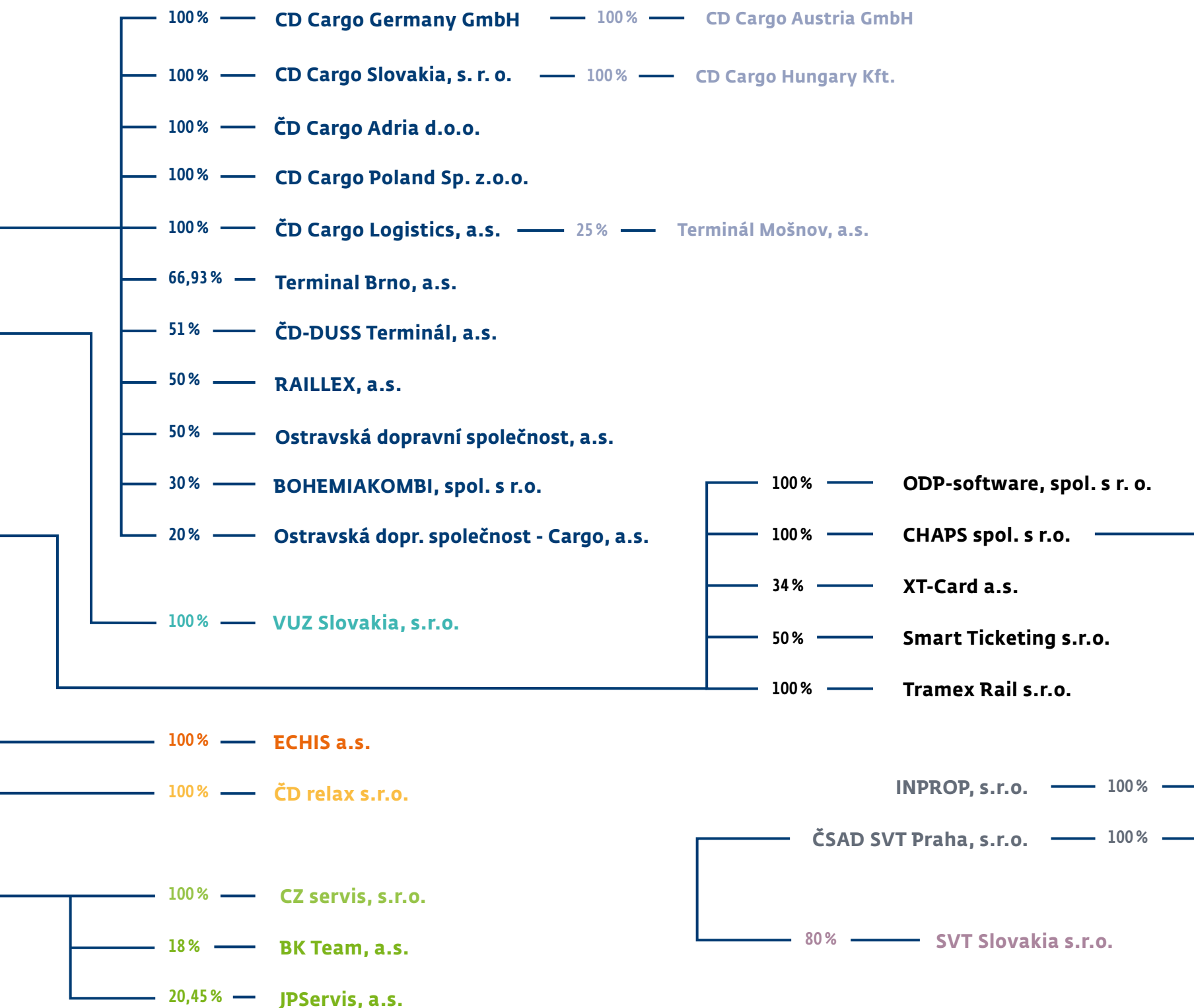

Přehled majetkových účastí Skupiny ČD

Stav k 31. prosinci 2022

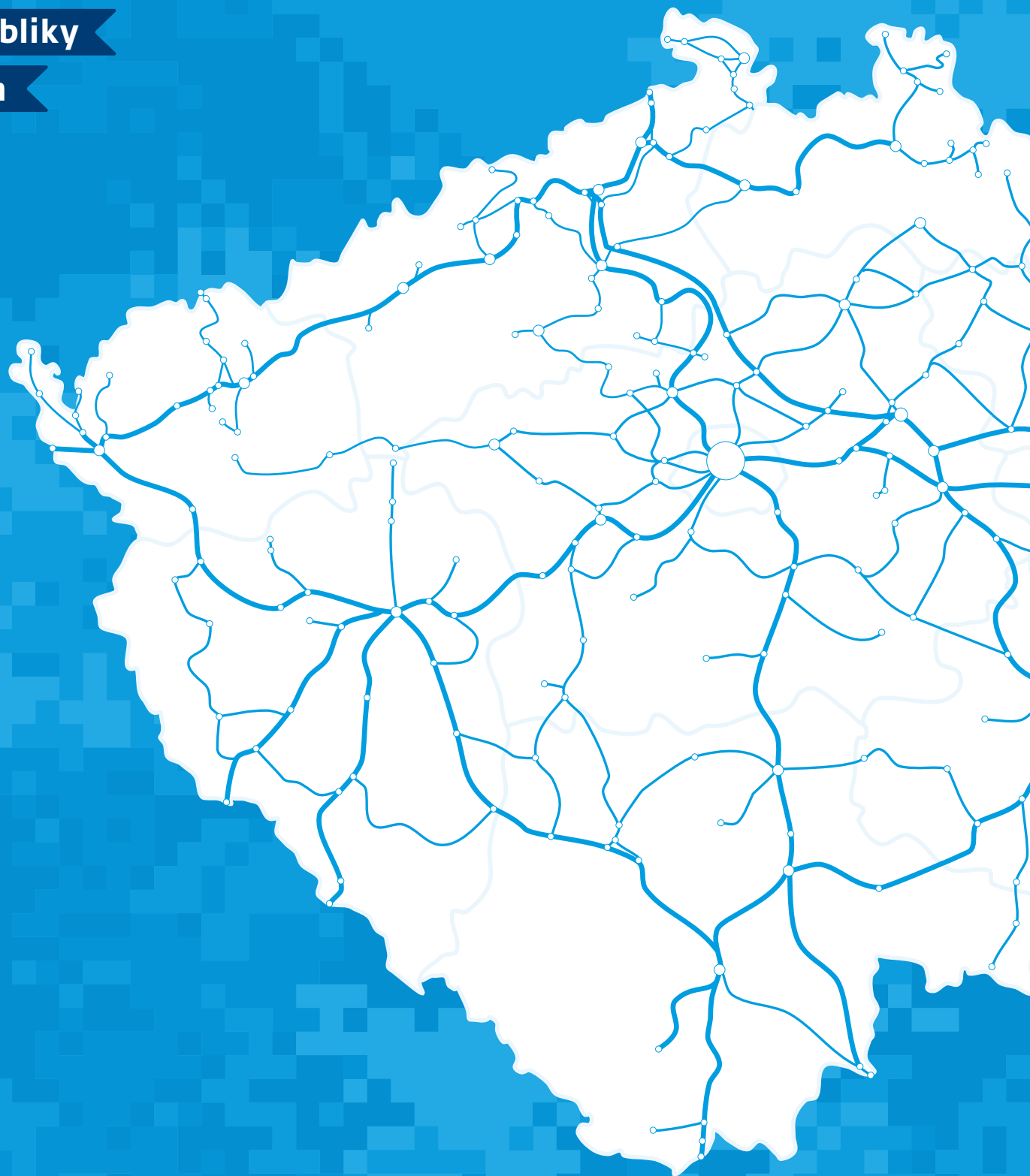

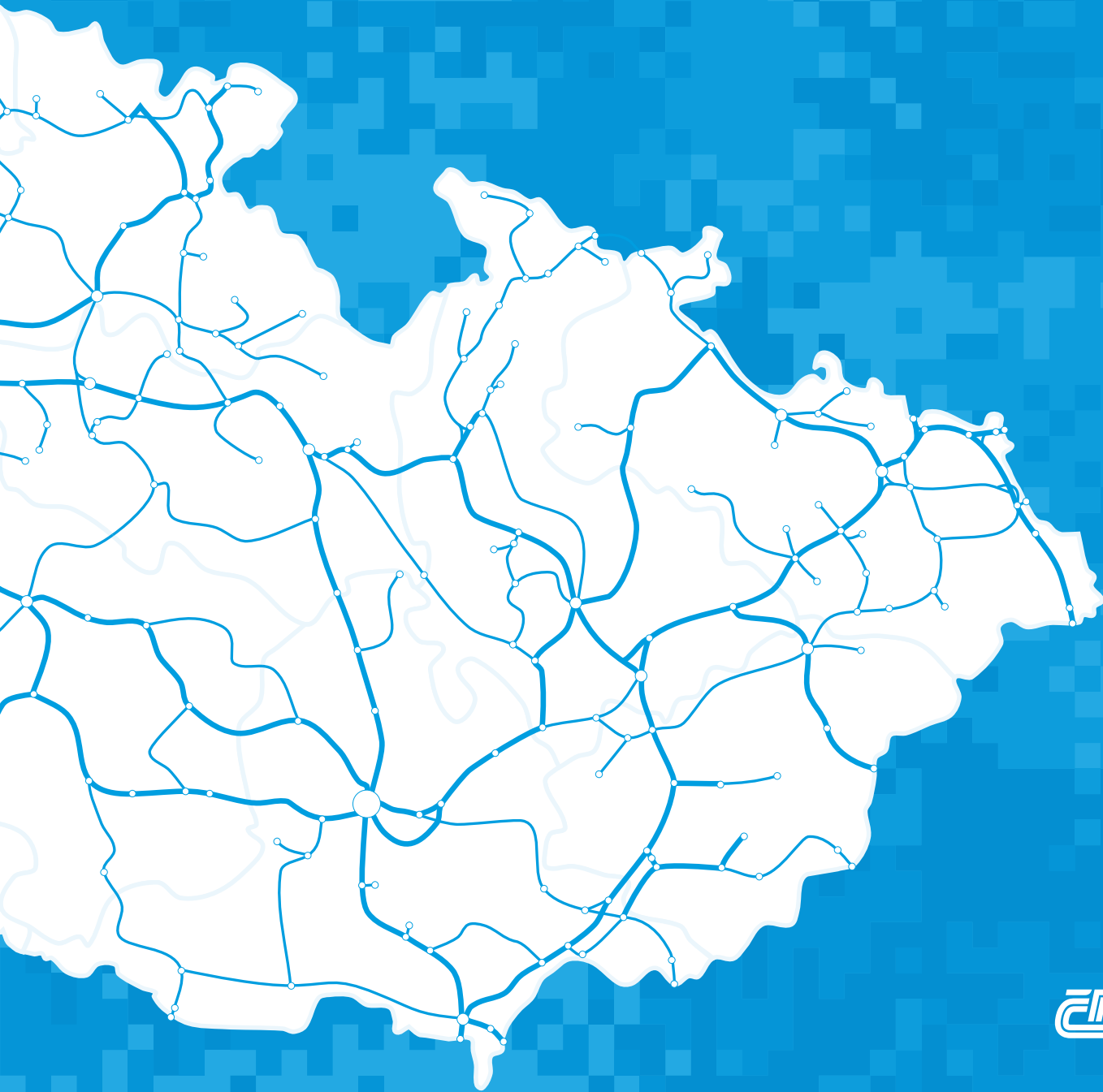

Rychlík Krušnohor, linka R15

**Pokrytí České republiky
vlakem Českých drah**

Hlavní ukazatele pro Skupinu ČD

Klíčové ukazatele	2022	2021	Rozdíl	Index
Výnosy	44 222	38 534	5 688	114,8
EBITDA (z pokračujících činností)	11 096	8 102	2 994	137,0
EBIT (z pokračujících činností)	1 902	-1 385	3 287	137,3
Zisk (ztráta) před zdaněním	396	-2 012	2 408	-
Celková aktiva	120 408	103 524	16 884	116,3
CAPEX (výdaje za nabytí pozemků, budov, zařízení a nehm. aktiv)	20 748	11 054	9 694	187,7
Odpisy, amortizace a snížení hodnoty	9 194	9 487	-293	96,9
Zadluženost (%) – cizí zdroje / celková aktiva	70,8	64,7	6,1	109,5
Debt/EBITDA – úvěry a půjčky / EBITDA	6,2	6,0	0,2	103,3
Běžná likvidita (%) – krátkodobá aktiva / krátkodobé závazky	68,7	67,0	1,7	102,5
Průměrný přepočtený počet zaměstnanců	21 875	22 037	-162	99,3
Osobní doprava				
Počet přepravených cestujících (mil.)	157,1	120,7	36,4	130,2
Přepravní výkon (mil. osobokilometrů)	7 710	5 407	2 303	142,6
Dopravní výkon (mil. vlakokilometrů)	116,0	113,5	2,5	102,2
Průměrná přepravní vzdálenost (km)	49,1	44,8	4,3	109,6
Obsazenost nabízené kapacity (%)	29,4	21,9	7,5	134,2
Nákladní doprava				
Objem přepravy (mil. t)	64,2	62,8	1,4	102,2

4. KOLEJ
CÍLOVÁ STANICE
ŠUMPERK
Ds 10:00 ČD
směr Bludov
Pravidelný odjezd
10:00
2.

kolej č.
4

kolej č.
1

2

D

1b

1b

Jednotka push-pull, linka S6

railjet ČD, linka Ex3

- **Být lídrem**
národní mobility v oblasti dálkové a regionální dopravy.
- **Být první volbou**
zákazníka/cestujícího z pohledu komfortu, bezpečnosti a spolehlivosti.
- **Akcentovat interoperabilitu,**
intermodalitu a zahraniční expanzi v oblasti nákladní dopravy.
- **Digitalizovat**
distribuční kanály a interní procesy Skupiny ČD.
- **Být ekologicky šetrnou společností**
s nejnižší uhlíkovou stopou v dopravním sektoru ČR.
- **Poskytovat služby**
s vysokou přidanou hodnotou pro ostatní dopravce na trhu.
- **Být finančně stabilní**
společností s dostatkem zdrojů pro další rozvoj.
- **Patřit k nejlepším**
zaměstnavatelům v ČR s hodnotným programem společenské odpovědnosti.

Způsob řízení společnosti (Corporate Governance) <

Právní poměry Společnosti

Právní poměry akciové společnosti České dráhy, a.s. (dále „ČD“ nebo „Společnost“ nebo „České dráhy“) se řídí zejména

- ▶ zákonem č. 77/2002 Sb., o akciové společnosti České dráhy, státní organizaci Správa železnic a o změně zákona č. 266/1994 Sb., o dráhách, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 77/1997 Sb., o státním podniku, ve znění pozdějších předpisů,
- ▶ zákonem č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů,
- ▶ zákonem č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), ve znění pozdějších předpisů.

Právní poměry Společnosti, jakož i práva a povinnosti akcionářů a orgánů Společnosti, jsou komplexně upraveny ve stanovách Společnosti.

Akcionářská struktura a orgány Společnosti

Jediným akcionářem ČD je Česká republika. Nejvyšším orgánem Společnosti je valná hromada. V případě, že má Společnost jen jediného akcionáře, valná hromada se nekoná a působnost valné hromady vykonává jediný akcionář. Rozsah působnosti valné hromady je stanoven v zákonech upravujících právní poměry Společnosti a ve stanovách Společnosti.

Společnost v roce 2022 nenabyla vlastní akcie.

Řídící výbor

Stát vykonává svá práva jediného akcionáře ve Společnosti prostřednictvím řídicího výboru. Řídící výbor tvoří tři vládou pověřeni zaměstnanci Ministerstva dopravy (MD) a po jednom vládou pověřeném zaměstnanci Ministerstva financí (MF), Ministerstva obrany (MO), Ministerstva průmyslu a obchodu (MPO) a Ministerstva pro místní rozvoj (MMR). Postup rozhodování řídicího výboru se řídí zákony upravujícími právní poměry Společnosti, stanovami Společnosti a jednacím řádem řídicího výboru. Pracovní adresy členů řídicího výboru se nachází v sídle Společnosti. Ke sledovanému datu bylo místo zástupce Ministerstva pro místní rozvoj neobsazeno.

Složení řídicího výboru Společnosti k 31. 12. 2022 bylo následující:

Mgr. Jakub Kopřiva	Předseda, zástupce MD
Ing. Ladislav Němec	Místopředseda, zástupce MD
Ing. Petr Pavelek, Ph.D.	Člen, zástupce MF
Ing. Eduard Muřický	Člen, zástupce MPO
Ing. Luděk Sosna, Ph.D.	Člen, zástupce MD
Ing. Richard Vitek	Člen, zástupce MO

Dozorčí rada

Dozorčí rada má šest členů. Dvě třetiny členů volí jediný akcionář prostřednictvím řídicího výboru, jednu třetinu volí zaměstnanci podle volebního řádu schváleného představenstvem Společnosti po projednání s příslušnými odborovými organizacemi. Funkční období člena dozorčí rady je pět let. Dozorčí rada zasedá podle potřeby (zpravidla jednou za měsíc), nejméně však čtyřikrát ročně. Dozorčí rada dohlíží na výkon působnosti představenstva a na činnost Společnosti a předkládá své vyjádření valné hromadě.

Postup rozhodování dozorčí rady se řídí zákony upravujícími právní poměry Společnosti, stanovami Společnosti a jednacím řádem dozorčí rady. Pracovní adresy členů dozorčí rady se nachází v sídle Společnosti.

Složení dozorčí rady Společnosti k 31. 12. 2022 bylo následující:

Ing. Miroslav Zámečník	Předseda
Ing. Lenka Hlubučková	Místopředsedkyně
Antonín Leitgeb	Člen
Ing. Petr Šlegl	Člen
Vladislav Vokoun	Člen
Ing. Jiří Minka, MBA	Člen

K 31. 12. 2022 byl z funkce člena dozorčí rady řídicím výborem odvolán Ing. Jiří Minka, MBA a novým členem dozorčí rady byl k 1. 1. 2023 zvolen Mgr. Michal Vozobule.

Dozorčí rada si v rámci své působnosti zřídila výbor pro nakládání s nemovitostmi, výbor pro odměňování a výbor pro kolejová vozidla.

Výbor pro nakládání s nemovitostmi projednává návrhy představenstva na udělení předchozího souhlasu dozorčí rady k nakládání s nemovitostmi v případech, kdy se tento souhlas vyžaduje podle stanov Společnosti a kdy se projednání ve výboru před předložením dozorčí radě vyžaduje podle vnitřního předpisu o prodeji a nájmu nemovitých věcí ČD. Členové výboru jsou voleni a odvoláváni dozorčí radou. Postup rozhodování výboru se řídí zejména stanovami Společnosti a v podrobnostech jednacím řádem výboru, který schvaluje dozorčí rada.

Výbor pro odměňování provádí kontrolu dodržování pravidel pro odměňování členů představenstva Společnosti. Dle těchto pravidel jsou členové představenstva odměňováni zejména v závislosti na dosahování stanovených cílů. Výbor také posuzuje návrhy Společnosti na určení odměny a jiného plnění členům představenstva a předkládá dozorčí radě Společnosti svá vyjádření a doporučení k těmto návrhům. Členové výboru jsou voleni a odvoláváni dozorčí radou. Postup rozhodování výboru se řídí zejména stanovami Společnosti a v podrobnostech jednacím řádem výboru, který schvaluje dozorčí rada.

Výbor pro kolejová vozidla je poradním orgánem dozorčí rady, který projednává návrhy představenstva ČD týkající se strategie a koncepce obnovy železničních kolejových vozidel. Postup rozhodování výboru se řídí zejména stanovami Společnosti.

Představenstvo

Představenstvo je statutárním orgánem Společnosti. Představenstvu přísluší obchodní vedení. Představenstvo má pět členů. Členy představenstva volí a odvolává dozorčí rada Společnosti. Představenstvo zasedá podle potřeby (zpravidla jednou týdně), nejméně však jednou za tři měsíce. Představenstvo Společnosti v rámci své působnosti zejména rozhoduje o všech záležitostech Společnosti, pokud nejsou vyhrazeny příslušnými právními předpisy a stanovami Společnosti do působnosti valné hromady, dozorčí rady nebo výboru pro audit. Postup rozhodování představenstva se řídí zákony upravujícími právní poměry Společnosti a stanovami Společnosti. Pracovní adresy členů představenstva se nachází v sídle Společnosti.

Složení představenstva Společnosti k 31. 12. 2022 bylo následující:

Mgr. Michal Krapinec	Předseda
Mgr. Michal Kraus, M.Sc.	Místopředseda
Mgr. Blanka Havelková	Členka
Mgr. Ing. Lukáš Svoboda	Člen
Ing. Jiří Jeřeta	Člen

Výbor pro audit

Členové výboru pro audit jsou jmenováni a odvoláváni jediným akcionářem Společnosti prostřednictvím řídicího výboru. Výbor pro audit má tři členy. Funkční období člena výboru pro audit je pět let. Výbor pro audit zasedá podle potřeby, nejméně však čtyřikrát ročně. Působnost výboru pro audit je dána zákonem č. 93/2009 Sb., o auditorech, ve znění pozdějších předpisů, a stanovami Společnosti. Postup rozhodování výboru pro audit se řídí stanovami Společnosti.

Složení výboru pro audit Společnosti k 31. 12. 2022 bylo následující:

PhDr. Tomáš Vyhnánek	Předseda
Ing. Otakar Hora, CSc.	Místopředseda
Ing. Lenka Hlubučková	Členka

Interní audit

Funkci interního auditu v rámci své působnosti zabezpečujeme prostřednictvím Odboru interního auditu a kontroly. Odbor spadá do řídicí působnosti představenstva. Na nezávislost a účinnost interního auditu dohlíží výbor pro audit.

Interní audit ČD je založen na principech Mezinárodního rámce profesní praxe interního auditu. V souladu s tím podstupuje externí nezávislé hodnocení, které přispívá k zabezpečení a k neustálému zvyšování kvality služeb interního auditu. Činnost a působení interního auditu ČD byly při posledním externím hodnocení v roce 2020 vyhodnoceny tak, že jsou v souladu s mezinárodními profesními standardy. Interní audit ČD plní roli nezávislé „třetí linie obrany“ koncepčního rozvržení úrovní interních kontrol v rámci principu všech „tří linií obrany“ organizace.

Útvar interního auditu rovněž komunikuje a spolupracuje s orgány vnějších kontrol, externím auditorem, orgány činnými v trestním řízení a společně s Compliance officer zabezpečuje agendu spojenou s oznamováním, registrací a šetřením podvodů a nekalých jednání v ČD (whistleblowing).

Compliance

Systém compliance v ČD je možné považovat za uzavřený a funkční systém prevenčních, detekčních a reakčních opatření, který je vhodně integrován do vnitřního řídicího a kontrolního systému Společnosti, jak jej vnímá metodika Nejvyššího státního zastupitelství¹.

Zahájili jsme práce na tvorbě compliance programu obsahujícího detailní popis systému compliance ČD, včetně rozdělení rolí a odpovědností mezi jednotlivé specializované útvary, nastavení systému kontroly compliance programu.

Cílem činnosti compliance je monitorování jednání Společnosti a zajišťování, aby jednání Společnosti, zaměstnanců a vedení bylo v souladu s právními předpisy a vnitřními normami s důrazem na dodržování firemní etiky, resp. Etického kodexu.

Společnost má zaveden decentralizovaný model compliance.

Specifickou roli v oblasti compliance plní dle organizačního řádu Odbor právní, Odbor bezpečnosti, Odbor interního auditu a kontroly a kancelář náměstkyně generálního ředitele pro lidské zdroje. Koordinátorem a zastřešujícím odborem v oblasti compliance je Odbor právní. Odbor interního auditu a kontroly zabezpečuje činnosti v oblasti šetření podvodů a nekalých jednání, navrhuje strategii systému řízení rizik, sleduje jednotlivá rizika a vede systém sledování a vyhodnocování rizik. Kancelář náměstkyně generálního ředitele pro lidské zdroje je útvarem vytvářejícím a naplňujícím koncepci vzdělávání zaměstnanců.

V oblasti ochrany osobních údajů zabezpečuje činnost compliance k tomu jmenovaný pověřenec pro ochranu osobních údajů.

Řízení rizik a systémy managementu ISO

Hlavním cílem integrovaného systému řízení rizik ve Skupině ČD je průběžné omezování negativního dopadu rizik na hospodářský výsledek celé Skupiny ČD, tj. v maximální možné míře eliminovat hrozby snížení tržeb nebo zvýšení nákladů. Systém řízení rizik v podmínkách ČD vychází z nastaveného rámce pravidel corporate governance a je součástí „druhé linie obrany“ koncepčního rozvržení úrovní interních kontrol v rámci principu všech „tří linií obrany“ organizace.

Významnou roli v rámci systému řízení rizik plní výbor pro řízení rizik ČD, který zajišťuje funkci poradního orgánu představenstva ČD a zasedá minimálně čtyřikrát ročně.

V rámci celé Skupiny ČD používáme jednotný systém pro evidenci a vyhodnocování rizik včetně stejného způsobu kvantifikace a kategorizace rizik, což umožňuje poskytovat porovnatelné údaje zejména při sestavení aktuální celkové rizikové pozice. Průběžným monitoringem a pravidelným vyhodnocováním rizik s vazbou na příslušné schválené limity zajišťujeme pravidelnou informovanost managementu Skupiny o aktuální rizikové pozici.

Podstatnou součástí jsou rovněž implementované systémy managementu dle požadavků mezinárodních norem ISO. Vybrané normy jsou pro ČD závazné z důvodu naplnění požadavku legislativy nebo na základě závazku představenstva ČD v oblasti kvality nabízených služeb a bezpečnosti a v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví zaměstnanců.

¹ Průvodce právní úpravou pro státní zástupce k aplikaci § 8 odst. 5 zákona o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim představuje metodický návod a je určený jako praktická pomůcka k zohlednění podstatných okolností při posuzování trestní odpovědnosti právnických osob v působnosti orgánu veřejné žaloby.

V současné době jsou České dráhy certifikovány dle norem ISO 9001 a ISO 45001. Předmětem certifikace je zabezpečení přepravy osob v dálkové a regionální dopravě, příprava a realizace jízdního řádu, tvorba a řízení produktů a standardů v osobní dopravě, cenotvorba, plánování a realizace provozního nasazení a údržby a oprav železničních kolejových vozidel, zajišťování nákupů a skladování a dodávání materiálu. Celá Společnost je rovněž certifikována v oblasti řízení spotřeby energií při zabezpečení přepravy osob a správě nemovitostí dle ISO 50001.

Cíle a metody řízení finančních rizik Společnosti jsou detailně popsány v individuální účetní závěrce za rok 2022 v kapitolách 33.4. – 33.9. Cíle a metody řízení finančních rizik Skupiny jsou detailně popsány v konsolidované účetní závěrce za rok 2022 v kapitolách 36.4. – 36.9.

Oblast lidských práv

ČD usilují o bezpečné a zdravé pracovní prostředí a o jeho trvalé zlepšování, poskytují všem rovné příležitosti, nepřipouští diskriminaci, a to ani v její skryté podobě. ČD poskytují rovné příležitosti všem lidem bez ohledu na rasu, barvu pleti, pohlaví, národnost, náboženství, etnickou příslušnost nebo jakékoli charakteristiky, nepřipouští a netolerují jakoukoliv formu obtěžování, zastrašování a nucenou či nezákonnou práci.

ČD respektují soukromí svých zaměstnanců. Vztah ČD a zaměstnanců je založen na vzájemné důvěře, úctě a důstojnosti. ČD nepřipouští žádnou formu diskriminace zaměstnanců.

ČD zároveň dbají o to, aby zaměstnanci maximálně šetřili a respektovali osobnost a soukromí svých kolegů.

Jako jeden z nástrojů pro zajištění výše uvedeného má Společnost již dlouhodobě nastaven whistleblowing, který slouží mimo jiné k oznamování či upozorňování na porušování norem, zásad, pravidel, nezákonného, korupčního nebo neetického chování na pracovišti nebo v okolním sociálním prostředí.

Zpráva o činnosti dozorčí rady společnosti České dráhy, a.s., za rok 2022

V roce 2022 se v sídle Společnosti České dráhy, a.s., konalo deset řádných zasedání a šest mimořádných zasedání, přičemž dozorčí rada byla vždy usnášeníschopná. Zasedání dozorčí rady se pravidelně zúčastňoval předseda představenstva a podle potřeby ostatní členové představenstva Společnosti.

Dozorčí rada Společnosti vykonávala ve sledovaném období svoji působnost a plnila veškeré úkoly v souladu s právními předpisy a stanovami Společnosti. Ke své kontrolní činnosti využívala všech možností, které jí stanovy Společnosti nabízely.

Dozorčí rada v rámci své kontrolní činnosti dohlížela na řádný výkon působnosti představenstva a činnost Společnosti. Dozorčí rada byla ze strany představenstva Společnosti pravidelně informována o aktuálním dění Společnosti, o hospodářských výsledcích, finančním stavu Společnosti, finančních rizicích a rizikové pozici Společnosti, jakož i o hospodářských výsledcích dceřiných společností, zejména společnosti ČD Cargo, a.s.

Na zasedání dozorčí rady Společnosti byly pravidelně předkládány dozorčí radou požadované materiály a žádosti představenstva Společnosti o udělení jejího předchozího souhlasu k určeným právním jednáním Společnosti. Veškeré tyto žádosti dozorčí rada řádně projednala a rozhodla o nich. Dozorčí rada ukládala průběžně představenstvu Společnosti úkoly s cílem prověřit potřebu a rozsah investičních projektů za účelem optimalizace nákladů Společnosti. V rámci své činnosti dozorčí rada monitorovala zejména dosahování hospodářských cílů, jež byly stanoveny v ročním podnikatelském plánu Společnosti, a vyžadovala zdůvodnění vývoje hospodaření.

Dozorčí rada konstatuje, že představenstvo Společnosti poskytovalo dozorčí radě v roce 2022 veškeré předepsané či požadované informace, jakož i součinnost, a dozorčí rada tak měla k dispozici veškeré podklady nutné pro výkon své kontrolní činnosti.

Při své kontrolní činnosti dozorčí rada neshledala ze strany Společnosti České dráhy, a.s., či jednotlivých členů představenstva Společnosti porušení či nesplnění povinností vyplývajících z právních předpisů, stanov Společnosti, interních předpisů Společnosti či pokynů valné hromady.

Dozorčí rada na závěr konstatuje, že měla vytvořeny veškeré potřebné podmínky pro řádný výkon své činnosti.

V Praze dne 25. ledna 2023

Ing. Miroslav Zámečník
předseda Dozorčí rady Společnosti České dráhy, a.s.

Společenská odpovědnost (CSR)

Válečný konflikt vyvolaný ruskou agresí na Ukrajině

Další bouřlivý rok je za námi. Ještě než jsme se stačili vypořádat s novou situací způsobenou pandemií covid-19, začal válečný konflikt vyvolaný ruskou agresí na Ukrajině. Ruský útok na Ukrajinu se výrazně dotkl železniční dopravy v celé Evropě. Dokázali jsme bezprostředně po vypuknutí konfliktu a to ve velmi krátkém čase vypravit humanitární vlaky – nejdříve do příhraniční polské Přemyšle a později do ukrajinského Čopu. Převezli jsme tak do bezpečí tisíce žen a dětí a na Ukrajinu dopravili několik set tun materiální pomoci. Nesmíme si vážit našich zaměstnanců, dobrovolníků, kteří se zapojili do pomoci a to prostřednictvím vyhlášené zaměstnanecké sbírky materiální pomoci pro ukrajinské uprchlíky, nebo sbírky, která probíhala na 63 nádražích po celé České republice. Nesmíme opomenout jejich odvalu při doprovodu vlaků do Čopu, ale i péči o běžence. Do pomoci se zapojili zaměstnanci napříč Skupinou ČD.

Jsme na jedné trati – Nadační fond Skupiny ČD – ŽELEZNICE SRDCEM

I největší siláci a bojovníci v našich řadách se mohou řízením osudu stát v okamžiku slabými a potřebnými. Železniční doprava je jedním z nejbezpečnějších způsobů cestování a přepravy zboží. Přísná pravidla dodržujeme i při dalších aktivitách, třeba při manipulaci s náklady, opravách vozidel nebo při jejich zkouškách. Přesto se stanou nehody, které poznamenají život našich zaměstnanců, kolegů na celý život. A bohužel, někteří při nich dokonce přijdou o to nejcennější.

Nadační fond Železnice srdcem má velkou podporu. Železničáři stáli vždy při sobě a cílem fondu je právě podpora lidí, kteří pracují nebo pracovali u dráhy a ocitli se z nějakého důvodu v tíživé životní situaci. Stejně tak se podpora týká jejich rodin.

Od svého založení v roce 2020 získal Nadační fond Skupiny ČD – ŽELEZNICE SRDCEM na svůj účet 34 833 084,73 korun. Velkou část prostředků vložili do fondu zakladatelé České dráhy a ČD Cargo, ke kterým se přidaly dceřiné společnosti Skupiny ČD a další partneři. Důkazem, že Nadační fond Skupiny ČD – ŽELEZNICE SRDCEM se již zapsal do povědomí lidí, je i to, že na jeho transparentní účet přispívají jak zaměstnanci napříč celou Skupinou, tak široká veřejnost.

Kde Nadační fond Skupiny České dráhy – ŽELEZNICE SRDCEM pomáhá? Poskytl pomoc několika železničářům, kteří byli při výkonu své profese vážně zraněni a mají doživotní následky. Peníze byly použity například na úhradu speciálních rehabilitací nebo pořízení kompenzačních pomůcek. Další pomoc směřovala do rodin železničářů, kteří tragicky zahynuli. Nadační fond přispívá, a ještě v dalších letech bude, na vzdělávání a rozvoj jejich dětí. Další podpora směřovala k rodinám železničářů, které se starají o vážně nemocné děti.

Nadační fond v roce 2022 pomohl ve čtyřech desítkách případů a vyplatil pomoc ve výši 2 872 500 Kč, od založení vyplatil fond pomoc ve výši 8 042 500 Kč.

Co jsme společnými silami dokázali v roce 2022

- 8 496 749 korun – celková částka, kterou se v průběhu roku podařilo na transparentním účtu vybrat;
- 2 872 500 korun – celkový objem vyplacených nadačních prostředků (bez budoucích příspěvků, například na vzdělání osiřelých dětí);
- 26 787 685,57 korun – zůstatek na transparentním účtu ke dni 31. prosince 2022.

Bohužel existují v životě momenty, kdy se vám může zdát, že vám osud na trať života postavil nepřekonatelnou překážku. Nadační fond Skupiny ČD – ŽELEZNICE SRDCEM vám pomůže překonat životní nesnáze. Naše modrá srdce bijí pro všechny potřebné a ani v roce 2023 se nezastaví. „**Jsmo na jedné trati**“.

Bezbariérové cestování

Automatickou součástí našich aktivit v oblasti odpovědného dopravce je pomoc lidem s handicapem, především v oblasti odstraňování bariér na železnici a zavádění služeb, které umožňují jejich vyšší mobilitu a pohodlí na cestách. V roce 2022 jsme uskutečnili více než 7 tisíc registrovaných přeprav, resp. asistencí při jejich přepravě. Přepravili jsme tak o 43 % více osob se zdravotním handicapem ve srovnání s rokem 2021. Vážíme si toho, že spoluobčanům se sníženou schopností pohybu nebo orientace můžeme takto pomáhat. Během roku jsme začali nasazovat do provozu moderní nízkopodlažní soupravy RegioPanter například v Jihočeském a Plzeňském kraji, ve kterých se podstatně rozšířily možnosti cestování především pro lidi na vozíku. Všechna nová moderní vozidla jsou vybavena zásuvkami pro dobíjení elektrických invalidních vozíků a pohodlná pro cestování osob na vozíku. Díky haptickým prvkům, nápisům v Braillově písmu nebo ovládání dveří prostřednictvím slepeckých vysílaček, také pro osoby nevidomé nebo slabozraké.

Vzdělávání, osvěta a bezpečnost

I v roce 2022 pokračoval Stipendijní program ČéDés, který je určen žákům partnerských středních škol, studujících na střední škole nebo středním učilišti maturitní nebo učební obor s dopravním a technickým zaměřením. Záměrem Skupiny ČD je podporovat vzdělání a uplatnění mladých lidí v technických oborech a získat nové perspektivní zaměstnance. Do Stipendijního programu ČéDés přijímáme žáky, kteří mají zájem o železnici a mají chuť pracovat na některé z technických nebo provozních pracovních pozic u ČD. Mezi benefity stipendijního programu patří např. měsíční příspěvek na studium, příspěvek na jízdné, odborná praxe v různých provozech ČD a v neposlední řadě celkový profesní a osobnostní růst.

ČD Nostalgie – zachování kulturně-technického dědictví

Záchrana a péče o kulturně-technické dědictví České republiky je jednou z významných celospolečenských aktivit, které České dráhy zajišťují. V roce 2022 byly aktivity ČD Nostalgie spojeny s opravami několika železničních unikátů i s mnoha jízdami. Některé z nich patří k tradičnímu programu železniční nostalgie a vyhledávaným regionálním akcím podporující také turismus.

Do programu ČD Nostalgie se naplno zapojila parní lokomotiva 354.195 „Všudybylka“, která byla poprvé po opravě zatopena v závěru roku 2021. Podařilo se zajistit také opravu elektrických historických vozidel na naší první elektrizované trati Tábor – Bechyně. Dokončení oprav Křížíkova historického vozu EM 400.001 z roku 1903, který je ve vlastnictví Národního technického muzea, i mladší elektrické lokomotivy E 422.001 umožnilo nabídnout atraktivní letní program na jedinečné jihočeské lokálce.

Dokončena byla také oprava tendrovky 423.009, která oslavila stoleté jubileum a pokračovaly opravy dalších dvou parních lokomotiv 464.008 a 313.432. U populární parní lokomotivy 475.179 známé jako děčínská Líza došlo k propadnutí tlakové zkoušky kotle a její oprava se chystá na rok 2023. Zprovoznění lokomotivy může podpořit široká veřejnost díky zřízení transparentního účtu ve spolupráci s firmou Lokomotif, na který lze přispět jakoukoliv částkou. V depozitáři Centra historických vozidel v Olomouci byla v roce 2022 realizována významná investice, kterou byla oprava točny.

ČD Nostalgie připravila s mnoha partnery také bohatý program pro zájemce o železniční historii. Vedle mnoha pravidelných akcí, např. jízdy motoráček Hurvínek z Břeclavi do Lednice, Bezručické parní léto, Párou Prahou nebo Párou Posázavím, se uskutečnili i jedinečné akce. Patřila mezi ně návštěva olomoucké lokomotivy 464.202 na jízdách v Čechách nebo setkání Sergejů a dalších velkých šestinápravových motorových lokomotiv v muzeu ČD Lužné u Rakovníka.

Zpráva představenstva

o podnikatelské činnosti Společnosti a o stavu jejího majetku

Ekonomické výsledky

(údaje v mil. Kč)		Osobní doprava	Nákladní doprava	Správa majetku	Certifikace a testování	Ostatní	Eliminace	Celkem
Výnosy	2022	27 045	14 667	463	692	5 663	-4 308	44 222
	2021	23 505	12 899	421	713	4 901	-3 905	38 534
Služby, spotřeba materiálu a energie	2022	-10 893	-6 475	-540	-173	-3 627	3 759	-17 949
	2021	-9 290	-5 547	-325	-161	-3 455	3 304	-15 474
Osobní náklady	2022	-9 824	-4 892	-265	-149	-1 427	401	-16 156
	2021	-9 316	-4 524	-214	-131	-1 181	433	-14 933
EBITDA z pokračujících činností	2022	7 229	3 174	-79	355	1 062	-645	11 096
	2021	4 639	2 896	110	415	705	-663	8 102
Odpisy, amortizace a snížení hodnoty	2022	-6 201	-2 507	-190	-72	-364	140	-9 194
	2021	-6 850	-2 263	-121	-62	-321	130	-9 487
EBIT z pokračujících činností	2022	1 028	667	-269	283	698	-505	1 902
	2021	-2 211	633	-11	353	384	-533	-1 385
Zisk (Ztráta) před zdaněním	2022	-128	310	-242	296	673	-513	396
	2021	-2 580	388	5	354	347	-526	-2 012

Výše uvedená tabulka byla sestavena na základě informací uvedených v kapitole Údaje o segmentech, která je součástí konsolidované účetní závěrky.

Osobní doprava

Rok 2022 byl na jedné straně poznamenán dozvuky pandemie covid-19, ale na druhé pak především ozbrojeným konfliktem na Ukrajině a jeho důsledky. Došlo k dramatickému nárůstu cen nákladových položek zejména v oblasti energií a paliv, finančních nákladů v podobě růstu úrokových sazeb nebo například ke zpoždování dodávek materiálu, náhradních dílů, ale i k prodlužování doby trvání oprav vozidel či posouvání dodávek vozidel nových. Spolu s objednateli veřejné dopravy se nám podařilo udržet stabilní objednávku a byli jsme poměrně úspěšní v rámci jednání ve věci kompenzace zvýšených nákladů. V regionální dopravě se nám navíc daří přesvědčovat objednatele na přechod smluv do režimu brutto.

Dálková doprava

V roce 2022 jsme uzavřeli s objednatelem dálkové dopravy Ministerstvem dopravy ČR, v souvislosti s ukončením platnosti předchozí smlouvy, novou smlouvu na zajištění výkonů realizovaných v závazku veřejné služby na lince R27 Olomouc – Krnov – Opava – Ostrava s plněním od prosince 2022 do prosince 2027.

Společně s dříve uzavřenými smlouvami jsme provozovali a budeme nadále provozovat i v roce 2023 na základě sedmi uzavřených smluv celkem 21 linek dálkové dopravy. V prosinci roku 2023 nám skončí platnost smlouvy na provozování linky R29 Cheb – Německo. Ministerstvo dopravy ČR pro další období 9 let notifikovalo přímé zadání malého rozsahu a jedná s námi o uzavření nové smlouvy o veřejných službách na provozování této linky.

V roce 2022 po zrušení předchozího nabídkového řízení zadavatel zahájil nové nabídkové řízení na provozování linky R9 Praha – Havlíčkův Brod – Brno/Jihlava na patnáctileté období s plněním od prosince 2025. Termín podání nabídek byl zadavatelem v jeho průběhu posunut až do roku 2023.

V oblasti dálkové dopravy jsme pokračovali ve zvyšování kvality cestování a přizpůsobování portfolia nabízených služeb potřebám zákazníků. V roce 2022 jsme na linkách R15 a Ex6 provozovali 10 zcela nových pětivozových netrakových jednotek InterJet, které významně přispěly ke zkvalitnění a zatraktivnění železniční dopravy. Zlepšování kvality kolejových vozidel a zvyšování nabídky doplňkových služeb pro cestující, a to jak na palubách vozidel, tak i ve stanicích, je jedním z hlavních předpokladů pro dosažení našich cílů v tomto segmentu i v následujících obdobích.

Regionální doprava

Ačkoliv jsme v prosinci roku 2022 opustili výkony na lince L2 Děčín – Česká Lípa – Liberec, tak se nám naopak podařilo obhájit výkony ve Zlínském, Ústeckém, Moravskoslezském, Libereckém, Jihočeském a Plzeňském kraji. Výsledkem jsou nové smlouvy na provozní výkony Ostravsko, Zlín A+C, Plzeňsko a Český les, prodloužení smlouvy v provozním souboru Elektrická trakce v Jihočeském kraji a nová smlouva pro zajištění linek U11+U6 v Ústeckém kraji. Dopravcem budeme nadále i v Libereckém kraji na tzv. Jizerskohorské železnici.

S Moravskoslezským krajem jsme podepsali novou čtyřletou smlouvu na provoz linky S6. Aktivně jsme se účastnili a dále účastníme tržních konzultací v rámci provozního souboru Šluknovsko se zahájením provozu od prosince 2023. V Jihočeském kraji jsme pokračovali v jednáních o zasmulvnění dalších vozidel typu EMU160 na trati do Lipna nad Vltavou a současně o prodloužení smlouvy na provozní soubor Elektrická trakce až do roku 2033. Naše nabídka naopak nebyla vítězná v nabídkovém řízení na provoz Městských linek S49 a S61 v Praze, kde se svou nabídkou uspěl jiný dopravce.

Vítězi jsme se stali také v tržních konzultacích na zajištění provozu ve Zlínském kraji na provozní soubor A+C a budeme tak zde zajišťovat provoz až do roku 2029. V podobném typu řízení jsme uspěli také v Ústeckém kraji, kde smlouvu zajišťujeme vozidly typu RS1 na lince U11 a U6. Tato vozidla se nám podařilo uplatnit i v rámci stávajícího kontraktu v Pardubickém kraji.

V Moravskoslezském kraji jsme se účastnili nabídkového řízení na provoz linky S1. Dosud neuplynul termín pro podání nabídek a nabídku tedy podáme až v roce 2023. V tomto roce podáme rovněž nabídku do řízení pro výběr dopravce v Plzeňském kraji na provozní soubor P1 JIH, kdy Plzeňský kraj vyhlásil koncem roku 2022 příslušné řízení.

Zároveň jsme se připravovali na nová nabídková řízení a tržní konzultace napříč kraji, jejichž vypsání očekáváme. Jedná se například o provozní soubor P1 Západ (Plzeňský kraj a Karlovarský kraj), soubor elektrické trakce v Ústeckém kraji, ale i několik provozních souborů v Jihomoravském kraji, kdy jeden z nich bude na provoz jednotek Moravia ve vlastnictví tohoto kraje. Naším cílem doposud bylo a nadále bude obhájení všech stávajících výkonů a případné získání výkonů nových, avšak vždy pouze za předpokladu pozitivního ekonomického dopadu do našeho výsledku hospodaření.

Doplňkové služby

Doplňkové služby na palubách vlaků a v železničních stanicích, ať již jsou či nejsou předmětem objednávky závazku veřejné služby, slouží k získávání nových zákazníků, k udržení stávajících zákazníků, ke generování nových tržeb a k vytváření pozitivního PR společnosti České dráhy, a.s.

V rámci palubních služeb jsme pokračovali v rozšiřování a zkvalitňování nabídky bezdrátového připojení k internetu v rámci služby ČD WiFi, a to především v podobě testování hardware s podporou 5G sítí a obnovy dosluhující vozidlové technologie. V nabídce Palubního portálu ČD jsme zavedli možnost zhlédnutí záznamu divadelních představení. Pro efektivnější komunikaci s cestujícími na palubě vlaků připravujeme vzdálenou správu obsahu zobrazovaného na obrazovkách vizuálního informačního systému.

Stevardy ČD Minibar jsme začali vybavovat zcela novým kompaktním prodejním zařízením, které mimo jiné umožní platbu za nákup zboží platební kartou. S touto obměnou jsme spojili i zavedení zcela nového systému skladového hospodářství, které nám nejen pomůže zvýšit efektivitu zaměstnanců podílejících se na zajištění služby ČD Minibar, ale i výrazně zlepšit evidenci a kontrolu pohybu zboží. Za účelem zkvalitnění distribuce občerstvení na palubách našich vlaků jsme také vyvinuli a pořídili nové vozíky odolnější konstrukce s větším prostorem pro uložení nabízených produktů. Nabídku jsme rozšířili například o zdravé potraviny v podobě křupavých hmyzích a červích specialit. S nabídkou služby ČD Minibar se bylo možné během roku setkat nově i na trati Tábor – Bechyně (tzv. Bechyňce) v rámci nostalgických jízd, ve výletním vlaku Cyklohráčku nebo v zimním Čertohráčku. V noční dálkové dopravě jsme nastavili nové kvalitativní standardy poskytovaných služeb v ubytovacích vozech a tyto služby začali komunikovat pod produktovou značkou ČD Night. Částečnou proměnou prošly i interiéry ubytovacích vozů, ve kterých jsme využili nový brand noční dopravy v podobě fází měsíce a nového barevného řešení usnadňujícího orientaci. K začátku platnosti nového jízdního řádu v prosinci 2022 jsme nabídku nočních spojení rozšířili o nové spojení Canopus mezi Prahou a Curychem přes Lipsko.

Novinky jsme v roce 2022 přinesli i ve službách poskytovaných v železničních stanicích. Otevřeli jsme sezonní půjčovnu kol ČD Bike v Lužné u Rakovníka a další celoroční půjčovny. Navýšili jsme počet žádaných elektrokol a připravili jsme také nové cyklistické doplňky k zapůjčení. Zahájili jsme přípravu online rezervačního systému, který výrazně zvýší dostupnost služby ČD Bike zákazníkům. Nadále jsme ve spolupráci s provozovateli poskytovali slevu na uložení kola v cyklověžích Biketower a nabídku rozšířili i na další nově postavené. Rozšířili jsme počet lokalit s nabídkou parkovišť ČD Parking, pro která připravujeme další vylepšení. Prostřednictvím partnera E.ON jsme zvětšili nabídku nabíjecích stanic pro nabíjení elektromobilů v blízkosti železničních stanic na pozemcích ČD. Propojením naší mobilní aplikace Můj vlak a aplikace společnosti Liftago provozující taxislužbu v řadě měst na území ČR, jsme zcela změnili koncept služby ČD Taxi a výrazně zvýšili její dostupnost. Ve vybraných železničních stanicích jsme nadále provozovali ČD Směnárný a nově zavedli službu Zásilkovna.

Nový prodejní kanál chystáme v oblasti prodeje reklamních a propagačních předmětů, které doposud byly dostupné pouze ve vybraných železničních stanicích. Připravujeme rozšíření a umožnění nákupu online s novou službou ČD Fanshop. Nabídku zajímavých reklamních předmětů, hraček a oblečení s železniční tematikou tak budeme moci výrazně rozšířit.

Obchod

Tržby z obchodních aktivit B2B segmentu se v roce 2022 dostaly téměř na úroveň před pandemického roku 2019. U všech sledovaných položek jsme dosáhli nárůstů tržeb oproti roku 2021. Nejmarkantnější nárůst byl u prodeje jízdních dokladů přes API, a to z 340 milionů v roce 2021 na 840 milionů v roce 2022. Jedná se tak o nárůst ve výši 147 %. O 129 % oproti roku 2021 vzrostly tržby v Korporátním e-shopu ČD a velký zájem byl i o nově otevřený e-shop pro smluvní prodejce, tedy primárně určený pro cestovní kanceláře a agentury. Nárůst v jednotkách procent jsme docílili také v prodeji In Karet s aplikací IN Business a u prodeje In Karet zaměstnancům firem.

I u zvláštních vlaků se nám podařilo naplnit očekávané cíle v podobě nárůstu tržeb a to hlavně díky uvolnění proti pandemickým opatření, kdy bylo možné vypravovat zvláštní vlaky i pro cestující. Provoz obnovil i Orient expres, pro který zajišťujeme služby na území ČR a nově jsme zajišťovali přepravu charterových vlaků do Prahy pro společnost TRAINCHARTER. Největší podíl tržeb stále dělají zvláštní vlaky a přepravy vozidel bez cestujících, tedy zkušební a měřicí jízdy pro různé společnosti. I v tomto roce se nám podařilo vyhrát výběrové řízení Správy železnic na měření trolejového vedení.

Realizovali jsme také řadu přeprav v rámci produktu Výjezdní vlak a nárůst tržeb byl o více než 200 % oproti roku 2021. Zajišťovali jsme přepravy po ČR a i do zahraničí pro velká hudební tělesa, divadla, sportovní kluby a řadu menších skupin.

Ve věrnostním programu ČD Body se nám podařilo nasmlouvat nové benefity od partnerů a opět zvýšit atraktivitu tohoto programu. Program nabízí 57 benefitů od 39 partnerů. O 66 tisíc se zvýšil počet registrovaných zákazníků věrnostního programu, což je nárůst o 18,5 % oproti roku 2021. Největší zájem ze strany zákazníků je o produkty Českých drah, ale trvale se zvyšuje i zájem o benefity partnerů.

Odbavení zákazníků

V roce 2022 jsme pokračovali v podpoře rozvoje elektronického odbavení cestujících v interních online prodejních kanálech ČD (primárně v aplikaci Můj vlak a v internetovém obchodu – e-shopu ČD), ale i externích prodejních platformách (především ve vyhledávači spojení IDOS), což mělo za následek výrazný nárůst podílu online nákupů v rámci distribučních kanálů ČD. V závěru roku 2022 jsme atakovali hranici 40 % všech prodaných jízdenek v online kanálech, což je proti hodnotám roku 2019, který ještě nebyl dotčen pandemií covid-19, nárůst o cca 15 %.

Růst online odbavení je úzce spojen s iniciativami na podporu jeho využívání. V průběhu roku jsme zavedli několik novinek, které zjednodušují zákazníkům jejich cestování. V aplikaci Můj vlak jsme v březnu 2022 zavedli speciální nabídku měsíční traťové jízdenky platné v 10 dnech, které si zákazník vybere dle svých potřeb. Touto nabídkou jsme reagovali na změny v pracovních návycích, kdy část cestujících již nedojíždí do zaměstnání každý pracovní den, ale pouze ve vybrané dny, kdy nepracují z domova. Aplikace Můj vlak však neslouží jen k nákupu jízdenek a doplňkových služeb, ale rovněž ke komplexnímu informování zákazníků před cestou a během cesty. Na jaře 2022 jsme proto zahájili spuštěním první etapy projektu zvýšení informovanosti zákazníků o změnách souvisejících s jejich cestou. První částí je informování zákazníka o změně jeho rezervovaného místa z důvodu změny řazení vlaku. Následovat budou v roce 2023 další etapy, ve kterých budeme informovat zákazníky před jejich cestou o změnách času odjezdu a služeb. Od listopadu 2022 jsme zjednodušili vyřízení odškodnění za zpoždění pro cestující s jízdenkou ČD zakoupenou online a celý proces zautomatizovali v případech, kdy zákazník použije přímé spojení. Výsledkem je stav, kdy zákazník obdrží na svůj účet, který použil k nákupu jízdenku, odškodnění automaticky.

Významnou změnou pro zákazníky bylo nasazení první etapy nového e-shopu ČD v listopadu 2022, jehož hlavní devízou je přizpůsobení obsahu dle zařízení uživatele (tj. mobilní telefon, tablet, počítač) a především zjednodušení a zkrácení nákupního procesu, který je nyní obdobný jako v aplikaci Můj vlak. Klíčové zlepšení zaznamenali především zákazníci nakupující v mobilním telefonu, kde se proces nákupu jízdenky zkrátil z 10 kroků ve starém mobilním e-shopu na 6 kroků v nové verzi.

Rozvoj online odbavení souvisí rovněž s rozšiřováním nabídky tarifních produktů, které jsou dostupné v nabídce aplikace Můj vlak a e-shopu ČD. Kromě zprostředkování prodeje SMS jízdenek pro jednotlivé systémy MHD, prodeje jízdenek OneTicket a IDS Plzeňského kraje jsme v roce 2022 rozšířili nabídku o prodej jízdenek IDS Zlínského kraje a současně poprvé rozšířili nabídku prodeje i pro autobusovou dopravu, konkrétně v Plzeňském kraji. Pro rok 2023 v této oblasti plánujeme rozšíření dalších dopravních doplňkových služeb dostupných v on-line kanálech (zejména řešení tzv. první a poslední míle, přímý prodej navazujících jízdenek pro MHD atd.). V rozvoji dalších tarifních nabídek krajů chceme i nadále pokračovat a usilovat o to, aby prodejní kanály ČD byly pro cestující používající železnici v ČR vždy první volbou. Tato vize je spojena se strategickým cílem ČD v podobě navýšení podílu jízdenek prodaných elektronicky na minimálně polovinu celkového objemu. Jsme přesvědčeni, že tato meta bude v nejbližší době dosažena. Současně nás těší, že evidujeme pozitivní zpětnou vazbu od zákazníků. Naše aplikace Můj vlak má v Google Play i AppStore dlouhodobě vysoké hodnocení uživatelů cca v úrovni 4,5 resp. 4,7 hvězdiček z 5.

Kromě online odbavení probíhala v roce 2022 celá řada rozvojových iniciativ souvisejících s odbavením cestujících, v rámci kterých jsme mimo jiné zjednodušili a zpřehlednili podmínky pro cestující (především nové smluvní přepravní podmínky ve vnitrostátní i mezinárodní přepravě), rozvíjeli dynamickou cenotvorbu (např. maximalizace prodeje jízdenek vázaných na vlak v dálkové dopravě) nebo zjednodušovali práci obsluhy na pokladních přepážkách. Zároveň jsme v roce 2022 zahájili proces

vedoucí ke kompletní obměně zařízení sloužících k prodeji a kontrole jízdenek na palubách našich vlaků. Předpokládáme, že v průběhu roku 2023 se mezi průvodčí začnou rozšiřovat nové přenosné osobní pokladny a v řadě nových vozidel se začnou objevovat nové automaty pro prodej jízdenek.

V neposlední řadě jsme v průběhu roku 2022 využívali naši mobilní aplikaci a web Vlakem na výlet, která představuje klíčový informační kanál pro podporu akcí s železniční tematikou a současně stimuluje zákazníky k cestě vlakem ve volném čase.

Spokojenost zákazníků

Zpětná vazba od našich zákazníků je pro nás velmi důležitá, a proto jsme v listopadu 2022 doplnili aplikaci Můj vlak o možnost hodnocení zákaznické zkušenosti ze strany cestujících ve vazbě na konkrétní jízdenku. Hodnocení probíhá metodou CSAT (Customer Satisfaction Score), kdy zákazníci na pětihvězdičkové stupnici vyjadřují své hodnocení k celkové spokojenosti s cestou a k dílčím oblastem cesty. Výsledky za rok 2022 ukazují, že celkovou spokojenost hodnotí zákazníci průměrně na 3,9*, přičemž nejvyšší hodnocení dosahuje spokojenost s nákupem jízdenky (4,6*) a naopak nejhůře zákazníci hodnotí spokojenost s dodržením jízdního řádu (3,4*). V průběhu roku 2023 chceme se zpětnou vazbou od zákazníků získanou z aplikace Můj vlak více pracovat, identifikovat problémové okruhy a pracovat na jejich vylepšení.

Prvotní výsledky měření spokojenosti v aplikaci Můj vlak rámcově odpovídají i průzkumu spokojenosti cestujících ve vlcích dálkové a komerční dopravy, který realizujeme zpravidla v listopadu na vzorku více než 3000 respondentů. Cestující dle svých vyjádření pozitivně vnímají kvalitu poskytovaných služeb pro cestující, která je spojená s postupnou obnovou vozidlového parku a s rozšiřováním služeb před cestou i v rámci ní. Negativní vnímání je často spojeno právě s plněním jízdního řádu a souvisejícím zpožděním, které však většinou objektivně nelze ze strany ČD ovlivnit s ohledem na probíhající modernizační práce na železniční infrastruktuře.

Komunikace

Rok 2022 se nesl v duchu naplnění všech komunikačních cílů. Průběžnou optimalizací komunikačního plánu v návaznosti na aktuální situaci na Ukrajině a mediálního mixu jsme dosáhli efektivního využití prostředků vynaložených na propagaci značky a produktů.

V online prostředí se díky vyhledávacím a obsahovým kampaním podařilo získat rekordní tržby ve výši 345,7 mil. Kč a kampaň Letní skupinová jízdenka vedla k meziročnímu nárůstu tržeb z těchto jízdenek o 51,6 mil. Kč oproti roku 2021. Z hlediska kvality kreativity byla mimořádně úspěšná kampaň Mezinárodní cestování. Získala první místo v reklamní katově odborného marketingového webu mediar.cz. V nezávislém testování TV kampaní byla vyhodnocena jako kampaň s nejlepším dopadem z hlediska branding, emocí a potřeby a její hlavní představitel Ivan Trojan obhájil první místo jako nejlepší herec v reklamě. Optimální nastavení komunikace ověřil každoroční Výzkum značky. Potvrdil jak líbivost kampaní, tak jejich schopnost motivovat veřejnost k využívání služeb i produktů nabízených naší Společností.

V loňském roce jsme také dál upevnili pozici na sociálních sítích, kde pod značkou ČD provozujeme největší dopravní železniční profil u nás. Na Facebooku nás sleduje téměř 112 tisíc lidí, na Instagramu máme více než 26 tisíc fanoušků a profil ČD na nejrychleji rostoucí sociální síti Twitter pravidelně sleduje 11 tisíc uživatelů. Sociální sítě nám významně pomáhají nejen šířit obchodní sdělení, ale především budovat vztah se stávajícími a potenciálními zákazníky, informovat je o novinkách v odbavení, v obnově vozidlového parku, ale také jim online předávat informace z provozu, které jim pomáhají například v plánování jejich cest. Stále proto vylepšujeme obsah a zaměřujeme se na práci s komunitou.

O správném nastavení komunikace a jejím pozitivním vlivu na vztah veřejnosti k naší společnosti svědčí i další úspěchy, jako jsou například obhajoba titulu Nejdůvěryhodnější značka mezi poskytovateli dopravních služeb v nezávislé anketě ACNielsen nebo vysoká návštěvnost Dne železnice v Plzni, na který přijelo na šest tisíc návštěvníků.

V roce 2023 budeme pokračovat v kampaních zaměřených na získávání nových zákazníků, v propagaci benefitů cestování našimi vlaky a samozřejmě v komunikaci pokračující obnovy vozidlového parku jako základní podmínky zlepšování služeb a zvýšení zájmu veřejnosti o využívání železniční dopravy.

Provozní ukazatele za rok 2022

Počet odjetých vlaků	
dálková osobní doprava	173 527
regionální osobní doprava	2 276 186
Celkem	2 449 713

Plnění jízdního řádu	
dálková osobní doprava	66,2 %
regionální osobní doprava	86,0 %
Celkem	84,6 %

Odpovědnost za zpoždění vlaků	
dopravce	11,9 %
provozovatel dráhy	22,4 %
ostatní příčiny	65,6 %

Plnění JŘ s odečtem příčin zpoždění mimo dopravce	
dálková osobní doprava	95,1 %
regionální osobní doprava	98,8 %
Celkem	98,5 %

Odpovědnost dopravce za zpoždění vlaků	
dálková osobní doprava	15,2 %
regionální osobní doprava	10,5 %
Celkem	11,9 %

V roce 2022 došlo k poklesu celkového plnění JŘ o 2,7 procentního bodu oproti roku 2021 (z 87,3 % v roce 2021 na 84,6 % v roce 2022).

Příčiny tohoto poklesu jsou dohledatelné v nárůstu zpoždění přenášených mezi vlaky. Meziročně tato (sekundární) zpoždění narostla o 4,5 procentního bodu. Jednalo se zejména o nárůsty ve zpožděních vlivem křížování a předjíždění vlaků, čekání na přípoj v rámci čekacích dob, mimořádných událostí a obrátů náležitostí vlaků.

Co se týče pouze primárních (tj. původních, neodvozených) zpoždění, tak většina z nich je způsobena příčinami na straně provozovatele dráhy (nejčastěji výluky, stavební důvody a závady na zařízeních infrastruktury). Konkrétně pak na ně připadá **53,9 %** všech primárních narušení jízdního řádu (JŘ). Za **28,7 %** primárních narušení JŘ odpovídá dopravce (zejm. prodloužené pobyty vlaků v nácestných stanicích z důvodů zvýšené frekvence cestujících, čekání na zpožděné přípoje nad rámec základních čekacích dob, poruchy vozidel a závady při sestavě vlaků) a **17,5 %** pak připadá na externí vlivy (zejm. zpoždění vlaků na příjezdu ze zahraničních železnic a nepříznivé povětrnostní vlivy).

Jedním z důvodů neplnění JŘ byly i **mimořádné události a mimořádnosti**, tj. nepředvídatelné situace, kdy z nejrůznějších příčin (např. vlivem nepříznivého počasí, poruch vozidel nebo střetů vlaků se silničními vozidly na železničních přejezdech) došlo ke vzniku omezení provozu a zpoždění vlaků. Počet mimořádností a mimořádných událostí na infrastruktuře SŽ sledovaných v systému MIMO činil v roce 2022 celkem **7 399 případů**.

Informace o omezeních jízdy vlaků (vč. výluk) mohou cestující obdržet prostřednictvím aplikaci Můj vlak, příp. je mohou získat na adrese www.cd.cz/omezeniprovozu, případně na sociální síti twitter (@cdmimoradnosti).

Mimořádné události i mimořádnosti v provozu obvykle vyžadují přijetí operativních opatření v osobní dopravě, mimo změn v obracech personálu, hnacích vozidel a souprav to znamená zavádění náhradní dopravy a případně i odříkání vlaků bez náhrady.

V roce 2022 evidujeme o operativních opatřeních za mimořádných událostí a mimořádností následující údaje *):

Počet vlaků se zavedenou operativní náhradní dopravou	
dálková doprava	792
regionální doprava	9 898
Celkem	10 690
důvody na straně dopravce	2 642
z toho závady hnacích vozidel	1 165
jiné důvody	8 048
Celkem	10 690
Rozsah operativní náhradní dopravy	
dálková doprava [vlkm]	20 490,5
regionální doprava [vlkm]	152 403,7
Celkem [vlkm]	172 894,2

*) Vyjma části zabývající mimořádnostmi, operativní náhradní dopravou a odřeknutými vlaky, jsou prezentované hodnoty vztaheny k celé veřejné trase (výchozí stanice, cílová stanice a nácestné stanice příjezd i odjezd). Údaje o mimořádnostech, operativní náhradní dopravě a odřeknutých vlacích jsou pak vztaheny k celé trase.

Příčiny zavádění operativní náhradní dopravy		
Popis příčiny	Počet vlaků	Rozsah vlkm
Následek mimořádné události	4 321	76 763,0
Nepředpokládaná výluka, pozdě zahájená a ukončená výluka	1 456	15 477,3
Dispozice dopravce	1 419	27 332,3
Nepříznivé povětrnostní vlivy	1 064	21 613,2
Celkem	8 260	141 185,8

Počet vlaků částečně nebo zcela operativně odřeknutých bez náhrady	
dálková doprava	4 780
regionální doprava	16 308
Celkem	21 088
důvody na straně dopravce	3 904
z toho závady hnacích vozidel	3 463
jiné důvody	17 184
Celkem	21 088
Rozsah operativního odřikávání vlaků	
dálková doprava [vlkm]	536 462,0
regionální doprava [vlkm]	203 165,3
Celkem [vlkm]	739 627,3
Podíl operativně odřeknutých vlaků na celkovém (plánovaném) počtu vlaků	
důvody na straně dopravce	0,16 %
jiné důvody	0,70 %
Celkem	0,86 %

Nejčastějšími konkrétními příčinami operativního odřikání vlaků byla opatření státních orgánů (5 772 vlaků, 14 532,9 vlkm) a dále pak mimořádné události (5 234 vlaků, 261 405,8 vlkm).

Vyhodnocení standardů kvality

Kvalita poskytovaných služeb cestující veřejnosti tvoří rozhodující část image Českých drah, protože je viditelná a sledovaná jak širokou veřejností, sdělovacími prostředky, konkurenčními dopravci, tak i objednateli osobní dopravy v regionální a dálkové dopravě. Standardy kvality Českých drah interně stanovují jednotnou úroveň kvality poskytovaných služeb vůči cestujícím a objednatelům.

Systém managementu kvality je ve společnosti České dráhy nastaven tak, že naplňuje požadavky norem ČSN EN ISO 9001, ČSN EN ISO 45001 a ČSN EN ISO 50001, dále je rovněž v souladu se stanoviskem Evropské Komise JS/290311 a s Metodickým pokynem Drážního úřadu k normám kvality služeb dle článku 28 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1371/2007. Žádný z těchto dokumentů neuvádí závazné hodnoty pro plnění jednotlivých požadovaných standardů kvality.

Měření naplňování standardů kvality s využitím interní kontroly, výstupů kontrol ze strany objednatelů, plnění jízdního řádu, hodnocení a analýzy provozní práce, zaslaných stížností a podnětů je doplněno také měřením spokojenosti zákazníků s úrovní poskytovaných služeb formou anketního průzkumu, utajeného nákupu a specifických průzkumů.

Na začátku roku 2022 byla kvalita poskytovaných služeb cestující veřejnosti opět ovlivněna dopady způsobené pandemií covid-19. Snahou Českých drah bylo i přes tuto skutečnost udržet úroveň dle jednotlivých standardů.

Předpisem Standardy kvality společnosti České dráhy, a.s. (č. j. 55122/2022-O17) máme interně stanoveno sedm základních karet standardů kvality. Některé karty jsou dále rozděleny na podskupiny. Celkově tedy vyhodnocujeme 50 dílčích standardů kvality, kdy 36 bylo splněno, 7 bylo plněno v intervalu 95 – 99,9 %, 2 byly plněny v intervalu 93 – 94,9 % a 5 bylo plněno pod hranicí 93 %.

Dílčí neplnění těchto interně nastavených hodnot standardů kvality neznamena porušení smluv nebo závazků, ani tím nedochází k porušení legislativy.

Závěry z kontrolní činnosti za rok 2022 jsou v souladu s výstupy hodnocení uvedených standardů kvality. Za rok 2022 bylo celkem provedeno 43 124 kontrol, z toho 16 931 ve stanicích (se zjištěním 2 901 – 17,1 %) a 26 193 ve vlacích (se zjištěním 7 620 – 29,1 %). Kontrolní činnost v roce 2023 bude zaměřena na ověření účinnosti přijatých opatření k plnění standardů kvality.

Tam, kde byla úroveň plnění jednotlivých standardů pro definované období nižší než stanovená minimální hodnota, jsou jednotlivé organizační složky povinny prověřit důvody, přijmout opatření vedoucí k nápravě a neprodleně je provést.

Karta standardů		Úroveň náročnosti	2022	Plnění standardů
1.	Informace a přepravní doklady			
1.1.	Prodej a kontrola jízdních dokladů ve vlacích			
	Zabezpečení prodeje jízdních dokladů (mimo ND)	99%	98,78%	nesplněno
	Kvalita práce vlakového doprovodu při prodeji jízdních dokladů	99%	99,95%	splněno
1.2.	Poskytování informací ve vlacích			
	Zabezpečení informování ve vlaku (mimo ND)	99%	97,67%	nesplněno
	Kvalita výkonu práce vlakového doprovodu	99%	99,96%	splněno
1.3.	Prodej jízdních dokladů ve stanicích			
	Prodej jízdních dokladů v každé obsazené stanici nebo zastávce	99%	98,88%	nesplněno
	Zabezpečení náhradního způsobu odbavení	99%	99,98%	splněno
1.4.	Poskytování informací ve stanicích			
	Zabezpečení informování cestujících v obsazené stanici/zastávce	90%	98,84%	splněno
	Kvality výkonu práce staničního personálu	99%	99,97%	splněno
1.5.	Chování vlakového a staničního personálu			
1.6.	Informační systémy ve vozidlech			
	Funkčnost poskytování informací	99%	93,58%	nesplněno
	Kvalita výkonu práce vlakového a vozového personálu	99%	99,91%	splněno
1.7.	Informační systémy ve stanicích			
	Funkčnost poskytování informací	99%	99,37%	splněno
	Kvalita výkonu práce staničního personálu	99%	99,98 %	splněno
2.	Přesnost dopravních spojů a obecné zásady postupu v případě provozních mimořádností			
2.1.	Provozní mimořádnosti v drážní dopravě			
	Spolehlivost jízdního řádu	98%	99,00%	splněno
	Kvalita řešení mimořádností	75%	83,40%	splněno

Karta standardů		Úroveň náročnosti	2022	Plnění standardů
2.2.	Dodržení plánovaných náležitostí a plánované kapacity vlaku	95%	90,59%	nesplněno
2.3	Přesnost plnění jízdního řádu v dálkové, regionální a komerční dopravě			
Dálková a komerční doprava				
	Vlakové spoje přijíždí v toleranci 0 - 5 minut pro přesný provoz	min. 78%	61,40%	nesplněno
	Vlakové spoje přijíždí v toleranci 6 - 60 minut pro přesný provoz	max. 20%	36,70%	nesplněno
	Vlakové spoje přijíždí v toleranci nad 60 minut pro přesný provoz	max. 2%	1,90%	splněno
Dálková a komerční doprava – odpovědnost dopravce				
	Vlakové spoje přijíždí v toleranci 0 - 5 minut pro přesný provoz	min. 94%	93,90%	nesplněno
	Vlakové spoje přijíždí v toleranci 6 - 60 minut pro přesný provoz	max. 5.5%	5,90%	nesplněno
	Vlakové spoje přijíždí v toleranci nad 60 minut pro přesný provoz	max. 0,5%	0,20%	splněno
Regionální doprava				
	Vlakové spoje přijíždí v toleranci 0 - 5 minut pro přesný provoz	min. 91%	86,90%	nesplněno
	Vlakové spoje přijíždí v toleranci 6 - 60 minut pro přesný provoz	max. 8%	13,00%	nesplněno
	Vlakové spoje přijíždí v toleranci nad 60 minut pro přesný provoz	max. 1%	0,10%	splněno
Regionální doprava – odpovědnost dopravce				
	Vlakové spoje přijíždí v toleranci 0 - 5 minut pro přesný provoz	min. 97%	99,00%	splněno
	Vlakové spoje přijíždí v toleranci 6 - 60 minut pro přesný provoz	max. 2,5%	1,00%	splněno
	Vlakové spoje přijíždí v toleranci nad 60 minut pro přesný provoz	max. 0,5%	0,00%	splněno
2.4.	Přípojové vazby			
	Dodržení hranice plánování přípojů	95%	96,53%	splněno
	Dodržení postupu k zajištění přípojných vazeb (méně než 500 případů za rok)	500	51	splněno
3.	Plnění sjednaného rozsahu dopravy a odřeknutí dopravních spojů			
	Plnění sjednaného rozsahu dopravy	99%	99,84%	splněno
	Odřeknutí dopravních spojů	1%	0,16%	splněno

Karta standardů		Úroveň náročnosti	2022	Plnění standardů
4.	Čistota železničních vozů a zařízení železničních stanic			
4.1.	Čistota stanic a provozních zařízení / dostupnost WC	98%	100%	splněno
	Odstranění závad	do 24 hod	ano	splněno
4.2.	Čistota vozidel	95%	98,86%	splněno
5.	Průzkum spokojenosti zákazníků	100%	100%	splněno
6.	Vyřizování stížností, uplatnění práva a odškodnění cestujících v případě nedodržení norem kvality služeb			
6.1.	Vyřizování stížností cestujících	100%	100%	splněno
	Koeficient podání na 100 tisíc přepravených cestujících	7	8,41	nesplněno
	Koeficient oprávněných podání na 100 tisíc přepravených cestujících	2	1,90	splněno
	Průměrná doba vyřízení podání	30 dní	19,9 dní	splněno
6.2.	Uplatnění práva z přepravní smlouvy a odškodnění cestujících	100%	100%	splněno
	Neoprávněné zamítnutí žádosti	pod 1%	0%	splněno
	Ztráta žádosti nebo odmítnutí přijetí žádosti	pod 1%	0%	splněno
	Vyřízení žádosti ve stanovené lhůtě UPPS	99%	100%	splněno
	Vyřízení žádosti ve stanovené lhůtě odškodnění	99%	50%	nesplněno
	Průměrná délka vyřízení žádosti UPPS	28 dní	21 dní	splněno
	Průměrná délka vyřízení žádosti odškodnění	28 dní	77 dní	nesplněno
7.	Pomoc poskytovaná zdravotně postiženým osobám a osobám s omezenou schopností pohybu a orientace			
	Splnění odsouhlasené objednávky (požadavku zákazníka)	99%	99,70%	splněno
	Řazení předepsaných náležitostí dle objednávky	99%	99,42%	splněno
	Funkčnost a technická způsobilost mobilních plošin	98%	99,77%	splněno

Komentář k nesplnění některých standardů v sekci 1. Informace a přepravní doklady:

„Prodej a kontrola jízdních dokladů ve vlacích“, došlo k dílčímu nesplnění standardu u stanovených ukazatelů v oblasti „Zabezpečení prodeje jízdních dokladů (mimo náhradní dopravu)“, kdy požadované plnění je 99 % a skutečnost je 98,78 %:

Kontrola a prodej jízdních dokladů ve vlaku je přímo ovlivněna průchodností vlakové soupravy. V období přepravních špiček, zejména ve vazbě na denní dojíždku v kombinaci s nedodržováním plánovaného řazení vlaků a nemožností řazení posilových vozů docházelo k přeplňování souprav v rozsahu, který často znemožňoval plynulý pohyb vlakového doprovodu po soupravě. V rámci dlouhodobého opatření ke zvýšení bezpečnosti bylo upřednostněno u zaměstnanců vlakového doprovodu zaměření činnosti na bezpečné provádění úkonů spojených s odjezdem vlaku, projevuje se zejména u spojů s vyšší četností zastavení. U vlaků vedených v režimu samoobslužného způsobu odbavování cestujících byly mobilní prodejní automaty jízdenek a označovače jízdních dokladů často mimo provoz a s ohledem na interní a lokálně platné požadavky objednavatelů na nastavení přednosti plnění dopravních a technologických povinností strojvedoucích, nelze prodej a kontrolu jízdních dokladů zajistit v plném rozsahu.

„Poskytování informací ve vlacích“, došlo k dílčímu nesplnění standardu u stanovených ukazatelů v oblasti: „Zabezpečení informování ve vlaku (mimo náhradní dopravu)“, kdy požadované plnění je 99 % a skutečnost je 97,67 %:

Zajištění aktivní péče o cestující včetně informačního servisu od vlakového doprovodu na nástupišti před odjezdem vlaku není vždy možné zajistit v plné výši. Z důvodu plnění všech technologických úkonů spojených s převzetím a přípravou soupravy vlaku (časově ovlivněno změnou řazení, zpožděním/ přechodem vlakové čety ze soupravy na soupravu, výskyt technické závady na vozidlech) a zaměření zaměstnanců vlakového doprovodu na bezpečné provádění úkonů spojených s odjezdem vlaku. Ve vlacích je informační servis zajišťován především automatizovaně pomocí informačních systémů vozidel. V případě, kdy není informační systém funkční, vlakový doprovod nezajistí operativní informování cestujících náhradním způsobem (využití vlakového rozhlasu, osobně). Toto pochybení zaměstnanců má vzestupný trend v důsledku přetrvávajících problémů v dodržování plánovaného řazení, kdy jsou operativně řazeny jiné typy vozů bez informačních systémů.

„Prodej jízdních dokladů ve stanicích“, došlo k dílčímu nesplnění standardu u stanovených ukazatelů v oblasti: „Prodej jízdních dokladů v každé obsazené stanici nebo zastávce“, kdy požadované plnění je 99 % a skutečnost je 98,88 %:

Toto dílčí neplnění je způsobeno tím, že se nejedná o systémovou chybu, ale zaměstnanci pokladen nezjistí vždy od cestujících přesné požadavky na přepravu, tak aby byl požadavek vyřešen k jejich plné spokojenosti (především odbavení na vlaky dálkové dopravy), nenabídnou tedy nejvýhodnější variantu odbavení a komplexní nabídku služeb (cenová relace, místenky, doplňkové služby na vlacích).

„Informační systémy ve vozidlech“, došlo k dílčímu nesplnění standardu u stanovených ukazatelů v oblasti: „Funkčnost poskytování informací“, kdy požadované plnění je 99 % a skutečnost je 93,58 %:

Dlouhodobě přetrvávají problémy v dodržování plánovaného řazení, kdy jsou operativně řazeny jiné typy vozů bez informačních systémů. V rámci dlouhodobého opatření ke zvýšení bezpečnosti bylo upřednostněno u zaměstnanců vlakového doprovodu zaměření činnosti na bezpečné provádění úkonů spojených s odjezdem vlaku, z tohoto důvodu došlo ke snížení časové kapacity pro informování cestujících (projevuje se zejména u spojů s vyšší četností zastavení). Krátkodobým, ovšem opakujícím se problémem, bylo nesprávné zobrazení informací v informačních systémech vozidel při rozsáhlých výlukách po celý rok 2022 (změna trasy vlaků, spojení souprav).

Komentář k nesplnění některých standardů v sekci 2. Přesnost dopravních spojů a obecné zásady postupu v případě provozních mimořádností:

„Dodržení plánovaných náležitostí a plánované kapacity vlaku“, kdy požadované plnění je 95 % a skutečnost je 90,59 %:

V roce 2022 došlo k poklesu celkového plnění dodržení plánovaného řazení o 1,9 % oproti roku 2021 (z 92,49 % v roce 2021 na 90,59 % v roce 2022).

Příčiny nedodržení plánovaného řazení je potřeba rámcově vnímat v těchto souvislostech:

- širší souvislost se stavem vozů na vybraných expresních linkách – neplnění smluvních termínů dodavatelských opravců, kteří překračují lhůty plánovaných oprav vozů. Opravci prodloužení oprav zdůvodňují objektivními okolnostmi vyšší moci, jako tzv. okolnost vylučující odpovědnost (např. dopady války na Ukrajině). Je zřejmé, že nasmlouvané termíny jsou překračovány v řádech dnů až měsíců;
- zvýšený důraz na dodržování systému údržby jednotlivých ŽKV v souvislosti se striktním dodržováním TSI OPE a zákona o dráhách, a to i za cenu odstavování ŽKV z provozu bez možnosti jejich adekvátního nahrazení;
- nedodržení řazení vlaků, které jsou sestaveny z vozidel zahraničních partnerů (např. I-DLB);
- nedostatečná kapacita vlastní opravárenské činnosti, související zejména s nedostatkem kvalifikovaného personálu;
- vliv nehodovosti a poruch provozní povahy.

Na výše uvedené výpadky nebyl a ani není dimenzován počet záložních vozů příslušných řad. Z tohoto důvodu pak dochází ke stavu, kdy musí být na vybrané vlaky / linky prioritně nasazeny vozy odpovídajících parametrů (a to jak na vozy ČD, tak případně partnerských dopravců) tak, aby nebyl zásadním způsobem narušen provoz těchto vlaků. To s sebou poté přináší nutnost přesunu jednotlivých vozů mezi linkami – prakticky to pak znamená, že přesunem vozů dojde k „udržení provozu“ na jedné lince na úkor zhoršení plnění na lince jiné.

„Přesnost plnění jízdního řádu v dálkové, regionální a komerční dopravě“:

V roce 2022 došlo k poklesu celkového plnění JŘ o 2,7 procentního bodu oproti roku 2021 (z 87,3 % v roce 2021 na 84,6 % v roce 2022). Plnění JŘ za rok 2022 s odečtem příčin zpoždění mimo dopravce bylo 98,5 %.

Příčiny tohoto poklesu jsou dohledatelné v nárůstu zpoždění přenášovaných mezi vlaky. Meziročně tato (sekundární) zpoždění narostla o 4,5 procentního bodu. Jednalo se zejména o nárůsty ve zpožděních vlivem křížování a předjíždění vlaků, čekání na přípoj v rámci čekacích dob, mimořádných událostí a obrátů náležitostí vlaků.

Primární příčiny (tj. původní, neodvozené) zpoždění, většina z nich je způsobena příčinami na straně provozovatele dráhy (nejčastěji výluky, stavební důvody a závady na zařízeních infrastruktury). Konkrétně pak na ně připadá 53,9 % všech primárních narušení jízdního řádu. Za 28,6 % primárních narušení JŘ odpovídá dopravce (zejména prodloužené pobyty vlaků v nácestných stanicích z důvodů zvýšené frekvence cestujících, čekání na zpožděné přípoje nad rámec základních čekacích dob, poruchy vozidel a závady při sestavě vlaků) a 17,5 % pak připadá na externí vlivy (zejm. zpoždění vlaků na příjezdu ze zahraničních železnic a nepříznivé povětrnostní vlivy).

Komentář k nesplnění některých standardů v sekci 6. Vyřizování stížností, uplatnění práva a odškodnění cestujících v případě nedodržení norem kvality služeb:

„Vyřizování stížností cestujících“, došlo k dílčímu nesplnění standardu u stanovených ukazatelů v oblasti: „Koefficient podání na 100 tisíc přepravených cestujících“, kdy požadované plnění je 7 podání na 100 tisíc přepravených cestujících a skutečnost je 8,41 podání:

V roce 2022 je nejvyšší počet stížností za dobu evidence v EM. Hlavní příčina je nedodržování řazení a zpoždění (výluky a velké množství mimořádností). Na to navazuje extrémní nárůst odškodnění podle Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1371/2007, o právech a povinnostech cestujících v železniční dopravě a prodloužení jeho vyřizování výrazně nad rámec 1 měsíce, což generovalo další stížnosti na délku vyřízení (řešil to i Drážní úřad jako dozorující orgán).

„Odškodnění cestujících“, došlo k dílčímu nesplnění standardu u stanovených ukazatelů v oblasti: „Nevyřízení žádostí ve stanovené lhůtě“, kdy požadované plnění je 99 % vyřízení ve stanovené lhůtě 28 dní a skutečnost je 50 %:

Při vyřizování žádosti o odškodnění při zpoždění v souladu s článkem 17 Nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1371/2007, o právech a povinnostech cestujících v železniční přepravě. České dráhy této své povinnosti beze zbytku dostály od zahájení vyplácení odškodnění za zpoždění 11. 12. 2011 až do 8. 6. roku 2022. Poté došlo ke kumulaci několika provozních událostí s často dlouhodobým dopadem do včasnosti jízdy vlaků a tím i nárůstu žádostí o odškodnění. V roce 2021 jich bylo podáno 1 423 a v roce 2022 bylo podáno 5 194, což představuje meziroční nárůst o 265 % (nárůst o 3 771 žádostí). Zde je na místě konstatovat, že v naprosté většině případů se jedná o události, na kterých ČD nenesou žádnou vinu, a tedy se nemohly dopředu připravit. Z těch nejzásadnějších událostí vybíráme ty, které měly v kombinaci s výlukovou činností Správy železnic, státní organizace dopad na včasnost jízdy stovek cestujících:

- od května 2022 kontroly na hranicích mezi ČR a Německem, v případě zpoždění končí EC vlaky směr Mnichov ve Schwandorfu, v opačném směru výchozí ze Schwandorfu, nutný přestup a další zpoždění při příjezdu do cílové stanice;
- 8. 6. vyhořelá trafostanice v Otrokovicích;
- 15. 6. povodně v Maďarsku a sesuv skály na trati mezi stanicemi Szob až Budapešť;
- 27. 6. nehodová událost vlaku SC v Bohumíně;
- 1. 7. sesuv skály na trati Praha – Beroun;
- 6. 8. zastavený provoz v úseku Choceň – Brandýs nad Orlicí na celý den;
- 25. 9. zastavení provozu v obou směrech úseku Řečany n. L. – Zábok n. L.;
- 26. 9. zastavení provozu v obou směrech v úseku Červenka – Štěpánov.

Situace se dále vyhroutil v říjnu, za který evidujeme již 5 velkých událostí, z nichž největší bylo zastavení provozu v úseku Pardubice – Kostelnice, a z toho vyplývající zpoždění přenesené až do pozdních hodin, v neděli 30. 10. 2022. Jen tato jedna událost vygenerovala několik stovek žádostí o odškodnění.

Všechny žádosti prověřujeme a průběžně vyřizujeme. V této souvislosti musíme konstatovat, že asi 20 % z podaných žádostí je nakonec zamítnuto, protože nesplňují podmínky pro vyplacení odškodného.

Abychom zajistili vyřizování žádostí o odškodnění v souladu s Nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1371/2007, o právech a povinnostech cestujících v železniční přepravě, přijali jsme několik opatření. Na úrovni OPT Olomouc, došlo k přerozdělení pracovních činností tak, aby tyto žádosti vyřizoval větší počet zaměstnanců. Na základě značného nárůstu žádostí o odškodnění jsme objednali úpravu našich systémů, která zajistí automatické vyplacení odškodnění za zpoždění v nezpochybnitelných případech, aniž by o něj cestující musel žádat. Tento systém byl spuštěn 7. 11. 2022.

Servis železničních kolejových vozidel v osobní dopravě

V roce 2022 jsme se v oblasti opravárenství potýkali s důsledky předchozích opatření proti pandemii covid-19 a nově i války na Ukrajině. Došlo nejen k výraznému zdražení celé řady komodit, což se odrazilo ve zvýšení cen materiálu a náhradních dílů, ale hlavně docházelo ke zpoždování jejich dodávek. Vlivem toho se nám začala prodlužovat doba odstavy železničních kolejových vozidel pro osobní dopravu (dále jen ŽKV) z důvodu opravy.

Plánovanou údržbu a korektivní ŽKV jsme v roce 2022 ve Skupině ČD zajišťovali převážně vlastními kapacitami, které tvoří Oblastní centra údržby (dále jen OCÚ) s působností po celé ČR.

Periodické opravy vyššího stupně, modernizace a rekonstrukce ŽKV jsme zajišťovali prostřednictvím DPOV a u externích smluvních certifikovaných opravců. Část periodických obnov ŽKV fyzicky provedla i vybraná pracoviště OCÚ. Objem realizovaných periodických oprav vozidel jsme v roce 2022 v porovnání s předchozím rokem navýšili o 20 % a celkově tak prošlo periodickou opravou přes 800 vozidel.

Obnova kolejových vozidel pro osobní dopravu probíhala v roce 2022 v souladu s plánem a potřebami úseku provozu osobní dopravy. Navýšení finančního plánu na periodické opravy a zajištění opravárenských kapacit, které jsme provedli již v předchozích letech, umožnilo naplnit plán oprav v objemu 97% plnění. Nedočerpání stanoveného finančního objemu bylo způsobeno zdržením vybraných zakázek na modernizace motorových jednotek, modernizací lehátkových vozů a periodických obnov osobních vozů. Periodické obnovy vozidel, zejména stupně R1, provedené OCÚ se i v roce 2022 realizovaly bez větších komplikací a staly se součástí standardního opravárenského výkonu.

V průběhu roku 2022 také pokračovaly instalace zařízení pro měření spotřeby elektrické energie na elektrické lokomotivy a jednotky. Celkově je již plně funkčních nebo připravených k oživení bezmála 300 vozidel a u dalších 47 vozidel ještě probíhá instalace samotných zařízení.

U lokomotiv řady 362/362 WTB, 162 WTB přešla fáze zástavby systému ETCS do sériové montáže. I u dalších řad vozidel jsme zahájili instalaci ETCS do prototypových vozidel. Na konci roku 2022 měly České dráhy vybaveno ETCS přes 70 lokomotiv. V souvislosti s konverzí trakční napěťové soustavy AC/DC byla dokončena zakázka ve Škoda Pars, a.s. na přestavbu 12 jednotek řady 440 na řadu 640.

Rovněž probíhala modernizace vozů řady Bcmz 834 v DPOV a zakázka na přestavbu lůžkových vozů řady WLABmee 823 ve Škoda Pars, a.s. V průběhu roku pokračovaly i dodávky elektrických jednotek typu Panter a 4 třívozových souprav Push-Pull. Ostatní projekty na dodávku nových vozidel, jako např. motorové jednotky řady 847, lokomotivy s rychlostním parametrem 230 km/h nebo nové osobní vozy pro dálkovou mezinárodní dopravu s maximální rychlostí 230 km/h v počtu 180 ks se dostaly do fáze stavby vozidel a zahájení typových zkoušek.

V dubnu 2022 jsme završili proces certifikace podle Prováděcího nařízení Komise EU č. 2019/779 (ECM) vydáním vlastních certifikátů. Certifikáty jsou vydány na všechny 4 úrovně ECM. Legislativní požadavky na servis vozidel byly v roce 2022 předmětem další integrace do prostředí úseku servisu a integraci budeme i v roce 2023 dále prohlubovat.

V souvislosti s liberalizací železničního trhu a masivní obměnou a modernizací vozidlového parku provozovaného na české železnici a v souladu se schválenou Strategii společnosti ČD do roku 2030 (dále jen Strategie ČD), jsme naplno zahájili proces restrukturalizace opravárenství a modernizace opravárenské základny Skupiny ČD. Hlavním cílem restrukturalizace je maximalizace skupinových synergií, rapidní zvýšení podílu práce s vyšší přidanou hodnotou a efektivnější využití majetku. Dalšími sledovanými cíli jsou:

- 1) zvýšení produktivity práce;
- 2) zrychlení oprav ŽKV;
- 3) zvýšení kvality oprav;
- 4) snížení poruchovosti ŽKV;
- 5) zpřesnění nákupu náhradních dílů;
- 6) vytvoření sítě kompetenčních center pro perspektivní řady ŽKV (dále jen KC).

K naplnění těchto cílů povede celá řada projektů, z nichž některé jsme v roce 2022 již zrealizovali, a u dalších byla jejich realizace zahájena. K těm zrealizovaným patří projekt Centralizace MTZ a projekt Aktivace výměnného systému shodných konstrukčních celků (náhradních dílů).

Jedním ze strategických směrů v oblasti servisu je širší implementace IT technologií, které znamenají a přinášejí efektivitu v oblasti organizace práce, plánování kapacit, zvýšení výkonu vlastní servisní činnosti. V dnešní době jsou implementace IT technologií naprosto nezbytnou cestou pro dosažení zásadních úspor v oblasti hospodaření s železničními kolejovými vozidly.

Současné využití IT technologií na úseku servisu ŽKV je založené pouze na bázi záznamu dat s prostým statistickým využitím. Náš nový pohled je zaměřen primárně do těch oblastí, které mohou po implementaci a rutinním nasazení IT technologií generovat zásadní úspory nákladů.

Tento základní úkol vyplývá ze schválené Strategie ČD, v níž je pro oblast servisu definováno celkem 9 strategických iniciativ, jejichž realizace by měla do roku 2030 Společnosti přinést významné úspory. V období 2021-2022 jsme identifikovali základní programová témata, bez jejichž realizace není možné strategické iniciativy, tak jak byly stanoveny, naplnit a realizovat předpokládané úspory či zisky.

Základní programová témata, která jsme identifikovali, jsou:

- Digitalizace vykazování spotřeby prací při údržbě/opravách vozidel ČD.
- Autodiagnostika poruchových stavů vozidel.
- Elektronizace výkresové a technické dokumentace ŽKV.
- Elektronický systém pro přejímku vozidel do/z opravy.
- Digitalizace skladového hospodářství spojeného s objednáním a výdejem materiálů pro údržbu a opravy vozidel.
- Profylaktický systém plánování údržby a oprav vozidel.

Tato jednotlivá programová témata jsou sice obsahově odlišná, ale přesto vytváří jeden funkční nástroj pro efektivní řízení, plánování a organizování opravárenských kapacit. Hlavním cílem všech těchto témat je identifikace ztrátových časů v údržbě a určení těch, které můžeme řídit. Ztrátové časy, které lze řídit, chceme řídit efektivně a postupně je eliminovat. V roce 2021 a 2022 jsme zahájili celou řadu kroků, v podobě dílčích projektů (např. Měření spotřeby práce) k naplnění jmenovaných programových témat.

Významnou oblastí spadající do procesu restrukturalizace opravárenství je modernizace vybraných údržbových lokalit a rozvoj kompetenčních center. Moderní infrastruktura opravárenství je jeden z klíčových předpokladů k úspěšné realizaci celé restrukturalizace. V roce 2022 se nám podařilo dokončit další moderní halu, určenou pro údržbu jednotek a souprav. Jedná se o 4 kolejnou halu v Plzni. Sloužit bude zejména pro údržbu jednotek RegioPanter a RegioShark. Hala je vybavena např. portálovým jeřábem, montážními lávkami, sloupkovými kanály a poskytuje nejmodernější zázemí pro kvalitní údržbu.

Dále jsme dokončili prodloužení stávající haly v Trutnově, které nám nově poskytuje zázemí pro údržbu až tří vozových souprav. Rovněž jsme zahájili výstavbu nové myčky souprav a vozů v Havlíčkově Brodě.

V roce 2022 jsme pokračovali v projekčních pracích na typizovaných halách v Chebu a Českých Budějovicích. U těchto projektů probíhá stavební řízení a projekční práce dokončíme v roce 2023. Dále jsme dokončili projekční práce na prodloužení haly v Šumperku a na novou dvoukolejnou halu v Havlíčkově Brodě. Projekční práce pokračují i na našich dalších projektech, jako jsou např. úpravy haly B v Olomouci, výstavba THÚ v Olomouci, modernizace hal v České Třebové, Praze Vršovicích, modernizace myčky na Praze Jih, modernizaci myčky a odstavných kolejí v Plzni a další projekční práce na zdvoukolejnění odjezdu a vybudování odstavných kolejí Praha Jih. Také jsme dokončili realizaci veřejné zakázky na stavební úpravy odjezdové, střední a vjezdové skupiny kolejiště Praha Jih.

Významným krokem v restrukturalizaci celého opravárenství je vybudování sítě kompetenčních center, jejichž cílem je sdružovat zaměstnance, technologie a know-how, která umožní zajistit komplexní, prvotřídní a vysoce specializovaný servis pro celé vybrané řady ŽKV. KC budujeme pro údržbu a servis perspektivních řad ŽKV s dlouhou životností tak, aby mohla kooperovat s výrobcí vozidel a zajišťovat certifikaci k provádění složitějších komplexních úkonů. V roce 2022 začala plně fungovat první tři KC, a to KC Liberec specializující se na údržbu a servis Stadlerů, KC Praha Vršovice, kde provádíme údržbu a servis Vectronů, a KC Česká Třebová se specializací na údržbu a servis hnacích vozidel řady 471, 162/3 a 362.

I v průběhu roku 2023 se budeme intenzivně věnovat realizaci zahájeného projektu kompletní restrukturalizace opravárenství a jím poskytovaných služeb tak, abychom naplnili cíle stanovené Strategií ČD a další dílčí cíle stanovené jednotlivými projekty.

Nákladní doprava

Poslání, vize a cíle společnosti

ČD Cargo je moderní dynamická společnost, která svoji budoucnost staví na čtyřech pilířích. Jsme si vědomi, že bez moderních vozidel to nejde, proto je jedním z pilířů interoperabilita. Dostatečný počet interoperabilních lokomotiv je nezbytnou podmínkou k naplnění cílů dalšího pilíře, kterým je expanze do zahraničí. Jsme držiteli všech potřebných oprávnění k provozování železniční nákladní dopravy v řadě zemí – v Rakousku a Německu prostřednictvím našich poboček, v Polsku, na Slovensku, v Maďarsku a Chorvatsku prostřednictvím dceřiných společností. Třetí pilíř naší dlouhodobé strategie představuje intermodalita. Jsme partnery všech významných operátorů kombinované dopravy. Vlastníme podíl v terminálech v Lovosicích a v Brně, prostřednictvím dceřiné společnosti ČD Cargo Logistics i v novém terminálu v Mošnově. Zároveň připravujeme další podobné projekty. Stále rozšiřujeme portfolio přeprav s využitím moderní technologie InnoFreight. Jsme společensky odpovědní a CSR považujeme za čtvrtý pilíř našeho podnikání. Jsme hrdými zakladateli Nadačního fondu Skupiny ČD – ŽELEZNICE SRDCEM. Zajišťujeme rovněž přepravu humanitárního zboží. Velkým závazkem je pro nás snižování energetické náročnosti našich provozů a také rozvíjení systému zajišťování bezpečnosti.

Nákladní přeprava

I přes všechny nepříznivé okolnosti přepravila společnost ČD Cargo, a.s., na tuzemském trhu téměř 61 mil. tun zboží, což je přibližně o půl milionu tun více, než v roce 2021. Největší podíl na tomto meziročním nárůstu měl zvýšený zájem o přepravy hnědého uhlí a také strategických kapalných pohonných hmot. Z nepříznivých okolností musíme zmínit zejména válečný konflikt na Ukrajině, energetickou krizi a raketový nárůst cen snad téměř všech nákladových vstupů. Růst nákladů má však dopad nejen na ČD Cargo, a.s., ale samozřejmě i na zákazníky, neboť zásadně ovlivňuje výrobní objemy.

Tržby z nákladní přepravy dosáhly v roce 2022 hodnoty 12,1 mld. Kč, což je o 1,3 mld. Kč více než v roce 2021. Největšího meziročního překročení tržeb bylo dosaženo v komoditách hnědé uhlí, dřevo a papírenské výrobky, chemické výrobky a kapalná paliva a v kombinované dopravě. Naopak nejvíce tržby meziročně poklesly v komoditě automotive. Skupina ČD Cargo pak v roce 2022 přepravila celkem 64,2 mil. tun zboží (tato statistika představuje konsolidovaný pohled na přepravní objem, tedy tuna realizovaná společnostmi ve Skupině na mezistátních relacích je započítána pouze jedenkrát).

V roce 2022 jsme přepravili více než 10,5 mil. tun hnědého uhlí, což je o přibližně 3 mil. tun více než v letech 2021 a 2020. V souvislosti s vysokými cenami zemního plynu se řada tepláren vrátila ke spalování hnědého uhlí (například teplárna Tábor) a i obyvatelé České republiky se stále více obraceli k tradičním zdrojům energie. Potvrzuje to zájem snad všech uhelných skladů. Ze zajímavých přeprav můžeme v této souvislosti zmínit například přepravu uhlí do Straškova, kam pravidelné nákladní vlaky nejezdí již řadu let. Zvýšená poptávka po přepravách hnědého uhlí si vyžádala přijetí celé řady opatření k jejich úspěšné realizaci.

Oproti tomu černého uhlí a koksu jsme přepravili méně, než v roce 2021, konkrétně necelých 5 mil. tun. Objemy přeprav byly negativně ovlivněny zákazem dovozu a tranzitu ruského uhlí přes Polsko i omezením dovozu přes běloruské přechody. Výrazně omezen byl i dovoz energetického uhlí z Polska, neboť polské šachty v souvislosti s energetickou krizí jednoznačně preferovaly polské odběratele a na export byla určena pouze minimální část produkce. Tuzemské hutě a koksovny tak začaly hledat alternativní zdroje tohoto paliva. Od ledna jsme proto realizovali přepravy černého uhlí z Austrálie, v jednom případě dokonce v kombinaci s říční dopravou po Labi, na podzim jsme pak ve spolupráci s německou pobočkou a s dceřinou společností CD Cargo Poland odvezli několik ucelených uhelných vlaků z Amsterdamu na Ostravsko.

S pevnými palivy úzce souvisí další obor, a to je hutnictví. Zatímco počátek roku se nesl na vlně konjunktury a zvýšeného zájmu o hutní výrobky, závěr roku už tak radostný nebyl. První měsíce roku 2022 působila značné problémy nejistota ohledně těžby železné rudy ve válkou zasažených oblastech Ukrajiny, dodávky však nebyly přerušeny a realizovaly se ještě ve větší míře. V červenci však došlo k odstávce jedné ze dvou vysokých pecí v Liberty a na konci září k poruše výklopníku v Třineckých železárnách. Téměř po celý rok si stabilní úroveň udržovaly přepravy železného šrotu. V komoditě se podařilo realizovat i celou řadu nových přeprav – předvalků z Koperu do Ostravy, kolejnice z Třince do Rijeky apod.

Stavebnin jsme přepravili 2,3 mil. tun a situace v této komoditě byla po celý rok stabilní. Pouze ke konci roku se již v přepravách cementu začala mírně projevovat recese stavební výroby. Oproti tomu narostly přepravy odsiřovacích vápenců do elektráren.

I přes krizi ve sklářském průmyslu se nám podařilo udržet přepravy sklářských písků do Polska. ČD Cargo, a.s., se také aktivně účastnilo přeprav na výluky, mimo jiné na významnou výlukou na koridorové trati u Velimi. Nové byly také přepravy odpadních zemín z Přerova a Chocně k uložení na skládku v Mydlovarech realizované v druhé polovině roku.

Za rok 2022 jsme převezli téměř 5 mil. tun dřeva a papírenských výrobků. Podobně jako v předešlých letech jsme se podíleli na odvozu dřeva z kalamitou postižených lesů. Velké objemy dřeva byly odváženy z Podkrkonoší, z Pošumaví, Českého lesa a Krušných hor. Nákladní dopravou tak znovu ožila například horská trať Chomutov – Vejprty. Z důvodu přeplnění kolejíště vlečky ve společnosti Lenzing Paskov musel být na podzim vyhlášen zákaz nakládky.

Také chemických výrobků a zejména kapalných paliv jsme v loňském roce přepravili o 100 tis. tun více, než v roce 2021. Dovozy PHM probíhaly podle plánu, velké problémy však působila nedostatečná kapacita tratě v labském údolí do Drážďan a částečně i vysoký správkový stav cisternových vozů. Stabilní byly i přepravy leteckého paliva na pražské letiště. Uskutečnila se také řada nových přeprav, například biosložek z Německa do Mostu. Znovu jsme získali přepravy plynů z Rakouska do Polska v tranzitu přes Českou republiku.

Na počátku roku byl obchod s obilím realizován pouze v omezeném rozsahu. Čekalo se na další vývoj na trhu. To se samozřejmě projevilo i na výsledcích v komoditě potraviny a zemědělské produkty. Realizovány byly spotové přepravy cukru, vývoz řepného semínka z různých stanic v České republice a další obchodní případy. Velkou výzvou pak bylo zajištění přepravy obilí z Ukrajiny ve zcela nových trasách a s využitím nových technologií, například výsypných kontejnerů, big bagů apod. V září byla tradičně zahájena přeprava cukrové řepy do Hrušovan nad Jevišovkou, včetně dodávek ze Slovenska dopravcem CD Cargo Slovakia, bohužel úroda nebyla příliš dobrá. V konkurenčním boji jsme bohužel ztratili přepravy nápojů z Prahy do Maďarska.

Kombinovaná doprava byla v roce 2022 ovlivněna dozrívající pandemií covid-19. Dlouhotrvající omezení v čínských přístavech, pozvolné ochlazování obchodních vztahů s Čínskou republikou, změny zbožových toků – to vše mělo vliv na objem přepravy kontejnerů. Prohloubili jsme vztahy s operátorem Metrans a zahájili vozbu části vlaků z Prahy, resp. České Třebové do Hamburku v celé trase lokomotivou ČD Cargo a s využitím strojvedoucích naší německé pobočky. V srpnu přijel první intermodální vlak operátora MSC do nového terminálu v Mošnově. Tyto přepravy byly dříve realizovány přes terminál PKP CI v Paskově, včetně vozby.

Ani pro automobilový průmysl nebyl loňský rok jednoduchý. S válečným konfliktem úzce souvisí ukončení přeprav rozložených automobilů v kontejnerech z Mladé Boleslavi do montážních závodů v Rusku a omezení přeprav do ukrajinského Solomonova. Výkony v komoditě automotive ovlivnil i požár v Mladé Boleslavi a také nedostatek některých výrobních komponentů. Automobily Škoda byly z výrobních závodů rozváženy do externích skladů po celé České republice. Velkým problémem byla i již zmíněná nedostatečná kapacita hraniční tratě labským údolím přes Děčín do Německa. S tím související nekvalita byla příčinou přesměrování některých přeprav ze Slovenska do Německa přes Rakousko a také důvodem ztráty některých přeprav.

V komoditě ostatní výrazně narostly vojenské přepravy, ať už související s válečným konfliktem na Ukrajině, tak přepravy na vojenská cvičení v Pobaltí nebo tuzemské přesuny vojáků a vojenské techniky. Naopak mírně poklesla přeprava poštovních zásilek, která byla v průběhu roku ovlivněna rozsáhlou výlukou u Bezpráví. Odvezli jsme několik transformátorů, nádob na vyhořelé jaderné palivo. K velmi zajímavým přepravám patřil převoz nových jednotek varšavského metra realizovaný ve spolupráci s dopravcem CD Cargo Poland.

Vozidlový park, hospodaření s vozidly

K zajištění provozu nákladních vlaků měla společnost ČD Cargo, a.s., k 31. 12. 2022 ve svém evidenčním stavu 745 hnacích vozidel, z toho 63 lokomotiv pořízených na finanční leasing. Pro přepravní výkony bylo využíváno 697 lokomotiv, přičemž park nákladních vozů tvořilo k 31. 12. 2022 celkem 19 277 vlastních nákladních vozů různých typových řad. Z celkového vozového parku bylo 15 719 vozů průměrně v provozním stavu. Podle potřeby byl vozidlový park doplňován skupinou najatých vozů v průměrném počtu 4 302 vozů a až 12 kusy interoperabilních lokomotiv.

Během roku 2022 bylo z titulu fyzické opotřebovanosti, morální zastaralosti a špatného technického stavu sešrotováno 35 vozů. Dále bylo odprodáno 313 vozů. Během roku 2022 došlo k fyzickému sešrotování 30 lokomotiv a 3 stroje byly odprodány. Vhodné díly z likvidovaných vozidel byly vyzískány pro účel jejich použití při opravách jiných vozidel.

Údržba a opravy železničních kolejových vozidel byly prováděny především ve vlastních opravných kolejových vozidel, dále v externích smluvních kapacitách. Za rok 2022 prošlo periodickou opravou celkem 4 025 vozů (2 671 revizních oprav a 1 354 technických kontrol).

Střediska oprav kolejových vozidel ČD Cargo, a.s., se podílela na instalaci zařízení na měření elektrické energie u elektrických lokomotiv, montáží radiostanic (GSM-R) a akcích BOZP na hnacích vozidlech. U nákladních vozů řady Eas 52. a 53.sk., používaných k přepravám dřeva, šrotu či uhlí, šlo o pokračování rekonstrukcí kombinované dřevěné podlahy za celokovovou.

V roce 2022 byl park hnacích vozidel ČD Cargo, a.s., rozšířen o 5 interoperabilních lokomotiv ř. 388. Bylo dodáno 17 modernizovaných lokomotiv řady 742.71 (modernizace lokomotivy řady 742), tímto byla ukončena část zakázky týkající se komplexní modernizace celkem 50 motorových lokomotiv, jejíž součástí je také vybavení lokomotiv evropským vlakovým zabezpečovačem ETCS. Část projektu týkající se vybavení lokomotiv ř. 742.71 mobilní částí systému ETCS je spolufinancována Nástrojem Evropské unie pro propojení Evropy. A dále byl park hnacích vozidel posílen jednou lokomotivou ř. 753.7.

V roce 2022 probíhala dodatečná implementace ETCS (tzv. retrofitting) do lokomotiv řady 130, 753.7 a dále lokomotiv 163, 363, přičemž u tohoto projektu bylo dosaženo fyzické zástavby u všech 78 vozidel. Stejně jako v případě lokomotiv ř. 742.71 je i tento projekt spolufinancován Nástrojem Evropské unie pro propojení Evropy. V rámci implementace ETCS do lokomotiv ř. 130 a 753.7 čerpá ČD Cargo, a.s., finanční podporu z Operačního programu Doprava, tzn. projekty jsou spolufinancovány Evropskou unií (Fond soudržnosti).

V roce 2022 byla ukončena konverze lokomotiv řady 163 na 363 (celkem je konvertováno 18 lokomotiv). Jedná se o přestavbu lokomotiv ř. 163 pro rozšíření provozu také na síti 25 kV / 50 Hz. Projekt je spolufinancován Evropskou unií (Fond soudržnosti), a to v rámci Operačního programu Doprava.

Z pohledu dlouhodobých nájmu interoperabilních lokomotiv přibyla do parku hnacích vozidel ČD Cargo, a.s., dvě hnací vozidla ř. 186 a po jednom hnacím vozidle ř. 189 a 193. Celkový počet dlouhodobých nájmu interoperabilních lokomotiv tak na konci roku 2022 činil 10 lokomotiv. Dlouhodobé nájem jsou dle provozních potřeb dále doplňovány krátkodobými (tzv. ad hoc nájem) nájem hnacích vozidel této kategorie.

Dále pokračovalo přizpůsobování parku železničních nákladních vozů potřebám přepravního trhu s cílem zajištění vyšší operability vozů v mezinárodním provozu. Do parku ČD Cargo, a.s., bylo zakoupeno 60 cisternových vozů Zacns.

Pro splnění evropské legislativy v oblasti používání tzv. „tichých vozů“, pokračovalo ČD Cargo, a.s., v přestrojování vozů ve svém majetku na kompozitní zdrže. Celkem ČD Cargo, a.s., na konci roku 2022 disponovalo 16 161 vozy vyhovujícími „tichému“ provozu (osazených kompozitními zdržemi), z toho 13 328 ve vlastnictví ČD Cargo, a.s. Výměna brzdových špalíků byla spolufinancována Evropskou unií (Fond soudržnosti), a to v rámci Operačního programu Doprava, přičemž v rámci dotačního projektu byla během stanoveného realizačního období provedena výměna špalíků u 11 566 nákladních vozů.

V oblasti hospodaření s nákladními vozy v roce 2022 byla a také v dalších letech bude věnována velká pozornost plánování a využívání vozové kapacity, s cílem minimalizovat neefektivitu v oblasti přepravy a hospodaření s vozy.

V rámci reportingu společnosti je prováděno pravidelné vyhodnocování využití vozové kapacity, včetně identifikace klíčových problémů podle jednotlivých obchodních skupin nákladních vozů. Případná přebytečná vozová kapacita je využívána v rámci ostatního podnikání pro potřeby pronájmu tak, aby hospodaření s disponibilním parkem vozů bylo maximálně efektivní a zajišťovalo dodatečné zdroje pro zajištění jeho provozuschopnosti.

Pronájem železničních kolejových vozidel

Jednou z významných obchodních aktivit v rámci ostatního podnikání je pronájem železničních kolejových vozidel formou dlouhodobého a krátkodobého pronájmu. Formou dlouhodobého pronájmu se našim partnerům pronajímají hnací vozidla uzpůsobená pro provoz na konkrétním území, mimo území České republiky. V případě krátkodobého pronájmu hnacích vozidel jde o jejich nasazování na konkrétní dílčí výkony mimo naši infrastrukturu podle obchodního případu a jedná se tedy především o interoperabilní lokomotivy. Primárně jsou hnací vozidla pronajímána v rámci Skupiny ČD Cargo, kdy se jedná především o řady 130, 163, 181, 363, 363.5, 742 a 753.7.

V oblasti pronájmu železničních nákladních vozů nabízíme našim zákazníkům jak dlouhodobý pronájem, tak i krátkodobé nebo opakované pronájmy vozů pro zjištění spotových i jednorázových obchodů. Pro tyto potřeby jsou využívány vozy uvolněné z celkové nevázané kapacity. Nabízíme pronájem většiny řad vozů, včetně cisternových a snažíme se spolupracovat i na projektech v rámci využití neprovozních vozů. Jde o různé formy zajištění zprovoznění odstavených vozů a jejich následného provozování. V roce 2022 bylo pronajímáno (v rámci krátkodobých a dlouhodobých pronájmů) 4 412 nákladních vozů.

Stále častěji jsou využívány volné kapacity kolejových vozidel při realizaci obchodních případů ve spolupráci s našimi dceřinými společnostmi v rámci společné expanze na zahraničních trzích.

Očekávaný vývoj, cíle a záměry

Česká ekonomika v roce 2023 zpomalí a celosvětový vývoj také není jednoznačně predikovatelný. Nejen z pohledu ČD Cargo, a.s., bude zásadní otázkou zajištění dostatečného objemu energií za ekonomicky únosné ceny. Vysoké výrobní náklady budou zcela jistě ovlivňovat hutní, chemický a sklářský průmysl, stejně jako výrobu automobilů a další průmyslová odvětví. Dalším faktorem dopadajícím zejména na segment kombinované dopravy je složitost a nejasnost obchodních vztahů mezi Čínou, Evropou a USA, stejně jako přetrvávající pandemie covid-19 právě v Číně. Objem přeprav po železnici bude i v roce 2023 ovlivňován nedostatkem překládkových kapacit ve všech námořních přístavech, stejně jako rozsáhlými investičními akcemi na evropské infrastruktuře. Omezení s nimi související mohou v mnoha případech znamenat úplný konec železničních přeprav.

I přes všechny výše uvedené vlivy očekává ČD Cargo, a.s., stabilizaci přepravních výkonů v tuzemsku a další nárůst výkonů na zahraničních trzích. Jednou z priorit bude zajištění přeprav strategických surovin – pevných a kapalných paliv. Společnost bude pokračovat v realizaci opatření na zvýšení efektivity interních procesů a využití svých kapacit a majetku. V oblasti investic bude ČD Cargo, a.s., postupovat v modernizaci a obnově lokomotivního a vozového parku. V druhém případě se společnost bude zaměřovat zejména na vozy pro přepravu komodit, kde není očekávána recese (intermodální přepravy, pohonné hmoty). Pokračovat budou projekty na implementaci mobilních částí ETCS.

K ekonomickým cílům společnosti patří především udržení stabilní úrovně cash-flow vycházející na jedné straně ze zajištění plánované úrovně tržeb z vlastní přepravy a na straně druhé z efektivního čerpání nákladových položek a zajištění dostatečné likvidity společnosti ve střednědobém a dlouhodobém horizontu. Důležitým cílem je stabilizace ziskovosti hlavní činnosti a ostatního podnikání.

Správa majetku

Počet všech budov v majetku ČD k 1. 1. 2022	3 462
- z toho zapsaných v KN	2 872
Počet všech budov v majetku ČD k 31. 12. 2022	3 337
- z toho zapsaných v KN	2 756
Počet pozemků v majetku ČD k 1. 1. 2022	15 448
Počet pozemků v majetku ČD k 31. 12. 2022	15 206
Rozloha pozemků v majetku ČD (m ²) k 1. 1. 2022	60 960 490
Rozloha pozemků v majetku ČD (m ²) k 31. 12. 2022	60 269 421

V roce 2022 nepokračuje trend zvyšování počtu pozemků evidovaných v KN jako v předešlých letech. Tento trend byl způsobený projektem ÚMVŽST se SŽ, kdy docházelo k dělení stávajících pozemků ČD na menší pozemky. Ke snížení počtu pozemků došlo probíhajícími prodeji zbytného majetku.

Celkem se počet budov ČD zapsaných v KN snížil z 2 872 na 2 756, tedy o 116 budov. Počet budov zapsaných v KN klesl o přibližně 4 %.

Počet bytů v budovách v majetku ČD k 1. 1. 2022	551
- z toho pronajatých	331
Počet bytů v budovách v majetku ČD k 31. 12. 2022	530
- z toho pronajatých	332
Počet externích nájemních smluv k prostorám a pozemkům v majetku ČD	7 804
- z toho vyplývající počet nájemních objektů v evidenci ČD	19 334
Počet interních nájemních smluv k prostorám a pozemkům v majetku ČD	702
- z toho vyplývající počet nájemních objektů v evidenci ČD	10 922
Výnosy z externích nájemních smluv budov, pozemků a bytů (mil. Kč)	287
Výnosy z interních nájemních smluv budov, pozemků a bytů (mil. Kč)	83
Celkové externí výnosy z pronájmu a provozování budov (mil. Kč)	342
Výnos z prodeje majetku (mil. Kč)	288

Nejvýznamnější prodeje majetku v roce 2022 se uskutečnily v pražských obvodech Žižkov a Újezd nad Lesy (soubory pozemků), dále v územích měst Beroun, Záběhovice nad Labem a Česká Třebová (soubory nemovitostí) a Nymburk (ucelený areál).

V roce 2022 pokračovaly opravy a investice ke zlepšení pracovního prostředí jak v prostorách, ve kterých sídlí zaměstnanci ČD, tak i v prostorách, které jsou pronajaty externím subjektům. Investiční náklady byly vynaloženy na opravu střechy v Ostravě (komerční obvod) a administrativní budovu v Tišnově. Dokončili jsme stavební práce na administrativní budově v Olomouci a v Bohumíně. V roce 2022 pokračovaly a dokončují se stavební práce na Masarykově budově v Praze – objekt B a na administrativní budově v Brně (Kulkova ulice). Dále jsme zahájili rozsáhlou rekonstrukci vodovodního řádu v České Třebové. V roce 2022 jsme dále podali žádost o dotaci na administrativní budovu v Hradci Králové. Stavební práce by měli být zahájeny v roce 2023.

V roce 2022 byl vyhotoven znalecký posudek ocenění předmětu převodu majetku ČD na SŽ v rámci transakce 2. etapy projektu ÚMVŽST, a to včetně ocenění kompenzace za užívání majetku ČD pod kolejemi a související infrastrukturou ve správě SŽ. V lokalitách žst, dotčených investičními akcemi municipalit probíhala nezbytná respecifikace majetku ČD pod železniční dopravní cestou, určeného k převodu na SŽ. Paralelně byla ve spolupráci se SŽ vypořádána série doplňujících dotazů Evropské komise v rámci pre-notifikačního řízení se zapojením ÚOHS a MD.

V roce 2022 jsme v lokalitě žst Praha-Smíchov pokračovali v poskytování součinnosti developerovi při přípravě dalších etap nemovitostního projektu.

V souvislosti s dalším využitím území nákladového nádraží Žižkov (NNŽ) jsme v roce 2022 navázali intenzivní spolupráci s magistrátem hl. města Prahy, Ministerstvem kultury a dalšími subjekty zapojenými do Komise Rady hlavního města Prahy pro využití NNŽ při přípravě prodeje památkově chráněné budovy a souvisejících pozemků. Současně jsme poskytovali součinnost developerské společnosti při přípravě území k prodeji. V těchto aktivitách budeme pokračovat i v roce 2023.

V průběhu roku 2022 jsme se Správou železnic projednávali prodej pozemku s křídlem A1+A2 výpravní budovy v lokalitě žst Praha Masarykovo nádraží. Současně jsme dokončili nejen rekonstrukci objektu B, ale také přípravné práce pro zahájení rekonstrukce chodby E+F výpravní budovy, kterou budeme realizovat v roce 2023.

V rámci revitalizace výpravní budovy žst Brno hlavní nádraží byla v průběhu roku 2022 dokončena podstatná část 3. etapy v levém křídle výpravní budovy, jejíž součástí byla i rekonstrukce bývalé secesní restaurace. Současně byla v roce 2022 zahájena 4. etapa revitalizace tj. pravého křídla výpravní budovy.

Služby informačních a komunikačních technologií

Skupina ČD zajišťuje svoje potřeby v oblasti ICT jak prostřednictvím svých odborných útvarů informatiky a telekomunikací v jednotlivých společnostech, tak i prostřednictvím svých dceřiných společností **ČD – Informační Systémy, a.s.** (dále jen ČD-IS) a **ČD – Telematika a.s.** (dále jen ČD-T).

Dceřiná společnost ČD-IS v roce 2022 posílila svoji roli klíčového poskytovatele komplexních služeb v oblasti informačních technologií pro Skupinu ČD. ČD-IS je nositelem odborných kompetencí v oblasti moderních technologií, a to jak ve vývoji software pro zajištění širokého spektra činností v oblasti osobní a nákladní dopravy, tak i v provozu komplexních informačních systémů. ČD-IS nabízí a poskytuje IT služby i mimo Skupinu ČD: organizátorům dopravní obslužnosti v krajích, městům a ostatním partnerům podnikajícím v dopravě. Očekávaný rozvoj sektoru veřejné dopravy nabízí ČD-IS velké příležitosti uplatnění znalostí ve vývoji a implementaci informačních systémů a jejich provozu včetně integrace do existujícího prostředí. To vše s cílem získat a udržet pozici hlavního dodavatele a garanta ICT řešení v celém dopravním sektoru.

Dceřiná společnost ČD-T se zaměřuje na poskytování klíčových technologických a telekomunikačních služeb, a to jak do Skupiny ČD, tak dalším významným zákazníkům z dopravního sektoru. Mezi hlavní obchodní vertikály ČD-T patří implementace ETCS systémů do drážních vozidel a jejich další modernizace, dále provoz, servis, dohled a rozvoj telekomunikačních sítí, poskytování datových a telekomunikačních služeb a také spektrum IT služeb jako jsou poskytování služeb datových center či systémová integrace. Své služby ČD-T dodává zákazníkům z oblasti státní správy, segmentu železniční dopravy, dále velkým mezinárodním společnostem a lokálním poskytovatelům internetové konektivity.

Projekty informačních a komunikačních technologií ve skupině ČD probíhaly v roce 2022 zejména v následujících oblastech:

Osobní doprava

- Dokončení třetí etapy a pokračování v realizaci čtvrté etapy strategického programu – Projekt modernizace informačních systémů osobní přepravy (tzv. MISOP). Program bude pokračovat s částečným přesahem některých částí i do roku 2023.
- Rozvoj funkcionalit pro Systém jednotného tarifu (dále jen SJT nebo OneTicket), zejména příprava rezervační funkcionality v grafické podobě, optimalizace algoritmu rekonstrukce a zařazení dalších produktů a služeb do SJT.
- Modernizace prodejní služby eShop ČD.
- Sjednocení mobilní a desktop verze webu www.cd.cz a nasazení responzivního designu na významnou část webových stránek společnosti.

Nákladní doprava

- Ve společnosti ČD Cargo jsme pokračovali v modernizaci systémů pro plánování směn a evidenci docházky a pro dirigování vozů.
- Implementovali jsme novou aplikaci Navigace pro strojvedoucí a pokračovali ve vývoji dalších aplikací pro pracoviště strojvedoucího s cílem zjednodušení a centralizace jeho práce.
- Nasadili jsme nový obchodní systém a systém pro řízení vztahů se zákazníky. Zákazníci se mohou jednoduchým způsobem dozvědět polohu a stav svých přeprav, a to jak prostřednictvím zákaznického portálu, tak prostřednictvím zcela nové mobilní aplikace ČDCgo.

Kybernetická bezpečnost a ochrana dat

- Společnost ČD je od roku 2021 rozhodnutím NÚKIB provozovatelem základní služby Provoz drážní dopravy. Strategickým cílem je tedy ochrana všech klíčových aktiv Společnosti.
- Jedním z klíčových projektů kybernetické bezpečnosti, které jsme v roce 2022 implementovali, je projekt Správa privilegovaných účtů (PAM)
- Společně s ČD-IS jsme dále provedli ověření cílového konceptu řízení identit (dále jen IDM). Projekt IDM se stane jedním z klíčových řešení v oblasti kybernetické bezpečnosti.
- Společnost ČD-IS také navázala spolupráci s organizací AFCEA a stala se partnerem národní soutěže ČR v kybernetické bezpečnosti pro studenty středních a vysokých škol.

Digitalizace procesů

- V roce 2022 pokračoval kontinuální rozvoj automatizovaného zpracování dodavatelských faktur (dále jen VIM) včetně implementace do Skupiny ČD.
- Rozvoj dalších funkcionalit probíhal i v projektu Schvalování elektronických dokumentů (dále jen SED).
- V roce 2022 jsme zahájili program digitalizace opravárenských procesů, konkrétně projekt identifikace železničních kolejových vozidel pomocí QR kódů.
- V oblasti ekonomiky nákladní dopravy došlo k implementaci nástroje pro plánování, optimalizaci a řízení materiálových zásob a byly implementovány funkcionality, díky kterým došlo k optimalizaci procesu zpracování přijatých daňových dokladů.

ETCS

- Ve spolupráci s ČD-T jsme pokračovali v realizaci evropského vlakového zabezpečovače ETCS do dalších vlakových souprav.
- ČD-T dokončila první dodávku technologie ETCS do kompletní řady lokomotiv 163 a 363 pro ČD Cargo a uzavřela nové smlouvy na implementaci ETCS do dalších souprav jak pro ČD, tak pro ČD Cargo.
- Se Správou železnic ČD-T uzavřela významnou smlouvu na modernizaci technologické sítě SŽ. ČD-T také rozšířila poskytování telekomunikačních služeb na další zákazníky.

Výzkum a vývoj

Dceřiná společnost Výzkumný Ústav Železniční, a.s. (dále jen VUZ), v roce 2022 realizovala inovační a výzkumné činnosti jak na národní, tak na mezinárodní úrovni.

Mezi hlavní mezinárodní inovativní projekty patří projekt **CARBODIN Car Body Shells, Doors and Interiors** podpořený z Shift2Rail. Tento projekt byl ukončen v dubnu 2022. Projekt byl zaměřený na implementaci kompozitních materiálů do železničních vozidel. Výstupy projektu kombinují různé výrobní techniky, koncepty automatizace, zavádění společně vytvrzených a společně vázaných kompozitních dílů. Výstupem VUZ byl dokument Analýza relevantních TSI norem a souvisejících EN norem pro posouzení technického řešení projektu, které jsou nezbytné pro úspěšné přenesení nového produktu z vývojové fáze do zkušební fáze, resp. zahájení sériové výroby. **Veškeré výstupy projektu jsou zveřejněny <https://carbodin.eu/>.**

Druhou mezinárodní výzkumnou aktivitou je spolupráce na projektu **RegioHyt - Regionální vodíkové vlaky na českých železnicích**. VUZ tento projekt řešil v roce 2022 ve spolupráci s ÚJV Rež, a. s., Vysokou školou chemicko-technologickou v Praze, Českou vodíkovou technologickou platformou a firmou SINTEF AS. Projekt je podpořen v rámci **1. Veřejné soutěže programu KAPPA – Program CZ RESEARCH Fondy EHP a Norska 2014-2021**. Cílem projektu je analýza českých železničních tratí a lokalizování oblastí, kde by vodíkové vlaky byly technickým, ekonomickým a environmentálním řešením oproti jiným technologiím. VUZ, jako organizace odpovědná za výběr tratí, připravil návrh parametrů hodnotící matice pro výběr tratí a následně na základě vstupních parametrů byl připraven návrh celkem 16 železničních tratí v České republice, u kterých lze přepokládat provoz pro vodíkový pohon. Pro pilotní analýzu, kterou provedl v roce 2022 norský partner SINTEF, byla vybrána trať Ústí nad Labem – Děčín – Česká Lípa – Liberec o délce 113 km. Dle pilotního posouzení technické a ekonomické vhodnosti vodíkových vlaků budou revidovány parametry výběru tratí.

V dubnu 2022 byl ukončen výzkumný projekt rozvíjející technologii GNSS: **TIRSMD707 Návrh a ověření podmínek pro nasazování bezpečných vlakových lokátorů na bázi GNSS systémů na české železniční síti**. Tento projekt byl podporován Technologickou agenturou ČR – program BETA2, pro konečného uživatele Ministerstvo dopravy ČR (zadavatel výzkumné potřeby). Výstupem projektu ze strany VUZ je dokument Metodika měření a ověření parametrů použití GNSS pro účely prvku železničního zabezpečovacího zařízení.

VUZ se v roce 2022 zapojil do přípravy úspěšné žádosti o dotaci z programu TAČR - DOPRAVA2020+, 4. veřejná soutěž na projekt **Výzkum provozních aspektů inteligentního konce vlaku**. Řešitelský tým projektu: VUZ, České vysoké učení technické v Praze, ČD Cargo, a.s., TRS s.r.o. Hlavním cílem projektu je vývoj a provozyování ověření funkčního vzorku zařízení „Inteligentní konec vlaku“. Realizován bude zejména jeho přenosový, měřicí, řídicí a napájecí systém. Celý systém bude ověřen v provozních podmínkách nákladní železniční dopravy. Výsledný funkční vzorek by měl obsahovat komponenty a funkční algoritmy umožňující realizaci prototypu a následné hromadné výroby komerčního výrobku, který by měl být zaveden jako interoperabilní prvek na železnicích EU. Délka předpokládaného řešení výzkumného projektu je 2 roky.

V roce 2022 se VUZ zapojil do přípravy žádosti o dotaci z TAČR: 2. veřejná soutěž Programu na podporu aplikovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací Národní centra kompetence. VUZ jako součást konsorcia více než 30 subjektů připravil projekt **Národní centrum kompetence Železnice 2030** (NCK Ž 2030). NCK bylo zaměřeno na rozvoj efektivní spolupráce mezi výzkumnými organizacemi, univerzitami a společnostmi za účelem zvyšování technologických kompetencí v železniční infrastruktuře a rozhraní při zavádění zásad snižování dopadů na životní prostředí – The European Green Deal. Cílem vývoje nových technologií byla optimalizace železniční infrastruktury při zachování požadavků na kapacitu dopravní cesty, spolehlivost a bezpečnost dopravy a snížení dopadů na životní prostředí. Prostředkem bylo i) zavádění digitalizace, simulace a virtualizace všech procesů spojených s cílem minimalizovat nepříznivé dopady na dostupnost dopravní cesty; ii) inteligentní správa a údržba železniční infrastruktury s využitím technologií umělé inteligence, iii) zavádění pokročilých technologií oběhového hospodářství. **Projekt TN02000081 Národní centrum kompetence Železnice 2030 byl zařazen do kategorie projektů, které byly doporučeny k podpoře, ale vzhledem k výši alokace pro tuto veřejnou soutěž nebudou financovány.**

Lidé

Lidé v rámci strategie ČD 2030 patří mezi klíčové pilíře.

Stabilizace personálu, výchova nové generace a změna firemní kultury pro podporu vyšší efektivity a orientace na zákazníka jsou kroky, které mají k úspěšnému naplnění strategie průběžně přispívat.

V oblasti náboru a personálního marketingu jsme navázali dlouhodobou spolupráci se Střední školou Bohumín v rámci učebního oboru Železničář, se Střední průmyslovou školou elektrotechnickou v Olomouci a dále se Střední školou technickou – Akademií řemesel Zelený pruh v Praze v oblasti praxí pro rekvalifikanty kurzu NSK Elektrikář a ohledně autorizace kurzu NSK Mechanik kolejových vozů. Rozsáhlou aktivitou v této oblasti jsou odborné praxe žáků ze studijních oborů zaměřených na dopravu, provoz a údržbu vozidel. V roce 2022 bylo realizováno na pracovištích po celé ČR přes 500 praxí pro 400 žáků. Posilujeme propagaci nejen na školách, ale také v rámci exkurzí, přednášek a konzultací studentských prací.

S ohledem na stav pracovního trhu a dlouhodobý nedostatek kandidátů v technicko-dělnických profesích podporujeme nábor širokým mixem komunikačních a marketingových aktivit. Orientujeme se na online bannerové a PPC reklamy, ČD mediální plochy, ale rovněž využíváme interní programy typu doporučení a mentoring, který si klade za cíl snižovat mezigenerační rozdíly, podporovat angažovanost dlouholetých zaměstnanců a zlepšovat kvalitu adaptačního období nováčků.

Dalším z klíčových strategických cílů je kontinuální rozvoj Společnosti v oblasti vzdělávání. V souladu s evropskou legislativou a jejími požadavky na certifikaci ECM byl aktualizován výcvikový a zkušební řád Českých drah a v současnosti probíhá příprava obsahové stránky školení zaměstnanců údržby na všech úrovních. Pro účely systému ETCS, který je součástí národního implementačního plánu ERTMS stanovujícího parametry pro jednotné, dokonalejší a bezpečnější zabezpečení drážní dopravy, je používán školící modul pro strojvedoucí. Ten přispívá k co nejrychlejší adaptaci na nový systém a slouží jako doplněk k již implementovanému modulu ETCS na simulátorech.

ČD věnují velkou pozornost a velké úsilí přípravě strojvedoucích. Každoročně absolvuje výcvik více než 200 nových uchazečů o tuto pozici, rok 2022 nebyl výjimkou. Ve výcviku nových strojvedoucích i ve školení stávajících strojvedoucích využíváme moderní technologie. Vytváříme e-learningové výcvikové moduly, jako první dopravce v České republice jsme zavedli výuku na simulátoru pro strojvedoucí, zásadně jsme inovovali testové otázky ke zkouškám.

S cílem modernizovat metody a nástroje vzdělávání v osobní dopravě a nadále posilovat bezpečnost bude v příštím roce zahájen projekt virtuální realita, která významně přispívá k zážitkovému a efektivnějšímu systému výuky. Připravovaný pilotní školící modul je orientován na proces uvedení vlaku do provozu. V rámci osobní dopravy dále probíhá úprava přípravných kurzů pro nové zaměstnance vlakového doprovozu.

V rámci ECM (systém údržby) jsou postupně zaváděny nové zkoušky a kurzy pro zaměstnance údržby.

- Kurz pro nové zaměstnance, kteří se podílejí na údržbě drážních vozidel.
- E-learning pro vedoucí zaměstnance údržby.
- Příprava podkladů pro ověření Odborné způsobilosti zaměstnanců při údržbě vozidel.
- Povinná škola pro zaměstnance údržby.

Důležitým strategickým krokem byla především změna organizační struktury, jejímž cílem bylo zajištění efektivního řízení v oblasti lidských zdrojů, centralizace činností z důvodu efektivnější správy a managementu a rovněž posílení komunikace a spolupráce napříč Společností. Centralizace byla rovněž základním pilířem organizační změny v oblasti řízení a koordinaci skladových zásob v oblasti oprávenství pod Zásobovací centrum.

Mezinárodní vztahy

I v letošním roce měly České dráhy své aktivní zastoupení v Bruselu, díky kterému pomáhají spoluvytvářet evropský železniční prostor. Pozitivně můžeme vnímat to, že se Evropská komise zajímá o přeshraniční dopravu, v níž ČD historicky plní důležitou úlohu. Jedná se např. o vyhlášení iniciativy Pilotních projektů zaměřených na rozvoj nových služeb v mezistátní dopravě, jež je součástí širší agendy Evropské komise pro podporu dálkové a mezinárodní železniční dopravy.

Hned začátkem roku 2022 celý svět zasáhla zpráva o zahájení ruské invaze na Ukrajinu. V tomto nevyprovokovaném konfliktu již od začátku prokázala železniční doprava svoji klíčovou úlohu v zajištění dopravy, zásobování a obranyschopnosti státu. České dráhy vyslaly téměř hned po vypuknutí konfliktu 9 přímých evakuačních vlaků do Polska a na Ukrajinu, za účelem vyzvednutí ukrajinských uprchlíků a dodání humanitární pomoci. České dráhy také uspořádaly materiální sbírku humanitární pomoci a byly vůbec prvním evropským dopravcem, který na situaci zareagoval a rozhodl se nabídnout bezplatné jízdenky všem ukrajinským občanům v nouzi.

Druhá polovina roku 2022 se nesla ve znamení českého předsednictví v Evropské radě. Předsednictví si jako své priority v oblasti dopravy zvolilo především budování dopravní infrastruktury, rozvoj čisté a sdílené mobility, snižování emisí, digitalizace, rozvoj vysokorychlostní dopravy a usnadňování multimodální dopravy. České dráhy se během předsednictví věnovaly např. revizi nařízení o transevropské dopravní síti TEN-T, které má do budoucna vést mimo jiné ke zvýšení kapacity na železnici. To je podstatné zejména s ohledem na kritický nedostatek kapacity páteřní sítě a omezenými možnostmi rozvoje nových dopravních služeb. Dalším důležitým tématem bylo zlepšení zejména přeshraniční dopravy v oblasti prodeje jízdenek a služeb pro zákazníky. České dráhy (společně s CER a UIC) k tomuto tématu uspořádaly v rámci předsednictví mezinárodní jednání evropských železničních dopravců na vysoké úrovni, kde se sešli nejvyšší představitelé železničních společností se zástupci Evropské Komise, spotřebitelských organizací a dalších asociací. Železniční společnosti se zavázaly naplňovat společné konkrétní cíle stanovené v dokumentu Ticketing Roadmap. Ten má zajistit spolehlivější informace o jízdních řádech, nákup jízdenky s větším předstihem, zlepšit práva cestujících, informovanost zákazníků v průběhu cesty a podporu během mimořádných událostí a zpoždění.

V průběhu roku České dráhy zodpověděly několik veřejných konzultací a výzev Evropské Komise. K těm hlavním lze zařadit např. multimodální digitální služby v oblasti mobility, multimodální práva cestujících, směrnice o vydávání osvědčení pro strojvedoucí, nařízení o zavádění infrastruktury pro alternativní paliva, která mohou mít v budoucnu vliv na naše činnosti.

Po celý rok 2022 Odbor mezinárodních vztahů vydával EU Newsletter, který slouží jako informační kanál mezi ČD a unijními institucemi, a to včetně poslanců Evropského parlamentu.

Ochrana životního prostředí

Na základě uzavřených vnitropodnikových dohod z prosince roku 2021 Národní dopravce České dráhy, a.s. (dále jen ČD) převedl veškeré nemovitosti do úseku správy majetku. V oblasti ochrany životního prostředí je i po převodu majetku v roce 2022 zachováno centrální metodické řízení.

Pro zajištění každodenního provozu ČD i udržitelnosti zodpovědného chování ve vztahu k životnímu prostředí, ke společnosti a řízení rizik byl zaveden centrální reporting „Environmental, Social and Corporate Governance“ (dále jen ESG).

V oblasti ochrany životního prostředí je monitoring zaměřen zejména na následující oblasti – odpadové hospodářství, vodní hospodářství, ochrana ovzduší, ochrana přírody a krajiny, chemické látky a chemické směsi, mimořádné události, při nichž došlo k úniku nebezpečných látek, sanace zemin a podzemních vod.

Dále je čtvrtletně ve spolupráci s Odborem právním aktualizován Registr právních a ostatních požadavků, se kterým jsou bezodkladně seznámeny organizační složky ČD. V návaznosti na plnění legislativních povinností jsou pro vybrané oblasti zajišťována příslušná školení spolu s implementací legislativních změn do interních předpisů ČD. Výsledkem tohoto postupu je zajištění jednotného výkladu legislativy. Plnění legislativních povinností je Odborem správy a rozvoje majetku průběžně kontrolováno v souladu s interním předpisem (vnitřní kontrolní systém odboru).

Hlavní oblasti ochrany životního prostředí koordinované GŘ Odborem správy a rozvoje majetku:

- **Odpadové hospodářství** – předání odpadů k jejich využití nebo odstranění probíhá vždy v souladu s platnou legislativou. V rámci předání odpadů oprávněnému zařízení je zajištěna evidence, kontrola produkce nebezpečných i ostatních odpadů a zpětný odběr.
- **Vodní hospodářství** – v souladu s legislativou a se smlouvou o monitoringu pitných a odpadních vod je prováděn průběžný monitoring plnění limitů stanovených orgány státní správy. Dále je průběžně vedena kontrola povoleného množství odebíraných vod a vypouštěných vod. V místech, kde je nakládáno se závadnými látkami jsou průběžně aktualizovány havarijní plány.
- **Ochrana ovzduší** – na základě rámcové smlouvy o poskytování služeb – měření emisí, účinnosti kotlů a kontrola spalinových cest je zajištěno plnění legislativních povinností. S ohledem na stále se zpřísňující limity znečištění ovzduší jsou v rámci ČD průběžně modernizovány zastaralé zdroje znečištění.
- **Ochrana přírody a krajiny** – údržba dřevin je zajišťována v souladu s legislativou se zaměřením na bezpečnost provozu a cestující veřejnost. K hubení plevelů na pozemcích ČD se upřednostňuje mechanické hubení před hubením chemickými prostředky.
- **Chemické látky a chemické směsi** – nakládání s těmito látkami a přípravky se řídí postupy stanovenými v bezpečnostních listech v souladu s požadavky požární ochrany.
- **Úniky škodlivých látek** – úniky nebezpečných škodlivých látek do životního prostředí řeší havarista GŘ ČD ve spolupráci s příslušnou organizační složkou ČD v souladu s Předpisem k ochraně životního prostředí před znečištěním nebezpečnými látkami. Odstranění následků úniku nebezpečných škodlivých látek do životního prostředí vždy probíhá v souladu s požadavky orgánu státní správy, jehož vydaná rozhodnutí jsou závazná.
- **Sanace zemin a podzemních vod** – v případě, že následky havarijního úniku nebylo možné odstranit v rámci prvotního zásahu, je po vypracování analýzy rizik závazně rozhodnuto orgánem státní správy o nápravném opatření (sanace). Kontrolu a efektivnost realizace sanačních prací zajišťuje supervize, která čtvrtletně vyhodnocuje výsledky sanace na kontrolních dnech. Průběh sanace je dále pololetně kontrolován a projednáván s orgány státní správy.

Následné události

Na konci března 2023 Skupina čerpala dlouhodobý investiční úvěr od společnosti Eurofima ve výši 6 903 mil. Kč. (čerpaný z dlouhodobých úvěrových linek uvedených v bodě 36.9.2. Konsolidované účetní závěrky za rok 2022) se splatností 30. 3. 2033 s fixní úrokovou sazbou.

Z dozorčí rady mateřské společnosti byl s účinností k 31. 12. 2022 odvolán Ing. Jiří Minka, MBA a novým členem dozorčí rady byl k 1. 1. 2023 zvolen Mgr. Michal Vozobule.

Ve společnosti ČD - Informační Systémy, a.s. byl odvolán člen a předseda představenstva Ing. Aleš Bartůněk ke dni 28. 2. 2023 a zvolen s účinností od 1. 3. 2023 do funkce člena a předsedy představenstva Bc. Aleš Jelínek, MBA a do funkce člena představenstva Mgr. Lukasz Kryński. Dále byl odvolán z funkce člena dozorčí rady Ing. Jiří Jeřeta ke dni 31. 3. 2023 a zvolen do funkce člena dozorčí rady Jan Vobora s účinností od 1. 4. 2023.

Ve společnosti Dopravní vzdělávací institut, a.s. byla zvolena do funkce členky představenstva Ing. Mgr. Lenka Vajsarová s účinností od 16. 1. 2023.

Ve společnosti DPOV, a.s. byl zvolen do funkce člena představenstva Ing. Martin Krejčík s účinností od 1. 4. 2023.

Po rozvahovém dni nedošlo k žádným událostem, které by měly významný dopad na výroční zprávu za rok 2022.

akcionáři České dráhy, a.s.

Zpráva o auditu konsolidované a individuální účetní závěrky

Náš výrok

Podle našeho názoru:

- konsolidovaná účetní závěrka podává věrný a poctivý obraz konsolidované finanční pozice společnosti České dráhy, a.s., se sídlem Nábřeží L. Svobody 1222, Praha 1 („Společnost“) a jejích dceřiných společností (dohromady „Skupina“) k 31. prosinci 2022 a její konsolidované finanční výkonnosti a jejích konsolidovaných peněžních toků za rok končící 31. prosince 2022 v souladu s Mezinárodními standardy účetního výkaznictví ve znění přijatém Evropskou unií, a
- individuální účetní závěrka podává věrný a poctivý obraz individuální finanční pozice Společnosti k 31. prosinci 2022, její individuální finanční výkonnosti a jejích individuálních peněžních toků za rok končící 31. prosince 2022 v souladu s Mezinárodními standardy účetního výkaznictví ve znění přijatém Evropskou unií.

Předmět auditu

Konsolidovaná účetní závěrka Skupiny se skládá z:

- konsolidovaného výkazu o finanční situaci k 31. prosinci 2022,
- konsolidovaného výkazu zisků a ztrát za rok končící 31. prosince 2022,
- konsolidovaného výkazu o úplném výsledku za rok končící 31. prosince 2022,
- konsolidovaného výkazu změn vlastního kapitálu za rok končící 31. prosince 2022,
- konsolidovaného výkazu o peněžních tocích za rok končící 31. prosince 2022,
- přílohy ke konsolidované účetní závěrce, která obsahuje podstatné účetní metody a další vysvětlující informace.

Individuální účetní závěrka Společnosti se skládá z:

- individuálního výkazu o finanční situaci k 31. prosinci 2022,
- individuálního výkazu zisků a ztrát za rok končící 31. prosince 2022,
- individuálního výkazu o úplném výsledku za rok končící 31. prosince 2022,
- individuálního výkazu změn vlastního kapitálu za rok končící 31. prosince 2022,
- individuálního výkazu o peněžních tocích za rok končící 31. prosince 2022,
- přílohy k individuální účetní závěrce, která obsahuje podstatné účetní metody a další vysvětlující informace.

PricewaterhouseCoopers Audit, s.r.o., Hvězdova 1734/2c, 140 00 Praha 4, Česká republika

T: +420 251 151 111, www.pwc.com/cz

PricewaterhouseCoopers Audit, s.r.o., se sídlem Hvězdova 1734/2c, 140 00 Praha 4, IČ: 40765521, zapsaná v obchodním rejstříku vedeném Městským soudem v Praze, oddíl C, vložka 3637 a v seznamu auditorských společností u Komory auditorů České republiky pod evidenčním číslem 021.

Základ pro výrok

Audit jsme provedli v souladu se zákonem o auditorech, nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 537/2014 („nařízení EU“) a auditorskými standardy Komory auditorů České republiky, kterými jsou Mezinárodní standardy auditu doplněné a upravené souvisejícími aplikačními doložkami (společně „auditorské předpisy“). Naše odpovědnost stanovená těmito předpisy je podrobněji popsána v oddílu Odpovědnost auditora za audit účetních závěrek.

Domníváme se, že důkazní informace, které jsme shromáždili, poskytují dostatečný a vhodný základ pro vyjádření našeho výroku.

Nezávislost

V souladu s Mezinárodním etickým kodexem pro auditory a účetní odborníky (včetně Mezinárodních standardů nezávislosti) vydaným Radou pro mezinárodní etické standardy účetních („kodex IESBA“) a přijatým Komorou auditorů České republiky, se zákonem o auditorech a nařízením EU jsme na Skupině a Společnosti nezávislí a splnili jsme i další etické povinnosti vyplývající z kodexu IESBA, ze zákona o auditorech a nařízení EU.

Přístup k auditu

Přehled

Hladina významnosti pro Skupinu i Společnost byla stanovena jako 1 % z celkových tržeb.

Celková hladina významnosti pro Skupinu: 440 mil. Kč

Celková hladina významnosti pro Společnost: 277 mil. Kč

Identifikovali jsme sedm účetních jednotek a jednu podskupinu, u kterých jsme na základě jejich velikosti nebo na základě rizikovitosti provedli audit. V rámci auditu jsme spolupracovali s komponentními auditory ze sítě PwC v Polsku, Slovensku a Německu. Auditované účetní jednotky představují v součtu přibližně 99 % skupinových tržeb v roce 2022.

Správnost metod, významných předpokladů a dalších informací použitých k odhadu rezervy na soudní spory v souvislosti s regulací tržního prostředí

Správnost metod, významných předpokladů a dat použitých k odhadu zpětně získatelné částky dlouhodobého majetku

Při plánování auditu jsme stanovili hladinu významnosti a vyhodnotili rizika výskytu významné nesprávnosti v konsolidované a individuální účetní závěrce (dohromady „účetní závěrky“). Konkrétně jsme určili oblasti, ve kterých vedení uplatnilo svůj úsudek, např. v případě významných účetních odhadů, které zahrnují stanovení předpokladů a posouzení budoucích skutečností, které jsou z podstaty nejisté.

Tak jako v případě všech našich auditů jsme se zaměřili také na rizika obcházení vnitřních kontrol vedením, včetně vyhodnocení toho, zda nebyla zjištěna předpojatost, jež by vytvářela riziko výskytu významné nesprávnosti z důvodu podvodu.

Hladina významnosti

Rozsah našeho auditu byl ovlivněn použitou hladinou významnosti. Audit je plánován tak, abychom získali přiměřenou jistotu, že účetní závěrky neobsahují významnou nesprávnost způsobenou podvodem nebo chybou. Nesprávnosti jsou považovány za významné, pokud lze reálně předpokládat, že by jednotlivě nebo v souhrnu mohly ovlivnit ekonomická rozhodnutí, která uživatelé účetních závěrek na jejich základě přijmou.

Na základě našeho odborného úsudku jsme stanovili určité kvantitativní hladiny významnosti, včetně celkových hladin významnosti vztahujících se ke každé účetní závěrce jako celku (viz tabulku níže). Na jejich základě jsme, společně s kvalitativním posouzením, určili rozsah našeho auditu, včetně povahy, načasování a rozsahu auditních postupů, a vyhodnotili dopad zjištěných nesprávností individuálně i v souhrnu na každou účetní závěrku jako celek.

Celková hladina významnosti pro Skupinu	440 mil. Kč
Celková hladina významnosti pro Společnost	277 mil. Kč
Jak byla stanovena	Hladina významnosti pro Skupinu i Společnost byla stanovena jako 1 % z celkových tržeb
Zdůvodnění použitého základu pro stanovení významnosti	Jako primární způsob stanovení jsme zvažovali výsledek před zdaněním, nicméně vzhledem k jeho velké meziroční fluktuaci jsme se rozhodli pro použití tržeb jako meziročně stabilnějšího ukazatele

Hlavní záležitosti auditu

Hlavní záležitosti auditu jsou záležitosti, které byly podle našeho odborného úsudku při auditu účetních závěrek za běžné období nejvýznamnější. Těmito záležitostmi jsme se zabývali v kontextu auditu každé účetní závěrky jako celku a v souvislosti s utvářením názoru na každou tuto účetní závěrku. Samostatný výrok k těmto záležitostem nevyjadřujeme.

Hlavní záležitost auditu	Jak audit pracoval s hlavní záležitostí auditu
Správnost metod, významných předpokladů a dalších informací použitých k odhadu rezervy na soudní spory v souvislosti s regulací tržního prostředí V listopadu 2016 bylo zahájeno řízení ze strany Evropské komise (dále jen „EK“) ve věci možného porušení článku 102 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „TFEU“) ve věci údajného zneužití dominantního postavení Společnosti na lince Praha – Ostrava formou nepřiměřeně nízkých (tzv. predátorských) cen jako reakce na vstup nového konkurenčního železničního dopravce. V září 2022 bylo ze strany EK vydáno rozhodnutí o zastavení řízení. Na základě tohoto rozhodnutí se vedení Skupiny rozhodlo o rozpuštění celé rezervy ve výši 700 mil. Kč k 31.12.2022.	V souvislosti s ověřením rezervy na soudní spory jsme provedli následující auditní postupy: Obdrželi jsme přehled významných soudních sporů. Obdrželi jsme konfirmační dopisy od právních kanceláří. Absolvovali jsme jednání s právním oddělením a s některými externími právními poradci. Posoudili jsme předpoklady použité pro odhad výše rezervy na soudní spory. Otestovali jsme přesnost a kompletnost vstupních dat použitých pro výpočet rezervy a matematickou přesnost předložené kalkulaci rezervy. Posoudili jsme, zda zveřejnění v účetních závěrkách týkající se rezerv na soudní spory splňují požadavky na zveřejnění podle relevantních standardů (IAS 37 a IAS 1).

V červnu 2016 bylo provedeno místní šetření EK v sídle ČD pro podezření z uzavření kartelové dohody ve věci vzájemného prodeje železničních kolejových vozidel v rozporu s článkem 101 TFEU. Na základě hodnoty výnosů, ke kterým se možné porušení vztahuje, odhadované doby trvání možného porušení a názoru externích poradců na odhadovaný procentní rozsah aplikovaný na příslušné výnosy byla v roce 2021 vykázána rezerva ve výši 1 000 mil. Kč. V roce 2022 bylo ze strany EK vydáno sdělení výhrad v neprospěch Společnosti. Vedení Skupiny provedlo posouzení rezervy na soudní spory, včetně posouzení pravděpodobného výsledku, který je k datu účetních závěrek založen na množství odhadů a předpokladů, a proto podléhá značné nejistotě. Rezerva ve výši 1 000 mil. Kč k 31.12.2022 odpovídá odhadované výši nákladů na uhrazení pokuty za údajné porušení předpisů a souvisejících nákladů.

Tato hlavní záležitost auditu je relevantní jak pro konsolidovanou účetní závěrku Skupiny, tak pro individuální účetní závěrku Společnosti.

Další informace jsou uvedeny v poznámce 26.1 individuální účetní závěrky a v poznámce 28.1 konsolidované účetní závěrky.

Správnost metod, významných předpokladů a dat použitých k odhadu zpětně získatelné částky dlouhodobého majetku

Z důvodu negativních dopadů pandemie covid-19 a dopadu energetické krize vedení Skupiny stanovilo, že existují náznaky snížení hodnoty pro peněžotvornou jednotku Osobní doprava, která zahrnuje dopravní prostředky, ostatní samostatné movité věci používané pro provozování osobní železniční dopravy a alokovanou část celopodnikových aktiv. Skupina stanovila zpětně získatelnou částku peněžotvorné jednotky na úrovni hodnoty z užívání. Určité předpoklady při stanovení zpětně získatelné částky jsou závislé na úsudku vedení Skupiny, a to zejména:

- předpoklad výše budoucích peněžních toků v nejaktuálnějších rozpočtech a plánech („obchodní plány“) Skupiny;
- růstová sazba použitá pro období po časovém intervalu zahrnutém v těchto obchodních plánech; a
- diskontní sazba použitá pro stanovení současné hodnoty budoucích peněžních toků.

Na základě inventarizace a interních analýz vedení Skupiny identifikovalo položky majetku, u kterých existuje významná pochybnost o jejich budoucí využitelnosti. V dubnu 2022 se vedení Skupiny rozhodlo o vyřazení lokomotiv řady 380 z flotily po roce 2025. Zpětně získatelná částka těchto aktiv k 31.12.2022 byla odhadnuta jako jejich reálná hodnota snižená o náklady na prodej. Reálná hodnota byla stanovena na základě znaleckého posudku. Stav snížení hodnoty těchto lokomotiv k 31.12.2022 činí 1 594 mil. Kč.

V souvislosti s posouzením zpětně získatelné hodnoty peněžotvorné jednotky Osobní doprava jsme provedli následující auditní postupy:

Vyhodnotili jsme předpoklady budoucích peněžních toků založené na odhadu výnosů, provozních nákladů a investičních výdajů na obnovu dlouhodobého majetku.

Vstupní informace jsme porovnali s dlouhodobým plánem Společnosti schváleným představenstvem Společnosti.

Ověřili jsme matematickou správnost modelu diskontovaných peněžních toků.

Porovnali jsme aktuální výsledky pro rok 2022 s rozpočtem předchozího roku pro účely vyhodnocení přesnosti prognóz připravených vedením Společnosti.

S podporou našich expertů na oceňování jsme:

- testovali určení výše diskontní sazby na základě porovnání použitých vstupních informací vůči externě získaným informacím a testovali jsme, zda rozdíly jsou v přijatelném rozmezí,
- zvážili jsme vhodnost použité dlouhodobé míry růstu porovnáním s očekávanou mírou růstu pro odvětví osobní dopravy pro období po časovém horizontu pokrytém dlouhodobým plánem Společnosti.

Tato hlavní záležitost auditu je relevantní jak pro konsolidovanou účetní závěrku Skupiny, tak pro individuální účetní závěrku Společnosti.

Další informace jsou uvedeny v poznámce 14.1 individuální účetní závěrky a v poznámce 16.1 konsolidované účetní závěrky.

Posoudili jsme, zda zveřejnění v účetních závěrkách týkající se možného snížení hodnoty aktiv splňují požadavky na zveřejnění podle relevantních standardů (IAS 36 a IAS 1).

V souvislosti s posouzením zpětně získatelné hodnoty lokomotiv řady 380 jsme provedli následující auditní postupy:

Seznámili jsme se se znaleckým posudkem.

Posoudili jsme vhodnost vstupních dat a předpoklady použité externím znalcem pro odhad tržní hodnoty majetku.

Absolvovali jsme diskuze s externím znalcem a s interními odborníky v oblasti kolejových vozidel v osobní a nákladní dopravě.

Posoudili jsme, zda zveřejnění v účetních závěrkách týkající se možného snížení hodnoty aktiv splňují požadavky na zveřejnění podle relevantních standardů (IAS 36 a IAS 1).

Jak jsme stanovili rozsah auditu Skupiny?

Rozsah auditu jsme stanovili tak, abychom získali dostatečné informace, které nám umožní vyjádřit výrok ke každé účetní závěrce jako celku. Vzali jsme v úvahu strukturu Skupiny, její účetní procesy a kontroly, podíl jednotlivých společností na finanční pozici a výsledcích Skupiny a specifika odvětví, ve kterém Skupina a Společnost působí.

Skupina působí zejména v oblasti poskytování železniční přepravy osob a zboží a souvisejících služeb v rámci České republiky a ve středoevropském regionu. Konsolidovaná účetní závěrka v sobě zahrnuje společnosti uvedené v příloze konsolidované účetní závěrky včetně podskupiny ČD Cargo. Společnost sama společně s akciovou společností ČD Cargo jsou největšími subjekty.

V rámci stanovení rozsahu auditu jsme určili rozsah prací, které byly považovány za nutné pro jednotlivé účetní jednotky a podskupinu ČD Cargo. Kritérii pro určení rozsahu práce na jednotlivých účetních jednotkách byly zejména jejich velikost, komplexnost a rizikovost z pohledu auditních procedur.

Práce na účetních jednotkách se sídlem v České republice byly provedeny skupinovým auditorským týmem, práce na účetních jednotkách se sídlem v zahraničí byly provedeny komponentními auditory ze sítě PwC na základě instrukcí vydaných skupinovým auditorským týmem. Stanovili jsme adekvátní komunikaci s komponentními auditory na takové úrovni, která tvoří dostatečný základ pro vyjádření našeho výroku vůči Skupině jako celku. Jednalo se o pravidelnou výměnu informací získaných v průběhu auditu a diskusi nad klíčovými auditorskými postupy.

Popsaný rozsah prací pokrývá 99 % skupinových tržeb, 86 % skupinového zisku před zdaněním a 99 % skupinových celkových aktiv. Zbývající účetní jednotky považujeme za nevýznamné pro Skupinu.

Ostatní informace

Za ostatní informace odpovídá představenstvo Společnosti. Jak je definováno v § 2 písm. b) zákona o auditorech, ostatními informacemi jsou informace uvedené ve výroční zprávě mimo obě účetní závěrky a naši zprávu auditora.

Náš výrok k účetním závěrkám se k ostatním informacím nevztahuje. Přesto je součástí našich povinností souvisejících s auditem účetních závěrek seznámení se s ostatními informacemi a posouzení, zda ostatní informace nejsou ve významném nesouladu s účetními závěrkami či s našimi znalostmi o Skupině a Společnosti získanými během auditu nebo zda se jinak tyto informace nejeví jako významně nesprávné. Také jsme posoudili, zda ostatní informace byly ve všech významných ohledech vypracovány v souladu s příslušnými právními předpisy. Tímto posouzením se rozumí, zda ostatní informace splňují požadavky právních předpisů na formální náležitosti i na postup vypracování ostatních informací v kontextu významnosti.

Na základě provedených postupů v průběhu našeho auditu, do míry, již dokážeme posoudit, jsou dle našeho názoru:

- ostatní informace, které popisují skutečnosti, jež jsou též předmětem zobrazení v účetních závěrkách, ve všech významných ohledech v souladu s účetními závěrkami a
- ostatní informace vypracované v souladu s právními předpisy.

Dále jsme povinni uvést, zda na základě poznatků a povědomí o Skupině a Společnosti a o prostředí, v němž působí, k nimž jsme dospěli při provádění auditu, ostatní informace neobsahují významné nesprávnosti. Žádnou významnou nesprávnost jsme nezjistili.

Odpovědnost představenstva, dozorcí rady a výboru pro audit Společnosti za účetní závěrky

Představenstvo Společnosti odpovídá za sestavení účetních závěrek podávajících věrný a poctivý obraz v souladu s Mezinárodními standardy účetního výkaznictví ve znění přijatém Evropskou unií, a za takový vnitřní kontrolní systém, který považuje za nezbytný pro sestavení účetních závěrek tak, aby neobsahovaly významné nesprávnosti způsobené podvodem nebo chybou.

Při sestavování účetních závěrek je představenstvo Společnosti povinno posoudit, zda jsou Skupina a Společnost schopny nepřetržitě trvat, a pokud je to relevantní, popsat v přílohách účetních závěrek záležitosti týkající se jejich nepřetržitého trvání a použití předpokladu nepřetržitého trvání při sestavení účetních závěrek, s výjimkou případů, kdy představenstvo plánuje zrušení Skupiny nebo Společnosti nebo ukončení jejich činnosti, resp. kdy nemá jinou reálnou možnost než tak učinit.

Za dohled nad procesem účetního výkaznictví odpovídá dozorcí rada Společnosti.

Za sledování postupu sestavování obou účetních závěrek odpovídá výbor pro audit Společnosti.

Odpovědnost auditora za audit účetních závěrek

Naším cílem je získat přiměřenou jistotu, že účetní závěrky jako celek neobsahují významnou nesprávnost způsobenou podvodem nebo chybou a vydat zprávu auditora obsahující náš výrok. Přiměřená míra jistoty je velká míra jistoty, nicméně není zárukou, že audit provedený v souladu s auditorskými předpisy ve všech případech v účetních závěrkách odhalí případnou existující významnou nesprávnost. Nesprávnosti mohou vznikat v důsledku podvodů nebo chyb a považují se za významné, pokud lze reálně předpokládat, že by jednotlivě nebo v souhrnu mohly ovlivnit ekonomická rozhodnutí, která uživatelé účetních závěrek na jejich základě přijmou.

Při provádění auditu v souladu s auditorskými předpisy je naší povinností uplatňovat během celého auditu odborný úsudek a zachovávat profesní skepticismus. Dále je naší povinností:

- Identifikovat a vyhodnotit rizika významné nesprávnosti účetních závěrek způsobené podvodem nebo chybou, navrhnout a provést auditorské postupy reagující na tato rizika a získat dostatečné a vhodné důkazní informace, abychom na jejich základě mohli vyjádřit výrok. Riziko, že neodhalíme významnou nesprávnost, k níž došlo v důsledku podvodu, je větší než riziko neodhalení významné nesprávnosti způsobené chybou, protože součástí podvodu mohou být tajné dohody, falšování, úmyslná opomenutí, nepravdivá prohlášení nebo obcházení vnitřních kontrol.
- Seznámit se s vnitřními kontrolními systémy Skupiny a Společnosti relevantními pro audit v takovém rozsahu, abychom mohli navrhnout auditorské postupy vhodné s ohledem na dané okolnosti, nikoli abychom mohli vyjádřit názor na účinnost jejich vnitřních kontrolních systémů.
- Posoudit vhodnost použitých účetních pravidel, přiměřenost provedených účetních odhadů a informace, které v této souvislosti představenstvo Společnosti uvedlo v přílohách účetních závěrek.
- Posoudit vhodnost použití předpokladu nepřetržitého trvání při sestavení účetních závěrek představenstvem, a to, zda s ohledem na shromážděné důkazní informace existuje významná nejistota vyplývající z událostí nebo podmínek, které mohou významně zpochybnit schopnost Skupiny a Společnosti trvat nepřetržitě. Jestliže dojdeme k závěru, že taková významná nejistota existuje, je naší povinností upozornit v naší zprávě na informace uvedené v této souvislosti v přílohách účetních závěrek, a pokud tyto informace nejsou dostatečné, vyjádřit modifikovaný výrok. Naše závěry týkající se schopnosti Skupiny a Společnosti trvat nepřetržitě vycházejí z důkazních informací, které jsme získali do data naší zprávy. Nicméně budoucí události nebo podmínky mohou vést k tomu, že Skupina nebo Společnost ztratí schopnost trvat nepřetržitě.
- Vyhodnotit celkovou prezentaci, členění a obsah účetních závěrek, včetně příloh, a dále to, zda účetní závěrky zobrazují podkladové transakce a události způsobem, který vede k věrnému zobrazení.

- Shromáždit dostatečné a vhodné důkazní informace o finančních informacích týkajících se společností nebo podnikatelských činností v rámci Skupiny, abychom mohli vyjádřit výrok ke konsolidované účetní závěrce. Jsme odpovědní za řízení auditu Skupiny, za dohled nad ním a jeho provedení. Vyjádření výroku zůstává naší výhradní odpovědností.

Naší povinností je informovat představenstvo a výbor pro audit mimo jiné o plánovaném rozsahu a načasování auditu a o významných zjištěních, která jsme v jeho průběhu učinili, včetně zjištěných významných nedostatků ve vnitřních kontrolních systémech.

Naší povinností je rovněž poskytnout výboru pro audit prohlášení o tom, že jsme splnili příslušné etické požadavky týkající se nezávislosti, a informujeme jej o veškerých vztazích a dalších záležitostech, u nichž se lze reálně domnívat, že by mohly mít vliv na naši nezávislost, a o případných krocích eliminujících hrozby nebo o přijatých opatřeních.

Dále je naší povinností vybrat na základě záležitostí, o nichž jsme informovali výbor pro audit, ty, které jsou z hlediska auditu účetních závěrek za běžný rok nejvýznamnější, a které tudíž představují hlavní záležitosti auditu, a tyto záležitosti popsat v této zprávě. Tato povinnost neplatí, když právní předpisy zakazují zveřejnění takové záležitosti nebo pokud ve zcela výjimečném případě usoudíme, že bychom o dané záležitosti neměli v naší zprávě informovat, protože lze reálně očekávat, že možné negativní dopady zveřejnění převáží nad přínosem z hlediska veřejného zájmu.

Zpráva o jiných požadavcích stanovených právními předpisy

Informace vyžadované nařízením EU

V souladu s článkem 10 odst. 2 nařízení EU uvádíme následující informace vyžadované nad rámec Mezinárodních standardů auditu:

Soulad výroku s dodatečnou zprávou výboru pro audit

Potvrzujeme, že náš výrok auditora je v souladu s dodatečnou zprávou pro výbor pro audit Společnosti, kterou jsme vyhotovili dne 6. dubna 2023 dle článku 11 nařízení EU.

Určení auditora a délka provádění auditu

Auditorem Skupiny a Společnosti pro rok 2019-2022 nás dne 27. března 2019 jmenovala valná hromada Společnosti. Auditorem Skupiny a Společnosti jsme nepřetržitě 7 let.

Poskytnuté neauditorské služby

Prohlašujeme, že síť PwC neposkytla Společnosti a jejím dceřiným společnostem neauditorské služby zakázané článkem 5 (1) nařízení EU ve znění upraveném českými předpisy dle článku 5 (3) nařízení EU.

Neauditorské služby, které jsme poskytli Společnosti a jejím dceřiným společnostem za období od 1. ledna 2022 do 31. prosince 2022 jsou uvedeny v bodě 8 přílohy konsolidované účetní závěrky.

Partnerem odpovědným za zakázku, jejímž výsledkem je tato zpráva nezávislého auditora, je Ing. Petra Jirková Bočáková.

18. dubna 2023

PricewaterhouseCoopers Audit, s.r.o.
zastoupená

Ing. Václav Prýmek

Ing. Petra Jirková Bočáková
statutární auditorka, evidenční č. 2253

Konsolidovaná účetní závěrka za rok 2022

sestavená dle IFRS ve znění přijatém EU

Název společnosti: České dráhy, a.s.
Sídlo: Nábřeží L. Svobody 1222, 110 15 Praha 1
Právní forma: akciová společnost
IČ: 70994226

Součástí Konsolidované účetní závěrky za rok 2022 sestavené dle IFRS ve znění přijatém EU:

Konsolidovaný výkaz zisků a ztrát

Konsolidovaný výkaz o úplném výsledku

Konsolidovaný výkaz o finanční situaci

Konsolidovaný výkaz změn vlastního kapitálu

Konsolidovaný výkaz o peněžních tocích

Příloha ke konsolidované účetní závěrce

**Konsolidovaná účetní závěrka byla schválena ke zveřejnění
dne 18. dubna 2023.**

Statutární orgán účetní jednotky

Mgr. Michal Krapinec
předseda představenstva
České dráhy, a.s.

Mgr. Ing. Lukáš Svoboda
člen představenstva
České dráhy, a.s.

Konsolidovaný výkaz zisků a ztrát za rok končící 31. prosince 2022

		Rok končící 31.12.2022 v mil. Kč	Rok končící 31.12.2021 *) v mil. Kč
POKRAČUJÍCÍ ČINNOSTI			
Výnosy	6	44 222	38 534
Ostatní provozní výnosy	7	2 027	1 822
Služby, spotřeba materiálu a energie	8	-17 949	-15 474
Osobní náklady	9	-16 156	-14 933
Odpisy, amortizace a snížení hodnoty	10	-9 194	-9 487
Ostatní provozní náklady	11	-1 048	-1 847
Zisk (+)/ Ztráta (-) z provozní činnosti		1 902	-1 385
Finanční náklady	12	-2 192	-1 349
Finanční výnosy	13	670	705
Podíl na zisku přidružených a společných podniků	20	16	17
Zisk (+)/ Ztráta (-) před zdaněním		396	-2 012
Daň z příjmů	14	-535	208
Ztráta za období z pokračujících činností		-139	-1 804
UKONČOVANÉ ČINNOSTI			
Zisk z ukončovaných činností	15	0	202
Ztráta za období		-139	-1 602
Případající vlastníkům Společnosti		-138	-1 621
Případající nekontrolním podílům		-1	19

*) Přepracováno viz poznámka 2.3.

Konsolidovaný výkaz o úplném výsledku za rok končící 31. prosince 2022

	Rok končící 31.12.2022 v mil. Kč	Rok končící 31.12.2021 *) v mil. Kč
Ztráta za období	-139	-1 602
Pojistně-matematické zisky z přecenění závazků z definovaných požitků	48	49
Přecenění investic do kapitálových nástrojů v reálné hodnotě do ostatního úplného výsledku	-73	1
Související daň z příjmů	14	0
Ostatní úplný výsledek za období (položky, které se následně nereklasifikují do zisku/ ztráty)	-11	50
Kurzové rozdíly vzniklé z přepočtu zahranič. jednotek	-37	-40
Změna fondu zajištění peněžních toků	26.2.3 -1 445	2 091
Změna fondu nákladů zajištění	26.2.4 -7	35
Související daň z příjmů	275	-405
Ostatní úplný výsledek za období (položky, které mohou být přeúčtovány do zisku/ ztráty v následujících obdobích)	-1 214	1 681
Ostatní úplný výsledek za období po zdanění	-1 225	1 731
Úplný výsledek za období celkem	-1 364	129
Případající vlastníkům Společnosti	-1 363	110
Případající nekontrolním podílům	-1	19

*) Přepočteno viz poznámka 2.3.

Konsolidovaný výkaz o finanční situaci k 31. prosinci 2022

		31.12.2022 v mil. Kč	31.12.2021 *) v mil. Kč
Pozemky, budovy a zařízení	16	91 236	81 029
Investice do nemovitostí	17	938	475
Goodwill	18	141	141
Nehmotná aktiva	18	1 103	1 109
Aktiva z práva k užívání	19	5 760	4 957
Investice do společných podniků a přidružených společností	20	203	209
Odložená daňová pohledávka	14	14	14
Pohledávky z obchodních vztahů	22	545	0
Ostatní finanční aktiva	23	933	2 301
Ostatní aktiva	24	36	28
Dlouhodobá aktiva celkem		100 909	90 263
Zásoby	21	2 824	2 231
Pohledávky z obchodních vztahů	22	4 243	4 004
Předplacená daň z příjmu		25	69
Ostatní finanční aktiva	23	936	439
Ostatní aktiva	24	2 710	2 746
Peněžní prostředky a peněžní ekvivalenty	25	8 761	3 434
Dlouhodobá aktiva a vyřazované skupiny držené k prodeji	15	0	338
Krátkodobá aktiva celkem		19 499	13 261
AKTIVA CELKEM		120 408	103 524
Základní kapitál	26	20 000	20 000
Ostatní kapitálové fondy	26	17 885	19 143
Neuhrazená ztráta		-2 812	-2 653
Vlastní kapitál připadající vlastníkům Společnosti		35 073	36 490
Nekontrolní podíly	1.3.2	50	51
Vlastní kapitál celkem		35 123	36 541
Úvěry, půjčky a závazky z leasingu	27	53 344	44 635
Odložený daňový závazek	14	1 759	1 746
Rezervy	28	590	472
Ostatní finanční závazky	29	1 116	213
Ostatní závazky	30	102	117
Dlouhodobé závazky celkem		56 911	47 183
Závazky z obchodních vztahů	16	6 765	9 498
Úvěry, půjčky a závazky z leasingu	27	15 061	3 664
Závazky z daně z příjmu		65	48
Rezervy	28	2 233	2 784
Ostatní finanční závazky	29	777	675
Ostatní závazky a smluvní závazky	30	3 473	3 033
Závazky související s dlouhodobými aktivy a vyřazovanými skupinami drženými k prodeji	15	0	98
Krátkodobé závazky celkem		28 374	19 800
PASIVA CELKEM		120 408	103 524

*) Přepracováno viz poznámka 2.3.

Konsolidovaný výkaz změn vlastního kapitálu za rok končící 31. prosince 2022

	Ostatní kapitálové fondy					Vlastní kapitál připadající vlastníkům Společnosti v mil. Kč	Nekontrolní podíly v mil. Kč	Vlastní kapitál celkem v mil. Kč
	Základní kapitál v mil. Kč	Emisní ážio v mil. Kč	Fond ze zajištění peněžních toků v mil. Kč	Ostatní fondy *) v mil. Kč	Neuhrazená ztráta v mil. Kč			
Stav k 1. lednu 2021	20 000	16 440	552	462	-757	36 697	628	37 325
Úplný výsledek								
Ztráta za období **)	0	0	0	0	-1 621	-1 621	19	-1 602
Ostatní úplný výsledek za období **)	0	0	1 693	38	0	1 731	0	1 731
Úplný výsledek za období celkem **)	0	0	1 693	38	-1 621	110	19	129
Transakce s vlastníky								
Příděl do rezervního fondu	0	0	0	14	-14	0	0	0
Úprava v důsledku změny nekontrolních podílů	0	0	0	10	-261	-251	-596	-847
Ostatní	0	0	0	-66	0	-66	0	-66
Transakce s vlastníky za období celkem	0	0	0	-42	-275	-317	-596	-913
Stav k 31. prosinci 2021 **)	20 000	16 440	2 245	458	-2 653	36 490	51	36 541
Úplný výsledek								
Ztráta za období	0	0	0	0	-138	-138	-1	-139
Ostatní úplný výsledek za období	0	0	-1 171	-54	0	-1 225	0	-1 225
Úplný výsledek za období celkem	0	0	-1 171	-54	-138	-1 363	-1	-1 364
Transakce s vlastníky								
Příděl do rezervního fondu	0	0	0	21	-21	0	0	0
Ostatní	0	0	0	-54	0	-54	0	-54
Transakce s vlastníky za období celkem	0	0	0	-33	-21	-54	0	-54
Stav k 31. prosinci 2022	20 000	16 440	1 074	371	-2 812	35 073	50	35 123

*) Ostatní fondy jsou popsány v poznámce 26.2.

**) Přepočítáno viz poznámka 2.3.

Konsolidovaný výkaz o peněžních tocích za rok končící 31. prosince 2022

		Rok končící 31.12.2022 v mil. Kč	Rok končící 31.12.2021 *) v mil. Kč
PENĚŽNÍ TOKY Z PROVOZNÍ ČINNOSTI			
Ztráta za období		-139	-1 602
Daň z příjmů	14	535	-160
Výnosy z dividend	7	-2	-2
Finanční náklady – úroky	12	1 879	1 112
Zisk z prodeje a vyřazení dlouhodobých aktiv	7	-229	-216
Odpisy a amortizace	10	8 910	8 171
Ztráty ze znehodnocení aktiv	7, 10, 11	225	1 233
Změna stavu rezerv	28	-433	875
Kurzové zisky		-355	-540
Podíl na zisku společných a přidružených podniků	20	-16	-17
Ostatní		19	125
Provozní peněžní tok před změnami pracovního kapitálu		10 394	8 979
Zvýšení stavu pohledávek z obchodních vztahů	22	-807	-999
Zvýšení stavu zásob	21	-698	-95
Zvýšení stavu ostatních aktiv	23, 24	-425	-356
Zvýšení (+)/ Snížení (-) stavu závazků z obchodních vztahů		-845	503
Zvýšení (+)/ Snížení (-) stavu ostatních závazků a smluvních závazků	29, 30	796	-270
Změny pracovního kapitálu celkem		-1 979	-1 217
Peněžní toky z provozních operací před úroky, dividendami a zdaněním		8 415	7 762
Zaplacené úroky	12	-1 710	-1 090
Zaplacená daň z příjmů	14	-199	-209
Přijaté dividendy	7	26	7
Čisté peněžní toky z provozní činnosti		6 532	6 470

Konsolidovaný výkaz o peněžních tocích za rok končící 31. prosince 2022

		Rok končící 31.12.2022 v mil. Kč	Rok končící 31.12.2021 ^{*)} v mil. Kč
PENĚŽNÍ TOKY Z INVESTIČNÍ ČINNOSTI			
Výdaje za nabytí pozemků, budov a zařízení	16	-20 329	-10 833
Příjmy z vyřazení pozemků, budov a zařízení	7	294	261
Výdaje za nabytí investic do nemovitostí	17	-3	-3
Výdaje za nabytí nehmotných aktiv	18	-362	-218
Pořízení dceřiných podniků, bez nakoupených peněžních prostředků	1.3.2	-47	0
Pořízení společných podniků	1.3.2	-7	0
Přijaté úroky	13	87	30
Čisté peněžní toky z investiční činnosti		-20 367	-10 763
PENĚŽNÍ TOKY Z FINANCOVÁNÍ			
Čerpání úvěrů a půjček	31	28 369	5 518
Splátky úvěrů a půjček	31	-8 003	-1 356
Úhrada jistiny závazků z leasingu	31	-1 211	-1 129
Transakce s nekontrolními podíly	1.3.2	0	-847
Čisté peněžní toky z financování		19 155	2 186
Čistý přírůstek (+)/ úbytek (-) peněz a peněžních ekvivalentů		5 320	-2 107
Peníze a peněžní ekvivalenty na začátku období		3 572	5 751
Vliv změn měnových kurzů		-131	-72
Peníze a peněžní ekvivalenty na konci období	25	8 761	3 572

*) Přepracováno viz poznámka 2.3.

Příloha ke konsolidované účetní závěrce

za rok končící 31. prosince 2022

1. Všeobecné informace	101	20. Investice do společných podniků a přidružených společností	152
2. Důležitá účetní pravidla	106	21. Zásoby	153
3. Aplikace nových a novelizovaných Mezinárodních standardů účetního výkaznictví	123	22. Pohledávky z obchodních vztahů	154
4. Důležité účetní úsudky a klíčové zdroje nejistoty při odhadech	124	23. Ostatní finanční aktiva	155
5. Údaje o segmentech	125	24. Ostatní aktiva	157
6. Výnosy	128	25. Peněžní prostředky a peněžní ekvivalenty	158
7. Ostatní provozní výnosy	131	26. Vlastní kapitál	158
8. Služby, spotřeba materiálu a energie	132	27. Úvěry, půjčky a závazky z leasingu	163
9. Osobní náklady	133	28. Rezervy	166
10. Odpisy, amortizace a snížení hodnoty	134	29. Ostatní finanční závazky	168
11. Ostatní provozní náklady	134	30. Ostatní závazky a smluvní závazky	169
12. Finanční náklady	135	31. Změny závazků z financování	170
13. Finanční výnosy	135	32. Transakce se spřízněnými stranami	171
14. Daň z příjmů	136	33. Operativní leasing	176
15. Ukončované činnosti a dlouhodobá aktiva a vyřazované skupiny držené k prodeji	140	34. Smluvní závazky k výdajům	176
16. Pozemky, budovy a zařízení	142	35. Podmíněné závazky a podmíněná aktiva	177
17. Investice do nemovitostí	147	36. Finanční nástroje	178
18. Nehmotná aktiva a goodwill	148	37. Události po skončení účetního období	201
19. Aktiva z práva k užívání	150	38. Schválení konsolidované účetní závěrky	201

1. Všeobecné informace

1.1. Obecné informace

K založení společnosti České dráhy, a.s. (dále jen „Společnost“ nebo „ČD“) došlo dne 31. 3. 2002 na základě zákona č. 77/2002 Sb., o akciové společnosti České dráhy, státní organizaci Správa železniční dopravní cesty a změny zákona č. 266/1994 Sb., o drahách, ve znění pozdějších předpisů a zákona č. 77/1997 Sb., o státním podniku, ve znění pozdějších předpisů. Dne 1. 1. 2003 došlo k ukončení činnosti státní organizace České dráhy a ke vzniku ČD a státní organizace Správa železniční dopravní cesty, jako jejích právních nástupců. K tomuto datu byla Společnost zapsána do obchodního rejstříku. Následně účinností novely zákona o drahách došlo k 1. 1. 2020 ke změně názvu organizace SŽDC na Správu železnic, státní organizace (dále už jen „SŽ“).

Společnost je mateřskou společností skupiny České dráhy. Skupina České dráhy (dále jen „Skupina“) se skládá ze společnosti České dráhy, a.s. (mateřská společnost) a dceřiných společností vyjmenovaných v poznámce 1.3. Konsolidovaná účetní závěrka Skupiny je sestavena za rok končící 31. 12. 2022. Účetním obdobím je kalendářní rok od 1. 1. 2022 do 31. 12. 2022.

Jediným akcionářem Společnosti je Česká republika. Společnost má základní kapitál ve výši 20 000 mil. Kč. Sídlem Společnosti je Nábř. L. Svobody 1222, Praha 1.

1.2. Předmět činnosti

Hlavním předmětem podnikání Skupiny je provozování železniční dopravy. Ostatní činnosti Skupiny představuje především správa nemovitého majetku. Skupina mimoto vykonává i další činnosti související s hlavním předmětem podnikání.

Majetek tvořící železniční dopravní cestu není ve vlastnictví Skupiny, nýbrž je ve vlastnictví státu. Právo hospodaření s tímto majetkem vykonává SŽ. SŽ zajišťuje provozuschopnost a obsluhu dopravní cesty.

1.3. Vymezení konsolidačního celku

1.3.1. Společnosti zahrnuté do konsolidace

Název společnosti	Sídlo společnosti	IČ	Podíl na základním kapitálu v % *)		Stupeň závislosti
			31.12.2022	31.12.2021	
České dráhy, a.s.	Praha 1, Nábřeží L.Svobody 12/1222	70994226			
ČD - Telematika a.s.	Praha 3, Perneroва 2819/2a	61459445	100	100	Kontrola
Výzkumný Ústav Železniční, a.s.	Praha 4, Novodvorská 1698	27257258	100	100	Kontrola
DPOV, a.s.	Přerov, Husova 635/1b	27786331	100	100	Kontrola
ČD Cargo, a.s.	Praha 7, Jankovcova 1569/2c	28196678	100	100	Kontrola
ČD - Informační Systémy, a.s.	Praha 3, Perneroва 2819/2a	24829871	100	100	Kontrola
Dopravní vzdělávací institut, a.s.	Praha 8, Prvního pluku 621/8a	27378225	100	100	Kontrola
ČD travel, s.r.o.	Praha 1, 28. října 372/5	27364976	51,72	51,72	Kontrola
CD Cargo Germany GmbH	SRN – Frankfurt n. Moh., Niddastrasse 98-102	HRB 73576	100	100	Kontrola
CD Cargo Austria GmbH	Rakousko – Wien, Rotenturmstraße 22/24	FN 291407s	100	100	Kontrola
CD Cargo Poland Sp. z o.o.	Polsko – Varšava, Ul. Grzybowska nr. 4, lok. 3	140769114	100	100	Kontrola
CD Cargo Slovakia, s.r.o.	Slovensko – Bratislava, Seberíniho 1	44349793	100	100	Kontrola
CD Cargo Hungary Korlátolt Felelősségű Társaság	Maďarsko – 4150 Püspökladány, Keleti sor utca 26-4	09-09-031990	100	100	Kontrola
ČD Cargo Adria d.o.o.	Chorvatsko – Zagreb, Savska cesta 32	081371623	100	100	Kontrola
ČD Cargo Logistics, a.s.	Praha 1, Opletalova 1284/37	27906931	100	100	Kontrola
Terminal Brno, a.s.	Brno, K terminálu 614/11	28295374	66,93	66,93	Kontrola
ČD-DUSS Terminál, a.s.	Lovosice, Lukavecká 1189	27316106	51	51	Kontrola
RailReal a.s.	Praha1, Na Florenci 2116/15	26416581	66	66	Kontrola
ODP-software, spol.s r.o.	Praha 3, Perneroва 2819/2a	61683809	100	100	Kontrola
ČD relax s.r.o.	Praha 1, 28. října 372/5	05783623	51,72	51,72	Kontrola
CHAPS spol. s r.o.	Brno, Bráfova 1617/21	47547022	100	100	Kontrola
ČSAD SVT Praha, s.r.o.	Praha 8, Křížíkova 4-6	45805202	100	100	Kontrola
SVT Slovakia s.r.o.	Banská Bystrica, Partizánska cesta 97	36620602	80	80	Kontrola
INPROP, s.r.o.	Žilina, Rosinská cesta 12	31609066	100	100	Kontrola
Tramex Rail s.r.o.	Blansko, Brněnská 1748/21b	26246422	100	100	Kontrola
VUZ Slovakia, s.r.o.	Slovensko – Bratislava, Seberíniho 1	53156587	100	100	Kontrola
ČD Bus a.s.	Olomouc, Jeremenkova 231/9	17377404	100	0	Kontrola

*) Podíl na základním kapitálu se shoduje s podílem na hlasovacích právech.

V následujících společnostech nemá Skupina kontrolu a nebyly tudíž zahrnuty do konsolidace plnou metodou:

Název společnosti	Sídlo společnosti	IČ	Podíl na základním kapitálu v % ^{*)}		Stupeň závislosti
			31.12.2022	31.12.2021	
Smíchov Station Development, a.s.	Praha 8, U Sluncové 666/12a	27244164	51 ^{**)}	51 ^{**)}	Spoluovládání
Žižkov Station Development, a.s.	Praha 8, U Sluncové 666/12a	28209915	51 ^{**)}	51 ^{**)}	Spoluovládání
Masaryk Station Development, a.s.	Praha 1, Na Florenci 2116/15	27185842	34	34	Podstatný vliv
JLV, a.s.	Praha 4, Chodovská 228/3	45272298	38,79	38,79	Podstatný vliv
RAILLEX, a.s.	Praha 2, Belgická 196/38	27560589	50	50	Spoluovládání
BOHEMIAKOMBI, spol. s r.o.	Praha 1, Opletalova 921/6	45270589	30	30	Podstatný vliv
Ostravská dopravní společnost, a.s.	Ostrava, U Tiskárny 616/9	60793171	50	50	Spoluovládání
Ostravská dopravní společnost - Cargo, a.s.	Ostrava, U Tiskárny 616/9	05663041	20	20	Podstatný vliv
CR-City a.s.	Praha 1, Na Florenci 2116/15	26705427	34	34	Podstatný vliv
Terminál Mošnov, a.s.	Praha 1, Na Florenci 1332/23	14198240	25	0	Podstatný vliv
Smart Ticketing s.r.o.	Praha 3, Perneroва 2819/2a	02033011	50	50	Spoluovládání

^{*)} Podíl na základním kapitálu se shoduje s podílem na hlasovacích právech.

^{**)} V souladu se společenskými smlouvami těchto společností je k přijetí významných rozhodnutí potřeba jednomyslný souhlas stran, které sdílejí ovládání.

V následující tabulce je uvedena hlavní činnost společností zahrnutých do konsolidace.

Název společnosti	Hlavní činnost
ČD - Telematika a.s.	Poskytování telekomunikačních služeb, software a poradenství
Výzkumný Ústav Železniční, a.s.	Výzkum, vývoj a zkušebnictví v oblasti kolejových vozidel a infrastrukturních zařízení
DPOV, a.s.	Prohlídky, opravy, modernizace a rekonstrukce železničních kolejových vozidel
ČD Cargo, a.s.	Zprostředkovávání služeb v nákladní přepravě a zasilatelství
ČD - Informační Systémy, a.s.	Poskytování telekomunikačních služeb, software a poradenství
Dopravní vzdělávací institut, a.s.	Pořádání odborných kurzů, školení a jiných vzdělávacích akcí, výuka jazyků
ČD travel, s.r.o.	Provozování cestovní kanceláře a poskytování služeb v oblasti cestovního ruchu
CD Cargo Germany GmbH	Zprostředkovávání služeb v nákladní přepravě jménem a pro ČD Cargo, a.s. a zasilatelství
CD Cargo Austria GmbH	Zprostředkovávání služeb v nákladní přepravě jménem a pro ČD Cargo, a.s. a zasilatelství
CD Cargo Poland Sp. z o.o.	Zprostředkovávání služeb v nákladní přepravě jménem a pro ČD Cargo, a.s. a zasilatelství
CD Cargo Slovakia, s.r.o.	Zprostředkovávání služeb v nákladní přepravě jménem a pro ČD Cargo, a.s. a zasilatelství
CD Cargo Hungary Korlátolt Felelősségű Társaság	Nákladní železniční doprava, zprostředkování velkoobchodu se surovinami a palivy, skladování a jiné
ČD Cargo Adria d.o.o.	Nákladní železniční doprava, zprostředkování velkoobchodu se surovinami a palivy, skladování a jiné
ČD Cargo Logistics, a.s.	Zasilatelství
Terminal Brno, a.s.	Provozování terminálu kombinované dopravy v Brně
ČD-DUSS Terminál, a.s.	Provoz kontejnerového terminálu v Lovosicích
RailReal a.s.	Inženýrská činnost v investiční výstavbě
Smíchov Station Development, a.s.	Projektování, renovace, modernizace a rozvoj lokality Smíchovského nádraží
Žižkov Station Development, a.s.	Projektování, renovace, modernizace a rozvoj lokality nádraží Žižkov
Masaryk Station Development, a.s.	Rozvoj lokality Masarykova nádraží
JLV, a.s.	Poskytování ubytovacích a hostinských služeb
RAILLEX, a.s.	Manipulace s nákladem a technické služby v dopravě, zasilatelství
BOHEMIAKOMBI, spol. s r.o.	Zprostředkování služeb v oblasti dopravy mimo dopravu vlastními dopravními prostředky
Ostravská dopravní společnost, a.s.	Provozování drážní dopravy a pronájem hnacích drážních vozidel a železničních vozů
Ostravská dopravní společnost - Cargo, a.s.	Provozování drážní dopravy a pronájem hnacích drážních vozidel a železničních vozů
CR-City a.s.	Činnosti v oblasti nemovitostí
Terminál Mošnov, a.s.	Provozování terminálu kombinované dopravy
ODP-software, spol.s r.o.	Vývoj a podpora mobilních pokladních systémů pro odbavení cestujících na železnici a systémů s bezkontaktními čipovými kartami
ČD relax s.r.o.	Činnost cestovní kanceláře se specifickým zaměřením pouze na kondiční a ozdravné pobyty pro zaměstnance Skupiny ČD
CHAPS spol. s r.o.	Vývoj IT aplikací a systémů, jejich údržba a provoz
ČSAD SVT Praha, s.r.o.	Vývoj a provozování informačních systémů pro oblast dopravy
SVT Slovakia s.r.o.	Vývoj a provozování informačních systémů pro oblast dopravy
INPROP, s.r.o.	Návrhy a řešení informačních systémů pro řízení zásob
Smart Ticketing s.r.o.	Činnosti v oblasti informačních technologií
Tramex Rail s.r.o.	Vývoj, výroba, instalace a servis elektronických zařízení a komponent pro drážní aplikace v oblasti kolejových vozidel
VUZ Slovakia, s.r.o.	Výzkum a vývoj v oblasti dopravy, zprostředkovatelská činnost
ČD Bus a.s.	Služby v oblasti autobusové dopravy

Konsolidační celek je dále označován též jako „Skupina“.

Součástí Skupiny je podskupina ČD Cargo, kterou tvoří společnost ČD Cargo, a.s. a její dceřiné společnosti.

1.3.2. Změny ve složení Skupiny

Dne 31. 3. 2022 Skupina pořídila 100% podíl na základním kapitálu společnosti VYDOS BUS a.s. zabývající se službami v oblasti autobusové dopravy, čímž nad společností VYDOS BUS a.s. získala kontrolu. Pořizovací cena tohoto podílu byla 58 mil. Kč.

Reálná hodnota identifikovatelných nabytých aktiv a převzatých závazků je uvedena v následující tabulce:

(údaje v mil. Kč)	
Pozemky, budovy a zařízení	78
Zásoby	1
Pohledávky z obchodních stavů	12
Peněžní prostředky a peněžní ekvivalenty	11
Ostatní aktiva	11
Úvěry, půjčky a závazky z leasingu	37
Závazky z obchodních vztahů	11
Ostatní závazky	6
Odložený daňový závazek	1
Celková nabytá identifikovatelná čistá aktiva	58

(údaje v mil. Kč)	
Vypořádkáno pomocí:	
Peněžní prostředky	58
Převáděná protihodnota celkem	58

(údaje v mil. Kč)	
Čisté peněžní odtoky při akvizici:	47
Protihodnota v hotovosti	58
Nabyté peněžní prostředky a peněžní ekvivalenty	-11

Dne 1. 8. 2022 došlo k přeměně společnosti ČD Reality a.s. a společnosti VYDOS BUS a.s. (obě společnosti dále jen „Zanikající společnosti“), a to na základě projektu fúze splynutím. V důsledku tohoto splynutí došlo k zániku Zanikajících společností a přechodu jejich jmění na nástupnickou společnost ČD Bus a.s., která tak vstoupila do právního postavení Zanikajících společností.

V prosinci roku 2022 nabyla společnost ČD Cargo, a.s., prostřednictvím své dceřiné společnosti ČD Cargo Logistics, a.s., podíl ve výši 25 % ve společnosti Terminál Mošnov, a.s., která provozuje v průmyslové zóně Mošnov u ostravského letiště terminál kombinované dopravy.

Dnem 24. 6. 2021 se vykoupením minoritního podílu (29,04 %) staly České dráhy, a.s. jediným akcionářem společnosti ČD - Telematika a.s.

1.4. Dopad covid-19 na konsolidovanou účetní závěrku k 31. 12. 2022

Na počátku roku 2022 ještě pokračoval negativní vliv pandemie covid-19 na tržby z osobní přepravy. Od počátku druhého kvartálu roku 2022 došlo však již k trvalému oživení poptávky cestujících, v jehož důsledku došlo ke zvýšení vybraných tržeb až téměř k hodnotám dosahovaných před pandemií. V porovnání se stavem před pandemií covid-19 bylo v roce 2022 dosaženo 94 % tržeb z přepravy cestujících.

V roce 2022 čerpala Skupina v souvislosti s pandemií covid-19 dotaci od Ministerstva dopravy (dále „MD“) ve výši 2 mil. Kč (2021: 599 mil. Kč). Tato dotace byla vykázána v ostatních provozních výnosech (poznámka 7.). Skupina také přijala dotaci od státu v rámci programu Antivirus ve výši 15 mil. Kč (2021: 80 mil. Kč), která byla vykázána jako snížení osobních nákladů (poznámka 9.).

Během roku 2022 nedošlo k žádnému významnému dopadu pandemie covid-19 na segment nákladní dopravy.

1.5. Dopad války na Ukrajině na konsolidovanou účetní závěrku k 31. 12. 2022

Koncem února 2022 přerostlo pokračující politické napětí mezi Ruskem a Ukrajinou v konflikt s ruskou vojenskou invazí na Ukrajinu. Ihned po vypuknutí konfliktu Společnost zajistila bezplatný převoz uprchlíků mezi Ukrajinou a Českou republikou a vypravila humanitární vlaky s materiální pomocí lidem na Ukrajině.

Celosvětová reakce na ruské porušování mezinárodního práva a agresi proti Ukrajině bylo uvalení rozsáhlých sankcí a omezení podnikatelských aktivit. Následný růst cen vstupních nákladů se projevil také v osobní železniční dopravě. Došlo k dramatickému nárůstu cen zejména v oblasti energií a paliv, finančních nákladů v podobě růstu úrokových sazeb ale také ke zpoždování dodávek materiálu, náhradních dílů a prodlužování doby trvání oprav vozidel. V mnoha případech se podařilo jednáním s objednateli veřejné dopravy tyto zvýšené náklady kompenzovat.

2. Důležitá účetní pravidla

2.1. Prohlášení o shodě

Konsolidovaná účetní závěrka byla sestavena v souladu s Mezinárodními standardy účetního výkaznictví ve znění přijatém Evropskou unií (dále jen IFRS).

2.2. Východiska sestavování konsolidované účetní závěrky

Konsolidovaná účetní závěrka je sestavena za použití oceňovací báze historických cen, s výjimkou přecenění určitých finančních nástrojů.

Účetní pravidla použitá při sestavování této konsolidované účetní závěrky jsou uvedena níže. Tato pravidla jsou ve vykazovaném období konzistentní s účetními pravidly používanými v předchozích obdobích, pokud není níže uvedeno jinak.

Příprava konsolidované účetní závěrky v souladu s IFRS ve znění přijatém EU vyžaduje použití určitých kritických účetních odhadů. To také vyžaduje, aby vedení Skupiny využívalo svůj úsudek v procesu aplikace účetních pravidel. Oblasti s vysokým stupněm vlastního uvážení, vysoce složité oblasti nebo oblasti, kde jsou z hlediska této účetní závěrky významné předpoklady a odhady, jsou zveřejněny v poznámce 4.

Zásada nepřetržitého trvání Skupiny

V době schválení konsolidované účetní závěrky má vedení Skupiny důvodné očekávání, že Skupina má přiměřené zdroje pro pokračování provozu v dohledné budoucnosti. Proto tato konsolidovaná účetní závěrka byla sestavena na základě předpokladu nepřetržitého trvání podniku a nezahrnuje žádné úpravy účetních hodnot a klasifikace aktiv, závazků a vykazovaných nákladů, které by jinak mohly být požadovány, pokud zásada nepřetržitého trvání podniku nebyla splněna.

2.3. Oprava chyb minulých období

Oprava vykázané odložené daňové pohledávky a závazku

Vedení Skupiny identifikovalo, že v konsolidované účetní závěrce za rok 2021 odložený daňový závazek plynoucí z derivátů a přecenění investic do kapitálových nástrojů v reálné hodnotě do ostatního úplného výsledku byl nesprávně vykázán ve ztrátě za období místo ostatního úplného výsledku. Zároveň ve ztrátě za období byla správně vykázána odložená daňová pohledávka z dlouhodobého majetku ve výši odloženého daňového závazku, jelikož podle vedení Skupiny bylo pravděpodobné, že v budoucnu z daňového závazku bude dosažen zdanitelný zisk, proti kterému se tato odložená daňová pohledávka uplatní. Výsledný dopad takto vykázané čisté odložené daně na konsolidovaný výkaz o finanční situaci k 31. 12. 2021 byl 0 mil. Kč. V následku této skutečnosti kapitálové fondy v konsolidovaném výkazu o finanční situaci k 31. 12. 2021 byly nadhodnoceny, kdežto neuhrazená ztráta byla podhodnocena. Tato skutečnost neměla významný dopad na konsolidovaný výkaz o finanční situaci k 1. 1. 2021.

Oprava rezervy na nevýhodné smlouvy

Vedení Skupiny dále identifikovalo, že v konsolidované účetní závěrce za rok 2021 nebyly ve výpočtu rezervy na ztrátové smlouvy zohledněny veškeré v té době známé skutečnosti a tudíž byla rezerva k 31. 12. 2021 podhodnocena. Tato skutečnost neměla dopad na konsolidovaný výkaz o finanční situaci k 1. 1. 2021.

Oprava klasifikace nákladů spojených s náhradními díly

Vedení Skupiny odhalilo nekonzistence ve vykazování a odepisování náhradních dílů, které splňují podmínky klasifikace jako dlouhodobého majetku dle IAS 16. Některé náhradní díly byly účtovány do nákladů na spotřebu materiálu při instalaci na kolejová vozidla místo vykazování na rozvaze a odepisování. Naopak jiné náhradní díly, které byly správně vykázány na rozvaze, nebyly odepisovány, přestože byly připraveny k použití. V následku odpisy náhradních dílů byly podhodnoceny a náklady na spotřebu materiálu byly nadhodnoceny v konsolidovaném výkazu zisků a ztrát za rok končící 31. 12. 2021. Zároveň pořizovací cena a oprávky a kumulované ztráty ze snížení hodnoty těchto náhradních dílů vykázané v poznámce Pozemky, budovy a zařízení byly podhodnoceny. Popsané skutečnosti neměly významný dopad na konsolidovaný výkaz o finanční situaci k 31. 12. 2021 a 1. 1. 2021.

Úpravy popsané výše byly promítnuty do konsolidovaného výkazu o finanční situaci k 31. 12. 2021, do konsolidovaného výkazu zisků a ztrát, do konsolidovaného výkazu o úplném výsledku za rok končící 31. 12. 2021 a do konsolidovaného výkazu o peněžních tocích za rok končící 31. 12. 2021 následovně:

Úpravy do konsolidovaného výkazu o finanční situaci k 31. 12. 2021

(údaje v mil. Kč)	31.12.2021 původní	Úprava odložené daně	Úprava rezervy na nevýhodné smlouvy	Úprava náhradních dílů	31.12.2021 upravený
Vlastní kapitál					
Základní kapitál	20 000	0	0	0	20 000
Kapitálové fondy	19 506	-363	0	0	19 143
Neuhrazená ztráta	-2 687	363	-329	0	-2 653
Vlastní kapitál připadající vlastníkům Společnosti	36 819	0	-329	0	36 490
Nekontrolní podíly	51	0	0	0	51
Vlastní kapitál celkem	36 870	0	-329	0	36 541
Dlouhodobé závazky					
Úvěry, půjčky a závazky z leasingu	44 635	0	0	0	44 635
Odložený daňový závazek	1 746	0	0	0	1 746
Rezervy	211	0	261	0	472
Ostatní finanční závazky	213	0	0	0	213
Ostatní závazky	117	0	0	0	117
Dlouhodobé závazky celkem	46 922	0	261	0	47 183
Krátkodobé závazky					
Závazky z obchodních vztahů	9 498	0	0	0	9 498
Úvěry, půjčky a závazky z leasingu	3 664	0	0	0	3 664
Závazky z daně z příjmu	48	0	0	0	48
Rezervy	2 716	0	68	0	2 784
Ostatní finanční závazky	675	0	0	0	675
Ostatní závazky a smluvní závazky	3 033	0	0	0	3 033
Závazky související s dlouhodobými aktivy a vyřazovanými skupinami drženými k prodeji	98	0	0	0	98
Krátkodobé závazky celkem	19 732	0	68	0	19 800

Úpravy do konsolidovaného výkazu zisků a ztrát za rok končící 31. 12. 2021

(údaje v mil. Kč)	2021 původní	Úprava odložené daně	Úprava rezervy na nevýhodné smlouvy	Úprava náhradních dílů	2021 upravený
Výnosy	38 534	0	0	0	38 534
Ostatní provozní výnosy	1 822	0	0	0	1 822
Služby, spotřeba materiálu a energie	-15 708	0	-134	368	-15 474
Osobní náklady	-14 808	0	-125	0	-14 933
Odpisy a amortizace	-9 049	0	-70	-368	-9 487
Ostatní provozní náklady	-1 847	0	0	0	-1 847
Ztráta z provozní činnosti	-1 056	0	-329	0	-1 385
Finanční náklady	-1 349	0	0	0	-1 349
Finanční výnosy	705	0	0	0	705
Podíl na zisku přidružených a společných podniků	17	0	0	0	17
Ztráta před zdaněním	-1 683	0	-329	0	-2 012
Daň z příjmů	-155	363	0	0	208
Ztráta za období z pokračujících činností	-1 838	363	-329	0	-1 804
Zisk z ukončovaných činností	202	0	0	0	202
Ztráta za období	-1 636	363	-329	0	-1 602
Případající vlastníků Společnosti	-1 655	363	-329	0	-1 621
Případající nekontrolním podílům	19	0	0	0	19

Úpravy do konsolidovaného výkazu o úplném výsledku za rok končící 31. 12. 2021

(údaje v mil. Kč)	2021 původní	Úprava odložené daně	Úprava rezervy na nevýhodné smlouvy	Úprava náhradních dílů	2021 upravený
Ztráta za období	-1 636	363	-329	0	-1 602
Pojistně-matematické zisky z přecenění závazků z definovaných požitků	49	0	0	0	49
Přecenění investic do kapitálových nástrojů v reálné hodnotě do ostatního úplného výsledku	1	0	0	0	1
Kurzové rozdíly vzniklé z přepočtu zahraničních jednotek	-40	0	0	0	-40
Změna fondu zajištění peněžních toků	2 091	0	0	0	2 091
Změna fondu nákladů na zajištění	35	0	0	0	35
Související daň z příjmů	-42	-363	0	0	-405
Ostatní úplný výsledek za období po zdanění	2 094	-363	0	0	1 731
Úplný výsledek za období celkem	458	0	-329	0	129
Případající vlastníků společnosti	439	0	-329	0	110
Případající nekontrolním podílům	19	0	0	0	19

Úpravy do konsolidovaného výkazu o peněžní tocích za rok končící 31. 12. 2021

(údaje v mil. Kč)	2021 původní	Úprava odložené daně	Úprava rezervy na nevýhodné smlouvy	Úprava náhradních dílů	2021 upravený
Ztráta za období	-1 636	363	-329	0	-1 602
Daň z příjmů	203	-363	0	0	-160
Výnosy z dividend	-2	0	0	0	-2
Finanční náklady – úroky	1 112	0	0	0	1 112
Zisk z prodeje a vyřazení dlouhodobých aktiv	-216	0	0	0	-216
Odpisy a amortizace	7 803	0	0	368	8 171
Ztráty ze znehodnocení aktiv	1 233	0	0	0	1 233
Změna stavu rezerv	546	0	329	0	875
Kurzové zisky	-540	0	0	0	-540
Podíl na zisku společných a přidružených podniků	-17	0	0	0	-17
Ostatní	125	0	0	0	125
Provozní peněžní tok před změnami pracovního kapitálu	8 611	0	0	368	8 979
Změny pracovního kapitálu celkem	-1 217	0	0	0	-1 217
Peněžní toky z provozních operací před úroky, dividendami a zdaněním	7 394	0	0	368	7 762
Zaplacené úroky	-1 090	0	0	0	-1 090
Zaplacená daň z příjmů	-209	0	0	0	-209
Přijaté dividendy	7	0	0	0	7
Čisté peněžní toky z provozní činnosti	6 102	0	0	368	6 470
Výdaje za nabytí pozemků, budov a zařízení	-10 465	0	0	-368	-10 833
Příjmy z vyřazení pozemků, budov a zařízení	261	0	0	0	261
Výdaje za nabytí investic do nemovitostí	-3	0	0	0	-3
Výdaje za nabytí nehmotných aktiv	-218	0	0	0	-218
Přijaté úroky	30	0	0	0	30
Čisté peněžní toky z investiční činnosti	-10 395	0	0	-368	-10 763
Čisté peněžní toky z financování	2 186	0	0	0	2 186
Čistý přírůstek/ úbytek peněz a peněžních ekvivalentů	-2 107	0	0	0	-2 107

2.4. Výhodiska pro konsolidaci

Konsolidovaná účetní závěrka obsahuje finanční informace za Společnost a subjekty, které Společnost kontroluje (dceřiné společnosti). Kontroly je dosaženo v případě, že společnost má moc nad jednotkou, do níž bylo investováno; je vystavena variabilním výnosům nebo má právo na tyto výnosy na základě své angažovanosti v jednotce, do níž investovala, a má schopnost využívat moc nad jednotkou, do níž bylo investováno, k ovlivnění výše svých výnosů.

Skupina opětovně posoudí, zda má kontrolu nad jednotkou, do níž bylo investováno, či nikoliv, pokud skutečnosti a okolnosti naznačují, že došlo ke změně jedné či více složek kontroly uvedených výše.

Pokud Skupina disponuje méně než většinou hlasovacích práv v jednotce, do níž bylo investováno, má moc nad jednotkou v případě, že hlasovací práva jsou dostačující pro to, aby získala faktickou schopnost jednostranně řídit relevantní činnosti jednotky, do níž bylo investováno. Skupina zohlední veškeré relevantní skutečnosti a okolnosti při zvažování toho, zda hlasovací práva Skupiny v jednotce, do níž bylo investováno, jsou dostatečná pro získání moci či nikoliv, což zahrnuje:

- velikost podílu Skupiny na hlasovacích právech v závislosti na velikosti a rozložení podílů ostatních držitelů hlasovacích práv;
- potenciální hlasovací práva držená Skupinou, ostatními držiteli hlasovacích práv nebo jinými stranami;
- práva vyplývající z dalších smluvních ujednání;
- veškeré další skutečnosti a okolnosti, které naznačují, že Skupina aktuálně má či nemá schopnost řídit relevantní činnosti v okamžiku, kdy je třeba učinit rozhodnutí, včetně volebních schémat na předchozích valných hromadách akcionářů.

Konsolidace dceřiného podniku začíná v okamžiku, kdy Skupina získá kontrolu nad dceřiným podnikem, a končí okamžikem, kdy Skupina kontrolu nad dceřiným podnikem ztratí. Konkrétně jsou výnosy a náklady dceřiného podniku nabytého či prodaného během roku zahrnuty v konsolidovaném výkazu zisků a ztrát a v konsolidovaném výkazu ostatního úplného výsledku od data, kdy Skupina získá kontrolu, do data, kdy Skupina přestane dceřiný podnik kontrolovat.

Zisk nebo ztráta a všechny složky ostatního úplného výsledku jsou přiřazeny vlastníkům Společnosti a nekontrolním podílům. Celkový úplný výsledek dceřiných podniků je přiřazen vlastníkům Společnosti a nekontrolním podílům, přestože by to vedlo k tomu, že nekontrolní podíly budou mít záporný zůstatek.

V případě potřeby jsou provedeny úpravy účetních informací dceřiných podniků s cílem zharmonizovat jejich účetní politiky s účetními politikami Skupiny.

Všechna vnitroskupinová aktiva, závazky, vlastní kapitál, výnosy, náklady a peněžní toky související s transakcemi mezi členy Skupiny byly při konsolidaci vyloučeny.

Změny ve vlastnických podílech Skupiny v dceřiných podnicích, které nevedou ke ztrátě ovládnání, jsou zaúčtovány jako transakce s vlastním kapitálem. Účetní hodnoty podílů Skupiny a nekontrolních podílů jsou upraveny tak, aby zohledňovaly změny v relativních podílech v dceřiných podnicích. Všechny případné rozdíly mezi částkou, o níž jsou upraveny nekontrolní podíly, a reálnou hodnotou vyplacené nebo přijaté protihodnoty jsou zachyceny přímo ve vlastním kapitálu a přiřazeny vlastníkům Společnosti.

2.5. Podnikové kombinace

Akvizice podniků se účtují metodou akvizice. Převedená protihodnota při podnikové kombinaci je oceněna reálnou hodnotou, která je vypočítána jako součet reálných hodnot k datu akvizice aktiv převedených Skupinou, závazků Skupiny vzniklých vůči dřívějším vlastníkům nabývaného podniku a podílů vydaných Skupinou výměnou za ovládnání nabývaného podniku. Náklady spojené s akvizicí jsou zachyceny v okamžiku vzniku v zisku nebo ztrátě.

Získaná identifikovatelná aktiva a přijaté závazky jsou vykázány ve své reálné hodnotě, s následujícími výjimkami:

- odložené daňové pohledávky nebo závazky a aktiva a závazky související s ujednáními o zaměstnaneckých požitcích jsou vykázány a oceněny v souladu se standardem IAS 12 Daně ze zisku, respektive se standardem IAS 19 Zaměstnanecké požitky;
- závazky nebo kapitálové nástroje související s dohodami o úhradách vázaných na akcie v nabývaném podniku nebo dohodami o úhradách vázaných na akcie Skupiny nahrazujícími dohody o úhradách vázaných na akcie v nabývaném podniku jsou k datu akvizice oceněny v souladu se standardem IFRS 2 Úhrady vázané na akcie.

Goodwill je oceněn jako přebytek souhrnu převedené protihodnoty, částky všech nekontrolních podílů v nabývaném podniku a reálné hodnoty případného doposud nabyvatelem drženého majetkového podílu v nabývaném podniku nad částkou nabytých identifikovatelných aktiv a převzatých závazků oceněných

k datu akvizice v reálné hodnotě. Jestliže po opětovném posouzení podíl Skupiny na reálné hodnotě identifikovatelných čistých aktiv nabývaného podniku převyšuje souhrn převedené protihodnoty, částky všech případných nekontrolních podílů v nabývaném podniku a reálné hodnoty případného doposud nabyvatelem držného majetkového podílu v nabývaném podniku, je částka přebytku vykázána jednorázově do zisku nebo ztráty jako zisk z výhodné koupě.

Nekontrolní podíly, které jsou aktuálními vlastnickými podíly třetích stran a opravňují své držitele k poměrnému podílu na čistých aktivech účetní jednotky v případě likvidace, mohou být při prvotním zachycení oceněny reálnou hodnotou, nebo poměrným podílem nekontrolních podílů na vykázaných identifikovatelných čistých aktivech nabývaného podniku. Výchozískoto toto ocenění lze volit individuálně pro každou konkrétní akvizici. Ostatní typy nekontrolních podílů se oceňují reálnou hodnotou.

Pokud protihodnota převedená Skupinou v podnikové kombinaci obsahuje aktiva nebo závazky vyplývající z dohody o podmíněné protihodnotě, podmíněná protihodnota se oceňuje reálnou hodnotou ke dni akvizice a stává se součástí protihodnoty převedené v podnikové kombinaci. Změny v reálné hodnotě podmíněné protihodnoty, které jsou klasifikovány jako změny v rámci dokončovacího období, se provedou retrospektivně se související úpravou goodwillu. Změny v rámci dokončovacího období jsou změny, které vyplývají z dodatečných informací získaných během „dokončovacího období“ (které nesmí překročit jeden rok od data akvizice) o skutečnostech a okolnostech, které existovaly k datu akvizice.

Následné účtování změn reálné hodnoty podmíněné protihodnoty, které nemohou být považovány za změny v rámci dokončovacího období, závisí na klasifikaci podmíněné protihodnoty. Podmíněná protihodnota, která je klasifikována jako vlastní kapitál, se k datům následných účetních závěrek nepřeceňuje a její následné uhrazení je účtováno do vlastního kapitálu. Podmíněná protihodnota, která je klasifikována jako aktivum nebo závazek, je přeceněna k datům následných účetních závěrek do zisku nebo ztráty.

Je-li podniková kombinace prováděna postupně, jsou podíly v nabývané účetní jednotce, které Skupina vlastnila již dříve, přeceněny na reálnou hodnotu k datu akvizice (tzn. k datu, kdy Skupina získá kontrolu) a případný výsledný zisk či ztráta jsou zachyceny v zisku nebo ztrátě. Částky vyplývající z podílů v nabývaném subjektu před datem akvizice, které byly dříve zachyceny v ostatním úplném výsledku, jsou reklasifikovány do zisku nebo ztráty, pokud by byl takový postup správný, jestliže by byl podíl prodán.

Není-li prvotní zaúčtování podnikové kombinace vyřešeno do konce účetního období, v němž podniková kombinace proběhla, vykáže Skupina nedořešené položky v prozatímním ocenění. Tyto prozatímní částky jsou během dokončovacího období upraveny (viz výše), nebo jsou zachycena dodatečná aktiva a závazky, aby tak byly zohledněny nově získané informace o skutečnostech a okolnostech, které existovaly k datu akvizice a které by, pokud by byly známy, ovlivnily částky stanovené k tomuto datu. Dokončovací období nesmí přesáhnout jeden rok od data akvizice.

2.6. Účtování výnosů

2.6.1. Výnosy ze smluv se zákazníky

Veškeré smlouvy se zákazníky jsou v první fázi analyzovány s cílem identifikovat veškerá plnění vůči zákazníkovi. Následně je určena transakční cena, která je v případě více identifikovaných plnění alokována podle relativní samostatné prodejní ceny. V návaznosti na to je pro jednotlivá plnění uznán výnos v příslušné výši buď k určitému okamžiku, nebo je průběžně vykázán po dobu plnění smlouvy (může být vykázán přes více účetních období). Výnosy se vykazují bez daně z přidané hodnoty a dále se snižují o předpokládané vratky od odběratelů, rabaty a ostatní podobné slevy.

Skupina vykazuje výnos, pokud je splněn závazek k plnění převodem příslibené služby nebo zboží (aktiva) na zákazníka, což znamená, že jakmile zákazník získá nad tímto aktivem kontrolu. Výnos je vykázán ve výši transakční ceny alokované na daný závazek k plnění. Přijatá platba je v prvotním okamžiku vykázána jako závazek ze smlouvy, který je následně rozpouštěn do výnosů v závislosti na časovém průběhu poskytnutých plnění.

Tržby z osobní přepravy jsou vykázány v období, ve kterém byly přepravní služby poskytnuty s ohledem na stupeň dokončení služby (např. dobu platnosti dlouhodobých cestovních dokladů). Výnos z vnitrostátní a mezinárodní nákladní přepravy je zaúčtován v okamžiku, kdy je poskytnuta služba s ohledem na stupeň dokončení individuální transakce stanovené dle skutečných den/kilometrů přepravy provedené ve sledovaném období k celkovému počtu den/kilometrů přepravy.

V mezinárodní přepravě probíhá oproti vnitrostátní přepravě navíc vyúčtování příjmů a tržeb se zahraničními železnicemi a prodejci mezinárodních jízdenek. Toto zúčtování může mít v některých případech zpoždění v řádu měsíců. Z toho důvodu se výnosy k datu poskytnutí služby odhadují na základě informací, které má Skupina v daném okamžiku k dispozici.

Mimo prodej jízdenek a obdobných dokladů jsou významnými tržbami z přepravy i tržby z použití osobních vozů v režimu RIC („Regolamento Internazionale delle Carrozze“) na základě Úmluvy o vzájemném používání osobních vozů v mezinárodní dopravě, kde probíhá zúčtování čtvrtletně. Proto se i zde výnosy vykazují na základě dohadů.

Mezi klíčové tržby patřící do segmentu osobní dopravy patří úhrady od objednatelů, kterými jsou Ministerstvo dopravy (dále také „MD“) a kraje.

Pro výnosy z osobní přepravy Skupina používá praktické zjednodušení podle IFRS 15.B16 a vykazuje výnosy v částce, kterou má právo fakturovat.

2.6.2. Ostatní výnosy

Výnosy z dividend se vykazují při vzniku právního nároku na přijetí platby, a to v případě, že je platba pravděpodobná.

Výnosové úroky se vykazují, pokud je pravděpodobné, že ekonomické užítky poplynou do Skupiny a částka výnosu může být spolehlivě oceněna. Časové rozlišení výnosových úroků se uskutečňuje s ohledem na neuhrazenou jistinu, přičemž se použije příslušná efektivní úroková míra, tj. úroková míra, která přesně diskontuje odhadované budoucí peněžní příjmy po očekávanou dobu trvání finančního aktiva na jeho čistou účetní hodnotu. Pokud je finanční aktivum považováno za úvěrově znehodnocené, výnosové úroky se počítají na základě zůstatkové hodnoty aktiva (tj. hrubé účetní hodnoty snížené o opravnou položku).

2.7. Leasing

2.7.1. Skupina jako nájemce

Na počátku smlouvy Skupina posoudí, zda má smlouva charakter leasingu nebo leasing obsahuje. Skupina uznává aktivum z práva k užívání a související leasingový závazek u všech ujednání o leasingu, ve kterých je nájemcem, s výjimkou krátkodobých leasingů (definovaných jako leasing s leasingovou dobou 12 měsíců nebo méně a neobsahujících opci na nákup) a leasingů majetku s nízkou hodnotou (jako jsou např. notebooky a osobní počítače, drobné předměty kancelářského nábytku a telefony). U těchto leasingů Skupina vykazuje leasingové platby jako provozní náklady rovnoměrně po dobu trvání leasingu.

Ke dni zahájení je leasingový závazek prvotně oceněn současnou hodnotou leasingových plateb realizovaných po dobu trvání leasingu, které nejsou k tomuto datu uhrazeny, diskontovanou implicitní úrokovou mírou leasingu. Pokud tuto míru nelze snadno určit, používá Skupina přírůstkovou výpůjční úrokovou míru.

Leasingové platby zahrnuté do ocenění leasingového závazku zahrnují:

- fixní leasingové platby snížené o pohledávky z leasingových pobídek;
- variabilní leasingové platby závislé na indexu nebo sazbě, které byly prvotně oceněny na základě indexu nebo sazby ke dni zahájení;
- částky, které má Skupina jako nájemce splatit v rámci záruk na zbytkovou hodnotu;
- realizační cenu nákupních opcí, pokud je dostatečně jisté, že tyto opce využije; a
- platby sankcí za ukončení leasingu, pokud doba trvání leasingu odráží skutečnost, že nájemce využije opci na ukončení leasingu.

Leasingový závazek je následně oceňován zvýšením účetní hodnoty tak, aby odrážel úrok z leasingového závazku (pomocí metody efektivní úrokové sazby) a snížením účetní hodnoty tak, aby odrážel provedené leasingové platby.

Leasingový závazek je přeceněn (a odpovídajícím způsobem je upraveno související aktivum z práva k užívání), pokud:

- se změnila doba leasingu, nebo pokud došlo k významné události nebo ke změnám okolností, které vedly ke změně v posouzení uplatnění opce na nákup podkladového aktiva. V takovém případě je leasingový závazek přehodnocen diskontováním revidovaných leasingových plateb pomocí revidované diskontní sazby;
- se změnily leasingové platby v důsledku změn indexu nebo sazby nebo se změnila částka očekávané platby za zaručenou zbytkovou hodnotu. V tomto případě je leasingový závazek přeceňován diskontováním revidovaných leasingových plateb s použitím nezměněné diskontní sazby;
- je leasingová smlouva modifikována a modifikace není účtována jako samostatný leasing. V tomto případě je leasingový závazek přeceňován na základě doby trvání modifikovaného leasingu diskontováním revidovaných leasingových plateb pomocí revidované diskontní sazby k datu účinnosti modifikace.

Závazky z leasingu jsou v konsolidovaném výkazu o finanční situaci prezentovány v rámci řádku Úvěry, půjčky a závazky z leasingu.

Aktiva z práva k užívání zahrnují prvotní ocenění souvisejícího leasingového závazku, leasingové platby provedené v den zahájení nebo před tímto dnem po odečtení veškerých přijatých leasingových pobídek a veškeré počáteční přímé náklady. Následně se aktiva z práva k užívání oceňují pořizovacími náklady sníženými o opravy a ztráty ze snížení hodnoty a jsou upraveny o případné přecenění leasingových závazků.

Aktiva z práva k užívání se odpisují po dobu trvání leasingu nebo po dobu použitelnosti podkladového aktiva, pokud je kratší. Pokud leasing převádí na konci leasingu vlastnictví podkladového aktiva na nájemce nebo pokud pořizovací náklady na aktivum z práva k užívání odráží skutečnost, že Skupina očekává, že uplatní opci na nákup, je související aktivum z práva k užívání odpisováno po dobu použitelnosti podkladového aktiva. Odpisy začínají dnem zahájení leasingu (k datu, kdy je aktivum pro Skupinu k dispozici).

Aktiva z práva k užívání jsou v konsolidovaném výkazu o finanční situaci prezentována jako samostatný řádek.

Ke konci každého účetního období Skupina posuzuje, zda existují náznaky, že aktivum z práva k užívání můžou být znehodnocena, a zaúčtuje jakoukoliv identifikovanou ztrátu ze snížení hodnoty podle pravidel popsanych v poznámce 2.13. Pozemky, budovy a zařízení.

Variabilní leasingové platby, které nezávisí na indexu nebo sazbě, nejsou zahrnuty do ocenění leasingového závazku a aktiva z práva k užívání. Související platby se vykazují jako náklad v období, ve kterém nastane událost nebo podmínka, která tyto platby vyvolává, a jsou zahrnuty do řádku Ostatní provozní náklady v konsolidovaném výkazu zisků a ztrát.

Jako praktické zjednodušení IFRS 16 umožňuje nájemci neoddělovat neleasingové komponenty a místo toho účtovat o jakýchkoliv leasingových a souvisejících neleasingových komponentách jako o jednom ujednání. Skupina toto praktické zjednodušení nevyužila. U smluv, které obsahují leasingovou komponentu a jednu nebo více dalších leasingových nebo neleasingových komponent, přidělí Skupina protihodnotu ve smlouvě jednotlivým leasingovým a neleasingovým komponentám na základě relativní samostatné ceny dané komponenty.

2.7.2. Skupina jako pronajímatel

Leasing, u kterého je Skupina pronajímatelem, je klasifikován jako finanční nebo operativní leasing. Pokud podmínky leasingu převedou na nájemce podstatně všechna rizika a užítky plynoucí z vlastnictví, je smlouva klasifikována jako finanční leasing. Všechny ostatní leasingy jsou klasifikovány jako operativní leasingy.

Pokud je Skupina zprostředkující pronajímatel, účtuje o hlavním leasingu a o subleasingu jako o dvou samostatných smlouvách. Subleasing se klasifikuje jako finanční nebo operativní leasing odkazem na aktivum z práva k užívání vzniklé na základě hlavního leasingu.

Při operativním leasingu se výnos vykazuje rovnoměrně po dobu trvání leasingu. Počáteční přímé náklady, které vznikly v souvislosti se sjednáváním a uzavřením smlouvy o operativním leasingu, se přičítají k účetní hodnotě pronajímaného aktiva a účtují se rovnoměrně po dobu trvání leasingu.

Při finančním leasingu se dlužné částky od nájemců vykazují jako pohledávky ve výši čisté finanční investice Skupiny do leasingu. Výnos z finančního leasingu je alokován do účetních období tak, aby odrážel konstantní periodickou míru návratnosti čisté investice Skupiny do finančního leasingu.

Po prvotním ocenění Skupina pravidelně posuzuje odhadovanou nezaručenou zbytkovou hodnotu a účtuje o opravné položce k očekávaným úvěrovým ztrátám z pohledávek z leasingu podle účetních politik pro finanční aktiva v naběhlé hodnotě.

Výnosy z finančního leasingu se počítají na základě hrubé účetní hodnoty pohledávek z leasingu, s výjimkou úvěrově znehodnocených finančních aktiv, u nichž se úrokové výnosy počítají na základě jejich čisté účetní hodnoty, tedy po odečtení opravné položky na očekávané úvěrové ztráty.

2.8. Cizí měny

Každá společnost Skupiny stanovuje svoji funkční měnu podle prostředí, ve kterém vyvíjí svoji činnost. Vzhledem k ekonomické podstatě transakcí a prostředí, ve kterém Skupina působí, je pro konsolidovanou účetní závěrku měnou vykazování česká koruna (Kč). Česká koruna je také funkční měnou Společnosti.

Transakce v cizích měnách jsou přepočteny a zaúčtovány pevným kurzem vyhlášeným Českou národní bankou k datu transakce. V případě, že se aktuální kurz v průběhu času významně nemění, používá Skupina na delší období – nejčastěji jeden měsíc – průměrný kurz tohoto období. K datu sestavení konsolidované účetní závěrky jsou peněžní položky vyjádřené v cizích měnách přepočítány na české koruny podle kurzu České národní banky platného tento den. Nepeněžní položky, které jsou oceněny v historických cenách vyjádřených v cizí měně, se nepřepočítávají po prvotním zaúčtování.

Zjištěné kurzové rozdíly jsou zaúčtovány do zisku nebo ztráty, s výjimkou případů, kdy kurzové rozdíly vznikají z transakcí uzavřených za účelem zajišťování určitých měnových rizik. Takové kurzové rozdíly jsou vykázány přímo v ostatním úplném výsledku a reklasifikovány do zisku nebo ztráty v okamžiku kdy zajištěné podkladové položky ovlivňují zisk nebo ztrátu.

Pro účely prezentace konsolidované účetní závěrky se aktiva a závazky zahraničních dceřiných a přidružených společností vykazují v Kč za použití měnových kurzů platných k datu konsolidované účetní závěrky. Výnosové a nákladové položky se přepočítají za použití průměrného měnového kurzu za dané období. Pokud měnové kurzy v tomto období významně kolísaly, použije se měnový kurz platný k datu transakce. Případné kurzové rozdíly se vykáží v konsolidovaném výkazu o úplném výsledku a jsou kumulovány ve vlastním kapitálu (s příslušným přiřazením nekontrolním podílům).

2.9. Výpůjční náklady

Výpůjční náklady, které jsou přímo vztaženy k akvizici, výstavbě nebo výrobě způsobilého aktiva (tj. aktiva, které nezbytně potřebuje značné časové období k tomu, aby bylo připravené pro zamýšlené použití nebo prodej), se přičítají k pořizovací ceně takového aktiva až do okamžiku, kdy je aktivum v podstatné míře připraveno pro zamýšlené použití nebo prodej.

Od výpůjčních nákladů, které splňují kritéria pro aktivaci, se odečtou investiční výnosy z dočasného investování specifických půjček až do jejich vydání na způsobilé aktivum.

Všechny ostatní výpůjční náklady se vykazují v zisku nebo ztrátě v období, ve kterém vznikly.

2.10. Dotace

Státní dotace a dotace od Evropské unie se nevykazují, dokud neexistuje přiměřená jistota, že Skupina splní s nimi spojené podmínky a že dotace budou přijaty.

Dotace, jejichž základní podmínkou je, že Skupina musí zakoupit, postavit nebo jinak získat dlouhodobý majetek, se vykazují v konsolidovaném výkazu o finanční situaci jako snížení pořizovací hodnoty dlouhodobého aktiva.

Ostatní státní dotace se systematicky vykazují do zisku nebo ztráty na řádku Ostatní provozní výnosy po dobu nutnou k jejich přiřazení k nákladům, které mají kompenzovat. Státní dotace, která se stane pohledávkou jako náhrada za již vzniklé náklady nebo již utržené ztráty nebo za účelem poskytnutí okamžité finanční pomoci bez budoucích souvisejících nákladů se uzná jako výnos období, ve kterém se stane pohledávkou.

2.11. Náklady na zaměstnanecké požitky

Součástí nákladů na zaměstnanecké požitky jsou zejména mzdové náklady, odvody zaměstnavatele na zákonné zdravotní pojištění a sociální a důchodové zabezpečení a náklady na ostatní zaměstnanecké požitky vyplývající z kolektivní smlouvy.

Závazky a rezervy na zaměstnanecké požitky vykázané v konsolidovaném výkazu o finanční situaci představují jejich současnou hodnotu a jsou vypočteny přírůstkovou metodou. Přírůstky těchto závazků a rezerv se vykazují v nákladech v účetních obdobích, ve kterých zaměstnanci poskytnutí služby, na základě kterých získají na dané požitky právo.

Rezerva na dlouhodobé zaměstnanecké požitky se určuje pomocí přírůstkové metody (Projected Unit Credit Method), s pojistně-matematickým oceněním vždy ke konci účetního období. Zisky nebo ztráty vyplývající z úprav a změn pojistně-matematických odhadů pro definované požitky po skončení pracovního poměru jsou zahrnuty do ostatního úplného výsledku, změny v rezervě na ostatní dlouhodobé požitky jsou zahrnuty do zisku nebo ztráty.

2.12. Daň

Daň z příjmu zahrnuje splatnou a odloženou daň.

2.12.1. Splatná daň

Splatná daň se vypočítá na základě zdanitelného zisku za dané období. Zdanitelný zisk se odlišuje od zisku, který je vykázan v konsolidovaném výkazu zisků a ztrát, protože nezahrnuje položky výnosů, resp. nákladů, které jsou zdanitelné nebo odčitatelné od základu daně v jiných letech, ani položky, které nejsou zdanitelné, resp. odčitatelné od základu daně. Splatná daň Skupiny se vypočítá pomocí daňových sazeb v souladu s právními předpisy přijatými nebo věčně přijatými do konce účetního období.

2.12.2. Odložená daň

Odložená daň se vykáže na základě přechodných rozdílů mezi účetní hodnotou aktiv a závazků v konsolidované účetní závěrce a jejich daňovou základnou použitou pro výpočet zdanitelného zisku. Odložené daňové závazky se uznávají obecně u všech zdanitelných přechodných rozdílů. Odložené daňové pohledávky se obecně uznávají u všech odčitatelných přechodných rozdílů v rozsahu, v jakém je pravděpodobné, že zdanitelný zisk, proti kterému se budou moci využít odčitatelné přechodné rozdíly, bude dosažen. V souladu s pravidly výjimky první aplikace, odložená daňová pohledávka nebo odložený daňový závazek nejsou

vykázány pro přechodné rozdíly při prvotním vykázání aktiva nebo závazku kromě podnikové kombinace, pokud transakce, při prvním vykázání aktiva nebo závazku, neovlivňuje účetní nebo daňový zisk nebo ztrátu.

Účetní hodnota odložených daňových pohledávek se posuzuje vždy ke konci účetního období a snižuje se, pokud již není pravděpodobné, že budoucí zdanitelný zisk bude schopen odloženou daňovou pohledávku pokrýt v celkové nebo částečné výši.

Odložené daňové pohledávky a závazky se oceňují pomocí daňové sazby, která bude platit v období, ve kterém pohledávka bude realizována nebo závazek splatný, na základě daňových sazeb (a daňových zákonů) uzákoněných, resp. vyhlášených do konce účetního období. Oceňování odložených daňových závazků a pohledávek zohledňuje daňové důsledky, které vyplynou ze způsobu, jakým Skupina ke konci účetního období očekává úhradu nebo vyrovnání účetní hodnoty svých aktiv a závazků.

Odložené daňové pohledávky a závazky se kompenzují, pokud existuje vymahatelné právo na kompenzaci splatných daňových pohledávek proti splatným daňovým závazkům a pokud se vztahují k daním z příjmů uloženým stejným daňovým úřadem a Skupina má v úmyslu vyrovnat své splatné daňové pohledávky a závazky v čisté výši. Odložené daňové pohledávky a závazky jsou započteny pouze v rámci jednotlivých společností Skupiny.

2.12.3. Splatná a odložená daň za období

Splatná a odložená daň se vykazuje jako náklad nebo výnos a zahrnuje se do zisku nebo ztráty, kromě případů, kdy souvisí s položkami, které se vykazují mimo zisk nebo ztrátu (buď v ostatním úplném výsledku, nebo přímo ve vlastním kapitálu). V tom případě se i daň vykazuje mimo zisk nebo ztrátu.

2.13. Pozemky, budovy a zařízení

Pozemky, budovy a zařízení se vykazují v pořizovacích nákladech snížených o kumulované ztráty ze snížení hodnoty, u budov a zařízení navíc o oprávky. Pozemky nejsou odpisovány.

Nedokončené investice se evidují v pořizovacích nákladech snížených o ztráty ze snížení hodnoty. Pořizovací náklady zahrnují poplatky za odborné služby a v případě způsobilého aktiva i výpůjční náklady. Odpisování takového aktiva, stejně jako odpisování ostatního majetku, se zahájí okamžikem, kdy je aktivum připraveno pro zamýšlené použití.

Odpisy se vykazují tak, aby celá pořizovací cena aktiva (kromě pozemků a nedokončených investic) snížená o zbytkovou hodnotu byla alokována na celou dobu použitelnosti daného aktiva, za použití metody lineárních odpisů. Předpokládaná doba použitelnosti, zbytkové hodnoty a metoda odpisování se prověřují vždy na konci účetního období, přičemž vliv jakýchkoliv změn v odhadech se účtuje prospektivně.

Při výpočtu odpisů byly použity tyto doby životnosti:

	Počet let
Stavby	20 – 50
Dopravní prostředky	
<i>Lokomotivy</i>	20 – 35
<i>Osobní vozy</i>	20 – 30
<i>Nákladní vozy (bez komponent)</i>	25 – 33
Optická vlákna	25 a 50
Stroje, zařízení a ostatní	8 – 20

Pozemky, budovy a zařízení jsou odúčtovány při prodeji, nebo pokud se neočekávají žádné ekonomické užitky z jejich pokračujícího užívání. Zisk nebo ztráta z prodeje nebo vyřazení určité položky pozemků, budov a zařízení se určí jako rozdíl mezi výnosy z prodeje a účetní hodnotou daného aktiva a vykáže se v zisku nebo ztrátě.

Skupina aktivuje významné (periodické) opravy prováděné na kolejových vozidlech osobní dopravy. Náklady na opravu jsou evidovány jako samostatná majetková položka (komponenta) a odpisovány po dobu životnosti opravy. Doba odpisování komponent je stanovena pro řadu železničních kolejových vozidel a druh komponenty. U nákladních železničních kolejových vozidel se používá výkonové komponentní odpisování dle kilometrických proběhů.

Průměrná doba odepisování:

	Počet let
Vyvazovací obnova celků	4
Vyvazovací obnova vozidla	6
Hlavní obnova vozidla	11

Strategické náhradní díly (výměnné celky) jsou vykázány v rámci položky Dopravní prostředky. Ostatní náhradní díly splňující podmínky pro klasifikaci dle IAS 16 jsou vykázány v položce Komponenty.

2.14. Investice do nemovitostí

Investice do nemovitostí, tj. nemovitost držená za účelem dosažení příjmu z nájemného a/nebo za účelem zhodnocení (včetně nemovitostí ve fázi výstavby k budoucímu použití jako investice do nemovitostí), se prvotně ocení na úrovni pořizovacích nákladů, které zahrnují i vedlejší náklady spojené s pořízením nemovitosti. Po prvotním uznání oceňuje Skupina veškeré své investice do nemovitostí podle modelu oceňování pořizovacími náklady sníženými o opravy a kumulované ztráty ze snížení hodnoty.

Investice do nemovitostí je odúčtována při prodeji, nebo pokud je investice do nemovitostí trvale stažena z používání a z jejího prodeje nejsou očekávány budoucí ekonomické užitky. Zisky a ztráty vzniklé při odúčtování nemovitostí (stanovené jako rozdíl mezi čistým výtěžkem z prodeje a účetní hodnotou aktiva) jsou zahrnuty do hospodářského výsledku v období, ve kterém je nemovitost odúčtována.

Metodu odepisování a dobu použitelnosti stanovuje Skupina u investic do nemovitostí shodně s nemovitostmi zařazenými ve skupině Budovy (viz poznámka 2.13.).

2.15. Nehmotná aktiva

Samostatně pořízená nehmotná aktiva se vykazují v pořizovacích nákladech po odečtení kumulované amortizace a ztrát ze snížení hodnoty. Amortizace se účtuje rovnoměrně po dobu předpokládané doby použitelnosti. Předpokládaná doba použitelnosti a metoda amortizace se prověřují vždy na konci každého účetního období, přičemž vliv jakýchkoliv změn v odhadech se účtuje prospektivně.

Při výpočtu odpisů byly použity tyto doby životnosti:

	Počet let
Software	3 – 10
Softwarové licence	6 – 10
Smluvní vztahy	5
Zákaznické vztahy	5
Know – how	10
Ochranné známky	10

Nehmotné aktivum je odúčtováno při prodeji, nebo pokud se neočekávají budoucí ekonomické užitky z jeho používání nebo prodeje. Zisky nebo ztráty z odúčtování nehmotného aktiva, stanovené jako rozdíl mezi čistým výtěžkem z prodeje a účetní hodnotou aktiva, jsou zaúčtovány do zisku nebo ztráty v období, ve kterém je aktivum odúčtováno.

2.16. Goodwill

Goodwill se prvotně oceňuje částkou odpovídající rozdílu mezi uhrazenou protihodnotou zvýšenou o hodnotu všech případných nekontrolních podílů a reálnou hodnotou jakéhokoli v minulosti drženého podílu a mezi čistou reálnou hodnotou nabytých identifikovatelných aktiv a převzatých závazků a podmíněných závazků. Po prvotním zaúčtování se goodwill vykazuje v pořizovací ceně snížené o kumulované ztráty ze snížení hodnoty. Vykázaný goodwill je testován na možné snížení hodnoty. Tento test je prováděn alespoň jednou ročně nebo častěji, pokud existují indikátory možného snížení hodnoty goodwillu. Ke dni akvizice je goodwill alokován těm peněžotvorným jednotkám, u nichž se očekává, že budou mít užitek ze synergií plynoucích z akvizice. Peněžotvorná jednotka je nejmenší identifikovatelná skupina aktiv, která vytváří peněžní příjmy výrazně nezávislé na peněžních příjmech z jiných aktiv. Snížení hodnoty goodwillu se zjišťuje stanovením zpětně získatelné hodnoty těch peněžotvorných jednotek, ke kterým byl goodwill alokován. Pokud je zpětně získatelná hodnota peněžotvorné jednotky nižší než její účetní hodnota, je zaúčtováno snížení hodnoty. Zaúčtované ztráty ze snížení hodnoty goodwillu není možné později stornovat. V případě, že dochází k částečnému prodeji peněžotvorné jednotky, ke které byl alokován goodwill, je zůstatková hodnota goodwillu vztahující se k prodávané části zahrnuta do zisku nebo ztráty při prodeji. Výše takto odúčtovaného goodwillu je stanovena na základě poměru reálné hodnoty prodávané části peněžotvorné jednotky a reálné hodnoty části, která zůstává ve vlastnictví Skupiny.

2.17. Snížení hodnoty hmotných a nehmotných aktiv

Ke konci každého účetního období Skupina posuzuje účetní hodnotu hmotných a nehmotných aktiv, aby určila, zda existují náznaky, že aktivum může mít sníženou hodnotu. Pokud jakýkoliv takový náznak existuje, odhadne se zpětně získatelná částka takového aktiva, aby se určil rozsah případných ztrát ze snížení jeho hodnoty. Pokud není možno určit zpětně získatelnou částku jednotlivého aktiva, Skupina stanoví zpětně získatelnou částku peněžotvorné jednotky, k níž aktivum náleží. Celopodniková aktiva se přiřadí k samostatné peněžotvorné jednotce, pokud lze určit rozumný a konzistentní základ pro jejich přiřazení. Jinak jsou celopodniková aktiva přiřazena k nejmenší skupině peněžotvorných jednotek, pro kterou je možné určit rozumný a konzistentní základ pro jejich přiřazení.

Nehmotná aktiva s neurčitou dobou použitelnosti a nehmotná aktiva, která ještě nejsou používána, se testují na snížení jejich hodnoty alespoň jednou ročně a při každém náznaku možného snížení jejich hodnoty.

Zpětně získatelná částka se rovná reálné hodnotě aktiva snížené o náklady na prodej nebo hodnotě z užívání podle toho, která je vyšší. Při posuzování hodnoty z užívání se odhad budoucích peněžních toků diskontuje na jejich současnou hodnotu pomocí diskontní sazby před zdaněním, která vyjadřuje běžné tržní posouzení časové hodnoty peněz a specifická rizika pro dané aktivum, o které nebyly upraveny odhady budoucích peněžních toků.

Pokud je zpětně získatelná částka aktiva (nebo peněžotvorné jednotky) nižší než jeho účetní hodnota, sníží se účetní hodnota aktiva (nebo peněžotvorné jednotky) na jeho zpětně získatelnou částku. Ztráta ze snížení hodnoty se promítne přímo do zisku nebo ztráty.

Pokud se ztráta ze snížení hodnoty následně zruší, účetní hodnota aktiva (nebo peněžotvorné jednotky) se zvýší na upravený odhad jeho zpětně získatelné částky, ale tak, aby zvýšená účetní hodnota aktiva nepřevýšila účetní hodnotu, která by byla stanovena, kdyby se v předchozích letech nevykázala žádná ztráta ze snížení hodnoty aktiva (nebo peněžotvorné jednotky). Zrušení ztráty ze snížení hodnoty se přímo promítne do zisku nebo ztráty.

2.18. Investice do společných podniků a přidružených společností

Společný podnik je společné ujednání, v němž strany, které spoluovládají toto ujednání, mají práva na čistá aktiva tohoto ujednání. Spoluovládání je smluvně dohodnuté sdílení kontroly nad ujednáním, které existuje, když rozhodnutí o relevantních činnostech vyžadují jednomyslný souhlas stran, které sdílejí kontrolu.

Přidruženou společností je subjekt, ve kterém má Skupina podstatný vliv a který není ani dceřinou společností, ani účastí ve společném podniku. Podstatný vliv je moc účastnit se rozhodování o relevantních aktivitách subjektu, do něhož bylo investováno, ale není to ovládání ani spoluovládání takových aktivit. Skupina v tomto případě obvykle kontroluje 20–50 % hlasovacích práv.

Zisk nebo ztráta a úplný výsledek, aktiva a závazky společných podniků a přidružených společností byly v této konsolidované účetní závěrce zachyceny ekvivalenční metodou. Podle ekvivalenční metody se při prvotním vykázání investice do společných podniků a přidružených společností vykazují v konsolidovaném výkazu o finanční situaci v pořizovací ceně a následně jsou upraveny o podíly Skupiny na zisku nebo ztrátě a ostatním úplném výsledku přidružené společnosti či společného podniku. Pokud podíl Skupiny na ztrátách přidružené společnosti nebo společného podniku převyšuje podíl Skupiny v dané přidružené

společnosti nebo společném podniku, Skupina přestane svůj podíl na dalších ztrátách vykazovat. Další ztráty se vykazují pouze v případech, kdy Skupině vznikly právní nebo mimosmluvní závazky nebo kdy Skupina zaplatila jménem přidružené společnosti nebo společného podniku.

Skupina přestane používat ekvivalenční metodu od data, kdy investice přestane být přidruženým podnikem nebo společným podnikem, nebo kdy je investice klasifikována jako držená k prodeji. Pokud si Skupina ponechává podíl v dřívějších přidružených či společných podnicích a ponechaný podíl je finančním aktivem, Skupina oceňuje veškeré ponechané podíly reálnou hodnotou k tomuto datu a tato reálná hodnota je použita jako účetní hodnota při prvotním zaúčtování finančního aktiva v souladu s IFRS 9. Rozdíl mezi účetní hodnotou přidruženého nebo společného podniku k datu ukončení používání ekvivalenční metody a reálnou hodnotou veškerých ponechaných podílů a zisků z prodeje části podílu v přidruženém nebo společném podniku je součástí určení zisku nebo ztráty z prodeje přidruženého nebo společného podniku. Navíc Skupina zachytí všechny částky uznané v ostatním úplném výsledku v souvislosti s tímto přidruženým nebo společným podnikem stejně, jako kdyby přidružený nebo společný podnik přímo pozbyl související aktiva a závazky. Proto pokud by zisk nebo ztráta dříve zachycená v ostatním úplném výsledku tímto přidruženým nebo společným podnikem byla reklasifikována do zisku nebo ztráty při vyřazení souvisejících aktiv nebo závazků, Skupina reklasifikuje zisk nebo ztrátu z ostatního úplného výsledku do zisku nebo ztráty (jako reklasifikační úpravu), když dojde k ukončení použití ekvivalenční metody pro tuto investici.

Skupina i nadále používá ekvivalenční metodu, pokud se investice do přidruženého podniku stane investicí do společného podniku či pokud se investice do společného podniku stane investicí do přidruženého podniku. Při těchto změnách vlastnických podílů nedochází k přecenění na reálnou hodnotu. Pokud Skupina zmenší svůj vlastnický podíl v přidruženém nebo společném podniku, avšak bude i nadále využívat ekvivalenční metodu, pak reklasifikuje do zisku nebo ztráty tu část zisku nebo ztráty, která byla dříve vykázána v ostatním úplném výsledku, pokud by byly tento zisk nebo ztráta reklasifikovány do zisku nebo ztráty při prodeji souvisejících aktiv nebo závazků.

Pokud subjekt Skupiny obchoduje se společným podnikem nebo s přidruženou společností Skupiny, zisky a ztráty plynoucí z transakcí se společným podnikem nebo přidruženou společností jsou vykázány v konsolidované účetní závěrce Skupiny do výše podílů ve společném podniku nebo v přidružené společnosti, které nepatří Skupině.

2.19. Zásoby

Zásoby se oceňují na nižší z úrovní nákladů na jejich pořízení a čisté realizovatelné hodnoty. Náklady na pořízení zásob jsou určovány metodou váženého aritmetického průměru. Čistá realizovatelná hodnota zahrnuje předpokládanou prodejní cenu zásob sníženou o všechny odhadované náklady na dokončení a náklady nutné k uskutečnění prodeje. Náhradní díly splňující podmínky klasifikace dle IAS 16 a vykázány na řádku Pozemky, budovy a zařízení (poznámka 2.13.).

2.20. Rezervy

Rezervy se vykáží, má-li Skupina současný (smluvní nebo mimosmluvní) závazek, který je důsledkem minulé události, přičemž je pravděpodobné, že Skupina bude muset tento závazek vypořádat a výši takového závazku je možné spolehlivě odhadnout.

Částka vykázaná jako rezerva je nejlepším odhadem výdajů, které budou nezbytné k vypořádání současného závazku vykázaného ke konci účetního období po zohlednění rizik a nejistot spojených s daným závazkem. Pokud se rezerva určuje pomocí odhadu peněžních toků potřebných k vypořádání současného závazku, účetní hodnota rezervy se rovná současné hodnotě těchto peněžních toků.

Pokud se očekává, že některé nebo veškeré výdaje nezbytné k vypořádání rezervy budou nahrazeny jinou stranou, vykáže se pohledávka na straně aktiv, pokud je prakticky jisté, že Skupina náhradu obdrží a výši takové pohledávky je možné spolehlivě určit.

Skupina vykáže rezervu na restrukturalizaci, pokud má vypracovaný podrobný, oficiálně zdokumentovaný plán restrukturalizace a u těch, kterých se to týká, vyvolala reálné očekávání, že restrukturalizace bude provedena, a to tím, že zahájila implementaci jejího plánu nebo zveřejnila hlavní rysy těm, kteří budou restrukturalizací ovlivněni. Ocenění rezerv na restrukturalizaci zahrnuje pouze přímé výdaje spojené s restrukturalizací, tj. částky nezbytně nutné pro provedení restrukturalizace, které nesouvisí s pokračujícími aktivitami Skupiny.

Proti rezervě je možné zúčtovat pouze takové výdaje, na které byla původně vytvořena. Změna stavu rezerv je v zisku nebo ztrátě přiřazována ke konkrétním nákladům, nevyužitá část rezerv je vykázána v Ostatních provozních výnosech.

Současné závazky vyplývající z nevýhodných smluv se účtují a oceňují jako rezervy. Nevýhodná smlouva se chápe jako smlouva Skupiny, na základě které nevyhnutelné náklady na splnění závazků ve smyslu smlouvy převyšují předpokládané ekonomické užítky, jejichž přijetí se na základě takové smlouvy očekává. Mezi náklady na splnění smlouvy zahrnuje Skupina přírůstkové náklady, které přímo souvisejí s plněním smlouvy a alokaci dalších nákladů přímo souvisejících s plněním smluv.

2.21. Finanční nástroje

Finanční aktiva a finanční závazky jsou vykazovány, jakmile se Skupina stane stranou smluvních ustanovení finančního nástroje.

Finanční aktiva a závazky se při prvotním vykázání oceňují reálnou hodnotou. Transakční náklady, které lze přímo přiřadit pořízení nebo vydání finančních aktiv nebo závazků jiných než oceněných v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty, se při prvotním vykázání přičítají k reálné hodnotě finančních aktiv, resp. odečítají od reálné hodnoty finančních závazků. Výjimku tvoří transakční náklady, které lze přímo přiřadit pořízení finančních aktiv nebo závazků oceněných v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty, které se okamžitě vykazují v zisku nebo ztrátě.

Finanční aktiva se klasifikují do těchto tří kategorií: finanční aktiva oceňovaná v naběhlé hodnotě, finanční aktiva oceňovaná reálnou hodnotou vykázanou do zisku nebo ztráty nebo finanční aktiva oceňovaná reálnou hodnotou vykázanou v ostatním úplném výsledku. Klasifikace závisí na obchodním modelu Skupiny a na charakteru smluvních peněžních toků konkrétního finančního aktiva.

Finanční závazky se klasifikují jako finanční závazky v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty nebo jako finanční závazky oceněné v naběhlé hodnotě.

2.21.1. Metoda efektivní úrokové míry

Metoda efektivní úrokové míry je metoda výpočtu naběhlé hodnoty dluhového nástroje a alokace úrokového výnosu/nákladu za dané období. Efektivní úroková míra je úroková míra, která přesně diskontuje předpokládanou výši budoucích peněžních příjmů/výdajů (včetně všech poplatků zaplacených nebo přijatých, které tvoří nedílnou součást efektivní úrokové míry, transakčních nákladů a dalších premii nebo diskontů) s výjimkou očekávaných úvěrových ztrát po očekávané době trvání dluhového nástroje, na jejich hrubou naběhlou hodnotu k okamžiku prvotního vykázání.

Výnosy a náklady se vykazují na základě efektivní úrokové míry dluhových nástrojů, kromě finančních aktiv a závazků klasifikovaných jako v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty.

2.21.2. Finanční aktiva oceněná v reálné hodnotě do ostatního úplného výsledku

Finanční aktiva oceněná v reálné hodnotě do ostatního úplného výsledku představují kapitálové investice, které nejsou určeny k obchodování. Skupina mezi tato aktiva zahrnuje majetkové podíly, které nejsou obchodovány na aktivním trhu.

Investice do kapitálových nástrojů oceněných reálnou hodnotou do ostatního úplného výsledku jsou prvotně oceněny reálnou hodnotou navýšenou o transakční náklady. Následně jsou oceněny reálnou hodnotou, přičemž zisky a ztráty ze změn reálné hodnoty jsou vykázané do ostatního úplného výsledku a kumulovány ve fondu z přecenění investic.

Příjmy z dividend z kapitálových investic se účtují do zisku a ztráty v případě, že Skupina získá právo dividendy obdržet.

2.21.3. Finanční aktiva oceněná naběhlou hodnotou

Úvěry a pohledávky (včetně bankovních zůstatků) jsou finanční aktiva držená v rámci obchodního modelu, jehož cílem je inkasovat smluvní peněžní toky, které představují výhradně úhrady jistiny a úroků z nesplacené částky jistiny. Z tohoto důvodu Skupina tato aktiva oceňuje naběhlou hodnotou za použití metody efektivní úrokové míry po odečtení opravné položky na očekávané úvěrové ztráty. Tato aktiva vznikají tehdy, když Skupina poskytne peněžní prostředky, zboží nebo služby přímo dlužníkovi, aniž by plánovala s pohledávkou obchodovat.

Výnosové úroky se vykazují pomocí efektivní úrokové míry, s výjimkou krátkodobých pohledávek, u kterých by bylo vykázání úroku nevýznamné.

2.21.4. Finanční aktiva oceněná reálnou hodnotou do zisku nebo ztrát

Finanční aktiva, která nesplňují kritéria pro ocenění naběhlou hodnotou nebo reálnou hodnotou do ostatního úplného výsledku se oceňují reálnou hodnotou do zisku nebo ztráty.

V této kategorii Skupina vykazuje finanční deriváty vykázané v rámci ostatních finančních aktiv.

Finanční aktiva oceněná reálnou hodnotou do zisku nebo ztráty se ke konci každého účetního období oceňují reálnou hodnotou, přičemž veškeré zisky a ztráty reálné hodnoty jsou vykázané v zisku nebo ztrátě do té míry, kdy nejsou součástí zajišťovacích vztahů (viz zásady pro zajišťovací účetnictví). Způsob stanovení reálné hodnoty je uveden v poznámce 36.3.

2.21.5. Očekávané úvěrové ztráty z finančních aktiv

Finanční aktiva, kromě aktiv v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty, se snižují o opravnou položku na očekávané úvěrové ztráty v okamžiku zachycení aktiva v účetnictví a při následném oceňování se výše očekávaných úvěrových ztrát aktualizuje vždy k datu účetní závěrky.

Obecný přístup (3-stage impairment model): finanční aktivum je při prvotním vykazání zařazeno do úrovně 1, pro kterou je vykázáno snížení hodnoty na úrovni očekávané 12měsíční úvěrové ztráty. V průběhu života finančního aktiva Skupina zjišťuje, zda nedošlo k významnému zvýšení úvěrového rizika. Pokud ano, takové finanční aktivum je přeřazeno do úrovně 2, pro kterou je vykázáno snížení hodnoty na úrovni očekávané celoživotní ztráty. V případě úvěrového selhání protistrany („default“) je takové finanční aktivum přeřazeno do úrovně 3. V této úrovni jsou výnosové úroky z finančního aktiva vykazovány ze zůstatkové hodnoty aktiva po zohlednění opravné položky na očekávané úvěrové ztráty s použitím původní efektivní úrokové míry.

Pro účely stanovení očekávaných úvěrových ztrát Skupina aplikuje zjednodušený přístup dle IFRS 9, který umožňuje posouzení celoživotní očekávané ztráty u všech krátkodobých pohledávek z obchodních vztahů, smluvních aktiv a pohledávek z finančního leasingu.

Zjednodušený přístup je aplikován na krátkodobé obchodní pohledávky, které neobsahují významnou komponentu financování, a pohledávky z finančního leasingu. Podle vypracované matice znehodnocení, která zahrnuje historické vstupy i vstupy obsahující očekávání do budoucna, Skupina kalkuluje opravné položky pro portfoliově posuzované pohledávky.

V případě individuálně posuzovaných pohledávek Skupina zvažuje následující faktory, které mají dopad na schopnost dlužníka dostát svým závazkům:

- 30 a více dní po splatnosti;
- Výhled do budoucna;
- Znalost zákazníka;
- Platební morálka.

Na základě historických zkušeností Skupina pro stanovení úvěrového selhání (defaultu) využívá následující kritéria:

- Pokud informace získané z externích zdrojů naznačují, že dlužník pravděpodobně nebude platit věřitelům v plném rozsahu (vyhlášení konkurzu, zahájení insolvenčního řízení).
- Pokud je finanční aktivum více než 90 dní po splatnosti za předpokladu, že Skupina nemá přiměřené a doložitelné informace prokazující, že zpoždění splatnosti není vhodným kritériem pro stanovení defaultu.

2.21.6. Odúčtování finančního aktiva

Skupina odúčtuje finanční aktivum pouze v případě, když smluvní práva na peněžní toky z aktiva vyprší nebo když toto finanční aktivum a v podstatě i veškerá rizika a užítky spojené s jeho vlastnictvím převede na jiný subjekt.

Jestliže Skupina nepřevede ani si neponechá v podstatě všechna rizika a užítky spojené s vlastnictvím aktiva a ponechá si kontrolu nad aktivem, zaúčtuje podíl, který si na převáděném aktivu ponechává, a související závazek vyplývající z částek, které bude možná muset zaplatit. Pokud si Skupina ponechá v podstatě všechna rizika a užítky spojené s vlastnictvím převáděného finančního aktiva, pokračuje v účtování o tomto finančním aktivu a zaúčtuje také zajištěnou výpůjčku.

Při odúčtování finančního aktiva oceněného naběhlou hodnotou se rozdíl mezi účetní hodnotou aktiva a součtem přijaté úhrady a pohledávky vykáže do zisku a ztráty. Při odúčtování investice do kapitálového nástroje, kterou Skupina vykazuje reálnou hodnotou do ostatního úplného výsledku, nejsou kumulativní zisk nebo ztráta, jež byly dříve kumulovány ve fondu z přecenění investic, reklasifikovány do zisku nebo ztráty, ale jsou převedeny do nerozděleného zisku minulých let.

2.21.7. Finanční závazky v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty

Finanční závazky se klasifikují jako finanční závazky v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty, pokud jsou určeny k obchodování nebo jsou označeny jako oceňované v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty.

V této kategorii Skupina vykazuje finanční deriváty vykázané v rámci ostatních finančních závazků.

Finanční závazky v reálné hodnotě do zisku nebo ztráty se oceňují v reálné hodnotě, přičemž jakýkoliv výsledný zisk nebo ztráta ze změn reálné hodnoty se účtuje do hospodářského výsledku (pokud nejsou součástí označeného zajišťovacího vztahu – viz pravidla pro zajišťovací účetnictví). Reálná hodnota se stanoví způsobem uvedeným v poznámce 36.3.

2.21.8. Finanční závazky oceněné v naběhlé hodnotě

Finanční závazky, které nejsou drženy k obchodování nebo označené jako finanční závazky v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty, jsou následně oceňeny v naběhlé hodnotě s použitím metody efektivní úrokové míry.

Půjčky se při prvotním vykazání účtují v reálné hodnotě snížené o transakční náklady. V následujících obdobích se půjčky vykazují v naběhlé hodnotě s použitím metody efektivní úrokové míry.

2.21.9. Odúčtování finančních závazků

Skupina přistupuje k odúčtování finančních závazků pouze v situaci, kdy jsou povinnosti Skupiny splněny, zrušeny nebo kdy skončí jejich platnost. Rozdíl mezi účetní hodnotou odúčtovaného finančního závazku a částky buď zaplacené, nebo splatné je zaúčtován do zisku nebo ztráty.

2.21.10. Finanční deriváty

Skupina uzavírá smlouvy o finančních derivátech s cílem řídit úrokové, měnové a komoditní riziko.

Deriváty se prvotně oceňují reálnou hodnotou k datu uzavření smlouvy o finančním derivátu a poté se přeceňují na reálnou hodnotu vždy ke konci účetního období. Výsledný zisk nebo ztráta se vykazují přímo v zisku nebo ztrátě, pokud není derivát označen jako zajišťovací nástroj – v tom případě závisí načasování jeho zaúčtování do zisku nebo ztráty na charakteru zajišťovacího vztahu.

Deriváty, které nesplňují podmínky pro zajišťovací deriváty, jsou Skupinou vykazovány v reálné hodnotě do zisku nebo ztráty.

Derivát s kladnou reálnou hodnotou se vyazuje jako finanční aktivum, zatímco derivát se zápornou reálnou hodnotou se vyazuje jako finanční závazek. Deriváty se v konsolidované účetní závěrce nekompenzují, pokud Skupina nemá vymahatelné právo na kompenzaci a zároveň jej hodlá uplatnit.

2.21.11. Zajišťovací účetnictví

Zajišťovací derivátové nástroje Skupina klasifikuje buď jako zajištění reálné hodnoty nebo zajištění peněžních toků.

Při vzniku zajišťovacího vztahu Skupina zdokumentuje vztah mezi zajišťovacím nástrojem a zajištěnou položkou, cíle řízení rizika a strategii realizace různých zajišťovacích operací. Od vzniku zajištění Skupina průběžně dokumentuje a monitoruje, zda je zajišťovací nástroj vysoce účinný při kompenzaci změn reálné hodnoty nebo peněžních toků zajištěné položky přiřaditelných k zajišťovanému riziku. Skupina sleduje existenci ekonomického vztahu, zajišťovací poměr, zdroje neefektivnosti a vliv kreditního rizika. Zajišťovací účetnictví odpovídá strategii řízení rizik Skupiny. Dle IFRS 9 Skupina odděluje basis spread z meziměnových úrokových swapů a forwardovou složku z měnových swapů do ostatního úplného výsledku a kumulují se ve fondu nákladů na zajištění. Pokud je zajištěná položka spojená s časovým obdobím, částka kumulovaná ve fondu na náklady zajištění se reklasifikuje do zisku nebo ztráty formou amortizace na systematické a racionální bázi.

Pokud zajišťovací vztah přestane splňovat požadavek na efektivnost zajištění související se zajišťovacím poměrem, avšak cíle v oblasti řízení rizik pro daný zajišťovací vztah zůstávají stejné, Skupina upraví zajišťovací poměr tohoto zajišťovacího vztahu (tzn. rebalancuje zajištění) tak, aby opět splňoval požadovaná kritéria.

2.21.12. Zajištění peněžních toků

Účinná část změn reálné hodnoty finančních derivátů označených a fungujících jako zajištění peněžních toků se vyazuje v ostatním úplném výsledku a je kumulována ve fondu ze zajištění peněžních toků. Skupina odděluje fond nákladů na zajištění při splnění podmínek vykazování těchto nákladů do ostatního úplného výsledku. Zisk anebo ztráta týkající se neúčinné části se vyazuje přímo v zisku nebo ztrátě.

Částky dříve vykázané v ostatním úplném výsledku a kumulované ve vlastním kapitálu se reklasifikují do zisku nebo ztráty v období, ve kterém se v zisku nebo ztrátě vykáže zajištěná položka, a na stejném řádku konsolidovaného výkazu zisků a ztrát jako zaúčtovaná zajištěná položka. Pokud však zajištění očekávané transakce následně vyústí v zaúčtování nefinančního aktiva nebo nefinančního závazku, zisky a ztráty předtím zaúčtované do ostatního úplného výsledku kumulované ve vlastním kapitálu se přesunou z vlastního kapitálu a jsou zahrnuty do pořizovacího nákladu nefinančního aktiva nebo nefinančního závazku.

Skupina ukončí zajišťovací účetnictví pouze tehdy, když zajišťovací vztah (nebo jeho část) přestane splňovat kvalifikační kritéria (po zohlednění veškerého re-balancování zajišťovacího vztahu). To zahrnuje i případy, kdy zajišťovací nástroj vyprší, je prodán, ukončen nebo vypořádán. Ukončení zajišťovacího účetnictví se zaúčtuje prospektivně. Jakýkoli zisk nebo ztráta, která byla uznána v ostatním úplném výsledku a kumulována ve fondu ze zajištění peněžních toků, zůstává ve vlastním kapitálu, dokud nenastane předpokládaná transakce. Pokud se již neočekává, že k realizaci očekávané transakce dojde, zisky nebo ztráty kumulované ve fondu ze zajištění peněžních toků se ihned reklasifikují do zisku nebo ztráty.

2.21.13. Zajištění reálné hodnoty

Změny reálné hodnoty finančních derivátů, které se tak označují a splňují kritéria zajištění reálné hodnoty, se vykazují přímo v zisku nebo ztrátě společně s veškerými případnými změnami reálné hodnoty zajištěného aktiva nebo závazku, které souvisí se zajišťovaným rizikem. Změna reálné hodnoty zajišťovacího nástroje a změna zajištěné položky související se zajišťovaným rizikem se vykazují na řádku konsolidovaného výkazu zisků a ztrát, který se týká zajištěné položky.

Skupina ukončí zajišťovací účetnictví pouze tehdy, kdy zajišťovací vztah (nebo jeho část) přestane splňovat kvalifikační kritéria (po re-balancování, je-li relevantní), např. při vypršení zajišťovacího nástroje nebo při jeho prodeji, výpovědi, resp. realizaci předmětné smlouvy. Ukončení zajišťovacího účetnictví se zaúčtuje prospektivně. Úprava účetní hodnoty zajištěné položky zohledňující reálnou hodnotu a vyplývající ze zajištěného rizika se amortizuje do zisku nebo ztráty od data předmětné úpravy.

2.21.14. Finanční deriváty k obchodování

Všechny derivátové obchody, které Skupina uzavírá, jsou ekonomicky sjednávány za účelem zajištění, ale některé z nich nejsou z formálních důvodů klasifikované jako zajišťovací. Deriváty, které nesplňují podmínky pro zajišťovací deriváty, jsou vykazovány jako finanční deriváty k obchodování. Změna v reálné hodnotě u derivátů k obchodování je účtována jako náklad, příp. výnos z derivátových operací.

3. Aplikace nových a novelizovaných Mezinárodních standardů účetního výkaznictví

3.1. Standardy a interpretace účinné pro období končící 31. prosince 2022

V průběhu období končícího 31. 12. 2022 vstoupily v účinnost následující standardy, novely a interpretace relevantní vzhledem k aktivitám Skupiny:

Úpravy, nové a novelizované standardy a interpretace	Účinné pro období začínající k nebo po datu
IFRS 3 – Úpravy IFRS 3 – Odkaz na koncepční rámec	1. ledna 2022
IAS 16 – Úpravy IAS 16 – Příjmy před zamýšleným použitím	1. ledna 2022
IAS 37 – Úpravy IAS 37 – Náklady na plnění smlouvy	1. ledna 2022
Různé standardy – Roční zdokonalení IFRS – cyklus 2018–2020	1. ledna 2022

Skupina použila Úpravu IAS 37 – Náklady na splnění smlouvy již před datem její účinnosti pro rezervu na nevýhodné smlouvy. Úprava IAS 37 byla poprvé použita v konsolidované účetní závěrce za rok 2020.

Přijetí ostatních výše uvedených novel v průběhu období nemělo na zveřejnění nebo na částky vykázané v této účetní závěrce významný dopad.

3.2. Standardy a interpretace použité před datem účinnosti

Skupina nepoužila žádný standard ani interpretaci před datem jejich účinnosti.

3.3. Standardy a interpretace, které jsou vydány, ale dosud nebyly použity

K datu sestavení konsolidované účetní závěrky byly vydány následující standardy a interpretace relevantní vzhledem k aktivitám Skupiny, které nebyly dosud účinné a které Skupina nepoužila před datem jejich účinnosti.

Úpravy, nové a novelizované standardy a interpretace	Účinné pro období začínající k nebo po datu
IFRS 10, IAS 28 – Úprava IFRS 10 a IAS 28 – Prodej nebo vklad aktiv mezi investorem a přidruženým či společným podnikem	Datum bude stanoveno ^{*)}
IFRS 16 – Úpravy IFRS 16 – Závazky z leasingu při prodeji a zpětném leasingu	1. ledna 2024 ^{*)}
IAS 1 – Úpravy IAS 1 – Klasifikace závazků jako krátkodobé a dlouhodobé	1. ledna 2024 ^{*)}
IAS 1 – Úpravy IAS 1 – Klasifikace dlouhodobých závazků s kovenanty	1. ledna 2024 ^{*)}
IAS 1 – Úpravy IAS 1 a stanovisko IFRS č. 2 – Zveřejňování účetních pravidel	1. ledna 2023
IAS 8 – Úpravy IAS 8 – Definice účetních odhadů	1. ledna 2023
IAS 12 – Úpravy IAS 12 – Odložená daň související s aktivy a závazky vyplývající z jediné transakce	1. ledna 2023

^{*)} Standardy, úpravy a interpretace, které nebyly dosud schváleny pro použití v EU.

Vedení Skupiny předpokládá, že přijetí ostatních uvedených standardů, novel a interpretací v následujících obdobích nebude mít na konsolidovanou účetní závěrku Skupiny významný dopad.

4. Důležité účetní úsudky a klíčové zdroje nejistoty při odhadech

Při uplatňování účetních pravidel Skupiny uvedených v poznámce 2. se od vedení vyžaduje, aby provedlo úsudky a vypracovalo odhady a předpoklady o výši účetní hodnoty aktiv a závazků, která není okamžitě zřejmá z jiných zdrojů. Odhady a příslušné předpoklady se realizují na základě zkušeností z minulých období a jiných faktorů, které se v daném případě považují za relevantní. Skutečné výsledky se od těchto odhadů mohou lišit.

Odhady a příslušné předpoklady se pravidelně prověřují. Opravy účetních odhadů se vykazují v období, ve kterém byl daný odhad opraven (pokud má oprava vliv pouze na příslušné období), nebo v období vytvoření opravy a v budoucích obdobích (pokud má oprava vliv na běžné i budoucí období).

Dále jsou uvedeny důležité úsudky, základní předpoklady týkající se budoucnosti a další klíčové zdroje nejistoty při odhadech vypracovaných ke konci účetního období, u nichž existuje významné riziko, že během příštího roku způsobí významné úpravy účetních hodnot aktiv a závazků.

4.1. Klíčové zdroje nejistoty odhadů

4.1.1. Snížení hodnoty majetku

Skupina posuzuje zpětně získatelnou hodnotu všech složek aktiv v případě, že existují indikátory jejich znehodnocení (s výjimkou nehmotných aktiv s neurčitelnou dobou použitelnosti nebo nedokončeného nehmotného majetku a goodwillu, u kterých je zpětně získatelná hodnota posuzována každoročně). Toto posouzení je založeno na očekávaných předpokladech a v budoucnu se může měnit podle vývoje aktuální situace a dostupnosti informací. Posouzení snížení hodnoty majetku v kategorii Pozemky, budovy a zařízení je zveřejněno v poznámce 16.1.

4.1.2. Rezervy na soudní spory

Skupina vede řadu regulačních soudních i mimosoudních obchodních sporů. V případě, že jsou splněna kritéria pro tvorbu rezerv, tvoří Skupina na tyto spory rezervy na základě nejlepších dostupných informací a odhadů. Skutečný výsledek sporů se však může od těchto odhadů lišit. Informace k soudním sporům jsou uvedeny v poznámkách 28. a 35.1.

4.1.3. Leasing – doba nájmu

Skupina používá odhad při stanovení doby nájmu u smluv na dobu neurčitou. Při tomto odhadu je zohledněna doba a okolnosti vypověditelnosti jednotlivých smluv. Skupina stanovila odhad předpokládané doby nájmu u smluv uzavřených na dobu neurčitou a posuzovaných na základě portfoliového přístupu na dobu 5 let v případě budov a 3 roky u nákladních železničních vozidel, jelikož vzhledem k historickým zkušenostem je u těchto nájmu dostatečná jistota, že nebudou ze strany Skupiny ukončeny během této očekávané doby nájmu.

Každá významná smlouva je navíc posuzována také individuálně, co se týče jednotlivých ustanovení smlouvy, ekonomické situace na trhu tohoto aktiva a také zkušeností s tímto pronajímatelem z minulosti, a následně dle těchto parametrů upravena doba nájmu.

Smlouvy se SŽ na pronájem prostor na nádražích jsou uzavřeny pro jednotlivé oblasti (7 velkých rámcových smluv). Při ocenění jednotlivých pronajímaných prostor v rámci jedné smlouvy Skupina použila agregaci do portfolií dle rámcových smluv, a to z důvodu nevýznamnosti těchto jednotlivých nájemních pronajímaných prostor. Vzhledem k tomu, že tyto smlouvy byly se SŽ uzavřeny na 50 let, jsou posuzovány stejně jako smlouvy na dobu neurčitou a odhad doby nájmu je tedy pro účely ocenění leasingu stanoven na 5 let. Smlouvy obsahují opce na předčasné ukončení nájmu, Skupina je však využívá převážně v případě ukončení provozování dopravy v daném místě.

4.2. Úsudky použité při aplikaci účetních postupů

4.2.1. Úhrady od objednatelů veřejné služby

Skupina přijímá platby za provozování osobní železniční dopravy v závazku veřejné služby z rozpočtu krajů a z rozpočtu Ministerstva dopravy. Skupina dále přijímá platby z rozpočtu Ministerstva dopravy za poskytování přepravních služeb za zvýhodněnou cenu pro vybrané skupiny obyvatelstva (studenti, důchodci, osoby se sníženou schopností pohybu). Skupina vykazuje tyto úhrady jako výnosy ze smluv se zákazníky.

U úhrad od objednatelů je podstatou smluvního vztahu s kraji, respektivě s Ministerstvem dopravy, objednávka služby dopravní obslužnosti v dané lokalitě nebo na specifikované trati. Tato služba je Skupinou poskytována bez ohledu na to, zda a kolik osob vlastní službu osobní přepravy využívá. Nejedná se o dotaci, protože zakázka poskytování služby dopravní obslužnosti je vysoutěžena mezi řadou zájemců o poskytování této služby a předmětem služby není přeprava konkrétních osob, ale zajištění služby dostupnosti hromadné veřejné dopravy. Úhradu za poskytování služby dostává společnost, která danou službu vysoutěží a zajistí svými prostředky její zajištění za dodržení vysoutěžených podmínek.

U zvýhodněných cen pro různé kategorie zákazníků (studenti, důchodci, osoby se sníženou pohyblivostí) se jedná o opatření, kdy zákazník čerpá službu (osobní přeprava) a platí pouze část její ceny, zatímco část ceny platí třetí subjekt (v tomto případě stát). Nejedná se o dotaci přepravci, protože ve své podstatě jde o přímé dotování tržní ceny skupinám obyvatelstva, nikoliv o motivační ekonomickou pobídku se záměrem ovlivnit chování přepravce určitým směrem.

5. Údaje o segmentech

5.1. Činnosti, z nichž plynou vykazovaným segmentům výnosy

Standard IFRS 8 vyžaduje, aby provozní segmenty byly identifikovány na základě interních zpráv o složkách Skupiny, které pravidelně kontroluje vedoucí osoba s rozhodovací pravomocí, což je představenstvo Společnosti, aby bylo možné přidělit do příslušného segmentu zdroje a vyhodnotit jeho výkonnost. Vykazované segmenty Skupiny lze tedy podle standardu IFRS 8 rozdělit následovně:

- Osobní doprava – další informace o provozování osobní železniční dopravy jsou uvedeny v poznámce 6.
- Nákladní doprava – další informace o provozování nákladní železniční dopravy jsou uvedeny v poznámce 6.
- Správa majetku – segment zajišťuje správu a provozování nemovitostí ve vlastnictví Skupiny včetně interních a externích pronájmů.
- Certifikace a testování – segment zajišťuje výzkum, vývoj a zkušebnictví v oblasti kolejových vozidel a infrastrukturních zařízení.

5.2. Výnosy a náklady segmentů

Významným zákazníkem, se kterým má Skupina více než 10 % výnosů z transakcí, je Ministerstvo dopravy. Tyto výnosy jsou vykázány v segmentu Osobní doprava. Více viz poznámka 32.5.

Níže je uvedena analýza výsledků Skupiny podle vykazovaných segmentů ve formátu, ve kterém je výkaz předkládán vedoucí osobě účetní jednotky s pravomocí rozhodovat o prostředcích.

2022

(údaje v mil. Kč)	Osobní doprava	Nákladní doprava	Správa majetku	Certifikace a testování	Celkem za vykazované segmenty	Ostatní ^{*)}	Eliminace ^{**)}	Celkem
Výnosy								
z toho výnosy vůči externím zákazníkům mimo Skupinu	26 771	14 238	145	685	41 839	1 710	0	43 549
Tržby z osobní přepravy	9 758	0	0	0	9 758	0	0	9 758
Tržby z nákladní přepravy	0	13 299	0	0	13 299	0	0	13 299
Úhrady od objednatelů	16 839	0	0	0	16 839	0	0	16 839
Výnosy z ostatních služeb	174	939	145	685	1 943	1 710	0	3 653
z toho výnosy ve Skupině	224	69	0	5	298	3 951	-4 249	0
Tržby z osobní přepravy	7	0	0	0	7	0	-7	0
Výnosy z ostatních služeb	217	69	0	5	291	3 951	-4 242	0
Výnosy ze smluv se zákazníky celkem	26 995	14 307	145	690	42 137	5 661	-4 249	43 549
Výnosy z pronájmu mimo Skupinu	39	351	281	2	673	0	0	673
Výnosy z pronájmu ve Skupině	11	9	37	0	57	2	-59	0
Výnosy z pronájmu celkem	50	360	318	2	730	2	-59	673
Výnosy celkem	27 045	14 667	463	692	42 867	5 663	-4 308	44 222
Trakční náklady	-4 173	-1 751	0	0	-5 924	0	10	-5 914
Úhrada za užití žel. dopravní cesty a přidělenou kapacitu žel. dopr. cesty	-1 812	-1 138	0	0	-2 950	0	1	-2 949
Ostatní služby, spotřeba materiálu a energie	-4 908	-3 586	-540	-173	-9 207	-3 627	3 748	-9 086
Služby, spotřeba materiálu a energie celkem	-10 893	-6 475	-540	-173	-18 081	-3 627	3 759	-17 949
Osobní náklady	-9 824	-4 892	-265	-149	-15 130	-1 427	401	-16 156
Odpisy a amortizace	-6 021	-2 555	-190	-72	-8 838	-346	140	-9 044
Snížení hodnoty ^{***)}	-180	48	0	0	-132	-18	0	-150
Ostatní provozní výnosy	1 281	373	301	5	1 960	642	-575	2 027
Ostatní provozní náklady	-380	-499	-38	-20	-937	-189	78	-1 048
Zisk/ Ztráta z provozní činnosti	1 028	667	-269	283	1 709	698	-505	1 902
Finanční náklady	-1 756	-430	4	-1	-2 183	-61	52	-2 192
Finanční výnosy	600	73	23	14	710	36	-60	686
Zisk/ Ztráta před zdaněním	-128	310	-242	296	236	673	-513	396
Daňový náklad	-317	-101	0	-57	-475	-62	2	-535
Zisk/ Ztráta za období z pokračujících činností	-445	209	-242	239	-239	611	-511	-139
Zisk/ Ztráta z ukončovaných činností	0	0	0	0	0	0	0	0
Zisk/ Ztráta za období	-445	209	-242	239	-239	611	-511	-139

^{*)} Sloupec Ostatní zahrnuje výnosy a náklady všech dceřiných společností s výjimkou Skupiny ČD Cargo a Výzkumného Ústavu Železničního a výnosy a náklady Společnosti, které nespadají do segmentu Osobní doprava a Správa majetku.

^{**)} Sloupec Eliminace obsahuje eliminace vnitropodnikových vztahů.

^{***)} Snížení hodnoty zahrnuje snížení hodnoty pozemků, budov a zařízení a investic do nemovitostí.

2021 *)

(údaje v mil. Kč)	Osobní doprava	Nákladní doprava	Správa majetku	Certifikace a testování	Celkem za vykazované segmenty	Ostatní **)	Eliminace ***)	Celkem
Výnosy								
z toho výnosy vůči externím zákazníkům mimo Skupinu	23 303	12 401	0	698	36 402	1 405	0	37 807
Tržby z osobní přepravy	6 593	0	0	0	6 593	0	0	6 593
Tržby z nákladní přepravy	0	11 518	0	0	11 518	0	0	11 518
Úhrady od objednatelů	16 529	0	0	0	16 529	0	0	16 529
Výnosy z ostatních služeb	181	883	0	698	1 762	1 405	0	3 167
z toho výnosy ve Skupině	202	82	0	15	299	3 496	-3 795	0
Tržby z osobní přepravy	5	0	0	0	5	0	-5	0
Výnosy z ostatních služeb	197	82	0	15	294	3 496	-3 790	0
Výnosy ze smluv se zákazníky celkem	23 505	12 483	0	713	36 701	4 901	-3 795	37 807
Výnosy z pronájmu mimo Skupinu	0	364	363	0	727	0	0	727
Výnosy z pronájmu ve Skupině	0	52	58	0	110	0	-110	0
Výnosy z pronájmu celkem	0	416	421	0	837	0	-110	727
Výnosy celkem	23 505	12 899	421	713	37 538	4 901	-3 905	38 534
Trakční náklady	-2 633	-1 043	0	0	-3 676	0	7	-3 669
Úhrada za užití žel. dopravní cesty	-1 787	-880	0	0	-2 667	0	1	-2 666
Ostatní služby, spotřeba materiálu a energie	-4 870	-3 624	-325	-161	-8 980	-3 455	3 296	-9 139
Služby, spotřeba materiálu a energie celkem	-9 290	-5 547	-325	-161	-15 323	-3 455	3 304	-15 474
Osobní náklady	-9 316	-4 524	-214	-131	-14 185	-1 181	433	-14 933
Odpisy a amortizace	-5 637	-2 246	-105	-62	-8 050	-309	118	-8 241
Snížení hodnoty ***)	-1 200	-17	-16	0	-1 233	-12	12	-1 233
Ostatní provozní výnosy	1 143	401	265	6	1 815	538	-558	1 795
Ostatní provozní náklady	-1 416	-333	-37	-12	-1 798	-98	63	-1 833
Zisk/ Ztráta z provozní činnosti	-2 211	633	-11	353	-1 236	384	-533	-1 385
Finanční náklady	-1 045	-289	-6	0	-1 340	-42	33	-1 349
Finanční výnosy	676	44	22	1	743	5	-26	722
Zisk/ Ztráta před zdaněním	-2 580	388	5	354	-1 833	347	-526	-2 012
Daňový náklad	363	-99	0	-68	196	7	5	208
Zisk/ Ztráta za období z pokračujících činností	-2 217	289	5	286	-1 637	354	-521	-1 804
Zisk/ Ztráta z ukončovaných činností	0	0	0	0	0	202	0	202
Zisk/ Ztráta za období	-2 217	289	5	286	-1 637	556	-521	-1 602

*) Přepočítáno viz poznámka 2.3.

**) Sloupec Ostatní zahrnuje výnosy a náklady všech dceřiných společností s výjimkou Skupiny ČD Cargo a Výzkumného Ústavu Železničního a výnosy a náklady Společnosti, které nespadají do segmentu Osobní doprava a Správa majetku.

***) Sloupec Eliminace obsahuje eliminace vnitropodnikových vztahů.

****) Snížení hodnoty zahrnuje snížení hodnoty pozemků, budov a zařízení a investic do nemovitostí, očekávané úvěrové ztráty a odpis zásob na čistou realizovatelnou hodnotu.

6. Výnosy

6.1. Rozpad výnosů

(údaje v mil. Kč)	2022	2021
VÝNOSY ZE SMLUV SE ZÁKAZNÍKY		
Segment osobní dopravy	26 771	23 303
Tržby z osobní přepravy – jízdné	9 758	6 593
Přeprava cestujících vnitrostátní	6 868	4 816
Přeprava cestujících mezinárodní *)	2 890	1 777
Tržby z osobní přepravy – úhrady od objednatelů veřejné služby	16 839	16 529
Úhrada ze státního rozpočtu	4 534	4 362
Úhrada z rozpočtu krajů	12 305	12 167
Tržby z ostatních služeb **)	174	181
Segment nákladní dopravy	14 238	12 401
Tržby z nákladní přepravy	13 299	11 518
Tržby z nákladní přepravy vnitrostátní	5 153	4 029
Tržby z nákladní přepravy – zahraničí	8 146	7 489
Tržby z nákladní přepravy – Německo	2 411	2 190
Tržby z nákladní přepravy – Rakousko	1 113	1 063
Tržby z nákladní přepravy – Slovensko	1 034	990
Tržby z nákladní přepravy – Polsko	1 507	1 184
Tržby z nákladní přepravy - ostatní země	2 081	2 062
Ostatní tržby z nákladní přepravy ***)	734	659
Ostatní tržby z nákladní přepravy vnitrostátní	463	452
Ostatní tržby z nákladní přepravy mezinárodní	271	207
Ostatní tržby související s přepravou	205	224
Segment správy majetku	145	0
Tržby z ostatních služeb	145	0
Segment certifikace a testování	685	698
Tržby z ostatních služeb	685	698
Nepřřazeno segmentům	1 710	1 405
Tržby za prodej ostatních služeb	1 710	1 405
Tržby za prodej ostatních služeb rozeznané v průběhu času	1 710	1 405
Tržby za prodej služeb v oblasti telematiky	1 189	984
Tržby za prodej ostatních vlastních služeb	521	421
Výnosy ze smluv se zákazníky celkem	43 549	37 807
VÝNOSY Z PRONÁJMU		
Segment správy nemovitostí	281	363
Segment nákladní dopravy	351	364
Segment osobní dopravy	39	0
Segment certifikace a testování	2	0
Výnosy z pronájmu celkem	673	727
Výnosy celkem	44 222	38 534

*) Zahrnuje tržby za použití osobních vozů v režimu RIC (Regolamento Internazionale delle Carrozze) a výkony vozů a personálu v přeshraniční dopravě ve výši 1 174 mil. Kč za 2022 (2021: 1 211 mil. Kč).

**) Tržby za zvláštní vlaky jsou nově vykazovány na řádku Tržby z ostatních služeb (2021: vykazováno v ostatních provozních výnosech).

***) Součástí ostatních tržeb z nákladní přepravy jsou zejména tržby ze služeb provedených v železničních stanicích, doplňkových služeb a služeb vlečkové agendy.

Úhrady od objednatelů veřejné služby se vztahují k regionální a dálkové vnitrostátní přepravě cestujících.

Skupina poskytuje přepravní služby ve veřejné drážní osobní dopravě za stanovenou (věcně usměrňovanou) cenu a zabezpečuje dopravní služby v určených kategoriích vlaků osobní přepravy na železniční síti České republiky. Rozsah těchto služeb a výše úhrady (výnosu Skupiny) jsou vyjma vlaků vedených na komerční riziko stanoveny smlouvami se státem a územně samosprávnými celky.

Skupina v roce 2022 provozovala podle smluv o veřejných službách uzavřených s Ministerstvem dopravy České republiky dálkovou dopravu, přičemž rozhodující objem výkonů byl zajišťován podle nově uzavřené smlouvy uzavřené od 15. 12. 2019 na dobu 10 let.

Skupina tak od jízdního řádu 2021/22 provozuje na základě 7 smluv o veřejných službách celkem 21 linek dálkové dopravy, to představuje 81 % výkonů objednávaných jako veřejná služba Ministerstvem dopravy ČR.

Regionální doprava byla v roce 2022 provozována na základě 36 uzavřených smluv, z nichž většina je platná od roku 2020. Naprostá většina smluv byla uzavírána v režimu tzv. tržní konzultace a následného přímého zadání. Výjimku tvoří pouze smlouva s Jihomoravským krajem, která byla uzavřena v rámci standardního nabídkového řízení a smlouva s Plzeňským krajem na provozní soubor P2.

Celkový rozsah regionální i dálkové dopravy je dlouhodobě stabilní. Prvořadým cílem po pandemické situaci bylo obnovit důvěru cestujících veřejnosti v bezpečnost a pohodlí veřejné železniční dopravy a minimalizovat dopady socioekonomické situace způsobené válečným konfliktem na Ukrajině. V prosinci 2022 skončila smlouva s Libereckým krajem na linku L2 Liberec – Děčín a naopak vstoupila v platnost nově uzavřená smlouva s Ústeckým krajem na provoz linek U11+U6. ČD se zároveň podařilo obhájit výkony ve Zlínském, Ústeckém, Moravskoslezském, Libereckém a Plzeňském kraji. Výsledkem jsou nové smlouvy na provozní výkony Ostravsko, Zlín A+C, Plzeňsko a Český les a nová smlouva pro zajištění linek U11+U6 v Ústeckém kraji.

Celkový rozsah nákladní dopravy je dlouhodobě stabilní. V souvislosti s rozšiřováním a modernizací vozového parku Skupiny dochází k expanzi jak v tuzemské, tak zahraniční nákladní dopravě. Z důvodu válečného konfliktu na Ukrajině došlo k významnému poklesu výkonu pouze do Ruska a Kazachstánu. Vývoj fakturovaných služeb do ostatních zemí včetně tuzemska má rostoucí tendenci.

Významné transakce s hlavními zákazníky se státní účastí jsou uvedené v poznámce 32.5.

6.2. Smluvní závazky a závazky z refundací

Skupina rozeznává následující smluvní závazky a závazky z refundací (viz také poznámka 30.) vztahující se k výnosům ze smluv se zákazníky:

(údaje v mil. Kč)	31.12.2022	31.12.2021
Smluvní závazky vztahující se k výnosům ze smluv se zákazníky		
Předplacené produkty - např. kilometrická banka, roční jízdenka	169	139
Přijaté zálohy	303	48
Tržby za přepravu cestujících ve vnitrostátní přepravě v průběhu času	3	0
Smluvní závazky z telekomunikačních služeb	142	148
Ostatní smluvní závazky	17	13
Smluvní závazky celkem	634	348

(údaje v mil. Kč)	31.12.2022	31.12.2021
Závazky z refundací		
Závazky ze slev a reklamací	51	29
Jiné závazky z refundací	89	206
Závazky z refundací celkem	140	235

6.2.1. Výnosy vztahující se ke smluvním závazkům

(údaje v mil. Kč)	2022	2021
Výnosy zahrnuté do počátečního zůstatku smluvního závazku		
Tržby z osobní přepravy	129	130
Tržby za prodej ostatních služeb	209	295
Celkem	338	425

6.2.2. Zbývajících závazky k plnění

Služby osobní přepravy jsou obvykle dokončeny během několika málo hodin a zaplacený těsně před poskytnutím služby. V případě předplacených jízdenek je vykázán smluvní závazek. Skupina má k 31. 12. 2022 uzavřeno více než 40 smluv s objednateli osobní železniční dopravy v závazku veřejné služby (Ministerstvo dopravy a kraje). Platnost těchto smluv je individuálně různá v délce 1 – 15 let. Dle těchto smluv má Skupina povinnost poskytnout přepravní výkon ve stanoveném rozsahu. Výnos je vykázován v částce, kterou má Skupina právo fakturovat. Objednatelé obvykle platí pevnou částku na základě splátkového kalendáře. Pokud služby poskytnuté Skupinou převyšují platbu, je vykázána pohledávka vzhledem k tomu, že právo na úhradu je nepodmíněné a před splatností úhrady je vyžadováno pouze uplynutí času. Pohledávky jsou obvykle splatné do 15 – 30 dnů. Pokud platby překročí poskytnuté služby, je vykázán závazek. Skupina nezveřejňuje alokovanou transakční cenu dle praktického zjednodušení z IFRS 15.121. Tržby z přepravy jsou uvedeny v poznámce 6.1.

7. Ostatní provozní výnosy

(údaje v mil. Kč)	2022	2021
Zisk z prodeje pozemků, budov a zařízení a investic do nemovitostí	229	216
Zisk z likvidace nepotřebných aktiv	129	204
Náhrady za manka a škody	286	100
Smluvní pokuty a úroky z prodlení	67	118
Přijaté dividendy	2	2
Kurzové zisky – provozní	231	235
Zrušení rezerv (poznámka 28.)	802	116
Zrušení očekávaných úvěrových ztrát z pohledávek	0	27
Výnosy z dotací	41	609
Výnosy z rekuperace energie ^{*)}	78	0
Tržby za zvláštní vlaky ^{**)}	0	35
Ostatní	162	160
Ostatní provozní výnosy celkem	2 027	1 822

^{*)} Výnosy z rekuperace energie jsou nově vykazovány v ostatních provozních výnosech. V roce 2021 byly tyto výnosy ve výši 23 mil. Kč vykázány ve výnosech ze smluv se zákazníky.

^{**)} Tržby za zvláštní vlaky jsou nově vykazovány na řádku Tržby z ostatních služeb ve výnosech ze smluv se zákazníky.

Výnosy z dotací představují především dotace od MD jako náhradu škody v souvislosti s dopady pandemie covid-19 v provozování železniční dopravy. V roce 2021 zahrnují také dotaci ve výši 40 mil. Kč z programu Covid-Nepokryté náklady.

8. Služby, spotřeba materiálu a energie

(údaje v mil. Kč)	2022	2021 ^{*)}
Trakční náklady	-5 914	-3 669
<i>Trakční palivo (nafta)</i>	-1 992	-1 446
<i>Elektrická trakční energie</i>	-3 922	-2 223
Úhrada za užití železniční dopravní cesty	-2 855	-2 666
Přidělená kapacita dopravní cesty	-94	-110
Ostatní služby, spotřeba materiálu a energie	-9 086	-9 029
<i>Spotřeba materiálu</i>	-905	-1 435
<i>Spotřeba ostatní energie</i>	-551	-422
<i>Spotřeba PHM</i>	-112	-65
<i>Opravy a udržování</i>	-830	-779
<i>Cestovné</i>	-252	-191
<i>Nájemné s nízkou hodnotou nebo krátkodobé nájemné</i>	-327	-366
<i>Poplatek za vozy RIC ^{**)}</i>	-390	-304
<i>Poplatek za vozy RIV ^{**)}</i>	-279	-324
<i>Přepravné</i>	-1 779	-1 640
<i>Náhradní autobusová doprava</i>	-161	-207
<i>Služby jídelních a lůžkových vozů</i>	-192	-131
<i>Služby spojené s užíváním budov</i>	-301	-298
<i>Provozní čištění železničních kolejových vozidel</i>	-573	-505
<i>Pohraniční výkony</i>	-573	-563
<i>Náklady na reklamu a propagaci</i>	-111	-90
<i>Provize za prodej jízdného hrazené jiným dopravcům, prodejcům</i>	-154	-53
<i>Provoz, údržba a ostatní služby vztahující se k ICT ^{***)}</i>	-475	-546
<i>Služby v oblasti ekologie</i>	-33	-36
<i>Poradenské, znalecké a auditorské služby</i>	-211	-179
<i>Komplexní ozdravné pobyty zaměstnanců</i>	-14	-23
<i>Catering</i>	-55	-28
<i>Rekreační služby</i>	-169	-99
<i>Ostatní služby</i>	-639	-745
Služby, spotřeba materiálu a energie celkem	-17 949	-15 474

^{*)} Přepočítáno viz poznámka 2.3.

^{**)} Poplatky za vozy RIC a RIV jsou poplatky za zařazení cizích vozů do vlaků Skupiny na území České republiky, jejichž vyúčtování probíhá v režimu RIC (Regolamento Internazionale delle Carrozze) a RIV (Regolamento Internazionale Veicoli) v souladu s Úmluvami o vzájemném používání osobních (RIC) a nákladních vozů (RIV) v mezinárodní dopravě.

^{***)} Náklady na řádku Provoz, údržba a ostatní služby vztahující se k ICT byly v roce 2021 vykázány na řádcích Telekomunikační, datové a poštovní služby, Provoz, údržba a ostatní služby vztahující se k IT, Nákup služeb v oblasti telematiky a Ostatní služby.

V důsledku ozbrojeného konfliktu na Ukrajině a následné energetické krize došlo v roce 2022 k výraznému navýšení cen trakčních nákladů oproti roku 2021, a to o 38 % u ceny trakční nafty a 60 % u elektrické trakční energie. Na základě nařízení vlády týkající se podpory POZE (podporované zdroje energie) Skupina v roce 2022 zaúčtovala podporu ve výši 387 mil. Kč a také podporu nákladní železniční dopravy v elektrické trakci (ROCET) pro rok 2022 ve výši 133 mil. Kč. Vše je vykázáno jako snížení hodnoty elektrické trakční energie.

Ostatní služby zahrnují zejména náklady na řemeslnou práci, náklady na šetření mimořádných událostí, náklady na provoz nocležen a dále se skládají z dalších individuálně nevýznamných položek.

Součástí položky Poradenské, znalecké a auditorské služby jsou také auditorské a neauditorské služby poskytnuté společnostmi sítě PwC. Celková odměna za tyto služby:

(údaje v mil. Kč)	2022	2021
Povinný audit roční účetní závěrky	-6	-5
Jiné neauditorské služby	-9	-4
Celkem	-15	-9

9. Osobní náklady

(údaje v mil. Kč)	2022	2021 ^{*)}
Mzdové náklady a odstupné	-11 694	-10 832
Zákonné sociální a zdravotní pojištění	-1 386	-1 069
Příspěvky na zaměstnanecké požitky po skončení pracovního poměru	-2 786	-2 843
Ostatní náklady na zaměstnanecké požitky	-290	-189
Osobní náklady celkem	-16 156	-14 933

^{*)} Přepracováno viz poznámka 2.3.

Ostatní náklady na zaměstnanecké požitky zahrnují zejména příspěvky na stravování, příspěvky na kondiční ozdravné pobyty, příspěvek na kapitálové životní pojištění či odměny členů statutárních orgánů.

Položka Mzdové náklady a odstupné byla v roce 2022 snížena o dotaci od státu v rámci programu Antivirus ve výši 16 mil. Kč (2021: 80 mil. Kč).

10. Odpisy, amortizace a snížení hodnoty

(údaje v mil. Kč)	2022	2021 ^{*)}
Odpisy pozemků, budov a zařízení	-7 494	-6 945
Odpisy investic do nemovitostí	-35	-20
Odpisy aktiv z práva k užívání	-1 191	-987
Amortizace nehmotných aktiv	-324	-289
Ztráty ze znehodnocení pozemků, budov a zařízení a investic do nemovitostí (poznámka 16., 17.)	-150	-1 246
Odpisy, amortizace a snížení hodnoty celkem	-9 194	-9 487

^{*)} Přepracováno viz poznámka 2.3.

V souvislosti s alokací nákladů na tvorbu a čerpání rezervy na nevýhodné smlouvy byla položka Odpisy pozemků, budov a zařízení v roce 2022 navýšena o 134 mil. Kč (2021: navýšena o 49 mil. Kč) (poznámka 28.3.).

11. Ostatní provozní náklady

(údaje v mil. Kč)	2022	2021
Očekávané úvěrové ztráty z pohledávek (poznámka 22. a 23.)	-52	0
Odpis zásob na čistou realizovatelnou hodnotu	-23	-14
Náklady na smluvní pokuty a úroky z prodlení	-12	-5
Daně a poplatky	-26	-17
Pojistné	-211	-199
Kurzové ztráty – provozní	-267	-239
Manka a škody ^{*)}	-176	-136
Náklady na stejnokroje a osobní ochranné pracovní pomůcky	-45	-48
Rezerva na soudní spory vztahující se k ost. provozním nákl. (pozn. 28.1.)	0	-1 000
Náhrady zaměstnaneckých výdajů související s výkonem povolání	-17	-16
Pokuty a penále	-11	-29
Jiné náklady	-208	-144
Ostatní provozní náklady celkem	-1 048	-1 847

^{*)} Náklady na řádku Manka a škody byly v roce 2021 vykázány na řádcích Manka, škody a Náhrady škod.

12. Finanční náklady

(údaje v mil. Kč)	2022	2021
Úroky z bankovních kontokorentních účtů a úvěrů	-730	-99
Úroky z vydaných dluhopisů	-868	-743
Úroky ze závazků z leasingu	-101	-80
Úroky ze zajištěných půjček	-61	-44
Ostatní úrokové náklady	-264	-215
Minus: částky zahrnuté do pořizovacích nákladů způsobilých aktiv	162	79
Odvícení diskontu u rezerv	-17	-10
Náklady z derivátových operací	-31	-53
Kurzové ztráty z úvěrů, půjček a závazků z leasingu	-222	-107
Bankovní výlohy	-13	-11
Ostatní finanční náklady	-47	-66
Finanční náklady celkem	-2 192	-1 349

Ostatní úrokové náklady představují náklady na zajištění peněžních toků reklasifikované z ostatního úplného výsledku během období.

Míra aktivace výpůjčních nákladů v roce 2022 je 0,14 % p. a. (2021: 2,02 % p. a.).

13. Finanční výnosy

(údaje v mil. Kč)	2022	2021
Kurzové zisky z úvěrů, půjček a závazků z leasingu	577	674
Přijaté úroky	92	31
Ostatní finanční výnosy	1	0
Finanční výnosy celkem	670	705

14. Daň z příjmů

14.1. Daň z příjmů vykázaná v zisku nebo ztrátě

(údaje v mil. Kč)	2022	2021 ^{*)}
Splatná daň běžného roku zúčtovaná do výkazu zisků a ztrát	-213	-147
Odložená daň zúčtovaná do výkazu zisků a ztrát	-300	357
Splatná daň z příjmů vztahující se k předchozím obdobím	-22	-2
Celkový daňový náklad (-)/ výnos (+) související s pokračujícími činnostmi	-535	208

^{*)} Přepracováno viz poznámka 2.3.

Sesouhlasení celkového daňového nákladu za rok s účetním ziskem/ztrátou vynásobené platnou sazbou daně:

(údaje v mil. Kč)	2022	2021 ^{*)}
Zisk (+)/ Ztráta (-) celkem za období před zdaněním	396	-2 012
Zákonná sazba daně z příjmů právnických osob v ČR	19 %	19 %
Předpokládaný náklad (-)/ výnos (+) na daň z příjmů	-75	382
Úpravy:		
Vliv nevykázané odložené daňové pohledávky	-342	82
Dopad rozdílné daňové sazby v jiných zemích	-7	-20
Výnosy osvobozené od daně – pokuty	146	30
Ostatní výnosy osvobozené od daně	16	18
Odečitatelná položka na výzkum a vývoj nezahrnutá do účtování odložené daně	0	3
Daňově neuznatelné náklady – manka a škody	-17	-22
Daňově neuznatelné mzdové náklady	-32	-37
Daňově neuznatelné náklady – pokuty	0	-190
Výpůjční náklady	-2	0
Ostatní daňově neuznatelné náklady	-187	-36
Rozpuštění/čerpání rezerv a opravných položek	-15	0
Rozdíl mezi daňovými a účetními odpisy	2	0
Splatná daň z příjmů vztahující se k předchozím obdobím	-22	-2
Daň z příjmů vykázaná v zisku nebo ztrátě	-535	208

^{*)} Přepracováno viz poznámka 2.3.

14.2. Daň z příjmů vykázaná v ostatním úplném výsledku

(údaje v mil. Kč)	2022	2021 ^{*)}
Změna fondu zajištění peněžních toků	274	-398
Změna fondu nákladů na zajištění	1	-7
Změna fondu přecenění investic do kapitálových nástrojů v reálné hodnotě v ostatním úplném výsledku	14	0
Celková daň z příjmů vykázaná v ostatním úplném výsledku	289	-405

*) Přepočítáno viz poznámka 2.3.

14.3. Odložená daň

Vykázané odložené daňové pohledávky a závazky jsou vypočítány následujícím způsobem:

(údaje v mil. Kč)	31.12.2022	31.12.2021
Odložené daňové pohledávky		
Dlouhodobý majetek	755	2 421
Rezervy	394	616
Pohledávky	83	31
Výpůjční náklady	72	48
Závazky za zaměstnanci	168	0
Závazky k refundaci	16	0
Ostatní	69	23
Základ pro výpočet odložené daně	1 557	3 139
Sazba daně z příjmů právnických osob	19 %	19 %
Celkem odložené daňové pohledávky – vykázané	296	596
Zápočet odložených daňových závazků podle pravidel započtení	-282	-582
Čisté odložené daňové pohledávky – vykázané	14	14
Odložené daňové závazky		
Dlouhodobý majetek	-9 854	-9 772
Deriváty	-853	-2 374
Finanční aktiva oceňovaná reálnou hodnotou vykázanou v ostatním úplném výsledku	-36	-109
Základ pro výpočet odložené daně	-10 743	-12 255
Sazba daně z příjmů právnických osob	19 %	19 %
Celkem odložené daňové závazky – vykázané	-2 041	-2 328
Zápočet odložených daňových závazků podle pravidel započtení	282	582
Čisté odložené daňové závazky – vykázané	-1 759	-1 746

Vzhledem k nízkým očekávaným budoucím zdanitelným ziskům je realizace odložených daňových pohledávek mateřské společnosti nejistá. Nevykázaná odložená daňová pohledávka k 31. 12. 2022 a 31. 12. 2021 byla vypočtena následovně:

(údaje v mil. Kč)	31.12.2022	31.12.2021 ^{*)}
Odložená daňová pohledávka		
Dlouhodobý majetek	1 836	1 478
Kompenzace za bezdůvodné obohacení (poznámka 22.)	2 999	2 408
Rezervy	875	586
Pohledávky	76	61
Výpůjční náklady	1 160	592
Smluvní pokuty	35	38
Zásoby	66	41
Závazky k zaměstnancům	141	135
Základ pro výpočet odložené daně	7 188	5 339
Sazba daně z příjmů právnických osob	19 %	19 %
Odložená daňová pohledávka – nevykázaná	1 366	1 014

^{*)} Přepracováno viz poznámka 2.3.

Výpůjční náklady zahrnují úrokové a ostatní náklady (zejména kurzové rozdíly) spojené s čerpanými finančními prostředky, které splňují požadavky daňového zákona. Je možné je uplatnit v příštích letech.

Daňový efekt pohybů přechodných rozdílů je vypočítán následujícím způsobem:

(údaje v mil. Kč)	1.1.2022	Odložená daň do výkazu zisků a ztrát	Odložená daň do ostatního úplného výsledku	Reklasifikace z ukončovaných činností	Akvizice	31.12.2022
Odložené daňové pohledávky						
Dlouhodobý majetek	460	-318	0	0	0	142
Rezervy	117	-52	0	10	0	75
Pohledávky	6	10	0	0	0	16
Výpůjční náklady	9	5	0	0	0	14
Závazky vůči zaměstnancům	0	32	0	0	0	32
Závazky k refundaci	0	3	0	0	0	3
Ostatní	4	10	0	0	0	14
Celkem odložené daňové pohledávky – vykázané	596	-310	0	10	0	296
Odložené daňové závazky						
Dlouhodobý majetek	-1 856	13	-17	-2	-10	-1 872
Deriváty	-451	-3	292	0	0	-162
Finanční aktiva oceňovaná reálnou hodnotou vykázanou v ostatním úplném výsledku	-21	0	14	0	0	-7
Celkem odložené daňové závazky – vykázané	-2 328	10	289	-2	-10	-2 041

(údaje v mil. Kč)	1.1.2021	Odložená daň do výkazu zisků a ztrát	Odložená daň do ostatního úplného výsledku	Reklasifikace do ukončovaných činností	31.12.2021
Odložené daňové pohledávky					
Dlouhodobý majetek	98	362	0	0	460
Rezervy	166	-39	0	-10	117
Pohledávky	19	-13	0	0	6
Výpůjční náklady	15	-6	0	0	9
Ostatní	5	-1	0	0	4
Celkem odložené daňové pohledávky – vykázané	303	303	0	-10	596
Odložené daňové závazky					
Dlouhodobý majetek	-1 878	53	-33	2	-1 856
Deriváty	-80	1	-372	0	-451
Finanční aktiva oceňovaná reálnou hodnotou vykázanou v ostatním úplném výsledku	-21	0	0	0	-21
Celkem odložené daňové závazky – vykázané	-1 979	54	-405	2	-2 328

15. Ukončované činnosti a dlouhodobá aktiva a vyřazované skupiny držené k prodeji

15.1. Prodej části podniku v oblasti telematiky

Skupina v roce 2021 vykázala plánovaný prodej části podniku v dceřiné společnosti ČD-Telematika jako ukončovanou činnost. Během roku 2022 došlo ke změně záměru a prodej, tak jak byl plánovaný v roce 2021, již není vysoce pravděpodobný. Skupina již tedy k 31. 12. 2022 nevykazuje tuto část podniku jako ukončovanou činnost.

15.2. Analýza zisku a peněžních toků z ukončovaných činností

V následující tabulce je uveden zisk z ukončovaných činností:

(údaje v mil. Kč)	Období končící 31.12.2021
Výnosy	541
Náklady	-291
Zisk před zdaněním	250
Příslušná daň ze zisku zaúčtovaná do nákladů	-48
Zisk z ukončovaných činností celkem	202

(údaje v mil. Kč)	Období končící 31.12.2021
Peněžní toky vytvořené z provozních operací	151
Peněžní toky z investiční činnosti	-38
Peněžní toky z financování	0
Čisté peněžní toky z ukončovaných činností	113

15.3. Dlouhodobá aktiva a vyřazované skupiny držené k prodeji

Následující tabulka uvádí hodnotu vyřazovaných aktiv a závazků držených k prodeji k 31. 12. 2021:

(údaje v mil. Kč)	31.12.2021
Pozemky, budovy a zařízení	101
Odložená daňová pohledávka	8
Zásoby	5
Pohledávky z obchodních vztahů	76
Ostatní aktiva	10
Peněžní prostředky a peněžní ekvivalenty	138
Aktiva celkem	338
Závazky z obchodních vztahů	28
Rezervy	9
Ostatní závazky a smluvní závazky	13
Závazky z daně z příjmů	48
Závazky vztahující se k aktivům drženým k prodeji	98
Čistá aktiva	240

16. Pozemky, budovy a zařízení

(údaje v mil. Kč)	Pozemky	Stavby	Stroje, zařízení a ostatní	Dopravní prostředky pro vlastní užívání ^(*)	Dopravní prostředky k pronájmu	Komponenty ^(**)	Nedokončený majetek	Zálohy	Celkem
Pořizovací cena									
Stav k 1.1.2021 ^(***)	5 654	15 070	5 015	96 730	3 251	28 247	2 474	1 689	158 130
Přírůstky	10	138	115	5 740	0	4 692	1 514	3 059	15 268
Úbytky	-27	-68	-137	-868	0	-5 662	-235	-346	-7 343
Reklasifikace ^(****)	-25	862	201	342	210	428	-1 493	-271	254
Reklasifikace do dlouhodobých aktiv a vyřazovaných skupin držených k prodeji	-12	-62	-86	-5	0	0	-28	0	-193
Stav k 31.12.2021 ^(***)	5 600	15 940	5 108	101 939	3 461	27 705	2 232	4 131	166 116
Akvizice ^(****)	0	0	0	260	0	0	0	0	260
Stav k 1.1.2022	5 600	15 940	5 108	102 199	3 461	27 705	2 232	4 131	166 376
Přírůstky	0	193	157	4 973	0	5 424	1 814	5 826	18 387
Úbytky	-64	-109	-162	-662	0	-3 032	-17	0	-4 046
Reklasifikace ^(****)	-110	-446	139	-1 158	1 141	479	-1 364	-8	-1 327
Reklasifikace z dlouhodobých aktiv a vyřazovaných skupin držených k prodeji	12	62	86	5	0	0	28	0	193
Stav k 31.12.2022	5 438	15 640	5 328	105 357	4 602	30 576	2 693	9 949	179 583
Oprávky a snížení hodnoty									
Stav k 1.1.2021 ^(***)	71	8 588	3 705	54 746	1 637	14 222	386	0	83 355
Odpisy	0	303	271	2 949	266	3 106	1	0	6 896
Ztráta ze snížení hodnoty	8	4	7	1 728	0	4	0	0	1 751
Zrušení ztráty ze snížení hodnoty	0	0	-7	-497	0	0	-1	0	-505
Vyřazení	0	-55	-136	-792	0	-5 481	-1	0	-6 465
Reklasifikace ^(****)	0	145	18	163	-307	171	-43	0	147
Reklasifikace do dlouhodobých aktiv a vyřazovaných skupin držených k prodeji	0	-12	-75	-5	0	0	0	0	-92
Stav k 31.12.2021 ^(***)	79	8 973	3 783	58 292	1 596	12 022	342	0	85 087
Akvizice ^(****)	0	0	0	202	0	0	0	0	202
Stav k 1.1.2022	79	8 973	3 783	58 494	1 596	12 022	342	0	85 289
Odpisy	0	319	278	3 336	113	3 313	1	0	7 360
Ztráta ze snížení hodnoty	0	0	23	719	0	0	0	0	742
Zrušení ztráty ze snížení hodnoty	-8	-26	-7	-546	0	-18	0	0	-605
Vyřazení	0	-92	-161	-528	0	-3 025	-1	0	-3 807
Reklasifikace ^(****)	0	-488	13	-550	439	198	-336	0	-724
Reklasifikace z dlouhodobých aktiv a vyřazovaných skupin držených k prodeji	0	12	75	5	0	0	0	0	92
Stav k 31.12.2022	71	8 698	4 004	60 930	2 148	12 490	6	0	88 347
Zůstatková hodnota									
Stav k 1.1.2021 ^(***)	5 583	6 482	1 310	41 984	1 614	14 025	2 088	1 689	74 775
Stav k 31.12.2021 ^(***)	5 521	6 967	1 325	43 647	1 865	15 683	1 890	4 131	81 029
Stav k 1.1.2022	5 521	6 967	1 325	43 705	1 865	15 683	1 890	4 131	81 087
Stav k 31.12.2022	5 367	6 942	1 324	44 427	2 454	18 086	2 687	9 949	91 236

^(*) Dopravní prostředky pořízené na zajištěné půjčky jsou v účetních závěrkách vykazovány v rámci položky „Dopravní prostředky“. Jejich zůstatková hodnota činí 4 020 mil. Kč k 31. 12. 2022 a 3 738 mil. Kč k 31. 12. 2021.

^(**) V konsolidované účetní závěrce za rok 2021 náhradní díly, které splňují podmínky klasifikace dle IAS 16, byly prezentovány v kategorii Nedokončený majetek. V roce 2022 se vedení Skupiny rozhodlo vykazovat tyto náhradní díly v kategorii Komponenty za účelem zlepšení věrného a poctivého zobrazení. Tato reklasifikace byla provedena také ve srovnatelném období.

^(***) Přepočítáno viz poznámka 2.3

^(****) Reklasifikace představují zejména přesuny položek majetku mezi jednotlivými skupinami (IAS 16 a IAS 40) a přesun (aktivace) položek z nedokončeného majetku do jednotlivých položek hmotného majetku (Pozemky, Stavby, Stroje, zařízení a ostatní, Dopravní prostředky).

^(*****) Akvizice zahrnuje aktiva nové dceřiné společnosti ČD Bus a.s. (poznámka 1.3.2.).

Strategické náhradní díly (výměnné celky) v pořizovací hodnotě 172 mil. Kč a zůstatkové hodnotě 35 mil. Kč k 31. 12. 2022 jsou vykázány v rámci položky Dopravní prostředky (31. 12. 2021: v pořizovací hodnotě 155 mil. Kč a zůstatkové hodnotě 59 mil. Kč). Ostatní náhradní díly v zůstatkové hodnotě 580 mil. Kč k 31. 12. 2022 jsou vykázány v položce Komponenty (31. 12. 2021: 863 mil. Kč).

Mezi nejvýznamnější přírůstky patří pořízení a modernizace kolejových vozidel v rámci obnovy vozového parku mateřské společnosti ve výši 3 683 mil. Kč v roce 2022 (3 854 mil. Kč v roce 2021). Vzhledem k dlouhodobému charakteru pořizování tohoto typu majetku jsou významné zůstatky vykazovány na účtech nedokončeného majetku.

Součástí řádku Závazky z obchodních vztahů k 31. 12. 2022 jsou závazky z pořízení dlouhodobého majetku ve výši 2 998 mil. Kč (31. 12. 2021: 5 307 mil. Kč). K výraznému meziročnímu snížení těchto závazků došlo v souvislosti s významnými nákupy kolejových vozidel na konci roku 2021 a splatností faktur až v roce 2022.

Přírůstky v oblasti nákladní dopravy jsou uvedeny v následující tabulce:

(údaje v mil. Kč)	2022	2021
Technické zhodnocení hnacích drážních vozidel	607	607
Revizní opravy (komponenty) nákladních vozů	841	526
Hnací drážní vozidla Vectron	364	0
Opravy typu R a D (komponenty) hnacích drážních vozidel	296	575
Komponenty vozová skříň k nákladním vozům	203	44
Dvojkolí (komponenty) k nákladním vozům	186	95
Nákladní vozy řady Zacns	172	0
Přestavba hnacích drážních vozidel ř. 163 na ř. 363	133	0
Technické kontroly (komponenty) k nákladním vozům	101	89
Technické zhodnocení nákladních vozů	99	0
Hnací vozidla řady TRAXX 388	31	459
Hnacích vozidla řady 744	0	217
Nákladní vozy řady Eanos	0	193
Nákladní vozy řady Sgnss	0	186
Ostatní	145	90
Celkem	3 178	3 081

Mezi významné přírůstky v oblasti telematiky patří aktivace geometrických plánů po zapsání do katastru nemovitostí a výstavba nových optických tras nebo jejich rozšíření v rámci celé ČR v celkové hodnotě 160 mil. Kč. Dále také vybudování nových okruhů CWDM a DWDM v celkové hodnotě 47 mil. Kč.

V roce 2022 Skupina poskytla zálohy 3 011 mil. Kč na dodávku osobních vozů, 2 000 mil. Kč na dodávku el. jednotek, 1 480 mil. Kč na dodávku lokomotiv, 600 mil. Kč na dodávku motorových jednotek a 400 mil. Kč na vybavení mobilní částí ETCS. V roce 2021 Skupina poskytla zálohy ve výši 1 045 mil. Kč na dodávku el. jednotek EMU240 pro reg. dopravu, 1 505 mil. Kč na dodávku osobních železničních vozů 230 km/h, 590 mil. Kč na dodávku 10 motorových jednotek DMU120 pro regionální dopravu a 181 mil. Kč na vybavení el. lokomotiv mobilní částí ETCS.

K 31. 12. 2022 Skupina eviduje přísliby dotací ve výši 1 084 mil. Kč (31. 12. 2021: 673 mil. Kč), které jsou vykázány na řádku Ostatní aktiva (poznámka 24.). K 31. 12. 2022 jsou nejvýznamnější přísliby na obnovu vozového parku v Moravskoslezském kraji a na ETCS. K 31. 12. 2022 Skupina eviduje závazky z investičních dotací ve výši 246 mil. Kč (31. 12. 2021: 52 mil. Kč), které jsou vykázány na řádku Ostatní závazky a smluvní závazky (poznámka 30.).

V průběhu roku 2022 Skupina ČD Cargo využila část z přijaté dotační zálohy na implementaci evropského zabezpečovacího systému ETCS na lokomotivy. Zabezpečovacím zařízením byly osazeny lokomotivy ř. 742, 363 a 753 a probíhá vývoj ř. 130. Celkem se jednalo o majetek v hodnotě 427 mil. Kč. Dále Skupina ČD Cargo obdržela dotaci na modernizaci lokomotiv ř. 163 na ř. 363 ve výši 154 mil. Kč, implementaci měření spotřeby ve výši 12 mil. Kč a osazení vozů LL špalíky (tzv. tiché brzdové špalíky) ve výši 10 mil. Kč.

Smlouvy o operativním leasingu, kdy Skupina vystupuje jako pronajímatel, a které se vztahují k movitému majetku, jsou popsány v poznámce 33.

16.1. Ztráty ze snížení hodnoty vykázané v účetním období

16.1.1. Analýza znehodnocení aktiv

Osobní doprava

K datu konsolidované účetní závěrky vedení Skupiny posoudilo, zda existují náznaky snížení hodnoty nefinančních aktiv. Z důvodu negativních dopadů pandemie covid-19 a dopadů energetické krize si vedení Skupiny stanovilo, že náznaky snížení hodnoty existují pro peněžitou jednotku Osobní doprava, kam vedení Skupiny řadí dopravní prostředky, zejména kolejová vozidla (lokomotivy, osobní vozy, ostatní kolejová vozidla včetně pronajatých a vykázaných jako aktiva z práva k užívání), ostatní samostatné movité věci používané pro provozování osobní železniční dopravy a alokovanou část celopodnikových aktiv. Tato skupina aktiv je testována na potenciální snížení hodnoty jako jedna peněžitá jednotka, jelikož je nejmenší identifikovatelnou skupinou aktiv, která vytváří peněžní příjmy výrazně nezávislé na peněžních příjmech z jiných aktiv nebo skupin aktiv.

Zpětně získatelná částka peněžitou jednotky byla stanovena na úrovni hodnoty z užívání. Hodnota z užívání byla stanovena na základě současné hodnoty budoucích peněžních toků připadajících na peněžitou jednotku pro období nadcházejících šesti let. Šestileté období odráží předpoklady pro krátkodobý až střednědobý vývoj na trhu a je používáno vedením proto, že umožňuje lépe reflektovat plánovaný investiční program než kratší období. Vedení Skupiny je přesvědčeno, že vzhledem k charakteru osobní železniční dopravy je schopno s dostatečnou spolehlivostí predikovat budoucí peněžní toky na celé šestileté období. Peněžní toky pro období přesahující šest let byly extrapolovány pomocí stále míry tempa růstu. Tato míra tempa růstu je v souladu s dlouhodobou průměrnou mírou růstu pro odvětví, ve kterém Skupina podniká (osobní doprava).

Výpočet budoucích očekávaných peněžních toků je založen na odhadu výnosů, přímých a nepřímých provozních nákladů a výdajů na obměnu dlouhodobého hmotného majetku pro období 2023–2028. Tržby z prodeje služeb jsou projektovány na základě očekávaného výběru jízdného a zasmělně výše úhrad od objednatelů služeb (stát a kraje), dle očekávaného návratu k normálu po období zasaženém pandemií covid-19 a také dle očekávané výše úhrad od objednatelů dopravy a kompenzací nárůstu energií. Provozní náklady jsou odhadnuty na základě současné struktury segmentu osobní dopravy a jsou upravené o očekávaný vývoj a dopad úsporných opatření v oblasti provozních a osobních nákladů. Investiční výdaje jsou založené na historické zkušenosti vedení Skupiny a plánovaném vývoji osobní dopravy a závazků vyplývajících ze smluv s objednateli dopravy. Obecně platí, že projekce výše uvedených složek očekávaných budoucích peněžních toků bere v úvahu očekávaný hospodářský vývoj, konkurenci a další tržní faktory, regulaci, stejně jako strategii Skupiny.

Výše diskontní sazby vyjadřuje výši rizika spojeného s peněžitou jednotkou tak, jak jej posoudilo vedení Skupiny. Základem pro výpočet diskontní sazby jsou vážené průměrné náklady kapitálu (WACC) vypočtené na základě modelu oceňování kapitálových aktiv (Capital Asset Pricing Model - „CAPM“). Pro výpočet zpětně získatelné částky byly odhadnuty a diskontovány peněžní toky vyjádřené v očekávaných nominálních hodnotách pomocí diskontní sazby 9,29 % (2021: 7,25 %).

Předpokládané tempo růstu je odvozeno od předpokládaného budoucího vývoje trhu, hrubého domácího produktu, hladiny mezd a úrokových sazeb a od očekávaného ekonomického růstu země. Pro výpočet zpětně získatelné hodnoty byla použita míra tempa růstu ve výši 3 % (2021: 3 %).

Analýza provedená k 31. 12. 2022 potvrdila, že zpětně získatelná částka peněžitou jednotky přesahuje její účetní hodnotu o 3 903 mil. Kč (2021: 5 423 mil. Kč).

Analýza citlivosti testů na snížení hodnoty

V rámci testování zpětně získatelné hodnoty dlouhodobého majetku peněžotvorné jednotky, byla provedena analýza citlivosti výsledků testu na změnu vybraných významných parametrů použitého modelu: očekávaných budoucích provozních peněžních toků, očekávané úrovně investičních výdajů na obměnu aktiv, diskontní sazby pro výpočet současné hodnoty budoucích peněžních toků a míry tempa růstu.

K 31.12.2022	Provozní peněžní toky pro perpetuitu		Očekávané investiční výdaje pro perpetuitu		Diskontní faktor		Míra tempa růstu	
	7 276 mil. Kč		9 236 mil. Kč		9,29 %		3 %	
Hodnota parametru	Zvýšení o 10 %	Snížení o 10 %	Snížení o 10 %	Zvýšení o 10 %	Snížení o 50 bazických bodů	Zvýšení o 50 bazických bodů	Zvýšení o 100 bazických bodů	Snížení o 100 bazických bodů
Zvýšení (+)/ Snížení (-) zpětně získatelné částky	+8 198	-8 198	+8 440	-8 909	+8 134	-7 130	+16 144	-11 423
Znehodnocení Ano/Ne	Ne	Ano	Ne	Ano	Ne	Ano	Ne	Ano
Hodnota znehodnocení	-	-4 295	-	-5 006	-	-3 227	-	-7 520

K 31.12.2021	Provozní peněžní toky pro perpetuitu		Očekávané investiční výdaje pro perpetuitu		Diskontní faktor		Míra tempa růstu	
	6 000 mil. Kč		8 000 mil. Kč		7,25%		3%	
Hodnota parametru	Zvýšení o 10 %	Snížení o 10 %	Snížení o 10 %	Zvýšení o 10 %	Snížení o 50 bazických bodů	Zvýšení o 50 bazických bodů	Zvýšení o 100 bazických bodů	Snížení o 100 bazických bodů
Zvýšení (+)/ Snížení (-) zpětně získatelné částky	+7 380	-7 380	+9 840	-9 840	+13 690	-10 655	+23 584	-14 500
Znehodnocení Ano/ Ne	Ne	Ano	Ne	Ano	Ne	Ano	Ne	Ano
Hodnota znehodnocení	-	-1 956	-	-4 416	-	-5 232	-	-9 076

Zpětně získatelná částka penězotvorné jednotky by se rovnala její účetní hodnotě, pokud by došlo k následujícím hodnotám/ změnám klíčových předpokladů:

K 31.12.2022	Provozní peněžní toky pro perpetuitu	Očekávané investiční výdaje pro perpetuitu	Diskontní faktor	Míra tempa růstu
Hodnota parametru	7 276 mil. Kč	9 236 mil. Kč	9,29 %	3 %
Hodnota parametru, kdy se zpětně získatelná částka rovná účetní hodnotě	6 930 mil. Kč	9 583 mil. Kč	9,56 %	2,69 %

K 31.12.2021	Provozní peněžní toky pro perpetuitu	Očekávané investiční výdaje pro perpetuitu	Diskontní faktor	Míra tempa růstu
Hodnota parametru	6 000 mil. Kč	8 000 mil. Kč	7,25 %	3 %
Hodnota parametru, kdy se zpětně získatelná částka rovná účetní hodnotě	5 560 mil. Kč	8 440 mil. Kč	7,5 %	2,68 %

16.1.2. Ostatní ztráty ze snížení hodnoty

Dále na základě inventarizace a interních analýz vedení Skupiny identifikovalo položky majetku, u kterých existuje významná pochybnost o jejich budoucí využitelnosti. K těmto položkám byla zaúčtována ztráta ze snížení hodnoty ve výši rozdílu mezi účetní zůstatkovou hodnotou a odhadovanou zpětně získatelnou částkou. Zpětně získatelná částka jednotek s výkyvnými skříněmi ř. 680 (Pendolino) a lokomotiv ř. 380 byla odhadnuta jako jejich reálná hodnota snížená o náklady na prodej. Proto zpětně získatelná částka těchto kolejových vozidel byla určena bez ohledu na penězotvornou jednotku, k níž vozidla náleží. Aktiva náleží k penězotvorné jednotce Osobní doprava.

Tržní hodnota jednotek ř. 680 byla stanovena na základě znaleckého posudku. Stav snížení hodnoty těchto jednotek k 31. 12. 2022 činí 560 mil. Kč z důvodu poškození jedné soupravy z flotily ř. 680 v roce 2022 (31. 12. 2021: 387 mil. Kč). Změna stavu snížení hodnoty v roce 2022 byla 172 mil. Kč zejména z důvodu tvorby opravné položky na jednu poškozenou soupravu. V roce 2021 došlo ke zrušení ztráty ze snížení hodnoty ve výši 27 mil. Kč.

V dubnu 2022 vedení Skupiny rozhodlo o vyřazení lokomotiv ř. 380 z flotily po roce 2025. Tržní hodnota lokomotiv ř. 380 k 31. 12. 2022 Kč byla stanovena na základě znaleckého posudku. Tržní hodnota lokomotiv ř. 380 k 31. 12. 2021 byla stanovena na základě tržní hodnoty strojů se srovnatelnými užitnými a technickými vlastnostmi se zohledněním rozdílů ve stáří, technické vybavenosti, dostupnosti servisu, náročnosti údržby atd. Stav snížení hodnoty těchto lokomotiv k 31. 12. 2022 činí 1 594 mil. Kč (31. 12. 2021: 1 609 mil. Kč).

Další významnou položkou ze snížení hodnoty je titul „Vrácené dotace ROP“. Stav snížení hodnoty u tohoto titulu byl stanoven k 31. 12. 2022 ve výši 353 mil. Kč (31. 12. 2021 ve výši 377 mil. Kč). Aktivum náleží k penězotvorné jednotce Osobní doprava.

V konsolidovaném výkazu zisků a ztrát jsou uvedeny ztráty ze snížení hodnoty a jejich zrušení v položce Odpisy, amortizace a snížení hodnoty.

16.2. Aktiva daná do zástavy

Skupina eviduje půjčky zajištěné majetkem, jehož zůstatková hodnota činila 4 020 mil. Kč k 31. 12. 2022 a 3 738 mil. Kč k 31. 12. 2021.

17. Investice do nemovitostí

Hodnota investic do nemovitostí:

(údaje v mil. Kč)	2022	2021
Stav na začátku roku	475	621
Přírůstky z následných aktivovaných výdajů	3	3
Odpisy	-35	-20
Úbytky	-1	-2
Převody z pozemků, budov a zařízení v zůstatkové ceně (z IAS 16 do IAS 40)	606	105
Převody do pozemků, budov a zařízení v zůstatkové ceně (z IAS 40 do IAS 16)	-97	-222
Ztráty (-)/ Rozpuštění ztrát (+) ze snížení hodnoty	-13	-10
Stav na konci roku	938	475

(údaje v mil. Kč)	Stav k 31.12.2022	Stav k 31.12.2021	Stav k 1.1.2021
Pořizovací hodnota	2 139	1 142	1 409
Oprávky a snížení hodnoty	-1 201	-667	-788
Zůstatková hodnota	938	475	621

Jako investici do nemovitostí Skupina vykazuje procentuálně vyjádřenou hodnotu zůstatkové ceny pronajaté části nemovitého majetku, jehož užitná plocha je pronajata externímu nájemci alespoň z 1%.

Nemovitosti se nachází v obvodu dráhy, v železničních stanicích a v depech kolejových vozidel. Skupina aplikuje tržní přístup ke stanovení reálné hodnoty jejich pozemků a výnosovou metodu ke stanovení reálné hodnoty jejich budov.

Při výpočtu reálné hodnoty budovy v prvním kroku se počítá roční příjem z nájemného budovy, a to jako násobek výměry dané nemovitosti, obsazenosti budovy dle jednotlivých typů prostor a externího ročního nájemného dle jednotlivých typů prostor dané budovy. V druhém kroku reálná hodnota budovy je spočítaná jako roční příjem z nájemného budovy snížený o náklady vynaložené na budovu v průběhu roku a dělený kapitalizační mírou pro danou lokalitu (yield). Yield je každoročně aktualizován na základě znaleckého posudku a počítá se jako součet dosažených čistých výnosů (čistého nájemného) dělený součtem dosažených tržních cen srovnatelných nemovitostí. Při odhadu reálné hodnoty nemovitostí k 31. 12. 2022 a 31. 12. 2021, v závislosti na typu nemovitosti a její lokality, byl použitý yield v rozmezí od 6 do 10 %.

Pro pozemky probíhá výpočet jako součin tržní ceny za m² pro danou lokalitu a rozlohy daného pozemku. Tržní cena za m² je stanovena každoročně expertem na základě nejnovějších cenových map.

Odhad reálné hodnoty investic do nemovitostí k 31. 12. 2022 je ve výši 7 882 mil. Kč (31. 12. 2021: 6 130 mil. Kč). Investice do nemovitostí jsou zařazeny ve smyslu způsobu stanovení reálné hodnoty do úrovně 3.

Smlouvy o operativním leasingu, kde Skupina vystupuje jako pronajímatel, a které se vztahují k investicím do nemovitostí, jsou popsány v poznámce 33.

18. Nehmotná aktiva a goodwill

(údaje v mil. Kč)	Interně generovaný software	Softwarové licence	Nedokončený majetek	Smluvní vztahy a zákaznické vztahy	Know - how a ochranné známky	Celkem
Pořizovací cena						
Stav k 1.1.2021	3 042	849	165	189	11	4 256
Přírůstky	100	3	195	0	0	298
Úbytky	-88	-3	10	0	0	-81
Reklasifikace	117	9	-126	0	0	0
Reklasifikace do dlouhodobých aktiv a vyřazovaných skupin držených k prodeji	-6	0	0	0	0	-6
Stav k 31.12.2021	3 165	858	244	189	11	4 467
Přírůstky	168	20	129	0	0	317
Úbytky	0	-20	-6	0	0	-26
Reklasifikace	248	39	-239	0	0	48
Reklasifikace z dlouhodobých aktiv a vyřazovaných skupin držených k prodeji	6	0	0	0	0	6
Stav k 31.12.2022	3 587	897	128	189	11	4 812
Oprávky						
Stav k 1.1.2021	2 271	763	0	117	5	3 156
Amortizace	228	21	0	39	1	289
Vyřazení	-80	-1	0	0	0	-81
Reklasifikace do dlouhodobých aktiv a vyřazovaných skupin držených k prodeji	-6	0	0	0	0	-6
Stav k 31.12.2021	2 413	783	0	156	6	3 358
Amortizace	266	24	0	33	1	324
Vyřazení	0	-20	0	0	0	-20
Reklasifikace	17	24	0	0	0	41
Reklasifikace z dlouhodobých aktiv a vyřazovaných skupin držených k prodeji	6	0	0	0	0	6
Stav k 31.12.2022	2 702	811	0	189	7	3 709
Zůstatková hodnota						
Stav k 1.1.2021	771	86	165	72	6	1 100
Stav k 31.12.2021	752	75	244	33	5	1 109
Stav k 31.12.2022	885	86	128	0	4	1 103

Náklady na amortizaci byly vykázány v řádku Odpisy, amortizace a snížení hodnoty v konsolidovaném výkazu zisků a ztrát.

Dlouhodobý nehmotný majetek mateřské společnosti zahrnuje zejména software používaný k obchodní činnosti nazvaný DISOD, PARIS, APS, In-karta, POP, UNIPOK, IS OPT a KASO.

Dlouhodobý nehmotný majetek společnosti ČD Cargo, a.s. zahrnuje zejména systém SAP a provozně obchodní úlohy spadající pod projekt PROBIS. Dále software tvoří informační systém podporující činnosti nákladního dopravce, rozvoj informačního systému SAP, software Altworx sloužící ke sledování a vyhodnocení využívání základních kapacit společnosti (provozního personálu, hnacích vozidel a nákladních vozů), systém IT bezpečnosti a ostatní systémy využívané ve společnosti ČD Cargo, a.s. Přírůstky na položce Interně generovaný software jsou v roce 2022 tvořeny především úpravami a upgrady stávajících systémů: Dispečerský informační systém spadající pod projekt Ucelené vlaky, Rozvoj Provozního informačního systému PRIS a software Altworx.

Hodnota goodwillu:

(údaje v mil. Kč)	Goodwill	Celkem
Stav k 1.1.2021	141	141
Stav k 31.12.2021	141	141
Stav k 31.12.2022	141	141

Analýza znehodnocení goodwillu

Skupina eviduje goodwill z titulu akvizice společnosti ČD – Informační Systémy, a.s. obchodního podílu ve skupině CHAPS.

Analýza byla provedena metodou diskontovaných peněžních toků, kterou byla stanovena hodnota majetku společnosti CHAPS a jejich dceřiných společností.

Výpočet budoucích očekávaných peněžních toků je založen na odhadu výnosů a přímých a nepřímých provozních nákladů pro období 2023–2027. Projekce očekávaných budoucích peněžních toků bere v úvahu očekávaný hospodářský vývoj, konkurenci a další tržní faktory, stejně jako strategii společnosti CHAPS.

Výše diskontní sazby vyjadřuje výši rizika v daném odvětví tak, jak jej posoudilo vedení Skupiny. Základem pro výpočet diskontní sazby je hodnota WACC vypočtená na základě modelu oceňování kapitálových aktiv („CAPM“). Pro výpočet zpětně ziskatelné částky byly odhadnuty a diskontovány peněžní toky vyjádřené v nominálních hodnotách pomocí diskontní sazby 12,34 % (2021: 12,64 %).

Předpokládané tempo růstu je odvozeno od předpokládaného budoucího vývoje trhu, hrubého domácího produktu, hladiny mezd a úrokových sazeb a od očekávaného ekonomického růstu země. Pro výpočet zpětně ziskatelné hodnoty byla použita míra tempa růstu ve výši 3 % (2021: 3 %).

Analýza provedená k 31. 12. 2022 potvrdila, že zpětně ziskatelná částka společnosti CHAPS a jejich dceřiných společností přesahuje její účetní hodnotu (hodnota čistých aktiv a hodnota goodwillu) o 388 mil. Kč (2021: 341 mil. Kč).

Analýza citlivosti testů na snížení hodnoty

V rámci testování hodnoty goodwillu stanovené metodou diskontovaných peněžních toků, byla provedena analýza citlivosti výsledků testu na změnu vybraných významných parametrů použitého modelu: očekávaných budoucích peněžních toků, diskontní sazby pro výpočet současné hodnoty budoucích peněžních toků a míry tempa růstu.

Změna očekávaných budoucích peněžních toků dle modelů o 20 %, při zachování ostatních parametrů beze změny, by vedla ke změně zpětně ziskatelné částky o 94 mil. Kč (2021: 93 mil. Kč). Změna diskontního faktoru o 1 %, při zachování ostatních parametrů beze změny, by vedla ke změně zpětně ziskatelné částky o 45 mil. Kč (2021: 47 mil. Kč). Změna míry tempa růstu o 1 %, při zachování ostatních parametrů beze změny, by vedla ke změně zpětně ziskatelné částky o 45 mil. Kč (2021: 35 mil. Kč).

19. Aktiva z práva k užívání

Skupina si pronajímá pozemky, administrativní prostory, prostory na nádražích, lokomotivy, vagony, auta a zařízení. Nájemní smlouvy jsou obvykle uzavírány na dobu určitou (3 až 15 let). Část smluv je uzavírána na dobu neurčitou (viz poznámka 4.1.3.).

(údaje v mil. Kč)	Pozemky	Budovy v nádražních prostorách	Administrativní budovy	Stroje a zařízení	Lokomotivy	Nákladní vozy	Ostatní vozidla	Celkem
Pořizovací náklady								
Stav k 1.1.2021	2	354	1 230	625	1 010	1 721	994	5 936
Přírůstky	2	0	68	262	549	483	117	1 481
Úbytky	-1	0	-188	-7	0	-210	-71	-477
Změna odhadu ^{*)}	0	15	51	15	31	148	0	260
Reklasifikace	0	0	-16	27	-10	22	-23	0
Stav k 31.12.2021	3	369	1 145	922	1 580	2 164	1 017	7 200
Akvizice ^{**)}	0	0	7	0	0	0	0	7
Stav k 1.1.2022	3	369	1 152	922	1 580	2 164	1 017	7 207
Přírůstky	0	0	130	133	978	490	420	2 151
Úbytky	0	-51	-240	-13	14	-438	-64	-792
Změna odhadu ^{*)}	0	37	59	14	40	179	0	329
Reklasifikace	0	0	-1	0	-18	0	0	-19
Stav k 31.12.2022	3	355	1 100	1 056	2 594	2 395	1 373	8 876
Oprávky a znehodnocení								
Stav k 1.1.2021	1	168	288	100	301	504	94	1 456
Odpisy	0	37	183	136	190	372	69	987
Vyřazení	0	0	-68	0	0	-82	-65	-215
Reklasifikace	0	0	6	6	2	1	0	15
Stav k 31.12.2021	1	205	409	242	493	795	98	2 243
Akvizice ^{**)}	0	0	1	0	0	0	0	1
Stav k 1.1.2022	1	205	410	242	493	795	98	2 244
Odpisy	1	32	143	160	333	448	74	1 191
Vyřazení	0	-25	-65	-2	0	-191	-31	-314
Reklasifikace	0	0	0	0	-5	0	0	-5
Stav k 31.12.2022	2	212	488	400	821	1 052	141	3 116
Zůstatková hodnota								
Stav k 1.1.2021	1	186	942	525	709	1 217	900	4 480
Stav k 31.12.2021	2	164	736	680	1 087	1 369	919	4 957
Stav k 1.1.2022 ^{**)}	2	164	742	680	1 087	1 369	919	4 963
Stav k 31.12.2022	1	143	612	656	1 773	1 343	1 232	5 760

^{*)} Změna odhadu představuje změnu v odhadované době nájmu aktiv.

^{**)} Akvizice zahrnuje aktiva nové dceřiné společnosti ČD Bus a.s. (poznámka 1.3.2.).

Přírůstky v roce 2022 v kategorii Lokomotivy představuje zejména 10 nově pronajatých lokomotiv Vectron (2021: 6 nově pronajatých lokomotiv Vectron). Další přírůstek ve Skupině představují nájmy hnacích vozidel ve výši 350 mil. Kč a nájmy nákladních vozů ve výši 840 mil. Kč.

Položka Aktiva z práva k užívání zahrnuje rovněž nájemní smlouvu na pronájem skladovacích prostor v logistickém centru Lovosice. Jelikož tato smlouva generuje společnosti ČD Cargo, a.s. ztrátu ve výši přibližně 59 mil. Kč ročně, byla v minulosti vytvořena na tuto nájemní smlouvu rezerva na nevýhodné smlouvy. Hodnota rezervy byla stanovena ve výši odhadovaného čistého budoucího závazku vyplývajícího ze smlouvy, který byl určen jako rozdíl mezi diskontovanými čistými očekávanými příjmy a diskontovanými očekávanými výdaji. V důsledku implementace IFRS 16 byla hodnota aktiva z práva k užívání z titulu této nájemní smlouvy snížena o rezervu na nevýhodné smlouvy. Hodnota aktiva z práva k užívání byla k 1. 1. 2019 vypočtena ve výši 558 mil. Kč a ponížena o rezervu ve výši 409 mil. Kč. Vypočtená hodnota 149 mil. Kč byla k 1. 1. 2019 vykázána ve výše uvedené tabulce na řádku Pořizovací náklady. V roce 2021 došlo k dalšímu snížení hodnoty aktiva z práva k užívání v důsledku nižší ziskovosti provozování logistického areálu. K 31. 12. 2022 bylo toto aktivum z práva k užívání vykázáno v zůstatkové hodnotě 10 mil. Kč (k 31. 12. 2021 byla hodnota 13 mil. Kč).

Hodnoty vykázané v konsolidovaném výkazu zisků a ztrát:

(údaje v mil. Kč)	2022	2021
Odpisy aktiv z práva k užívání	-1 191	-987
Úrokový náklad ze závazků z leasingu	-101	-80
Náklad vztahující se ke krátkodobým leasingům	-308	-341
Náklad vztahující se k leasingům aktiv s nízkou hodnotou	-19	-25
Náklad vztahující se k variabilním leasingovým splátkám nezahrnutým v ocenění leasingového závazku	-32	-18

Závazky z leasingu jsou uvedeny v poznámce 27.2.

Analýza citlivosti aktiv z práva k užívání a závazků z leasingu

V rámci výpočtu hodnoty aktiv z práva k užívání a závazků z leasingu u leasingových smluv na dobu neurčitou byla provedena analýza citlivosti na změnu odhadované doby nájmu.

U budov by změna odhadované doby nájmu o 1 rok, při zachování ostatních parametrů beze změny, vedla ke změně hodnoty aktiv z práva k užívání a závazků z leasingu o 96 mil. Kč (2021: 66 mil. Kč).

U lokomotiv a nákladních vozů by změna odhadované doby nájmu o 1 rok, při zachování ostatních parametrů beze změny, vedla ke změně hodnoty aktiv z práva k užívání a závazků z leasingu o 219 mil. Kč (2021: 178 mil. Kč).

20. Investice do společných podniků a přidružených společností

(údaje v mil. Kč)

Obchodní firma		Účetní hodnota podílu k 31.12.2022	Vlastnický podíl k 31.12.2022	Účetní hodnota k 31.12.2021	Vlastnický podíl k 31.12.2021
RAILLEX, a.s.	přidružená společnost	11	50 %	9	50 %
BOHEMIAKOMBI, spol. s r.o.	přidružená společnost	0	30 %	0	30 %
Ostravská dopravní společnost, a.s.	přidružená společnost	18	50 %	15	50 %
Ostravská dopravní společnost - Cargo, a.s.	přidružená společnost	34	20 %	44	20 %
Terminál Mošnov, a.s.	přidružená společnost	2	25 %	0	0 %
JLV, a.s.	přidružená společnost	135	38,79 %	138	38,79 %
Masaryk Station Development, a.s.	přidružená společnost	3	34 %	3	34 %
Celkem – přidružené společnosti		203		209	
Smíchov Station Development, a.s.	společný podnik	0	51 %	0	51 %
Žižkov Station Development, a.s.	společný podnik	0	51 %	0	51 %
Celkem – společné podniky		0		0	
Celkem – investice do společných podniků a přidružených společností		203		209	

Souhrn finančních informací o přidružených společnostech:

(údaje v mil. Kč)	31.12.2022	31.12.2021
Aktiva celkem	1 080	999
Z toho: dlouhodobá aktiva	532	373
krátkodobá aktiva	548	626
Závazky celkem	481	360
Z toho: dlouhodobé závazky	175	72
krátkodobé závazky	306	288
Čistá aktiva	599	639
Podíl Skupiny na čistých aktivech přidružených společností	203	209

(údaje v mil. Kč)	2022	2021
Výnosy celkem	1 732	1 504
Zisk za období	45	57
Úplný výsledek za období celkem	45	57
Podíl Skupiny na zisku přidružených společností za období	16	17
Podíl Skupiny na úplném výsledku za období celkem	16	17

Souhrn finančních informací o společných podnicích:

(údaje v mil. Kč)	31.12.2022	31.12.2021
Aktiva celkem	10	11
<i>Z toho: dlouhodobá aktiva</i>	9	9
<i>krátkodobá aktiva</i>	1	2
Závazky celkem	14	13
<i>Z toho: dlouhodobé závazky</i>	2	1
<i>krátkodobé závazky</i>	12	12
Čisté závazky	-4	-2
Podíl Skupiny na čistých závazcích	-2	0

V roce 2022 a 2021 měla Skupina nevýznamný podíl na zisku nebo ztrátě a úplném výsledku společných podniků.

21. Zásoby

(údaje v mil. Kč)	31.12.2022	31.12.2021
Náhradní díly pro stroje a zařízení	231	211
Náhradní díly ke kolejovým vozidlům a lokomotivám	2 376	1 747
Látky pohonné, mazadla a ostatní výrobky z ropy	49	47
Pracovní oděvy, obuv, ochranné pomůcky	108	166
Ostatní	183	160
Celkem pořizovací hodnota	2 947	2 331
Snížení hodnoty zásob na čistou realizovatelnou hodnotu ^{*)}	-123	-100
Celkem zůstatková hodnota	2 824	2 231

^{*)} Hodnota zásob, ke kterým byla vytvořena opravná položka, je 253 mil. Kč k 31. 12. 2022 a 210 mil. Kč k 31. 12. 2021.

Hodnota zásob vykázaná jako náklad v roce 2022 činila 3 009 mil. Kč (2021: 2 946 mil. Kč).

22. Pohledávky z obchodních vztahů

(údaje v mil. Kč)

31.12.2022	Dlouhodobé	Krátkodobé	Celkem
Pohledávky z obchodních vztahů – brutto	557	4 538	5 095
Opravná položka na očekávané úvěrové ztráty	-12	-295	-307
Pohledávky z obchodních vztahů – netto	545	4 243	4 788

(údaje v mil. Kč)

31.12.2021	Dlouhodobé	Krátkodobé	Celkem
Pohledávky z obchodních vztahů – brutto	0	4 239	4 239
Opravná položka na očekávané úvěrové ztráty	0	-235	-235
Pohledávky z obchodních vztahů – netto	0	4 004	4 004

Pohyby opravné položky na očekávané úvěrové ztráty:

(údaje v mil. Kč)	2022	2021
Opravné položky k 1. lednu	235	298
Tvorba opravných položek – obchodní pohledávky	108	40
Čerpání opravných položek – obchodní pohledávky	-13	-17
Rozpuštění opravných položek – obchodní pohledávky	-23	-86
Opravné položky k 31. prosinci	307	235

Nárůst pohledávek k 31. 12. 2022 byl způsoben zejména zvýšením pohledávek za kraji a zaúčtováním dohadné položky aktivní za snížení trakční energie ve výši 253 mil. Kč (viz poznámka 8.) a nárůstem pohledávek v oblasti nákladní dopravy ve výši 273 mil. Kč, který souvisí s nárůstem tržeb v tuzemsku i v zahraničí.

V roce 2021 Skupina vyúčtovala SŽ náhradu za bezdůvodné obohacení vyplývající z využívání majetku společností SŽ, zejména pozemků pod železniční infrastrukturu. Skupina stanovila k 31. 12. 2022 náhradu za roky 2017-2022 ve výši 3 544 mil. Kč včetně DPH (k 31. 12. 2021 za roky 2017-2021 ve výši 2 834 mil. Kč včetně DPH) na základě znaleckého posudku. Protistrana uznala podstatu nároku, ale zatím nedošlo k dohodě o výši kompenzace, zejména kvůli nutnosti předem notifikovat transakci ze strany Evropské komise. Vzhledem k této nejistotě Skupina nevykázala pohledávku z této transakce. Pohledávka však vzniká z nároku Skupiny na inkaso nebo vrácení související DPH ve výši 557 mil. Kč (k 31. 12. 2021 ve výši 426 mil. Kč), která je vykázána v dlouhodobých Obchodních pohledávkách – brutto.

Další informace o pohledávkách jsou uvedeny v poznámce 36.8. Řízení kreditního rizika.

23. Ostatní finanční aktiva

(údaje v mil. Kč)	31.12.2022	31.12.2021
Finanční aktiva v reálné hodnotě vykázané v ostatním úplném výsledku	341	397
Pohledávky z finančního leasingu	127	136
Zajišťovací deriváty *)	119	1 234
Vázané peněžní prostředky	334	528
Ostatní	12	6
Dlouhodobá celkem	933	2 301
Pohledávky z finančního leasingu	23	18
Zajišťovací deriváty *)	341	270
Pohledávky za manka a škody	47	61
Vázané peněžní prostředky	262	66
Ostatní	263	24
Krátkodobá celkem	936	439
Celkem	1 869	2 740

*) Zajišťovací deriváty a cenné papíry v reálné hodnotě vykázané v ostatním úplném výsledku jsou oceněné v reálné hodnotě, ostatní finanční aktiva jsou oceněna v naběhlé hodnotě.

K 31. 12. 2022 finanční aktiva v reálné hodnotě vykázaná v ostatním úplném výsledku zahrnují majetkový podíl mateřské společnosti ve společnosti EUROFIMA v účetní hodnotě 333 mil. Kč (k 31. 12. 2021: 390 mil. Kč), který není veřejně obchodovatelný (poznámka 35.). Skupina označila tuto investici jako finanční aktiva v reálné hodnotě vykázané v ostatním úplném výsledku, protože se očekává, že investice bude držena spíše pro strategické účely než s cílem zisku z následného prodeje, a neplánuje se prodej této investice v krátkodobém nebo střednědobém horizontu. Reálná hodnota této investice je popsána v poznámce 36.3.

V položkách vázaných peněžních prostředků jsou vykázané peněžní prostředky, které je Skupina povinna mít uložené na zvláštních bankovních účtech a se kterými je možno disponovat až za předpokladu splnění okolností, s jejichž účelem jsou spojeny. Jedná se o finanční prostředky vázané převážně na dotace z Evropské unie nebo ministerstva, kdy tyto peněžní prostředky mohou být použity pouze v souladu s dotačními podmínkami a na pořízení konkrétního dotačně vázaného majetku či jeho technického zhodnocení.

Položka Ostatní v krátkodobých finančních aktivech zahrnuje pohledávku za Sberbank v brutto hodnotě 274 mil. Kč sníženou o opravnou položku ve výši 65 mil. Kč. Na Sberbank byl v roce 2022 vyhlášen konkurz, Skupina přihlásila pohledávku v řádném termínu do insolvenčního řízení a očekává vypořádání během roku 2023.

Pohyby opravné položky na očekávané úvěrové ztráty:

(údaje v mil. Kč)	2022	2021
Opravné položky k 1. lednu	50	22
Tvorba opravných položek – ostatní finanční aktiva	5	41
Čerpání opravných položek – ostatní finanční aktiva	-25	-13
Opravné položky k 31. prosinci	30	50

Další informace o ostatních finančních aktivech jsou uvedeny v poznámce 36.8. Řízení kreditního rizika.

23.1. Pohledávky z finančního leasingu

Mateřská společnost pronajala formou finančního leasingu výpravní budovu ve stanici Brno hlavní nádraží.

Společnost ČD Cargo, a.s. pronajala formou finančního leasingu část objektu v logistickém centru Lovosice společnosti Mondi Štětí a.s.

Analýza splatnosti budoucích leasingových plateb:

(údaje v mil. Kč)	31.12.2022	31.12.2021
1. rok	44	37
2. rok	44	37
3. rok	31	37
4. rok	27	26
5. rok	26	22
Více než 5 let	401	406
Nediskontované leasingové platby	573	565
Minus: nerealizované finanční výnosy	-421	-411
Současná hodnota leasingových plateb	152	154
Opravná položka ke snížení hodnoty	-2	0
Čistá investice do leasingu	150	154
V konsolidovaném výkazu o finanční situaci jako:		
<i>Ostatní finanční aktiva krátkodobá</i>	23	18
<i>Ostatní finanční aktiva dlouhodobá</i>	127	136
Celkem	150	154

Hodnoty vykázané v konsolidovaném výkazu zisků a ztrát:

(údaje v mil. Kč)	2022	2021
Finanční výnos z čisté investice do finančních leasingů	25	20

Skupina používá zjednodušený přístup dle IFRS 9 k měření očekávaných úvěrových ztrát, který umožňuje vykazovat opravnou položku k očekávaným ztrátám po celou dobu životnosti u všech pohledávek z finančního leasingu.

Žádná z pohledávek z finančního leasingu na konci účetního období není po splatnosti a při zohlednění zkušeností s prodlením z minulých období a budoucích vyhlídek odvětví, ve kterých nájemce působí, se vedení Skupiny domnívá, že žádné pohledávky z finančního leasingu nejsou znehodnoceny.

Skupina není v důsledku leasingových ujednání vystavena měnovému riziku, neboť leasingy jsou denominovány v Kč.

Další informace o pohledávkách z finančního leasingu jsou uvedeny v poznámce 36.8. Řízení kreditního rizika.

24. Ostatní aktiva

(údaje v mil. Kč)	31.12.2022	31.12.2021
Poskytnuté zálohy	7	6
Ostatní	29	22
Dlouhodobá celkem	36	28
Poskytnuté zálohy	334	272
Daňové pohledávky – DPH	659	1 223
Daňové pohledávky – ostatní (kromě daně z příjmů právnických osob)	24	12
Předplacené náklady	273	198
Dotace	1 084	673
Náhrada od pojišťovny (poznámka 28.)	297	300
Ostatní	39	68
Krátkodobá celkem	2 710	2 746
Celkem	2 746	2 774

Pokles daňových pohledávek z titulu DPH v roce 2022 byl způsoben především významným nákupem kolejových vozidel na konci roku 2021 a souvisejícím DPH vykázaným k 31. 12. 2021.

V položce Dotace jsou vykázány investiční dotace. K 31. 12. 2022 se jedná především o dotaci 551 mil. Kč od MD na obnovu vozového parku v Moravskoslezském kraji. K 31. 12. 2021 zde byla vykázána investiční dotace ve výši 398 mil. Kč od MD na elektrické jednotky pro spojení Plzeňského a Karlovarského kraje. Je zde rovněž vykázán nezpochybnitelný nárok na část dotace, kterou Skupina obdržela v rámci dotačního projektu na vybavení hnacích vozidel palubní částí evropského zabezpečovacího systému ETCS ve výši 336 mil. Kč k 31. 12. 2022 (249 mil. Kč k 31. 12. 2021).

25. Peněžní prostředky a peněžní ekvivalenty

Peněžní prostředky a peněžní ekvivalenty se v konsolidovaném výkazu o finanční situaci oceňují v naběhlé hodnotě a snižují se o opravnou položku na očekávané úvěrové ztráty dle IFRS 9. Skupina považuje potenciální snížení hodnoty u těchto položek za nevýznamné z důvodu vysoké úvěrové kvality peněžních úložek, které jsou vedené u renomovaných finančních institucí s vysokým investičním úvěrovým ratingem, s nimiž Skupina spolupracuje na základě dlouhodobých a stabilních vztahů.

Pro účely konsolidovaného výkazu o peněžních tocích zahrnují peněžní prostředky pokladní hotovost, peníze na bankovních účtech a depozitní směnky. Peněžní prostředky na konci účetního období vykázané v konsolidovaném výkazu o peněžních tocích je možné sesouhlasit s příslušnými položkami v konsolidovaném výkazu o finanční situaci takto:

(údaje v mil. Kč)	31.12.2022	31.12.2021
Pokladní hotovost a peníze na cestě	51	40
Účty v bankách *)	5 818	3 394
Depozitní směnky	2 892	0
	8 761	3 434
Peněžní prostředky vztahující se k ukončovaným činnostem	0	138
Celkem	8 761	3 572

*) Analýzy ratingu bank jsou uvedeny v poznámce 36.8.

26. Vlastní kapitál

26.1. Základní kapitál

Základní kapitál Společnosti byl vytvořen vkladem České republiky, jako jediného akcionáře zastoupeného Ministerstvem dopravy České republiky. Základní kapitál k 31. 12. 2022 a 31. 12. 2021 tvoří 20 ks kmenových akcií na jméno, ve jmenovité hodnotě 1 mld. Kč. Akcie jsou uloženy u zástupce vlastníka, tj. MD. Akcie Společnosti jsou převoditelné pouze s předchozím souhlasem vlády České republiky. Všechny akcie byly plně splaceny. Během roku 2022 nedošlo k žádným změnám v základním kapitálu.

Každý akcionář je oprávněn účastnit se valné hromady a hlasovat na ní. Má právo požadovat a obdržet na ní vysvětlení záležitostí týkajících se Společnosti nebo jí ovládaných osob. Hlasovací právo je spojeno s akcií a řídí se její jmenovitou hodnotou, a to tak, že na každou jednu miliardu Kč jmenovité hodnoty akcie připadá jeden hlas. Pokud je akcionářem stát, vykonává práva akcionáře Společnosti v souladu se zákonem prostřednictvím řídícího výboru.

26.2. Ostatní kapitálové fondy

(údaje v mil. Kč)	31.12.2022	31.12.2021 ^{*)}
Emisní ážio	16 440	16 440
Rezervní fond	468	502
Fond ze zajištění peněžních toků	1 074	2 245
Fond nákladů na zajištění	-172	-166
Přecenění investic do kapitálových nástrojů v reálné hodnotě do ostatního úplného výsledku	50	109
Pojistně-matematické zisky z přecenění závazků z definovaných požitků	104	55
Fond z přepočtu cizích měn	-96	-59
Ostatní	17	17
Celkem	17 885	19 143

^{*)} Přepočteno viz poznámka 2.3.

26.2.1. Emisní ážio

Emisní ážio představuje rozdíl mezi jmenovitou hodnotou akcií a nepeněžitým vkladem při založení Společnosti, kterým byl splacen emisní kurz akcií.

Výše emisního ážia, která byla takto stanovena při přechodu na IFRS účetnictví, je 16 440 mil. Kč k 31. 12. 2022 i k 31. 12. 2021.

26.2.2. Rezervní fond

(údaje v mil. Kč)	2022	2021
Stav na začátku roku	502	540
Příděl do rezervního fondu	20	28
Převod z rezervního fondu	-54	-66
Stav na konci roku	468	502

K přidělům do rezervního fondu dochází v souladu se stanovami jednotlivých společností Skupiny. Rezervní fond může být použit pouze k úhradě ztráty.

26.2.3. Fond ze zajištění peněžních toků

(údaje v mil. Kč)	2022	2021 ^{o)}
Stav na začátku roku	2 245	552
Zisk (+)/ Ztráta (-) z přecenění	-1 684	2 022
Reklasifikace do zisku nebo ztráty	239	69
Celkem změna fondu zajištění peněžních toků	-1 445	2 091
Daň z příjmů	274	-398
Stav na konci roku	1 074	2 245

^{o)} Přepracováno viz poznámka 2.3.

Fond ze zajištění peněžních toků představuje kumulované zisky a ztráty z účinného zajištění peněžních toků. Kumulovaný časově rozlišený zisk nebo ztráta ze zajišťovacích derivátů se reklasifikuje do zisku nebo ztráty pouze v případě, že má zajištěná transakce vliv na zisk nebo ztrátu nebo se zahrne jako úprava účetní hodnoty do zajišťované nefinanční položky v souladu s příslušnými účetními pravidly.

Zisky a ztráty reklasifikované v průběhu roku z vlastního kapitálu jsou v konsolidovaném výkazu zisků a ztrát vykázány na řádcích Výnosy, Služby, spotřeba materiálu a energie a Finanční náklady.

Reklasifikace z fondu zajištění peněžních toků do zisku nebo ztráty pro jednotlivé rizikové expozice:

(údaje v mil. Kč)

Meziměnové úrokové swapy – zajištění dluhopisového financování v EUR s fixní sazbou	2022	2021
Stav na začátku roku	2 070	583
Změna reálné hodnoty zajišťovacích derivátů	-1 845	1 761
Reklasifikace do zisku nebo ztráty	127	75
Související daň z příjmů – změna	326	-349
Stav na konci roku	678	2 070

(údaje v mil. Kč)

Měnové forwardy a swapy – zajištění budoucích výnosů v cizích měnách	2022	2021
Stav na začátku roku	46	40
Změna reálné hodnoty zajišťovacích derivátů	-14	32
Reklasifikace do zisku nebo ztráty	69	-25
Související daň z příjmů – změna	-10	-1
Stav na konci roku	91	46

(údaje v mil. Kč)

Úrokové swapy – zajištění dluhopisů a leasingových kontraktů s variabilní sazbou	2022	2021
Stav na začátku roku	33	1
Změna reálné hodnoty zajišťovacích derivátů	138	37
Reklasifikace do zisku nebo ztráty	-9	3
Související daň z příjmů – změna	-25	-8
Stav na konci roku	137	33

(údaje v mil. Kč)

Komoditní forward – zajištění cen na nákup nafty a trakční elektřiny	2022	2021
Stav na začátku roku	21	-12
Změna reálné hodnoty zajišťovacích derivátů	-50	25
Reklasifikace do zisku nebo ztráty	21	16
Související daň z příjmů – změna	6	-8
Stav na konci roku	-2	21

(údaje v mil. Kč)

Leasing – zajištění cizoměnových závazků z IFRS 16	2022	2021
Stav na začátku roku	75	-60
Změna reálné hodnoty závazku z leasingů	62	167
Reklasifikace do zisku nebo ztráty	31	0
Související daň z příjmů – změna	-18	-32
Stav na konci roku	150	75

(údaje v mil. Kč)

Úvěry a dluhopisy – přecenění	2022	2021
Stav na začátku roku	0	0
Změna reálné hodnoty přecenění úvěrů a dluhopisů	25	0
Související daň z příjmů – změna	-5	0
Stav na konci roku	20	0

26.2.4. Fond nákladů na zajištění

Náklady zajištění představují kumulované zisky nebo ztráty ze změn částí reálných hodnot vyloučených ze zajišťovacích nástrojů vztahujících se k měnovému bazickému rozpětí u meziměnových úrokových swapů a forwardové složce u měnových swapů.

Skupina vyhodnotila, že oddělené měnové bazické rozpětí se vztahuje k časovému období a nikoliv ke specifické transakci. Proto Skupina náklady zajištění, v rozsahu v jakém jsou spojeny se zajištěnou položkou, systematicky amortizuje do zisku nebo ztráty v průběhu trvání zajišťovacího vztahu.

(údaje v mil. Kč)	2022	2021 ^{o)}
Stav na začátku roku	-166	-194
Reklasifikace do zisku nebo ztráty	-25	18
Změna přecenění v nákladech na zajištění	18	17
Daň z příjmů	1	-7
Stav na konci roku	-172	-166

^{o)} Přepracováno viz poznámka 2.3.

Dodatečné informace týkající se derivátů a zajišťovacího účetnictví jsou uvedeny v poznámce 36.

26.2.5. Fond z přepočtu cizích měn

(údaje v mil. Kč)	2022	2021
Stav na začátku roku	-59	-19
Kurzové rozdíly vznikající z přepočtu zahraničních jednotek	-37	-40
Stav na konci roku	-96	-59

Kurzové rozdíly související s přepočtem výsledků a čistých aktiv zahraničních jednotek Skupiny z jejich funkčních měn do měny vykazování Skupiny (tj. Kč) se vykazují přímo v ostatním úplném výsledku a jsou kumulovány ve fondu z přepočtu cizích měn.

26.2.6. Přecenění investic do kapitálových nástrojů v reálné hodnotě v ostatním úplném výsledku

Přecenění investic do kapitálových nástrojů v reálné hodnotě v ostatním úplném výsledku zahrnuje kumulovanou čistou změnu reálné hodnoty kapitálových finančních nástrojů přeceňovaných do ostatního úplného výsledku, po odečtení kumulovaných zisků/ztrát převedených do nerozděleného zisku při odúčtování.

(údaje v mil. Kč)	2022	2021 ^{o)}
Stav na začátku roku	109	108
Přecenění	-58	1
Očekávané úvěrové ztráty	-15	0
Daň z příjmů	14	0
Stav na konci roku	50	109

^{o)} Přepracováno viz poznámka 2.3.

27. Úvěry, půjčky a závazky z leasingu

(údaje v mil. Kč)	31.12.2022	31.12.2021
Bankovní úvěry	1 738	769
Závazky z leasingu	1 365	1 086
Zajištěné půjčky	426	431
Kontokorentní účty	897	80
Vydané dluhopisy	10 591	1 262
Ostatní přijaté úvěry a půjčky krátkodobé	44	36
Krátkodobé celkem	15 061	3 664
Bankovní úvěry	11 636	5 877
Závazky z leasingu	4 421	4 060
Zajištěné půjčky	2 425	1 821
Vydané dluhopisy	34 826	32 837
Ostatní přijaté úvěry a půjčky dlouhodobé	36	40
Dlouhodobé celkem	53 344	44 635
Celkem	68 405	48 299

V položce Zajištěné půjčky jsou vykázány půjčky, které jsou zajištěny majetkem, na který byla půjčka poskytnuta.

V krátkodobých úvěrech, půjčkách a závazcích z leasingu jsou vykázány části dlouhodobých úvěrů, dluhopisů, půjček a závazků z leasingu, které jsou splatné v období kratším než jeden rok od data konsolidované účetní závěrky.

Detail k jednotlivým úvěrovým rámcům je popsán v poznámce 36.9.2.

Skupina neporušila v roce 2022 ani v roce 2021 žádné podmínky úvěrových smluv.

27.1. Vydané dluhopisy

Datum emise	Nominální hodnota	Datum splatnosti	Veřejně obchodovaná	Kupon	Účetní hodnota k 31.12.2022 mil. Kč	Účetní hodnota k 31.12.2021 mil. Kč
5. 11. 2014	30 mil. EUR	5. 11. 2024	Ne	2,875 %	724	746
5. 11. 2014	150 mil. EUR	5. 11. 2029	Ne	3,50 %	3 617	3 726
3. 6. 2015	37,7 mil. EUR	3. 6. 2022	Ne	1,89 %	0	948
3. 6. 2015	77,5 mil. EUR	3. 6. 2035	Ne	3,00 %	1 895	1 954
25. 5. 2016	400 mil. EUR	25. 5. 2023	Ano	1,875 %	9 742	10 026
23. 5. 2019	500 mil. EUR	23. 5. 2026	Ano	1,50 %	12 070	12 416
12. 10. 2022	500 mil. EUR	12. 10. 2027	Ano	5,625 %	12 118	0
29. 12. 2016	500 mil. Kč	29. 12. 2023	Ano	1,26 %	500	499
20. 7. 2018	1 000 mil. Kč	20. 7. 2025	Ano	2,55 %	1 010	1 010
17. 7. 2019	1 000 mil. Kč	17. 7. 2026	Ne	2,17 %	1 009	1 008
18. 11. 2019	770 mil. Kč	18. 11. 2026	Ne	2,09 %	771	771
31. 7. 2020	1 000 mil. Kč	31. 7. 2027	Ne	1,65 %	997	995
20. 4. 2022	40 mil. EUR	20. 4. 2029	Ne	1,26 %	964	0
Celkem					45 417	34 099
- z toho krátkodobé					10 591	1 262
- z toho dlouhodobé					34 826	32 837

Skupina neporušila v roce 2022 ani v roce 2021 žádné podmínky platné pro emitované dluhopisy.

Majitelé dluhopisů by mohli požádat o předčasné splacení dluhopisů do 90 dnů poté, co podíl státu v emitentovi (ČD) klesne pod 75 % nebo pokud podíl emitenta v segmentech osobní či nákladní dopravy klesne pod 50 % a zároveň rating emitenta klesne pod investiční stupeň.

27.2. Závazky z leasingu

Skupina vykázala závazky z leasingu následujícím způsobem:

(údaje v mil. Kč)	31.12.2022	31.12.2021
Krátkodobé závazky z leasingu	1 365	1 086
Dlouhodobé závazky z leasingu	4 421	4 060
Závazky z leasingu celkem	5 786	5 146

Náklady vztahující se ke krátkodobým leasingům a k leasingům aktiv s nízkou hodnotou, které nejsou zahrnuté mezi výše uvedené krátkodobé závazky z leasingu, jsou v konsolidovaném výkazu zisků a ztrát zahrnuté v položce Služby, spotřeba materiálu a energie (poznámka 8.).

Celkové peněžní výdaje související s leasingy v roce 2022 činily 1 671 mil. Kč, v roce 2021 2 068 mil. Kč.

Skupina není vystavena významnému riziku likvidity s ohledem na závazky z leasingu. Závazky z leasingu jsou monitorovány v rámci úseku Treasury. Analýza splatností závazků z leasingu je uvedena v poznámce 36.9.1.

27.3. Bankovní úvěry

Banka	Nominální hodnota	Datum konečné splatnosti	Úročení	Účetní hodnota k 31.12.2022 mil. Kč	Účetní hodnota k 31.12.2021 mil. Kč
UniCredit Bank	1 000 mil. Kč	29. 3. 2029	Variabilní	948	1 004
Raiffeisenbank	500 mil. Kč	29. 12. 2028	Variabilní	429	504
Všeobecná úverová banka	500 mil. Kč	29. 12. 2028	Variabilní	462	500
UniCredit Bank	1 000 mil. Kč	29. 3. 2029	Fixní	1 000	0
UniCredit Bank	1 000 mil. Kč	29. 3. 2029	Variabilní	1 000	0
UniCredit Bank	1 000 mil. Kč	29. 3. 2029	Variabilní	948	0
Raiffeisenbank	1 000 mil. Kč	29. 12. 2028	Variabilní	858	0
Raiffeisenbank	1 100 mil. Kč	29. 12. 2028	Variabilní	943	0
Všeobecná úverová banka	500 mil. Kč	29. 6. 2029	Variabilní	464	0
Všeobecná úverová banka	900 mil. Kč	29. 6. 2029	Variabilní	836	0
UniCredit Bank	1 000 mil. Kč	29. 3. 2030	Fixní	725	825
UniCredit Bank	1 000 mil. Kč	31. 12. 2027	Fixní	714	857
ING Bank	1 000 mil. Kč	31. 8. 2027	Fixní	769	923
ING Bank	500 mil. Kč	30. 6. 2028	Fixní	423	500
Raiffeisenbank	1 000 mil. Kč	30. 6. 2031	Fixní	900	1 000
Úvěr EIB - 1. tranše	500 mil. Kč	2. 7. 2031	Fixní	500	500
Tatrabanka	1,2 mil. EUR	31. 8. 2023	Fixní	4	11
Tatrabanka	1 mil. EUR	31. 7. 2027	Variabilní	18	22
Tatrabanka	1,5 mil. EUR	29. 2. 2028	Variabilní	33	0
Raiffeisenbank	40 mil. EUR	30. 6. 2032	Fixní	917	0
ING Bank	40 mil. EUR	31. 3. 2028	Fixní	483	0
Celkem				13 374	6 646
- z toho krátkodobé				1 738	769
- z toho dlouhodobé				11 636	5 877

Bankovní úvěry nejsou zajištěny.

28. Rezervy

(údaje v mil. Kč)	Zůstatek k 1.1.2021	Tvorba	Čerpání	Zrušení nevyužitě části	Zůstatek 31.12.2021 ^{*)}	Tvorba	Čerpání	Zrušení nevyužitě části	Zůstatek k 31.12.2022
Rezerva na soudní spory	765	1 001	30	28	1 708	0	0	702	1 006
z toho: dlouhodobá část	4				4				2
Rezerva na požitky po skončení pracovního poměru	101	13	16	0	98	0	33	0	65
z toho: dlouhodobá část	84				74				52
Rezerva na jiné dlouhodobé zaměstnanecké požitky	336	102	156	8	274	163	152	1	284
z toho: dlouhodobá část	167				133				110
Rezervy na obchodní rizika	19	17	0	2	34	6	0	12	28
z toho: dlouhodobá část	0				0				0
Rezerva na restrukturalizaci	72	0	53	19	0	0	0	0	0
z toho: dlouhodobá část	0				0				0
Rezerva na nevýhodné smlouvy	293	479	291	0	481	580	219	0	842
z toho: dlouhodobá část	0				261				427
Rezerva na penále	227	0	4	155	68	0	0	68	0
z toho: dlouhodobá část	0				0				0
Rezerva na náhradu škody	500	0	0	0	500	0	0	49	451
z toho: dlouhodobá část	0				0				0
Ostatní rezervy	76	95	56	22	93	135	66	15	147
z toho: dlouhodobá část	0				0				0
Rezervy celkem	2 389	1 707	606	234	3 256	884	470	847	2 823
dlouhodobé	255				472				590
krátkodobé	2 134				2 784				2 233

^{*)} Přepracováno viz poznámka 2.3.

28.1. Rezervy na soudní spory

Rezervu na soudní spory Skupina tvoří podle očekávaného výsledku všech probíhajících soudních sporů a s tím souvisejícího pravděpodobného odtoku finančních prostředků ze Skupiny.

28.1.1. Řízení ve věci údajného zneužití dominantního postavení na lince Praha - Ostrava

V lednu 2012 Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „ÚOHS“) zahájil proti ČD řízení ve věci údajného zneužití dominantního postavení ČD na lince Praha – Ostrava formou nepřiměřeně nízkých (tzv. predátorských) cen jako reakce na vstup nového konkurenčního železničního dopravce. V listopadu 2016 bylo zahájeno řízení ze strany Evropské komise (dále jen „EK“) ve věci možného porušení článku 102 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „TFEU“).

Vedení Skupiny provedlo posouzení rezervy na soudní spory, včetně posouzení pravděpodobného výsledku, který byl založen na množství odhadů a předpokladů, a proto podléhal značné nejistotě. Na základě hodnoty výnosů, ke kterým se možné porušení vztahuje, odhadované doby trvání možného porušení a názoru externích poradců na odhadovaný procentní rozsah aplikovaný na příslušné výnosy v rozmezí 5 až 10 %, byla k 31. 12. 2020 zaúčtována rezerva ve výši 700 mil. Kč, která odpovídala odhadované výši nákladů na uhrazení pokuty za údajné porušení předpisů a souvisejících nákladů. Rezerva rozeznaná tímto způsobem představovala ze strany vedení Skupiny nejlepší odhad závazku také k 31. 12. 2021.

Dne 30. 9. 2022 bylo ČD doručeno rozhodnutí o zastavení řízení ze strany EK, řízení u EK je ukončeno. Na základě tohoto rozhodnutí byla k 31. 12. 2022 rozpuštěna celá rezerva ve výši 700 mil. Kč.

Po ukončení řízení ze strany EK ÚOHS znovu zahajuje správné řízení na vnitrostátní úrovni s tím, že ale vzhledem k výsledku šetření EK je předpokládáno také zastavení tohoto národního řízení (viz poznámka 35.1.).

28.1.2. Údajná kartelová dohoda mezi ČD, ZSSK a ÖBB při prodeji vyřazených železničních kolejových vozidel

V červnu 2016 bylo provedeno místní šetření Evropské komise v sídle ČD pro podezření z uzavření kartelové dohody ve věci vzájemného prodeje železničních kolejových vozidel. EK prověřuje, zda mezi ČD, ÖBB (Rakouské spolkové dráhy) a popř. též ZSSK (Železniční společnost Slovensko) nedošlo k zakázané dohodě o omezení prodeje vyřazených železničních kolejových vozidel za účelem omezení vstupu nových dopravců na trh (v rozporu s čl. 101 Smlouvy o fungování EU („TFEU“)). ČD neuznávají, že by z jejich strany došlo k uzavření kartelové dohody.

Dne 10. června 2022 obdržely ČD a ÖBB od EK prohlášení o námitkách kvůli údajné kartelové dohodě o prodeji vyřazených kolejových vozidel. Prohlášení o námitkách je procesním krokem v probíhajícím řízení, které nepředjímá konečné závěry a rozhodnutí EK ve věci. K tomuto sdělení výhrad ČD připravily a odeslaly repliku a následně představily své argumenty na ústním slyšení ve dnech 13. a 14. prosince 2022.

Na základě hodnoty výnosů, ke kterým se možné porušení vztahuje, odhadované doby trvání možného porušení a názoru externích poradců na odhadovaný procentní rozsah aplikovaný na příslušné výnosy, byla k 31. prosinci 2021 zaúčtována rezerva ve výši 1 000 mil. Kč, která odpovídá odhadované výši nákladů na uhrazení pokuty za údajné porušení předpisů a souvisejících nákladů. Rezerva rozeznaná tímto způsobem představuje ze strany vedení Skupiny takový odhad závazku k 31. 12. 2021 i 31. 12. 2022, jaký je i přes značné související nejistoty v tuto chvíli nejlepší možný. ČD neočekávají náhrady od třetích stran v souvislosti s tímto řízením.

Dle názoru vedení Skupiny dosud nebylo prokázáno, že ČD porušily článek 101 TFEU. Záměrem ČD je se v této kauze důrazně hájit, včetně použití všech dostupných cest odvolání, pokud to bude třeba. K 31. 12. 2022 ani k datu vydání této konsolidované účetní závěrky nevydala EK konečné rozhodnutí ve věci.

Analýza citlivosti

Skutečné náklady na uhrazení možné sankce se mohou lišit od odhadů a podpůrných předpokladů vedení Skupiny. V souladu s legislativou EU, v případě určení výše pokuty za porušení pravidel hospodářské soutěže, je základní výše pokuty odvozena od hodnoty výnosů, až do 30 % jejich výše, v závislosti na stupni závažnosti přestupku. Nicméně výše pokuty v žádném případě nemůže překročit 10 % celkového obrátu ČD za účetní období předcházející finálnímu rozhodnutí EK. Je nemožné určit nejistoty týkající se časového rozvrhu veškerých budoucích možných odtoků finančních prostředků. Na základě dostupných informací existuje relativně vysoká pravděpodobnost, že výsledky v následujícím účetním období budou odlišné od předpokladů použitých vedením Skupiny a výše rezervy na soudní spory bude vyžadovat významnou úpravu. Pokud by se procento aplikované ČD na příslušné výnosy snížilo (zvýšilo) o 1 %, výše rezervy na soudní spory by klesla (vzrostla) o 53 mil. Kč. Pokud by se doba trvání možného porušení předpisů zkrátila (prodloužila) o jeden rok, výše rezervy na soudní spory by klesla (vzrostla) o 213 mil. Kč.

28.2. Rezervy na zaměstnanecké benefity

Rezerva na požitky po skončení pracovního poměru představuje nárok zaměstnanců na finanční příspěvek při odchodu do důchodu. Rezerva na jiné dlouhodobé zaměstnanecké požitky představuje nárok zaměstnanců na finanční příspěvek při dosažení životního jubilea a na úhradu léčebných výloh včetně náhrady mzdy při kondičních a ozdravných pobytech. Při výpočtu těchto rezerv Skupina použila pojistně-matematický model, který vychází z aktuálních zaměstnaneckých údajů (počet zaměstnanců, datum nároku na starobní důchod, průměrný plat, výše finančního příspěvku) a očekávaných parametrů stanovených kvalifikovaným odhadem Skupiny (předpokládaná fluktuace, nárůst mezd) a veřejně dostupných statistických podkladů (očekávaná míra inflace ve výši 2 %, pravděpodobnost úmrtí a invalidity dle údajů Českého statistického úřadu). Změna výše rezervy vážící se k benefitům při odchodu do důchodu způsobená

změnou těchto parametrů je vykazována jako pojistně-matematické zisky (ztráty) v konsolidovaném výkazu o úplném výsledku. Změna výše rezervy na ostatní benefity je vykazována v konsolidovaném výkazu zisků a ztrát. Peněžní toky jsou diskontovány na současnou hodnotu pomocí diskontní sazby odvozené z míry výnosu 10letých státních dluhopisů.

28.3. Rezerva na nevýhodné smlouvy

K 31. 12. 2022 Skupina vytvořila rezervu na nevýhodné smlouvy ve výši 842 mil. Kč (31. 12. 2021: 481 mil. Kč). Rezerva byla vykazována u smluv uzavřených s kraji, kde nevyhnutelné náklady na splnění závazku stanoveného smlouvou překračují ekonomické přínosy, jejichž přijetí se na základě těchto smluv očekává. Vzhledem k tomu, že majetek využívaný k plnění těchto smluv není výhradně přiřaditelný k daným smlouvám, není dle IAS 36 vykazováno snížení hodnoty u tohoto majetku.

28.4. Rezerva na penále

Od začátku roku 2014 Auditní orgán Ministerstva financí ČR prováděl v ČD řádný audit, na základě něhož vyměřil platební výměry, proti kterým ČD podalo odvolání k Ministerstvu financí. Na konci roku 2020 a v prvním pololetí 2021 Ministerstvo financí rozhodlo v několika případech v neprospěch ČD. V těchto případech vždy došlo k odvodu prostředků a podání správní žaloby. K 31. 12. 2022 i 31. 12. 2021 byla celková suma pravomocných a nepravomocných výměrů 379 mil. Kč. V roce 2022 byly na základě platebních výměrů vráceny dotace ve výši 68 mil. Kč (v roce 2021 ve výši 268 mil. Kč).

Zároveň došlo v případě vybraných projektů k vystavení penále ve výši 100 %. Skupina vytvořila k 31. 12. 2020 rezervu na možné penále spojené s porušením rozpočtové kázně ve výši 227 mil. Kč. V průběhu roku 2021 byla část rezervy ve výši 155 mil. Kč rozpuštěna v návaznosti na rozhodnutí příslušných správních orgánů a rezerva ve výši 4 mil. Kč byla použita na platbu penále. K 31. 12. 2022 došlo na základě rozhodnutí správních orgánů k rozpuštění zbývajících rezervy na penále ve výši 68 mil. Kč.

Informace o ostatních soudních sporech jsou uvedeny v poznámce 35.1.

28.5. Rezerva na náhradu škody

Rezerva na náhradu škody způsobenou požárem kabelů v železniční stanici Bohumín byla natvořena ve výši očekávané škody. Skupina v souvislosti s touto rezervou vykazovala očekávanou náhradu od pojišťovny ve výši 297 mil. Kč k 31. 12. 2022 (k 31. 12. 2021: 300 mil. Kč). Očekávaná náhrada je vykazována v ostatních aktivech (poznámka 24.).

29. Ostatní finanční závazky

(údaje v mil. Kč)	31.12.2022	31.12.2021
Finanční deriváty *)	944	52
Ostatní	172	161
Dlouhodobé celkem	1 116	213
Finanční deriváty *)	592	510
Závazek z ukončené leasingové smlouvy	121	121
Ostatní	64	44
Krátkodobé celkem	777	675
Celkem	1 893	888

*) Finanční deriváty jsou oceněné v reálné hodnotě, ostatní finanční závazky jsou oceněné v naběhlé hodnotě.

Ostatní dlouhodobé finanční závazky představují závazky vůči nájemcům majetku na Masarykově a brněnském nádraží v souvislosti s technickým zhodnocením pronajatého majetku prováděným nájemci.

Mezi společnostmi ČD Cargo, a.s. a společností Financial Found, a.s., byly uzavřeny tři smlouvy o prodeji a následném leasingovém pronájmu celkem 1 141 vozů, od nichž v roce 2019 ČD Cargo, a.s., v souladu s ujednáním smluv odstoupilo a současně doplatilo zbývajících leasingových splátek ve výši 146 mil. Kč (včetně DPH). Jelikož společnost Financial Found, a.s. s odstoupením ČD Cargo, a.s. nesouhlasila, vrátila uvedenou částku zpět na bankovní účet. Aby se ČD Cargo, a.s. vyhnula nesmyslnému přeposílání peněžních prostředků, sdělila společnosti Financial Found, a.s., že má tyto prostředky připravené a vyzvala ji k potvrzení, že je přijme. Do dnešního dne společnost Financial Found, a.s. nereagovala. Paralelně s tím podala společnost Financial Found, a.s. k Obvodnímu soudu pro Prahu 7 žalobu na určení vlastnictví předmětných 1 141 vozů, o níž doposud nebylo rozhodnuto. K 31. 12. 2022 je účetní hodnota těchto vozů 733 mil Kč, k 31. 12. 2021 byla účetní hodnota 641 mil. Kč. Společnost Financial Found, a.s. se také neúspěšně snažila předmětné vozy na sebe přepsat u Drážního úřadu. To znamená, že jako vlastník a držitel těchto vozů je zapsána společnost ČD Cargo, a.s. V souladu s výše uvedeným vedení Skupiny rozhodlo o zaúčtování výše uvedených vozů do aktiv a o účtování všech souvisejících předmětných účetních operací (vyčlenění komponent, účtování o odpisech atd.).

30. Ostatní závazky a smluvní závazky

(údaje v mil. Kč)	31.12.2022	31.12.2021
Přijaté dotace	87	110
Ostatní	15	7
Dlouhodobé celkem	102	117
Přijaté zálohy	6	3
Závazky k zaměstnancům	1 698	1 607
Závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění	506	484
Daňové závazky – daň sražená zaměstnancům	96	101
Daňové závazky – DPH	45	65
Vrácení části dotace v rámci projektů ROP (poznámka 16.1.)	0	68
Smluvní závazky (poznámka 6.2.)	634	348
Závazky z refundací	140	235
Přijaté dotace	246	52
Ostatní	102	70
Krátkodobé celkem	3 473	3 033
Celkem	3 575	3 150

Položka Přijaté dotace krátkodobé zahrnuje k 31. 12. 2022 investiční dotace v celkové výši 215 mil. Kč (v roce 2021: 50 mil. Kč).

Skupina neeviduje žádné závazky po splatnosti vůči finančním úřadům, správám sociálního zabezpečení a zdravotním pojišťovnám.

31. Změny závazků z financování

Následující tabulka zachycuje změny závazků z financování, a to změny vzniklé nejen z peněžních toků, ale i změny nepeněžní.

(údaje v mil. Kč)	Krátkodobé bankovní úvěry	Dlouhodobé bankovní úvěry	Závazky z leasingu - krátkodobé	Závazky z leasingu - dlouhodobé	Zajištěné půjčky - krátkodobé	Zajištěné půjčky - dlouhodobé	Vydané dluhopisy - krátkodobé	Vydané dluhopisy - dlouhodobé	Konto- korentní účty	Směnky	Ostatní	Celkem
Poznámka	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27
Závazky z financování k 1.1.2021	297	2 461	952	3 965	480	1 020	835	35 385	110	0	43	45 548
Peněžní toky z financování	-139	4 019	-1 129	0	-503	1 278	-500	0	-30	0	37	3 033
Čerpání úvěrů a půjček	181	4 019	0	0	0	1 278	0	0	0	0	40	5 518
Splátky úvěrů a půjček	-320	0	0	0	-503	0	-500	0	-30	0	-3	-1 356
Úhrada jistiny závazků z leasingu	0	0	-1 129	0	0	0	0	0	0	0	0	-1 129
Důsledky změn měnových kurzů	0	0	-139	-57	-2	-21	-10	-1 659	0	0	0	-1 888
Reklasifikace ^{*)}	603	-603	1 293	-1 293	456	-456	948	-948	0	0	0	0
Přírůstek leasingu a změna odhadu	0	0	109	1 445	0	0	0	0	0	0	0	1 554
Naběhlé úroky	11	88	15	64	15	30	324	419	0	0	1	967
Zaplacené úroky (peněžní toky z provozní činnosti ^{**)}	-3	-88	-15	-64	-15	-30	-335	-333	0	0	-1	-884
Zaplacené kapitalizované úroky (peněžní toky z investiční činnosti)	0	0	0	0	0	0	0	-33	0	0	0	-33
Ostatní nepeněžní pohyby	0	0	0	0	0	0	0	6	0	0	-4	2
Závazky z financování k 31.12.2021	769	5 877	1 086	4 060	431	1 821	1 262	32 837	80	0	76	48 299
Peněžní toky z financování	-182	6 885	-1 211	0	-455	1 082	-933	13 145	817	0	7	19 155
Čerpání úvěrů a půjček	2 607	6 885	0	0	0	1 082	0	13 145	866	3 777	7	28 369
Splátky úvěrů a půjček	-2 789	0	0	0	-455	0	-933	0	-49	-3 777	0	-8 003
Úhrada jistiny závazků z leasingu	0	0	-1 211	0	0	0	0	0	0	0	0	-1 211
Důsledky změn měnových kurzů	-1	0	-80	-32	-26	0	-305	-787	0	0	0	-1 231
Reklasifikace ^{*)}	1 125	-1 125	1 458	-1 458	470	-470	10 442	-10 442	0	0	0	0
Přírůstek leasingu a změna odhadu	0	0	117	1 849	0	0	0	0	0	0	0	1 966
Naběhlé úroky	427	240	76	25	61	0	416	452	63	99	0	1 859
Zaplacené úroky (peněžní toky z provozní činnosti ^{**)}	-396	-241	-81	-25	-55	0	-209	-369	-63	-99	0	-1 538
Zaplacené kapitalizované úroky (peněžní toky z investiční činnosti)	0	0	0	0	0	0	-103	-13	0	0	0	-116
Ostatní nepeněžní pohyby	-4	0	0	2	0	-8	21	3	0	0	-3	11
Závazky z financování k 31.12.2022	1 738	11 636	1 365	4 421	426	2 425	10 591	34 826	897	0	80	68 405

^{*)} Úvěry a půjčky klasifikované v minulém období jako dlouhodobé, které se ve sledovaném období staly krátkodobými.

^{**) Na řádku Zaplacené úroky v konsolidovaném výkazu o peněžních tocích za rok 2022 jsou také vykázány peněžní toky ze zajištění úrokových plateb ve výši 172 mil. Kč (2021: 206 mil. Kč).}

32. Transakce se spřízněnými stranami

Vztahy mezi Skupinou a společnostmi uváděnými v bodech 32.1. – 32.4. jsou popsány v poznámce 1.3.

32.1. Výnosy realizované se spřízněnými stranami

(údaje v mil. Kč)		Prodej služeb	
		2022	2021
JLV, a.s.	přidružená společnost	2	2
BOHEMIAKOMBI, spol. s r.o.	přidružená společnost	15	10
Ostravská dopravní společnost – Cargo, a.s.	přidružená společnost	16	22
Celkem přidružené společnosti		33	34
RAILLEX, a.s.	společný podnik	14	15
Ostravská dopravní společnost, a.s.	společný podnik	54	63
Celkem společné podniky		68	78
Celkem spřízněné strany		101	112

32.2. Nákupy realizované se spřízněnými stranami

(údaje v mil. Kč)		Služby	
		2022	2021
JLV, a.s.	přidružená společnost	208	145
Ostravská dopravní společnost – Cargo, a.s.	přidružená společnost	63	72
Celkem přidružené společnosti		271	217
RAILLEX, a.s.	společný podnik	5	3
Celkem společné podniky		5	3
Celkem spřízněné strany		276	220

32.3. Nevyrovnané zůstatky na konci účetního období se spřízněnými stranami

(údaje v mil. Kč)

31.12.2022		Pohledávky	Závazky
JLV, a.s.	přidružená společnost	0	42
BOHEMIAKOMBI, spol. s r.o.	přidružená společnost	2	0
Ostravská dopravní společnost – Cargo, a.s.	přidružená společnost	2	9
Celkem přidružené společnosti		4	51
RAILLEX, a.s.	společný podnik	2	1
Ostravská dopravní společnost, a.s.	společný podnik	16	0
Celkem společné podniky		18	1
Celkem spřízněné strany		22	52

(údaje v mil. Kč)

31.12.2022		Pohledávky	Závazky
JLV, a.s.	přidružená společnost	0	38
BOHEMIAKOMBI, spol. s r.o.	přidružená společnost	1	0
Ostravská dopravní společnost – Cargo, a.s.	přidružená společnost	3	11
Celkem přidružené společnosti		4	49
RAILLEX, a.s.	společný podnik	3	0
Ostravská dopravní společnost, a.s.	společný podnik	15	0
Celkem společné podniky		18	0
Celkem spřízněné strany		22	49

Nevyrovnané zůstatky nebyly zajištěné a uhradí se bankovním převodem či formou zápočtu. Nebyly poskytnuty ani přijaty žádné záruky. Pohledávky jsou obvykle splatné do 30 dní, závazky do 45 dní. Z hlediska IFRS 9 byly ztráty ze snížení hodnoty pohledávek od spřízněných stran vyhodnoceny jako nevýznamné.

32.4. Odměny členům klíčového managementu

Členové klíčového managementu Skupiny jsou tvořeni managementem Společnosti a jejích významných dceřiných společností (ČD Cargo, a.s., ČD – Informační Systémy, a.s., ČD – Telematika a.s., DPOV, a.s. a Výzkumný Ústav Železniční, a.s.).

Členům klíčového managementu byly během roku vyplaceny tyto zaměstnanecké požitky:

(údaje v mil. Kč)

2022	Představenstvo	Dozorčí rada	Řídící výbor
Odměny členů statutárních orgánů	65	10	0
Ostatní krátkodobé zaměstnanecké požitky	18	8	0
Požitky po skončení pracovního poměru	7	0	0
Celkem	90	18	0
Počet členů klíčového managementu	19	34	6

(údaje v mil. Kč)

2021	Představenstvo	Dozorčí rada	Řídící výbor
Odměny členů statutárních orgánů	62	14	0
Ostatní krátkodobé zaměstnanecké požitky	14	9	0
Požitky po skončení pracovního poměru	0	0	0
Celkem	76	23	0
Počet členů klíčového managementu	19	35	6

32.5. Vztahy se společnostmi kontrolovanými státem

Skupina České dráhy je stoprocentně vlastněná a ovládaná státem Česká republika. V souladu s výjimkou uvedenou ve standardu IAS 24 Zveřejnění spřízněných stran, Skupina nezveřejňuje kvantitativní informace týkající se individuálně nevýznamných transakcí se státem a společnostmi kontrolovanými nebo společně kontrolovanými státem nebo ve kterých má stát podstatný vliv. Níže jsou uvedeny významné transakce se spřízněnými stranami, které se Skupině podařilo identifikovat: úhrady závazku veřejné služby (kraje a Ministerstvo dopravy), transakce se státní organizací SŽ a Skupinou ČEZ.

Úhrady závazku veřejné služby

Nákladové riziko je spojeno s náklady, které musí dopravce vynaložit za účelem zajištění provozu veřejné dopravy vyžádané objednatel. V rámci rizika nákladů se předně jedná o riziko provozních nákladů, které lze z pohledu dopravce chápat jako riziko rozdílu mezi náklady, s nimiž dopravce kalkuloval v nabídce na provozování veřejné dopravy předložené objednateli, a náklady skutečně vynaloženými dopravcem během plnění smlouvy. Rizika provozních nákladů mohou být jak vnější, která dopravce není schopen ovlivnit (jako např. růst cen pohonných hmot, změna cen náhradních dílů, dodatečné náklady z důvodu dopravních výluk a mimořádností, změny v legislativě a daňových předpisech apod.), tak vnitřní, která dopravce může ovlivnit (např. řádná údržba vozidlového parku, efektivní nastavení vnitřních procesů, výše mezd apod.).

Výnosové riziko odpovídá riziku tržeb z přepravy cestujících a lze je chápat jako rozdíl mezi příjmy předpokládanými před uzavřením smlouvy a příjmy skutečně dosaženými dopravcem za dobu trvání smlouvy. Klíčovou složkou výnosového rizika je riziko poptávky po přepravních službách poskytovaných dopravcem ze strany cestujících.

S ohledem na způsob rozdělení rizik Skupina uzavírá s objednateli veřejné dopravy smlouvy v tzv. režimech „brutto“ a „netto“. Smlouvy v režimu „brutto“ mají nákladová rizika a příležitosti rozdělena mezi dopravce a objednatele, výnosová rizika a příležitosti jsou výhradně na straně objednatele. Smlouvy v režimu „netto“ mají nákladová a výnosová rizika i příležitosti rozdělena mezi dopravce a objednatele. Objednatel nese rizika a příležitosti za výši tržeb IDS, které dopravce nemůže ovlivnit, dopravce za ostatní tržby. Pokud se smlouva neodvolává na uplatňování tarifu IDS, pak veškerá rizika a příležitosti tržeb nese dopravce. Veškeré smlouvy s Ministerstvem dopravy jsou v režimu „netto“.

(údaje v mil. Kč)

Výnosy a kompenzace	Protistrana	2022	2021
Výnosy z pronájmu nemovitostí	SŽ	19	21
Úhrada za náhradní autobusovou dopravu ^{*)}	SŽ	1 094	479
Úhrady od objednatelů veřejné služby – ze státního rozpočtu	stát – MD	4 534	4 362
Výnosy z kompenzací slev jízdného 50 % ^{**)}	stát – MD	1 616	1 464
Úhrady od objednatelů veřejné služby – z rozpočtů krajů – smlouvy „brutto“	kraje	4 487	4 437
Úhrady od objednatelů veřejné služby z rozpočtů krajů – smlouvy „netto“	kraje	7 818	7 730
Kompenzace jízdného – Ukrajina	stát	71	0
Výnosy – telekomunikační služby	SŽ	711	635
Tržby z nákladní přepravy	ČEZ	140	89
Provoz a údržba SW	SŽ	72	24
Výnosy z prodeje zaměstnaneckých rekreací	SŽ	90	0
Ostatní výnosy	SŽ	218	124

^{*)} Tato úhrada kompenzuje náklady na náhradní autobusovou dopravu. Náklady na náhradní autobusovou dopravu v poznámce 8. jsou po této kompenzaci uvedeny netto.

^{**)} Od 1. 4. 2022 se snížily kompenzace slev jízdného pro děti od 6 do 18 let, studenty do 26 let a seniory nad 65 let ze 75 % na 50 %.

(údaje v mil. Kč)

Náklady	Protistrana	2022	2021
Použití dopravní cesty a přidělená kapacita dráhy – osobní doprava	SŽ	1 803	1 839
Použití dopravní cesty a přidělená kapacita dráhy – nákladní doprava	SŽ	866	800
Spotřeba elektrické trakční energie – osobní doprava	SŽ	2 623	1 523
Spotřeba elektrické trakční energie – nákladní doprava	SŽ	1 106	626
Náklady – telekomunikační služby	SŽ	63	62
Tepelná energie	ČEZ	50	0
Ostatní náklady	SŽ	299	253

(údaje v mil. Kč)

Pohledávky	Protistrana	31.12.2022	31.12.2021
Úhrada za náhradní autobusovou dopravu	SŽ	66	0
Kompenzace slev jízdného 50 %	stát – MD	100	116
Závazek veřejné služby	kraje	356	276
Telekomunikační služby	SŽ	220	90
Poskytnuté zálohy	SŽ	69	5
Nákladní přeprava	ČEZ	23	22
Nákladní přeprava	SŽ	2	26
Podpora – POZE (poznámka 8)	SŽ	253	0
Kompenzace za bezdůvodné obohacení (poznámka 22.)	SŽ	557	426

(údaje v mil. Kč)

Závazky	Protistrana	31.12.2022	31.12.2021
Použití dopravní cesty a přidělená kapacita dráhy – osobní doprava	SŽ	417	184
Použití dopravní cesty a přidělená kapacita dráhy – nákladní doprava	SŽ	170	175
Spotřeba elektrické trakční energie – osobní doprava	SŽ	89	0
Závazky z leasingu	SŽ	170	189
Závazek veřejné služby	stát – MD	42	50
Závazek veřejné služby	kraje	322	191
Spotřeba elektrické trakční energie – nákladní doprava	SŽ	120	71

Státní instituce, podniky a další strany kontrolované státem využívají služby poskytované Skupinou za podmínek platných pro ostatní zákazníky. Na straně nákladů Skupina nakupuje některé služby a jiné dodávky (voda, energie atd.) od společností kontrolovaných státem za podmínek platných pro ostatní spotřebitele.

V roce 2022 čerpala Skupina v souvislosti s pandemií covid-19 dotaci od MD ve výši 2 mil. Kč (2021: 599 mil. Kč). Tato dotace byla vykázána v ostatních provozních výnosech (poznámka 7.). Skupina také přijala dotaci od státu v rámci programu Antivirus ve výši 15 mil. Kč (2021: 80 mil. Kč), která byla vykázána jako snížení osobních nákladů (poznámka 9.).

V roce 2022 Skupina vykázala v konsolidovaném výkazu o finanční situaci jako snížení pořizovací hodnoty dlouhodobých aktiv dotace od MD ve výši 1 406 mil. Kč (2021: 510 mil. Kč). Pohledávky a závazky z titulu dotací na pořízení majetku jsou vykázány na řádcích Ostatní aktiva (poznámka 24.) a Ostatní závazky a smluvní závazky (poznámka 30.).

33. Operativní leasing

Smlouvy o operativním leasingu, kdy Skupina vystupuje jako pronajímatel, se vztahují k investicím do nemovitostí a k movitému majetku ve vlastnictví Skupiny s různou dobou pronájmu.

Analýza splatnosti nediskontovaných plateb z nevypověditelných smluv o operativním leasingu:

(údaje v mil. Kč)	31.12.2022	31.12.2021
1. rok	50	48
2. rok	52	49
3. rok	54	50
4. rok	57	51
5. rok	59	52
Více než 5 let	0	54
Celkem	272	304

Výnosy z operativního leasingu vykázané v roce 2022 v zisku nebo ztrátě činily 673 mil. Kč (v roce 2021: 727 mil. Kč), z toho výnosy z investic do nemovitostí v roce 2022 činily 298 mil. Kč (v roce 2021: 275 mil. Kč).

Přímé provozní náklady spojené s investicemi do nemovitostí v roce 2022 představovaly 164 mil. Kč (v roce 2021: 128 mil. Kč).

34. Smluvní závazky k výdajům

K datu konsolidované účetní závěrky má Skupina uzavřené smlouvy na nákup pozemků, budov a zařízení ve výši 53 004 mil. Kč (2021: 35 831 mil. Kč), z nichž 16 228 mil. Kč již bylo k 31. 12. 2022 uhrazeno (k 31. 12. 2021: 8 268 mil. Kč).

(údaje v mil. Kč)	31.12.2022	31.12.2021
Neuhrazené dodávky sjednané pro příští rok	3 903	5 100
Neuhrazené dodávky sjednané pro roky následující	32 873	22 463
Celkem	36 776	27 563

Podstatnou část závazků k výdajům k 31. 12. 2022 ve výši 42 837 mil. Kč (31. 12. 2021: 26 904 mil. Kč) představují investice do železničních kolejových vozidel.

35. Podmíněné závazky a podmíněná aktiva

Mateřská společnost vlastní 1% majetkový podíl ve společnosti EUROFIMA. Akcionáři této společnosti jsou evropští národní železniční dopravci a smyslem společnosti je získávat zdroje na financování nákupu kolejových vozidel. Podle článku 5 Stanov je splaceno pouze 20 % hodnoty majetkového podílu s tím, že splacení zbývajících 80 % může společnost EUROFIMA požadovat po svých akcionářích podle potřeby na základě rozhodnutí správní rady. Nominální hodnota nesplacených akcií je k 31. 12. 2022 a 31. 12. 2021 ve výši 20,8 mil. CHF (510 mil. Kč k 31. 12. 2022, 501 mil. Kč k 31. 12. 2021). K 31. 12. 2022 považuje vedení Skupiny pravděpodobnost, že bude mateřská společnost vyzvána k úhradě nominální hodnoty nesplacené části podílu, za nízkou.

Celkové náklady Skupiny na sanace v roce 2022 činily 20 mil. Kč (2021: 23 mil. Kč). Skupina si není vědoma ekologických zátěží, které by překračovaly legislativní limity a svým charakterem ohrožovaly lidské zdraví či majetek třetích osob. Vedení Skupiny jednající s řádnou manažerskou péčí si není vědomo žádné odpovědnosti vyplývající z legislativních požadavků v souvislosti s ekologickými zátěžemi.

35.1. Soudní spory

35.1.1. Žaloba LEO Express na náhradu škody

V červenci 2014 byla společností LEO Express podána žaloba na náhradu škody v částce přibližně 419 mil. Kč s příslušenstvím, která měla být údajně způsobena společností LEO Express ze strany ČD jejich cenovou politikou. Soud v prvním stupni žalobu LEO Express zamítl. V závěru prosince 2016 pak společnost LEO Express podala proti společnosti ČD novou žalobu na částku přibližně 434 mil. Kč s příslušenstvím, a to z obdobného důvodu. V březnu 2018 Vrchní soud v Praze zrušil rozsudek, kterým byla zamítnuta první žaloba LEO Express na náhradu škody, a věc vrátil zpět Městskému soudu v Praze k dalšímu řízení. První žalobou se LEO Express domáhá, po částečném zpětvzetí, zaplacení přibližně 34 mil. Kč a druhou žalobou zaplacení přibližně 434 mil. Kč. Řízení bylo přerušeno do rozhodnutí Evropské komise ve věci údajného zneužití dominantního postavení na lince Praha – Ostrava, popsaného v poznámce 28.1. Společnosti Leo Express Global a Leo Express s.r.o. dále svými dopisy ze dne 12. července 2021 vyzvaly ČD, aby jim uhradily nad rámec výše uvedených nároků též další údajně vzniklou újmu, za období (i) od 1. června 2014 do 31. prosince 2017 v tvrzené výši 1 202 mil. Kč (spol. Leo Express Global) a (ii) od 1. ledna 2018 do 31. prosince 2019 v tvrzené výši 491 mil. Kč (spol. Leo Express s.r.o.). I tato újma by se údajně měla týkat tvrzeného protisoutěžního jednání ČD, přičemž ve výzvě k úhradě není uvedena žádná bližší specifikace nároků ani způsob, jakým byla tato údajná výše újmy vyčíslena. V reakci na tyto dopisy ČD odmítly jakékoliv porušení právních předpisů, a tedy i údajnou povinnost k náhradě škody. ČD nemají informaci, že by skupina Leo Express tyto údajné nároky uplatnila u soudu.

V roce 2022 Městský soud připustil k návrhu žalobce připuštěno, aby do řízení jako žalobce namísto současného žalobce, tzn. společnosti LEO Express Global a.s. vstoupila společnost LEO Mobility s.r.o. (v žalobě na částku 34 mil. Kč) a pan L. Novotný (v žalobě na částku 434 mil. Kč), proti tomuto usnesení podaly ČD odvolání. Nicméně s ohledem na zastavení řízení před EK ČD zvyšují predikci možného úspěchu ve sporu. Vedení Skupiny předpokládá, že po zastavení řízení ze strany Evropské komise, budou vnitrostátní soudy v obnoveném řízení reflektovat pozitivně zastavení řízení ze strany EK ve prospěch ČD. Podle názoru vedení Skupiny, není pravděpodobné, že Skupině v této souvislosti vznikne závazek a tudíž není tvořena rezerva.

35.1.2. Žaloba společnosti Regiojet k zaplacení náhrady újmy

Společnost Regiojet zaslala ČD předžalobní výzvu k zaplacení náhrady újmy datovanou 10. 4. 2015, ve které požadovala úhradu v celkové výši přibližně 717 mil. Kč. K údajné újmě mělo dojít domnělým protiprávním jednáním ČD při provozu linky Praha – Ostrava, spočívajícím v uplatňování podnákladových cen. ČD újmu uhradit odmítly. Společnost Regiojet podala žalobu, kterou se domáhá úhrady částky cca 717 mil. Kč s příslušenstvím. V rámci projednávání věci v prvním stupni soud řízení přerušil do doby, než EK rozhodne ve věci údajného zneužití dominantního postavení na lince Praha – Ostrava, popsaného v poznámce 28.1. S ohledem na zastavení řízení před EK v září 2022 ČD zvyšují predikci možného úspěchu ve sporu. Vedení Skupiny předpokládá, že po zastavení řízení ze strany Evropské komise, budou vnitrostátní soudy v obnoveném řízení reflektovat pozitivně zastavení řízení ze strany EK ve prospěch ČD. Podle názoru vedení Skupiny, není pravděpodobné, že Skupině v této souvislosti vznikne závazek a tudíž není tvořena rezerva.

35.1.3. Žaloba společnosti Regiojet na vrácení údajné nedovolené veřejné podpory (žalování ČD, a.s., SŽ, s.o., ČR zastoupená Ministerstvem dopravy ČR)

Žaloba podaná v dubnu 2015 společností Regiojet na vrácení cca 7 mld. Kč plus úroky z prodlení kvůli údajné nedovolené veřejné podpoře. O tuto částku byl údajně nadhodnocen majetek „mrtvá dopravní cesta“, kterou v roce 2008 převedly ČD na SŽ za 12 mld. Kč. Jak soud prvního, tak soud druhého stupně rozhodl ve prospěch ČD, rozsudek nabyl právní moci dne 30. 11. 2020. Ve lhůtě pro podání mimořádného opravného prostředku (dovolání) podala společnost Regiojet dovolání k Nejvyššímu soudu, řízení probíhá.

35.1.4. Žaloba společnosti CB Station Development a EZ Holding proti ČD

Jedná se o nemovitostní projekt, v rámci kterého byly na ČD podány 3 žaloby od společností Station CB a EZ Holding. Žaloby směřují na určení povinnosti ČD uzavřít se žalobci kupní smlouvy na základě předchozí smlouvy o budoucí smlouvě. Nelze vyloučit ani nárokování smluvní pokuty ve výši 100 mil. Kč a jiné újmy (škody, předšmluvní odpovědnosti). Žaloba proti ČD byla soudem prvního stupně zamítnuta, ze strany CB Station Development, a.s. bylo proti rozhodnutí podáno odvolání. Vzhledem k tomu, že podle vedení Skupiny není v současné době pravděpodobné, že k vyrovnaní závazku bude nezbytný odtok finančních prostředků, nebyla tvořena rezerva.

36. Finanční nástroje

36.1. Řízení kapitálu

Hlavním cílem Skupiny při řízení kapitálové struktury je udržovat dlouhodobě udržitelnou míru zadlužení a rating na investičním stupni. Ratingová agentura posuzuje v rámci své metodiky míru zadlužení pomocí ukazatele dluh/EBITDA a indikuje jeho úroveň požadovanou pro daný investiční stupeň. Cílová hodnota ukazatele sestaveného na základě konsolidovaných údajů je na úrovni 6,0. Skupina používá jako zdroj dlouhodobého financování především emise dluhopisů a čerpání dlouhodobých investičních úvěrů.

Strukturu kapitálu Skupiny tvoří čistý dluh (výpůjčky, včetně závazků z leasingu, snížené o peněžní prostředky a peněžní ekvivalenty) a vlastní kapitál Skupiny (zahrnuje základní kapitál, fondy a nerozdělenou ztrátu).

(údaje v mil. Kč)		31.12.2022	31.12.2021 ^{*)}
Čistý dluh			
Úvěry, půjčky a závazky z leasingu	27	68 405	48 299
Peněžní prostředky a peněžní ekvivalenty	25	-8 761	-3 434
Čistý dluh celkem		59 644	44 865
Vlastní kapitál			
Základní kapitál	26	20 000	20 000
Kapitálové fondy	26	17 885	19 143
Nerozdělená ztráta	26	-2 812	-2 653
Vlastní kapitál celkem		35 073	36 490
Řízený kapitál celkem		94 717	81 355

^{*)} Přepracováno viz poznámka 2.3.

Skupina řídí svůj kapitál tak, aby zabezpečila, že bude schopna pokračovat v činnosti jako zdravě fungující podnik při optimalizaci poměru mezi cizími a vlastními zdroji. Cílový maximální poměr Skupiny mezi cizími a vlastními zdroji je dle bankovních požadavků 75 % ku 25 %.

Na Skupinu se nevztahují žádné kapitálové požadavky stanovené externími subjekty.

Představenstvo a dozorčí rada Společnosti jsou pravidelně informováni o vývoji zadlužení jednotlivých společností ve Skupině. Jakékoli dodatečné zadlužení podléhá jejich souhlasu.

36.2. Třídy finančních nástrojů

(údaje v mil. Kč)

Klasifikace finančních aktiv	Třída finančních aktiv		31.12.2022	31.12.2021
Finanční aktiva oceňovaná v naběhlé hodnotě	Pohledávky z obchodních vztahů	22	4 788	4 004
	Peněžní prostředky a peněžní ekvivalenty	25	8 761	3 434
	Pohledávky z finančního leasingu	23	150	154
	Ostatní	23	918	685
Finanční aktiva oceňovaná reálnou hodnotou do zisku nebo ztráty	Finanční deriváty použité v zajišťovacím účetnictví *)	23	460	1 504
Finanční aktiva oceňovaná reálnou hodnotou do ostatního úplného výsledku	Finanční aktiva v reálné hodnotě vykázané v ostatním úplném výsledku	23	341	397
	Celkem		15 418	10 178

(údaje v mil. Kč)

Klasifikace finančních závazků	Třída finančních závazků		31.12.2022	31.12.2021
Finanční závazky oceňované reálnou hodnotou do zisku nebo ztráty	Finanční deriváty použité v zajišťovacím účetnictví	29	1 536	509
	Finanční deriváty ostatní	29	0	53
Finanční závazky oceňované v naběhlé hodnotě	Úvěry, půjčky a závazky z leasingu	27	68 405	48 299
	Závazky z obchodních vztahů		6 765	9 498
	Ostatní	29	357	326
	Celkem		77 063	58 685

*) Za předpokladu, že je zajištění účinné, jsou změny reálné hodnoty zajišťovacího nástroje prvotně vykázané v ostatním úplném výsledku (poznámka 26.2.3.).

Výnosy z jednotlivých tříd finančních aktiv jsou následující:

(údaje v mil. Kč)

Třída finančního aktiva	2022	2021	Vykázány na řádku výkazu zisků a ztrát
Úroky z peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů	38	11	Finanční výnosy
Úroky z investic držených do splatnosti (termínované vklady a směnky)	29	0	Finanční výnosy
Úroky z pohledávek z finančního leasingu	25	19	Finanční výnosy
Dividendy z kapitálových investic	2	2	Ostatní provozní výnosy
Celkem	94	32	

Ztráty ze snížení hodnoty finančních aktiv jsou uvedeny v poznámce 22. Pohledávky z obchodních vztahů a v poznámce 36.8. Řízení kreditního rizika.

36.3. Reálná hodnota finančních nástrojů

(údaje v mil. Kč)

Finanční aktiva	Úroveň	Reálná hodnota 31.12.2022	Účetní hodnota 31.12.2022	Reálná hodnota 31.12.2021	Účetní hodnota 31.12.2021
Oceněné reálnou hodnotou		801	801	1 901	1 901
Finanční deriváty použité v zajišťovacím účetnictví	Úroveň 2	460	460	1 504	1 504
Finanční aktiva v reálné hodnotě vykázané v ostatním úplném výsledku	Úroveň 3	341	341	397	397
Oceněné zůstatkovou hodnotou		460	496	657	693
Pohledávky z finančního leasingu	Úroveň 2	150	150	154	154
Ostatní dlouhodobá finanční aktiva	Úroveň 2	310	346	503	539
Celkem		1 261	1 297	2 558	2 594

(údaje v mil. Kč)

Finanční závazky	Úroveň	Reálná hodnota 31.12.2022	Účetní hodnota 31.12.2022	Reálná hodnota 31.12.2021	Účetní hodnota 31.12.2021
Oceněné reálnou hodnotou	Úroveň 2	1 536	1 536	562	562
Finanční deriváty použité v zajišťovacím účetnictví	Úroveň 2	1 536	1 536	509	509
Finanční deriváty ostatní	Úroveň 2	0	0	53	53
Oceněné zůstatkovou hodnotou	Úroveň 2	55 368	58 999	40 752	40 872
Vydané dluhopisy	Úroveň 2	8 622	9 977	11 914	11 656
Vydané dluhopisy (veř. obchodované)	Úroveň 1	33 837	35 440	22 388	22 443
Bankovní úvěry *)	Úroveň 2	12 741	13 374	6 321	6 613
Ostatní dlouhodobé finanční závazky a úvěry	Úroveň 2	168	208	129	160
Celkem		56 904	60 534	41 314	41 434

*) Reálná hodnota variabilně úročených úvěrů je přibližně shodná s účetní hodnotou těchto úvěrů.

Peněžní prostředky a peněžní ekvivalenty, pohledávky a závazky z obchodních vztahů, ostatní krátkodobá finanční aktiva a ostatní krátkodobé finanční závazky nejsou v tabulce uvedené, protože jejich reálná hodnota je přibližně shodná s účetní hodnotou z důvodu jejich krátkodobé splatnosti.

Během roku 2021 a 2022 nedošlo k přesunům finančních nástrojů mezi jednotlivými úrovněmi.

36.3.1. Oceňovací postupy použité pro stanovení reálné hodnoty

Reálné hodnoty finančních aktiv a finančních závazků, které jsou oceňovány reálnou hodnotou opakovaně, se určují takto:

- Reálná hodnota investic do kapitálových nástrojů oceňovaných reálnou hodnotou do ostatního úplného výsledku byla odhadnuta pomocí přístupu založeného na čistých aktivech. K 31. prosinci 2022 a 2021 vedení Skupiny analyzovalo auditované účetní závěrky společnosti, do níž bylo investováno, a dospělo k závěru, že její reálná hodnota se přibližně rovná účetní hodnotě jejích čistých aktiv.
- Reálná hodnota úrokových swapů je vypočítána pomocí oceňovacího modelu založeného na diskontovaných budoucích peněžních tocích.
- Reálná hodnota meziměnových úrokových swapů je vypočítána pomocí oceňovacího modelu založeného na diskontovaných budoucích peněžních tocích v příslušných měnách.
- Reálná hodnota měnových swapů je vypočítána pomocí oceňovacího modelu založeného na diskontovaných výnosových křivkách a swapových bodech pro příslušné měny.
- Reálná hodnota komoditních swapů je vypočítána pomocí oceňovacího modelu založeného na diskontovaných budoucích peněžních tocích na základě očekávaných cen komodit.

Reálné hodnoty finančních aktiv a finančních závazků, které nejsou oceňovány reálnou hodnotou, ale jejich zveřejnění je vyžadováno, se určují takto:

- reálná hodnota dluhopisů je určena na základě kótovaných tržních cen, pokud existují. Pokud nejsou k dispozici kótované tržní ceny, stanoví se reálná hodnota modelem na základě kótovaných tržních cen srovnatelných dluhopisů;
- reálná hodnota ostatních dlouhodobých finančních aktiv a závazků je vypočítána pomocí metody diskontovaných peněžních toků.

Budoucí peněžní toky se diskontují s použitím diskontní sazby odvozené z přírůstkové výpůjční úrokové míry.

36.3.2. Ocenění reálnou hodnotou vykázanou v konsolidovaném výkazu o finanční situaci

Finanční nástroje oceněné reálnou hodnotou jsou rozděleny do úrovní 1 až 3 podle míry, do níž je možné reálnou hodnotu zjistit či ověřit:

- ocenění reálnou hodnotou na úrovni 1 jsou ocenění, která vycházejí z neupravených kótovaných cen stejných aktiv či závazků na aktivních trzích;
- ocenění reálnou hodnotou na úrovni 2 jsou ocenění, která vycházejí z jiných vstupů než kótovaných cen využívaných na úrovni 1; tyto informace je možné získat u aktiva nebo závazku přímo (tzn. ceny) nebo nepřímo (tzn. údaje odvozené z cen);
- ocenění reálnou hodnotou na úrovni 3 jsou ocenění, která vycházejí z oceňovacích technik, jež využívají informace o aktivu nebo závazku, které nejsou odvozeny ze zjistitelných tržních dat (neověřitelné vstupy).

Investice do kapitálových nástrojů oceňovaných reálnou hodnotou do ostatního úplného výsledku k 31. prosinci 2022 a 31. prosinci 2021 jsou zahrnuty do úrovně 3. Všechny ostatní finanční nástroje oceňované reálnou hodnotou k 31. prosinci 2022 a 31. prosinci 2021 jsou zahrnuty do úrovně 2.

36.3.3. Sesouhlasení ocenění finančních nástrojů oceněných reálnou hodnotou na úrovni 3

V následující tabulce jsou uvedena finanční aktiva oceněná reálnou hodnotou na úrovni 3:

(údaje v mil. Kč)	Investice do kapitálových nástrojů
Stav k 1. lednu 2021	414
Celkové zisky nebo ztráty:	-24
<i>v hospodářském výsledku</i>	-25
<i>v ostatním úplném výsledku</i>	1
Stav k 31. prosinci 2021	390
Celkové zisky nebo ztráty:	-49
<i>v hospodářském výsledku</i>	25
<i>v ostatním úplném výsledku</i>	-74
Převod z finančních nástrojů úrovně 3 ^{*)}	-8
Stav k 31. prosinci 2022	333

^{*)} Přesun investice ve společnosti ČD Reality, a. s. do konsolidačního celku v rámci fúze do společnosti ČD Bus a.s. (poznámka 1.3.2.).

36.4. Cíle řízení finančního rizika

Skupina řídí finanční rizika prostřednictvím interních zpráv o rizicích, které obsahují analýzu rizik podle významnosti. Finanční rizika zahrnují tržní rizika (měnové, úrokové a komoditní riziko), kreditní riziko a riziko likvidity.

36.5. Řízení měnového rizika

Skupina provádí určité transakce denominované v cizí měně, ze kterých vyplývá riziko spojené s fluktuací měnových kurzů. Jedná se zejména o příjmy z mezinárodní přepravy, vydané dluhopisy a nákupy kolejových vozidel v cizí měně. V souladu se schválenou strategií řízení rizik Skupina zajišťuje očekávané platby v cizí měně tak, aby velikost otevřené rizikové pozice nepřesáhla limit stanovený na dané období výborem pro řízení rizik a schválený představenstvem Společnosti. Cílem managementu je zajistit proti měnovému riziku minimálně 90 % veškerého dlouhodobého financování v cizí měně.

Zůstatková hodnota finančních aktiv a finančních závazků Skupiny denominovaných v cizí měně, u nichž jsou kurzové rozdíly účtovány do zisku nebo ztráty ke konci účetního období je uvedena v následující tabulce:

(údaje v mil. Kč)

31.12.2022	EUR	USD	Ostatní	Celkem
Finanční aktiva	9 672	20	2	9 694
Finanční závazky	-43 700	-310	-2	-44 012
Celkem	-34 028	-290	0	-34 318

(údaje v mil. Kč)

31.12.2021	EUR	USD	Ostatní	Celkem
Finanční aktiva	3 792	7	2	3 801
Finanční závazky	-32 673	-20	-4	-32 697
Celkem	-28 881	-13	-2	-28 896

Skupina má dále finanční aktiva a finanční závazky, které představují zajišťovací nástroje v rámci zajištění peněžních toků, a u nichž jsou kurzové rozdíly vykazovány v souladu s kapitolou 2.20.12 (Zajištění peněžních toků):

- měnové deriváty;
- závazky z leasingů a zajištěné půjčky denominované v EUR;
- vydaný dluhopis denominovaný v EUR;
- přijaté investiční úvěry denominované v EUR.

Informace o nominální a účetní hodnotě těchto zajišťovacích nástrojů jsou uvedeny u popisu jednotlivých zajišťovacích vztahů v poznámkách 36.5.2., 36.5.3., 36.5.4., 36.5.5. a 36.5.6.

36.5.1. Citlivost na kurzové změny

Expozice vůči měnovým rizikům se měří analýzou citlivosti. Skupina je vystavena měnovému riziku z důvodu:

- změny účetní hodnoty monetárních položek denominovaných v cizích měnách;
- změny reálné hodnoty uzavřených finančních derivátů.

Následující tabulka ukazuje, jaký dopad na zisk (ztrátu) a ostatní úplný výsledek by mělo posílení a oslabení české měny o 1 Kč vůči EUR. Pozitivní hodnota indikuje nárůst zisku (snížení ztráty) a ostatního úplného výsledku, negativní hodnota indikuje pokles zisku (nárůst ztráty) a ostatního úplného výsledku:

(údaje v mil. Kč)	Posílení české měny o 1 Kč vůči EUR		Oslabení české měny o 1 Kč vůči EUR	
	2022	2021	2022	2021
Přepočet položek v cizí měně na konci období	1 411	1 162	-1 411	-1 162
Změna reálné hodnoty derivátů na konci období	-790	-904	790	904
Celkem dopad na zisk/ ztrátu před zdaněním	621	258	-621	-258
Změna dopadu na daň vykázanou v zisku/ ztrátě	-118	-49	118	49
Celkem dopad na zisk/ ztrátu po zdanění	503	209	-503	-209
Změna reálné hodnoty derivátů na konci období ^{*)}	85	1	-85	-1
Změna reálné hodnoty investičních úvěrů a dluhopisů ^{**)}	98	0	-98	0
Celkem dopad na ostatní úplný výsledek před zdaněním	183	1	-183	-1
Změna dopadu na daň vykázanou v ostatním úplném výsledku	-35	0	35	0
Celkem dopad na ostatní úplný výsledek po zdanění	148	1	-148	-1

^{*)} Finanční deriváty použité v zajišťovacím účetnictví.

^{**)} Finanční nástroje použité pro zajišťovací účetnictví na konci období.

36.5.2. Měnové forwardy

V rámci Skupiny uzavírá měnové deriváty tohoto typu, vzhledem k charakteru své otevřené měnové pozice, společnost ČD Cargo, a.s., která v souladu se strategií řízení rizik uzavírá měnové forwardy, par forwardy ke krytí budoucích přijatých plateb denominovaných v cizích měnách s předem stanoveným zajišťovacím poměrem 1:1. Zajišťovací poměr je pravidelně monitorován v souvislosti s cíli řízení rizik.

Efektivita zajištění je pravidelně měřena na základě porovnání klíčových parametrů (critical terms). V případě měnového zajištění se jedná zejména o nominální hodnotu. Kontrola proti „přezajištění“ měnového rizika je sledována na základě výše uvedeného hedge reportu a je splněna díky Strategii řízení finančních rizik a stanovení maximální výše zajištění předpokládaných příjmů.

Nominální hodnota měnových forwardů je nižší než budoucí předpokládané saldo v měně EUR, tzn. nikdy není zajištěno více než 25 % předpokládaných příjmů v měně EUR. Je zajištěn kurz CZK/EUR, který následně transformuje cizoměnové příjmy (EUR) do funkční měny (CZK). Maximální objemy pro zajištění jsou k 31. 12. 2022 stanoveny Strategií řízení finančních rizik ve Skupině, následně:

- pro rok 2023 maximálně 25 % EUR příjmů;
- pro rok 2024 maximálně 20 % EUR příjmů;
- pro rok 2025 maximálně 15 % EUR příjmů.

Měnové forwardy jsou sjednány za tržních podmínek (bez platby premie), reálná hodnota derivátů v den sjednání je nulová. Na základě výše uvedených skutečností Skupina předpokládá, že zajišťovací vztah bude efektivní po celou dobu jeho trvání. Výsledkem transakce je predikovatelná (pevná) výše měnového kurzu CZK/EUR získaná z prodeje EUR příjmů Skupiny.

Potenciální příčiny případné neefektivnosti mohou vznikat z důvodu basis spreadu. Dalším faktorem může být časový nesoulad. Skupina nezajišťuje konkrétní obchodní případy společnosti ČD Cargo, a.s., ale pouze objem plánovaných příjmů. Výše uvedené faktory považuje Skupina za nevýznamné nebo vysoce nepravděpodobné, a tudíž pokládá měnové zajištění za efektivní.

Tabulka uvádí otevřené cizoměnové forwardy na prodej cizí měny k datu:

Prodej	Průměrný měnový kurz	Cizí měna	Nominální hodnota v mil. Kč	Reálná hodnota v mil. Kč
31.12.2022	26,928	EUR	1 616	115
31.12.2021	27,118	EUR	2 278	61

Změna reálné hodnoty zajišťované položky se pro účely stanovení účinnosti rovná změně reálné hodnoty zajišťovacího nástroje, protože zajišťovací vztahy byly plně účinné.

Cizoměnové forwardy a opce na nákup cizí měny nebyly v roce 2022 ani v roce 2021 uzavřeny.

Očekávaná realizace zajišťovaných položek měnovými forwardy

V následující tabulce jsou uvedeny očekávané zajištěné peněžní toky z budoucích tržeb v EUR (v nominální hodnotě):

(údaje v mil. Kč)

31.12.2022	Méně než 1 měsíc	1 - 3 měsíce	3 měsíce až 1 rok	1 rok - 5 let	5 let a více	Celkem
Zajištěné budoucí tržby v EUR	72	145	651	579	0	1 447

(údaje v mil. Kč)

31.12.2021	Méně než 1 měsíc	1 - 3 měsíce	3 měsíce až 1 rok	1 rok - 5 let	5 let a více	Celkem
Zajištěné budoucí tržby v EUR	75	149	671	1 193	0	2 088

36.5.3. Měnové swapy

Skupina v souladu s požadavky na řízení měnového rizika uzavřela dlouhodobé měnové swapy, které snižují riziko vyplývající z dluhopisového financování v EUR se zajišťovacím poměrem 1:1.

Ekonomický vztah mezi zajišťovacím nástrojem a zajišťovanou položkou je popsán podle následujících parametrů:

- Nominální hodnoty swapů jsou stejné jako nominální hodnoty příslušného objemu dluhopisu.
- Obě transakce jsou sjednány ve stejných měnách.
- Swapy byly sjednány za tržní cenu (bez platby prémie), reálná hodnota derivátů v den sjednání je nulová.
- Skupina předpokládá, že nedojde k předčasnému splacení dluhopisu.

Zdroje neefektivnosti zajišťovacího vztahu jsou identifikovány následovně:

- ve výrazném poklesu úvěruschopnosti své či u protistrany;
- v načasování plateb ze zajištěné položky;
- ve vypovězení měnového swapu protistranou.

Skupina klasifikovala tyto swapy jako zajištění reálné hodnoty.

Skupina v roce 2021 dále uzavřela krátkodobé měnové swapy, které byly vykázány jako finanční deriváty ostatní. K 31. 12. 2022 jsou všechny uzavřené měnové swapy klasifikovány jako zajišťovací.

Tabulka uvádí podmínky smluv o měnových swapech, které byly ke konci účetního období otevřené:

31.12.2022	Průměrně sjednaný kurz (CZK/EUR)	Jistina	Reálná hodnota v mil. Kč
Do 1 roku	26,41	30 mil. EUR	-56
Celkem			-56

31.12.2021	Průměrně sjednaný kurz (CZK/EUR)	Jistina	Reálná hodnota v mil. Kč
Do 1 roku	25,72	70 mil. EUR	-54
Od 1 do 5 let	26,41	30 mil. EUR	6
Celkem			-48

Všechny zajišťovací vztahy byly 100% efektivní ke konci roku 2022 a 2021.

Očekávaná realizace zajišťovaných položek zajišťovacími měnovými swapy

Očekávané zajištěné peněžní toky z cizoměnových dluhopisů jsou uvedeny v poznámce 36.9.1. v tabulkách se zbytkovou smluvní dobou splatnosti finančních závazků v řádku Nástroje s fixní úrokovou sazbou.

36.5.4. Meziměnové úrokové swapy

V rámci Skupiny uzavírá měnové deriváty tohoto typu, vzhledem k charakteru své otevřené měnové pozice, mateřská společnost. V souladu s požadavky na řízení měnového rizika Skupina uzavřela meziměnové úrokové swapy, které snižují riziko vyplývající z dluhopisového financování v EUR se zajišťovacím poměrem 1:1.

Ekonomický vztah mezi zajišťovacím nástrojem a zajišťovanou položkou je popsán podle následujících parametrů:

- Nominální hodnoty swapů jsou stejné jako nominální hodnoty příslušného objemu dluhopisu.
- Obě transakce jsou sjednány ve stejných měnách.
- Splatnosti úrokových plateb ze swapů a úrokových plateb z dluhopisu jsou identické.
- Swapy byly sjednány za tržní cenu (bez platby prémie), reálná hodnota derivátů v den sjednání je nulová.
- Součástí swapů nejsou žádná ujednání o omezení dohodnuté úrokové sazby (vložené úrokové opce).
- Skupina předpokládá, že nedojde k předčasnému splacení dluhopisu.

Zdroje neefektivnosti zajišťovacího vztahu jsou identifikovány následovně:

- ve výrazném poklesu úvěruschopnosti své či u protistrany;
- v načasování plateb ze zajištěné položky;
- ve vypovězení meziměnového úrokového swapu protistranou.

Tabulka uvádí podmínky smluv o meziměnových úrokových swapech, které byly ke konci účetního období otevřené.

31.12.2022	Nominální hodnota (mil. EUR)	Průměrná inkasovaná úroková sazba (roční)	Nominální hodnota (mil. Kč)	Průměrná placená úroková sazba (roční)	Reálná hodnota aktiv (závazků) v mil. Kč
Do 1 roku	755	2,01 %	-19 927	2,97 %	-361
Od 1 do 5 let	755	2,11 %	-18 304	3,13 %	-743
5 let a více	166	3,45 %	-4 597	3,63 %	-200
Celkem					-1 304

31.12.2021	Nominální hodnota (mil. EUR)	Průměrná inkasovaná úroková sazba (roční)	Nominální hodnota (mil. Kč)	Průměrná placená úroková sazba (roční)	Reálná hodnota aktiv (závazků) v mil. Kč
Do 1 roku	792	2,00 %	-20 963	2,92 %	-285
Od 1 do 5 let	755	2,02 %	-19 927	3,05 %	685
5 let a více	166	3,45 %	-4 597	3,63 %	470
Celkem					870

Směny plateb v rámci meziměnových úrokových swapů a kupónové platby z vydaných dluhopisů nastávají současně a částka kumulovaná ve vlastním kapitálu se reklasifikuje do finančních nákladů v období, ve kterém kupónové platby z vydaných dluhopisů ovlivňují zisk nebo ztrátu.

Všechny zajišťovací vztahy byly 100% efektivní ke konci roku 2022 a 2021.

Očekávaná realizace zajišťovaných položek meziměnovými úrokovými swapy

Očekávané zajištěné peněžní toky z cizoměnových dluhopisů jsou uvedeny v poznámce 36.9.1. v tabulkách se zbytkovou smluvní dobou splatnosti finančních závazků v řádku Nástroje s fixní úrokovou sazbou.

36.5.5. Závazky z leasingů a zajištěné půjčky denominované v EUR

V souladu se strategií řízení rizik se Skupina rozhodla zajistit měnové riziko, kterému jsou vystaveny její očekávané budoucí příjmy v cizí měně pomocí níže specifikovaného zajišťovacího nástroje. Zajišťovaným rizikem je riziko změny spotového měnového kuru CZK/EUR, které ovlivňuje dopad tržeb denominovaných v cizí měně EUR do zisku nebo ztráty Skupiny.

Nájemní smlouvy v EUR sjednané po 1. 1. 2020 jsou považovány za zajišťovací nástroje k prvnímu dni měsíce následujícího po zahájení nájemního vztahu.

Zajišťovanou položkou jsou vysoce pravděpodobné očekávané výnosy v EUR. Skupina považuje z pohledu řízeného rizika všechny tržby v EUR za homogenní skupiny se stejným měnovým rizikem.

Vzhledem k povaze zajišťovacího vztahu (1 EUR použité na splácení závazku z nájmu zajišťuje 1 EUR výnosů) je zajišťovací poměr (hedge ratio) stanoven jako 1:1.

Jako možné zdroje neefektivity Skupina identifikovala z důvodu potřeby dostatečně přesné identifikace zajišťovaných tržeb existuje časový posun mezi načasováním splátek nájmu a načasováním zajištěných tržeb, taky pokles očekávaných tržeb v EUR nebo změny splátkového kalendáře zajišťovacího nástroje. Výše uvedené faktory považuje Skupina za nevýznamné nebo vysoce nepravděpodobné a tudíž pokládá měnové zajištění za efektivní.

Tabulka uvádí závazky z leasingů a zajištěné půjčky denominované v EUR k datu:

(údaje v mil. Kč)

Počátek zajištění	Průměrný měnový kurz ke dni vzniku zajištění	Cizí měna	Nominální hodnota v mil.	Účetní hodnota
31. 12. 2022	25,11	EUR	187	4 508
31. 12. 2021	25,59	EUR	129	3 211

Změna hodnoty zajišťované položky vlivem změny spotového kurzu se pro účely stanovení účinnosti rovná kurzovému rozdílu u zajišťovacího nástroje, protože zajišťovací vztahy byly plně účinné.

V následující tabulce jsou uvedeny očekávané zajištěné peněžní toky budoucích tržeb v EUR:

(údaje v mil. Kč)

31. 12. 2022	Méně než 1 měsíc	1 - 3 měsíce	3 měsíce až 1 rok	1 rok - 5 let	5 let a více	Celkem
Zajištěné budoucí tržby v EUR	83	167	752	2 725	1 027	4 754

(údaje v mil. Kč)

31. 12. 2021	Méně než 1 měsíc	1 - 3 měsíce	3 měsíce až 1 rok	1 rok - 5 let	5 let a více	Celkem
Zajištěné budoucí tržby v EUR	3	183	5 557	1 842	733	8 318

36.5.6. Financování v EUR

V souladu se strategií řízení rizik se Skupina rozhodla zajistit měnové riziko, kterému jsou vystaveny její očekávané budoucí příjmy v cizí měně pomocí níže specifikovaného zajišťovacího nástroje. Zajišťovaným rizikem je riziko změny spotového měnového kurzu CZK/EUR, které ovlivňuje dopad tržeb denominovaných v měně EUR do zisku nebo ztráty Skupiny.

V roce 2022 Skupina vydala dluhopis v celkové jmenovité hodnotě 40 mil. EUR a čerpala 2 investiční úvěry v celkové jmenovité hodnotě 40 a 20 mil. EUR.

Zajišťovanou položkou jsou vysoce pravděpodobné očekávané výnosy v EUR. Skupina považuje z pohledu řízeného rizika všechny tržby v EUR za homogenní skupiny se stejným měnovým rizikem.

Vzhledem k povaze zajišťovacího vztahu (1 EUR použité na splácení závazku z nájmu zajišťuje 1 EUR výnosů) je zajišťovací poměr (hedge ratio) stanoven jako 1:1.

Skupina zajišťuje pouze první část z celkových plánovaných peněžních toků v cizí měně v každém zajištěném období. Nezajištěná část plánovaných peněžních toků v cizí měně představuje opatrnostní srážku, tzv. „haircut“.

Pro pokračování zajišťovacího vztahu je v kontextu požadavků IFRS 9 především relevantní posouzení očekávané efektivity (forward-looking). Posouzení očekávané efektivity bylo provedeno k datu zahájení zajišťovacího účetnictví. Dále je prováděno minimálně jednou ročně a vždy k datu účetní závěrky.

Vzhledem k tomu, že efektivita zajišťovacího vztahu byla podpořena kvantitativním výpočtem citlivosti k datu počátku zajišťovacího vztahu, v následujících obdobích je efektivita posuzována především vyhodnocením, zda došlo ke změnám v kritických parametrech zajišťovacího nástroje nebo zajišťované položky.

Jako možné zdroje neefektivity Skupina identifikovala z důvodu potřeby dostatečně přesné identifikace zajišťovaných tržeb, že existuje časový posun mezi načasováním splátek úvěru a načasováním zajištěných tržeb. Tento časový nesoulad může způsobovat určitou míru neefektivity z důvodu aplikace diskontování při výpočtu neefektivity. Následně pokles očekávaných tržeb v EUR nebo změny splátkového kalendáře zajišťovacího nástroje.

Tabulka uvádí informace k datu 31. 12. 2022:

(údaje v mil. Kč)	Počátek zajištění	Měnový kurz ke dni vzniku zajištění	Cizí měna	Nominální hodnota v mil.	Účetní hodnota
Dluhopis	20. 4. 2022	24,415	EUR	40	964
Investiční úvěr RB	29. 4. 2022	24,605	EUR	38	917
Investiční úvěr ING	23. 12. 2022	24,245	EUR	20	483

Změna hodnoty zajišťované položky vlivem změny spotového kurzu se pro účely stanovení účinnosti rovná kurzovému rozdílu u zajišťovacího nástroje, protože zajišťovací vztahy byly plně účinné.

V následující tabulce jsou uvedeny očekávané zajištěné peněžní toky budoucích tržeb v EUR:

(údaje v mil. Kč)

31. 12. 2022	Méně než 1 měsíc	1 - 3 měsíce	3 měsíce až 1 rok	1 rok - 5 let	5 let a více	Celkem
Z dluhopisu	2	3	14	75	983	1 077
Z investičních úvěrů	0	34	160	917	506	1 617

36.6. Řízení úrokového rizika

Skupina řídí úrokové riziko tak, že udržuje vhodnou kombinaci financování s fixními a variabilními sazbami a uzavírá smlouvy o úrokových swapech tak, aby velikost otevřené rizikové pozice nepřesáhla limit stanovený na dané období výborem pro řízení rizik a schválený představenstvem Společnosti. Cílem managementu je zajistit proti úrokovému riziku alespoň 90 % dlouhodobého financování s pohyblivou úrokovou sazbou.

36.6.1. Analýza citlivosti na změny úrokových sazeb

Expozice vůči změně úrokových sazeb se měří analýzou citlivosti. Skupina je vystavena úrokovému riziku z důvodu:

- změny úrokových nákladů z úvěrů a leasingu s variabilní sazbou;
- změny reálné hodnoty uzavřených finančních derivátů.

Následující tabulka ukazuje, jaký dopad na zisk (ztrátu) a ostatní úplný výsledek by mělo zvýšení/snížení úrokových sazeb o 100 bazických bodů. Pozitivní hodnota indikuje nárůst zisku (snížení ztráty) a ostatního úplného výsledku, negativní hodnota indikuje pokles zisku (nárůst ztráty) a ostatního úplného výsledku:

(údaje v mil. Kč)	Zvýšení úrokových sazeb o 100 baz. bodů		Snížení úrokových sazeb o 100 baz. bodů	
	2022	2021	2022	2021
Úroky z úvěrů a leasingu s variabilní sazbou za období	-68	-20	68	20
Celkem dopad na zisk/ ztrátu před zdaněním	-68	-20	68	20
Změna dopadu na daň vykázanou v zisku/ ztrátě	13	4	-13	-4
Celkem dopad na zisk/ ztrátu po zdanění	-55	-16	55	16
Změna reálné hodnoty derivátů na konci období *)	127	-46	-133	50
Celkem dopad na ostatní úplný výsledek před zdaněním	127	-46	-133	50
Změna dopadu na daň vykázanou v ostatním úplném výsledku	-24	9	25	-10
Celkem dopad na ostatní úplný výsledek po zdanění	103	-37	-108	40

*) Finanční deriváty použité v zajišťovacím účetnictví.

36.6.2. Úrokové swapy

Skupina v souladu s požadavky na řízení měnového rizika uzavřela úrokové swapy, které snižují riziko vyplývající z variabilně sjednaných zajištěných půjček a variabilních dluhopisů. Zajišťovací poměr úrokových swapů je stanoven 1:1.

Ekonomický vztah mezi zajišťovacím nástrojem a zajišťovanou položkou je popsán podle následujících parametrů:

- Nominální hodnota swapů je stejná jako nominální hodnota příslušného objemu úvěru spojeného se zajištěnými půjčkami a variabilním úrokem dluhopisů.
- Obě transakce jsou sjednány ve stejných měnách.
- Splatnosti úrokových plateb ze swapů a úrokových plateb z úvěrů ze zajištěných půjček a dluhopisů jsou identické.
- Swapy byly sjednány za tržní cenu (bez platby prémie), reálná hodnota derivátů v den sjednání je nulová.
- Součástí swapů nejsou žádná ujednání o omezení dohodnuté úrokové sazby (vložené úrokové opce).
- Skupina předpokládá, že nedojde k předčasnému splacení úvěru ze zajištěných půjček a dluhopisů.

Zdroje neefektivnosti zajišťovacího vztahu jsou identifikovány následovně:

- v předčasném splacení zůstatkové hodnoty zajištěných půjček a bondů;
- ve vypovězení úrokového swapu protistranou;
- ve výrazném poklesu úvěruschopnosti Skupiny či u protistrany.

Tabulka uvádí podmínky smluv o úrokových swapech, které byly ke konci účetního období otevřené:

31.12.2022	Zajištění úrokových plateb z	Průměrná sjednaná fixní úroková sazba	Jistina	Reálná hodnota v mil. Kč
Do 1 roku	úvěrů	3,70 %	2 714 mil. Kč	93
Od 1 do 5 let	úvěrů	3,69 %	2 418 mil. Kč	75
5 let a více	úvěrů	3,65 %	1 256 mil. Kč	8
Celkem				176

31.12.2021	Zajištění úrokových plateb z	Průměrná sjednaná fixní úroková sazba	Jistina	Reálná hodnota v mil. Kč
Do 1 roku	úvěrů	2,66 %	1 000 mil. Kč	9
Od 1 do 5 let	úvěrů	2,66 %	857 mil. Kč	30
5 let a více	úvěrů	2,66 %	286 mil. Kč	-2
Celkem				37

Skupina uhradí rozdíl mezi fixní a variabilní úrokovou sazbou na netto bázi. Směny plateb v rámci úrokových swapů a platby úroků z úvěru nastávají současně a částka kumulovaná ve vlastním kapitálu se reklasifikuje do zisku nebo ztráty v období, ve kterém variabilní úrokové sazby z úvěru ovlivňují zisk nebo ztrátu. Zisky a ztráty reklasifikované v průběhu roku z vlastního kapitálu jsou zahrnuty do položky Ostatní úroky, jež je v konsolidovaném výkazu zisků a ztrát součástí řádku Finanční náklady.

Všechny zajišťovací vztahy byly 100% efektivní ke konci roku 2022 a 2021.

36.6.3. Očekávaná realizace zajišťovaných položek úrokovými swapy a úrokovými opcemi

Očekávané zajištěné peněžní toky z úroků k úvěrům s variabilní sazbou jsou uvedeny v poznámce 36.9.1. v tabulkách se zbytkovou smluvní dobou splatnosti finančních závazků v řádcích Závazky z leasingu a Nástroje s variabilní úrokovou sazbou.

36.7. Řízení komoditního rizika

Skupina je vystavena riziku změny ceny komodit, protože spotřeba komodit, zejména nafty a elektrické energie, tvoří významnou nákladovou položku Skupiny. Skupina řídí toto riziko pomocí následujících nástrojů:

- sjednávání fixní ceny elektrické energie vždy na následující kalendářní rok;
- uzavírání smluv s objednateli veřejné dopravy tak, aby bylo případné zvýšení ceny výše uvedených komodit promítnuto ve výši obdržených úhrad;
- uzavírání střednědobých derivátů na nákup nafty.

36.7.1. Analýza citlivosti na změny ceny komodit

Expozice vůči změně cen komodit se měří analýzou citlivosti. Skupina je vystavena riziku změn cen komodit z důvodu změny reálné hodnoty uzavřených finančních derivátů.

Následující tabulka ukazuje, jaký dopad na zisk (ztrátu) a ostatní úplný výsledek by mělo zvýšení/snížení ceny nafty o 10 %. Pozitivní hodnota indikuje nárůst zisku (snížení ztráty) a ostatního úplného výsledku, negativní hodnota indikuje pokles zisku (nárůst ztráty) a ostatního úplného výsledku:

(údaje v mil. Kč)	Zvýšení ceny nafty o 10 %		Snížení ceny nafty o 10 %	
	2022	2021	2022	2021
Změna reálné hodnoty derivátů na konci období	0	0	0	0
Celkem dopad na zisk/ ztrátu před zdaněním	0	0	0	0
Změna dopadu na daň vykázanou v zisku/ ztrátě	0	0	0	0
Celkem dopad na zisk/ ztrátu po zdaněním	0	0	0	0
Změna reálné hodnoty derivátů na konci období *)	9	7	-9	-7
Celkem dopad na ostatní úplný výsledek před zdaněním	9	7	-9	-7
Změna dopadu na daň vykázanou v ostatním úplném výsledku	-2	-1	2	1
Celkem dopad na ostatní úplný výsledek po zdanění	7	6	-7	-6

*) Finanční deriváty použité v zajišťovacím účetnictví.

36.7.2. Komoditní deriváty

Dceřiná společnost ČD Cargo, a.s., v souladu s požadavky na řízení komoditního rizika uzavřela smlouvy na zajištění pohybů cen trakční nafty. Zajištění bylo realizováno formou komoditního swapu, které spočívá v zajištění fixní ceny trakční nafty.

Zajišťovací poměr zajišťovacího vztahu je stejný jako poměr množství zajišťované položky a použitého zajišťovacího nástroje, tzn. v tomto případě se jedná o poměr 1:1. Poměr zajištění je určen jako porovnání množství zajišťované položky a použitého zajišťovacího nástroje. Jeho výpočet je založen na smlouvě o komoditním swapu, který vyrovnává nákup zajišťovaného objemu plánované spotřeby dle schválené Strategie řízení finančních rizik. Skupina si uvědomuje, že do výpočtu zajišťovacího poměru vstupují rizikové komponenty typu spotřební daň, marže obchodníka apod., ale jejich vliv na jeho výši je nevýznamný. Zajišťovací poměr je pravidelně monitorován v souvislosti s cíli řízení rizik.

Ekonomický vztah mezi zajišťovacím nástrojem a zajišťovanou položkou je popsán podle níže uvedených parametrů.

Efektivita zajištění bude měřena na základě porovnání klíčových parametrů (critical terms). Vzhledem k tomu, že klíčové charakteristiky zajišťovacího nástroje plně odpovídají charakteristikám zajišťované položky, Skupina očekává vysokou efektivitu zajištění. Zároveň je prováděn korelační test, kde jsou zpětně porovnávány skutečné nákupní ceny nafty za litr a zajištěná cena derivátu (nafty) při vypořádání. Korelační koeficient v roce 2022 činil 98,21 % (v roce 2021 98,08 %) a potvrdil tak vysokou efektivitu derivátu.

Nominální hodnota zajištění je nižší než budoucí předpokládané objemy nakoupené nafty, tzn. nikdy není zajištěno více než 80 % předpokládaného objemu nakupované nafty. Je zajištěna komodita Platts ULSD 10ppm FOB Barge Rotterdam. Zajištění je zároveň realizováno v měně CZK, čímž je eliminováno i riziko plynoucí z fluktuace kurzu CZK/USD. Maximální objemy pro zajištění jsou k 31. 12. 2022 stanoveny Strategií řízení finančních rizik následně:

- pro rok 2023 maximálně 80 % podkladového aktiva (předpokládaný objem nakoupené nafty);
- pro rok 2024 maximálně 65 % podkladového aktiva (předpokládaný objem nakoupené nafty);
- pro rok 2025 maximálně 50 % podkladového aktiva (předpokládaný objem nakoupené nafty).

Komoditní zajištění je sjednáno za tržních podmínek (bez platby prémie), reálná hodnota derivátů v den sjednání je nulová. Na základě výše uvedených skutečností Skupina předpokládá, že zajišťovací vztah bude efektivní po celou dobu jeho trvání. Výsledkem transakce je predikovatelná výše ceny nakupovaného objemu nafty.

Vzhledem k tomu, že úvěrové riziko není součástí zajištěného rizika, úvěrové riziko ovlivňuje pouze změny hodnoty zajišťovacího nástroje. Kreditní riziko vzniká z úvěrového ratingu Skupiny a banky jako protistrany komoditního swapu. Kreditní rizika spojená s bankou i Skupinou jsou považována za minimální a budou přehodnocena v případech, kdy se objeví významná změna okolností u jedné ze stran.

Potenciální příčiny případné neefektivnosti mohou vznikat z důvodu nezajištěných složek celkové ceny nafty (tzn. různé přírážky, vliv ceny bionafty, spotřební daň apod.) a dále při výrazném poklesu úvěruschopnosti protistrany. Skupina v tomto případě provádí i korelační test na cenu nafty. Skupina zajišťuje z celkové nákupní ceny nafty položku Platts ULSD 10ppm FOB Barge Rotterdam a jelikož je zajištění prováděno v měně CZK, tak je eliminováno i měnové riziko plynoucí z měnového páru USD/CZK. Ostatní položky, které tvoří cenu nafty, jsou fixní nebo mají velmi nízkou volatilitu. Výše uvedené body jako přírážky, vliv ceny bionafty, spotřební daň, pokles úvěruschopnosti protistrany apod., považuje Skupina za nevýznamné nebo vysoce nepravděpodobné, a tudíž pokládá komoditní zajištění za efektivní.

Následující tabulka uvádí otevřené komoditní kontrakty na nákup nafty k datu:

Nákup nafty	Zajištěná hodnota	Objem kontraktů (mt)	Reálná hodnota (mil. Kč)
31.12.2022	20 926 CZK/mt	4 800	-8
31.12.2021	10 214 CZK/mt	4 800	21

Očekávaná realizace zajišťovaných položek komoditními deriváty

V následující tabulce jsou uvedeny očekávané zajištěné peněžní toky z nákupů nafty:

(údaje v mil. Kč)

31.12.2022	Méně než 1 měsíc	1 - 3 měsíce	3 měsíce – 1 rok	1 rok - 5 let	5 let a více	Celkem
Zajištěné budoucí nákupy nafty	8	17	75	0	0	100

(údaje v mil. Kč)

31.12.2021	Méně než 1 měsíc	1 - 3 měsíce	3 měsíce – 1 rok	1 rok - 5 let	5 let a více	Celkem
Zajištěné budoucí nákupy nafty	6	12	53	0	0	71

Všechny zajišťovací vztahy byly efektivní ke konci roku 2022 a 2021.

36.8. Řízení kreditního rizika

Skupina se vystavuje kreditnímu riziku, což představuje riziko, že jedna strana finančního nástroje způsobí finanční ztrátu druhé straně tím, že nesplní svůj závazek. Kreditní riziko vzniká jako důsledek obchodních aktivit Skupiny a dále z činností spojených s transakcemi na finančním trhu. Při kvantifikaci kreditního rizika vychází Skupina z několika základních kritérií, kdy významným měřítkem je především riziko, související s hrozbou selhání protistrany v transakci, které

se může negativně promítnout do hospodářského výsledku a peněžních toků Skupiny. K analýze protistran Skupina využívá kromě podpory interních oddělení také služby externích dodavatelů informací. Případná platební neschopnost partnera může vést k bezprostředním ztrátám s nežádoucím vlivem na hospodaření Skupiny.

Jako zdroje kreditního rizika, souvisejícího s hrozbou selhání protistrany v transakci, byly Skupinou identifikovány:

- finanční instituce;
- zaměstnanci nebo nájemci – fyzické osoby, za nimiž vznikla pohledávka;
- firemní odběratelé;
- stát a kraje jako plátcí veřejných služeb.

Z tohoto důvodu podléhá schvalování obchodních aktivit s novými protistranami standardizovaným postupům schvalování pověřenými odděleními. Součástí řízení kreditního rizika je aktivní správa a management pohledávek, kde se k redukci rizik používají standardní nástroje finančních trhů, jako jsou platby předem a bankovní záruky.

Skupina se snaží obchodovat jen s důvěryhodnými smluvními partnery, které průběžně individuálně prověřuje s využitím veřejně dostupných údajů. K dodatečnému zajištění případných rizikových pohledávek u společnosti ČD Cargo, a.s. jsou v různých kombinacích využívány standardní nástroje (zálohy, platební podmínky, sledování zákazníků, interní nástroje atd.). Skupina uplatňuje u společnosti ČD Cargo, a.s. průběžné sledování pohledávek podle jednotlivých firem a délky prodlení se zvláštním zřetelem na pohledávky nad 15 dnů po lhůtě splatnosti. Vývojem pohledávek po splatnosti se průběžně zabývají jednotliví odpovědní zaměstnanci a vrcholově Komise pohledávek.

Finanční majetek, který vystavuje Skupinu možnému kreditnímu riziku, se skládá z peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů, pohledávek z obchodních vztahů a smluv o finančních derivátech. Hotovost Skupiny je uložena u domácích renomovaných finančních ústavů.

Z hlediska předmětu podnikání je Skupina vystavena převážně těmto druhům kreditního rizika:

- přímé kreditní riziko;
- riziko úvěrových ekvivalentů.

Přímé kreditní riziko má nejčastěji podobu pohledávek z běžných obchodních vztahů a v jejich rámci je to poskytování obchodních úvěrů. Úvěrová kvalita odběratele je hodnocena individuálně, přičemž Skupina bere v úvahu jeho finanční pozici, zkušenost s odběratelem a další faktory. Skupina hodnotí svá finanční aktiva ke každému rozvahovému dni, aby zjistila, zda existují nějaké objektivní důkazy o tom, že jsou znehodnoceny. Finanční aktiva se považují za znehodnocena, pokud objektivní důkaz naznačuje, že jedna nebo více událostí negativně ovlivnilo odhadované budoucí peněžní toky těchto aktiv. Významná finanční aktiva jsou testována na snížení hodnoty individuálně. Zbývající finanční aktiva jsou hodnocena portfoliově ve skupinách, které mají podobné charakteristiky úvěrového rizika. Veškeré ztráty ze snížení hodnoty finančních aktiv mimo finančních aktiv v reálné hodnotě vykázaných v ostatním úplném výsledku jsou vykázány v zisku nebo ztrátě.

Koncentraci úvěrového rizika ovlivňuje omezený počet dostupných protistran (např. omezený počet bank na českém trhu, omezený počet zadavatelů veřejných služeb). V takových případech Skupina snižuje úvěrové riziko tím, že spolupracuje pouze s protistranami s vysokou bonitou (renomované banky s investičním ratingem, zadavatelé platící z veřejných rozpočtů).

36.8.1. Krátkodobé obchodní pohledávky a pohledávky z finančního leasingu

Pro účely stanovení očekávaných úvěrových ztrát pomocí zjednodušeného přístupu jsou krátkodobé pohledávky a pohledávky z finančního leasingu rozříděny dle společných charakteristik z hlediska kreditního rizika a dle vhodných splatností.

Míry očekávaných úvěrových ztrát jsou stanoveny dle platebního profilu a prodejů za období 3 let předcházející 31. 12. 2022, resp. 31. 12. 2021 na základě historických skutečných úvěrových ztrát. Skupina analyzovala řadu makroekonomických veličin (HDP, průmyslové indexy apod.) a jejich případnou korelaci k platební schopnosti zákazníků. Jelikož ale žádná korelace nebyla identifikována, Skupina zohledňuje spíše individuální posouzení kredibility zákazníků. Skupina tvoří také specifické opravné položky k pohledávkám.

V následující tabulce je uveden přehled snížení hodnoty pro krátkodobé obchodní pohledávky a pohledávky z finančního leasingu. Níže uvedená účetní hodnota pohledávek k 31. 12. 2022 a 31. 12. 2021 vyjadřuje maximální expozici Skupiny vůči úvěrovému riziku z těchto aktiv.

(údaje v mil. Kč)

K 31.12.2022	Do splatnosti	1 - 30	Po splatnosti (dnů)		181-365	365 a více	Celkem
			31 - 90	91-180			
Míra očekávané úvěrové ztráty	2 %	1 %	3 %	33 %	75 %	100 %	
Pohledávky z finančního leasingu – brutto	152	0	0	0	0	0	152
Krátkodobé pohledávky z obchodních vztahů – brutto	4 126	179	32	12	16	173	4 538
Očekávaná úvěrová ztráta	106	1	1	4	12	173	297

(údaje v mil. Kč)

K 31.12.2021	Do splatnosti	1 - 30	Po splatnosti (dnů)		181-365	365 a více	Celkem
			31 - 90	91-180			
Míra očekávané úvěrové ztráty	1 %	1 %	3 %	6 %	67 %	100 %	
Pohledávky z finančního leasingu – brutto	154	0	0	0	0	0	154
Krátkodobé pohledávky z obchodních vztahů – brutto	3 827	162	38	16	6	190	4 239
Očekávaná úvěrová ztráta	38	1	1	1	4	190	235

Kreditní riziko týkající se tržeb z jízdného má nízkou koncentraci, protože podstatná část těchto tržeb je inkasována v hotovosti. Kreditní riziko týkající se úhrad ze státního rozpočtu a z rozpočtu krajů je nízké z důvodu vysoké kreditní kvality protistran. Koncentrace obchodních pohledávek za odběrateli kontrolovanými státem (Ministerstvo dopravy, kraje a SŽ) k 31. prosinci 2022 je 21 % (2021: 13 %). V nákladní dopravě neexistuje významná koncentrace úvěrového rizika z hlediska zákazníků, odvětví nebo regionů. Expozice Skupiny a platební disciplína jejích smluvních partnerů se průběžně sledují.

36.8.2. Peněžní prostředky, ostatní finanční aktiva a dlouhodobé obchodní pohledávky

Kreditní riziko likvidních finančních prostředků a finančních derivátů je omezené, jelikož smluvními partnery jsou banky s úvěrovým ratingem na investičním stupni. Z tohoto důvodu je dopad snížení hodnoty peněžních prostředků nemateriální.

(údaje v mil. Kč)

Banka	Rating	Bankovní zůstatky k 31.12.2022	Vázané peněžní prostředky k 31.12.2022	Depozitní směnky k 31.12.2022	Bankovní zůstatky k 31.12.2021	Vázané peněžní prostředky k 31.12.2021	Depozitní směnky k 31.12.2021
Komerční banka	Aa3	477	596	0	464	594	0
ČSOB	Aa3	1 139	0	2 892	880	0	0
Citibank	Aa3	11	0	0	250	0	0
ING bank	Aa3	76	0	0	162	0	0
Česká spořitelna	Aa3	2	0	0	26	0	0
Erste Steiermarkische Bank d.d. *)	A-	4	0	0	0	0	0
UniCredit Bank	A3	198	0	0	630	0	0
Raiffeisenbank	A2	108	0	0	183	0	0
PKO Bank	A2	9	0	0	0	0	0
Sberbank CZ		0	0	0	282	0	0
J&T Banka		0	0	0	157	0	0
Všeobecná úvěrová banka	A2	3 724	0	0	300	0	0
Allior *)	BB	0	0	0	1	0	0
Millenium bank	Baa3	8	0	0	3	0	0
Deutsche Bank	A1	13	0	0	15	0	0
Frankfurter Sparkasse *)	A-	5	0	0	1	0	0
Bank Austria	A3	10	0	0	2	0	0
Slovenská sporiteľňa	A2	0	0	0	7	0	0
Tatra banka	A2	34	0	0	31	0	0
Celkem		5 818	596	2 892	3 394	594	0

*) U těchto bankovních institucí je použit rating společnosti Fitch Ratings, u ostatních rating společnosti Moody's.

Použití modelu očekávaných úvěrových ztrát má nevýznamný dopad na všechna Ostatní finanční aktiva.

Kreditní riziko související s finančními operacemi je nízké, protože Skupina rozkládá riziko mezi větší počet finančních institucí a uzavírá obchody pouze s finančními institucemi, které mají kreditní rating v investičním pásmu.

V následující tabulce je uvedena analýza úvěrového rizika ostatních finančních aktiv v naběhlé hodnotě. Níže uvedená účetní hodnota aktiv k 31. 12. 2022 a 31. 12. 2021 vyjadřuje maximální expozici Skupiny vůči úvěrovému riziku z těchto aktiv.

(údaje v mil. Kč)

K 31.12.2022	Úroveň 1 (očekávané 12-měsíční úvěrové ztráty)	Úroveň 2 (očekávané celoživotní ztráty)	Úroveň 3 (znehodnocené)	Opravné položky	Celkem
Pohledávky z obchodních vztahů – dlouhodobé	557	0	0	-12	545
Vázané peněžní prostředky	596	0	0	0	596
Pohledávky za manka a škody	48	0	0	-1	47
Ostatní	275	71	0	-71	275
Celkem	1 476	71	0	-84	1 463

(údaje v mil. Kč)

K 31.12.2021	Úroveň 1 (očekávané 12-měsíční úvěrové ztráty)	Úroveň 2 (očekávané celoživotní ztráty)	Úroveň 3 (znehodnocené)	Opravné položky	Celkem
Vázané peněžní prostředky	594	0	0	0	594
Pohledávky za manka a škody	69	8	0	-16	61
Ostatní	30	6	0	-6	30
Celkem	693	14	0	-22	685

Skupina posoudila úvěrové riziko pro jednotlivé položky ostatních finančních aktiv. Protistrany mají nízké riziko a nejsou evidovány významné pohledávky po splatnosti. Úrokové riziko se od prvotního zaúčtování významně nezvýšilo. Účetní hodnota ostatních finančních aktiv v reálné hodnotě k 31. prosinci 2022 a 31. prosinci 2021 představuje maximální úvěrovou expozici Skupiny z těchto aktiv (poznámka 23.).

Skupina k 31. 12. 2022 a 31. 12. 2021 neeviduje žádná finanční aktiva daná do zástavy.

36.9. Řízení likvidního rizika

Skupina řídí likvidní riziko prostřednictvím procesu plánování budoucích peněžních toků a zajištěním závazných limitů krátkodobého financování u renomovaných finančních institucí (směnečný program a kontokorentní a revolvingové úvěry) s minimální dobou trvání 12 měsíců. Pro zajištění dostatečné krátkodobé likvidity má Skupina sjednány tyto závazné úvěrové rámce tak, aby její disponibilní zdroje převyšovaly její očekávané krátkodobé výdaje. Stav likvidity je také průběžně sledován ratingovou agenturou Moody's.

36.9.1. Tabulky likvidního rizika

Následující tabulky znázorňují zbytkovou smluvní dobu splatnosti finančních závazků Skupiny. Tabulky byly sestaveny na základě nediskontovaných peněžních toků finančních závazků se zohledněním nejdříve možných termínů, kdy se od Skupiny může žádat splacení těchto závazků. Tabulka zahrnuje peněžní toky z úroků i jistiny. V případě nástrojů s variabilní úrokovou sazbou je nediskontovaná částka odvozena od výnosové křivky ke konci účetního období a může se měnit, jestliže se úrokové sazby budou lišit od určených odhadů.

(údaje v mil. Kč)

31.12.2022	Méně než 1 měsíc	1 - 3 měsíce	3 měsíce - 1 rok	1 rok - 5 let	5 let a více	Celkem
Bezüročné	3 915	2 541	524	184	38	7 202
Závazek z titulu nesplaceného základního kapitálu (poznámka 35.)	510	0	0	0	0	510
Deriváty	1	1	481	1 652	682	2 817
Příchozí peněžní toky	6	6	2 585	13 875	4 342	20 814
Odchozí peněžní toky	7	7	3 066	15 527	5 024	23 631
Závazky z leasingu	127	232	1 135	4 054	730	6 278
Zajištěné půjčky	44	88	355	1 449	1 193	3 129
Nástroje s variabilní úrokovou sazbou	871	251	1 305	5 324	3 423	11 174
Nástroje s fixní úrokovou sazbou	10	185	12 180	36 625	8 614	57 614
Celkem	5 478	3 298	15 980	49 288	14 680	88 724

(údaje v mil. Kč)

31.12.2021	Méně než 1 měsíc	1 - 3 měsíce	3 měsíce - 1 rok	1 rok - 5 let	5 let a více	Celkem
Bezüročné	5 117	4 324	748	55	152	10 396
Závazek z titulu nesplaceného základního kapitálu (poznámka 35.)	501	0	0	0	0	501
Deriváty	27	27	102	237	0	393
Příchozí peněžní toky	0	0	1 004	2 982	0	3 986
Odchozí peněžní toky	27	27	1 106	3 219	0	4 379
Závazky z leasingu	39	257	870	3 268	1 021	5 455
Zajištěné půjčky	11	115	356	1 118	853	2 453
Nástroje s variabilní úrokovou sazbou	1	-1	239	1 372	689	2 300
Nástroje s fixní úrokovou sazbou	6	170	2 161	31 086	9 365	42 788
Celkem	5 702	4 892	4 476	37 136	12 080	64 286

Následující tabulky znázorňují předpokládanou smluvní splatnost finančních aktiv Skupiny. Tabulky byly sestaveny na základě nediskontovaných peněžních toků finančních aktiv se zohledněním předpokládané doby splatnosti. Tabulka zahrnuje peněžní toky z úroků i jistiny.

(údaje v mil. Kč)

31.12.2022	Méně než 1 měsíc	1 - 3 měsíce	3 měsíce - 1 rok	1 rok - 5 let	5 let a více	Celkem
Bezúročné	4 981	2 041	473	582	341	8 418
Deriváty	8	48	128	238	24	446
Příchozí peněžní toky	80	196	777	794	24	1 871
Odchozí peněžní toky	72	148	649	556	0	1 425
Pohledávky z finančního leasingu	6	3	28	126	410	573
Nástroje s fixní úrokovou sazbou	6 396	0	0	0	0	6 396
Celkem	11 391	2 092	629	946	775	15 833

(údaje v mil. Kč)

31.12.2021	Méně než 1 měsíc	1 - 3 měsíce	3 měsíce - 1 rok	1 rok - 5 let	5 let a více	Celkem
Bezúročné	5 950	1 514	644	-3	398	8 503
Deriváty *)	7	17	-140	-1 278	-576	-1 970
Příchozí peněžní toky	7	17	401	13 787	4 616	18 828
Odchozí peněžní toky	0	0	541	15 065	5 192	20 798
Pohledávky z finančního leasingu	6	3	27	122	407	565
Celkem	5 963	1 534	531	-1 159	229	7 098

*) Záporné čisté nediskontované peněžní toky vznikají ze specifických meziměnových úrokových derivátů v důsledku významného úrokového rozdílu mezi funkční a zajištěnou měnou.

36.9.2. Zdroje financování

Skupina má přístup k níže uvedeným úvěrovým rámcům:

(údaje v mil. Kč)

Kontokorentní úvěry	ČSOB	Citibank	ING	VUB	KB	Raiffeisen- bank	Millenium Bank	Tatrabanka	PKO	SLPL	Celkem
Rámec k 1.1.2021	1 110	200	200	700	1 500	300	149	13	0	13	4 185
Nevyužitá částka k 1.1.2021	1 110	200	200	700	1 500	300	149	13	0	13	4 185
Změna rámce v roce 2021	0	0	0	0	0	6	37	0	0	0	43
Rámec k 31.12.2021	1 110	200	200	700	1 500	306	186	13	0	13	4 228
Nevyužitá částka k 31.12.2021	1 110	200	200	700	1 500	306	106	13	0	13	4 148
Změna rámce v roce 2022	0	0	0	0	0	0	3	0	10	0	13
Vliv kurzového přepočtu	0	0	0	0	0	0	-8	-1	0	-1	-10
Rámec k 31.12.2022	1 110	200	200	700	1 500	306	181	12	10	12	4 231
Nevyužitá částka k 31.12.2022	1 097	47	29	480	1 500	7	150	12	10	2	3 334

(údaje v mil. Kč)

Směnečný program	ČSOB	ING	KB	Česká spořitelna	Celkem
Rámec k 1.1.2021	2 500	1 500	2 000	2 000	8 000
Nevyužitá částka k 1.1.2021	2 500	1 500	2 000	2 000	8 000
Změna rámce v roce 2021	0	0	0	0	0
Rámec k 31.12.2021	2 500	1 500	2 000	2 000	8 000
Nevyužitá částka k 31.12.2021	2 500	1 500	2 000	2 000	8 000
Změna rámce v roce 2022	0	0	0	0	0
Rámec k 31.12.2022	2 500	1 500	2 000	2 000	8 000
Nevyužitá částka k 31.12.2022	2 500	1 500	2 000	2 000	8 000

(údaje v mil. Kč)

Revolvingový úvěr	Citibank	Celkem
Rámec k 1.1.2021	1 500	1 500
Nevyužitá částka k 1.1.2021	1 500	1 500
Změna rámce v roce 2021	0	0
Rámec k 31.12.2021	1 500	1 500
Nevyužitá částka k 31.12.2021	1 500	1 500
Změna rámce v roce 2022	0	0
Rámec k 31.12.2022	1 500	1 500
Nevyužitá částka k 31.12.2022	1 500	1 500

V rámci zajištění zdrojů pro realizaci plánovaných investic má Skupina uzavřené následující smlouvy k dlouhodobým bankovním úvěrovým linkám:

(údaje v mil. Kč)

Dlouhodobé úvěrové linky	Raiffeisenbank	UniCredit Bank	VUB	ING Bank	EIB	Eurofima	Tatrabanka	Celkem
Rámec k 1.1.2021	0	2 000	0	1 000	3 412	0	32	6 444
Nevyužitá částka k 1.1.2021	0	200	0	0	3 412	0	0	3 612
Změna rámce v roce 2021	3 600	4 000	1 900	500	0	0	26	10 026
Vliv kurzového přepočtu	0	0	0	0	-180	0	-1	-181
Rámec k 31.12.2021	3 600	6 000	1 900	1 500	3 232	0	57	16 289
Nevyužitá částka k 31.12.2021	2 100	3 000	1 400	0	2 732	0	0	9 232
Změna rámce v roce 2022	975	0	0	965	904	15 409	36	18 289
Vliv kurzového přepočtu	-10	0	0	0	-97	0	-4	-111
Rámec k 31.12.2022	4 565	6 000	1 900	2 465	4 039	15 409	89	34 467
Nevyužitá částka k 31.12.2022	0	0	0	482	3 539	15 409	0	19 430

V roce 2021 začala mateřská společnost pracovat na úvěrové dokumentaci se společností Eurofima, ve které vlastní 1 % (poznámka 35.), aby zajistila úvěry v celkové výši 639 mil. EUR (15 409 mil. Kč). V druhé polovině roku 2022 a počátkem roku 2023 byly podniknuty nezbytné kroky pro dokončení zástavní dokumentace. První zástavní smlouva byla podepsána 24. 2. 2023 a budou následovat podpisy dalších zástavních smluv v návaznosti na to, jak budou jednotky přebírány.

V červenci 2022 byla podepsána úvěrová smlouva s Evropskou investiční bankou v objemu 904 mil. Kč. Tyto zdroje budou použity na modernizaci ŽKV, tj. vybavení bezpečnostním systémem ETCS.

37. Události po skončení účetního období

Na konci března 2023 Skupina čerpala dlouhodobý investiční úvěr od společnosti Eurofima ve výši 6 903 mil Kč. (čerpaný z dlouhodobých úvěrových linek uvedených v bodě 36.9.2.) se splatností 30. 3. 2033 s fixní úrokovou sazbou.

Z dozorčí rady mateřské společnosti byl s účinností k 31. 12. 2022 odvolán Ing. Jiří Minka, MBA a novým členem dozorčí rady byl k 1. 1. 2023 zvolen Mgr. Michal Vozobule.

Ve společnosti ČD - Informační Systémy, a.s. byl odvolán člen a předseda představenstva Ing. Aleš Bartůněk ke dni 28. 2. 2023 a zvolen s účinností od 1. 3. 2023 do funkce člena a předsedy představenstva Bc. Aleš Jelínek, MBA a do funkce člena představenstva Mgr. Lukasz Kryński. Dále byl odvolán z funkce člena dozorčí rady Ing. Jiří Jeřeta ke dni 31. 3. 2023 a zvolen do funkce člena dozorčí rady Jan Vobora s účinností od 1. 4. 2023.

Ve společnosti Dopravní vzdělávací institut, a.s. byla zvolena do funkce členky představenstva Ing. Mgr. Lenka Vajšarová s účinností od 16. 1. 2023.

Ve společnosti DPOV, a.s. byl zvolen do funkce člena představenstva Ing. Martin Krejčík s účinností od 1. 4. 2023.

Mezi rozvahovým dnem a okamžikem schválení konsolidované účetní závěrky nenastaly žádné další významné události.

38. Schválení konsolidované účetní závěrky

Tato konsolidovaná účetní závěrka byla schválena představenstvem ke zveřejnění dne 18. dubna 2023.

Individuální účetní závěrka za rok 2022

sestavená dle IFRS ve znění přijatém EU

Název společnosti: České dráhy, a.s.
Sídlo: Nábřeží L. Svobody 1222, 110 15 Praha 1
Právní forma: akciová společnost
IČ: 70994226

Součástí Individuální účetní závěrky za rok 2022 sestavené dle IFRS ve znění přijatém EU:

Individuální výkaz zisků a ztrát

Individuální výkaz o úplném výsledku

Individuální výkaz o finanční situaci

Individuální výkaz změn vlastního kapitálu

Individuální výkaz o peněžních tocích

Příloha k Individuální účetní závěrce

Individuální účetní závěrka byla schválena ke zveřejnění
dne 18. dubna 2023.

Statutární orgán účetní jednotky

Mgr. Michal Krapinec
předseda představenstva
České dráhy, a.s.

Mgr. Ing. Lukáš Svoboda
člen představenstva
České dráhy, a.s.

Individuální výkaz zisků a ztrát za rok končící 31. prosince 2022

		Rok končící 31.12.2022 v mil. Kč	Rok končící 31.12.2021 *) v mil. Kč
Výnosy	5	27 511	23 927
Ostatní provozní výnosy	6	1 966	1 795
Služby, spotřeba materiálu a energie	7	-11 434	-9 614
Osobní náklady	8	-10 089	-9 532
Odpisy, amortizace a snížení hodnoty	9	-6 392	-6 938
Ostatní provozní náklady	10	-419	-1 484
Zisk (+)/ Ztráta (-) z provozní činnosti		1 143	-1 846
Finanční náklady	11	-1 752	-1 050
Finanční výnosy	12	623	698
Zisk (+)/ Ztráta (-) před zdaněním		14	-2 198
Daň z příjmů	13	-317	363
Ztráta za období		-303	-1 835

*) Přepočítáno viz poznámka 2.3.

Individuální výkaz o úplném výsledku za rok končící 31. prosince 2022

		Rok končící 31.12.2022 v mil. Kč	Rok končící 31.12.2021 *) v mil. Kč
Ztráta za období		-303	-1 835
Pojistně-matematické zisky z přecenění závazků z definovaných požitků		53	34
Přecenění investic do kapitálových nástrojů v reálné hodnotě do ostatního úplného výsledku	24.2.5	-73	1
Související daň z příjmů		14	0
Ostatní úplný výsledek za období (položky, které se následně nereklasifikují do zisku/ ztráty)		-6	35
Změna fondu zajištění peněžních toků	24.2.3	-1 590	1 873
Změna fondu nákladů na zajištění	24.2.4	-7	35
Související daň z příjmů		303	-363
Ostatní úplný výsledek za období (položky, které mohou být přeúčtovány do zisku/ ztráty v následujících obdobích)		-1 294	1 545
Ostatní úplný výsledek za období po zdanění		-1 300	1 580
Úplný výsledek za období celkem		-1 603	-255

*) Přepočítáno viz poznámka 2.3.

Individuální výkaz o finanční situaci k 31. prosinci 2022

		31.12.2022 v mil. Kč	31.12.2021 *) v mil. Kč
Pozemky, budovy a zařízení	14	64 247	56 903
Investice do nemovitostí	15	938	475
Nehmotná aktiva	16	352	356
Aktiva z práva k užívání	17	1 487	1 152
Investice do dceřiných a přidružených společností a společných podniků	18	11 818	11 760
Pohledávky z obchodních vztahů	20	545	0
Ostatní finanční aktiva	21	927	2 461
Ostatní aktiva	22	33	23
Dlouhodobá aktiva celkem		80 347	73 130
Zásoby	19	2 098	1 641
Pohledávky z obchodních vztahů	20	1 723	1 660
Ostatní finanční aktiva	21	818	513
Ostatní aktiva	22	1 893	2 123
Peněžní prostředky	23	6 711	1 666
Krátkodobá aktiva celkem		13 243	7 603
AKTIVA CELKEM		93 590	80 733
Základní kapitál	24	20 000	20 000
Ostatní kapitálové fondy	24	17 341	18 641
Neuhrazená ztráta		-3 936	-3 633
Vlastní kapitál celkem		33 405	35 008
Úvěry, půjčky a závazky z leasingu	25	38 173	31 323
Rezervy	26	497	373
Ostatní finanční závazky	27	1 115	197
Ostatní závazky	28	87	110
Dlouhodobé závazky celkem		39 872	32 003
Závazky z obchodních vztahů	14	3 884	6 647
Úvěry, půjčky a závazky z leasingu	25	11 596	2 014
Rezervy	26	1 969	2 596
Ostatní finanční závazky	27	623	538
Ostatní závazky a smluvní závazky	28	2 241	1 927
Krátkodobé závazky celkem		20 313	13 722
Závazky celkem		60 185	45 725
PASIVA CELKEM		93 590	80 733

*) Přepočítáno viz poznámka 2.3.

Individuální výkaz změn vlastního kapitálu za rok končící 31. prosince 2022

	Ostatní kapitálové fondy					Vlastní kapitál celkem v mil. Kč
	Základní kapitál v mil. Kč	Emisní ážio v mil. Kč	Fond ze zajištění peněžních toků v mil. Kč	Ostatní fondy ^{*)} v mil. Kč	Neuhrazená ztráta v mil. Kč	
Stav k 1. lednu 2021	20 000	16 440	583	38	-1 798	35 263
Ztráta za období ^{**)}	0	0	0	0	-1 835	-1 835
Ostatní úplný výsledek za období ^{**)}	0	0	1 517	63	0	1 580
Úplný výsledek za období celkem ^{**)}	0	0	1 517	63	- 1 835	-255
Stav k 31. prosinci 2021 ^{**)}	20 000	16 440	2 100	101	-3 633	35 008
Ztráta za období	0	0	0	0	-303	-303
Ostatní úplný výsledek za období	0	0	-1 288	-12	0	-1 300
Úplný výsledek za období celkem	0	0	-1 288	-12	-303	-1 603
Stav k 31. prosinci 2022	20 000	16 440	812	89	-3 936	33 405

^{*)} Ostatní fondy jsou popsány v poznámce 24.2.

^{**)} Přepracováno viz poznámka 2.3.

Individuální výkaz o peněžních tocích za rok končící 31. prosince 2022

		Rok končící 31.12.2022 v mil. Kč	Rok končící 31.12.2021 *) v mil. Kč
PENĚŽNÍ TOKY Z PROVOZNÍ ČINNOSTI			
Ztráta za období		-303	-1 835
Daň z příjmů	13	317	-363
Výnosy z dividend	6	-384	-378
Finanční náklady – úroky	11	1 499	847
Zisk z prodeje a vyřazení dlouhodobých aktiv	6	-232	-246
Odpisy a amortizace	9	6 078	5 672
Ztráty ze znehodnocení aktiv	6, 9, 10	194	1 215
Změna stavu rezerv	26	-503	994
Kurzové zisky		-349	-567
Ostatní		93	80
Provozní peněžní tok před změnami pracovního kapitálu		6 410	5 419
Zvýšení stavu pohledávek z obchodních vztahů	20	-664	-642
Zvýšení stavu zásob	19	-559	-47
Zvýšení stavu ostatních aktiv	21,22	-364	-617
Zvýšení (+)/ Snížení (-) stavu závazků z obchodních vztahů		-645	706
Zvýšení (+)/ Snížení (-) stavu ostatních závazků a smluvních závazků	27,28	817	-26
Změny pracovního kapitálu celkem		-1 415	-626
Peněžní toky z provozních operací před úroky, dividendami a zdaněním		4 995	4 793
Zaplacené úroky	11	-1 337	-829
Přijaté dividendy	6	384	438
Čisté peněžní toky z provozní činnosti		4 042	4 402
PENĚŽNÍ TOKY Z INVESTIČNÍ ČINNOSTI			
Výdaje za nabytí pozemků, budov a zařízení	14	-15 788	-7 657
Příjmy z vyřazení pozemků, budov a zařízení	6	299	250
Výdaje za nabytí investic do nemovitostí	15	-3	-3
Výdaje za nabytí nehmotných aktiv	16	-158	-167
Výdaje za nabytí dceřiných společností	18	-58	-847
Přijaté úroky	12	78	44
Poskytnuté půjčky a úvěry spřízněným stranám	29.6	0	-20
Splátky půjček a úvěrů od spřízněných stran	29.6	107	143
Čisté peněžní toky z investiční činnosti		-15 523	-8 257
PENĚŽNÍ TOKY Z FINANCOVÁNÍ			
Čerpání úvěrů a půjček	25	23 948	2 000
Splátky úvěrů a půjček	25	-6 988	-317
Úhrada jistiny závazků z leasingu	25	-301	-235
Čisté peněžní toky z financování		16 659	1 448
Čistý přírůstek (+)/ úbytek (-) peněz a peněžních ekvivalentů		5 178	-2 407
Peníze a peněžní ekvivalenty na začátku období		1 666	4 123
Vliv změn měnových kurzů		-133	-50
Peníze a peněžní ekvivalenty na konci období	23	6 711	1 666

*) Přepracováno viz poznámka 2.3.

Příloha k individuální účetní závěrce za rok končící 31. prosince 2022

1. Všeobecné informace	209	18. Investice do dceřiných, přidružených společností a společných podniků	243
2. Důležitá účetní pravidla	209	19. Zásoby	246
3. Aplikace nových a novelizovaných Mezinárodních standardů účetního výkaznictví	224	20. Pohledávky z obchodních vztahů	246
4. Důležité účetní úsudky a klíčové zdroje nejistoty při odhadech	225	21. Ostatní finanční aktiva	247
5. Výnosy	226	22. Ostatní aktiva	249
6. Ostatní provozní výnosy	228	23. Peněžní prostředky a peněžní ekvivalenty	250
7. Služby, spotřeba materiálu a energie	229	24. Vlastní kapitál	250
8. Osobní náklady	230	25. Úvěry, půjčky a závazky z leasingu	253
9. Odpisy, amortizace a snížení hodnoty	231	26. Rezervy	256
10. Ostatní provozní náklady	231	27. Ostatní finanční závazky	258
11. Finanční náklady	232	28. Ostatní závazky a smluvní závazky	259
12. Finanční výnosy	232	29. Spřízněné strany	260
13. Daň z příjmů	233	30. Operativní leasing	266
14. Pozemky, budovy a zařízení	236	31. Smluvní závazky k výdajům	267
15. Investice do nemovitostí	240	32. Podmíněné závazky a podmíněná aktiva	267
16. Nehmotná aktiva	241	33. Finanční nástroje	268
17. Aktiva z práva k užívání	242	34. Události po skončení účetního období	285
		35. Schválení účetní závěrky	285

1. Všeobecné informace

K založení společnosti České dráhy, a. s. (dále jen „Společnost“ nebo „ČD“) došlo dne 31. 3. 2002 na základě zákona č. 77/2002 Sb., o akciové společnosti České dráhy, státní organizaci Správa železniční dopravní cesty a změny zákona č. 266/1994 Sb., o drahách, ve znění pozdějších předpisů a zákona č. 77/1997 Sb., o státním podniku, ve znění pozdějších předpisů. Dne 1. 1. 2003 došlo k ukončení činnosti státní organizace České dráhy a ke vzniku ČD a státní organizace Správa železniční dopravní cesty, jako jejích právních nástupců. K tomuto datu byla Společnost zapsána do obchodního rejstříku. Následně účinností novely zákona o drahách došlo k 1.1.2020 ke změně názvu organizace SŽDC na Správu železnic, státní organizace (dále už jen „SŽ“).

Jediným akcionářem Společnosti je Česká republika. Společnost má základní kapitál ve výši 20 000 mil. Kč. Sídlem Společnosti je Praha 1, Nábř. L. Svobody 1222.

Hlavním předmětem podnikání Společnosti je provozování železniční osobní dopravy. Společnost mimoto vykonává i další činnosti související s hlavním předmětem podnikání.

Individuální účetní závěrka Společnosti je sestavena za rok končící 31. 12. 2022 (dále jen „individuální účetní závěrka“). Účetním obdobím je kalendářní rok od 1. 1. 2022 do 31. 12. 2022. Společnost sestavuje také konsolidovanou účetní závěrku, která je schválena ke zveřejnění ke stejnému datu jako individuální účetní závěrka.

Dopad covid-19 na individuální účetní závěrku k 31. 12. 2022

Na počátku roku 2022 ještě pokračoval negativní vliv pandemie covid-19 na tržby z osobní přepravy. Od počátku druhého kvartálu roku 2022 došlo však již k trvalému oživení poptávky cestujících, v jehož důsledku došlo ke zvýšení vybraných tržeb až téměř k hodnotám dosahovaných před pandemií. V porovnání se stavem před pandemií covid-19 bylo v roce 2022 dosaženo 94 % tržeb z přepravy cestujících.

Dopad války na Ukrajině na individuální účetní závěrku k 31. 12. 2022

Koncem února 2022 přerostlo pokračující politické napětí mezi Ruskem a Ukrajinou v konflikt s ruskou vojenskou invazí na Ukrajinu. Ihned po vypuknutí konfliktu Společnost zajistila bezplatný převoz uprchlíků mezi Ukrajinou a Českou republikou a vypravila humanitární vlaky s materiální pomocí lidem na Ukrajině.

Celosvětová reakce na ruské porušování mezinárodního práva a agrese proti Ukrajině bylo uvalení rozsáhlých sankcí a omezení podnikatelských aktivit. Následný růst cen vstupních nákladů se projevil také v osobní železniční dopravě. Došlo k dramatickému nárůstu cen zejména v oblasti energií a paliv, finančních nákladů v podobě růstu úrokových sazeb, ale také ke zpoždování dodávek materiálu, náhradních dílů a prodlužování doby trvání oprav vozidel. V mnoha případech se podařilo jednáním s objednateli veřejné dopravy tyto zvýšené náklady kompenzovat.

2. Důležitá účetní pravidla

2.1. Prohlášení o shodě

Individuální účetní závěrka byla sestavena v souladu s Mezinárodními standardy účetního výkaznictví ve znění přijatém Evropskou unií (dále jen IFRS).

2.2. Výhodiska sestavování účetní závěrky

Individuální účetní závěrka je sestavena za použití oceňovací báze historických cen, s výjimkou přecenění určitých finančních nástrojů.

Účetní pravidla použitá při sestavování této individuální účetní závěrky jsou uvedena níže. Tato pravidla jsou ve vykazovaném období konzistentní s účetními pravidly používanými v předchozích obdobích, pokud není níže uvedeno jinak.

Příprava účetní závěrky v souladu s IFRS ve znění přijatém EU vyžaduje použití určitých kritických účetních odhadů. To také vyžaduje, aby vedení Společnosti využívalo svůj úsudek v procesu aplikace účetních pravidel. Oblasti s vysokým stupněm vlastního uvážení, vysoce složité oblasti nebo oblasti, kde jsou z hlediska této účetní závěrky významné předpoklady a odhady, jsou zveřejněny v poznámce 4.

Tato individuální účetní závěrka souvisí s konsolidovanou účetní závěrkou Společnosti České dráhy, a. s. a jejích dceřiných společností (dále jen „Skupina“) za rok končící 31. 12. 2022. Individuální účetní závěrku je za účelem celkového pochopení skupinových výsledků a finanční pozice nutné číst v souvislosti s konsolidovanou účetní závěrkou.

Zásada nepřetržitého trvání podniku

V době schválení individuální účetní závěrky má vedení Společnosti důvodné očekávání, že Společnost má přiměřené zdroje pro pokračování provozu v dohledné budoucnosti. Proto tato individuální účetní závěrka byla sestavena na základě předpokladu nepřetržitého trvání podniku a nezahrnuje žádné úpravy účetních hodnot a klasifikace aktiv, závazků a vykazovaných nákladů, které by jinak mohly být požadovány, pokud zásada nepřetržitého trvání podniku nebyla splněna.

2.3. Oprava chyb minulých období***Oprava vykázané odložené daňové pohledávky a závazku***

Vedení Společnosti identifikovalo, že v individuální účetní závěrce za rok 2021 odložený daňový závazek plynoucí z derivátů a přecenění investic do kapitálových nástrojů v reálné hodnotě do ostatního úplného výsledku byl nesprávně vykázán ve ztrátě za období místo ostatního úplného výsledku. Zároveň ve ztrátě za období byla správně vykázána odložená daňová pohledávka z dlouhodobého majetku ve výši odloženého daňového závazku, jelikož podle vedení Společnosti bylo pravděpodobné, že v budoucnu z daňového závazku bude dosažen zdanitelný zisk, proti kterému se tato odložená daňová pohledávka uplatní. Výsledná čistá odložená daň vykázaná v individuálním výkazu o finanční situaci k 31. 12. 2021 byla 0 mil. Kč. V následku této skutečnosti kapitálové fondy v individuálním výkazu o finanční situaci k 31. 12. 2021 byly nadhodnoceny, kdežto neuhrazená ztráta byla podhodnocena. Tato skutečnost neměla významný dopad na individuální výkaz o finanční situaci k 1. 1. 2021.

Oprava rezervy na nevýhodné smlouvy

Vedení Společnosti dále identifikovalo, že v individuální účetní závěrce za rok 2021 nebyly ve výpočtu rezervy na ztrátové smlouvy zohledněny veškeré v té době známé skutečnosti a tudíž byla rezerva k 31. 12. 2021 podhodnocena. Tato skutečnost neměla dopad na individuální výkaz o finanční situaci k 1. 1. 2021.

Oprava klasifikace nákladů spojených s náhradními díly

Vedení Společnosti odhalilo nekonzistence ve vykazování a odepisování náhradních dílů, které splňují podmínky klasifikace jako dlouhodobý majetek dle IAS 16. Některé náhradní díly byly účtovány do nákladů na spotřebu materiálu při instalaci na kolejová vozidla místo vykazování na rozvaze a odepisování. Naopak jiné náhradní díly, které byly správně vykázány na rozvaze, nebyly odepisovány, přestože byly připraveny k použití. V následku odpisy náhradních dílů byly podhodnoceny a náklady na spotřebu materiálu byly nadhodnoceny v individuálním výkazu zisků a ztrát za rok končící 31. 12. 2021. Zároveň pořizovací cena a kumulované oprávky těchto náhradních dílů vykazované v poznámce 14. Pozemky, budovy a zařízení byly podhodnoceny. Popsané skutečnosti neměly významný dopad na zůstatkovou hodnotu dlouhodobého majetku, ani na individuální výkaz o finanční situaci k 31. 12. 2021 a 1. 1. 2021.

Úpravy popsané výše byly promítnuty do individuálního výkazu o finanční situaci k 31. 12. 2021, do individuálního výkazu zisků a ztrát, do individuálního výkazu o úplném výsledku a do individuálního výkazu o peněžních tocích za rok končící 31. 12. 2021 následovně:

Úpravy do individuálního výkazu o finanční situaci k 31. 12. 2021

(údaje v mil. Kč)	31.12.2021 původní	Úprava odložené daně	Úprava rezervy na nevýhodné smlouvy	Úprava náhradních dílů	31.12.2021 upravený
Vlastní kapitál					
Základní kapitál	20 000	0	0	0	20 000
Kapitálové fondy	19 004	-363	0	0	18 641
Neuhrazená ztráta	-3 667	363	-329	0	-3 633
Vlastní kapitál celkem	35 337	0	-329	0	35 008
Dlouhodobé závazky					
Úvěry a půjčky	31 323	0	0	0	31 323
Rezervy	112	0	261	0	373
Ostatní finanční závazky	197	0	0	0	197
Ostatní závazky	110	0	0	0	110
Dlouhodobé závazky celkem	31 742	0	261	0	32 003
Krátkodobé závazky					
Závazky z obchodních vztahů	6 647	0	0	0	6 647
Úvěry, půjčky a závazky z leasingu	2 014	0	0	0	2 014
Rezervy	2 528	0	68	0	2 596
Ostatní finanční závazky	538	0	0	0	538
Ostatní závazky a smluvní závazky	1 927	0	0	0	1 927
Krátkodobé závazky celkem	13 654	0	68	0	13 722

Úpravy do individuálního výkazu zisků a ztrát za rok končící 31. 12. 2021

(údaje v mil. Kč)	2021 původní	Úprava odložené daně	Úprava rezervy na nevýhodné smlouvy	Úprava náhradních dílů	2021 upravený
Výnosy	23 927	0	0	0	23 927
Ostatní provozní výnosy	1 795	0	0	0	1 795
Služby, spotřeba materiálu a energie	-9 848	0	-134	368	-9 614
Osobní náklady	-9 407	0	-125	0	-9 532
Odpisy a amortizace	-6 500	0	-70	-368	-6 938
Ostatní provozní náklady	-1 484	0	0	0	-1 484
Ztráta z provozní činnosti	-1 517	0	-329	0	-1 846
Finanční náklady	-1 050	0	0	0	-1 050
Finanční výnosy	698	0	0	0	698
Ztráta před zdaněním	-1 869	0	-329	0	-2 198
Daň z příjmů	0	363	0	0	363
Ztráta za období	-1 869	363	-329	0	-1 835

Úpravy do individuálního výkazu o úplném výsledku za rok končící 31. 12. 2021

(údaje v mil. Kč)	2021 původní	Úprava odložené daně	Úprava rezervy na nevýhodné smlouvy	Úprava náhradních dílů	2021 upravený
Ztráta za období	-1 869	363	-329	0	-1 835
Pojistně-matematické zisky z přecenění závazků z definovaných požitků	34	0	0	0	34
Přecenění investic do kapitálových nástrojů v reálné hodnotě do ostatního úplného výsledku	1	0	0	0	1
Změna fondu zajištění peněžních toků	1 873	0	0	0	1 873
Změna fondu nákladů na zajištění	35	0	0	0	35
Související daň z příjmů	0	-363	0	0	-363
Ostatní úplný výsledek za období po zdanění	1 943	-363	0	0	1 580
Úplný výsledek za období celkem	74	0	-329	0	-255

Úpravy do individuálního výkazu o peněžní tocích za rok končící 31. 12. 2021

(údaje v mil. Kč)	2021 původní	Úprava odložené daně	Úprava rezervy na nevýhodné smlouvy	Úprava náhradních dílů	2021 upravený
Ztráta za období	-1 869	363	-329	0	-1 835
Daň z příjmů	0	-363	0	0	-363
Výnosy z dividend	-378	0	0	0	-378
Finanční náklady – úroky	847	0	0	0	847
Zisk z prodeje a vyřazení dlouhodobých aktiv	-246	0	0	0	-246
Odpisy a amortizace	5 304	0	0	368	5 672
Ztráty ze znehodnocení aktiv	1 215	0	0	0	1 215
Změna stavu rezerv	665	0	329	0	994
Kurzové zisky	-567	0	0	0	-567
Ostatní	80	0	0	0	80
Provozní peněžní tok před změnami pracovního kapitálu	5 051	0	0	368	5 419
Změny pracovního kapitálu celkem	-626	0	0	0	-626
Peněžní toky z provozních operací před úroky, dividendami a zdaněním	4 425	0	0	368	4 793
Zaplacené úroky	-829	0	0	0	-829
Přijaté dividendy	438	0	0	0	438
Čisté peněžní toky z provozní činnosti	4 034	0	0	368	4 402
Výdaje za nabytí pozemků, budov a zařízení	-7 289	0	0	-368	-7 657
Příjmy z vyřazení pozemků, budov a zařízení	250	0	0	0	250
Výdaje za nabytí investic do nemovitostí	-3	0	0	0	-3
Výdaje za nabytí nehmotných aktiv	-167	0	0	0	-167
Výdaje za nabytí dceřiných společností	-847	0	0	0	-847
Přijaté úroky	44	0	0	0	44
Poskytnuté půjčky a úvěry spřízněným stranám	-20	0	0	0	-20
Splátky půjček a úvěrů od spřízněných stran	143	0	0	0	143
Čisté peněžní toky z investiční činnosti	-7 889	0	0	-368	-8 257
Čisté peněžní toky z financování	1 448	0	0	0	1 448
Čistý přírůstek peněz a peněžních ekvivalentů	-2 407	0	0	0	-2 407

2.4. Účtování výnosů

2.4.1. Výnosy ze smluv se zákazníky

Veškeré smlouvy se zákazníky jsou v první fázi analyzovány s cílem identifikovat veškerá plnění vůči zákazníkovi. Následně je určena transakční cena, která je v případě více identifikovaných plnění alokována podle relativní samostatné prodejní ceny. V návaznosti na to je pro jednotlivá plnění uznán výnos v příslušné výši buď k určitému okamžiku, nebo je průběžně vykázán po dobu plnění smlouvy (může být vykázán přes více účetních období). Výnosy se vykazují bez daně z přidané hodnoty a dále se snižují o předpokládané vratky od odběratelů, rabaty a ostatní podobné slevy.

Společnost vykazuje výnos, pokud je splněn závazek k plnění převodem přislíbené služby nebo zboží (aktiva) na zákazníka, což znamená, jakmile zákazník získá nad tímto aktivem kontrolu. Výnos je vykázán ve výši transakční ceny alokované na daný závazek k plnění. Přijatá platba je v prvotním okamžiku vykázána jako závazek ze smlouvy, který je následně rozpouštěn do výnosů v závislosti na časovém průběhu poskytnutých plnění.

Tržby z přepravy jsou vykázány v období, ve kterém byly přepravní služby poskytnuty s ohledem na stupeň dokončení služby (např. dobu platnosti dlouhodobých cestovních dokladů).

V mezinárodní přepravě probíhá oproti vnitrostátní přepravě navíc vyúčtování příjmů a tržeb se zahraničními železnicemi a prodejci mezinárodních jízdenek. Toto zúčtování může mít v některých případech zpoždění v řádu měsíců. Z toho důvodu se výnosy k datu poskytnutí služby odhadují na základě informací, které má Společnost v daném okamžiku k dispozici.

Mimo prodej jízdenek a obdobných dokladů jsou významnými tržbami z přepravy i tržby z použití osobních vozů v režimu RIC („Regolamento Internazionale delle Carrozze“) na základě Úmluvy o vzájemném používání osobních vozů v mezinárodní dopravě, kde probíhá zúčtování čtvrtletně. Proto se i zde výnosy vykazují na základě dohadů.

Mezi klíčové tržby patřící do segmentu osobní dopravy patří úhrady od objednatelů, kterými jsou Ministerstvo dopravy (dále také „MD“) a kraje.

Pro výnosy z osobní přepravy Společnost používá praktické zjednodušení podle IFRS 15.B16 a vykazuje výnosy v částce, kterou má právo fakturovat.

2.4.2. Ostatní výnosy

Výnosy z dividend se vykazují při vzniku právního nároku na přijetí platby, a to v případě, že je platba pravděpodobná.

Výnosové úroky se vykazují, pokud je pravděpodobné, že ekonomické užítky poplynou do Společnosti a částka výnosu může být spolehlivě oceněna. Časové rozlišení výnosových úroků se uskutečňuje s ohledem na neuhrazenou jistinu, přičemž se použije příslušná efektivní úroková míra, tj. úroková míra, která přesně diskontuje odhadované budoucí peněžní příjmy po očekávanou dobu trvání finančního aktiva na jeho čistou účetní hodnotu. Pokud je finanční aktivum považováno za úvěrově znehodnocené, výnosové úroky se počítají na základě zůstatkové hodnoty aktiva (tj. hrubé účetní hodnoty snížené o opravnou položku).

2.5. Leasing

2.5.1. Společnost jako nájemce

Na počátku smlouvy Společnost posoudí, zda má smlouva charakter leasingu nebo leasing obsahuje. Společnost uznává aktivum z práva k užívání a související leasingový závazek u všech ujednání o leasingu, ve kterých je nájemcem, s výjimkou krátkodobých leasingů (definovaných jako leasing s leasingovou dobou 12 měsíců nebo méně a neobsahujících opci na nákup) a leasingů majetku s nízkou hodnotou (jako jsou např. notebooky a osobní počítače, drobné předměty kancelářského nábytku a telefony). U těchto leasingů Společnost vykazuje leasingové platby jako provozní náklady rovnoměrně po dobu trvání leasingu.

Ke dni zahájení je leasingový závazek prvotně oceněn současnou hodnotou leasingových plateb realizovaných po dobu trvání leasingu, které nejsou k tomuto datu uhrazeny, diskontovanou implicitní úrokovou mírou leasingu. Pokud tuto míru nelze snadno určit, používá Společnost přírůstkovou výpůjční úrokovou míru.

Leasingové platby zahrnuté do ocenění leasingového závazku zahrnují:

- fixní leasingové platby snížené o pohledávky z leasingových pobídek;
- variabilní leasingové platby závislé na indexu nebo sazbě, které byly prvotně oceněny na základě indexu nebo sazby ke dni zahájení;
- částky, které má Společnost jako nájemce splatit v rámci záruk na zbytkovou hodnotu;
- realizační cenu nákupních opcí, pokud je dostatečně jisté, že tyto opce využije; a
- platby sankcí za ukončení leasingu, pokud doba trvání leasingu odráží skutečnost, že nájemce využije opci na ukončení leasingu.

Leasingový závazek je následně oceňován zvýšením účetní hodnoty tak, aby odrážel úrok z leasingového závazku (pomocí metody efektivní úrokové sazby) a snížením účetní hodnoty tak, aby odrážel provedené leasingové platby.

Leasingový závazek je přeceněn (a odpovídajícím způsobem je upraveno související aktivum z práva k užívání), pokud:

- se změnila doba leasingu nebo pokud došlo k významné události nebo ke změnám okolností, které vedly ke změně v posouzení uplatnění opce na nákup podkladového aktiva. V takovém případě je leasingový závazek přehodnocen diskontováním revidovaných leasingových plateb pomocí revidované diskontní sazby;
- se změnily leasingové platby v důsledku změn indexu nebo sazby nebo se změnila částka očekávané platby za zaručenou zbytkovou hodnotu. V tomto případě je leasingový závazek přeceňován diskontováním revidovaných leasingových plateb s použitím nezměněné diskontní sazby;
- je leasingová smlouva modifikována a modifikace není účtována jako samostatný leasing. V tomto případě je leasingový závazek přeceňován na základě doby trvání modifikovaného leasingu diskontováním revidovaných leasingových plateb pomocí revidované diskontní sazby k datu účinnosti modifikace.

Závazky z leasingu jsou v individuálním výkazu o finanční situaci prezentovány na řádku Úvěry, půjčky a závazky z leasingu.

Aktiva z práva k užívání zahrnují prvotní ocenění souvisejícího leasingového závazku, leasingové platby provedené v den zahájení nebo před tímto dnem po odečtení veškerých přijatých leasingových pobídek a veškeré počáteční přímé náklady. Následně se aktiva z práva k užívání oceňují pořizovacími náklady sníženými o oprávky a ztráty ze snížení hodnoty a jsou upraveny o případné přecenění leasingových závazků.

Aktiva z práva k užívání se odpisují po dobu trvání leasingu nebo po dobu použitelnosti podkladového aktiva, pokud je kratší. Pokud leasing převádí na konci leasingu vlastnictví podkladového aktiva na nájemce nebo pokud pořizovací náklady na aktivum z práva k užívání odráží skutečnost, že Společnost očekává, že uplatní opci na nákup, je související aktivum z práva k užívání odpisováno po dobu použitelnosti podkladového aktiva. Odpisy začínají dnem zahájení leasingu (k datu, kdy je aktivum pro Společnost k dispozici).

Aktiva z práva k užívání jsou v individuálním výkazu o finanční situaci prezentována jako samostatný řádek.

Ke konci každého účetního období Společnost posuzuje zda existují náznaky, že aktiva z práva k užívání můžou být znehodnocena a zaúčtuje jakoukoliv identifikovanou ztrátu ze snížení hodnoty podle pravidel popsanych v 2.11. Pozemky, budovy a zařízení.

Variabilní leasingové platby, které nezávisí na indexu nebo sazbě, nejsou zahrnuty do ocenění leasingového závazku a aktiva z práva k užívání. Související platby se vykazují jako náklad v období, ve kterém nastane událost nebo podmínka, která tyto platby vyvolává, a jsou zahrnuty do řádku Ostatní provozní náklady v individuálním výkazu zisků a ztrát.

Jako praktické zjednodušení IFRS 16 umožňuje nájemci neoddělovat neleasingové komponenty a místo toho účtovat o jakýchkoliv leasingových a souvisejících neleasingových komponentách jako o jednom ujednání. Společnost toto praktické zjednodušení nevyužila. U smluv, které obsahují leasingovou komponentu a jednu nebo více dalších leasingových nebo neleasingových komponent, přidělí Společnost protihodnotu ve smlouvě jednotlivým leasingovým a neleasingovým komponentám na základě relativní samostatné ceny dané komponenty.

2.5.2. Společnost jako pronajímatel

Leasing, u kterého je Společnost pronajímatelem, je klasifikován jako finanční nebo operativní leasing. Pokud podmínky leasingu převedou na nájemce v podstatě všechna rizika a užítky plynoucí z vlastnictví, je smlouva klasifikována jako finanční leasing. Všechny ostatní leasingy jsou klasifikovány jako operativní leasingy.

Pokud je Společnost zprostředkující pronajímatel, účtuje o hlavním leasingu a o subleasingu jako o dvou samostatných smlouvách. Subleasing se klasifikuje jako finanční nebo operativní leasing odkazem na aktivum z práva k užívání vzniklé na základě hlavního leasingu.

Při operativním leasingu se výnos vykazuje rovnoměrně po dobu trvání leasingu. Počáteční přímé náklady, které vznikly v souvislosti se sjednáváním a uzavřením smlouvy o operativním leasingu, se přiřítají k účetní hodnotě pronajímaného aktiva a účtují se rovnoměrně po dobu trvání leasingu.

Při finančním leasingu se dlužné částky od nájemců vykazují jako pohledávky ve výši čisté finanční investice Společnosti do leasingu. Výnos z finančního leasingu je alokován do účetních období tak, aby odrážel konstantní periodickou míru návratnosti čisté investice Společnosti do finančního leasingu.

Po prvotním ocenění Společnost pravidelně posuzuje odhadovanou nezaručenou zbytkovou hodnotu a účtuje o opravné položce k očekávaným úvěrovým ztrátám z pohledávek z leasingu podle účetních politik pro finanční aktiva v naběhlé hodnotě.

Výnosy z finančního leasingu se počítají na základě hrubé účetní hodnoty pohledávek z leasingu, s výjimkou úvěrově znehodnocených finančních aktiv, u nichž se úrokové výnosy počítají na základě jejich čisté účetní hodnoty, tedy po odečtení opravné položky na očekávané úvěrové ztráty.

2.6. Cizí měny

Vzhledem k ekonomické podstatě transakcí a prostředí, ve kterém Společnost působí, funkční měnou i měnou vykazování Společnosti je česká koruna (Kč).

Transakce v cizích měnách jsou přepočteny a zaúčtovány pevným kurzem vyhlášeným Českou národní bankou k datu transakce. V případě, že se aktuální kurz v průběhu času významně nemění, používá Společnost na delší období – nejčastěji jeden měsíc – průměrný kurz tohoto období. K datu sestavení účetní závěrky jsou peněžní položky vyjádřené v cizích měnách přepočítány na české koruny podle kurzu České národní banky platného tento den. Nepeněžní položky, které jsou oceněny v historických cenách vyjádřených v cizí měně, se nepřepočítávají po prvotním zaúčtování.

Zjištěné kurzové rozdíly jsou zaúčtovány do zisku nebo ztráty, s výjimkou případů, kdy kurzové rozdíly vznikají z transakcí uzavřených za účelem zajišťování určitých měnových rizik. Takové kurzové rozdíly jsou vykázány přímo v ostatním úplném výsledku a reklasifikovány do zisku nebo ztráty v okamžiku kdy zajištěné podkladové položky ovlivňují zisk nebo ztrátu.

2.7. Výpůjční náklady

Výpůjční náklady, které jsou přímo účelově vztaženy k akvizici, výstavbě nebo výrobě způsobilého aktiva, (tj. aktiva, které nezbytně potřebuje značné časové období k tomu, aby bylo připravené pro zamýšlené použití nebo prodej), se přiřítají k pořizovací ceně takového aktiva až do okamžiku, kdy je aktivum v podstatné míře připraveno pro zamýšlené použití nebo prodej.

Od výpůjčních nákladů, které splňují kritéria pro aktivaci, se odečtou investiční výnosy z dočasného investování specifických půjček až do jejich vydání na způsobilé aktivum.

Všechny ostatní výpůjční náklady se vykazují v zisku nebo ztrátě v období, ve kterém vznikly.

2.8. Dotace

Státní dotace a dotace od Evropské unie se nevykazují, dokud neexistuje přiměřená jistota, že Společnost splní s nimi spojené podmínky a že dotace budou přijaty.

Dotace, jejichž základní podmínkou je, že Společnost musí zakoupit, postavit nebo jinak získat dlouhodobý majetek, se vykazují v individuálním výkazu o finanční situaci jako snížení pořizovací hodnoty dlouhodobého aktiva.

Ostatní státní dotace se systematicky vykazují do zisku nebo ztráty na řádku Ostatní provozní výnosy po dobu nutnou k jejich přiřazení k nákladům, které mají kompenzovat. Státní dotace, která se stane pohledávkou jako náhrada za již vzniklé náklady nebo již utrpěné ztráty nebo za účelem poskytnutí okamžité finanční pomoci bez budoucích souvisejících nákladů, se uzná jako výnos období, ve kterém se stane pohledávkou.

2.9. Náklady na zaměstnanecké požitky

Součástí nákladů na zaměstnanecké požitky jsou zejména mzdové náklady, odvody zaměstnavatele na zákonné zdravotní pojištění a sociální a důchodové zabezpečení a náklady na ostatní zaměstnanecké požitky vyplývající z kolektivní smlouvy.

Závazky a rezervy na zaměstnanecké požitky vykázané v individuálním výkazu o finanční situaci představují jejich současnou hodnotu a jsou vypočteny přírůstkovou metodou. Přírůstky těchto závazků a rezerv se vykazují v nákladech účetních období, ve kterých zaměstnanci poskytují služby, na základě kterých získají na dané požitky právo.

Rezerva na dlouhodobé zaměstnanecké požitky se určuje pomocí přírůstkové metody (Projected Unit Credit Method), s pojistně-matematickým oceněním vždy ke konci účetního období. Zisky nebo ztráty vyplývající z úprav a změn pojistně-matematických odhadů pro definované požitky po skončení pracovního poměru jsou zahrnuty do ostatního úplného výsledku, změny v rezervě na ostatní dlouhodobé požitky jsou zahrnuty do zisku nebo ztráty.

2.10. Daně

Daň z příjmu zahrnuje splatnou a odloženou daň.

2.10.1. Splatná daň

Splatná daň se vypočítá na základě zdanitelného zisku za dané období. Zdanitelný zisk se odlišuje od zisku, který je vykázan v individuálním výkazu zisků a ztrát, protože nezahrnuje položky výnosů, resp. nákladů, které jsou zdanitelné nebo odčitatelné od základu daně v jiných letech, ani položky, které nejsou zdanitelné, resp. odčitatelné od základu daně. Splatná daň Společnosti se vypočítá pomocí daňových sazeb v souladu s právními předpisy přijatými nebo věcně přijatými do konce účetního období.

2.10.2. Odložená daň

Odložená daň se vykáže na základě přechodných rozdílů mezi účetní hodnotou aktiv a závazků v účetní závěrce a jejich daňovou základnou použitou pro výpočet zdanitelného zisku. Odložené daňové závazky se uznávají obecně u všech zdanitelných přechodných rozdílů. Odložené daňové pohledávky se obecně uznávají u všech odčitatelných přechodných rozdílů v rozsahu, v jakém je pravděpodobné, že zdanitelný zisk, proti kterému se budou moci využít odčitatelné přechodné rozdíly, bude dosažen. V souladu s pravidly výjimky první aplikace, odložená daňová pohledávka nebo odložený daňový závazek nejsou vykázaný pro přechodné rozdíly při prvotním vykazání aktiva nebo závazku kromě podnikové kombinace, pokud transakce, při prvním vykazání aktiva nebo závazku, neovlivňuje účetní nebo daňový zisk nebo ztrátu.

Účetní hodnota odložených daňových pohledávek se posuzuje vždy ke konci účetního období a snižuje se, pokud již není pravděpodobné, že budoucí zdanitelný zisk bude schopen odloženou daňovou pohledávku pokrýt v celkové nebo částečné výši.

Odložené daňové pohledávky a závazky se oceňují pomocí daňové sazby, která bude platit v období, ve kterém pohledávka bude realizována nebo závazek splatný, na základě daňových sazeb (a daňových zákonů) uzákoněných, resp. vyhlášených do konce účetního období. Oceňování odložených daňových závazků a pohledávek zohledňuje daňové důsledky, které vyplnou ze způsobu, jakým Společnost ke konci účetního období očekává úhradu nebo vyrovnání účetní hodnoty svých aktiv a závazků.

Odložené daňové pohledávky a závazky se kompenzují, pokud existuje vymahatelné právo na kompenzaci splatných daňových pohledávek proti splatným daňovým závazkům a pokud se vztahují k daním z příjmů uloženým stejným daňovým úřadem a Společnost má v úmyslu vyrovnat své splatné daňové pohledávky a závazky v čisté výši.

2.10.3. Splatná a odložená daň za období

Splatná a odložená daň se vyazuje jako náklad nebo výnos a zahrnuje se do zisku nebo ztráty, kromě případů, kdy souvisí s položkami, které se vykazují mimo zisk nebo ztrátu (buď v ostatním úplném výsledku, nebo přímo ve vlastním kapitálu). V tom případě se i daň vyazuje mimo zisk nebo ztrátu.

2.11. Pozemky, budovy a zařízení

Pozemky, budovy a zařízení se vykazují v pořizovacích nákladech snížených o kumulované ztráty ze snížení hodnoty, u budov a zařízení navíc o oprávk. Pozemky nejsou odpisovány.

Nedokončené investice se evidují v pořizovacích nákladech snížených o ztráty ze snížení hodnoty. Pořizovací náklady zahrnují poplatky za odborné služby a v případě způsobilého aktiva i výpůjční náklady. Odpisování takového aktiva, stejně jako odpisování ostatního majetku, se zahájí okamžikem, kdy je aktivum připraveno pro zamýšlené použití.

Odpisy se vykazují tak, aby celá pořizovací cena aktiva (kromě pozemků a nedokončených investic) snížená o zbytkovou hodnotu byla alokována na celou dobu použitelnosti daného aktiva, za použití metody lineárních odpisů. Předpokládaná doba použitelnosti, zbytkové hodnoty a metoda odpisování se prověřují vždy na konci účetního období, přičemž vliv jakýchkoliv změn v odhadech se účtuje prospektivně.

Při výpočtu odpisů byly použity tyto doby životnosti:

	Počet let
Stavby	20–50
Dopravní prostředky	
<i>Lokomotivy</i>	20–35
<i>Osobní vozy</i>	20–30
Stroje, zařízení a ostatní	8–20

Pozemky, budovy a zařízení jsou odúčtovány při prodeji, nebo pokud se neočekávají žádné ekonomické užitky z jejich pokračujícího užívání. Zisk nebo ztráta z prodeje nebo vyřazení určité položky pozemků, budov a zařízení se určí jako rozdíl mezi výnosy z prodeje a účetní hodnotou daného aktiva a vykáže se v zisku nebo ztrátě.

Společnost aktivuje významné (periodické) opravy prováděné na kolejových vozidlech. Náklady na opravu jsou evidovány jako samostatná majetková položka (komponenta) a odpisovány po dobu životnosti opravy. Doba odpisování komponent je stanovena pro řadu železničních kolejových vozidel a druh komponenty.

Průměrná doba odepisování:

	Počet let
Vyvazovací obnova celků	4
Vyvazovací obnova vozidla	6
Hlavní obnova vozidla	11

Strategické náhradní díly (výměnné celky) jsou vykázány v rámci položky Dopravní prostředky. Ostatní náhradní díly splňující podmínky pro klasifikaci dle IAS 16 jsou vykázány v položce Komponenty.

2.12. Investice do nemovitostí

Investice do nemovitostí, tj. nemovitost držená za účelem dosažení příjmu z nájemného a/nebo za účelem zhodnocení (včetně nemovitostí ve fázi výstavby k budoucímu použití jako investice do nemovitostí), se prvotně ocení na úrovni pořizovacích nákladů, které zahrnují i vedlejší náklady spojené s pořízením nemovitosti. Po prvotním uznání oceňuje účetní jednotka veškeré své investice do nemovitostí podle modelu oceňování pořizovacími náklady sníženými o opravy a kumulované ztráty ze snížení hodnoty.

Investice do nemovitostí je odúčtována při prodeji, nebo pokud je investice do nemovitostí trvale stažena z používání a z jejího prodeje nejsou očekávány budoucí ekonomické užitky. Zisky a ztráty vzniklé při odúčtování nemovitostí (stanovené jako rozdíl mezi čistým výtěžkem z prodeje a účetní hodnotou aktiva) jsou zahrnuty do hospodářského výsledku v období, ve kterém je nemovitost odúčtována.

Metodu odepisování a dobu použitelnosti stanovuje Společnost u investic do nemovitostí shodně s nemovitostmi zařazenými ve skupině Budovy (viz poznámka 2.11.).

2.13. Nehmotná aktiva

Samostatně pořízená nehmotná aktiva se vykazují v pořizovacích nákladech po odečtení kumulované amortizace a ztrát ze snížení hodnoty. Amortizace se účtuje rovnoměrně po dobu předpokládané doby použitelnosti. Předpokládaná doba použitelnosti a metoda amortizace se prověřují vždy na konci každého účetního období, přičemž vliv jakýchkoliv změn v odhadech se účtuje prospektivně.

Při výpočtu odpisů byly použity tyto doby životnosti:

	Počet let
Software	3-4
Softwarové licence	6

Nehmotné aktivum je odúčtováno při prodeji, nebo pokud se neočekávají budoucí ekonomické užitky z jeho používání nebo prodeje. Zisky nebo ztráty z odúčtování nehmotného aktiva, stanovené jako rozdíl mezi čistým výtěžkem z prodeje a účetní hodnotou aktiva, jsou zaúčtovány do zisku nebo ztráty v období, ve kterém je aktivum odúčtováno.

2.14. Snížení hodnoty hmotných a nehmotných aktiv

Ke konci každého účetního období Společnost posuzuje účetní hodnotu hmotných a nehmotných aktiv, aby určila, zda existují náznaky, že aktivum může mít sníženou hodnotu. Pokud jakýkoliv takový náznak existuje, odhadne se zpětně ziskatelná částka takového aktiva, aby se určil rozsah případných ztrát ze snížení jeho hodnoty. Pokud není možno určit zpětně ziskatelnou částku jednotlivého aktiva, Společnost stanoví zpětně ziskatelnou částku peněžotvorné jednotky, k níž aktivum náleží. Celopodniková aktiva se přiřadí k samostatné peněžotvorné jednotce, pokud lze určit rozumný a konzistentní základ pro jejich přiřazení. Jinak jsou celopodniková aktiva přiřazena k nejmenší skupině peněžotvorných jednotek, pro kterou je možné určit rozumný a konzistentní základ pro jejich přiřazení.

Nehmotná aktiva s neurčitou dobou použitelnosti a nehmotná aktiva, která ještě nejsou používána, se testují na snížení jejich hodnoty alespoň jednou ročně a při každém náznaku možného snížení jejich hodnoty.

Zpětně ziskatelná částka se rovná reálné hodnotě aktiva snížené o náklady na prodej nebo hodnotě z užívání podle toho, která je vyšší. Při posuzování hodnoty z užívání se odhad budoucích peněžních toků diskontuje na jejich současnou hodnotu pomocí diskontní sazby před zdaněním, která vyjadřuje běžné tržní posouzení časové hodnoty peněz a specifická rizika pro dané aktivum, o které nebyly upraveny odhady budoucích peněžních toků.

Pokud je zpětně ziskatelná částka aktiva (nebo peněžotvorné jednotky) nižší než jeho účetní hodnota, sníží se účetní hodnota aktiva (nebo peněžotvorné jednotky) na jeho zpětně ziskatelnou částku. Ztráta ze snížení hodnoty se promítne přímo do zisku nebo ztráty.

Pokud se ztráta ze snížení hodnoty následně zruší, účetní hodnota aktiva (nebo peněžotvorné jednotky) se zvýší na upravený odhad jeho zpětně ziskatelné částky, ale tak, aby zvýšená účetní hodnota aktiva nepřevýšila účetní hodnotu, která by byla stanovena, kdyby se v předchozích letech nevykázala žádná ztráta ze snížení hodnoty aktiva (nebo peněžotvorné jednotky). Zrušení ztráty ze snížení hodnoty se přímo promítne do zisku nebo ztráty.

2.15. Investice do dceřiných a přidružených společností a společných podniků

Dceřinou společností je subjekt, který je Společností ovládán. Společnost ovládá jednotku, do níž investovala, pokud je vystavena variabilním výnosům nebo na ně má právo na základě své angažovanosti v této jednotce a může tyto výnosy prostřednictvím své moci nad ní ovlivňovat, přičemž má moc nad jednotkou, do níž investovala (tj. má-li stávající práva, na jejichž základě je aktuálně schopna řídit činnosti, které významně ovlivňují výnosy této jednotky).

Přidruženou společností je subjekt, ve kterém má Společnost podstatný vliv a který není ani dceřinou společností, ani účastí ve společném podniku. Podstatný vliv je moc účastnit se rozhodování o relevantních aktivitách subjektu, do něhož bylo investováno, ale není to ovládání ani spoluovládání takových aktivit. Společnost v tomto případě obvykle kontroluje 20–50 % hlasovacích práv.

Společný podnik je společné ujednání, v němž strany, které spoluovládají toto ujednání, mají práva na čistá aktiva tohoto ujednání. Spoluovládání je smluvně dohodnuté sdílení kontroly nad ujednáním, které existuje, když rozhodnutí o relevantních činnostech vyžadují jednomyslný souhlas stran, které sdílejí kontrolu.

V individuální účetní závěrce jsou investice do dceřiných a přidružených společností a společných podniků, které nejsou klasifikovány jako držené k prodeji, vykázány v pořizovacích nákladech, případně po úpravě ze snížení hodnoty investic.

Tyto investice jsou testovány na snížení hodnoty alespoň jednou ročně porovnáním reálné a účetní hodnoty majetkové účasti.

2.16. Zásoby

Zásoby se oceňují na nižší z úrovní nákladů na jejich pořízení a čisté realizovatelné hodnoty. Náklady na pořízení zásob jsou určovány metodou váženého aritmetického průměru. Čistá realizovatelná hodnota zahrnuje předpokládanou prodejní cenu zásob sníženou o všechny odhadované náklady na dokončení a náklady nutné k uskutečnění prodeje. Náhradní díly splňující podmínky klasifikaci dle IAS 16 jsou vykázány na řádku Pozemky, budovy a zařízení (poznámka 2.11.).

2.17. Rezervy

Rezervy se vykáží, má-li Společnost současný (smluvní nebo mimosmluvní) závazek, který je důsledkem minulé události, přičemž je pravděpodobné, že Společnost bude muset tento závazek vypořádat a výši takového závazku je možné spolehlivě odhadnout.

Částka vykázaná jako rezerva je nejlepším odhadem výdajů, které budou nezbytné k vypořádání současného závazku vykázaného ke konci účetního období po zohlednění rizik a nejistot spojených s daným závazkem. Pokud se rezerva určuje pomocí odhadu peněžních toků potřebných k vypořádání současného závazku, účetní hodnota rezervy se rovná současné hodnotě těchto peněžních toků.

Pokud se očekává, že některé nebo veškeré výdaje nezbytné k vypořádání rezervy budou nahrazeny jinou stranou, vykáže se pohledávka na straně aktiv, pokud je prakticky jisté, že Společnost náhradu obdrží a výši takové pohledávky je možné spolehlivě určit.

Proti rezervě je možné zúčtovat pouze takové výdaje, na které byla původně vytvořena. Změna stavu rezerv je v zisku nebo ztrátě přiřazována ke konkrétním nákladům, nevyužitá část rezerv je vykázána v Ostatních provozních výnosech.

Současné závazky vyplývající z nevýhodných smluv se účtují a oceňují jako rezervy. Nevýhodná smlouva se chápe jako smlouva Společnosti, na základě které nevyhnutelné náklady na splnění závazků ve smyslu smlouvy převyšují předpokládané ekonomické užitky, jejichž přijetí se na základě takové smlouvy očekává. Mezi náklady na splnění smlouvy zahrnuje Společnost přírůstkové náklady, které přímo souvisejí s plněním smlouvy a alokaci dalších nákladů přímo souvisejících s plněním smluv.

2.18. Finanční nástroje

Finanční aktiva a finanční závazky jsou vykazovány, jakmile se Společnost stane stranou smluvních ustanovení finančního nástroje.

Finanční aktiva a závazky se při prvotním vykázání oceňují reálnou hodnotou. Transakční náklady, které lze přímo přiřadit pořízení nebo vydání finančních aktiv nebo závazků jiných než oceněných v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty se při prvotním vykázání přičítají k reálné hodnotě finančních aktiv, resp. odečítají od reálné hodnoty finančních závazků. Výjimku tvoří transakční náklady, které lze přímo přiřadit pořízení finančních aktiv nebo závazků oceněných v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty, které se okamžitě vykazují v zisku nebo ztrátě.

Finanční aktiva se klasifikují do těchto tří kategorií: finanční aktiva oceňovaná v naběhlé hodnotě, finanční aktiva oceňovaná reálnou hodnotou vykázanou do zisku nebo ztráty nebo finanční aktiva oceňovaná reálnou hodnotou vykázanou v ostatním úplném výsledku. Klasifikace závisí na obchodním modelu Společnosti a na charakteru smluvních peněžních toků konkrétního finančního aktiva.

Finanční závazky se klasifikují jako finanční závazky v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty nebo jako finanční závazky oceněné v naběhlé hodnotě.

2.18.1. Metoda efektivní úrokové míry

Metoda efektivní úrokové míry je metoda výpočtu naběhlé hodnoty dluhového nástroje a alokace úrokového výnosu/nákladu za dané období. Efektivní úroková míra je úroková míra, která přesně diskontuje předpokládanou výši budoucích peněžních příjmů/výdajů (včetně všech poplatků zaplacených nebo přijatých, které tvoří nedílnou součást efektivní úrokové míry, transakčních nákladů a dalších premii nebo diskontů) s výjimkou očekávaných úvěrových ztrát po očekávané dobu trvání dluhového nástroje, na jejich hrubou naběhlou hodnotu k okamžiku prvotního vykázání.

Výnosy a náklady se vykazují na základě efektivní úrokové míry dluhových nástrojů, kromě finančních aktiv a závazků klasifikovaných v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty.

2.18.2. Finanční aktiva oceněná v reálné hodnotě do ostatního úplného výsledku

Finanční aktiva oceněná v reálné hodnotě do ostatního úplného výsledku představují kapitálové investice, které nejsou určeny k obchodování. Společnost mezi tato aktiva zahrnuje majetkové podíly, které nejsou obchodovány na aktivním trhu.

Investice do kapitálových nástrojů oceněných reálnou hodnotou do ostatního úplného výsledku jsou prvotně oceněny reálnou hodnotou navýšenou o transakční náklady. Následně jsou oceněny reálnou hodnotou, přičemž zisky a ztráty ze změn reálné hodnoty jsou vykázány do ostatního úplného výsledku a kumulovány ve fondu z přecenění investic.

Příjmy z dividend z kapitálových investic se účtují do zisku a ztráty v případě, že Společnost získá právo dividendy obdržet.

2.18.3. Finanční aktiva oceněná naběhlou hodnotou

Úvěry a pohledávky (včetně bankovních zůstatků) jsou finanční aktiva držená v rámci obchodního modelu, jehož cílem je inkasovat smluvní peněžní toky, které představují výhradně úhrady jistiny a úroků z nesplacené částky jistiny. Z tohoto důvodu Společnost tato aktiva oceňuje naběhlou hodnotou za použití metody efektivní úrokové míry po odečtení opravné položky na očekávané úvěrové ztráty. Tato aktiva vznikají tehdy, když Společnost poskytne peněžní prostředky, zboží nebo služby přímo dlužníkovi, aniž by plánovala s pohledávkou obchodovat.

Výnosové úroky se vykazují pomocí efektivní úrokové míry, s výjimkou krátkodobých pohledávek, u kterých by bylo vykázání úroku nevýznamné.

2.18.4. Finanční aktiva oceněná reálnou hodnotou do zisku nebo ztráty

Finanční aktiva, která nesplňují kritéria pro ocenění naběhlou hodnotou nebo reálnou hodnotou do ostatního úplného výsledku se oceňují reálnou hodnotou do zisku nebo ztráty.

V této kategorii Společnost vykazuje finanční deriváty vykázané v rámci ostatních finančních aktiv.

Finanční aktiva oceněná reálnou hodnotou do zisku nebo ztráty se ke konci každého účetního období oceňují reálnou hodnotou, přičemž veškeré zisky a ztráty reálné hodnoty jsou vykázány v zisku nebo ztrátě do té míry, kdy nejsou součástí zajišťovacích vztahů (viz zásady pro zajišťovací účetnictví). Způsob stanovení reálné hodnoty je uveden v poznámce 33.3.

2.18.5. Očekávané úvěrové ztráty z finančních aktiv

Finanční aktiva, kromě aktiv v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty, se snižují o opravnou položku na očekávané úvěrové ztráty v okamžiku zachycení aktiva v účetnictví a při následném oceňování se výše očekávaných úvěrových ztrát aktualizuje vždy k datu účetní závěrky.

Obecný přístup (3-stage impairment model): finanční aktivum je při prvotním vykázání zařazeno do úrovně 1, pro kterou je vykázáno snížení hodnoty na úrovni očekávané 12-měsíční úvěrové ztráty. V průběhu života finančního aktiva Společnost zjišťuje, zda nedošlo k významnému zvýšení úvěrového rizika. Pokud ano, takové finanční aktivum je přeřazeno do úrovně 2, pro kterou je vykázáno snížení hodnoty na úrovni očekávané celoživotní ztráty. V případě úvěrového selhání protistrany („default“) je takové finanční aktivum přeřazeno do úrovně 3. V této úrovni jsou výnosové úroky z finančního aktiva vykazovány ze zůstatkové hodnoty aktiva po zohlednění opravné položky na očekávané úvěrové ztráty s použitím původní efektivní úrokové míry.

Pro účely stanovení očekávaných úvěrových ztrát Společnost aplikuje zjednodušený přístup dle IFRS 9, který umožňuje posouzení celoživotní očekávané ztráty u všech krátkodobých pohledávek z obchodních vztahů, smluvních aktiv a pohledávek z finančního leasingu.

Zjednodušený přístup je aplikován na krátkodobé obchodní pohledávky, které neobsahují významnou komponentu financování, a pohledávky z finančního leasingu. Podle vypracované matice znehodnocení, která zahrnuje historické vstupy i vstupy obsahující očekávání do budoucna, Společnost kalkuluje opravné položky pro portfoliově posuzované pohledávky.

V případě individuálně posuzovaných pohledávek Společnost zvažuje následující faktory, které mají dopad na schopnost dlužníka dostát svým závazkům:

- 30 a více dní po splatnosti;
- výhled do budoucna;
- znalost zákazníka;
- platební morálka.

Na základě historických zkušeností Společnost pro stanovení úvěrového selhání (defaultu) využívá následující kritéria:

- Pokud informace získané z externích zdrojů naznačují, že dlužník pravděpodobně nebude platit věřitelům v plném rozsahu (vyhlášení konkurzu, zahájení insolvenčního řízení).
- Pokud je finanční aktivum více než 90 dní po splatnosti za předpokladu, že Společnost nemá přiměřené a doložitelné informace prokazující, že zpoždění splatnosti není vhodným kritériem pro stanovení defaultu.

2.18.6. Odúčtování finančního aktiva

Společnost odúčtuje finanční aktivum pouze v případě, když smluvní práva na peněžní toky z aktiva vyprší nebo když toto finanční aktivum a v podstatě i veškerá rizika a užitky spojené s jeho vlastnictvím převede na jiný subjekt.

Jestliže Společnost nepřevede ani si neponechá v podstatě všechna rizika a užitky spojené s vlastnictvím aktiva a ponechá si kontrolu nad aktivem, zaúčtuje podíl, který si na převáděném aktivu ponechává, a související závazek vyplývající z částek, které bude možná muset zaplatit. Pokud si Společnost ponechá v podstatě všechna rizika a užitky spojené s vlastnictvím převáděného finančního aktiva, pokračuje v účtování o tomto finančním aktivu a zaúčtuje také příjaty zajištěnou půjčku.

Při odúčtování finančního aktiva oceněného naběhlou hodnotou se rozdíl mezi účetní hodnotou aktiva a součtem přijaté úhrady a pohledávky vykáže do zisku a ztráty. Při odúčtování investice do kapitálového nástroje, kterou Společnost vykazuje reálnou hodnotou do ostatního úplného výsledku, nejsou kumulativní zisk nebo ztráta, jež byly dříve kumulovány ve fondu z přecenění investic, reklasifikovány do zisku nebo ztráty, ale jsou převedeny do nerozděleného zisku minulých let.

2.18.7. Finanční závazky v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty

Finanční závazky se klasifikují jako finanční závazky v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty, pokud jsou určeny k obchodování nebo jsou označeny jako oceňované v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty.

V této kategorii Společnost vykazuje finanční deriváty vykázané v rámci ostatních finančních závazků.

Finanční závazky v reálné hodnotě do zisku nebo ztráty se oceňují v reálné hodnotě, přičemž jakýkoliv výsledný zisk nebo ztráta ze změn reálné hodnoty se účtuje do hospodářského výsledku (pokud nejsou součástí označeného zajišťovacího vztahu – viz pravidla pro zajišťovací účetnictví). Reálná hodnota se stanoví způsobem uvedeným v poznámce 33.3.

2.18.8. Finanční závazky oceněné v naběhlé hodnotě

Finanční závazky, které nejsou drženy k obchodování nebo označené jako finanční závazky v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty, jsou následně oceněny v naběhlé hodnotě s použitím metody efektivní úrokové míry.

Půjčky se při prvotním vykázání účtují v reálné hodnotě snížené o transakční náklady. V následujících obdobích se půjčky vykazují v naběhlé hodnotě s použitím metody efektivní úrokové míry.

2.18.9. Odúčtování finančních závazků

Společnost přistupuje k odúčtování finančních závazků pouze v situaci, kdy jsou povinnosti Společnosti splněny, zrušeny, nebo kdy skončí jejich platnost. Rozdíl mezi účetní hodnotou odúčtovaného finančního závazku a částky buď zaplacené, nebo splatné je zaúčtován do zisku nebo ztráty.

2.18.10. Finanční deriváty

Společnost uzavírá smlouvy o finančních derivátech s cílem řídit úrokové a měnové riziko.

Deriváty se prvotně oceňují reálnou hodnotou k datu uzavření smlouvy o finančním derivátu, a poté se přeceňují na reálnou hodnotu vždy ke konci účetního období. Výsledný zisk nebo ztráta se vykazuje přímo v zisku nebo ztrátě, pokud derivát není označen jako zajišťovací nástroj – v tom případě závisí načasování jeho zaúčtování do zisku nebo ztráty na charakteru zajišťovacího vztahu.

Deriváty, které nesplňují podmínky pro zajišťovací deriváty, jsou Společností vykazovány v reálné hodnotě do zisku nebo ztráty.

Derivát s kladnou reálnou hodnotou se vykazuje jako finanční aktivum, zatímco derivát se zápornou reálnou hodnotou se vykazuje jako finanční závazek. Deriváty se v účetní závěrce nekompenzují, pokud Společnost nemá vymahatelné právo na kompenzaci a zároveň jej hodlá uplatnit.

2.18.11. Zajišťovací účetnictví

Zajišťovací derivátové nástroje Společnost klasifikuje jako zajištění peněžních toků nebo jako zajištění reálné hodnoty.

Při vzniku zajišťovacího vztahu účetní jednotka zdokumentuje vztah mezi zajišťovacím nástrojem a zajištěnou položkou, cíle řízení rizika a strategii realizace různých zajišťovacích operací. Od vzniku zajištění Společnost průběžně dokumentuje a monitoruje, zda je zajišťovací nástroj vysoce účinný při kompenzaci

změn reálné hodnoty nebo peněžních toků zajištěné položky přiřaditelných k zajišťovanému riziku. Společnost sleduje existenci ekonomického vztahu, zajišťovací poměr, zdroje neefektivnosti a vliv kreditního rizika. Zajišťovací účetnictví odpovídá strategii řízení rizik Společnosti. Dle IFRS 9 Společnost odděluje basis spread z meziměnových úrokových swapů a forwardovou složku z měnových swapů do ostatního úplného výsledku a kumulují se ve fondu nákladů na zajištění. Pokud je zajištěná položka spojená s časovým obdobím, částka kumulovaná ve fondu na náklady zajištění se reklasifikuje do zisku nebo ztráty formou amortizace na systematické a racionální bázi.

Pokud zajišťovací vztah přestane splňovat požadavek na efektivnost zajištění související se zajišťovacím poměrem, avšak cíle v oblasti řízení rizik pro daný zajišťovací vztah zůstávají stejné, Společnost upraví zajišťovací poměr tohoto zajišťovacího vztahu (tzn. rebalancuje zajištění) tak, aby opět splňoval požadovaná kritéria.

2.18.12. Zajištění peněžních toků

Účinná část změn reálné hodnoty finančních derivátů označených a fungujících jako zajištění peněžních toků se vykazuje v ostatním úplném výsledku, a je kumulována ve fondu ze zajištění peněžních toků. Společnost odděluje fond nákladů na zajištění při splnění podmínek vykazování těchto nákladů do ostatního úplného výsledku. Zisk anebo ztráta týkající se neúčinné části se vykazuje přímo v zisku nebo ztrátě.

Částky dříve vykázané v ostatním úplném výsledku a kumulované ve vlastním kapitálu se reklasifikují do zisku nebo ztráty v období, ve kterém se v zisku nebo ztrátě vykáže zajištěná položka, a na stejném řádku individuálního výkazu zisků a ztrát jako zaúčtovaná zajištěná položka. Pokud však zajištění očekávané transakce následně vyústí v zaúčtování nefinančního aktiva nebo nefinančního závazku, zisky a ztráty předtím zaúčtované do ostatního úplného výsledku kumulované ve vlastním kapitálu se přesunou z vlastního kapitálu a jsou zahrnuty do pořizovacího nákladu nefinančního aktiva nebo nefinančního závazku.

Společnost ukončí zajišťovací účetnictví pouze tehdy, když zajišťovací vztah (nebo jeho část) přestane splňovat kvalifikační kritéria (po zohlednění veškerého rebalancování zajišťovacího vztahu). To zahrnuje i případy, kdy zajišťovací nástroj vyprší, je prodán, ukončen nebo vypořádán. Ukončení zajišťovacího účetnictví se zaúčtuje prospektivně. Jakýkoli zisk nebo ztráta, která byla uznána v ostatním úplném výsledku a kumulována ve fondu ze zajištění peněžních toků, zůstává ve vlastním kapitálu, dokud nenastane předpokládaná transakce. Pokud se již neočekává, že k realizaci očekávané transakce dojde, zisky nebo ztráty kumulované ve fondu ze zajištění peněžních toků se ihned reklasifikují do zisku nebo ztráty.

2.18.13. Zajištění reálné hodnoty

Změny reálné hodnoty finančních derivátů, které se tak označují a splňují kritéria zajištění reálné hodnoty, se vykazují přímo v zisku nebo ztrátě společně s veškerými případnými změnami reálné hodnoty zajištěného aktiva nebo závazku, které souvisí se zajišťovaným rizikem. Změna reálné hodnoty zajišťovacího nástroje a změna zajištěné položky související se zajišťovaným rizikem se vykazují na řádku individuálního výkazu zisků a ztrát, který se týká zajištěné položky.

Společnost ukončí zajišťovací účetnictví pouze tehdy, kdy zajišťovací vztah (nebo jeho část) přestane splňovat kvalifikační kritéria (po rebalancování, je-li relevantní), např. při vypršení zajišťovacího nástroje nebo při jeho prodeji, výpovědi, resp. realizaci předmětné smlouvy. Ukončení zajišťovacího účetnictví se zaúčtuje prospektivně. Úprava účetní hodnoty zajištěné položky zohledňující reálnou hodnotu a vyplývající ze zajištěného rizika se amortizuje do zisku nebo ztráty od data předmětné úpravy.

2.18.14. Finanční deriváty k obchodování

Všechny derivátové obchody, které Společnost uzavírá, jsou ekonomicky sjednávány za účelem zajištění, ale některé z nich nejsou z formálních důvodů klasifikované jako zajišťovací. Deriváty, které nesplňují podmínky pro zajišťovací deriváty, jsou vykazovány jako finanční deriváty k obchodování. Změna v reálné hodnotě u derivátů k obchodování je účtována jako náklad, příp. výnos z derivátových operací.

3. Aplikace nových a novelizovaných mezinárodních standardů účetního výkaznictví

3.1. Standardy a interpretace účinné pro období končící 31. prosince 2022

V průběhu období končícího 31. 12. 2022 vstoupily v účinnost následující standardy, novely a interpretace relevantní vzhledem k aktivitám Společnosti:

Úpravy, nové a novelizované standardy a interpretace	Účinné pro období začínající k nebo po datu
IFRS 3 – Úpravy IFRS 3 Odkaz na koncepční rámec	1. ledna 2022
IAS 16 – Úpravy IAS 16 – Příjmy před zamýšleným použitím	1. ledna 2022
IAS 37 – Úpravy IAS 37 – Náklady na splnění smlouvy	1. ledna 2022
Různé standardy – Roční zdokonalení IFRS – cyklus 2018–2020	1. ledna 2022

Společnost použila Úpravu IAS 37 – Náklady na splnění smlouvy již před datem její účinnosti pro rezervu na nevýhodné smlouvy. Úprava IAS 37 byla poprvé použita v individuální účetní závěrce za rok 2020.

Přijetí výše ostatních uvedených novel v průběhu období nemělo na zveřejnění nebo na částky vykázané v této účetní závěrce významný dopad.

3.2. Standardy a interpretace použité před datem účinnosti

Společnost nepoužila žádný standard ani interpretaci před datem jejich účinnosti.

3.3. Standardy a interpretace, které jsou vydány, ale dosud nebyly použity

K datu sestavení individuální účetní závěrky byly vydány následující standardy a interpretace relevantní vzhledem k aktivitám Společnosti, které nebyly dosud účinné a které Společnost nepoužila před datem jejich účinnosti.

Úpravy, nové a novelizované standardy a interpretace	Účinné pro období začínající k nebo po datu
IFRS 10, IAS 28 – Úprava IFRS 10 a IAS 28 – Prodej nebo vklad aktiv mezi investorem a přidruženým či společným podnikem	Datum bude stanoveno *)
IFRS 16 – Úpravy IFRS 16 – Závazky z leasingu při prodeji a zpětném leasingu	1. ledna 2024 *)
IAS 1 – Úpravy IAS 1 – Klasifikace závazků jako krátkodobé a dlouhodobé	1. ledna 2024 *)
IAS 1 – Úpravy IAS 1 – Klasifikace dlouhodobých závazků s kovenanty	1. ledna 2024 *)
IAS 1 – Úpravy IAS 1 a stanovisko IFRS č. 2 – Zveřejňování účetních pravidel	1. ledna 2023
IAS 8 – Úpravy IAS 8 – Definice účetních odhadů	1. ledna 2023
IAS 12 – Úpravy IAS 12 – Odložená daň související s aktivy a závazky vyplývající z jediné transakce	1. ledna 2023

*) Standardy, úpravy a interpretace, které nebyly dosud schváleny pro použití v EU.

Vedení Společnosti předpokládá, že přijetí uvedených standardů, novel a interpretací v následujících obdobích nebude mít na individuální účetní závěrku Společnosti významný dopad.

4. Důležité účetní úsudky a klíčové zdroje nejistoty při odhadech

Při uplatňování účetních pravidel Společnosti uvedených v poznámce 2. se od vedení vyžaduje, aby provedlo úsudky a vypracovalo odhady a předpoklady o výši účetní hodnoty aktiv a závazků, která není okamžitě zřejmá z jiných zdrojů. Odhady a příslušné předpoklady se realizují na základě zkušeností z minulých období a jiných faktorů, které se v daném případě považují za relevantní. Skutečné výsledky se od těchto odhadů mohou lišit.

Odhady a příslušné předpoklady se pravidelně prověřují. Opravy účetních odhadů se vykazují v období, ve kterém byl daný odhad opraven (pokud má oprava vliv pouze na příslušné období), nebo v období vytvoření opravy a v budoucích obdobích (pokud má oprava vliv na běžné i budoucí období).

Dále jsou uvedeny důležité úsudky, základní předpoklady týkající se budoucnosti a další klíčové zdroje nejistoty při odhadech vypracovaných ke konci účetního období, u nichž existuje významné riziko, že během příštího roku způsobí významné úpravy účetních hodnot aktiv a závazků.

4.1. Klíčové zdroje nejistoty odhadů

4.1.1. Snížení hodnoty majetku

Společnost posuzuje zpětně získatelnou hodnotu všech složek aktiv v případě, že existují indikátory jejich znehodnocení (s výjimkou nehmotných aktiv s neurčitelnou dobou použitelnosti nebo nedokončeného nehmotného majetku, u kterých je zpětně získatelná hodnota posuzována každoročně). Toto posouzení je založeno na očekávaných předpokladech a v budoucnu se může měnit podle vývoje aktuální situace a dostupnosti informací. Posouzení snížení hodnoty majetku v kategorii Pozemky, budovy a zařízení je zveřejněno v poznámce 14.1.

4.1.2. Rezervy na soudní spory

Společnost vede řadu regulačních, soudních i mimosoudních obchodních sporů. V případě, že jsou splněna kritéria pro tvorbu rezerv, tvoří Společnost na tyto spory rezervy na základě nejlepších dostupných informací a odhadů. Skutečný výsledek sporů se však může od těchto odhadů lišit. Informace k soudním sporům jsou uvedeny v poznámkách 26. a 32.1.

4.1.3. Leasing – doba nájmu

Společnost používá odhad při stanovení doby nájmu u smluv na dobu neurčitou. Při tomto odhadu byla zohledněna doba a okolnosti vypověditelnosti jednotlivých smluv. Společnost stanovila odhad předpokládané doby nájmu u smluv uzavřených na dobu neurčitou a posuzovaných na základě portfoliového přístupu na dobu 5 let, jelikož vzhledem k historickým zkušenostem je u těchto nájmu dostatečná jistota, že nebudou ze strany Společnosti ukončeny během této očekávané doby nájmu.

Každá významná smlouva je navíc posuzována také individuálně, co se týče jednotlivých ustanovení smlouvy, ekonomické situace na trhu daného aktiva a také zkušeností s tímto pronajímatelem z minulosti, a následně je dle těchto parametrů upravena doba nájmu.

Smlouvy se SŽ na pronájem prostor na nádražích jsou uzavřeny pro jednotlivé oblasti (7 velkých rámcových smluv). Při ocenění jednotlivých pronajímaných prostor v rámci jedné smlouvy Společnost použila agregaci do portfolií dle rámcových smluv, a to z důvodu nevýznamnosti těchto jednotlivých nájemních pronajímaných prostor. Vzhledem k tomu, že tyto smlouvy byly se SŽ uzavřeny na 50 let, jsou posuzovány stejně jako smlouvy na dobu neurčitou a odhad doby nájmu je tedy pro účely ocenění leasingu stanoven na 5 let. Smlouvy obsahují opce na předčasné ukončení nájmu, Společnost je však využívá převážně v případě ukončení provozování dopravy v daném místě.

4.2. Úsudky použité při aplikaci účetních postupů

4.2.1. Úhrady od objednatelů veřejné služby

Společnost přijímá platby za provozování osobní železniční dopravy v závazku veřejné služby z rozpočtu krajů a z rozpočtu Ministerstva dopravy. Společnost dále přijímá platby z rozpočtu Ministerstva dopravy za poskytování přepravních služeb za zvýhodněnou cenu pro vybrané skupiny obyvatelstva (studenti, důchodci a osoby se sníženou pohyblivostí). Společnost vykazuje tyto úhrady jako výnosy ze smluv se zákazníky.

U úhrad od objednatelů je podstatou smluvního vztahu s kraji, respektivě s Ministerstvem dopravy, objednávka služby dopravní obslužnosti v dané lokalitě nebo na specifikované trati. Tato služba je Společnosti poskytována bez ohledu na to, zda a kolik osob vlastní službu osobní přepravy využívá. Nejedná se o dotaci, protože zakázka poskytování služby dopravní obslužnosti je vysoutěžena mezi řadou zájemců o poskytování této služby a předmětem služby není přeprava konkrétních osob, ale zajištění služby dostupnosti hromadné veřejné dopravy. Úhradu za poskytování služby dostává společnost, která danou službu vysoutěží a zajistí svými prostředky její zajištění za dodržení vysoutěžených podmínek.

U zvýhodněných cen pro různé kategorie zákazníků (studenti, důchodci, osoby se sníženou pohyblivostí) se jedná o opatření, kdy zákazník čerpá službu (osobní přeprava) a platí pouze část její ceny, zatímco část ceny platí třetí subjekt (v tomto případě stát). Nejedná se o dotaci přepravci, protože ve své podstatě jde o přímé dotování tržní ceny skupinám obyvatelstva, nikoliv o motivační ekonomickou pobídku se záměrem ovlivnit chování přepravce určitým směrem.

5. Výnosy

5.1. Rozpad výnosů

(údaje v mil. Kč)	2022	2021
Výnosy ze smluv se zákazníky		
Tržby z osobní přepravy	9 765	6 598
Přeprava cestujících vnitrostátní	6 875	4 821
Přeprava cestujících mezinárodní *)	2 890	1 777
Tržby z osobní přepravy – úhrady od objednatelů veřejné služby	16 839	16 529
Úhrada ze státního rozpočtu	4 534	4 362
Úhrada z rozpočtu krajů	12 305	12 167
Tržby za prodej ostatních služeb **)	463	386
Tržby za prodej ostatních služeb rozeznané v průběhu času	463	386
Provize za zprostředkování nákupu nafty a náhradních dílů	68	42
Provize z prodeje jízdného a ostatních transakcí na pokladnách	6	4
Výnosy ze smluv se zákazníky celkem	27 141	23 559
Výnosy z pronájmu		
Výnosy z pronájmu	370	368
Výnosy celkem	27 511	23 927

*) Zahrnuje tržby za použití osobních vozů v režimu RIC (Regolamento Internazionale delle Carrozze) a výkony vozů a personálu v přeshraniční dopravě ve výši 1 174 mil. Kč za 2022 (2021: 1 211 mil. Kč).

**) V roce 2022 zahrnuty nové tržby za zvláštní vlaky ve výši 51 mil. Kč (v roce 2021 tržby za zvláštní vlaky ve výši 39 mil. Kč byly vykázány v Ostatních provozních výnosech).

Úhrady od objednatelů veřejné služby se vztahují k regionální a dálkové vnitrostátní přepravě cestujících.

Společnost poskytuje přepravní služby ve veřejné drážní osobní dopravě za stanovenou (věcně usměrňovanou) cenu a zabezpečuje dopravní služby v určených kategoriích vlaků osobní přepravy na železniční síti České republiky. Rozsah těchto služeb a výše úhrady (výnosu Společnosti) jsou vyjma vlaků vedených na komerční riziko stanoveny smlouvami se státem a územně samosprávnými celky.

Společnost v roce 2022 provozovala podle smluv o veřejných službách uzavřených s Ministerstvem dopravy České republiky dálkovou dopravu, přičemž rozhodující objem výkonů byl zajišťován podle smlouvy uzavřené od 15. 12. 2019 na dobu 10 let.

Společnost tak od jízdního řádu 2021/22 provozuje na základě 7 smluv o veřejných službách celkem 21 linek dálkové dopravy, to představuje 81 % výkonů objednaných jako veřejná služba Ministerstvem dopravy ČR.

Regionální doprava byla v roce 2022 provozována na základě 36 uzavřených smluv, z nichž většina je platná od roku 2020. Naprostá většina smluv byla uzavírána v režimu tzv. tržní konzultace a následného přímého zadání. Výjimku tvoří pouze smlouva s Jihomoravským krajem, která byla uzavřena v rámci standardního nabídkového řízení a smlouva s Plzeňským krajem na provozní soubor P2.

Celkový rozsah regionální i dálkové dopravy je dlouhodobě stabilní. Prvořadým cílem po pandemické situaci bylo obnovit důvěru cestujících veřejnosti v bezpečnost a pohodlí veřejné železniční dopravy a minimalizovat dopady socioekonomické situace způsobené válečným konfliktem na Ukrajině. V prosinci 2022 skončila smlouva s Libereckým krajem na linku L2 Liberec – Děčín a naopak vstoupila v platnost nově uzavřená smlouva s Ústeckým krajem na provoz linek U11+U6. ČD se zároveň podařilo obhájit výkony ve Zlínském, Ústeckém, Moravskoslezském, Libereckém a Plzeňském kraji. Výsledkem jsou nové smlouvy na provozní výkony Ostravsko, Zlín A+C, Plzeňsko a Český les a nová smlouva pro zajištění linek U11+U6 v Ústeckém kraji.

Významné transakce s hlavními zákazníky se státní účastí jsou uvedené v poznámce 29.9.

5.2. Smluvní závazky a závazky z refundací

Společnost rozeznává následující smluvní závazky a závazky z refundací (viz také poznámka 28.) vztahující se k výnosům ze smluv se zákazníky:

(údaje v mil. Kč)	31.12.2022	31.12.2021
Smluvní závazky vztahující se k výnosům ze smluv se zákazníky		
Předplacené produkty - např. kilometrická banka, roční jízdenka	169	139
Přijaté zálohy	325	60
Ostatní smluvní závazky	6	3
Smluvní závazky celkem	500	202

(údaje v mil. Kč)	31.12.2022	31.12.2021
Závazky z refundací		
Jiné závazky z refundací	89	203
Závazky z refundací celkem	89	203

5.2.1. Výnosy vztahující se ke smluvním závazkům

(údaje v mil. Kč)	2022	2021
Výnosy zahrnuté do počátečního zůstatku smluvního závazku		
Tržby z osobní přepravy	129	130
Tržby za prodej ostatních služeb	52	55
Celkem	181	185

5.2.2. Zbývajících závazky k plnění

Služby osobní přepravy jsou obvykle plněny během několika málo hodin a zaplacený těsně před poskytnutím služby. V případě předplacených jízdenek je vykázán smluvní závazek. Společnost má k 31. 12. 2022 uzavřeno více než 40 smluv s objednateli osobní železniční dopravy v závazku veřejné služby (Ministerstvo dopravy a kraje). Platnost těchto smluv je individuálně různá v délce 1–15 let. Dle těchto smluv má Společnost povinnost poskytnout přepravní výkon ve stanoveném rozsahu. Výnos je vykazován v částce, kterou má Společnost právo fakturovat. Objednatelé obvykle platí pevnou částku na základě splátkového kalendáře. Pokud služby poskytnuté Společností převyšují platbu, je vykázána pohledávka vzhledem k tomu, že právo na úhradu je nepodmíněné a před splatností úhrady je vyžadováno pouze uplynutí času. Pohledávky jsou obvykle splatné do 15 - 30 dní. Pokud platby překročí poskytnuté služby, je vykázán závazek. Společnost nezveřejňuje alokovanou transakční cenu dle praktického zjednodušení z IFRS 15.121. Tržby z přepravy jsou uvedeny v poznámce 5.1.

6. Ostatní provozní výnosy

(údaje v mil. Kč)	2022	2021
Zisk z prodeje pozemků, budov a zařízení a investic do nemovitostí	232	246
Zisk z likvidace nepotřebných aktiv	33	46
Náhrady za manka a škody	199	52
Smluvní pokuty	40	110
Přijaté dividendy	384	378
Kurzové zisky – provozní	55	43
Zrušení rezerv (poznámka 26.)	827	163
Zrušení očekávaných úvěrových ztrát z pohledávek	10	0
Zrušení odpisu zásob na čistou realizovatelnou hodnotu	0	10
Výnosy z dotací	5	609
Výnosy z rekuperace energie *)	78	0
Ostatní	103	138
Ostatní provozní výnosy celkem	1 966	1 795

*) Výnosy z rekuperace energie jsou nově vykazovány v rámci ostatních provozních výnosů. V roce 2021 byly tyto výnosy ve výši 23 mil. Kč vykazovány v rámci Výnosů ze smluv se zákazníky.

Výnosy z dotací představují především dotace od MD jako náhradu škody v souvislosti s dopady pandemie covid-19 v provozování železniční dopravy. V roce 2021 zahrnují také dotaci ve výši 40 mil. Kč z programu Covid-Nepokryté náklady.

Položka Ostatní v roce 2021 zahrnovala především tržby za zvláštní vlaky. Tyto tržby jsou v roce 2022 vykázány v Tržbách za prodej ostatních služeb v rámci Výnosů ze smluv se zákazníky (poznámka 5.).

7. Služby, spotřeba materiálu a energie

(údaje v mil. Kč)	2022	2021 ^{*)}
Trakční náklady	-4 173	-2 633
<i>Trakční palivo (nafta)</i>	-1 561	-1 081
<i>Elektrická trakční energie</i>	-2 612	-1 552
Úhrada za užití železniční dopravní cesty	-1 751	-1 787
Přidělená kapacita dopravní cesty	-61	-59
Ostatní služby, spotřeba materiálu a energie	-5 449	-5 135
<i>Spotřeba materiálu</i>	-583	-981
<i>Spotřeba ostatní energie</i>	-377	-279
<i>Spotřeba PHM</i>	-72	-50
<i>Opravy a udržování</i>	-677	-721
<i>Cestovné</i>	-153	-126
<i>Nájemné s nízkou hodnotou nebo krátkodobé nájemné</i>	-85	-90
<i>Poplatek za vozy RIC ^{*)}</i>	-390	-304
<i>Přepravné</i>	-14	-11
<i>Náhradní autobusová doprava</i>	-381	-207
<i>Služby jídelních a lůžkových vozů</i>	-192	-132
<i>Služby spojené s užíváním budov</i>	-241	-237
<i>Provozní čištění železničních kolejových vozidel</i>	-571	-503
<i>Pohraniční výkony</i>	-424	-411
<i>Náklady na reklamu a propagaci</i>	-90	-77
<i>Poradenské, znalecké a auditorské služby</i>	-132	-119
<i>Provoz, údržba a ostatní služby vztahující se k ICT ^{*)}</i>	-522	-459
<i>Provize za prodej jízdného hrazené jiným dopravcům, prodejcům</i>	-160	-57
<i>Služby v oblasti ekologie</i>	-30	-33
<i>Vzdělávání zaměstnanců</i>	-75	-67
<i>Informační nosiče a ostatní služby IDS</i>	-24	-25
<i>Evidence a distribuce materiálu</i>	-18	-19
<i>Catering</i>	-55	-28
<i>Náklady na preventivní péči</i>	-23	-15
<i>Tiskové a grafické služby</i>	-18	-12
<i>Demoliční práce</i>	-21	-30
<i>Ostatní služby</i>	-121	-142
Služby, spotřeba materiálu a energie celkem	-11 434	-9 614

^{*)} Poplatky za vozy RIC jsou poplatky za zařazení cizích vozů do vlaků Společnosti na území České republiky, jejichž vyúčtování probíhá v režimu RIC (Regolamento Internazionale delle Carrozze) v souladu s Úmluvou o vzájemném používání osobních vozů v mezinárodní dopravě.

^{*)} Přepočteno viz poznámka 2.3.

^{*)} Náklady na řádku Provoz, údržba a ostatní služby vztahující se k ICT ve výši 459 mil. Kč byly v roce 2021 vykázány na řádcích Telekomunikační, datové a poštovní služby (147 mil. Kč) a Provoz, údržba a ostatní služby vztahující se k IT (312 mil. Kč).

V důsledku ozbrojeného konfliktu na Ukrajině a následné energetické krizi došlo v roce 2022 k výraznému navýšení cen trakčních nákladů oproti roku 2021, a to o 38 % u ceny trakční nafty a 60 % u elektrické trakční energie. Na základě nařízení vlády týkající se podpory POZE (podporované zdroje energie) Společnost v roce 2022 zaúčtovala podporu ve výši 253 mil. Kč, která je vykázána jako snížení hodnoty elektrické trakční energie.

Ostatní služby zahrnují náklady na doplňkové služby jako například náklady na řemeslnou práci, náklady na šetření mimořádných událostí nebo náklady na provoz nocležen.

Součástí poradenských, znaleckých a auditorských služeb jsou také auditorské a neauditorské služby poskytnuté společnostmi sítě PwC. Celková odměna za tyto služby:

(údaje v mil. Kč)	2022	2021
Auditorské služby	-2	-2
Neauditorské služby	-7	-2
Celkem	-9	-4

8. Osobní náklady

(údaje v mil. Kč)	2022	2021 ^{o)}
Mzdové náklady a odstupné	-7 384	-6 955
Zákonné sociální a zdravotní pojištění	-869	-848
Příspěvky na zaměstnanecké požitky po skončení pracovního poměru	-1 688	-1 582
Ostatní náklady na zaměstnanecké požitky	-148	-147
Osobní náklady celkem	-10 089	-9 532

^{o)} Přepracováno viz poznámka 2.3.

Ostatní náklady na zaměstnanecké požitky zahrnují zejména příspěvky na stravování, příspěvky na kondiční ozdravné pobyty, příspěvek na kapitálové životní pojištění či odměny členů statutárních orgánů.

Položka Mzdové náklady a odstupné byla v roce 2022 snížena o dotaci od státu v rámci programu Antivirus ve výši 10 mil. Kč. (v roce 2021 sníženo o 71 mil. Kč).

9. Odpisy, amortizace a snížení hodnoty

(údaje v mil. Kč)	2022	2021 *)
Odpisy pozemků, budov a zařízení	-5 673	-5 325
Odpisy investic do nemovitostí	-35	-20
Odpisy aktiv z práva k užívání	-326	-248
Amortizace nehmotných aktiv	-178	-149
Ztráty ze znehodnocení pozemků, budov a zařízení a investic do nemovitostí (poznámky 14., 15.)	-180	-1 196
Odpisy, amortizace a snížení hodnoty celkem	-6 392	-6 938

*) Přepočítáno viz poznámka 2.3.

V souvislosti s alokací nákladů na tvorbu a čerpání rezervy na nevýhodné smlouvy (poznámka 26.3.) byla položka Odpisy pozemků, budov a zařízení v roce 2022 navýšena o 134 mil. Kč (v roce 2021 byla navýšena o 49 mil. Kč).

10. Ostatní provozní náklady

(údaje v mil. Kč)	2022	2021
Očekávané úvěrové ztráty z pohledávek (poznámka 33.8.)	0	-29
Odpis zásob na čistou realizovatelnou hodnotu	-24	0
Náklady na smluvní pokuty a úroky z prodlení	-1	-4
Daně a poplatky	-10	-9
Pojistné	-96	-94
Kurzové ztráty – provozní	-46	-36
Manka a škody *)	-101	-127
Náklady na stejnokroje a osobní ochranné pracovní pomůcky	-45	-47
Rezerva na soudní spory vztahující se k ost. provozním nákl. (poznámka 26.1.)	0	-1 000
Náhrady zaměstnaneckých výdajů související s výkonem povolání	-17	-16
Pokuty a penále	-11	-33
Jiné náklady	-68	-89
Ostatní provozní náklady celkem	-419	-1 484

*) Náklady na řádku Manka a škody ve výši 127 mil. Kč byly v roce 2021 vykázány na řádcích Manka a škody (56 mil. Kč) a Náhrady škod (71 mil. Kč).

11. Finanční náklady

(údaje v mil. Kč)	2022	2021
Úroky z vydaných dluhopisů	-780	-661
Úroky z bankovních úvěrů	-556	-15
Úroky ze závazků z leasingu	-36	-25
Úroky ze zajištěných půjček	0	-3
Ostatní úrokové náklady	-289	-222
Minus: částky zahrnuté do pořizovacích nákladů způsobilých aktiv	162	79
Kurzové ztráty z úvěrů, půjček a závazků z leasingu	-191	-86
Náklady z derivátových operací	-31	-53
Bankovní výlohy	-6	-7
Provize spojené s bankovními úvěry	-13	-49
Ostatní finanční náklady	-12	-8
Finanční náklady celkem	-1 752	-1 050

Ostatní úrokové náklady představují náklady na zajištění peněžních toků reklasifikované z ostatního úplného výsledku během období.

Míra aktivace výpůjčních nákladů v roce 2022 je 0,14 % p. a. (2021: 2,02 % p. a.).

12. Finanční výnosy

(údaje v mil. Kč)	2022	2021
Kurzové zisky z úvěrů, půjček a závazků z leasingu	540	653
Přijaté úroky	82	44
Ostatní finanční výnosy	1	1
Finanční výnosy celkem	623	698

13. Daň z příjmů

13.1. Daň z příjmů vykázaná v zisku nebo ztrátě

(údaje v mil. Kč)	2022	2021 ^{*)}
Odložená daň zúčtovaná do výkazu zisků a ztrát	-317	363
Celkový daňový náklad (-)/ výnos (+)	-317	363

^{*)} Přepočítáno viz poznámka 2.3.

Sesouhlasení celkového daňového nákladu za rok s účetní ztrátou vynásobenou platnou sazbou daně:

(údaje v mil. Kč)	2022	2021 ^{*)}
Zisk (+)/ Ztráta (-) celkem za období před zdaněním	14	-2 198
Zákonná sazba daně z příjmů právnických osob v ČR	19 %	19 %
Předpokládaný náklad (-)/ výnos (+) z daně z příjmů	-3	418
Úpravy:		
Vliv nevykázané odložené daňové pohledávky	-342	141
Výnosy osvobozené od daně – rezervy (poznámka 26.1.)	146	30
Ostatní výnosy osvobozené od daně	89	72
Daňově neuznatelné náklady – manka, škody a pokuty	-17	-201
Daňově neuznatelné mzdové náklady	-27	-25
Ostatní daňově neuznatelné náklady	-163	-72
Daň z příjmů vykázaná v zisku nebo ztrátě	-317	363

^{*)} Přepočítáno viz poznámka 2.3.

13.2. Daň z příjmů vykázaná v ostatním úplném výsledku

(údaje v mil. Kč)	2022	2021 ^{*)}
Změna fondu zajištění peněžních toků	302	-356
Změna fondu nákladů na zajištění	1	-7
Změna fondu přecenění investic do kapitálových nástrojů v reálné hodnotě v ostatním úplném výsledku	14	0
Celková daň z příjmů vykázaná v ostatním úplném výsledku	317	-363

^{*)} Přepočítáno viz poznámka 2.3.

13.3. Odložená daň

Vykázané odložené daňové pohledávky a závazky jsou vypočítány následujícím způsobem:

(údaje v mil. Kč)	31.12.2022	31.12.2021 ^{*)}
Odložená daňová pohledávka		
Dlouhodobý majetek	755	2 406
Základ pro výpočet odložené daně	755	2 406
Sazba daně z příjmů právnických osob	19 %	19 %
Celkem odložená daňová pohledávka – vykázaná	143	457
Odložený daňový závazek		
Deriváty	-719	-2 297
Finanční aktiva oceňovaná reálnou hodnotou vykázanou v ostatním úplném výsledku	-36	-109
Základ pro výpočet odložené daně	-755	-2 406
Sazba daně z příjmů právnických osob	19 %	19 %
Celkem odložené daňové závazky – vykázané	-143	-457
Čisté odložené daňové pohledávky/ závazky – vykázané	0	0

^{*)} Přepracováno viz poznámka 2.3.

Vzhledem k nízkým očekávaným budoucím zdanitelným ziskům je realizace odložených daňových pohledávek nejistá. Společnost proto v případě, že výslednou netto pozicí k rozvahovému dni je odložená daňová pohledávka, nevykazuje tuto pohledávku. Nevykázaná odložená daňová pohledávka k 31. 12. 2022 a 31. 12. 2021 byla vypočtena následovně:

(údaje v mil. Kč)	31.12.2022	31.12.2021 ^{*)}
Dlouhodobý majetek	1 836	1 478
Kompenzace za bezdůvodné obohacení (poznámka 20.)	2 999	2 408
Rezervy	875	586
Pohledávky	76	61
Výpůjční náklady	1 160	592
Smluvní pokuty	35	38
Zásoby	66	41
Závazky vůči zaměstnancům	141	135
Základ pro výpočet odložené daně	7 188	5 339
Sazba daně z příjmů právnických osob	19 %	19 %
Odložená daňová pohledávka – nevykázaná	1 366	1 014

^{*)} Přepracováno viz poznámka 2.3.

Výpůjční náklady zahrnují úrokové a ostatní náklady (zejména kurzové rozdíly) spojené s čerpanými finančními prostředky, které splňují požadavky daňového zákona. Je možné je uplatnit v příštích letech.

Daňový efekt pohybů přechodných rozdílů je vypočítán následujícím způsobem:

(údaje v mil. Kč)	1.1.2022 ^{*)}	Odložená daň do výkazu zisků a ztrát	Odložená daň do ostatního úplného výsledku	31.12.2022
Odložená daňová pohledávka				
Dlouhodobý majetek	457	-314	0	143
Celkem odložená daňová pohledávka – vykázaná	457	-314	0	143
Odložený daňový závazek				
Deriváty	-436	-3	303	-136
Finanční aktiva oceňovaná reálnou hodnotou vykázanou v ostatním úplném výsledku	-21	0	14	-7
Celkem odložený daňový závazek – vykázaný	-457	-3	317	-143

(údaje v mil. Kč)	1.1.2021	Odložená daň do výkazu zisků a ztrát	Odložená daň do ostatního úplného výsledku	31.12.2021 ^{*)}
Odložená daňová pohledávka				
Dlouhodobý majetek	94	363	0	457
Celkem odložená daňová pohledávka – vykázaná	94	363	0	457
Odložený daňový závazek				
Deriváty	-74	0	-363	-436
Finanční aktiva oceňovaná reálnou hodnotou vykázanou v ostatním úplném výsledku	-21	0	0	-21
Celkem odložený daňový závazek – vykázaný	-94	0	-363	-457

^{*)} Přepočítáno viz poznámka 2.3.

14. Pozemky, budovy a zařízení

(údaje v mil. Kč)	Pozemky	Stavby	Stroje, zařízení a ostatní	Dopravní prostředky ^{*)}	Komponenty ^{**)}	Nedokončený majetek	Zálohy	Celkem
Pořizovací cena								
Stav k 1.1.2021	5 479	9 684	2 366	72 857	14 645	1 798	1 732	108 561
Přírůstky	9	82	45	4 368	3 108	665	2 339	10 616
Úbytky	-27	-68	-47	-349	-4 637	-7	0	-5 135
Reklasifikace ^{***)}	-25	796	123	567	0	-1 199	0	262
Stav k 31.12.2021 ^{****)}	5 436	10 494	2 487	77 443	13 116	1 257	4 071	114 304
Přírůstky	0	73	49	3 844	3 439	636	5 616	13 657
Úbytky	-64	-94	-44	-423	-2 007	-10	0	-2 642
Reklasifikace ^{***)}	-136	-670	38	485	0	-715	0	-998
Stav k 31.12.2022	5 236	9 803	2 530	81 349	14 548	1 168	9 687	124 321
Oprávky a kumulované ztráty ze snížení hodnoty								
Stav k 1.1.2021	71	5 498	1 844	40 071	7 978	379	0	55 841
Odpisy	0	211	89	2 722	2 254	0	0	5 276
Ztráty ze snížení hodnoty	8	4	0	1 254	4	0	0	1 270
Rozpouštění ztráty ze snížení hodnoty	0	0	0	-84	0	0	0	-84
Vyřazení	0	-53	-47	-349	-4 597	0	0	-5 046
Reklasifikace ^{***)}	0	144	0	43	0	-43	0	144
Stav k 31.12.2021 ^{****)}	79	5 804	1 886	43 657	5 639	336	0	57 401
Odpisy	0	198	86	2 871	2 384	0	0	5 539
Ztráty ze snížení hodnoty	0	0	0	326	0	0	0	326
Rozpouštění ztrát ze snížení hodnoty	-9	-26	0	-106	-18	0	0	-159
Vyřazení	0	-78	-44	-423	-1 999	0	0	-2 544
Reklasifikace ^{***)}	0	-489	0	336	0	-336	0	-489
Stav k 31.12.2022	70	5 409	1 928	46 661	6 006	0	0	60 074
Zůstatková hodnota								
Stav k 1.1.2021	5 408	4 186	522	32 786	6 667	1 419	1 732	52 720
Stav k 31.12.2021	5 357	4 690	601	33 786	7 477	921	4 071	56 903
Stav k 31.12.2022	5 166	4 394	602	34 688	8 542	1 168	9 687	64 247

^{*)} Dopravní prostředky pořízené na zajištěné půjčky jsou v účetních závěrkách vykazovány v rámci položky Dopravní prostředky. Jejich zůstatková hodnota činí 0 mil. Kč k 31. 12. 2022 a 143 mil. Kč k 31. 12. 2021. Jejich roční odpis činí 143 mil. Kč v roce 2022 a 114 mil. Kč v roce 2021.

^{**) V individuální účetní závěrce za rok 2021 náhradní díly, které splňují podmínky klasifikace dle IAS 16, byly prezentovány v kategorii Nedokončený majetek. V roce 2022 se vedení Společnosti rozhodlo vykazovat tyto náhradní díly v kategorii Komponenty za účelem zlepšení věrného a poctivého zobrazení. Tato reklasifikace byla provedena také ve srovnatelném období.}

^{***)} Reklasifikace představují zejména přesuny položek majetku mezi jednotlivými skupinami (IAS 16 a IAS 40) a přesun (aktivace) položek z nedokončeného majetku do jednotlivých položek hmotného majetku (Pozemky, Stavby, Stroje, zařízení a ostatní, Dopravní prostředky).

^{****)} Přepočítáno viz poznámka 2.3.

Strategické náhradní díly (výměnné celky) v pořizovací hodnotě 172 mil. Kč a zůstatkové hodnotě 35 mil. Kč k 31. 12. 2022 jsou vykázány v rámci položky Dopravní prostředky (31. 12. 2021: v pořizovací hodnotě 155 mil. Kč a zůstatkové hodnotě 59 mil. Kč). Ostatní náhradní díly v zůstatkové hodnotě 494 mil. Kč k 31. 12. 2022 jsou vykázány v položce Komponenty (31. 12. 2021: 783 mil. Kč).

Mezi nejvýznamnější přírůstky patří pořízení a modernizace kolejových vozidel v rámci obnovy vozového parku Společnosti ve výši 3 683 mil. Kč v roce 2022 (3 854 mil. Kč v roce 2021). Vzhledem k dlouhodobému charakteru pořizování tohoto typu majetku jsou významné zůstatky vykazovány na účtech nedokončeného majetku.

Součástí řádku Závazky z obchodních vztahů k 31. 12. 2022 jsou závazky z pořízení dlouhodobého majetku ve výši 1 458 mil. Kč (31. 12. 2021: 3 921 mil. Kč). K výraznému meziročnímu snížení těchto závazků došlo v souvislosti s významnými nákupy kolejových vozidel na konci roku 2021 a splatností faktur až v roce 2022.

V roce 2022 Společnost poskytla zálohy 3 011 mil. Kč na dodávku osobních vozů, 2 000 mil. Kč na dodávku el. jednotek, 1 480 mil. Kč na dodávku lokomotiv, 600 mil. Kč na dodávku motorových jednotek a 400 mil. Kč na vybavení mobilní částí ETCS. V roce 2021 Společnost poskytla zálohy 1 045 mil. Kč na dodávku el. jednotek EMU240 pro reg. dopravu, 1 505 mil. Kč na dodávku osobních železničních vozů 230 km/h, 590 mil. Kč na dodávku 10 motorových jednotek DMU120 pro regionální dopravu a 181 mil. Kč na vybavení el. lokomotiv mobilní částí ETCS.

K 31. 12. 2022 Společnost eviduje přísliby dotací ve výši 747 mil. Kč (31. 12. 2021: 424 mil. Kč), které jsou vykázány na řádku Ostatní aktiva (poznámka 22.). K 31. 12. 2022 jsou nejvýznamnější přísliby na obnovu vozového parku v Moravskoslezském kraji a na ETCS.

Smlouvy o operativním leasingu, kdy Společnost vystupuje jako pronajímatel a které se vztahují k movitému majetku jsou popsány v poznámce 30.

14.1. Ztráty ze snížení hodnoty vykázané v účetním období

14.1.1. Analýza znehodnocení aktiv

K datu individuální účetní závěrky vedení Společnosti posoudilo, zda existují náznaky snížení hodnoty nefinančních aktiv. Z důvodu negativních dopadů pandemie covid-19 a dopadů energetické krize si vedení Společnosti stanovilo, že náznaky snížení hodnoty existují pro peněžitou jednotku Osobní doprava, kam vedení Společnosti řadí dopravní prostředky, zejména kolejová vozidla (lokomotivy, osobní vozy, ostatní kolejová vozidla včetně pronajatých a vykázaných jako aktiva z práva k užívání), ostatní samostatné movité věci používané pro provozování osobní železniční dopravy a alokovanou část celopodnikových aktiv. Tato skupina aktiv je testována na potenciální snížení hodnoty jako jedna peněžitá jednotka, jelikož je nejmenší identifikovatelnou skupinou aktiv, která vytváří peněžní příjmy výrazně nezávislé na peněžních příjmech z jiných aktiv nebo skupin aktiv.

Zpětně získatelná částka peněžitou jednotky byla stanovena na úrovni hodnoty z užívání. Hodnota z užívání byla stanovena na základě současné hodnoty budoucích peněžních toků připadajících na peněžitou jednotku pro období nadcházejících šesti let. Šestileté období odráží předpoklady pro krátkodobý až střednědobý vývoj na trhu a je používáno vedením proto, že umožňuje lépe reflektovat plánovaný investiční program než kratší období. Vedení ČD je přesvědčeno, že vzhledem k charakteru osobní železniční dopravy je schopno s dostatečnou spolehlivostí predikovat budoucí peněžní toky na celé šestileté období. Peněžní toky pro období přesahující šest let byly extrapolovány pomocí stále míry tempa růstu. Tato míra tempa růstu je v souladu s dlouhodobou průměrnou mírou růstu pro odvětví, ve kterém Společnost podniká (osobní doprava).

Výpočet budoucích očekávaných peněžních toků je založen na odhadu výnosů, přímých a nepřímých provozních nákladů a výdajů na obměnu dlouhodobého hmotného majetku pro období 2023–2028. Tržby z prodeje služeb jsou projektovány na základě očekávaného výběru jízdného a zasmělně výše úhrad od objednatelů služeb (stát a kraje), dle očekávaného návratu k normálu po období zasaženém pandemií covid-19 a také dle očekávané výše úhrad od objednatelů dopravy a kompenzací nárůstu energií. Provozní náklady jsou odhadnuty na základě současné struktury segmentu osobní dopravy a jsou upravené o očekávaný vývoj a dopad úsporných opatření v oblasti provozních a osobních nákladů. Investiční výdaje jsou založené na historické zkušenosti vedení Společnosti a plánovaném vývoji osobní dopravy a závazků vyplývajících ze smluv s objednateli dopravy. Obecně platí, že projekce výše uvedených složek očekávaných budoucích peněžních toků bere v úvahu očekávaný hospodářský vývoj, konkurenci a další tržní faktory, regulaci, stejně jako strategii Společnosti.

Výše diskontní sazby vyjadřuje vyšší rizika spojeného s peněžitou jednotkou tak, jak jej posoudilo vedení Společnosti. Základem pro výpočet diskontní sazby jsou vážené průměrné náklady kapitálu (WACC) vypočtené na základě modelu oceňování kapitálových aktiv (Capital Asset Pricing Model - „CAPM“). Pro výpočet zpětně získatelné částky byly odhadnuty a diskontovány peněžní toky vyjádřené v očekávaných nominálních hodnotách pomocí diskontní sazby 9,29 % (2021: 7,25 %).

Předpokládané tempo růstu je odvozeno od předpokládaného budoucího vývoje trhu, hrubého domácího produktu, hladiny mezd a úrokových sazeb a od očekávaného ekonomického růstu země. Pro výpočet zpětně ziskatelné hodnoty byla použita míra tempa růstu ve výši 3 % (2021: 3 %).

Analýza provedená k 31. 12. 2022 potvrdila, že zpětně ziskatelná částka peněžotvorné jednotky přesahuje její účetní hodnotu o 3 903 mil. Kč (2021: 5 423 mil. Kč).

Analýza citlivosti testů na snížení hodnoty

V rámci testování zpětně ziskatelné hodnoty dlouhodobého majetku peněžotvorné jednotky, byla provedena analýza citlivosti výsledků testu na změnu vybraných významných parametrů použitého modelu: očekávaných budoucích provozních peněžních toků, očekávané úrovně investičních výdajů na obměnu aktiv, diskontní sazby pro výpočet současné hodnoty budoucích peněžních toků a míry tempa růstu.

K 31.12.2022	Provozní peněžní toky pro perpetuitu		Očekávané investiční výdaje pro perpetuitu		Diskontní faktor		Míra tempa růstu	
	7 276 mil. Kč		9 236 mil. Kč		9,29 %		3 %	
Hodnota parametru	Zvýšení o 10 %	Snížení o 10 %	Snížení o 10 %	Zvýšení o 10 %	Snížení o 50 bazických bodů	Zvýšení o 50 bazických bodů	Zvýšení o 100 bazických bodů	Snížení o 100 bazických bodů
Zvýšení (+)/ Snížení (-) zpětně ziskatelné částky	+8 198	-8 198	+8 440	-8 909	+8 134	-7 130	+16 144	-11 423
Znehodnocení Ano/ Ne	Ne	Ano	Ne	Ano	Ne	Ano	Ne	Ano
Hodnota znehodnocení	-	-4 295	-	-5 006	-	-3 227	-	-7 520

K 31.12.2021	Provozní peněžní toky pro perpetuitu		Očekávané investiční výdaje pro perpetuitu		Diskontní faktor		Míra tempa růstu	
	6 000 mil. Kč		8 000 mil. Kč		7,25 %		3 %	
Hodnota parametru	Zvýšení o 10 %	Snížení o 10 %	Snížení o 10 %	Zvýšení o 10 %	Snížení o 50 bazických bodů	Zvýšení o 50 bazických bodů	Zvýšení o 100 bazických bodů	Snížení o 100 bazických bodů
Zvýšení (+)/ Snížení (-) zpětně ziskatelné částky	+7 380	-7 380	+9 840	-9 840	+13 690	-10 655	+23 584	-14 500
Znehodnocení Ano/ Ne	Ne	Ano	Ne	Ano	Ne	Ano	Ne	Ano
Hodnota znehodnocení	-	-1 956	-	-4 416	-	-5 232	-	-9 076

Zpětně ziskatelná částka penězotvorné jednotky by se rovnala její účetní hodnotě, pokud by došlo k následujícím hodnotám/ změnám klíčových předpokladů:

K 31.12.2022	Provozní peněžní toky pro perpetuitu	Očekávané investiční výdaje pro perpetuitu	Diskontní faktor	Míra tempa růstu
Hodnota parametru	7 276 mil. Kč	9 236 mil. Kč	9,29 %	3 %
Hodnota parametru, kdy se zpětně ziskatelná částka rovná účetní hodnotě	6 930 mil. Kč	9 583 mil. Kč	9,56 %	2,69 %

K 31.12.2021	Provozní peněžní toky pro perpetuitu	Očekávané investiční výdaje pro perpetuitu	Diskontní faktor	Míra tempa růstu
Hodnota parametru	6 000 mil. Kč	8 000 mil. Kč	7,25 %	3 %
Hodnota parametru, kdy se zpětně ziskatelná částka rovná účetní hodnotě	5 560 mil. Kč	8 440 mil. Kč	7,5 %	2,68 %

14.1.2. Ostatní ztráty ze snížení hodnoty

Dále na základě inventarizace a interních analýz vedení Společnosti identifikovalo položky majetku, u kterých existuje významná pochybnost o jejich budoucí využitelnosti. K těmto položkám byla zaúčtována ztráta ze snížení hodnoty ve výši rozdílu mezi účetní zůstatkovou hodnotou a odhadovanou zpětně ziskatelnou částkou. Zpětně ziskatelná částka jednotek s výkyvnými skříněmi ř. 680 (Pendolino) a lokomotiv ř. 380 byla odhadnuta jako jejich reálná hodnota snížená o náklady na prodej. Proto zpětně ziskatelná částka těchto kolejových vozidel byla určena bez ohledu na penězotvornou jednotku, k níž vozidla náleží. Aktiva náleží k penězotvorné jednotce Osobní doprava.

Tržní hodnota jednotek ř. 680 byla stanovena na základě znaleckého posudku. Stav snížení hodnoty těchto jednotek k 31. 12. 2022 činí 560 mil. Kč (31. 12. 2021: 387 mil. Kč). Změna stavu snížení hodnoty v roce 2022 byla 172 mil. Kč. zejména z důvodu tvorby opravné položky na jednu poškozenou soupravu. V roce 2021 došlo ke zrušení ztráty ze snížení hodnoty ve výši 27 mil. Kč.

V dubnu 2022 vedení ČD rozhodlo o vyřazení lokomotiv ř. 380 z flotily po roce 2025. Tržní hodnota lokomotiv ř. 380 k 31. 12. 2022 byla stanovena na základě znaleckého posudku. Tržní hodnota lokomotiv ř. 380 k 31. 12. 2021 byla stanovena na základě tržní hodnoty strojů se srovnatelnými užitnými a technickými vlastnostmi se zohledněním rozdílu ve stáří, technické vybavenosti, dostupnosti servisu, náročnosti údržby atd. Stav snížení hodnoty těchto lokomotiv k 31. 12. 2022 činí 1 594 mil. Kč (31. 12. 2021: 1 609 mil. Kč).

Další významnou položkou ze snížení hodnoty je titul „Vrácené dotace ROP“. Stav snížení hodnoty u tohoto titulu byl stanoven k 31. 12. 2022 ve výši 353 mil. Kč (31. 12. 2021 ve výši 377 mil. Kč). Aktivum náleží k penězotvorné jednotce Osobní doprava.

V individuálním výkazu zisků a ztrát jsou uvedeny ztráty ze snížení hodnoty v položce Odpisy, amortizace a snížení hodnoty.

14.2. Aktiva daná do zástavy

K 31. 12. 2022 Společnost neeviduje žádné půjčky zajištěné majetkem. K 31. 12. 2021 Společnost evidovala půjčky zajištěné majetkem se zůstatkovou hodnotou ve výši 143 mil. Kč.

15. Investice do nemovitostí

(údaje v mil. Kč)	2022	2021
Stav na začátku roku	475	621
Přírůstky z následných aktivovaných výdajů	3	3
Odpisy	-35	-20
Úbytky	-1	-2
Převody z pozemků, budov a zařízení v zůstatkové ceně (z IAS 16 do IAS 40)	606	105
Převody do pozemků, budov a zařízení v zůstatkové ceně (z IAS 40 do IAS 16)	-97	-222
Ztráty (-)/ Rozpuštění ztrát (+) ze snížení hodnoty	-13	-10
Stav na konci roku	938	475

(údaje v mil. Kč)	Stav k 31.12.2022	Stav k 31.12.2021	Stav k 1.1.2021
Pořizovací hodnota	2 139	1 142	1 409
Oprávky a snížení hodnoty	-1 201	-667	-788
Zůstatková hodnota	938	475	621

Jako investici do nemovitostí Společnost vykazuje procentuálně vyjádřenou hodnotu zůstatkové ceny pronajaté části nemovitého majetku, jehož užitná plocha je pronajata externímu nájemci alespoň z 1 %.

Nemovitosti se nachází v obvodu dráhy, v železničních stanicích a v depech kolejových vozidel. Společnost aplikuje tržní přístup ke stanovení reálné hodnoty jejich pozemků a výnosovou metodu ke stanovení reálné hodnoty jejich budov.

Při výpočtu reálné hodnoty budovy v prvním kroku se počítá roční příjem z nájemného budovy, a to jako násobek výměry dané nemovitosti, obsazenosti budovy dle jednotlivých typů prostor a externího ročního nájemného dle jednotlivých typů prostor dané budovy. V druhém kroku reálná hodnota budovy je spočítaná jako roční příjem z nájemného budovy snížený o náklady vynaložené na budovu v průběhu roku a dělený kapitalizační mírou pro danou lokalitu (yield). Yield je každoročně aktualizován na základě znaleckého posudku a počítá se jako součet dosažených čistých výnosů (čistého nájemného) dělený součtem dosažených tržních cen srovnatelných nemovitostí. Při odhadu reálné hodnoty nemovitostí k 31. 12. 2022 a 31. 12. 2021, v závislosti na typu nemovitosti a její lokalitě, byl použitý yield v rozmezí od 6 do 10 %.

Pro pozemky probíhá výpočet jako součin tržní ceny za m² pro danou lokalitu a rozlohy daného pozemku. Tržní cena za m² je stanovena každoročně expertem na základě nejnovějších cenových map.

Odhad reálné hodnoty investic do nemovitostí k 31. 12. 2022 je ve výši 7 882 mil. Kč (k 31. prosinci 2021 ve výši 6 130 mil. Kč). Investice do nemovitostí jsou zařazeny ve smyslu způsobu stanovení reálné hodnoty do úrovně 3.

Smlouvy o operativním leasingu, kde Společnost vystupuje jako pronajímatel a které se vztahují k investicím do nemovitostí, jsou popsány v poznámce 30.

16. Nehmotná aktiva

(údaje v mil. Kč)	Software	Softwarové licence	Nedokončený majetek	Celkem
Pořizovací cena				
Stav k 1.1.2021	1 250	696	115	2 061
Přírůstky	20	2	125	147
Úbytky	-83	-3	0	-86
Reklasifikace	93	1	-94	0
Stav k 31.12.2021	1 280	696	146	2 122
Přírůstky	87	12	67	166
Úbytky	0	0	0	0
Reklasifikace	141	14	-147	8
Stav k 31.12.2022	1 508	722	66	2 296
Oprávky				
Stav k 1.1.2021	1 041	662	0	1 703
Amortizace	134	15	0	149
Vyřazení	-83	-3	0	-86
Stav k 31.12.2021	1 092	674	0	1 766
Amortizace	163	15	0	178
Vyřazení	0	0	0	0
Stav k 31. 12. 2022	1 255	689	0	1 944
Zůstatková hodnota				
Stav k 1.1.2021	209	34	115	358
Stav k 31.12.2021	188	22	146	356
Stav k 31.12.2022	253	33	66	352

Společnost nemá žádný interně generovaný software.

Náklady na amortizaci byly vykázány v řádku Odpisy, amortizace a snížení hodnoty v individuálním výkazu zisků a ztrát.

Dlouhodobý nehmotný majetek zahrnuje zejména software používaný k obchodní činnosti nazvaný DISOD, PARIS, APS, In-karta, POP, UNIPOK, IS OPT a KASO.

Nehmotná aktiva jsou testována na potenciální snížení hodnoty jako součást peněžotvorné jednotky Osobní doprava (poznámka 14.1.1.).

17. Aktiva z práva k užívání

Společnost si pronajímá pozemky, administrativní prostory, prostory na nádražích, lokomotivy, auta a zařízení. Nájemní smlouvy jsou obvykle uzavírány na dobu určitou (3 až 10 let). Menší část smluv je uzavírána na dobu neurčitou (viz poznámka 4.1.3.).

(údaje v mil. Kč)	Pozemky	Budovy – prostory na nádražích	Budovy – administrativní budovy	Stroje a zařízení	Lokomotivy	Ostatní vozidla	Celkem
Pořizovací náklady							
Stav k 1.1.2021	2	353	201	9	805	46	1 416
Přírůstky	2	0	0	1	422	36	461
Úbytky	-1	0	-12	-1	0	-45	-59
Změna odhadu *)	0	15	34	0	0	0	49
Stav k 31.12.2021	3	368	223	9	1 227	37	1 867
Přírůstky	0	0	9	0	625	2	636
Úbytky	0	-51	-1	0	0	-1	-53
Změna odhadu *)	0	37	15	0	0	0	52
Stav k 31.12.2022	3	354	246	9	1 852	38	2 502
Oprávky a znehodnocení							
Stav k 1.1.2021	1	168	53	3	253	36	514
Odpisy	0	37	46	1	151	13	248
Vyřazení	0	0	-1	0	0	-46	-47
Stav k 31.12.2021	1	205	98	4	404	3	715
Odpisy	0	32	49	1	235	9	326
Vyřazení	0	-25	0	0	0	-1	-26
Stav k 31.12.2022	1	212	147	5	639	11	1 015
Zůstatková hodnota							
Stav k 1.1.2021	1	185	148	6	552	10	902
Stav k 31.12.2021	2	163	125	5	823	34	1 152
Stav k 31.12.2022	2	142	99	4	1 213	27	1 487

*) Změna odhadu představuje změnu v odhadované době nájmu aktiv.

Přírůstky v roce 2022 v kategorii Lokomotivy představují 10 nově pronajatých lokomotiv Vectron (2021: 6 nově pronajatých lokomotiv Vectron).

Aktiva z práva k užívání jsou testována na potenciální snížení hodnoty jako součást peněžotvorné jednotky Osobní doprava (poznámka 14.1.1.).

Hodnoty vykázané v individuálním výkazu zisků a ztrát:

(údaje v mil. Kč)	2022	2021
Odpisy aktiv z práva k užívání	-326	-248
Úrokový náklad ze závazků z leasingu	-36	-28
Náklad vztahující se ke krátkodobým leasingům	-55	-48
Náklad vztahující se k leasingům aktiv s nízkou hodnotou	-30	-42
Výnosy ze subleasingu aktiv z práva k užívání	1	5

Závazky z leasingu jsou uvedeny v poznámce 25.2.

17.1. Analýza citlivosti aktiv z práva k užívání a závazků z leasingu

V rámci výpočtu hodnoty aktiv z práva k užívání a závazků z leasingu u leasingových smluv na dobu neurčitou byla provedena analýza citlivosti na změnu odhadované doby nájmu.

U budov by změna odhadované doby nájmu o 1 rok, při zachování ostatních parametrů beze změny, vedla ke změně hodnoty aktiv z práva k užívání závazků z leasingu o 52 mil. Kč (2021: 48 mil. Kč).

18. Investice do dceřiných, přidružených společností a společných podniků

(údaje v mil. Kč)	31.12.2022	31.12.2021
Investice do dceřiných společností	11 707	11 649
Investice do přidružených společností a společných podniků	111	111
Celkem	11 818	11 760

18.1. Přehled údajů o dceřiných společnostech

(údaje v mil. Kč)

Název společnosti	Hlavní místo podnikání	Účetní hodnota podílu k 31.12.2022	Účetní hodnota podílu k 31.12.2021
Výzkumný Ústav Železniční, a.s.	Praha	383	383
ČD – Telematika a.s.	Praha	1 936	1 936
DPOV, a.s.	Přerov	434	434
ČD Cargo, a.s.	Praha	8 760	8 760
ČD – Informační Systémy, a.s.	Praha	122	122
Dopravní vzdělávací institut, a.s.	Praha	6	6
ČD travel, s.r.o.	Praha	8	8
ČD Bus a.s.	Vyškov	58	0
Celkem		11 707	11 649

Název společnosti	Hlavní předmět činnosti	Vlastnický podíl k 31.12.2022	Vlastnický podíl k 31.12.2021
Výzkumný Ústav Železniční, a.s.	Výzkum a vývoj v oblasti ŽKV	100 %	100 %
ČD – Telematika a.s.	Poskytování ITC služeb	100 %	100 %
DPOV, a.s.	Opravy a rekonstrukce ŽKV	100 %	100 %
ČD Cargo, a.s.	Provozování žel. nákladní dopravy	100 %	100 %
ČD – Informační Systémy, a.s.	Poskytování ITC služeb	100 %	100 %
Dopravní vzdělávací institut, a.s.	Poskytování služeb v oblasti vzdělávání	100 %	100 %
ČD travel, s.r.o.	Provozování cestovní kanceláře	51,72 %	51,72 %
ČD Bus a.s.	Provozování autobusové dopravy	100 %	0 %

V březnu 2022 koupila Společnost 100% podíl ve společnosti VYDOS Bus a.s. a k 31. 3. 2022 se stala jejím jediným akcionářem. S účinností k 1. 8. 2022 došlo k přeměně dceřiných společností VYDOS Bus a.s. a ČD Reality a.s. (ve 2021 vykazované v investicích do kapitálových nástrojů), a to na základě projektu fúze splynutím. V důsledku tohoto splynutí došlo k jejich zániku a přechodu jejich jmění na nástupnickou společnost ČD Bus a.s.

18.2. Přehled údajů o přidružených společnostech a společných podnicích

(údaje v mil. Kč)

Název společnosti	Hlavní místo podnikání	Účetní hodnota podílu k 31.12.2022	Účetní hodnota podílu k 31.12.2021
JLV, a.s.	Praha	110	110
Masaryk Station Development, a.s.	Praha	0	0
Smíchov Station Development, a.s.	Praha	0	0
Žižkov Station Development, a.s.	Praha	1	1
Celkem		111	111

Název společnosti	Hlavní předmět činnosti	Vlastnický podíl k 31.12.2022	Vlastnický podíl k 31.12.2021
JLV, a.s.	Hostinská činnost	38,79 %	38,79 %
Masaryk Station Development, a.s.	Rozvoj Masarykova nádraží	34 %	34 %
Smíchov Station Development, a.s. ^{*)}	Rozvoj Smíchovského nádraží	51 %	51 %
Žižkov Station Development, a.s. ^{*)}	Rozvoj nádraží Žižkov	51 %	51 %

^{*)} V souladu se stanovami těchto společností je k přijetí významných rozhodnutí potřeba nejméně 52 % všech hlasů a jedná se tedy o společný podnik.

Souhrn finančních informací o přidružených společnostech a společných podnicích:

(údaje v mil. Kč)

31.12.2022 / Rok končící 31.12.2022	Masaryk Station Development, a.s.	JLV, a.s	Společné podniky	Celkem
Aktiva celkem	52	447	10	509
<i>Z toho: dlouhodobá aktiva</i>	45	302	9	356
<i>krátkodobá aktiva</i>	7	145	1	153
Závazky celkem	44	66	14	124
<i>Z toho: dlouhodobé závazky</i>	42	4	2	48
<i>krátkodobé závazky</i>	2	62	12	76
Čistá aktiva/ závazky	8	381	-4	385
Podíl společnosti na čistých aktivech/ závazcích	3	148	-2	149
Výnosy celkem	4	508	0	512
Zisk/ Ztráta za období	-1	8	-1	6
Úplný výsledek za období	-1	8	-1	6
Podíl společnosti na zisku/ ztrátě	0	3	-1	2

(údaje v mil. Kč)

31.12.2021 / Rok končící 31.12.2021	Masaryk Station Development, a.s.	JLV, a.s	Společné podniky	Celkem
Aktiva celkem	27	461	10	498
<i>Z toho: dlouhodobá aktiva</i>	24	298	9	331
<i>krátkodobá aktiva</i>	3	163	1	167
Závazky celkem	18	107	13	138
<i>Z toho: dlouhodobé závazky</i>	15	32	1	48
<i>krátkodobé závazky</i>	3	75	12	90
Čistá aktiva	9	354	-3	360
Podíl společnosti na čistých aktivech	3	137	-2	138
Výnosy celkem	1	330	0	331
Zisk (Ztráta) za období	-1	5	0	4
Úplný výsledek za období	-1	5	0	4
Podíl společnosti na zisku	0	2	0	2

19. Zásoby

(údaje v mil. Kč)	31.12.2022	31.12.2021
Náhradní díly pro stroje a zařízení	212	199
Náhradní díly ke kolejovým vozidlům	1 718	1 198
Látky pohonné, mazadla a ostatní výrobky z ropy	41	41
Pracovní oděvy, obuv, ochranné pomůcky	99	158
Ostatní	93	86
Celkem pořizovací hodnota	2 163	1 682
Snížení hodnoty zásob na čistou realizovatelnou hodnotu ^{*)}	-65	-41
Celkem zůstatková hodnota	2 098	1 641

^{*)} Hodnota zásob, ke kterým je vytvořena opravná položka, je 172 mil. Kč k 31. 12. 2022 a 129 mil. Kč k 31. 12. 2021.

Hodnota zásob vykázaná jako náklad v roce 2022 činila 2 216 mil. Kč (2021: 2 112 mil. Kč).

20. Pohledávky z obchodních vztahů

(údaje v mil. Kč)

31.12.2022	Dlouhodobé	Krátkodobé	Celkem
Pohledávky z obchodních vztahů – brutto	557	1 853	2 410
Opravná položka na očekávané úvěrové ztráty	-12	-130	-142
Pohledávky z obchodních vztahů – netto	545	1 723	2 268

(údaje v mil. Kč)

31.12.2021	Dlouhodobé	Krátkodobé	Celkem
Pohledávky z obchodních vztahů – brutto	0	1 779	1 779
Opravná položka na očekávané úvěrové ztráty	0	-119	-119
Pohledávky z obchodních vztahů – netto	0	1 660	1 660

Pohyby opravné položky na očekávané úvěrové ztráty:

(údaje v mil. Kč)	2022	2021
Opravné položky k 1. lednu	119	124
Tvorba opravných položek – obchodní pohledávky	40	10
Rozpuštění opravných položek – obchodní pohledávky	-17	-15
Opravné položky k 31. prosinci	142	119

Nárůst pohledávek k 31. 12. 2022 byl způsoben zejména zvýšením pohledávek za kraji a zaúčtováním dohadné položky aktivní za snížení trakční energie ve výši 253 mil. Kč (viz poznámka 7.).

V roce 2021 Společnost vyúčtovala SŽ náhradu za bezdůvodné obohacení vyplývající z využívání majetku společností SŽ, zejména pozemků pod železniční infrastrukturou. Společnost stanovila k 31. 12. 2022 náhradu za roky 2017-2022 ve výši 3 544 mil. Kč včetně DPH (k 31. 12. 2021 za roky 2017-2021 ve výši 2 834 mil. Kč včetně DPH) na základě znaleckého posudku. Protistrana uznala podstatu nároku, ale zatím nedošlo k dohodě o výši kompenzace, zejména kvůli nutnosti předem notifikovat transakci ze strany Evropské komise. Vzhledem k této nejistotě Společnost nevykázala pohledávku z této transakce. Pohledávka k 31. 12. 2022 však vzniká z nároku Společnosti na inkaso nebo vrácení související DPH ve výši 557 mil. Kč, která je vykázána v dlouhodobých Obchodních pohledávkách – brutto (k 31. 12. 2021 ve výši 426 mil. Kč vykázána v krátkodobých Obchodních pohledávkách – brutto).

Další informace o pohledávkách jsou uvedeny v poznámce 33.8. Řízení kreditního rizika.

21. Ostatní finanční aktiva

(údaje v mil. Kč)	31.12.2022	31.12.2021
Finanční aktiva v reálné hodnotě vykázané v ostatním úplném výsledku *)	333	390
Pohledávky z finančního leasingu	78	80
Zajišťovací deriváty *)	83	1 226
Úvěry ve Skupině ČD	120	238
Vázané peněžní prostředky	313	527
Dlouhodobá celkem	927	2 461
Zajišťovací deriváty *)	257	181
Skupinový cash pooling	178	154
Pohledávky za manka a škody	43	59
Úvěry ve Skupině ČD	57	72
Vázané peněžní prostředky	245	35
Ostatní	38	12
Krátkodobá celkem	818	513
Celkem	1 745	2 974

*) Zajišťovací deriváty a finanční aktiva v reálné hodnotě vykázané v ostatním úplném výsledku jsou oceněny v reálné hodnotě, ostatní finanční aktiva jsou oceněna v naběhlé hodnotě.

K 31. 12. 2022 finanční aktiva v reálné hodnotě vykázané v ostatním úplném výsledku zahrnují majetkové cenné papíry v účetní hodnotě 333 mil. Kč (k 31. 12. 2021: 390 mil. Kč), které nejsou veřejně obchodovatelné. Reálná hodnota této investice je popsána v poznámce 33.3. Společnost označila tuto investici jako majetkové cenné papíry v reálné hodnotě vykázané v ostatním úplném výsledku, protože se očekává, že investice bude držena spíše pro strategické účely než s cílem zisku z následného prodeje, a neplánuje se prodej této investice v krátkodobém nebo střednědobém horizontu.

V položkách vázaných peněžních prostředků jsou vykázané peněžní prostředky, které je Společnost povinna mít uložené na zvláštních bankovních účtech a se kterými je možno disponovat až za předpokladu splnění okolností, s jejichž účelem jsou spojeny. Jedná se o finanční prostředky vázané převážně na dotace z Evropské unie nebo ministerstva, kdy tyto peněžní prostředky mohou být použity pouze v souladu s dotačními podmínkami a na pořízení konkrétního dotačně vázaného majetku či jeho technického zhodnocení.

Pohyby opravné položky na očekávané úvěrové ztráty:

(údaje v mil. Kč)	2022	2021
Opravné položky k 1. lednu	40	6
Tvorba opravných položek – ostatní finanční aktiva	2	36
Rozpuštění opravných položek – ostatní finanční aktiva	-20	-2
Opravné položky k 31. prosinci	22	40

Další informace o ostatních finančních aktivech jsou uvedeny v poznámce 33.8. Řízení kreditního rizika.

21.1. Pohledávky z finančního leasingu

Společnost pronajala formou finančního leasingu výpravní budovu ve stanici Brno hlavní nádraží.

Analýza splatnosti budoucích leasingových plateb:

(údaje v mil. Kč)	31.12.2022	31.12.2021
1. rok	19	18
2. rok	19	18
3. rok	19	18
4. rok	19	18
5. rok	19	18
Více než 5 let	400	399
Nediskontované leasingové platby	495	489
Minus: nerealizované finanční výnosy	-415	-409
Současná hodnota leasingových plateb	80	80
Opravná položka na očekávané úvěrové ztráty	-2	0
Čistá investice do leasingu	78	80
V individuálním výkazu o finanční situaci jako:		
<i>Ostatní finanční aktiva krátkodobá</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Ostatní finanční aktiva dlouhodobá</i>	<i>78</i>	<i>80</i>
Celkem	78	80

Hodnoty vykázané v individuálním výkazu zisků a ztrát:

(údaje v mil. Kč)	2022	2021
Finanční výnos z čisté investice do finančních leasingů	20	18

Společnost používá zjednodušený přístup dle IFRS 9 k měření očekávaných úvěrových ztrát, který umožňuje vykazovat opravnou položku k očekávaným ztrátám po celou dobu životnosti u všech pohledávek z finančního leasingu.

Společnost není v důsledku leasingových ujednání vystavena měnovému riziku, neboť leasing je denominován v Kč.

Další informace o pohledávkách z finančního leasingu jsou uvedeny v poznámce 33.8. Řízení kreditního rizika.

22. Ostatní aktiva

(údaje v mil. Kč)	31.12.2022	31.12.2021
Dlouhodobá celkem	33	23
Poskytnuté zálohy	196	109
Daňové pohledávky – DPH	573	1 142
Daňové pohledávky – ostatní (kromě daně z příjmů právnických osob)	7	7
Předplacené náklady	72	71
Dotace	747	424
Náhrada od pojišťovny (poznámka 26.4.)	297	300
Ostatní	1	70
Krátkodobá celkem	1 893	2 123
Celkem	1 926	2 146

Pokles daňových pohledávek z titulu DPH v roce 2022 byl způsoben především významným nákupem kolejových vozidel na konci roku 2021 a souvisejícím DPH vykázaným k 31.12.2021.

V položce Dotace jsou vykázány investiční dotace. K 31. 12. 2022 se jedná především o dotaci 551 mil. Kč od MD na obnovu vozového parku v Moravskoslezském kraji. K 31. 12. 2021 zde byla vykázána investiční dotace ve výši 398 mil. Kč od MD na elektrické jednotky pro spojení Plzeňského a Karlovarského kraje.

23. Peněžní prostředky a peněžní ekvivalenty

Peněžní prostředky a peněžní ekvivalenty se v individuálním výkazu o finanční situaci oceňují v naběhlé hodnotě a snižují se o opravnou položku na očekávané úvěrové ztráty dle IFRS 9. Společnost očekává nevýznamné úvěrové ztráty u těchto položek z důvodu vysoké úvěrové kvality peněžních úložek, které jsou vedené u renomovaných finančních institucí s vysokým investičním úvěrovým ratingem, se kterými Společnost spolupracuje na základě dlouhodobých a stabilních vztahů.

Pro účely individuálního výkazu o peněžních tocích zahrnují peněžní prostředky pokladní hotovost, peníze na bankovních účtech a depozitní směnky. Peněžní prostředky na konci účetního období vykázané v individuálním výkazu o peněžních tocích je možné sesouhlasit s příslušnými položkami v individuálním výkazu o finanční situaci takto:

(údaje v mil. Kč)	31.12.2022	31.12.2021
Pokladní hotovost a peníze na cestě	47	33
Účty v bankách *)	3 772	1 633
Depozitní směnky	2 892	0
Celkem	6 711	1 666

*) Analýzy ratingu bank jsou uvedeny v poznámce 33.8.

24. Vlastní kapitál

24.1. Základní kapitál

Základní kapitál Společnosti byl vytvořen vkladem České republiky, jako jediného akcionáře zastoupeného Ministerstvem dopravy České republiky. Základní kapitál k 31. 12. 2022 a 31. 12. 2021 tvoří 20 ks kmenových akcií na jméno, ve jmenovité hodnotě 1 mld. Kč. Akcie jsou uloženy u zástupce vlastníka, tj. MD. Akcie Společnosti jsou převoditelné pouze s předchozím souhlasem vlády České republiky. Všechny akcie byly plně splaceny. Během roku 2022 nedošlo k žádným změnám v základním kapitálu.

Každý akcionář je oprávněn účastnit se valné hromady a hlasovat na ní. Má právo požadovat a obdržet na ní vysvětlení záležitostí týkajících se společnosti nebo jí ovládaných osob. Hlasovací právo je spojeno s akcií a řídí se její jmenovitou hodnotou, a to tak, že na každou jednu miliardu Kč jmenovité hodnoty akcie připadá jeden hlas. Pokud je akcionářem stát, vykonává práva akcionáře společnosti v souladu se zákonem prostřednictvím řídícího výboru.

24.2. Ostatní kapitálové fondy

(údaje v mil. Kč)	31.12.2022	31.12.2021 *)
Emisní ážio	16 440	16 440
Rezervní fond	116	116
Fond ze zajištění peněžních toků	812	2 100
Fond nákladů na zajištění	-172	-166
Přecenění investic do kapitálových nástrojů v reálné hodnotě do ostatního úplného výsledku	51	110
Pojistně-matematické zisky z přecenění závazků z definovaných požitků	94	41
Celkem	17 341	18 641

*) Přepracováno viz poznámka 2.3.

24.2.1. Emisní ážio

Emisní ážio představuje rozdíl mezi jmenovitou hodnotou akcií a nepeněžitým vkladem při založení společnosti, kterým byl splacen emisní kurz akcií.

Výše emisního ážia, která byla takto stanovena při přechodu na IFRS účetnictví, je 16 440 mil. Kč k 31. 12. 2022 i k 31. 12. 2021.

24.2.2. Rezervní fond

(údaje v mil. Kč)	2022	2021 ^{*)}
Stav na začátku roku	116	116
Příděl do rezervního fondu	0	0
Stav na konci roku	116	116

K přídělům do rezervního fondu dochází v souladu se stanovami Společnosti. Rezervní fond může být použit pouze k úhradě ztráty.

24.2.3. Fond ze zajištění peněžních toků

(údaje v mil. Kč)	2022	2021 ^{*)}
Stav na začátku roku	2 100	583
Zisk (+)/ Ztráta (-) z přecenění	-1 708	1 798
Reklasifikace do zisku nebo ztráty	118	75
Celkem změna fondu zajištění peněžních toků	-1 590	1 873
Daň z příjmů	302	-356
Stav na konci roku	812	2 100

^{*)} Přepracováno viz poznámka 2.3.

Fond ze zajištění peněžních toků představuje kumulované zisky a ztráty z účinného zajištění peněžních toků. Kumulovaný časově rozlišený zisk nebo ztráta ze zajišťovacích derivátů se reklasifikuje do zisku nebo ztráty pouze v případě, že má zajištěná transakce vliv na zisk nebo ztrátu nebo se zahrne jako úprava účetní hodnoty do zajišťované nefinanční položky v souladu s příslušnými účetními pravidly.

Zisky a ztráty reklasifikované v průběhu roku z vlastního kapitálu jsou v individuálním výkazu zisků a ztrát vykázány na řádku Finanční náklady.

Reklasifikace z fondu zajištění peněžních toků do zisku nebo ztráty pro jednotlivé rizikové expozice:

(údaje v mil. Kč)

Mezíměnové úrokové swapy – zajištění dluhopisového financování v EUR s fixní sazbou	2022	2021
Stav na začátku roku	2 070	583
Změna reálné hodnoty zajišťovacích derivátů	-1 845	1 761
Reklasifikace do zisku nebo ztráty	127	75
Související daň z příjmů – změna	326	-349
Stav na konci roku	678	2 070

(údaje v mil. Kč)

Úrokové swapy – zajištění úvěrů s variabilní sazbou	2022	2021
Stav na začátku roku	30	0
Změna reálné hodnoty zajišťovacích derivátů	137	37
Reklasifikace do zisku nebo ztráty	-9	0
Související daň z příjmů – změna	-24	-7
Stav na konci roku	134	30

24.2.4. Fond nákladů na zajištění

Náklady zajištění představují kumulované zisky nebo ztráty ze změn částí reálných hodnot vyloučených ze zajišťovacích nástrojů vztahujících se k měnovému bazickému rozpětí u meziměnových úrokových swapů a forwardové složce u měnových swapů.

Společnost vyhodnotila, že oddělené měnové základní rozpětí se vztahuje k časovému období a nikoliv ke specifické transakci. Proto Společnost náklady zajištění, v rozsahu v jakém jsou spojeny se zajištěnou položkou, systematicky amortizuje do zisku nebo ztráty v průběhu trvání zajišťovacího vztahu.

(údaje v mil. Kč)	2022	2021 ^{*)}
Stav na začátku roku	-166	-194
Reklasifikace do hospodářského výsledku	-25	18
Změna reálné hodnoty v nákladech zajištění	18	17
Daň z příjmů	1	-7
Stav na konci roku	-172	-166

^{*)} Přepracováno viz poznámka 2.3.

Dodatečné informace týkající se derivátů a zajišťovacího účetnictví jsou uvedeny v poznámce 33.

24.2.5. Přecenění investic do kapitálových nástrojů v reálné hodnotě v ostatním úplném výsledku

Fond z přecenění investic do kapitálových nástrojů v reálné hodnotě v ostatním úplném výsledku zahrnuje kumulovanou čistou změnu reálné hodnoty kapitálových finančních nástrojů přeceňovaných do ostatního úplného výsledku, po odečtení kumulovaných zisků/ztrát převedených do nerozděleného zisku při odúčtování.

(údaje v mil. Kč)	2022	2021 ^{*)}
Stav na začátku roku	110	109
Přecenění	-58	1
Očekávané úvěrové ztráty	-15	0
Daň z příjmů	14	0
Stav na konci roku	51	110

^{*)} Přepracováno viz poznámka 2.3.

25. Úvěry, půjčky a závazky z leasingu

(údaje v mil. Kč)	31.12.2022	31.12.2021
Bankovní úvěry	975	189
Závazky z leasingu	340	246
Zajištěné půjčky	0	8
Skupinový cash pooling	221	339
Vydané dluhopisy	10 060	1 232
Celkem krátkodobé	11 596	2 014
Bankovní úvěry	6 913	1 819
Závazky z leasingu	1 154	920
Vydané dluhopisy	30 106	28 584
Celkem dlouhodobé	38 173	31 323
Celkem	49 769	33 337

V položce Zajištěné půjčky jsou vykázány půjčky, které jsou zajištěny majetkem, na který byla půjčka poskytnuta.

V krátkodobých úvěrech, půjčkách a závazcích z leasingu jsou vykázány části dlouhodobých úvěrů, dluhopisů, půjček a závazků z leasingu, které jsou splatné v období kratším než jeden rok od data individuální účetní závěrky.

Společnost neporušila v roce 2022 ani v roce 2021 žádné podmínky úvěrových smluv.

25.1. Vydané dluhopisy

Datum emise	Nominální hodnota	Datum splatnosti	Veřejně obchodovaná	Kupon	Účetní hodnota k 31.12.2022 mil. Kč	Účetní hodnota k 31.12.2021 mil. Kč
5.11.2014	30 mil. EUR	5.11.2024	Ne	2,875 %	724	746
5.11.2014	150 mil. EUR	5.11.2029	Ne	3,50 %	3 617	3 726
3.6.2015	37,7 mil. EUR	3.6.2022	Ne	1,89 %	0	948
3.6.2015	77,5 mil. EUR	3.6.2035	Ne	3,00 %	1 895	1 954
25.5.2016	400 mil. EUR	25.5.2023	Ano	1,875 %	9 742	10 026
23.5.2019	500 mil. EUR	23.5.2026	Ano	1,50 %	12 070	12 416
12.10.2022	500 mil. EUR	12.10.2027	Ano	5,625%	12 118	0
Celkem					40 166	29 816
- z toho krátkodobé					10 060	1 232
- z toho dlouhodobé					30 106	28 584

Společnost neporušila v roce 2022 ani v roce 2021 žádné podmínky platné pro emitované dluhopisy.

Majitelé dluhopisů mohou požádat o předčasné splacení dluhopisů do 90 dnů poté, co podíl státu ve Společnosti klesne pod 75 % nebo podíl Společnosti v segmentech osobní či nákladní dopravy pod 50 % a zároveň rating Společnosti klesne pod investiční stupeň.

25.2. Závazky z leasingu

Společnost vykázala závazek z leasingu následujícím způsobem:

(údaje v mil. Kč)	31.12.2022	31.12.2021
Krátkodobé závazky z leasingu	340	246
Dlouhodobé závazky z leasingu	1 154	920
Závazky z leasingu celkem	1 494	1 166

Náklady vztahující se ke krátkodobým leasingům a k leasingům aktiv s nízkou hodnotou, které nejsou zahrnuté mezi výše uvedené krátkodobé závazky z leasingu, jsou v individuálním výkazu zisků a ztrát zahrnuté v položce Služby, spotřeba materiálu a energie (poznámka 7.).

Celkové peněžní výdaje související s leasingy v roce 2022 činily 430 mil. Kč, v roce 2021 350 mil. Kč.

Společnost není vystavena významnému riziku likvidity s ohledem na závazky z leasingu. Závazky z leasingu jsou monitorovány v rámci úseku Treasury. Analýza splatností závazků z leasingu je uvedena v poznámce 33.9.1.

25.3. Bankovní úvěry

Banka	Nominální hodnota	Datum konečné splatnosti	Úročení	Účetní hodnota k 31.12.2022 mil. Kč	Účetní hodnota k 31.12.2021 mil. Kč
UniCredit Bank	1 000	29.3.2029	Variabilní	948	1 004
Raiffeisenbank	500	29.12.2028	Variabilní	429	504
Všeobecná úverová banka	500	29.12.2028	Variabilní	462	500
UniCredit Bank	1 000	29.3.2029	Fixní	1 000	0
UniCredit Bank	1 000	29.3.2029	Variabilní	1 000	0
UniCredit Bank	1 000	29.3.2029	Variabilní	948	0
Raiffeisenbank	1 000	29.12.2028	Variabilní	858	0
Raiffeisenbank	1 100	29.12.2028	Variabilní	943	0
Všeobecná úverová banka	500	29.6.2029	Variabilní	464	0
Všeobecná úverová banka	900	29.6.2029	Variabilní	836	0
Celkem	8 500			7 888	2 008
- z toho krátkodobé				975	189
- z toho dlouhodobé				6 913	1 819

Bankovní úvěry nejsou zajištěny.

25.4. Změny závazků z financování

Následující tabulka zachycuje změny závazků z financování, a to změny vzniklé nejen z peněžních toků, ale i změny nepeněžní.

(údaje v mil. Kč)	Bankovní úvěry - krátkodobé	Bankovní úvěry - dlouhodobé	Závazky z leasingu – krátkodobé	Závazky z leasingu – dlouhodobé	Zajištěné půjčky - krátkodobé	Zajištěné půjčky - dlouhodobé	Skupinový cash pooling	Vydané dluhopisy – krátkodobé	Vydané dluhopisy – dlouhodobé	Směnky	Celkem
Poznámka	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25
Závazky z financování k 1.1.2021	0	0	174	779	165	9	491	311	31 126	0	33 055
Peněžní toky z financování	181	1 819	-235	0	-165	0	-152	0	0	0	1 448
Čerpání úvěrů a půjček	181	1 819	0	0	0	0	0	0	0	0	2 000
Splátky úvěrů a půjček	0	0	0	0	-165	0	-152	0	0	0	-317
Úhrada jistiny závazků z leasingu	0	0	-235	0	0	0	0	0	0	0	-235
Důsledky změn měnových kurzů	0	0	0	-49	0	0	0	-10	-1 659	0	-1 718
Překlasifikace *)	0	0	246	-246	9	-9	0	948	-948	0	0
Přírůstek nového leasingu a změna odhadů	0	0	61	436	0	0	0	0	0	0	497
Naběhlé úroky	8	7	5	20	3	0	1	294	367	0	705
Zaplacené úroky (peněžní toky z provozní činnosti **)	0	-7	-5	-20	-4	0	-1	-311	-275	0	-623
Zaplacené kapitalizované úroky (peněžní toky z investiční činnosti)	0	0	0	0	0	0	0	0	-33	0	-33
Ostatní nepeněžní pohyby	0	0	0	0	0	0	0	0	6	0	6
Závazky z financování k 31.12.2021	189	1 819	246	920	8	0	339	1 232	28 584	0	33 337
Peněžní toky z financování	462	5 386	-301	0	-8	0	-118	-933	12 171	0	16 659
Čerpání úvěrů a půjček	2 614	5 386	0	0	0	0	0	0	12 171	3 777	23 948
Splátky úvěrů a půjček	-2 152	0	0	0	-8	0	-118	-933	0	-3 777	-6 988
Úhrada jistiny závazků z leasingu	0	0	-301	0	0	0	0	0	0	0	-301
Důsledky změn měnových kurzů	0	0	0	-32	0	0	0	-305	-776	0	-1 113
Překlasifikace *)	292	-292	276	-276	0	0	0	9 944	-9 944	0	0
Přírůstek nového leasingu a změna odhadů	0	0	119	542	0	0	0	0	0	0	661
Naběhlé úroky	315	241	10	26	0	0	16	328	452	99	1 487
Zaplacené úroky (peněžní toky z provozní činnosti **)	-282	-240	-10	-26	0	0	-16	-123	-369	-99	-1 165
Zaplacené kapitalizované úroky (peněžní toky z investiční činnosti)	0	0	0	0	0	0	0	-90	-13	0	-103
Ostatní nepeněžní pohyby	-1	-1	0	0	0	0	0	7	1	0	6
Závazky z financování k 31.12.2022	975	6 913	340	1 154	0	0	221	10 060	30 106	0	49 769

*) Úvěry a půjčky klasifikované v minulém období jako dlouhodobé, které se ve sledovaném období staly krátkodobými.

**) Na řádku Zaplacené úroky v individuálním výkazu o peněžních tocích za rok 2022 jsou také vykázány peněžní toky ze zajištění úrokových plateb ve výši 172 mil. Kč (2021: 206 mil. Kč).

26. Rezervy

(údaje v mil. Kč)	Zůstatek k 1.1.2021	Tvorba	Čerpání	Zrušení nevyužité části	Zůstatek k 31.12.2021 ^{*)}	Tvorba	Čerpání	Zrušení nevyužité části	Zůstatek k 31.12.2022
Rezerva na soudní spory	702	1 000	0	0	1 702	0	0	700	1 002
z toho: dlouhodobá část	0				0				0
Rezerva na požitky po skončení pracovního poměru	65	9	9	0	65	0	28	0	37
z toho: dlouhodobá část	52				45				27
Rezerva na jiné dlouhodobé zaměstnanecké požitky	178	62	96	1	143	68	88	0	123
z toho: dlouhodobá část	85				67				42
Rezerva na nevýhodné smlouvy	291	479	291	0	479	580	219	0	840
z toho: dlouhodobá část	0				261				427
Rezerva na penále	227	0	4	155	68	0	0	68	0
z toho: dlouhodobá část	0				0				0
Ostatní rezervy	512	12	5	7	512	14	0	62	464
z toho: dlouhodobá část	0				0				0
Rezervy celkem	1 975	1 562	405	163	2 969	662	335	830	2 466
dlouhodobé	137				373				497
krátkodobé	1 838				2 596				1 969

^{*)} Přepočítáno viz poznámka 2.3.

26.1. Rezerva na soudní spory

Rezervu na soudní spory Společnost tvoří podle očekávaného výsledku všech probíhajících soudních sporů a s tím souvisejícího pravděpodobného odtoku finančních prostředků ze Společnosti.

26.1.1. Řízení ve věci údajného zneužití dominantního postavení na lince Praha – Ostrava

V lednu 2012 Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „ÚOHS“) zahájil proti ČD řízení ve věci údajného zneužití dominantního postavení ČD na lince Praha – Ostrava formou nepřiměřeně nízkých (tzv. predátorských) cen jako reakce na vstup nového konkurenčního železničního dopravce. V listopadu 2016 bylo zahájeno řízení ze strany Evropské komise (dále jen „EK“) ve věci možného porušení článku 102 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „TFEU“).

Vedení ČD provedlo posouzení rezervy na soudní spory, včetně posouzení pravděpodobného výsledku, který byl založen na množství odhadů a předpokladů, a proto podléhal značné nejistotě. Na základě hodnoty výnosů, ke kterým se možné porušení vztahuje, odhadované doby trvání možného porušení a názoru externích poradců na odhadovaný procentní rozsah aplikovaný na příslušné výnosy v rozmezí 5 až 10 %, byla k 31. 12. 2020 zaúčtována rezerva ve výši 700 mil. Kč, která odpovídala odhadované výši nákladů na uhrazení pokuty za údajné porušení předpisů a souvisejících nákladů. Rezerva rozeznaná tímto způsobem představovala ze strany vedení ČD nejlepší odhad závazku také k 31. 12. 2021.

Dne 30. 9. 2022 bylo ČD doručeno rozhodnutí o zastavení řízení ze strany EK, řízení u EK je ukončeno. Na základě tohoto rozhodnutí byla k 31. 12. 2022 rozpuštěna celá rezerva ve výši 700 mil. Kč.

Po ukončení řízení ze strany EK ÚOHS znovu zahajuje správní řízení na vnitrostátní úrovni s tím, že ale vzhledem k výsledku šetření EK je předpokládáno také zastavení tohoto národního řízení (viz poznámka 32.1.)

26.1.2. Údajná kartelová dohoda mezi ČD, ZSSK a ÖBB při prodeji vyřazených železničních kolejových vozidel

V červnu 2016 bylo provedeno místní šetření Evropské komise v sídle ČD pro podezření z uzavření kartelové dohody ve věci vzájemného prodeje železničních kolejových vozidel. EK prověřuje, zda mezi ČD, ÖBB (Rakouské spolkové dráhy) a popř. též ZSSK (Železniční společnost Slovensko) nedošlo k zakázané dohodě o omezení prodeje vyřazených železničních kolejových vozidel za účelem omezení vstupu nových dopravců na trh (v rozporu s čl. 101 Smlouvy o fungování EU – „TFEU“). ČD neuznávají, že by z jejich strany došlo k uzavření kartelové dohody.

Dne 10. června 2022 obdržely ČD a ÖBB od EK prohlášení o námitkách kvůli údajné kartelové dohodě o prodeji vyřazených kolejových vozidel. Prohlášení o námitkách je procesním krokem v probíhajícím řízení, které nepředjímá konečné závěry a rozhodnutí EK ve věci. K tomuto sdělení výhrad ČD připravily a odeslaly repliku a následně představily své argumenty na ústním slyšení ve dnech 13. a 14. prosince 2022.

Na základě hodnoty výnosů, ke kterým se možné porušení vztahuje, odhadované doby trvání možného porušení a názoru externích poradců na odhadovaný procentní rozsah aplikovaný na příslušné výnosy tak byla k 31. prosinci 2021 zaúčtována rezerva ve výši 1 000 mil. Kč, která odpovídá odhadované výši nákladů na uhrazení pokuty za údajné porušení předpisů a souvisejících nákladů. Rezerva rozeznaná tímto způsobem představuje ze strany vedení ČD takový odhad závazku k 31. 12. 2021 i 31. 12. 2022, jaký je i přes značné související nejistoty v tuto chvíli nejlepší možný. ČD neočekávají náhrady od třetích stran v souvislosti s tímto řízením.

Dle názoru vedení ČD dosud nebylo prokázáno, že ČD porušily článek 101 TFEU. Záměrem ČD je se v této kauze důrazně hájit, včetně použití všech dostupných cest odvolání, pokud to bude třeba. K 31. 12. 2022 ani k datu vydání této individuální účetní závěrky nevydala EK konečné rozhodnutí ve věci.

Analýza citlivosti

Skutečné náklady na uhrazení možné sankce se mohou lišit od odhadů a podpůrných předpokladů vedení ČD. V souladu s legislativou EU, v případě určení výše pokuty za porušení pravidel hospodářské soutěže, je základní výše pokuty odvozena od hodnoty výnosů, až do 30 % jejich výše, v závislosti na stupni závažnosti přestupku. Nicméně výše pokuty v žádném případě nemůže překročit 10 % celkového obrátu ČD za účetní období předcházející finálnímu rozhodnutí EK. Je nemožné určit nejistoty týkající se časového rozvrhu veškerých budoucích možných odtoků finančních prostředků. Na základě dostupných informací existuje relativně vysoká pravděpodobnost, že výsledky v následujícím účetním období budou odlišné od předpokladů použitých vedením ČD a výše rezervy na soudní spory bude vyžadovat významnou úpravu. Pokud by se procento aplikované ČD na příslušné výnosy snížilo (zvýšilo) o 1 %, výše rezervy na soudní spory by klesla (vzrostla) o 53 mil. Kč. Pokud by se doba trvání možného porušení předpisů zkrátila (prodloužila) o jeden rok výše rezervy na soudní spory by klesla (vzrostla) o 213 mil. Kč.

26.2. Rezervy na zaměstnanecké benefity

Rezerva na požitky po skončení pracovního poměru představuje nárok zaměstnanců na finanční příspěvek při odchodu do důchodu. Rezerva na jiné dlouhodobé zaměstnanecké požitky představuje nárok zaměstnanců na finanční příspěvek při dosažení životního jubilea a na úhradu léčebných výloh včetně náhrady mzdy při kondičních a ozdravných pobytech. Při výpočtu těchto rezerv Společnost použila pojistně-matematický model, který vychází z aktuálních zaměstnaneckých údajů (počet zaměstnanců, datum nároku na starobní důchod, průměrný plat, výše finančního příspěvku) a očekávaných parametrů stanovených kvalifikovaným odhadem Společnosti (předpokládaná fluktuace, nárůst mezd) a veřejně dostupných statistických podkladů (očekávaná míra inflace ve výši 2 %, pravděpodobnost úmrtí a invalidity dle údajů Českého statistického úřadu). Změna výše rezervy vážící se k benefitům při odchodu do důchodu způsobená změnou těchto parametrů je vykazována jako pojistně-matematické zisky (ztráty) v individuálním výkazu o ostatním úplném výsledku. Změna výše rezervy na ostatní benefity je vykazována v individuálním výkazu zisků a ztrát. Peněžní toky jsou diskontovány na současnou hodnotu pomocí diskontní sazby odvozené z míry výnosu 10letých státních dluhopisů.

26.3. Rezerva na nevýhodné smlouvy

K 31. 12. 2022 Společnost vytvořila rezervu na nevýhodné smlouvy ve výši 840 mil. Kč (31. 12. 2021: 479 mil. Kč). Rezerva byla vykázána u smluv uzavřených s kraji, kde nevýhodné náklady na splnění závazku stanoveného smlouvou překračují ekonomické přínosy, jejichž přijetí se na základě těchto smluv očekává. Vzhledem k tomu, že majetek využívaný k plnění těchto smluv není výhradně přiřaditelný k daným smlouvám, není dle IAS 36 vykázáno snížení hodnoty u tohoto majetku.

26.4. Rezerva na penále

Od začátku roku 2014 Auditní orgán Ministerstva financí ČR prováděl v ČD řádný audit, na základě něhož vyměřil platební výměry, proti kterým ČD podalo odvolání k Ministerstvu financí. Na konci roku 2020 a v prvním pololetí 2021 Ministerstvo financí rozhodlo v několika případech v neprospěch ČD. V těchto případech vždy došlo k odvodu prostředků a podání správní žaloby. K 31. 12. 2022 i 31. 12. 2021 byla celková suma pravomocných a nepravomocných výměrů 379 mil. Kč. V roce 2022 byly na základě platebních výměrů vráceny dotace ve výši 68 mil. Kč (v roce 2021 ve výši 268 mil. Kč).

Zároveň došlo v případě vybraných projektů k vystavení penále ve výši 100 %. Společnost vytvořila k 31. 12. 2020 rezervu na možné penále spojené s porušením rozpočtové kázně ve výši 227 mil. Kč. V průběhu roku 2021 byla část rezervy ve výši 155 mil. Kč rozpuštěna v návaznosti na rozhodnutí příslušných správních orgánů a rezerva ve výši 4 mil. Kč byla použita na platbu penále. K 31. 12. 2022 došlo na základě rozhodnutí správních orgánů k rozpuštění zbývajících rezervy na penále ve výši 68 mil. Kč.

Informace o ostatních soudních sporech jsou uvedeny v poznámce 32.1.

26.5. Ostatní rezervy

Ostatní rezervy tvoří rezerva na náhradu škody způsobenou požárem kabelů ve stanici Bohumín, která byla natvořena ve výši očekávané škody. Společnost v souvislosti s touto rezervou vykázala očekávanou náhradu od pojišťovny ve výši 297 mil. Kč k 31. 12. 2022 (k 31. 12. 2021: 300 mil. Kč). Očekávaná náhrada je vykázána v ostatních aktivech (poznámka 22.).

27. Ostatní finanční závazky

(údaje v mil. Kč)	31.12.2022	31.12.2021
Finanční deriváty *) (poznámka 33.2.)	944	37
Ostatní	171	160
Dlouhodobé celkem	1 115	197
Finanční deriváty *) (poznámka 33.2.)	580	511
Ostatní	43	27
Krátkodobé celkem	623	538
Celkem	1 738	735

*) Finanční deriváty jsou oceněné v reálné hodnotě, ostatní finanční závazky jsou oceněné v naběhlé hodnotě.

Ostatní dlouhodobé finanční závazky představují závazky vůči nájemcům majetku na Masarykově a brněnském nádraží v souvislosti s technickým zhodnocením pronajatého majetku prováděným nájemci.

28. Ostatní závazky a smluvní závazky

(údaje v mil. Kč)	31.12.2022	31.12.2021
Dlouhodobé celkem	87	110
Přijaté zálohy	3	3
Závazky k zaměstnancům	1 001	1 007
Závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění	285	277
Daňové závazky – daň sražená zaměstnancům	57	59
Vrácení části dotace v rámci projektů ROP	0	68
Smluvní závazky (poznámka 5.2.)	500	202
Závazky z refundací	89	203
Ostatní	306	108
Krátkodobé celkem	2 241	1 927
Celkem	2 328	2 037

Ostatní dlouhodobé závazky k 31. 12. 2022 zahrnují investiční dotace v celkové výši 87 mil. Kč (k 31. 12. 2021: 110 mil. Kč), jedná se o dotace na vybavení prototypů systémem ETCS.

Položka Ostatní v Ostatních krátkodobých závazcích k 31. 12. 2022 zahrnuje investiční dotace v celkové výši 215 mil. Kč (k 31. 12. 2021: 50 mil. Kč).

Společnost neeviduje žádné závazky po splatnosti vůči finančním úřadům, správám sociálního zabezpečení a zdravotním pojišťovnám.

29. Spřízněné strany

29.1. Výnosy realizované s dceřinými a přidruženými společnostmi

(údaje v mil. Kč)

2022	Provize z prodeje zásob	Prodej služeb	Dividendy	Ostatní výnosy *)	Celkem
ČD – Telematika a.s.	0	3	100	16	119
Výzkumný Ústav Železniční, a.s.	0	6	278	0	284
DPOV, a.s.	33	38	0	17	88
ČD Cargo, a.s.	9	165	0	4	178
ČD – Informační Systémy, a.s.	0	17	0	16	33
Dopravní vzdělávací institut, a.s.	0	8	1	0	9
ČD travel, s.r.o.	0	0	0	0	0
ČD Bus a.s.	0	1	0	0	1
JLV, a.s.	0	2	3	0	5
Celkem	42	240	382	53	717

*) Včetně finančních výnosů.

(údaje v mil. Kč)

2021	Provize z prodeje zásob	Prodej služeb	Dividendy	Ostatní výnosy *)	Celkem
ČD – Telematika a.s.	0	3	150	19	172
Výzkumný Ústav Železniční, a.s.	0	10	205	0	215
DPOV, a.s.	26	37	0	17	80
ČD Cargo, a.s.	7	171	0	1	179
ČD – Informační Systémy, a.s.	0	17	19	13	49
JLV, a.s.	0	2	0	0	2
Dopravní vzdělávací institut, a.s.	0	7	3	0	10
Celkem	33	247	377	50	707

*) Včetně finančních výnosů.

29.2. Nákupy realizované s dceřinými a přidruženými společnostmi

(údaje v mil. Kč)

2022	Nákup materiálu	Služby	Celkem
ČD – Telematika a.s.	7	76	83
DPOV, a.s.	2	64	66
ČD Cargo, a.s.	2	29	31
ČD – Informační Systémy, a.s.	2	283	285
JLV, a.s.	0	206	206
Dopravní vzdělávací institut, a.s.	0	68	68
ODP-software, spol. s r.o.	0	10	10
ČD relax s.r.o.	0	29	29
ČD Bus a.s.	0	220	220
CHAPS spol. s r.o.	0	5	5
Celkem	13	990	1 003

(údaje v mil. Kč)

2021	Nákup materiálu	Služby	Celkem
ČD – Telematika a.s.	3	60	63
DPOV, a.s.	1	70	71
ČD Cargo, a.s.	1	23	24
ČD – Informační Systémy, a.s.	4	260	264
JLV, a.s.	0	144	144
Dopravní vzdělávací institut, a.s.	0	67	67
ODP-software, spol. s r.o.	0	10	10
ČD relax s.r.o.	0	23	23
CHAPS spol. s r.o.	0	5	5
Celkem	9	662	671

Dceřiné a přidružené společnosti využívají služby poskytované Společností za podmínek platných pro ostatní zákazníky. Na straně nákladů Společnost nakupuje služby a materiál od dceřiných a přidružených společností za podmínek platných pro ostatní zákazníky.

29.3. Nákupy a prodeje dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku s dceřinými a přidruženými společnostmi

V roce 2022 prodala Společnost dlouhodobý hmotný majetek v zůstatkové hodnotě 6 mil. Kč společnosti ČD Cargo, a. . za 23 mil Kč. V roce 2021 prodala Společnost dlouhodobý hmotný majetek v zůstatkové hodnotě 12 mil. Kč společnosti ČD Cargo, a.s. za 37 mil Kč.

(údaje v mil. Kč)

Nákupy	Dlouhodobý nehmotný majetek 2022	Dlouhodobý hmotný majetek 2022	Dlouhodobý nehmotný majetek 2021	Dlouhodobý hmotný majetek 2021
ČD – Telematika a.s.	0	579	0	228
DPOV, a.s.	0	146	0	1 721
ODP-software, spol. s r.o.	3	0	3	0
ČD – Informační Systémy, a.s.	137	29	124	141
Tramex Rail s.r.o	0	12	0	3
Celkem	140	766	127	2 093

Nákupy dlouhodobého majetku od DPOV, a.s. představují nákupy komponent kolejových vozidel – provedení významných periodických oprav.

29.4. Pohledávky a závazky z obchodních vztahů na konci účetního období s dceřinými a přidruženými společnostmi

(údaje v mil. Kč)

31.12.2022	Pohledávky	Závazky
ČD – Telematika a.s.	492	130
Výzkumný Ústav Železniční, a.s.	4	0
DPOV, a.s.	35	245
ČD Cargo, a.s.	128	3
JLV, a.s.	0	42
ČD – Informační Systémy, a.s.	5	124
Dopravní vzdělávací institut, a.s.	2	5
ČD travel, s.r.o.	0	3
ODP-software, spol. s r.o.	0	5
CHAPS spol. s r.o.	0	2
ČD Bus a.s.	1	71
Celkem	667	630

(údaje v mil. Kč)

31.12.2021	Pohledávky	Závazky
ČD – Telematika a.s.	285	20
Výzkumný Ústav Železniční, a.s.	3	0
DPOV, a.s.	25	342
ČD Cargo, a.s.	111	8
JLV, a.s.	0	38
ČD – Informační Systémy, a.s.	5	78
Dopravní vzdělávací institut, a.s.	1	10
ČD travel, s.r.o.	0	1
ODP-software, spol. s r.o.	0	3
CHAPS spol. s r.o.	0	2
ČSAD SVT Praha, s.r.o.	36	0
Celkem	466	502

Nevyrovnané zůstatky nejsou zajištěné a uhradí se bankovním převodem. Nebyly poskytnuty ani přijaty žádné záruky. Pohledávky jsou obvykle splatné do 30 dní, závazky do 45 dní. Z hlediska IFRS 9 byly ztráty ze snížení hodnoty pohledávek od spřízněných stran vyhodnoceny jako nevýznamné.

29.5. Smluvní závazky k výdajům

K datu sestavení individuální účetní závěrky má Společnost uzavřené se spřízněnými stranami smlouvy na nákup pozemků, budov a zařízení:

(údaje v mil. Kč)	31.12.2022	31.12.2021
ČD – Telematika a.s.	2 539	701
DPOV, a.s.	520	570
ČD – Informační Systémy, a.s.	94	145
Tramex Rail s.r.o.	4	13
Celkem	3 158	1 429

Smlouvy s ČD-Telematikou představují zejména nákup systémů ETCS.

29.6. Půjčky spřízněným stranám

(údaje v mil. Kč)

Protistrana	Výše poskytnuté půjčky	Datum poskytnutí	Splatnost	Úroková sazba	Účetní hodnota k 31.12.2022	Účetní hodnota k 31.12.2021
ČD Cargo, a.s.	540	17.10.2016	měsíční splátky do 17.10.2023	6M EURIBOR plus marže 1,0 % p.a.	57	130
ČD – Informační Systémy, a.s.	400	27.9.2017	27.9.2027	3M Pribor + 5,4 % p.a.	120	180
Celkem					177	310

Půjčky spřízněným stranám nejsou zajištěny.

29.7. Pohledávky a závazky z cash poolingů

(údaje v mil. Kč)

Protistrana	Rámec k 31.12.2022	Datum poskytnutí	Úroková sazba	Pohledávky		Závazky	
				Účetní hodnota k 31.12.2022	Účetní hodnota k 31.12.2021	Účetní hodnota k 31.12.2022	Účetní hodnota k 31.12.2021
ČD Cargo, a.s.	300	29.05.2013	O/N PRIBOR plus marže	0	0	2	2
DPOV, a.s.	300	01.08.2013	O/N PRIBOR plus marže	166	154	0	0
Výzkumný Ústav Železniční, a.s.	60	01.07.2013	O/N PRIBOR plus marže	0	0	156	238
ČD - Telematika a.s.	20	20.09.2013	O/N PRIBOR plus marže	0	0	50	75
ČD - Informační Systémy, a.s.	55	01.08.2013	O/N PRIBOR plus marže	12	0	0	13
Dopravní vzdělávací institut, a.s.	5	03.07.2017	O/N PRIBOR plus marže	0	0	13	11
Celkem	740			178	154	221	339

Pohledávky a závazky z cash poolingů nejsou zajištěny.

29.8. Odměny členům klíčového managementu

Členům klíčového managementu byly během roku vyplaceny tyto zaměstnanecké požitky:

(údaje v mil. Kč)

2022	Představenstvo	Dozorčí rada	Řídící výbor
Odměny členů statutárních orgánů	18	3	0
Ostatní krátkodobé zaměstnanecké požitky	6	1	0
Požítky po skončení pracovního poměru	7	0	0
Celkem	31	4	0
Počet členů klíčového managementu	6	6	6

(údaje v mil. Kč)

2021	Představenstvo	Dozorčí rada	Řídící výbor
Odměny členů statutárních orgánů	22	3	0
Ostatní krátkodobé zaměstnanecké požitky	5	5	0
Požítky po skončení pracovního poměru	0	0	0
Celkem	27	8	0
Počet členů klíčového managementu	5	6	6

29.9. Vztahy se společnostmi kontrolovanými státem

Společnost je stoprocentně vlastněná a ovládaná státem Česká republika. V souladu s výjimkou uvedenou ve standardu IAS 24 Zveřejnění spřízněných stran, Společnost nezveřejňuje kvantitativní informace týkající se individuálně nevýznamných transakcí se státem a společnostmi kontrolovanými nebo společně kontrolovanými státem nebo ve kterých má stát podstatný vliv. Níže jsou uvedeny individuálně významné transakce s těmito společnostmi, které se Společnost podařilo identifikovat: úhrady závazku veřejné služby (kraje a Ministerstvo dopravy) a transakce se státní organizací SŽ.

Úhrady závazku veřejné služby

Nákladové riziko je spojeno s náklady, které musí dopravce vynaložit za účelem zajištění provozu veřejné dopravy vyžádané objednatelem. V rámci rizika nákladů se předně jedná o riziko provozních nákladů, které lze z pohledu dopravce chápat jako riziko rozdílu mezi náklady, s nimiž dopravce kalkuloval v nabídce na provozování veřejné dopravy předložené objednateli, a náklady skutečně vynaloženými dopravcem během plnění smlouvy. Rizika provozních nákladů mohou být jak vnější, která dopravce není schopen ovlivnit (jako např. růst cen pohonných hmot, změna cen náhradních dílů, dodatečné náklady z důvodu dopravních výluk a mimořádností, změny v legislativě a daňových předpisech apod.), tak vnitřní, která dopravce může ovlivnit (např. řádná údržba vozidlového parku, efektivní nastavení vnitřních procesů, výše mezd apod.).

Výnosové riziko odpovídá riziku tržeb z přepravy cestujících a lze je chápat jako rozdíl mezi příjmy předpokládanými před uzavřením smlouvy a příjmy skutečně dosaženými dopravcem za dobu trvání smlouvy. Klíčovou složkou výnosového rizika je riziko poptávky po přepravních službách poskytovaných dopravcem ze strany cestujících.

S ohledem na způsob rozdělení rizik Společnost uzavírá s objednateli veřejné dopravy smlouvy v tzv. režimech „brutto“ a „netto“. Smlouvy v režimu „brutto“ mají nákladová rizika a příležitosti rozdělena mezi dopravce a objednatele, výnosová rizika a příležitosti jsou výhradně na straně objednatele. Smlouvy v režimu „netto“ mají nákladová a výnosová rizika i příležitosti rozdělena mezi dopravce a objednatele. Objednatel nese rizika a příležitosti za výši tržeb IDS, které dopravce nemůže ovlivnit, dopravce za ostatní tržby. Pokud se smlouva neodvolává na uplatňování tarifu IDS, pak veškerá rizika a příležitosti tržeb nese dopravce. Veškeré smlouvy s Ministerstvem dopravy jsou v režimu „netto“.

(údaje v mil. Kč)

Výnosy a kompenzace	Protistrana	2022	2021
Výnosy z pronájmu nemovitostí	SŽ	19	21
Úhrada za náhradní autobusovou dopravu ^{*)}	SŽ	1 094	479
Ostatní výnosy	SŽ	218	124
Úhrady od objednatelů veřejné služby – ze státního rozpočtu	stát – MD	4 534	4 362
Výnosy z kompenzací slev jízdného 50 % ^{*)}	stát – MD	1 616	1 464
Úhrady od objednatelů veřejné služby z rozpočtu krajů – smlouvy „brutto“	kraje	4 487	4 437
Úhrady od objednatelů veřejné služby z rozpočtu krajů – smlouvy „netto“	kraje	7 818	7 730
Kompenzace jízdného – Ukrajina	stát	71	0

^{*)} Tato úhrada kompenzuje náklady na náhradní autobusovou dopravu. Náklady na náhradní autobusovou dopravu v poznámce 7. jsou po této kompenzaci uvedeny netto.

^{**)} Od 1. 4. 2022 se snížily kompenzace slev jízdného pro děti od 6 do 18 let, studenty do 26 a seniory nad 65 let ze 75 % na 50 %.

(údaje v mil. Kč)

Náklady	Protistrana	2022	2021
Použití dopravní cesty a přidělená kapacita dráhy	SŽ	1 803	1 839
Spotřeba elektrické trakční energie	SŽ	2 623	1 523
Ostatní náklady	SŽ	299	253

(údaje v mil. Kč)

Pohledávky	Protistrana	31.12.2022	31.12.2021
Úhrada za náhradní autobusovou dopravu	SŽ	66	0
Kompenzace za bezdůvodné obohacení (poznámka 20.)	SŽ	557	426
Podpora – POZE (poznámka 7.)	SŽ	253	0
Kompenzace slev jízdného 50 %	stát – MD	100	116
Závazek veřejné služby	kraje	356	276

(údaje v mil. Kč)

Závazky	Protistrana	31.12.2022	31.12.2021
Použití dopravní cesty a přidělená kapacita dráhy	SŽ	417	184
Spotřeba elektrické trakční energie	SŽ	89	0
Závazek veřejné služby	stát – MD	42	50
Závazek veřejné služby	kraje	322	191
Závazky z leasingu	SŽ	170	189

Státní instituce, podniky a další strany kontrolované státem využívají služby poskytované Společností za podmínek platných pro ostatní zákazníky. Na straně nákladů Společnost nakupuje některé služby a jiné dodávky (voda, energie atd.) od společností kontrolovaných státem za podmínek platných pro ostatní spotřebitele.

V roce 2022 čerpala Společnost od MD v souvislosti s pandemií covid-19 pouze dotaci v rámci programu Antivirus ve výši 10 mil. Kč (2021: 71 mil. Kč), která byla vykázána jako snížení osobních nákladů (poznámka 8.). V roce 2021 přijala Společnost navíc ještě dotaci v souvislosti s náhradou škody spojenou s covid-19 ve výši 598 mil. Kč, která byla vykázána v ostatních provozních výnosech (poznámka 6.).

V roce 2022 Společnost vykázala v individuálním výkazu o finanční situaci jako snížení pořizovací hodnoty dlouhodobých aktiv dotace od MD ve výši 803 mil. Kč (2021: 398 mil. Kč). Pohledávky a závazky z titulu dotací na pořízení majetku jsou vykázány na řádcích Ostatní aktiva (poznámka 22.) a Ostatní závazky a smluvní závazky (poznámka 28.).

30. Operativní leasing

Smlouvy o operativním leasingu, kdy Společnost vystupuje jako pronajímatel, se vztahují k investicím do nemovitostí a k movitému majetku ve vlastnictví Společnosti s různou dobou pronájmu.

Analýza splatnosti nediskontovaných plateb z nevypověditelných smluv o operativním leasingu:

(údaje v mil. Kč)	31.12.2022	31.12.2021
1. rok	50	48
2. rok	52	49
3. rok	54	50
4. rok	57	51
5. rok	59	52
Více než 5 let	0	54
Celkem	272	304

Výnosy z operativního leasingu vykazané v roce 2022 v zisku nebo ztrátě činily 370 mil. Kč (v roce 2021: 367 mil. Kč), z toho výnosy z investic do nemovitostí v roce 2022 činily 298 mil. Kč (v roce 2021: 275 mil. Kč).

Přímé provozní náklady spojené s investicemi do nemovitostí v roce 2022 představovaly 164 mil. Kč (v roce 2021: 128 mil. Kč).

31. Smluvní závazky k výdajům

K datu individuální účetní závěrky má Společnost uzavřené smlouvy na nákup pozemků, budov a zařízení ve výši 47 302 mil. Kč (2021: 31 923 mil. Kč), z nichž 13 897 mil. Kč již bylo k 31. 12. 2022 uhrazeno (k 31. 12. 2021: 7 835 mil. Kč).

(údaje v mil. Kč)	31.12.2022	31.12.2021
Neuhrazené dodávky sjednané pro příští rok	1 823	1 943
Neuhrazené dodávky sjednané pro roky následující	31 582	22 145
Celkem	33 405	24 088

Podstatnou část závazků k výdajům k 31. 12. 2022 ve výši 33 046 mil. Kč (2021: 23 573 mil. Kč) představují investice do železničních kolejových vozidel.

32. Podmíněné závazky a podmíněná aktiva

Společnost vlastní 1% majetkový podíl ve společnosti EUROFIMA. Akcionáři společnosti jsou evropští národní železniční dopravci a smyslem této společnosti je získávat zdroje na financování nákupu kolejových vozidel. Podle článku 5 Stanov je splaceno pouze 20 % hodnoty majetkového podílu s tím, že splacení zbývajících 80 % může společnost EUROFIMA požadovat po svých akcionářích podle potřeby na základě rozhodnutí správní rady. Nominální hodnota nesplacených akcií je k 31. 12. 2022 a 31. 12. 2021 ve výši 20,8 mil. CHF (510 mil. Kč k 31. 12. 2022, 501 mil. Kč k 31. 12. 2021). K 31. 12. 2022 považuje vedení ČD pravděpodobnost, že bude Společnost vyzvána k úhradě nominální hodnoty nesplacené části podílu, za nízkou.

Celkové náklady na sanace v roce 2022 činily 20 mil. Kč (2021: 23 mil. Kč). Společnost si není vědoma ekologických zátěží, které by překračovaly legislativní limity a svým charakterem ohrožovaly lidské zdraví či majetek třetích osob. Vedení Společnosti jednající s řádnou manažerskou péčí si není vědomo žádné odpovědnosti vyplývající z legislativních požadavků v souvislosti s ekologickými zátěžemi.

32.1. Soudní spory

32.1.1. Žaloba LEO Express na náhradu škody

V červenci 2014 byla společností LEO Express podána žaloba na náhradu škody v částce přibližně 419 mil. Kč s příslušenstvím, která měla být údajně způsobena společností LEO Express ze strany ČD jejich cenovou politikou. Soud v prvním stupni žalobu LEO Express zamítl. V závěru prosince 2016 pak společnost LEO Express podala proti společnosti ČD novou žalobu na částku přibližně 434 mil. Kč s příslušenstvím, a to z obdobného důvodu. V březnu 2018 Vrchní soud v Praze zrušil rozsudek, kterým byla zamítnuta první žaloba LEO Express na náhradu škody, a věc vrátil zpět Městskému soudu v Praze k dalšímu řízení. První žalobou se LEO Express domáhá, po částečném zpětvzetí, zaplacení přibližně 34 mil. Kč a druhou žalobou zaplacení přibližně 434 mil. Kč. Řízení bylo přerušeno do rozhodnutí Evropské komise ve věci údajného zneužití dominantního postavení na lince Praha – Ostrava, popsaného v poznámce 26.1. Společnosti Leo Express Global a Leo Express s.r.o. dále svými dopisy ze dne 12. července 2021 vyzvaly ČD, aby jim uhradily nad rámec výše uvedených nároků též další údajně vzniklou újmu, za období (i) od 1. června 2014 do 31. prosince 2017 v tvrzené výši 1 202 mil. Kč (spol. Leo Express Global) a (ii) od 1. ledna 2018 do 31. prosince 2019 v tvrzené výši 491 mil. Kč (spol. Leo Express s.r.o.). I tato újma by se údajně měla týkat tvrzeného protisoutěžního jednání ČD, přičemž ve výzvě k úhradě není uvedena žádná bližší specifikace nároků ani způsob, jakým byla tato údajná výše újmy vyčíslena. V reakci na tyto dopisy ČD odmítly jakékoliv porušení právních předpisů, a tedy i údajnou povinnost k náhradě škody. ČD nemají informaci, že by skupina Leo Express tyto údajné nároky uplatnila u soudu.

V roce 2022 Městský soud připustil k návrhu žalobce připuštěno, aby do řízení jako žalobce namísto současného žalobce, tzn. společnosti LEO Express Global a.s. vstoupila společnost LEO Mobility s.r.o. (v žalobě na částku 34 mil. Kč) a pan L. Novotný (v žalobě na částku 434 mil. Kč), proti tomuto usnesení podaly ČD odvolání. Nicméně s ohledem na zastavení řízení před EK ČD zvyšují predikci možného úspěchu ve sporu. Vedení Společnosti předpokládá, že po zastavení řízení ze strany Evropské komise, budou vnitrostátní soudy v obnoveném řízení reflektovat pozitivně zastavení řízení ze strany EK ve prospěch ČD. Podle názoru vedení Společnosti, není pravděpodobné, že Společnosti v této souvislosti vznikne závazek a tudíž není tvořena rezerva.

32.1.2. Žaloba společnosti Regiojet k zaplacení náhrady újmy

Společnost Regiojet zaslala ČD předžalobní výzvu k zaplacení náhrady újmy datovanou 10. 4. 2015, ve které požadovala úhradu v celkové výši přibližně 717 mil. Kč. K údajné újmě mělo dojít domnělým protiprávním jednáním ČD při provozu linky Praha – Ostrava, spočívajícím v uplatňování podnákladových cen. ČD újmu uhradit odmítly. Společnost Regiojet podala žalobu, kterou se domáhá úhrady částky cca 717 mil. Kč s příslušenstvím. V rámci projednávání věci

v prvním stupni soud řízení přerušil do doby, než EK rozhodne ve věci údajného zneužití dominantního postavení na lince Praha – Ostrava, popsaného v poznámce 26.1. S ohledem na zastavení řízení před EK v září 2022 ČD zvyšují predikci možného úspěchu ve sporu. Vedení Společnosti předpokládá, že po zastavení řízení ze strany Evropské komise, budou vnitrostátní soudy v obnoveném řízení reflektovat pozitivně zastavení řízení ze strany EK ve prospěch ČD. Podle názoru vedení Společnosti, není pravděpodobné, že Společnosti v této souvislosti vznikne závazek a tudíž není tvořena rezerva.

32.1.3. Žaloba společnosti RegioJet na vrácení údajné nedovolené veřejné podpory (žalovaní ČD, a.s., SŽ, s.o., ČR zastoupená Ministerstvem dopravy ČR)

Žaloba podaná v dubnu 2015 společností RegioJet na vrácení cca 7 mld. Kč plus úroky z prodlení kvůli údajné nedovolené veřejné podpoře. O tuto částku byl údajně nadhodnocen majetek „mrtvá dopravní cesta“, kterou v roce 2008 převedly ČD na SŽ za 12 mld. Kč. Jak soud prvního, tak soud druhého stupně rozhodl ve prospěch ČD, rozsudek nabyl právní moci dne 30. 11. 2020. Ve lhůtě pro podání mimořádného opravného prostředku (dovolání) podala společnost RegioJet dovolání k Nejvyššímu soudu, řízení probíhá.

32.1.4. Žaloba společnosti CB Station Development, a.s. proti ČD

Jedná se o nemovitostní projekt, v rámci kterého byly na ČD podány 3 žaloby od společností Station CB a EZ Holding. Žaloby směřují na určení povinnosti ČD uzavřít se žalobci kupní smlouvy na základě předchozí smlouvy o budoucí smlouvě. Nelze vyloučit ani nárokování smluvní pokuty ve výši 100 mil. Kč a jiné újmy (škody, předsmmluvní odpovědnosti). Žaloba proti ČD byla soudem prvního stupně zamítnuta, ze strany CB Station Development, a.s. bylo proti rozhodnutí podáno odvolání. Vzhledem k tomu, že podle vedení Společnosti není v současné době pravděpodobné, že k vyrovnání závazku bude nezbytný odtok finančních prostředků, nebyla tvořena rezerva.

33. Finanční nástroje

33.1. Řízení kapitálu

Hlavním cílem Společnosti při řízení kapitálové struktury je udržovat dlouhodobě udržitelnou míru zadlužení a rating na investičním stupni. Ratingová agentura posuzuje v rámci své metodiky míru zadlužení pomocí ukazatele dluh/EBITDA. Pro aktuální stupeň ratingu je indikovaná hodnota ukazatele sestaveného na základě konsolidovaných údajů na úrovni 6. Plnění ukazatele a možný dopad jeho hodnoty na rating společnosti komentuje agentura každoročně ve svém výroku, který je veřejně dostupný na webových stránkách Společnosti. Společnost používá jako zdroj dlouhodobého financování především emise dluhopisů a čerpání dlouhodobých investičních úvěrů.

Strukturu kapitálu Společnosti tvoří čistý dluh (výpůjčky snížené o peněžní prostředky a peněžní ekvivalenty) a vlastní kapitál Společnosti (zahrnuje základní kapitál, fondy a nerozdělenou ztrátu).

(údaje v mil. Kč)

Čistý dluh		31.12.2022	31.12.2021
Úvěry, půjčky a závazky z leasingu	25	49 769	33 337
Peněžní prostředky a peněžní ekvivalenty	23	-6 711	-1 666
Čistý dluh celkem		43 058	31 671
Vlastní kapitál			
Základní kapitál	24	20 000	20 000
Kapitálové fondy	24	17 341	18 641
Nerozdělená ztráta	24	-3 936	-3 633
Vlastní kapitál celkem		33 405	35 008
Řízený kapitál celkem		76 463	66 679

Na Společnost se nevztahují žádné kapitálové požadavky stanovené externími subjekty.

Představenstvo a dozorčí rada Společnosti jsou pravidelně informováni o vývoji zadlužení. Jakékoli dodatečné zadlužení podléhá jejich souhlasu.

33.2. Třídy finančních nástrojů

(údaje v mil. Kč)

Klasifikace finančních aktiv	Třída finančních aktiv		31.12.2022	31.12.2021
Finanční aktiva oceňovaná v naběhlé hodnotě	Pohledávky z obchodních vztahů	20	2 268	1 660
	Peněžní prostředky a peněžní ekvivalenty	23	6 711	1 666
	Pohledávky z finančního leasingu	21	78	80
	Úvěry a cash pooling ve skupině ČD	21	355	464
	Ostatní	21	639	633
Finanční aktiva oceněná reálnou hodnotou do zisku nebo ztrát	Finanční deriváty použité v zajišťovacím účetnictví *)	21	340	1 407
Finanční aktiva oceňovaná reálnou hodnotou do ostatního úplného výsledku hospodaření	Finanční aktiva v reálné hodnotě vykázané v ostatním úplném výsledku	21	333	390
	Celkem		10 724	6 300

(údaje v mil. Kč)

Klasifikace finančních závazků	Třída finančních závazků		31.12.2022	31.12.2021
Finanční závazky v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty	Finanční deriváty použité v zajišťovacím účetnictví *)	27	1 524	495
	Finanční deriváty ostatní	27	0	53
Finanční závazky oceňované v naběhlé hodnotě	Úvěry, půjčky a závazky z leasingu	25	49 769	33 337
	Závazky z obchodních vztahů		3 884	6 647
	Ostatní	27	214	187
	Celkem		55 391	40 719

*) Za předpokladu, že je zajištění účinné, jsou změny reálné hodnoty zajišťovacího nástroje prvotně vykázaný v ostatním úplném výsledku (poznámka 24.2.3.).

Výnosy z jednotlivých tříd finančních aktiv jsou následující:

(údaje v mil. Kč)	2022	2021	Vykázaný na řádku výkazu zisků a ztrát
Úroky z peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů	36	8	Finanční výnosy
Úroky z cash poolingů a z poskytnutých úvěrů	26	18	Finanční výnosy
Úroky z pohledávek z finančního leasingu	20	18	Finanční výnosy
Dividendy z kapitálových investic	2	1	Ostatní provozní výnosy
Celkem	84	45	

Ztráty ze snížení hodnoty finančních aktiv jsou uvedeny v poznámce 20. Pohledávky z obchodních vztahů a v poznámce 33.8. Řízení kreditního rizika.

33.3. Reálná hodnota finančních nástrojů

(údaje v mil. Kč)

Finanční aktiva	Úroveň	Reálná hodnota 31.12.2022	Účetní hodnota 31.12.2022	Reálná hodnota 31.12.2021	Účetní hodnota 31.12.2021
Oceněné reálnou hodnotou		673	673	1 797	1 797
Finanční deriváty použité v zajišťovacím účetnictví	Úroveň 2	340	340	1 407	1 407
Finanční aktiva v reálné hodnotě vykázané v ostatním úplném výsledku	Úroveň 3	333	333	390	390
Oceněné naběhlou hodnotou		531	568	842	917
Úvěry ve Skupině ČD	Úroveň 2	177	177	270	310
Pohledávky z finančního leasingu	Úroveň 2	78	78	80	80
Ostatní finanční aktiva – dlouhodobé	Úroveň 2	276	313	492	527
Celkem		1 204	1 241	2 639	2 714

(údaje v mil. Kč)

Finanční závazky	Úroveň	Reálná hodnota 31.12.2022	Účetní hodnota 31.12.2022	Reálná hodnota 31.12.2021	Účetní hodnota 31.12.2021
Oceněné reálnou hodnotou		1 524	1 524	548	548
Finanční deriváty použité v zajišťovacím účetnictví	Úroveň 2	1 524	1 524	495	495
Finanční deriváty ostatní	Úroveň 2	0	0	53	53
Oceněné naběhlou hodnotou		45 943	48 225	32 145	31 984
Vydané dluhopisy	Úroveň 2	5 517	6 236	7 911	7 373
Vydané dluhopisy (veř. obchodované)	Úroveň 1	32 477	33 930	22 388	22 443
Úvěry *)	Úroveň 2	7 818	7 888	1 716	2 008
Ostatní finanční závazky - dlouhodobé	Úroveň 2	131	171	130	160
Celkem		47 467	49 749	32 693	32 532

*) Reálná hodnota variabilně úročených úvěrů je přibližně shodná s účetní hodnotou těchto úvěrů.

Peněžní prostředky a peněžní ekvivalenty, pohledávky a závazky z obchodních vztahů, pohledávky a závazky z cash poolingů, ostatní krátkodobá finanční aktiva a ostatní krátkodobé finanční závazky nejsou v tabulce uvedené, protože jejich reálná hodnota je přibližně shodná s účetní hodnotou z důvodu jejich krátkodobé splatnosti.

Během roku 2022 a 2021 nedošlo k přesunům finančních nástrojů mezi jednotlivými úrovněmi.

33.3.1. Oceňovací postupy použité pro stanovení reálné hodnoty

Reálné hodnoty finančních aktiv a finančních závazků, které jsou oceňovány reálnou hodnotou, se určují takto:

- Reálná hodnota investic do kapitálových nástrojů oceňovaných reálnou hodnotou do ostatního úplného výsledku byla odhadnuta pomocí přístupu založeného na čistých aktivech. K 31. prosinci 2022 a 2021 vedení Společnosti analyzovalo auditované účetní závěrky společnosti, do níž bylo investováno, a dospělo k závěru, že její reálná hodnota se přibližně rovná účetní hodnotě jejích čistých aktiv.
- Reálná hodnota úrokových swapů je vypočítána pomocí oceňovacího modelu založeného na diskontovaných budoucích peněžních tocích.
- Reálná hodnota meziměnových úrokových swapů je vypočítána pomocí oceňovacího modelu založeného na diskontovaných budoucích peněžních tocích v příslušných měnách.
- Reálná hodnota měnových swapů je vypočítána pomocí oceňovacího modelu založeného na diskontovaných výnosových křivkách a swapových bodech pro příslušné měny.

Reálné hodnoty finančních aktiv a finančních závazků, které nejsou oceňovány reálnou hodnotou, ale jejich zveřejnění je vyžadováno, se určují takto:

- reálná hodnota dluhopisů je určena na základě kótovaných tržních cen, pokud existují. Pokud nejsou k dispozici kótované tržní ceny, stanoví se reálná hodnota modelem na základě kótovaných tržních cen srovnatelných dluhopisů;
- reálná hodnota ostatních dlouhodobých finančních aktiv a závazků je vypočítána pomocí metody diskontovaných peněžních toků.

Budoucí peněžní toky se diskontují s použitím diskontní sazby odvozené z přírůstkové výpůjční úrokové míry.

33.3.2. Ocenění reálnou hodnotou vykázanou v individuálním výkazu o finanční situaci

Finanční nástroje oceněné reálnou hodnotou jsou rozděleny do úrovní 1 až 3 podle míry, do níž je možné reálnou hodnotu zjistit či ověřit:

- ocenění reálnou hodnotou na úrovni 1 jsou ocenění, která vycházejí z neupravených kótovaných cen stejných aktiv či závazků na aktivních trzích;
- ocenění reálnou hodnotou na úrovni 2 jsou ocenění, která vycházejí z jiných vstupů než kótovaných cen využívaných na úrovni 1; tyto informace je možné získat u aktiva nebo závazku přímo (tzn. ceny) nebo nepřímo (tzn. údaje odvozené z cen);
- ocenění reálnou hodnotou na úrovni 3 jsou ocenění, která vycházejí z oceňovacích technik, jež využívají informace o aktivu nebo závazku, které nejsou odvozeny ze zjistitelných tržních dat (neověřitelné vstupy).

Investice do kapitálových nástrojů oceňovaných reálnou hodnotou do ostatního úplného výsledku k 31. prosinci 2022 a 31. prosinci 2021 jsou zahrnuty do úrovně 3. Všechny ostatní finanční nástroje oceňované reálnou hodnotou k 31. prosinci 2022 a 31. prosinci 2021 jsou zahrnuty do úrovně 2.

33.3.3. Sesouhlasení ocenění finančních nástrojů oceněných reálnou hodnotou na úrovni 3

V následující tabulce jsou uvedena finanční aktiva oceněná reálnou hodnotou na úrovni 3:

(údaje v mil. Kč)	Investice do kapitálových nástrojů
Stav k 1. lednu 2021	414
Celkové zisky nebo ztráty:	-24
<i>v hospodářském výsledku</i>	-25
<i>v ostatním úplném výsledku</i>	1
Stav k 31. prosinci 2021	390
Celkové zisky nebo ztráty:	-49
<i>v hospodářském výsledku</i>	25
<i>v ostatním úplném výsledku</i>	-74
Převod z finančních nástrojů úrovně 3 ^{*)}	-8
Stav k 31. prosinci 2022	333

^{*)} Přesun investice ve společnosti ČD Reality, a. s. do Investic do dceřiných, přidružených společností a společných podniků (poznámka 18.).

33.4. Cíle řízení finančního rizika

Společnost řídí finanční rizika prostřednictvím interních zpráv o rizicích, které obsahují analýzu rizik podle významnosti. Finanční rizika zahrnují tržní rizika (měnové, úrokové a komoditní riziko), kreditní riziko a riziko likvidity.

33.5. Řízení měnového rizika

Společnost provádí určité transakce denominované v cizí měně, ze kterých vyplývá riziko spojené s fluktuací měnových kurzů. Jedná se zejména o příjmy z mezinárodní přepravy, vydané dluhopisy, termínované vklady a depozitní směnky a nákupy kolejových vozidel v cizí měně. V souladu se schválenou strategií řízení rizik Společnost zajišťuje očekávané platby v cizí měně tak, aby velikost otevřené rizikové pozice nepřesáhla limit stanovený na dané období výběrem pro řízení rizik a schválený představenstvem Společnosti. Cílem managementu je zajistit proti měnovému riziku minimálně 90 % veškerého dlouhodobého financování v cizí měně.

Zůstatková hodnota finančních aktiv a finančních závazků Společnosti denominovaných v cizí měně bez vlivu měnového zajištění ke konci účetního období je uvedena v následující tabulce:

(údaje v mil. Kč)

31.12.2022	EUR	Ostatní	Celkem
Finanční aktiva	7 264	2	7 266
Finanční závazky	-41 985	0	-41 985
Celkem	-34 721	2	-34 719

(údaje v mil. Kč)

31.12.2021	EUR	Ostatní	Celkem
Finanční aktiva	844	2	846
Finanční závazky	-31 013	-2	-31 015
Celkem	-30 169	0	-30 169

Informace o nominální a účetní hodnotě zajišťovacích nástrojů zajišťujících měnové riziko jsou uvedeny u popisu jednotlivých zajišťovacích vztahů v poznámkách 33.5.2. a 33.5.3.

33.5.1. Citlivost na kurzové změny

Expozice vůči měnovým rizikům se měří analýzou citlivosti. Společnost je vystavena měnovému riziku z důvodu:

- změny účetní hodnoty monetárních položek denominovaných v cizích měnách;
- změny reálné hodnoty uzavřených finančních derivátů.

Následující tabulky ukazují, jaký dopad na zisk (ztrátu) a ostatní úplný výsledek by mělo posílení a oslabení české měny o 1 Kč vůči EUR. Pozitivní hodnota indikuje nárůst zisku (snížení ztráty) a ostatního úplného výsledku, negativní hodnota indikuje pokles zisku (nárůst ztráty) a ostatního úplného výsledku:

(údaje v mil. Kč)	Posílení české měny o 1 Kč vůči EUR		Oslabení české měny o 1 Kč vůči EUR	
	2022	2021	2022	2021
Přepočet položek v cizí měně na konci období	1 440	1 214	-1 440	-1 214
Změna reálné hodnoty derivátů na konci období	-790	-897	790	897
Celkem dopad na zisk/ ztrátu za období před zdaněním	650	317	-650	-317
Změna dopadu na daň vykázanou v zisku/ ztrátě	-123	-60	123	60
Celkem dopad na zisk/ ztrátu po zdanění	527	257	-527	-257
Změna reálné hodnoty derivátů na konci období *)	27	-83	-27	83
Celkem dopad na ostatní úplný výsledek (před zdaněním)	27	-83	-27	83
Změna dopadu na daň vykázanou v ostatním úplném výsledku	-5	16	5	-16
Celkem dopad na ostatní úplný výsledek po zdanění	22	-67	-22	67

*) Finanční deriváty použité v zajišťovacím účetnictví.

33.5.2. Meziměnové úrokové swapy

Společnost v souladu s požadavky na řízení měnového rizika uzavřela meziměnové úrokové swapy, které snižují riziko vyplývající z dluhopisového financování v EUR se zajišťovacím poměrem 1:1.

Ekonomický vztah mezi zajišťovacím nástrojem a zajišťovanou položkou je popsán podle následujících parametrů:

- Nominální hodnoty swapů jsou stejné jako nominální hodnoty příslušného objemu dluhopisu.
- Obě transakce jsou sjednány ve stejných měnách.
- Splatnosti úrokových plateb ze swapů a úrokových plateb z dluhopisu jsou identické.
- Swapy byly sjednány za tržní cenu (bez platby prémie), reálná hodnota derivátů v den sjednání je nulová.
- Součástí swapů nejsou žádná ujednání o omezení dohodnuté úrokové sazby (vložené úrokové opce).
- Společnost předpokládá, že nedojde k předčasnému splacení dluhopisu.

Zdroje neefektivnosti zajišťovacího vztahu jsou identifikovány následovně:

- ve výrazném poklesu úvěruschopnosti své či u protistrany;
- v načasování plateb ze zajištěné položky;
- ve vypovězení meziměnového úrokového swapu protistranou.

Tabulka uvádí podmínky smluv o meziměnových úrokových swapech, které byly ke konci účetního období otevřené:

31.12.2022	Nominální hodnota (mil. EUR)	Průměrná inkasovaná úroková sazba (roční)	Nominální hodnota (mil. Kč)	Průměrná placená úroková sazba (roční)	Reálná hodnota aktiv (závazků) v mil. Kč
Do 1 roku	755	2,01 %	-19 927	2,97 %	-361
Od 1 do 5 let	755	2,11 %	-18 304	3,13 %	-743
5 let a více	166	3,45 %	-4 597	3,63 %	-200
Celkem					-1 304

31.12.2021	Nominální hodnota (mil. EUR)	Průměrná inkasovaná úroková sazba (roční)	Nominální hodnota (mil. Kč)	Průměrná placená úroková sazba (roční)	Reálná hodnota aktiv (závazků) v mil. Kč
Do 1 roku	792	2,00 %	-20 963	2,92 %	-285
Od 1 do 5 let	755	2,02 %	-19 927	3,05 %	685
5 let a více	166	3,45 %	-4 597	3,63 %	470
Celkem					870

Směny plateb v rámci meziměnových úrokových swapů a kupónové platby z vydaných dluhopisů nastávají současně a částka kumulovaná ve vlastním kapitálu se reklasifikuje do finančních nákladů v období, ve kterém kupónové platby z vydaných dluhopisů ovlivňují zisk nebo ztrátu.

Změna reálné hodnoty zajišťované položky se pro účely stanovení účinnosti rovná změně reálné hodnoty zajišťovacího nástroje, protože zajišťovací vztahy byly plně účinné.

Všechny zajišťovací vztahy byly ke konci roku 2022 a 2021 100% efektivní.

Očekávaná realizace zajišťovaných položek meziměnovými úrokovými swapy

Očekávané zajištěné peněžní toky z cizoměnových dluhopisů jsou uvedeny v poznámce 33.9.1. v tabulkách se zbytkovou smluvní dobou splatnosti finančních závazků v řádku Nástroje s fixní úrokovou sazbou.

33.5.3. Měnové swapy

Společnost v souladu s požadavky na řízení měnového rizika uzavřela dlouhodobé měnové swapy, které snižují riziko vyplývající z dluhopisového financování v EUR se zajišťovacím poměrem 1:1.

Ekonomický vztah mezi zajišťovacím nástrojem a zajišťovanou položkou je popsán podle následujících parametrů:

- Nominální hodnoty swapů jsou stejné jako nominální hodnoty příslušného objemu dluhopisu.
- Obě transakce jsou sjednány ve stejných měnách.
- Swapy byly sjednány za tržní cenu (bez platby prémie), reálná hodnota derivátů v den sjednání je nulová.
- Společnost předpokládá, že nedojde k předčasnému splacení dluhopisu.

Zdroje neefektivnosti zajišťovacího vztahu jsou identifikovány následovně:

- ve výrazném poklesu úvěruschopnosti své či u protistrany;
- v načasování plateb ze zajištěné položky;
- ve vypovězení měnového swapu protistranou.

Společnost klasifikovala tyto swapy jako zajištění reálné hodnoty.

Společnost v roce 2021 dále uzavřela krátkodobé měnové swapy, které byly vykázány jako finanční deriváty ostatní. K 31. 12. 2022 jsou všechny uzavřené měnové swapy klasifikovány jako zajišťovací.

Tabulka uvádí podmínky smluv o měnových swapech, které byly ke konci účetního období otevřené:

31.12.2022	Průměrný sjednaný kurz (CZK/EUR)	Jistina	Reálná hodnota v mil. Kč
Do 1 roku	26,41	30 mil. EUR	-56
Celkem			-56

31.12.2021	Průměrný sjednaný kurz (CZK/EUR)	Jistina	Reálná hodnota v mil. Kč
Do 1 roku	25,72	70 mil. EUR	-54
Od 1 do 5 let	26,41	30 mil. EUR	6
Celkem			-48

Změna reálné hodnoty zajišťované položky se pro účely stanovení účinnosti rovná změně reálné hodnoty zajišťovacího nástroje, protože zajišťovací vztahy byly plně účinné.

Všechny zajišťovací vztahy byly 100% efektivní ke konci roku 2022 a 2021.

Očekávané zajištěné peněžní toky z cizoměnových dluhopisů jsou uvedeny v poznámce 33.9.1. v tabulkách se zbytkovou smluvní dobou splatnosti finančních závazků v řádku Nástroje s fixní úrokovou sazbou.

33.6. Řízení úrokového rizika

Společnost řídí úrokové riziko tak, že udržuje vhodnou kombinaci financování s fixními a variabilními sazbami a uzavírá smlouvy o úrokových swapech tak, aby velikost otevřené rizikové pozice nepřesáhla limit stanovený na dané období výborem pro řízení rizik a schválený představenstvem Společnosti. Cílem managementu je zajistit proti úrokovému riziku alespoň 90 % dlouhodobého financování s pohyblivou úrokovou sazbou.

33.6.1. Analýza citlivosti na změny úrokových sazeb

Expozice vůči změně úrokových sazeb se měří analýzou citlivosti. Společnost je vystavena úrokovému riziku z důvodu:

- změny úrokových nákladů z úvěrů a leasingu s variabilní sazbou;
- změny reálné hodnoty uzavřených finančních derivátů.

Následující tabulka ukazuje, jaký dopad na zisk (ztrátu) za období a ostatní úplný výsledek by mělo zvýšení/snížení úrokových sazeb o 100 bazických bodů. Pozitivní hodnota indikuje nárůst zisku (snížení ztráty) a ostatního úplného výsledku, negativní hodnota indikuje pokles zisku (nárůst ztráty) a ostatního úplného výsledku:

(údaje v mil. Kč)	Zvýšení úrokových sazeb o 100 baz. bodů		Snížení úrokových sazeb o 100 baz. bodů	
	2022	2021	2022	2021
Úroky z úvěrů a leasingu s variabilní sazbou za období	-67	-20	67	20
Celkem dopad na zisk/ ztrátu za období (před zdaněním)	-67	-20	67	20
Změna dopadu na daň vykázanou v zisku/ ztrátě	13	4	-13	-4
Celkem dopad na zisk/ ztrátu po zdanění	-54	-16	54	16
Změna reálné hodnoty derivátů na konci období *)	127	-46	-134	50
Celkem dopad na ostatní úplný výsledek (před zdaněním)	127	-46	-134	50
Změna dopadu na daň vykázanou v ostatním úplném výsledku	-24	9	25	-9
Celkem dopad na ostatní úplný výsledek po zdanění	103	-37	-109	41

*) Finanční deriváty použité v zajišťovacím účetnictví.

33.6.2. Úrokové swapy

Společnost v souladu s požadavky na řízení úrokového rizika uzavřela úrokové swapy, které snižují riziko vyplývající z variabilně úročeného úvěru. Zajišťovací poměr úrokových swapů je stanoven 1:1.

Ekonomický vztah mezi zajišťovacím nástrojem a zajišťovanou položkou je popsán podle následujících parametrů:

- Nominální hodnota swapů je stejná jako nominální hodnota variabilně úročeného úvěru.
- Obě transakce jsou sjednány ve stejných měnách.
- Splatnosti úrokových plateb ze swapů a úrokových plateb z variabilně úročených úvěrů jsou identické.
- Swapy byly sjednány za tržní cenu (bez platby prémie), reálná hodnota derivátů v den sjednání je nulová.
- Součástí swapů nejsou žádná ujednání o omezení dohodnuté úrokové sazby (vložené úrokové opce).
- Společnost předpokládá, že nedojde k předčasnému splacení úvěrů.

Zdroje neefektivnosti zajišťovacího vztahu jsou identifikovány následovně:

- v předčasném splacení úvěru;
- ve vypovězení úrokového swapu protistranou;
- ve výrazném poklesu úvěruschopnosti Společnosti či u protistrany.

Tabulka uvádí podmínky smluv o úrokových swapech, které byly ke konci účetního období otevřené:

	Zajištění úrokových plateb z	Průměrná sjednaná fixní úroková sazba	Jistina	Reálná hodnota v mil. Kč k 31.12.2022
Do 1 roku	úvěrů	3,70 %	2 714 mil. Kč	93
Od 1 do 5 let	úvěrů	3,69 %	2 418 mil. Kč	75
5 let a více	úvěrů	3,65 %	1 256 mil. Kč	8
Celkem				176

	Zajištění úrokových plateb z	Průměrná sjednaná fixní úroková sazba	Jistina	Reálná hodnota v mil. Kč k 31.12.2021
Do 1 roku	úvěrů	2,66 %	1 000 mil. Kč	9
Od 1 do 5 let	úvěrů	2,66 %	857 mil. Kč	30
5 let a více	úvěrů	2,66 %	286 mil. Kč	-2
Celkem				37

Společnost uhradí rozdíl mezi fixní a variabilní úrokovou sazbou na netto bázi. Směny plateb v rámci úrokových swapů a platby úroků z úvěru nastávají současně a částka kumulovaná ve vlastním kapitálu se reklasifikuje do zisku nebo ztráty v období, ve kterém variabilní úrokové sazby z úvěru ovlivňují zisk nebo ztrátu. Zisky a ztráty reklasifikované v průběhu roku z vlastního kapitálu jsou zahrnuty do položky Ostatní úroky, jež je v individuálním výkazu zisků a ztrát součástí řádku Finanční náklady.

Změna reálné hodnoty zajišťované položky se pro účely stanovení účinnosti rovná změně reálné hodnoty zajišťovacího nástroje, protože zajišťovací vztahy byly plně účinné.

Všechny zajišťovací vztahy byly 100% efektivní ke konci roku 2022 a 2021.

33.6.3. Očekávaná realizace zajišťovaných položek úrokovými swapy

Očekávané zajištěné peněžní toky z úroků k úvěrům s variabilní sazbou jsou uvedeny v poznámce 33.9.1. v tabulkách se zbytkovou smluvní dobou splatnosti finančních závazků v řádcích Závazky z leasingu a Nástroje s variabilní úrokovou sazbou.

33.7. Řízení komoditního rizika

Společnost je vystavena riziku změny ceny komodit, protože spotřeba komodit, zejména nafty a elektrické energie, tvoří významnou nákladovou položku Společnosti. Společnost řídí toto riziko pomocí následujících nástrojů:

- sjednávání fixní ceny elektrické energie vždy na následující kalendářní rok;
- uzavírání smluv s objednateli veřejné dopravy tak, aby bylo případné zvýšení ceny výše uvedených komodit promítnuto ve výši obdržených úhrad.

33.8. Řízení kreditního rizika

Společnost se vystavuje kreditnímu riziku, což představuje riziko, že jedna strana finančního nástroje způsobí finanční ztrátu druhé straně tím, že nesplní svůj závazek. Kreditní riziko vzniká jako důsledek obchodních aktivit Společnosti a dále z činností spojených s transakcemi na finančním trhu. Při kvantifikaci kreditního rizika vychází Společnost z několika základních kritérií, kdy významným měřítkem je především riziko, související s hrozbou selhání protistrany v transakci, které se může negativně promítnout do hospodářského výsledku a peněžních toků Společnosti. K analýze protistran Společnost využívá kromě podpory interních oddělení také služby externích dodavatelů informací. Případná platební neschopnost partnera může vést k bezprostředním ztrátám s nežádoucím vlivem na hospodaření Společnosti.

Jako zdroje kreditního rizika, souvisejícího s hrozbou selhání protistrany v transakci, byly Společností identifikovány:

- finanční instituce;
- zaměstnanci nebo nájemci – fyzické osoby, za nimiž vznikla pohledávka;
- firemní odběratelé;
- společnosti ve Skupině ČD jako dlužníci v případě půjček od ČD;
- stát a kraje jako plátcí veřejných služeb.

Z tohoto důvodu podléhá schvalování obchodních aktivit s novými protistranami standardizovaným postupům schvalování pověřenými odděleními. Součástí řízení kreditního rizika je aktivní správa a management pohledávek, kde se k redukci rizik používají standardní nástroje finančních trhů, jako jsou platby předem a bankovní záruky.

Finanční majetek, který vystavuje Společnost možnému kreditnímu riziku, se skládá z peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů, pohledávek z obchodních vztahů, poskytnutých půjček ve Skupině ČD a smluv o finančních derivátech. Hotovost Společnosti je uložena u domácích renomovaných finančních ústavů. Z půjček poskytnutých ve Skupině ČD neplyne významné kreditní riziko, jelikož expozice společností ve Skupině a jejich rating je monitorován a řízen v rámci Skupiny.

Z hlediska předmětu podnikání je Společnost vystavena převážně těmto druhům kreditního rizika:

- přímé kreditní riziko;
- riziko úvěrových ekvivalentů.

Přímé kreditní riziko má nejčastěji podobu pohledávek z běžných obchodních vztahů a v jejich rámci je to poskytování obchodních úvěrů. Úvěrová kvalita odběratele je hodnocena individuálně, přičemž Společnost bere v úvahu jeho finanční pozici, zkušenost s odběratelem a další faktory. Společnost hodnotí svá finanční aktiva ke každému rozvahovému dni, aby zjistila, zda existují nějaké objektivní důkazy o tom, že jsou znehodnoceny. Finanční aktiva se považují za znehodnocená, pokud objektivní důkaz naznačuje, že jedna nebo více událostí negativně ovlivnila odhadované budoucí peněžní toky těchto aktiv. Významná finanční aktiva jsou testována na snížení hodnoty individuálně. Zbývající finanční aktiva jsou hodnocena portfoliově ve skupinách, které mají podobné charakteristiky úvěrového rizika. Veškeré ztráty ze snížení hodnoty finančních aktiv mimo finančních aktiv v reálné hodnotě vykázaných v ostatním úplném výsledku jsou vykázaný v zisku nebo ztrátě.

Koncentraci úvěrového rizika ovlivňuje omezený počet dostupných protistran (např. omezený počet bank na českém trhu, omezený počet zadavatelů veřejných služeb). V takových případech Společnost snižuje úvěrové riziko tím, že spolupracuje pouze s protistranami s vysokou bonitou (renomované banky s investičním ratingem, zadavatelé platící z veřejných rozpočtů).

33.8.1. Krátkodobé obchodní pohledávky a pohledávky z finančního leasingu

Pro účely stanovení očekávaných úvěrových ztrát pomocí zjednodušeného přístupu, krátkodobé pohledávky a pohledávky z finančního leasingu jsou rozříděny dle společných charakteristik z hlediska kreditního rizika a dle vhodných splatností. Míry očekávaných úvěrových ztrát jsou stanoveny dle platebního profilu a prodejů za období 3 let předcházející 31. 12. 2022, resp. 31. 12. 2021 na základě historických skutečných úvěrových ztrát. Společnost analyzovala řadu makroekonomických veličin (HDP, průmyslové indexy apod.) a jejich případnou korelaci k platební schopnosti zákazníků. Jelikož ale žádná korelace nebyla identifikována, Společnost zohledňuje spíše individuální posouzení kredibility zákazníků. Společnost tvoří také specifické opravné položky k pohledávkám.

V následující tabulce je uveden přehled snížení hodnoty pro krátkodobé obchodní pohledávky a pohledávky z finančního leasingu. Níže uvedená účetní hodnota pohledávek k 31. 12. 2022 a 31. 12. 2021 vyjadřuje maximální expozici Společnosti vůči úvěrovému riziku z těchto aktiv.

(údaje v mil. Kč)

K 31.12.2022	Do splatnosti	1 - 30	Po splatnosti (dnů)			181-365	365 a více	Celkem
			31 - 90	91-180				
Míra očekávané úvěrové ztráty	2 %	4 %	7 %	24 %		78 %	100 %	
Pohledávky z finančního leasingu – brutto	80	0	0	0		0	0	80
Krátkodobé pohledávky z obchodních vztahů – brutto (viz poznámka 20.)	1 735	27	1	1		2	87	1 853
Očekávaná úvěrová ztráta	42	1	0	0		2	87	132

(údaje v mil. Kč)

K 31.12.2021	Do splatnosti	1 - 30	Po splatnosti (dnů)			181-365	365 a více	Celkem
			31 - 90	91-180				
Míra očekávané úvěrové ztráty	1 %	14 %	50 %	100 %		100 %	100 %	
Pohledávky z finančního leasingu – brutto	80	0	0	0		0	0	80
Krátkodobé pohledávky z obchodních vztahů – brutto	1 672	7	2	1		1	96	1 779
Očekávaná úvěrová ztráta	19	1	1	1		1	96	119

Kreditní riziko týkající se tržeb z jízdného má nízkou koncentraci, protože podstatná část těchto tržeb je inkasována v hotovosti. Kreditní riziko týkající se úhrad ze státního rozpočtu a z rozpočtu krajů je nízké z důvodu vysoké kreditní kvality protistran. Koncentrace obchodních pohledávek za odběrateli kontrolovanými státem (Ministerstvo dopravy, kraje a SŽ) k 31. 12. 2022 je 59 % (31. 12. 2021: 49 %). Expozice Společnosti a platební disciplína jejích smluvních partnerů se průběžně sledují.

33.8.2. Peněžní prostředky, ostatní finanční aktiva a dlouhodobé obchodní pohledávky

Kreditní riziko likvidních finančních prostředků a finančních derivátů je omezené, jelikož smluvními partnery jsou banky s úvěrovým ratingem na investičním stupni. Společnost neočekává žádné ztráty z neplnění závazku těmito protistranami. Z tohoto důvodu je dopad snížení hodnoty peněžních prostředků nemateriální.

(údaje v mil. Kč)

Banka	Rating (Moody's)	Bankovní zůstatky k 31.12.2022	Vázané peněžní prostředky k 31.12.2022	Depozitní směny k 31.12.2022	Bankovní zůstatky k 31.12.2021	Vázané peněžní prostředky k 31.12.2021
Komerční banka	Aa3	44	558	0	193	562
ČSOB	Aa3	185	0	2 892	280	0
Citibank	Aa3	0	0	0	239	0
ING bank	Aa3	0	0	0	95	0
Česká spořitelna	Aa3	0	0	0	25	0
Raiffeisenbank	A2	0	0	0	95	0
UniCredit Bank	A3	40	0	0	614	0
Všeobecná úvěrová banka	A2	3 503	0	0	92	0
Celkem		3 772	558	2 892	1 633	562

Úvěrové riziko spojené s finančními operacemi je nízké, protože Společnost rozkládá riziko na větší počet finančních institucí a obchoduje pouze s finančními institucemi, které mají úvěrový rating v investičním pásmu.

Ostatní finanční aktiva zahrnují zejména cenné papíry v reálné hodnotě vykázané v ostatním úplném výsledku, pohledávky z titulu úvěrů a cash pooling ve Skupině ČD, vůči kterým Společnost aplikovala obecný model znehodnocení. Společnost zvážila finanční výkonnost, externí zadluženost a budoucí peněžní toky spřízněných stran a vyhodnotila, že úvěrové riziko spojené s těmito pohledávkami je omezené a současně pravděpodobnost nedodržení závazku vztahujícího se k těmto zůstatkům je nízká. Použití modelu očekávaných úvěrových ztrát má nevýznamný dopad na všechna ostatní finanční aktiva.

V následující tabulce je uvedena analýza úvěrového rizika ostatních finančních aktiv v naběhlé hodnotě. Níže uvedená účetní hodnota aktiv k 31. 12. 2022 a 31. 12. 2021 vyjadřuje maximální expozici Společnosti vůči úvěrovému riziku z těchto aktiv.

(údaje v mil. Kč)

K 31.12.2022	Úroveň 1 (očekávané 12-měsíční úvěrové ztráty)	Úroveň 2 (očekávané celoživotní ztráty)	Úroveň 3 (znehodnocené)	Opravné položky	Celkem
Pohledávky z obchodních vztahů – dlouhodobé	557	0	0	-12	545
Úvěry ve Skupině ČD	177	0	0	0	177
Skupinový cash pooling	178	0	0	0	178
Vázané peněžní prostředky	558	0	0	0	558
Pohledávky za manka a škody	44	0	0	-1	43
Ostatní	40	4	0	-6	38
Celkem	1 554	4	0	-19	1 539

(údaje v mil. Kč)

K 31.12.2021	Úroveň 1 (očekávané 12-měsíční úvěrové ztráty)	Úroveň 2 (očekávané celoživotní ztráty)	Úroveň 3 (znehodnocené)	Opravné položky	Celkem
Úvěry ve Skupině ČD	312	0	0	-2	310
Skupinový cash pooling	155	0	0	-1	154
Vázané peněžní prostředky	562	0	0	0	562
Pohledávky za manka a škody	67	0	0	-8	59
Ostatní	12	4	0	-4	12
Celkem	1 108	4	0	-15	1 097

Společnost posoudila úvěrové riziko pro jednotlivé položky ostatních finančních aktiv. Protistrany mají nízké riziko a nejsou evidovány významné pohledávky po splatnosti. Úvěrové riziko se od prvotního zaúčtování významně nezvýšilo. Účetní hodnota ostatních finančních aktiv v reálné hodnotě k 31. prosinci 2022 a 31. prosinci 2021 představuje maximální úvěrovou expozici Společnosti z těchto aktiv (poznámka 21.).

Společnost k 31. 12. 2022 a 31. 12. 2021 neeviduje žádná finanční aktiva daná do zástavy.

33.9. Řízení likvidního rizika

Společnost řídí likvidní riziko prostřednictvím procesu plánování budoucích peněžních toků a zajištěním závazných limitů krátkodobého financování u renomovaných finančních institucí (směnečný program, kontokorentní a revolvingové úvěry) s minimální dobou trvání 12 měsíců. Pro zajištění dostatečné krátkodobé likvidity má Společnost sjednány tyto závazné limity tak, aby její disponibilní zdroje převyšovaly její očekávané krátkodobé výdaje. Stav likvidity je průběžně sledován ratingovou agenturou Moody's.

33.9.1. Tabulky likvidního rizika

Následující tabulky znázorňují zbytkovou smluvní dobu splatnosti finančních závazků Společnosti. Tabulky byly sestaveny na základě nediskontovaných peněžních toků z finančních závazků se zohledněním nejdříve možných termínů, kdy se od Společnosti může žádat splacení těchto závazků. Tabulka zahrnuje peněžní toky z úroků i jistiny. V případě nástrojů s variabilní úrokovou sazbou je nediskontovaná částka odvozena od výnosové křivky ke konci účetního období a může se měnit, jestliže se úrokové sazby budou lišit od určených odhadů.

(údaje v mil. Kč)

31.12.2022	Méně než 1 měsíc	1 - 3 měsíce	3 měsíce až 1 rok	1 rok - 5 let	5 let a více	Celkem
Bezüročné	2 541	1 316	70	133	38	4 098
Závazek z titulu nesplaceného základního kapitálu (poznámka 32.)	510	0	0	0	0	510
Deriváty	0	0	472	1 651	682	2 805
Příchozí peněžní toky	0	0	2 536	13 870	4 342	20 748
Odchozí peněžní toky	0	0	3 008	15 521	5 024	23 553
Závazky z leasingu	40	60	284	1 226	6	1 616
Nástroje s variabilní úrokovou sazbou	221	251	1 269	5 324	3 423	10 488
Nástroje s fixní úrokovou sazbou	0	0	10 889	28 845	6 188	45 922
Celkem	3 312	1 627	12 984	37 179	10 337	65 439

(údaje v mil. Kč)

31.12.2021	Méně než 1 měsíc	1 - 3 měsíce	3 měsíce až 1 rok	1 rok - 5 let	5 let a více	Celkem
Bezüročné	3 303	3 275	92	12	152	6 834
Závazek z titulu nesplaceného základního kapitálu (poznámka 32.)	501	0	0	0	0	501
Deriváty	27	27	102	222	0	378
Příchozí peněžní toky	0	0	1 004	2 282	0	3 286
Odchozí peněžní toky	27	27	1 106	2 504	0	3 664
Závazky z leasingu	30	39	205	895	78	1 247
Zajištěné půjčky	2	4	2	0	0	8
Nástroje s variabilní úrokovou sazbou	339	0	239	1 372	689	2 639
Nástroje s fixní úrokovou sazbou	0	0	1 538	24 662	6 754	32 954
Celkem	4 202	3 345	2 178	27 163	7 673	44 561

Následující tabulky znázorňují předpokládanou smluvní splatnost finančních aktiv Společnosti. Tabulky byly sestaveny na základě nediskontovaných peněžních toků finančních aktiv se zohledněním předpokládané doby splatnosti. Tabulka zahrnuje peněžní toky z úroků i jistiny.

(údaje v mil. Kč)

31.12.2022	Méně než 1 měsíc	1 - 3 měsíce	3 měsíce až 1 rok	1 rok - 5 let	5 let a více	Celkem
Bezüročné	1 711	847	125	545	333	3 561
Pohledávky z finančního leasingu	5	0	14	76	400	495
Nástroje s fixní úrokovou sazbou	6 396	0	0	0	0	6 396
Nástroje s variabilní úrokovou sazbou	184	16	52	178	0	430
Zajišťovací deriváty	0	31	69	201	24	325
<i>Příchozí peněžní toky</i>	<i>0</i>	<i>31</i>	<i>69</i>	<i>201</i>	<i>24</i>	<i>325</i>
Celkem	8 296	894	260	1 000	757	11 207

(údaje v mil. Kč)

31.12.2021	Méně než 1 měsíc	1 - 3 měsíce	3 měsíce až 1 rok	1 rok - 5 let	5 let a více	Celkem
Bezüročné	3 016	413	532	0	390	4 351
Pohledávky z finančního leasingu	5	0	13	72	399	489
Nástroje s variabilní úrokovou sazbou	160	16	65	123	191	555
Zajišťovací deriváty *)	0	0	-204	-1 286	-576	-2 066
<i>Příchozí peněžní toky</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>337</i>	<i>13 779</i>	<i>4 616</i>	<i>18 732</i>
<i>Odchozí peněžní toky</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>541</i>	<i>15 065</i>	<i>5 192</i>	<i>20 798</i>
Celkem	3 181	429	406	-1 091	404	3 329

*) Záporné čisté nediskontované peněžní toky vznikají ze specifických křížových úrokových derivátů v důsledku významného úrokového rozdílu mezi funkční a zajištěnou měnou.

33.9.2. Zdroje financování

Společnost má přístup k níže uvedeným úvěrovým rámcům:

(údaje v mil. Kč)

Kontokorentní úvěry	ČSOB	KB	Celkem
Rámec k 1.1.2021	700	1 500	2 200
Nevyužitá částka k 1.1.2021	700	1 500	2 200
Změna rámce v roce 2021	0	0	0
Rámec k 31.12.2021	700	1 500	2 200
Nevyužitá částka k 31.12.2021	700	1 500	2 200
Změna rámce v roce 2022	0	0	0
Rámec k 31.12.2022	700	1 500	2 200
Nevyužitá částka k 31.12.2022	700	1 500	2 200

(údaje v mil. Kč)

Směnečný program	ČSOB	Citibank	ING	KB	Česká spořitelna	Celkem
Rámec k 1.1.2021	2 000	0	1 500	500	2 000	6 000
Nevyužitá částka k 1.1.2021	2 000	0	1 500	500	2 000	6 000
Změna rámce v roce 2021	0	0	0	0	0	0
Rámec k 31.12.2021	2 000	0	1 500	500	2 000	6 000
Nevyužitá částka k 31.12.2021	2 000	0	1 500	500	2 000	6 000
Změna rámce v roce 2022	0	0	0	0	0	0
Rámec k 31.12.2022	2 000	0	1 500	500	2 000	6 000
Nevyužitá částka k 31.12.2022	2 000	0	1 500	500	2 000	6 000

(údaje v mil. Kč)

Revolvingový úvěr	Citibank	Celkem
Rámec k 1.1.2021	1 500	1 500
Nevyužitá částka k 1.1.2021	1 500	1 500
Změna rámce v roce 2021	0	0
Rámec k 31.12.2021	1 500	1 500
Nevyužitá částka k 31.12.2021	1 500	1 500
Změna rámce v roce 2022	0	0
Rámec k 31.12.2022	1 500	1 500
Nevyužitá částka k 31.12.2022	1 500	1 500

V rámci zajištění zdrojů pro realizaci plánovaných investic uzavřela Společnost během roku 2021 smlouvy k dlouhodobým bankovním úvěrovým linkám.

(údaje v mil. Kč)

Dlouhodobé bankovní úvěrové linky	Raiffeisenbank	UniCredit Bank	Všeobecná úvěrová banka	Eurofima	EIB	Celkem
Rámec k 1.1.2021	0	0	0	0	0	0
Nevyužitá částka k 1.1.2021	0	0	0	0	0	0
Změna rámce v roce 2021	2 600	4 000	1 900	0	0	8 500
Rámec k 31.12.2021	2 600	4 000	1 900	0	0	8 500
Nevyužitá částka k 31.12.2021	2 100	3 000	1 400	0	0	6 500
Změna rámce v roce 2022	0	0	0	15 409	904	16 313
Rámec k 31.12.2022	2 600	4 000	1 900	15 409	904	24 813
Nevyužitá částka k 31.12.2022	0	0	0	15 409	904	16 313

V roce 2021 začala Společnost pracovat na úvěrové dokumentaci se společností Eurofima, ve které vlastní 1 % (poznámka 32.), aby zajistila úvěry v celkové výši 639 milionů EUR (15 409 mil. Kč). V druhé polovině roku 2022 a počátkem roku 2023 byly podniknuty nezbytné kroky pro dokončení zástavní dokumentace. První zástavní smlouva byla podepsána 24. 2. 2023 a budou následovat podpisy dalších zástavních smluv v návaznosti na to, jak budou kolejová vozidla přebírána.

V červenci 2022 byla podepsána úvěrová smlouva s Evropskou investiční bankou v objemu 904 mil. Kč. Tyto zdroje budou použity na modernizaci kolejových vozidel, tj. vybavení bezpečnostním systémem ETCS.

34. Události po skončení účetního období

Z dozorčí rady byl s účinností k 31. 12. 2022 odvolán Ing. Jiří Minka, MBA a novým členem dozorčí rady byl k 1. 1. 2023 zvolen Mgr. Michal Vozobule.

Na konci března 2023 Společnost čerpala dlouhodobý investiční úvěr od společnosti Eurofima ve výši 6 903 mil Kč (čerpaný z dlouhodobých úvěrových linek uvedených v bodě 33.9.2.) se splatností 30. 3. 2033 s fixní úrokovou sazbou.

Mezi rozvahovým dnem a okamžikem schválení individuální účetní závěrky nenastaly žádné další významné události.

35. Schválení účetní závěrky

Tato individuální účetní závěrka byla schválena představenstvem ke zveřejnění dne 18. dubna 2023.

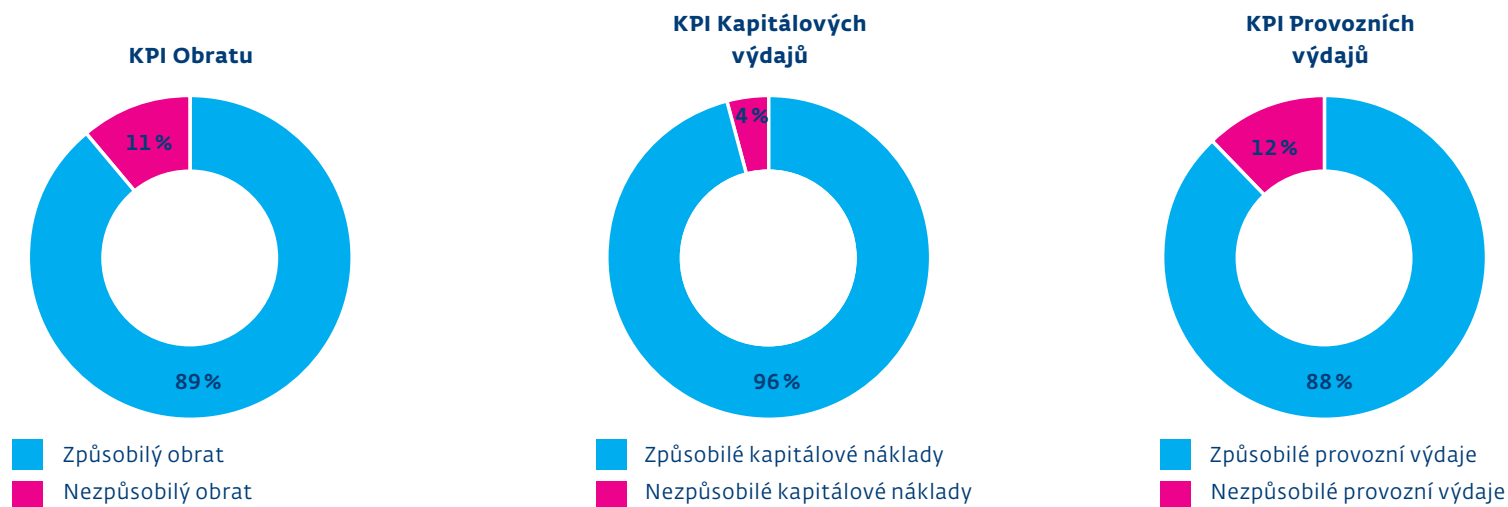
Konsolidované zveřejnění podle čl. 8

Nařízení Evropského Parlamentu a Rady (EU) 2020/852 o zřízení rámce pro usnadnění udržitelných investic (Nařízení o taxonomii)

Článek 8 Nařízení o taxonomii

Nařízení o taxonomii je klíčovou součástí akčního plánu Evropské komise pro přesměrování kapitálových toků směrem k udržitelnější ekonomice. Představuje důležitý krok k dosažení uhlíkové neutrality do roku 2050 v souladu s klimatickými cíli EU, protože stanovuje klasifikační systém pro ekologicky udržitelné ekonomické činnosti.

V následujícím textu představujeme jako nefinanční mateřská společnost za vykazované období 2022 podíl ekonomických aktivit způsobilých dle taxonomie souvisejících s prvními dvěma environmentálními cíli (zmírňování změny klimatu a přizpůsobování se změně klimatu) na celkovém obratu Skupiny (KPI pro obrat), na kapitálových výdajích Skupiny (KPI pro kapitálové výdaje) a na provozních výdajích Skupiny (KPI pro provozní výdaje) v souladu s čl. 8 Nařízení o taxonomii a čl. 10 odst. 2 čl. Nařízení komise v přenesené pravomoci (EU) 2021/2178.

Podíl ekonomických činností způsobilých dle taxonomie a nezpůsobilých dle taxonomie na celkovém obratu, kapitálových výdajích a provozních výdajích

2022	Celkem (mil. Kč)	Podíl ekonomických činností způsobilých dle taxonomie (v %)	Podíl ekonomických činností v souladu s taxonomií (v %)	Podíl ekonomických činností nezpůsobilých dle taxonomie (v %)
Obrat	46 249	89 %	0	11 %
Kapitálové výdaje	21 184	96 %	0	4 %
Provozní náklady	6 181	88 %	0	12 %

Ekonomické činnosti způsobilé dle taxonomie

Přezkoumali jsme příslušné ekonomické činnosti způsobilé dle taxonomie a na základě analýzy našich celosvětových aktivit jsme je přiřadili k následujícím ekonomickým činnostem v souladu s přílohou I a II Nařízení v přenesené pravomoci o změně klimatu. Tabulka níže uvádí, pro jaký environmentální cíl se činnosti kvalifikují jako způsobilé:

Způsobilá ekonomická činnost (číslo, název)	Popis	Zmírňování změny klimatu	Přizpůsobování se změně klimatu
6.1 Meziměstská železniční osobní doprava	Zakoupení, provozování, pronájem a provozování přepravy cestujících s využitím kolejových vozidel.	✓	✓
6.2 Železniční nákladní doprava	Zakoupení, financování, leasing, pronájem a provozování nákladní dopravy na hlavních železničních sítích i na místních nákladních železnicích.	✓	✓
6.14 Infrastruktura pro železniční dopravu	Výstavba, modernizace, provoz a údržba železnic a podzemních drah a rovněž mostů a tunelů, nádraží, terminálů, zařízení železničních služeb, bezpečnostních systémů a systémů řízení dopravy, včetně poskytování architektonických služeb, inženýrských služeb, projektových služeb, služeb stavebního dozoru a geodetických, kartografických a podobných služeb, jakož i provádění fyzikálních, chemických a jiných analytických zkoušek všech druhů materiálů a výrobků.	✓	✓

Struktura vykazovaných KPI pro způsobilé činnosti

Hospodářské činnosti	Kódy	Obrat		Kapitálové výdaje		Provozní výdaje	
		mil. Kč	%	mil. Kč	%	mil. Kč	%
Meziměstská železniční osobní doprava	6.1	26 598	58 %	12 551	58 %	3 818	61 %
Železniční nákladní doprava	6.2	14 488	31 %	5 690	26 %	1 287	21 %
Infrastruktura pro železniční dopravu	6.14	0	0 %	1 980	12 %	353	6 %
Celkem způsobilé činnosti		41 086	89 %	20 221	96 %	5 458	88 %
Činnosti nezpůsobilé pro taxonomii		5 163	11 %	963	4 %	723	12 %
Celkem		46 249	100 %	21 184	100 %	6 181	100 %

Ekonomické činnosti v souladu s taxonomií

Za rok 2022 nejsme schopni vykazovat naše ekonomické činnosti v souladu s taxonomií z důvodu aktuálního neplnění zásady „významně nepoškozovat žádný z environmentálních cílů“ u části přizpůsobování se změně klimatu dle dodatku A nařízení komise v přenesené pravomoci (EU) 2021/2139.

Plnění tohoto cíle je mj. podmíněno posouzením klimatické zranitelnosti a rizik klíčových aktiv společnosti pro poskytování svých hlavních ekonomických činností dle klimatické projekce platné pro Českou republiku. Zásadní aktivum, které naše společnost využívá pro své hlavní činnosti železniční přepravy – tj. železniční infrastruktura – není v našem majetku a bez součinnosti s vlastníkem této železniční infrastruktury nebylo možné v roce 2022 provést společnou analýzu klimatické zranitelnosti této části aktiv. Skupina ČD nicméně již zahájila jednání s vlastníkem železniční infrastruktury o vzájemné spolupráci v této oblasti pro následující období.

Sledování dopadů klimatických rizik na naše ekonomické činnosti již nyní probíhá na úrovni sledování a hodnocení příčin tzv. mimořádných událostí a v současné době tato rizika jsou ze strany Skupiny ČD hodnocena jako nízká.

Vzhledem k nemožnosti plnit kritéria klimatické zranitelnosti pro rok 2022 a tedy i vykazovat naše ekonomické činnosti v souladu s taxonomií, nebylo v roce 2022 provedeno ani prověření stavu plnění minimálních ochranných opatření v oblasti lidských práv. K tomuto prověření přistoupíme v následném období na základě upřesnění hodnotících kritérií a vytvoření dostatečných pravidel „nejlepší praxe“ pro tuto oblast, podle kterých bychom mohli tohoto prověření realizovat.

Přidělení obratu, investic a provozních výdajů ke konkrétnímu environmentálnímu cíli

Skupina ČD je zvláště znepokojena globální změnou klimatu, a proto se snaží, co největší měrou vlastních činností přispívat k cíli zmírňování klimatické změny. Skupina ČD se proto rozhodla aktivity 6.1, 6.2, 6.14 přidělit k cíli zmírňování změny klimatu, protože příspěvek těchto aktivit k přizpůsobování se změně klimatu považuje za méně významný a taxonomie zároveň neumožňuje dvojí započítání (tj. přiřazení jedné činnosti k více než jednomu klimatickému cíli).

Přispívání k více klimatickým cílům

V souladu s naší strategií udržitelnosti se chceme našimi hlavními činnostmi provozování železniční dopravy pozitivně podílet primárně na zmírňování dopadů klimatické změny – tj. přispíváme prostřednictvím našich způsobilých aktivit k plnění prvního cíle „zmírňování změny klimatu“.

Z těchto důvodů nevykazujeme za rok 2022 příspěvek k plnění více klimatických cílů.

Relevantní posouzení způsobilosti našich aktivit dle taxonomie

Posouzení činností v hodnotovém řetězci našich aktivit generujících výnosy

Naše hodnocení činností způsobilých dle taxonomie se zaměřuje na ekonomické činnosti definované jako kombinace zdrojů k poskytování služeb. Jako významný provozovatel železniční osobní a nákladní přepravy působíme v několika sektorech v rámci hodnotového řetězce našich služeb a produktů a vytváříme výnosy v několika oblastech v rámci tohoto hodnotového řetězce, jmenovitě zejména výnosy související s osobní přepravou (aktivita 6.1) a nákladní dopravou (aktivita 6.2). V rámci hodnotového řetězce nezveřejňujeme údaje o činnostech, které nevytvářejí externí výnosy, ale jejichž výsledkem jsou aktiva nebo procesy nezbytné pro naše aktivity generující externí výnosy, jako například:

- vnitroskupinová servisní a opravárenská činnost;
- vnitroskupinové pronájmy železničních vozidel a přepravních kapacit;
- vnitroskupinové služby v oblasti IT podpory a administrativy;
- akvizice/výstavba nových budov.

Tyto činnosti nejsou vykazovány jako činnosti způsobilé dle taxonomie a nejsou zahrnuty do klíčového ukazatele výkonnosti (KPI) našeho obratu, protože samostatně nevytvářejí externí obrát.

Činnost 6.1 Meziměstská železniční osobní doprava

Jednou z hlavních činností Skupiny ČD je osobní doprava. Do této kategorie zahrnujeme veškeré aktivity prováděné našimi společnostmi za využití železničních vozidel pohybujících se po evropské železniční infrastruktuře spojené s přepravou osob. Tuto kategorii tvoří výnosy z jízdného osob jak na vnitrostátní, tak na mezinárodní úrovni, výnosy od státu a jednotlivých krajů vyplácených za účelem posílení, či udržení železniční dopravní funkce v regionech, či výnosy z prodeje místenek v našich vozech.

Činnost 6.2 Železniční nákladní doprava

Další významnou činností Skupiny ČD je nákladní doprava. Do této kategorie spadají veškeré dopravní služby prováděné našimi společnostmi za využití železničních vozidel pohybujících se po evropské železniční infrastruktuře spojené s přepravou nákladu jak na vnitrostátní, tak na mezinárodní úrovni.

Činnost 6.14 Infrastruktura pro železniční dopravu

Jako příspěvek k našim hlavním činnostem 6.1 a 6.2 rovněž provádíme podpůrné činnosti týkající se výstavby, modernizace a provozu vybraných částí železniční infrastruktury ve vlastnictví Skupiny ČD (tj. mimo železniční infrastrukturu ve vlastnictví Správy železnic s.o.). Do této kategorie spadají činnosti (vybavení lokomotiv zabezpečovacím zařízením ETCS, rekonstrukce provozních budov, upgrade provozních softwarů).

Oproti roku 2021 nedošlo v roce 2022 k žádné výrazné změně v rozsahu ani způsobu vykazování způsobilých činností Skupiny ČD.

Ekonomické činnosti nezpůsobilé dle taxonomie

Skupina ČD v rámci svých společností poskytuje celou řadu dalších služeb, které z hlediska taxonomie EU považujeme za nezpůsobilé pro naplnění klimatických cílů EU.

Skupina ČD poskytuje služby v oblasti telematiky. Jedná se o širokou škálu služeb z oblasti telekomunikací a informatiky se smluvně garantovanými parametry. K poskytování služeb jí slouží druhá největší telekomunikační infrastruktura v ČR, centrální úložiště dat, serverové farmy, vývojová, servisní a další specializovaná pracoviště. Služby jsou zajišťovány od vývoje přes provoz až po desetitisícovou uživatelskou podporu.

Dále poskytujeme odborné služby a komplexní řešení v oblasti posuzování, zkušebnictví a expertní činnosti pro železniční systémy a drážní dopravu. Provozujeme ve Zkušebním centru Velim dva vlastní zkušební železniční okruhy, které patří k významným a uznávaným zkušebním centrům pro železniční techniku a drážní zařízení v Evropě. Svou infrastrukturou a technickým vybavením vytváří unikátní kompaktní celek pro realizaci všech druhů jízdních zkoušek kolejových vozidel, zkoušek všech drážních zařízení a dalších experimentálních měření a ověřování. Součástí zkušebního centra je rovněž Dynamický zkušební stav, který je určen k provádění únavových a dynamických zkoušek vozidel a jejich částí včetně simulací provozních podmínek a provozních stavů vozidel.

Skupina ČD také poskytuje celou řadu dalších služeb spojených s vlastními aktivy, jako jsou pronájmy nemovitostí, či jejich částí, zprostředkování prodeje nafty a náhradních dílů, či výnosy z prodeje vlastních nemovitostí.

Kapitálové/Provozní výdaje způsobilé dle taxonomie a Kapitálové/Provozní výdaje individuálně způsobilé dle taxonomie

Pokud jde o kapitálové a provozní výdaje související s našimi ekonomickými aktivitami způsobilými dle taxonomie a kapitálové a provozní výdaje, které považujeme za individuálně způsobilé dle taxonomie, odkazujeme na vysvětlení v částech „KPI kapitálových výdajů“ a „KPI provozních výdajů“ v popisu našich účetních zásad.

Naše klíčové ukazatele výkonu (KPI) a účetní zásady

Mezi klíčové ukazatele výkonnosti (KPI) patří KPI obratu, KPI kapitálových výdajů a KPI provozních výdajů. Pro vykazované období 2022 zveřejňujeme tato KPI s ohledem na naše aktivity způsobilé a nezpůsobilé dle taxonomie EU v souladu s čl. 10 odst. 2 Nařízení komise v přenesené pravomoci (EU) 2021/2178.

Specifikace jednotlivých KPI je stanovena v souladu s Přílohou I Nařízení komise v přenesené pravomoci (EU) 2021/2178. Jednotlivá KPI stanovujeme v souladu s právními požadavky a v tomto ohledu popisujeme naše účetní zásady takto:

KPI Obratu

Definice

Podíl ekonomických činností způsobilých pro taxonomii na našem celkovém obratu byl vypočítán jako část čistého obratu odvozeného z produktů a služeb spojených s ekonomickými činnostmi způsobilými dle taxonomie EU (čitatel) dělená čistým obratem (jmenovatel) v každém případě za účetní rok od 1. 1. 2022 do 31. 12. 2022.

Jmenovatel KPI obratu vychází z našeho konsolidovaného čistého obratu v souladu s IAS 1.82(a). Další podrobnosti o našich účetních zásadách týkajících se našeho konsolidovaného čistého obratu jsou uvedeny v Konsolidované účetní závěrce, poznámka 2.

Čitatel KPI obratu je definován jako čistý obrat odvozený z produktů a služeb spojených s ekonomickými činnostmi způsobilými dle taxonomie, tzn.

- 6.1 Meziměstská železniční osobní doprava generující výnosy z jízdného a souvisejících služeb a výnosy od státu a krajů;
- 6.2 Železniční nákladní doprava generující výnosy z nákladní dopravy a souvisejících služeb.

Odsouhlasení na finanční výkazy

Náš konsolidovaný čistý obrat lze odsouhlasit s naší konsolidovanou účetní závěrkou, viz konsolidovaný výkaz zisku a ztrát (řádek Výnosy a Ostatní provozní výnosy).

Další vysvětlení

Skupina ČD detailně eviduje v rámci svých interních IT systémů alokaci jednotlivých výnosů na aktivity 6.1 a 6.2. Z tohoto důvodu nebylo potřeba využívat žádné alokační klíče k přiřazení výnosů k jednotlivým aktivitám způsobilým dle taxonomie EU.

KPI Kapitálových výdajů

Definice

KPI kapitálových výdajů je definováno jako kapitálové výdaje způsobilé dle taxonomie (čitatel) dělené našimi celkovými kapitálovými výdaji (jmenovatel).

Celkové kapitálové výdaje se skládají z přírůstků hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku během finančního roku před odpisy, amortizací a jakýmkoli přeceněním. Zahrnují pořízení dlouhodobého hmotného majetku (IAS 16), dlouhodobého nehmotného majetku (IAS 38), aktiv s právem užívání (IFRS 16) a investic do nemovitostí (IAS 40). Zahrnuty jsou také přírůstky vyplývající z podnikových kombinací. Do kapitálových výdajů není zahrnut goodwill, který v souladu s IAS 38 není považován za nehmotné aktivum. Pro další podrobnosti o našich účetních pravidlech týkajících se kapitálových výdajů viz Konsolidovaná účetní závěrka, poznámka 2.

Čitatel se skládá z následujících kategorií kapitálových výdajů způsobilých dle taxonomie:

a) Investice související s aktivy nebo procesy, které jsou spojeny s ekonomickými činnostmi způsobilými dle taxonomie („kategorie a“):

Aktiva a procesy považujeme za související s hospodářskými činnostmi způsobilými dle taxonomie, pokud jsou základními složkami nezbytnými pro provádění ekonomických činností. V důsledku toho jsou všechny kapitálové výdaje investované do následujících oblastí zohledněny v čitateli KPI kapitálových výdajů:

- železniční tažné soupravy, vagóny a dalších drážních vozidel;
- komponenty, náhradní díly a baterie pro drážní vozidla;
- informační systémy sloužící koncovým zákazníkům k pořizování jízdenek, objednávání kapacity.

- b) Kapitálové výdaje, které jsou součástí investičních plánů na povýšení ekonomických činností způsobilých dle taxonomie, na takové činnosti, které budou v souladu s taxonomií, nebo na rozšíření ekonomických činností způsobilých dle taxonomie („kategorie b“):
- v této kategorii v letošním roce neevidujeme žádné kapitálové výdaje.
- c) Kapitálové výdaje týkající se nákupu výstupů z ekonomických činností způsobilých dle taxonomie a jednotlivá opatření umožňující, aby se z určitých cílových činností (obvykle našich nezpůsobilých činností) staly aktivity nízkouhlíkové, nebo aby vedly ke snižování skleníkových plynů („kategorie c“). Za způsobilé kapitálové výdaje jsou považovány také kapitálové výdaje, pokud nakoupený výstup splňuje popis příslušné ekonomické činnosti (viz další vysvětlení níže).

Struktura kapitálových výdajů dle typu aktiv

Pozemky, budovy a zařízení (údaje v mil. Kč)							
Hospodářské činnosti	Kódy	Stavby	Stroje, zařízení, inventář	Dopravní prostředky	Nedokončený majetek	Zálohy	Celkem za pozemky, budovy a zařízení
Meziměstská železniční osobní doprava	6.1	0	0	6 869	113	4 877	11 859
Železniční nákladní doprava	6.2	0	0	3 195	246	597	4 038
Infrastruktura pro železniční dopravu	6.14	125	27	328	1 111	348	1 939
Činnosti nezpůsobilé pro taxonomii		68	130	5	344	4	551
Celkem za kategorii		193	157	10 397	1 814	5 826	18 387

Nehmotný majetek a goodwill (údaje v mil. Kč)		
Hospodářské činnosti	Kódy	Software
Meziměstská železniční osobní doprava	6.1	67
Železniční nákladní doprava	6.2	93
Infrastruktura pro železniční dopravu	6.14	3
Činnosti nezpůsobilé pro taxonomii		154
Celkem za kategorii		317

Aktiva z práva k užívání (údaje v mil. Kč)					
Hospodářské činnosti	Kódy	Stavby	Stroje, zařízení, inventář	Dopravní prostředky	Celkem za aktiva z práva k užívání
Meziměstská železniční osobní doprava	6.1	0	0	625	625
Železniční nákladní doprava	6.2	0	146	1 413	1 559
Infrastruktura pro železniční dopravu	6.14	38	0	0	38
Činnosti nezpůsobilé pro taxonomii		188	1	69	258
Celkem za kategorii		226	147	2 107	2 480

Odsouhlasení na finanční výkazy

Naše celkové kapitálové výdaje lze odsouhlasit s našimi konsolidovanými finančními výkazy, viz poznámka 16. Pozemky, budovy a zařízení a poznámka 18. Nehmotná aktiva a goodwill a poznámka 19. Aktiva z práva k užívání. Jsou součtem všech druhů přírůstků hmotných i nehmotných aktiv.

Další vysvětlení

Alokační klíče

V případech, kdy se za pomoci stejného aktiva provádějí ekonomické činnosti způsobilé dle taxonomie i nezpůsobilé dle taxonomie (smíšené případy), se část kapitálu způsobilá dle taxonomie určuje na základě podílu prováděných způsobilých aktivit na těchto aktivech. Investice pro naše způsobilé aktivity (tedy aktivity spojené s železniční dopravou jak osobní, tak nákladní) jsou definovány pomocí vhodného alokačního klíče založeného na obratu.

Kapitálové výdaje individuálně způsobilé dle taxonomie

V čitateli KPI kapitálových výdajů jsou zahrnuty i ty kapitálové výdaje, u nichž nakoupený výstup splňuje popis příslušné ekonomické činnosti.

Identifikovali jsme následující nakoupené výstupy, které splňují popis příslušné ekonomické činnosti, a tedy vedou ke kapitálovým výdajům a provozním výdajům způsobilým dle taxonomie:

Kapitálové a Provozní výdaje individuálně způsobilé dle taxonomie

Popis jednotlivých nakoupených výstupů / opatření způsobilých dle taxonomie	Příslušná ekonomická činnost (příloha I Nařízení komise v přenesené pravomoci (EU) 2021/2178)
Pořízení systémů ETCS	6.14 Infrastruktura pro železniční dopravu
Výstavba, technické zhodnocení, úpravy či opravy staveb železniční infrastruktury, např. Železničních stanic, kolejových tratí, překladišť a další nezbytné železniční infrastruktury	6.14 Infrastruktura pro železniční dopravu

Individuálně způsobilé výdaje (jak kapitálové, tak provozní) spadající pod aktivity uvedené v Tabulce byly z důvodu vyvarování se dvojímu započtení těchto aktivit do KPI vyloučeny z kategorie a) a jsou zohledněny pouze jako výdaje v kategorii c).

KPI Provozních výdajů

Definice

KPI provozních výdajů je definováno jako provozní výdaje způsobilé dle taxonomie (čítatel) vydělené našimi celkovými provozními výdaji (jmenovatel).

Celkové provozní výdaje zahrnují přímé nekapitalizované náklady, které souvisejí s výzkumem a vývojem, opatřeními v oblasti renovace budov, krátkodobým pronájmem, údržbou a opravami a jakýmkoli jinými přímými výdaji souvisejícími s každodenní údržbou aktiv v podobě pozemků, budov a zařízení podnikem nebo dodavatelem, který činnosti zajišťuje externě, a které jsou nezbytné k zajištění nepřetržitého a účinného fungování těchto aktiv. To zahrnuje:

- Objem nekapitalizovaných leasingů stanovený v souladu s IFRS 16 a zahrnující náklady na krátkodobé leasingy a leasingy s nízkou hodnotou (viz poznámka 19. Konsolidované účetní závěrky).
- Údržba a opravy a další přímé výdaje související s každodenní údržbou majetku pozemků, budov a zařízení byly stanoveny na základě nákladů na údržbu a opravy přiřazených našim interním nákladovým střediskům. Související nákladové položky lze nalézt v různých řádkových položkách našeho výkazu zisku a ztráty, včetně výrobních nákladů (údržba v provozu), prodejních a distribučních nákladů (logistika údržby) a administrativních nákladů (jako je údržba IT systémů). To zahrnuje i opatření na obnovu budov. Obecně toto zahrnuje náklady na zaměstnance, náklady na služby a materiálové náklady na každodenní servis, jakož i na pravidelnou a neplánovanou údržbu a opravy. Tyto náklady jsou přímo přiděleny našemu DHM.

Toto nezahrnuje výdaje související s každodenním provozem DHM jako jsou: provozní kapaliny a pohonné hmoty, náklady na zaměstnance obsluhující stroje, energie potřebné pro provoz majetku ani žádné nepřímé náklady.

Pokud jde o číselník, odkazujeme na odpovídající prohlášení ohledně KPI kapitálových výdajů.

Další vysvětlení

Pokud jde o použití alokačních klíčů, odkazujeme na odpovídající odstavec v kapitole KPI kapitálových výdajů.

Dále jsme aplikovali alokační klíč na personální náklady, kde jsme identifikovali zaměstnance, či útvary jednotlivých společností, kteří zajišťují každodenní údržbu aktiv, s jejímž využitím Skupina ČD vykonává ekonomické činnosti způsobilé dle taxonomie i nezpůsobilé dle taxonomie (smíšené případy). Část těchto provozních výdajů, které jsou způsobilé dle taxonomie, se určuje na základě podílu prováděných způsobilých aktivit na těchto aktivech. Investice pro naše způsobilé aktivity (tedy aktivity spojené s železniční dopravou jak osobní, tak nákladní) jsou definovány pomocí vhodného alokačního klíče založeného na obratu. Ostatní provozní personální náklady nejsou zahrnuty do provozních nákladů ve smyslu taxonomie.

Klíčové ukazatele výkonnosti nefinančních podniků

A) Obrat

				Kritéria významného přínosu						Kritéria dle zásady DNSH (zásada významně nepoškozoat)										
Hospodářské činnosti (1)	Kódy (2)	Absolutní obrát (3)	Podíl obrátu (4)	Zmírňování změny klimatu (5)	Přizpůsobování se změně klimatu (6)	Vodní a mořské zdroje (7)	Oběhové hospodářství (8)	Znečištění (9)	Biologická rozmanitost a ekosystémy (10)	Znířňování změny klimatu (11)	Přizpůsobování se změně klimatu (12)	Vodní a mořské zdroje (13)	Oběhové hospodářství (14)	Znečištění (15)	Biologická rozmanitost a ekosystémy (16)	Minimální záruky (17)	Podíl provozních výdajů v souladu s taxonomií, rok N (18)	Podíl provozních výdajů v souladu s taxonomií, rok N-1 (19)	Kategorie (podpůrná činnost) (20)	Kategorie (přechodná činnost) (21)
		Měna	%	%	%	%	%	%	%	Ano /Ne	Ano /Ne	Ano /Ne	Ano /Ne	Ano /Ne	Ano /Ne	Ano /Ne	%	%	E	T

A. ČINNOSTI ZPŮSOBILÉ PRO TAXONOMII																				
A.1 Environmentálně udržitelné činnosti (v souladu s taxonomií)																				
Obrat environmentálně udržitelných činností (v souladu s taxonomií) (A.1)		0	0 %														0 %	0 %		

A.2 Činnosti způsobilé pro taxonomii, avšak ne environmentálně udržitelné (činnosti které nejsou v souladu s taxonomií)																				
Meziměstská železniční osobní doprava	6.1	26 598	58 %														0 %	0 %		
Železniční nákladní doprava	6.2	14 488	31 %														0 %	0 %		
Obrat činností způsobilých pro taxonomii, avšak ne environmentálně udržitelných (činnosti které nejsou v souladu s taxonomií) (A.2)		41 086	89 %																	
Celkem (A.1+A.2)		41 086	89 %																	

B. ČINNOSTI NEZPŮSOBILÉ PRO TAXONOMII			
Obrat činností nezpůsobilých pro taxonomii (B)		5 163	11 %
Celkem (A+B)		46 249	100 %

B) Kapitálové výdaje

				Kritéria významného přínosu						Kritéria dle zásady DNSH (zásada významně nepoškozoat)										
Hospodářské činnosti (1)	Kódy (2)	Absolutní obrat (3)	Podíl obratu (4)	Zmírňování změny klimatu (5)	Přizpůsobování se změně klimatu (6)	Vodní a mořské zdroje (7)	Oběhové hospodářství (8)	Znečištění (9)	Biologická rozmanitost a ekosystémy (10)	Znížování změny klimatu (11)	Přizpůsobování se změně klimatu (12)	Vodní a mořské zdroje (13)	Oběhové hospodářství (14)	Znečištění (15)	Biologická rozmanitost a ekosystémy (16)	Minimální záruky (17)	Podíl provozních výdajů v souladu s taxonomií, rok N (18)	Podíl provozních výdajů v souladu s taxonomií, rok N-1 (19)	Kategorie (podpůrná činnost) (20)	Kategorie (přechodná činnost) (21)
		Měna	%	%	%	%	%	%	%	Ano /Ne	Ano /Ne	Ano /Ne	Ano /Ne	Ano /Ne	Ano /Ne	Ano /Ne	%	%	E	T

A. ČINNOSTI ZPŮSOBILÉ PRO TAXONOMII																				
A.1 Environmentálně udržitelné činnosti (v souladu s taxonomií)																				
Kapitálové výdaje environmentálně udržitelných činností (v souladu s taxonomií) (A.1)		0	0 %													0 %	0 %			

A.2 Činnosti způsobilé pro taxonomii, avšak ne environmentálně udržitelné (činnosti které nejsou v souladu s taxonomií)																				
Meziměstská železniční osobní doprava	6.1	12 551	58 %														0 %	0 %		
Železniční nákladní doprava	6.2	5 690	26 %														0 %	0 %		
Infrastruktura pro železniční dopravu	6.14	1 980	12 %														0 %	0 %		
Provozní výdaje činností způsobilých pro taxonomii, avšak ne environmentálně udržitelných (činnosti které nejsou v souladu s taxonomií) (A.2)		20 221	96 %																	
Celkem (A.1+A.2)		20 221	96 %																	
B. ČINNOSTI NEZPŮSOBILÉ PRO TAXONOMII																				
Kapitálové výdaje činností nezpůsobilých pro taxonomii (B)		963	4 %																	
Celkem (A+B)		21 184	100 %																	

C) Provozní výdaje

				Kritéria významného přínosu						Kritéria dle zásady DNSH (zásada významně nepoškozoat)										
Hospodářské činnosti (1)	Kódy (2)	Absolutní obrat (3)	Podíl obratu (4)	Zmírňování změny klimatu (5)	Příspěvek na změnu klimatu (6)	Vodní a mořské zdroje (7)	Oběhové hospodářství (8)	Znečištění (9)	Biologická rozmanitost a ekosystémy (10)	Znížování změny klimatu (11)	Příspěvek na změnu klimatu (12)	Vodní a mořské zdroje (13)	Oběhové hospodářství (14)	Znečištění (15)	Biologická rozmanitost a ekosystémy (16)	Minimální záruky (17)	Podíl provozních výdajů v souladu s taxonomií, rok N (18)	Podíl provozních výdajů v souladu s taxonomií, rok N-1 (19)	Kategorie (podpůrná činnost) (20)	Kategorie (přechodná činnost) (21)
		Měna	%	%	%	%	%	%	%	Ano /Ne	Ano /Ne	Ano /Ne	Ano /Ne	Ano /Ne	Ano /Ne	Ano /Ne	%	%	E	T

A. ČINNOSTI ZPŮSOBILÉ PRO TAXONOMII																				
A.1 Environmentálně udržitelné činnosti (v souladu s taxonomií)																				
Provozní výdaje environmentálně udržitelných činností (v souladu s taxonomií) (A.1)		0	0 %														0 %	0 %		

A.2 Činnosti způsobilé pro taxonomii, avšak ne environmentálně udržitelné (činnosti které nejsou v souladu s taxonomií)																				
Meziměstská železniční osobní doprava	6.1	3 818	61 %														0 %	0 %		
Železniční nákladní doprava	6.2	1 287	21 %														0 %	0 %		
Infrastruktura pro železniční dopravu	6.14	353	6 %														0 %	0 %		
Provozní výdaje činností způsobilých pro taxonomii, avšak ne environmentálně udržitelných (činnosti které nejsou v souladu s taxonomií) (A.2)		5 458	88 %																	
Celkem (A.1+A.2)		5 458	88 %																	
B. ČINNOSTI NEZPŮSOBILÉ PRO TAXONOMII																				
Provozní výdaje činností nezpůsobilých pro taxonomii (B)		723	12 %																	
Celkem (A+B)		6 181	100 %																	

Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb.,

O svobodném přístupu k informacím, v platném znění za rok 2022

Ve smyslu § 18 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „InfZ“), zveřejňuje tímto společnost České dráhy, a.s. (dále jen „ČD“) výroční zprávu o své činnosti v oblasti poskytování informací podle InfZ v roce 2022.

V období před 2. 3. 2020 se společnost ČD s ohledem na rozsudek Městského soudu v Praze č. j. 8 A 80/2017–50 z 28. 9. 2017 za povinný subjekt dle InfZ nepovažovala, a tedy informace dle InfZ neposkytovala.

Dne 2. 3. 2020 nabyl právní moci rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) č. j. 8 As 145/2018-61 ze dne 27. 2. 2020, ve kterém NSS konstatoval, že ČD je v souladu s ustálenou soudní judikaturou považována za povinný subjekt dle InfZ.

Statistika agendy dle InfZ v období od ledna do prosince 2022:

1. K ustanovení § 18 odst. 1 písm. a) InfZ:

V předmětném období bylo vyřízeno ze strany ČD celkem čtyřicet sedm žádostí o informace.

U osmi žádostí byla žádost v souladu s ustanovením § 15 InfZ částečně odmítnuta / informace neposkytnuty v požadovaném rozsahu.

U osmnácti žádostí byla žádost souladu s ustanovením § 15 InfZ odmítnuta.

2. K ustanovení § 18 odst. 1 písm. b) InfZ:

Ve třinácti případech bylo proti rozhodnutí ČD podáno odvolání podle ustanovení § 16 InfZ, o kterém rozhodoval Úřadu pro ochranu osobních údajů (dále jen „Úřad“). Celkově se však jedná o osm žádostí, jejichž vyřízení bylo napadeno odvoláním, neboť v případě třech žádostí bylo odvolání podáno dvakrát a v případě jedné žádosti třikrát.

3. K ustanovení § 18 odst. 1 písm. c) InfZ:

- rozsudek NSS č. j. 10 As 49/2022 - 51 ze dne 3. 3. 2022: „V případě nyní posuzované žádosti o informace ale nebylo nutné jakkoli pochybovat o tom, že se žadatel identifikoval dostatečně (vedl svůj titul, jméno a příjmení, datum narození a místo trvalého pobytu, zároveň uvedl, že je advokát, a poskytl i adresu svého sídla a IČO). Stejně tak dal jasně najevo, že o informace žádá podle zákona o svobodném přístupu k informacím a že žádost podal vlastním jménem, nikoli jako něčí zástupce. Pro vyřízení žádosti to mělo stačit.“
- usnesení Ústavního soudu IV. ÚS 1149/22 ze dne 28. 6. 2022: „Nejvyšší správní soud se v napadeném rozhodnutí vypořádal s námitkami stěžovatelky uplatněnými v kasační stížnosti a řádně, logicky a věcně přílehavě odůvodnil, jak dospěl k závěru, že žadatel byl v žádosti jednoznačně identifikován, a nic proto nebránilo jejímu věcnému projednání. Patříčnou pozornost věnoval stěžovatelčinu stěžejnímu argumentu, že skutečným žadatelem o informaci je advokátův – pro stěžovatelku neznámý – klient. Tuto námitku vyvrátil s odkazem na zákon IV. ÚS 1149/22 4 č. 106/1999 Sb., jenž nerozlišuje, zda osoba o poskytnutí informace žádá v postavení podnikatele či v ryze osobní záležitosti, nepodmiňuje projednání žádosti požadavkem jejího odůvodnění ani nestanoví jakákoli omezení vztahující se specificky k advokátům žádajícím poskytnutí informací v rámci výkonu advokacie. Jelikož dal advokát v posuzované věci jasně najevo, že svou žádost o informace podává vlastním jménem, nebylo dle Nejvyššího správního soudu pochyb, že jediným skutečným žadatelem, následným účastníkem správního řízení a osobou zúčastněnou na řízení o správní žalobě byl advokát. Z pohledu Ústavního soudu není napadenému rozsudku v tomto směru co vytknout.“

Povinný subjekt vynaložil v souvislosti se soudními řízeními o právech a povinnostech podle InfZ na náhradě nákladů řízení částku ve výši 32 843,- Kč (slovy třicet dva tisíc osm set čtyřicet tři korun českých).

4. K ustanovení § 18 odst. 1 písm. d) InfZ:

V předmětném období nebylo u žádné ze žádostí postupováno podle ustanovení o licenční nebo podlicenční smlouvě při poskytování informací.

5. K ustanovení § 18 odst. 1 písm. e) InfZ:

V devíti případech byla proti způsobu vyřízení podána stížnost podle ustanovení § 16a InfZ, která byla v souladu s ustanovením § 20 odst. 5 InfZ předána Úřadu. Celkově se však jedná o pět žádostí, jejichž vyřízení bylo napadeno stížnostmi, neboť v případě třech žádostí byla stížnost podána dvakrát.

V případě jedné žádosti byla stížnost podána z důvodu nesouhlasu s požadovanou úhradou za mimořádné vyhledání informací (žadatelce bylo Úřadem přiznáno k úhradě 0 Kč).

V případě jedné žádosti žadatel stížností rozporoval způsob vyřízení žádosti (Úřad shledal stížnost důvodnou pouze částečně, u zbylé části postup ČD potvrdil).

V případě třech žádostí žadatel stížnostmi rozporoval způsob vyřízení žádosti (Úřad povinnému subjektu přikázal žádosti vyřídit).

6. K ustanovení § 18 odst. 1 písm. f) InfZ:

Ústavní soud usnesením IV. ÚS 1149/22 ze dne 28. 6. 2022 konstatoval, že InfZ nerozlišuje, zda osoba o poskytnutí informace žádá v postavení podnikatele či v ryze osobní záležitosti, ani nestanoví jakákoli omezení vztahující se specificky k advokátům žádajícím poskytnutí informací v rámci výkonu advokacie.

Údaje o osobách odpovědných za výroční zprávu Skupiny ČD

Čestné prohlášení

Při vynaložení veškeré přiměřené péče podává konsolidovaná výroční zpráva podle našeho nejlepšího vědomí věrný a poctivý obraz o finanční situaci, podnikatelské činnosti a výsledcích hospodaření Společnosti a jejího konsolidačního celku za rok 2022 a o vyhlídkách budoucího vývoje finanční situace, podnikatelské činnosti a výsledků hospodaření Společnosti a jejího konsolidačního celku a nebyly v ní zamlčeny žádné skutečnosti, které by mohly změnit význam této zprávy.

V Praze dne 18. dubna 2023

Mgr. Michal Krapinec
předseda představenstva
České dráhy, a.s.

Mgr. Ing. Lukáš Svoboda
člen představenstva
České dráhy, a.s.

Zpráva o vztazích mezi ovládající osobou

a osobou ovládanou a mezi ovládanou osobou a osobami ovládanými

stejnou ovládající osobou za rok 2022

Představenstvo společnosti České dráhy, a.s., se sídlem Praha 1, Nábřeží L. Svobody 1222, IČ 70994226, zapsané v obchodním rejstříku vedeném Městským soudem v Praze, oddíl B, vložka 8039, předkládá

Zprávu o vztazích mezi ovládající osobou a osobou ovládanou a mezi ovládanou osobou a osobami ovládanými stejnou ovládající osobou (dále jen „Zpráva o vztazích“)

vypracovanou podle ustanovení § 82 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), za účetní období od 1. ledna 2022 do 31. prosince 2022.

I. Ovládající osoba a zpracovatel Zprávy o vztazích

Ovládající osobou se pro účely Zprávy o vztazích rozumí Česká republika (dále také „stát“ nebo „ČR“).

Ovládanou osobou se pro účely Zprávy o vztazích rozumí společnost České dráhy, a.s. (dále jen „Společnost“ nebo „ČD“), se sídlem Praha 1, Nábřeží L. Svobody 1222, IČ 70994226, zapsaná v obchodním rejstříku vedeném Městským soudem v Praze, oddíl B, vložka 8039.

II. Způsob a prostředky ovládání

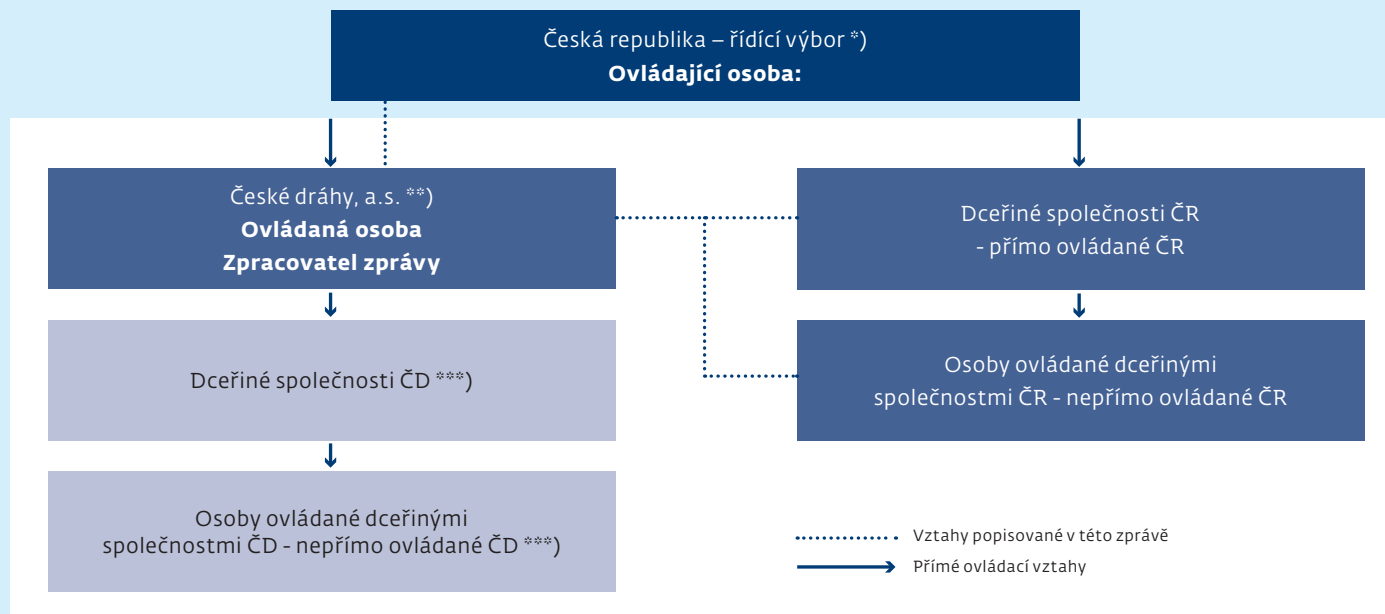
1) Přímo ovládaná osoba je obchodní korporací, ve které stát nakládá s podílem na hlasovacích právech představujícím alespoň 40 % všech hlasů v obchodní korporaci, ledaže stejným nebo vyšším podílem nakládá jiná osoba nebo jiné osoby jednající ve shodě.

2) Nepřímo ovládaná osoba je obchodní korporací, kterou ovládá osoba ze skupiny ad 1).

Z nepřímo ovládaných osob byly do Zprávy o vztazích zahrnuty jen ty, o kterých Společnost ví, a to dle informací dostupných statutárnímu orgánu Společnosti jednajícímu s péčí řádného hospodáře (viz. Příloha č. 1) a se kterými za uplynulé účetní období navázala vztahy, které jsou popisovány v této Zprávě o vztazích.

Představenstvo Společnosti prohlašuje, že identifikovalo vztahy mezi Společností a státem a mezi Společností a relevantními nepřímo ovládanými osobami a tyto vztahy popsalo ve Zprávě o vztazích.

III. Struktura vztahů mezi Společností a státem a jím ovládanými osobami

*) Dle zákona č. 77/2002 Sb., o akciové společnosti České dráhy, státní organizaci Správa železnic a o změně zákona č. 266/1994 Sb., o drahách, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 77/1997 Sb., o státním podniku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o akciové společnosti České dráhy, a.s.“) vykonává Česká republika ve Společnosti práva akcionáře prostřednictvím řídicího výboru Společnosti. Řídicí výbor tvoří vládou písemně pověřeni zaměstnanci Ministerstva dopravy (v počtu 3), Ministerstva financí (1), Ministerstva obrany (1), Ministerstva průmyslu a obchodu (1) a Ministerstva pro místní rozvoj (1).

**) Společnost České dráhy, a.s., plní ve struktuře vztahů osob ovládaných Českou republikou úlohu národního železničního dopravce ve smyslu ustanovení § 8, § 9 a § 17 zákona č. 77/2002 Sb., o akciové společnosti České dráhy, a.s.

***) Představenstvo ČD předkládá v rámci Zprávy o vztazích jmenovitý seznam dceřiných společností ve vztahu k obchodní společnosti České dráhy, a.s. (viz Příloha 1).

Seznam dceřiných společností, se kterými měla společnost ČD uzavřené smlouvy platné v roce 2022:

CR-City a.s.
ČD Cargo, a.s.
ČD - Informační Systémy, a.s.
ČD - Telematika a.s.
ČD relax s.r.o.
ČD Restaurant, a.s.
ČD Travel, s.r.o.
Dopravní vzdělávací institut, a.s.

DPOV, a.s.
JLV, a.s.
Masaryk Station Development, a.s.
RailReal a.s.
Výzkumný Ústav Železniční, a.s.
Žižkov Station Development, a.s.
ČD Bus a.s.

Vztahy mezi ČD a každou z výše vyjmenovaných dceřiných společností jsou uvedeny jednotlivě ve Zprávách o vztazích mezi ovládající osobou a osobou ovládanou a mezi ovládanou osobou a osobami ovládanými stejnou ovládající osobou za rok 2022 předkládaných zvlášť každou z těchto dceřiných společností.

IV. Smlouvy uzavřené mezi Společností a státem nebo Společností a osobami nepřímo ovládanými stejnou ovládající osobou (Českou republikou)

Tento přehled zahrnuje smlouvy uzavřené mezi Společností a státem a mezi Společností a osobami nepřímo ovládanými stejnou ovládající osobou, které byly v platnosti v roce 2022.

ČEPRO, a.s.	
Označení smlouvy	Popis smlouvy
4600016691	Dodávka motorové nafty - Zařízení služeb
4600017184	Dodávka extra lehkého topného oleje LTO-E 2020-2023
2657020017	Pronájem pozemku pod vlečkou Zeleneč
2927202209	Zařízení vlečky
2937706306	Pronájem pozemku s p. č. 855/20
2967271207	Pronájem vlečky - p. č. 12, k. ú. Nová Víska
2977408603	Pronájem pozemku Veselí nad Lužnicí
2977735207	Pronájem pozemku 3203/22, k. ú. 722120

ČEZ Distribuce, a. s.	
Označení smlouvy	Popis smlouvy
4600019630	Distribuce el. energie v areálu depa Louny
4600020939	Přípojka myčky vozidel v areálu depa Plzeň
4501151268	Výměna pojistek Zbůch
4501156243	Česká Třebová - nové odběrné místo
2927402414	1544 elektrorozvod Olomouc
2927852807	Pronájem pozemku Ostrava
2947012007	Pronájem vlečky Všešary
2647019520	Pronájem pozemku p. č. 1968/2 Chlumec nad Cidlinou
2657012720	Stavba Malé Přítočno p. č. 25

ČEZ ESCO, a.s.	
Označení smlouvy	Popis smlouvy
4500982292	241-ZAP OVA Dodávka elektřiny - Osoblaha
4500899568	Elektrická energie Borová u Poličky
4600019582	Sml. o připojení odběrného místa Karlovy Vary
4600020554	Sml. o sdružených dodávkách el. energie Kralovy Vary
4501173578	200/2022 RP ZAP OVA elektřina Osoblaha

ČEZ Prodej, a.s.	
Označení smlouvy	Popis smlouvy
4600008450	Dodávka elektřiny - Ústí nad Labem
4600008487	Dodávka elektřiny Borová u Poličky
4600010444	Smlouva o sdružených sl. dodávky elektřiny
4600011357	Připojení odběrného místa
4600013585	Dodávka elektřiny Svojšín 412061
4600013586	Dodávka elektřiny Svojšín 412062
4600010443	Dodávka elektřiny - Hlinsko
4600010444	Smlouva o sdružených sl. dodávky elektřiny

ČEZ Teplárenská, a.s.	
Označení smlouvy	Popis smlouvy
4600009554	Tepelná energie - Chomutov
4600009597	Tepelná energie - Hradiště UNL
4600009767	Tepelná energie - č. 68141501_1
4600010292	Tepelná energie - č. 68050003_1
4600013797	Tepelná energie - Trutnov
4600019493	Tepelná energie - č. 68050003_2
E296-OS-0015/12-A	Vodné – stočné

ČEZ, a. s.	
Označení smlouvy	Popis smlouvy
4600008825	Vodné - stočné
4600015237	Prodej pitné vody ČD Kadaň Prunéřov
4501185524	Voda demineralizovaná technická volně
2937105107	Pronájem pozemku pod vlečkou 2864/610
2937302207	Pronájem pozemků p. č. 4515/20 a 4177/23
2947007207	Pronájem objektu s p. č. 311/21 vlečka Dvůr Kr./L.
2947007307	Pronájem objektu s p. č. 1529 vlečka Poříčí u Trutnova
2667105020	Pronájem vlečky Trmice p. č. 1493/1
2667105120	Pronájem Vlečka Bílina p. č. 2795
2977100708	Pronájem pozemku pod vlečkou
2657003018	Zábor pro umístění 2 hydrogeolog. vrtů

MARTIA a.s.	
Označení smlouvy	Popis smlouvy
4600012865	Správa a údržba tepelného zdroje – Chomutov

Ministerstvo dopravy	
Označení smlouvy	Popis smlouvy
4600017864	Smlouva o nájmu nebytových prostor
E060-59346/2015-O16	Zajištění dopravní obslužnosti na lince Brno-Břeclav-Olomouc
E057-55108/2019-O16	Zajištění dopravní obslužnosti na lince Ex2, R18
E057-58507/2019-O16	Zajištění dopravní obslužnosti v celostátní dopravě
E057-58509/2019-O16	Zajištění dopravní obslužnosti na lince R29
E060-58315/2020-O16	Zajištění dopravní obslužnosti na lince R27
E060-57544/2021-O16	Zajištění dopravní obslužnosti na lince R9
E060-57545/2021-O16	Zajištění dopravní obslužnosti na lince R10
E060-57597/2022-O16	Zajištění veřejné služby na lince R27

SD - Kolejová doprava, a.s.		
Označení smlouvy	Popis smlouvy	
E296-OS-0022/13-T	Dodávka tepelné energie a TUV	
E296-OS-0026/13-A	Vodné, stočné, srážková voda	
2967105113	Pronájem budovy 354 v Březně	
2967346907	Pronájem vlečky v Chotějovicích s p. č. 224/6	

Severočeské doly a.s.		
Označení smlouvy	Popis smlouvy	
2667100215	Pronájem vlečky Bílina s p. č. 2251/1 a 2386	

ENESA a.s.		
Označení smlouvy	Popis smlouvy	
2637700119	Pronájem budovy 222 Havlíčkův Brod	
4600017272	Rekonstrukce osvětlení	
4600020139	Dodávka tepelné energie a TUV DKV	
4501144806	Oprava světel na hale POV Bohumín	

AirPlus, spol. s r.o.		
Označení smlouvy	Popis smlouvy	
4501165049	Služby spojené s fotovoltaickou elektrárnou	

AZ KLIMA a.s.		
Označení smlouvy	Popis smlouvy	
4501204038	Servis vzduchotechniky a chlazení OPT Olomouc	
4501185921	Servis vzduchotechniky Plzeň	
4501199312	Servis vzduchotechniky OCP Plzeň	

CERBERO S s.r.o.		
Označení smlouvy	Popis smlouvy	
1668000118	Pronájem Horní Hanychov	

V. Jiné vztahy

Společnost obdržela v roce 2022 od Ministerstva dopravy úhrady za provozování železniční dopravy a kompenzace jízdného ve výši 6 150 mil. Kč. Kromě toho neučinila Společnost v posledním účetním období žádné jiné právní jednání v zájmu nebo na popud ovládající osoby nebo nepřímo ovládaných osob, které se týkalo majetku, který přesahuje 10 % vlastního kapitálu Společnosti, tedy ve výši 3 534 mil. Kč, zjištěného dle poslední účetní závěrky k 31. 12. 2021.

VI. Ostatní informace

Důvěrnost údajů: Za důvěrné jsou považovány informace a skutečnosti, které jsou součástí obchodního tajemství, a informace, které byly za důvěrné označeny některou osobou, která je součástí struktury vztahů popsaných v této Zprávě o vztazích. Za důvěrné jsou rovněž považovány veškeré informace z obchodního styku, které by mohly samy o sobě nebo v souvislosti s jinými informacemi způsobit újmu kterékoliv osobě tvořící strukturu vztahů uvedenou v této Zprávě o vztazích. Z uvedeného důvodu neobsahuje Zpráva o vztazích žádné informace o cenách staveb, dodávek a služeb, popř. množství.

VII. Prohlášení

Všechny uvedené smlouvy a dodatky byly uzavřeny za obvyklých obchodních podmínek, kterým odpovídala i poskytnutá plnění a protiplnění. Na základě vztahů popsaných v této Zprávě o vztazích ani jiných jednání, která byla v zájmu nebo na popud ovládající osoby nebo jí ovládaných osob uskutečněna, nevznikla Společnosti v účetním období žádná újma.

Statutární orgán konstatuje, že ze vztahů popsaných v této Zprávě o vztazích převládají pro Společnost zejména výhody z titulu tržního postavení Společnosti představující předního dopravce v segmentu osobní dopravy v České republice a není si vědom toho, že by ze vztahů popsaných v této Zprávě o vztazích plynuly pro Společnost nevýhody či významná rizika.

VIII. Závěr

Zpracování Zprávy o vztazích bylo v zákonem stanovené lhůtě zajištěno statutárním orgánem Společnosti. Zpráva o vztazích byla zpracována podle nejlepšího vědomí a znalostí zpracovatele, čerpaných z dostupných podkladů a dokumentů a s vynaložením maximálního úsilí. Rozsah ovládacích vztahů České republiky byl zpracován podle údajů poskytnutých akcionářem. Zpráva o vztazích byla předložena k přezkoumání dozorčí radě, která svoje stanovisko přednese na řídicím výboru Společnosti.

V Praze dne 28. března 2023

Mgr. Michal Krapinec
předseda představenstva
České dráhy, a.s.

Mgr. Ing. Lukáš Svoboda
člen představenstva
České dráhy, a.s.

Příloha 1

Seznam přímo a nepřímo ovládaných osob od 1. ledna 2022 do 31. prosince 2022

Název osoby	IČ	Účast státu v %	Způsob a prostředky ovládání
Severočeské mlékárny a.s. Teplice	48291749	40,78	Státem přímo ovládaná osoba.
MUFIS a.s.	60196696	49	Státem přímo ovládaná osoba.
Kongresové centrum Praha, a.s.	63080249	54,35	Státem přímo ovládaná osoba.
ČEZ, a. s.	45274649	69,78	Státem přímo ovládaná osoba.
ČEZ Distribuce, a. s.	24729035	100	Osoba státem nepřímo ovládaná prostřednictvím společnosti ČEZ, a. s.
ČEZ ESCO, a.s.	3592880	100	Osoba státem nepřímo ovládaná prostřednictvím společnosti ČEZ, a. s.
ČEZ Prodej, a.s.	27232433	100	Osoba státem nepřímo ovládaná prostřednictvím společnosti ČEZ, a. s.
ČEZ Teplárenská, a.s.	27309941	100	Osoba státem nepřímo ovládaná prostřednictvím společnosti ČEZ, a. s.
MARTIA a.s.	25006754	100	Osoba státem nepřímo ovládaná prostřednictvím společnosti ČEZ Teplárenská, a.s.
SD - Kolejová doprava, a.s.	25438107	100	Osoba státem nepřímo ovládaná prostřednictvím společnosti Severočeské doly a.s.
Severočeské doly a.s.	49901982	100	Osoba státem nepřímo ovládaná prostřednictvím společnosti ČEZ, a. s.
CERBEROS s.r.o.	24237744	100	Osoba státem nepřímo ovládaná prostřednictvím společnosti Telco Pro Services, a. s.
ENESA a.s.	27382052	100	Osoba státem nepřímo ovládaná prostřednictvím společnosti ČEZ ESCO, a.s.
AirPlus, spol. s r.o.	25441931	100	Osoba státem nepřímo ovládaná prostřednictvím společnosti ČEZ ESCO, a.s.
AZ KLIMA a.s.	24772631	100	Osoba státem nepřímo ovládaná prostřednictvím společnosti ČEZ ESCO, a.s.
Česká exportní banka, a.s.	63078333	84	Státem přímo ovládaná osoba.
HOLDING Kladno, a.s. v likvidaci	45144419	96,85	Státem přímo ovládaná osoba.
Exportní garanční a pojišťovací společnost, a. s.	45279314	100	Státem přímo ovládaná osoba.
ČEPRO, a.s.	60193531	100	Státem přímo ovládaná osoba.
Letiště Praha, a.s.	28244532	100	Státem přímo ovládaná osoba.
GALILEO REAL, k.s.	26175291	100	Státem přímo ovládaná osoba.
IMOB a.s.	60197901	100	Státem přímo ovládaná osoba.
MERO ČR, a.s.	60193468	100	Státem přímo ovládaná osoba.
PRISKO a.s.	46355901	100	Státem přímo ovládaná osoba.

Název osoby	IČ	Účast státu v %	Způsob a prostředky ovládání
THERMAL – F, a.s.	25401726	100	Státem přímo ovládaná osoba.
Výzkumný a zkušební letecký ústav, a.s.	10669	100	Státem přímo ovládaná osoba.
Ministerstvo dopravy	66003008	100	Státem přímo ovládaná osoba.
ČD - Telematika a.s.	61459445	100	Osoba státem nepřímo ovládaná prostřednictvím společnosti ČD, a.s.
Výzkumný Ústav Železniční, a.s.	27257258	100	Osoba státem nepřímo ovládaná prostřednictvím společnosti ČD, a.s.
DPOV, a.s.	27786331	100	Osoba státem nepřímo ovládaná prostřednictvím společnosti ČD, a.s.
ČD Cargo, a.s.	28196678	100	Osoba státem nepřímo ovládaná prostřednictvím společnosti ČD, a.s.
ČD - Informační Systémy, a.s.	24829871	100	Osoba státem nepřímo ovládaná prostřednictvím společnosti ČD, a.s.
Dopravní vzdělávací institut, a.s.	27378225	100	Osoba státem nepřímo ovládaná prostřednictvím společnosti ČD, a.s.
ČD travel, s.r.o.	27364976	51,72	Osoba státem nepřímo ovládaná prostřednictvím společnosti ČD, a.s.
Smíchov Station Development, a.s.	27244164	51	Osoba státem nepřímo ovládaná prostřednictvím společnosti ČD, a.s.
Žižkov Station Development, a.s.	28209915	51	Osoba státem nepřímo ovládaná prostřednictvím společnosti ČD, a.s.
Masaryk Station Development, a.s.	27185842	34	Osoba státem nepřímo ovládaná prostřednictvím společnosti ČD, a.s.
JLV, a.s.	45272298	38,79	Osoba státem nepřímo ovládaná prostřednictvím společnosti ČD, a.s.
CR-City a.s.	26705427	34	Osoba státem nepřímo ovládaná prostřednictvím společnosti ČD, a.s.
ČD Restaurant, a.s.	27881415	100	Osoba státem nepřímo ovládaná prostřednictvím společnosti ČD, a.s.
RailReal a.s.	26416581	66	Osoba státem nepřímo ovládaná prostřednictvím společnosti ČD, a.s.
ČD Bus a.s.	17377404	100	Osoba státem nepřímo ovládaná prostřednictvím společnosti ČD, a.s.

Přehled použitých zkratk

Zkratka	Popis
API	Rozhraní pro programování aplikací (Application Programming Interface)
BOZP	Bezpečnost a ochrana zdraví při práci
CAPEX	Investiční (kapitálové) výdaje
CAPM	Model oceňování kapitálových aktiv
CER	Společenství evropských železnic
ČD	České dráhy, a.s.
ČDC	ČD Cargo, a.s.
ČD-IS	ČD – Informační Systémy, a.s.
ČD-T	ČD – Telematika a.s.
ČNB	Česká národní banka
CSAT	Customer Satisfaction Score
ČSN	Česká technická norma
CSR	Společenská odpovědnost
ČR	Česká republika
DPH	Daň z přidané hodnoty
DPOV	Dílny pro opravy vozidel (DPOV, a.s.)
DVI	Dopravní vzdělávací institut, a.s.
EBIT	Výsledek hospodaření před úroky a zdaněním
EBITDA	Výsledek hospodaření před úroky, zdaněním, odpisy a amortizací
EC	EuroCity
ECM	Certifikace - Ověření o shodě pro funkce údržby
EK	Evropská komise
EN	Evropská norma
ES	Nařízení Evropského parlamentu a Rady
ESG	Environmental, Social, and Governance - Nařízení o taxonomii

Zkratka	Popis
ERTMS	Evropský systém řízení železničního provozu (European Rail Traffic Management System)
ETCS	European Train Control System
EU	Evropská unie
EUROFIMA	Evropská společnost pro financování železničních vozidel
Ex	Vlak dálkové osobní dopravy kategorie expres
GNSS	Globální družicový polohový systém (Global Navigation Satellite System)
GSM-R	Standard bezdrátové komunikace pro železniční aplikace
GŘ	Generální ředitelství
HDP	Hrubý domácí produkt
IAS	Mezinárodní účetní standard
ICT	Informační a komunikační technika
IDM	Koncept řízení identity
IDOS	Informační dopravní systém
IDS	Integrovaný dopravní systém
IFRS	Mezinárodní standardy finančního výkaznictví
InFZ	Zákon o svobodném přístupu k informacím
IS	Informační systém
ISO	Mezinárodní organizace pro normalizaci
IS OPT	Informační systém odúčtovny přepravních tržeb
IT	Informační technologie
JŘ	Jízdní řád
KC	kompetenční centra pro perspektivní řady ŽKV
KN	Katastr nemovitostí
KPI	Klíčové ukazatele výkonu
MD	Ministerstvo dopravy České republiky

Zkratka	Popis
MF	Ministerstvo financí České republiky
MHD	Městská hromadná doprava
MIMO	Systém mimořádností ČD
MISOP	Modernizace informačních systémů osobní přepravy
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky
MO	Ministerstvo obrany České republiky
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu České republiky
MTZ	Materiálně technické zabezpečení
MU	Mimořádná událost
NAD	Náhradní autobusová doprava
NCK Ž 2030	Národní centrum kompetence Železnice 2030
NNŽ	Nákladové nádraží Žižkov
NSS	Nejvyšší správní soud
NÚKIB	Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost
OCÚ	Oblastní centra údržby
OPT	Odúčtovna přepravních tržeb
PAM	Správa privilegovaných účtů
PHM	Pohonné hmoty
PKP CI	Polskie Koleje Panstwowe Cargo International
PPC	PPC Platba za kliknutí (Pay Per Click)
PR	PR Vztahy s veřejností (Public Relations)
PRIBOR	Prague Inter Bank Offered Rate
RIC	Regolamento Internazionale delle Carrozze

Zkratka	Popis
ROP	Regionální operační program Evropské unie
RSM	Regionální správa majetku
SAP	Účetní systém
SC	Kategorie vlaku nejvyšší kvality (SuperCity)
SED	Schvalování elektronických dokumentů
SJT	Systém jednotného tarifu
SOC	Security Operation Center
SŽ	Správa železnic, státní organizace (dříve SŽDC)
TAČR	Technologická agentura České republiky
TSI OPE	Technické specifikace pro interoperabilitu - provoz a řízení dopravy
UIC	Mezinárodní železniční unie
ÚMVŽST	Úprava majetkových vztahů v železničních stanicích
UNIPOK	Pokladní systém osobní dopravy ČR
ÚOHS	Úřad pro ochranu hospodářské soutěže
UPPS	Uplatnění práva z přepravní smlouvy
VIM	Automatizované zpracování dodavatelských faktur
Vlkm	Vlakové kilometry (suma součinů počtu vlaků a ujetých vzdáleností)
VUZ	Výzkumný Ústav Železniční, a.s.
WACC	vážený průměr nákladů kapitálu
ZK	Základní kapitál
ŽKV	Železniční kolejová vozidla pro osobní dopravu
ŽST	Železniční stanice

Identifikační a kontaktní údaje

Obchodní firma (název): České dráhy, a.s.

Sídlo: Praha 1, Nábřeží L. Svobody 1222, PSČ 110 15

IČ: 70994226

DIČ: CZ70994226

Rejstříkový soud: Praha

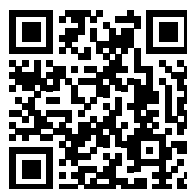
Spisová značka: oddíl B, vložka 8039

Telefon: 972 111 111

Fax: 972 232 498

E-mail: info@cd.cz, info@cdcargo.cz

www.cd.cz, www.ceskedrahy.cz, www.cdcargo.cz, www.cdvuz.cz,
www.dpov.cz, www.cdt.cz, www.jlv.cz

 České dráhy
Národní doprava